Învăţăturile duhovniceşti ale Sfântului Ioan Iacob Hozevitul - “Sâmburaşi duhovniceşti”semănaţi cu lacrimi pentru noi *(5 august)*

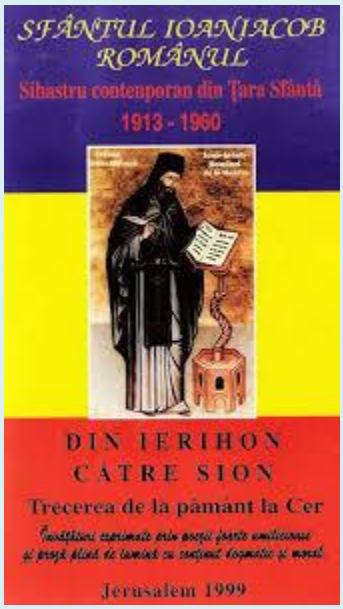

Sursa: Sfântul Ioan Iacob Românul (Hozevitul), Din Ierihon către Sion. Trecerea de la pământ la cer

Index

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Versuri biografice 11
Micul Orfan 11
Icoana nevinovăţiei 13
Lacrimi uitate 15
În "braţele părinteşti " 17
Dorul bunicii 19
În amintirea bunicii mele care se chema Maria 23
Izbânda uneltirilor – demisia 25
Dorinţa din urmă 28
Slove la mormântul meu – pentru patrioţii mei 30
Slove pe mormânt 32
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrisori şi versuri adresate părintelui său duhovnic Sava 34
Scrisoare către părintele Sava 34

Scrisoare către Părintele Sava (2) 36
De ziua onomastică a părintelui Sava duhovnicul, spre aducere aminte 40
Scrisoare către fraţi şi surori, despre părintele Sava 43
Altă scrisoare 48
Duioasă versuire celui plecat 51
Întru cinstita pomenire a părintelui nostru Sava duhovnicul 53
Stihuri întru cinstita pomenire a părintelui nostru Sava duhovnicul 58
Un Adaus în legătură cu cele scrise înainte 60
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrisori ale Sfântului Ioan Iacob 63
Din pilda “turturelei fără soţ” 63
Iubiţii mei fraţi şi surori întru Domnul 65
Frăţească urare pentru surorile române de le Eleon 72
În faţa oglinzii duhovniceşti 75
Răspuns unui frate iubit din ţară 78
Răspuns celor care mă doresc 81
Răspuns la un părinte nedumerit 83
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Versuri despre România şi pribegie, Schitul de la Iordan 86
Istoric pe scurt al mucenicilor şi Cuvioşilor români de la începutul primului mileniu 86
La noi acasă - (Pluguşorul românului pribeag) 89
Imnul românesc 93
Popor martir 96
Îndemn frăţesc 99
Turma fără păstor 101
Întru amintirea fraţilor mei de la Iordan 103
Astăzi 105
Cu gândul la Iordan 107
Flori de la Iordan 110
Semne de jale la Iordan devale 113
Istorisiri de la Iordan 115
O cruce la Iordan 119
Condacul praznicului de la Schitul Sfântul Ioan de la Iordan 121
Rămas bun de la Iordan 122
Icoane vechi 124
Oaza părăsită 126

Duhovniceştilor surori 128
Scrisoare deschisă pentru ctitorii mei aprigi 132
Singura mângâiere românească 136
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion - Maica Domnului 140
O minune a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu care s-a petrecut în Sfântul Munte Athos la Mănăstirea Zografu în anul 1274 140
Din viaţa Cuviosului Părinte Nifon cel din Ţarigrad 144
Cântare de rugăciune către Maica Domnului – La uşa milostivirii .. 147
Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere 149
Cugetare umilită la durerea Maicii Domnului 151
Sabia durerii 153
Plângerea Maicii Domnului 155
Prohodul Maicii Domnului 157
Litaniile de la Mormântul Maicii Domnului – Stihuri 175
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Domnul Iisus Hristos 178
Glasul Păstorului celui bun 178
Mustrarea duhului meu de către Domnul 184
Cugetare la mare întristare 189
Fără haină de nuntă 190
Cugetare la Dumnezeiasca Smerenie a Mântuitorului 192
Cugetare (2) – La dumnezeiasca Iconomie 194
Pentru blândeţea şi răbdarea cea nespusă a Domnului 196
Fiul Omului, Mirele durerii 198
În vinerea Sfintelor Patimi 200
Semnele bucuriei 202
Răstignitorii de azi la Sfânta Înviere 204
Altă cruce, alte rane (cugetări) 206
Mormântul Domnului – Izvorul sfânt 208
Izvorul vieţii 210
Stihuri pentru litaniile de la Iordan 213
Stihuri - litaniile de la Sfântul Mormânt 216
O vedenie de mare folos pentru toţi şi mai ales pentru călugări - Vedenia Stareţului Iosaf din Mănăstirea Sfântul Sava, anul 1854 .. 219
Urmare la Vedenia Stareţului Iosaf din Mănăstirea Sfântul Sava, anul 1854 226
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion - Însemnări referitoare la Cuvioasa Maria Egipteanca 235

Săvârşirea Cuvioasei Maria Egipteanca (la Iordan) 237
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – La pomenirea Sfintei Mironosiţe Maria Magdalena 241
Celei bine vestitoare 243
Lumina Sfintei Învieri 245
Duhul vremii şi mironosiţele de azi 247
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Din viaţa Sfintei Mucenițe Perpetua 249
Floarea bisericii din Carhidon 254
Sfântul Narcis, patriarhul Ierusalimului în pribegie - Pentru lacrimi 258
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Descoperirea Sfântului Antonie despre darul călugăriei 263
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Spre patria cerească 265
Vedenia Fericitei Monica 267
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Descoperire făcută de Îngerul Domnului Sfântului Macarie 270
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – O minune a Sfântului Marelui Mucenic Teodor Tiron 276
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon către Sion – Bucuria preacuviosului Serafim de la Sarov 278
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Cuviosul Nifon de la Argeş 291
Crâmpei din Viaţa Sfântului Nifon de la Argeş care a fost Patriarh la Constantinopol 293
Însemnarea întâia pentru Sfântul Nifon 296
Însemnarea a 2-a pentru Sfântul Nifon - După izgonirea din scaun 301
Însemnarea a 3-a pentru Sfântul Nifon - După plecarea lui din Muntenia şi săvârşirea lui la Aton 304
Însemnarea a 4-a pentru Sfântul Nifon - Împlinirea proorocirilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă şi a ţării 309
Însemnarea a 5-a pentru Sfântul Nifon - Aducerea Sfintelor Moaşte în Ţară, iertarea lui Radu Vodă şi întoarcerea Moaştelor 312
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Viaţa Sfântului Daniil Sihastru de la Mănăstirea Voroneţ 316
Sfântul Daniil Sihastrul 325
La mormântul Sfântului Daniil Sihastru de la Voroneţ 327

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre rugăciune 329
Tainele creştinilor 329
Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur pentru trezvire şi rugăciune. 333
Cuvântul 86 Sfântului Ioan Gură de Aur - Pentru cei ce vorbesc de rău pe preoţi 338
Câteva cuvinte despre rugăciunea minţii 340
Cum trebuie să înţelegem rugăciunea lui Iisus 343
Pentru însemnătatea rugăciunii, care este vremea ei 345
Învăţătura Cuviosului părintelui nostru Paisie Velicicovschi - Despre rugăciunea minţii 347
Rugăciuni şi cugetări umilicioase (ca a fiului risipitor) 352
Rugăciune 357
Rugăciune 359
Cugetare umilită – Rugăciune 360
Lumina mea 362
Pe marea vieţii 364
Cugetări din zile grele 365
Pricini uşoare de multă vătămare 368
Bântuielile unui”novice” 370
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre Sfânta Cruce 372
Despre Sfânta Cruce 372
În săptămâna închinării Sfintei Cruci - câteva pilde 375
Din viaţa Sfântului Constantin, care a fost din neamul evreiesc 376
Fulgere din cer 379
Sfânta Cruce în Persia 382
Altă minune cu semnul Sfintei Cruci 384
Semnul Sfintei Cruci 386
Crucea vieţii omeneşti 388
Semnele bucuriei 392
Pe drumul crucii mele 394
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre citirea cărţilor sfinte, păzirea credinţei, pocăinţă, mărturisire, împărtăşire, iertarea păcatelor, canon, răspunderea duhovnicului, Sfânta Liturghie 396
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion - Pentru citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi 396

Vedenia unuia dintre ucenicii Cuviosului Paisie Velicicovschi (de la mănăstirea Neamţ) 399
Despre sufletele care ies din trup 404
Descoperirea pentru ieşirea sufletului de la Cuviosul Nifon Episcopul Constanţianii (Kiprului) 406
O mare bucurie pentru Sfânta ortodoxie – Cuviosul Nicodim Aghioritul 408
Pentru cei râvnitori cu adevărat pentru credinţa strămoşească 423
Ispita creştinilor cu adevărat ortodocşi (din veacul de acum) 426
Curajul credinţei 428
Ce înseamnă o clătinare din rădăcina credinţei 431
Descoperire pentru Sfânta Liturghie din vedeniile Cuviosului Nifon, Episcopul Constantianii Kiprului 434
Câteva cuvinte despre felul cum trebuie înţeles canonul de la mărturisire (adică certarea duhovnicească) 437
Cum se înţelege iertarea care se dă prin taina mărturisirii 441
Un adaos despre adevărata mărturisire şi două pilde despre minciună 445
Cuvinte despre mărturisire din cartea Sf. Engolpion 448
Mărturisirea falsă cu roadele ei 452
Pentru cei care defaimă canonul de mărturisire 454
O părere greşită care ne vătămă pe mulţi 456
Cum înţeleg cei mulţi păcatul 458
O rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei 461
Întristarea cea pentru păcate 464
Chipul pocăinţii – uşa mântuirii 467
Taina pocăinţii (înnoirea Sfântului Botez) 473
Ce înseamnă depărtarea de Sfintele Taine, pentru cel care se pocăieşte 478
Cuvântul 25, din Filocalia românească 481
Cuvântul 23, din vechiul Limonar grecesc 483
Lăcaşul nevăzut 485
Moda răsfăţată şi Pacea speriată 490
O jertfă neobişnuită 492
Paza sufletului 497
Glasul conştiinţei 504
Mărturisire fără îndoială 507
Dorul sfânt 510
Cugetări din Kegragarion prelucrate în versuri 512

Chemarea fiului pierdut 514
Mărturisirea fiului pierdut 515
Din lumea “fiilor pierduţi” 516
Fără "El" 518
Cugetări scurte 520
Cântecul lui Manasis sau tresăltările duhului meu 522
Mustrarea, luminarea şi chemarea unui creştin la călugărie 526
Nevoitorul mândru 531
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre nădejde, smerenie, slavă deşartă, boală, iubirea de stăpânire 534
Nădejdea mântuirii – Stâlpul vieţii noastre 534
Boldul învierii sufleteşti şi bodul morţii – Întristarea 536
Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde 539
Nădejdea celui căzut 544
Motivele care ne duc la patima deznădejdei 547
Înfrângerea duhului meu 550
Imnul credinţei 551
Pogorământul lui Iosaf, duhovnicul de la Sfântul Sava pe malul Iordanului 553
Cugetări smerite 557
Cugetări smerite (altă variantă) 562
Stânci în calea vieţii 566
La patronul Mitropolitului Iacob Stamate, al Moldovei 568
Cuvântul 1 572
Cuvântul 2 - Cum că nu se cade să râvnim bunătăţile privind spre slava deşartă 575
Despre folosul bolii şi felul cum se înţelege boala trupească 577
Descoperire dumnezeiască pentru răsplata nevoitorilor 581
Un leac pentru răbdare din Pateric 584
Cuvântul 4 - Nu se cade monahului nicidecum să dorească stăpânire peste fraţi 587
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre păcate, patimi, grijile lumeşti, ruşine, beţia, desfrânarea, curvia, clevetirea, grăirea în deşert, judecarea aproapelui 588
Robiţi de humă 588
Reţetă duhovnicească - pentru un sihastru - 590
Epigrama 592

Limanul duhovnicesc 593
Către organele trupului meu 595
Oglinda lui Varsanufie (zis Arsenie) (din gropniţa Mânăstirii Sfântul Sava)..... 597
Graiuri profetice (culese din hrisoave greceşti)..... 600
Vedenia unui creştin cu numele Dumitru la anul 1580 603
Despre un alt balaur trimis de Dumnezeu pentru păcatele creştinilor 608
Câteva cuvinte despre patima beţiei..... 609
Despre un balaur trimis de Dumnezeu spre pedeapsa păcatului trupesc, care a vorbit omeneşte 615
Despre patima curviei..... 617
O istorie din Mănăstirea Lavra (Sfântul Munte) despre felul cum s-a mântuit o călugăriţă, care a căzut în păcat 618
O poveste înfricoşată din viaţa Sfântului Eftimie cel Mare 620
Cuvântul 17 - pomenirea Sfântului Amon Egipteanul..... 622
Cuvântul 20 - Pomenirea Sfintei Muceniţe Tomaida..... 624
Cuvinte din Pateric pentru vremea postului despre paza limbii 626
O mică gustare pentru Postul Mare - Portretul Smereniei (zugrăvit de Sfinţii Părinţi) 629
La uşa Raiului (în pragul Postului Mare)..... 632
Sfaturi duhovniceşti - Să nu judecăm pe altul..... 635
Aşa, Doamne Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu 638
Despre năravul clevetiri, odrasla cea prea iubită a zavistiei 641
Alte mărturii despre clevetire de la Sfântul Ioan Scărarul 645
Cuvinte de la Sfinţii Părinţi 647
Cuvântul 7 din cartea care se zice Hristoitia..... 649
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre mândrie , lăcomie, mânie, blestem, zavistie, trândăvie şi iubirea de argint..... 651
Cele şapte păcate de moarte dintru care odrăslesc toate păcatele . 651
Câteva stihuri pentru năravuri (adică păcate)..... 656
Despre năravul blestemului - Ce se înţelege prin cuvântul “blestem”? 658
Blestemul cel nesocotit şi chemarea celui rău 666
Iubirea de argint (rădăcina tuturor relelor)..... 672
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Păsărelele cerului, hrănite şi cântate de părintele Ioan în unele poezii ale sale 682

Turturea de la Iordan 682
O vizită la pustie 685
Vestitorii durerii 687
Glasul păsărelelor 689
Tovarăşii din pustie - pentru lacrimi – 691
Răsplata lăcomiei - pilde din viaţa păsărilor 693
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Poezii şi rânduri despre vremurile de acum, vremurile din urmă 695
Odinioară şi acum 695
Himera omului modern - O fericire fără Dumnezeu 697
Turnul Babel (din vremea noastră) 702
Turnul Babilonului (din zilele noastre) 704
Fiara apocaliptică 707
Vântul pustiirii (urgia cerească) 709
Luceferii ştiinţei 711
De ziua "anului nou" 713
Mizeria din lume şi cheful celor cu radio 715
Din repejunile veacului 721
Semnele apocaliptice 723
Sfântul Ioan Iacob Românul-Hozevitul - Hrană duhovnicească – Canonisirea împiedicată de cei adormiţi 725

O icoană a Sfântului Ioan cel nou de la Hozeva: ”Dacă vii, vino aşa cum eşti.”

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Versuri biografice

Micul Orfan

E ziua învierii, azi clopotele trag
Bătrânii stau pe prispe, iar unii stau în prag,
Cei tineri şi copii, ieşind gătiţi la drum
Se duc ca să ciocnească la cimitir acum.

Mireasma cea de Taină a Sfintei sărbători
Se simte din tămâie, din iarbă şi din flori,
Livezile se-mbracă într-un frumos veşmânt.
Şi toate par acuma mai nouă pe pământ.

Aproape de altarul Bisericii de lemn
Un copilaş aduce, făclii şi untdelemn,
Sărută Sfânta Cruce la proaspătul mormânt
Apoi îngenunchiază şi plânge suspinând.

Când clopotele sună cu dangătul voios,
Orfanul lângă Cruce suspină dureros!

Fiind el în durere cu totul adâncit,
Din sunetul de clopot un glas a auzit.

Nu plânge azi copile şi nu fii supărat,
Căci iată sunt cu tine, Hristos a înviat!
Era vorbirea dulce a maicii din mormânt,
Gonindu-i întristarea din pieptul lui înfrânt.

S-a ridicat îndată, cu sufletul uimit
Şi căuta să vadă pe care i-a grăit.
Atuncia din Altarul cu zidul afumat
Văzu zâmbind pe Domnul, cu Trupul Înviat.

S-a luminat la suflet de chipul Lui cel blând
Şi lepădând durerea a zis aşa în gând:
Atuncia dacă Domnul aici a înviat
Înseamnă că şi mama cu Dânsul s-a sculat!

Zicând aşa cu gândul, s-a închinat smerit
Şi sărutând mormântul, spre casă s-a grăbit.

La vatra părintească sta singur, singurel
Căci tatăl lui, sărmanul, murise în război
Dormea la cei de-aproape, iar ziua alerga
La casa cea pustie, şi deseori plângea.

Acum de Înviere, venind acasă iar
A început orfanul iar să plângă cu amar,
Dar clopotul se-aude la cimitir sunând
Şi iarăşi glasul maicii s-aude iar zicând:

Nu plânge azi copile şi nu fii supărat,
Eu sunt ş-aici cu tine, Hristos a înviat!
De-atunci orfanul nostru a încetat cu plânsul
Şi orice clopot sună îl mângâie pe dânsul.

Icoana nevinovăţiei

În zilele de iarnă,
Cu cer posomorât
Doar murmurul de ape
Îmi ţine de urât.

Iar vara pe căldură
Când nimeni nu mai vine,
O biată turturică
Se uită jos la mine.

În preajma mea se joacă
Frumoşii porumbei,
Voind – parcă – să-mi zică
Să merg la joc cu ei.

Privind la ei acuma,
Îmi pare că învie
Cea mult nevinovată
A mea copilărie.

Dar când privesc în vale
Pârâul fără apă,
Atunci mă văd cu jale
Alăturea de “groapă”.

Căci viaţa mea pustie

Acum mi s-a scurtat,
Şi calea pentru mine
De mult s-a strâmtorat.

Ah! cum aş vrea acuma
Să fiu nevinovat
Ca porumbelul gingaş
Şi fără de păcat!

Lacrimi uitate

Părinţii mei săracii,
De timpuriu s-au stins
Şi eu fiind prea fraged
Atuncia nu i-am plâns.

Dar a venit şi vremea
Să-i plâng eu mai târziu
Când mă aflam alături
De alt cinstit sicriu.

Căci Domnul rânduise
Bunica să mă crească
Să-mi fie ea şi tată
Şi maică pământească.

Iar când s-a dus bătrâna
Cu sufletul la cer
Atunci în lumea asta
Eu am rămas stingher.

Am plâns – cum zice – atuncea
Cu lacrimi prea fierbinţi
Prin ea plângând şi – tainic -
Pe bieţii mei părinţi.

La inimă durerea
A fost aşa de grea
Încât mereu o rană

De-atunci mă tirănea.

Şi rana asta veche
Abia s-a vindecat
Când Domnul mai aproape
De Dânsul m-a chemat.

În "braţele părinteşti "

Rămas de mic orfan pe lume,
Ca un copil al nimănui
Mi-am pus nădejdea mea spre Domnul
Cerând de-a pururi mila Lui.

Bunica, Dumnezeu s-o ierte,
Mi-a semănat de timpuriu
În suflet tainele credinţii
Şi rodul lor mă ţine viu.

O, scumpa mea bătrână sfântă
Eu tot ce am îţi datoresc
Căci m-ai adus la cunoştinţa
Părintelui celui ceresc.

“Când tatăl meu (cum zice psalmul)”
“Şi maica mea m-au părăsit”
Atuncia Domnul cel din ceruri
La sânul milei m-a primit.

Deci suflete al meu smerite
Înaripează-te mereu,
Prin rugăciunea prea fierbinte
Şi dragoste spre Dumnezeu.

Privind în inimă cu mintea
Să cauţi tainicul izvor
Din care viaţa se adapă
Cu darul cel mântuitor.

Urmează calea mântuirii
Trăind în pace singurel
Şi toată viaţa cea lumească
S-o lepezi astăzi pentru El.

Dorul bunicii

Pe prispa casei stă la soare
Bătrâna cu nepoţelul ei,
Privind duios acum în zare,
Cum zboară cârd de funigei.

Pe spatele încovoiate
Cad perii albi de sub tulpan
Şi singura ei mângâiere
Îi nepoţelul cel orfan.

Fiind acuma sărbătoare,
Bătrâna pe nepot l-a pus
Ca să citească pe o carte
Cu “Patimile lui Iisus”.

Dar numai cât începe rostul
Şi dânsa prinde iar a plânge,
Încât în pieptul lui cel fraged,
Pruncească inimă se frânge !

- “Ce ai” Mămucă, totdeauna
De plângi aşa de dureros,
Când pomenesc de Sfânta Cruce
Şi “Visul Maicii lui Hristos” ?
Cu vocea ei nespus de dulce,

Şi înecată în suspin,
Rosteşte către el, privindu-l
Ca niciodată mai blajin:

- “Când spui de Maica Prea Curată
Şi Domnul cum a pătimit,
Atuncea mă gândesc la moarte,
Că iată am îmbătrânit !

Şi inima în piept se frânge
Aminte aducându-mi iar
Că pe “Macsin” din bătălie
L-aştept săraca în zadar!”

- “Mămucă, cine este dânsul,
Că mult îl plângi când şezi la tors,
O fi închis şi el de “jidovi”,
Sau pentru ce nu s-a întors” ?

- “O puiule, ai duhul fraged,
Nu poţi acuma încăpea
Durerea de la casa noastră,
Aş vrea să nu mai ştii de ea !”

- “De ce ascunzi (mă rog) de mine
Şi plângi mereu aşa cu dor ?
Acuma cine vrei să vie ?
Pe mine doar mă ai fecior !”

- “O, nu! feciorul meu îi altul,
Tu eşti “copilul nimănui”!
De tatăl tău nu ştiu acuma,
Iar maica ta săraca nu-i !

Macsin, când a plecat de-acasă,
Mai mult ca toate m-a rugat
Să fiu ca mamă şi părinte
Pentru micuţul lui băiat !
Mereu aştept cu nerăbdare
Să vie dânsul din “rezbel”

Să văd ca “demobilizaţii”
Nu spun nimica despre el.

Mă uit în zare totdeauna
Şi uneori stau la drum,
Având aşa închipuirea
Că poate vine el acum.

Aud că el a fost în luptă
Cu ungurii peste Carpaţi
Şi mulţi din regiment cu dânsul
Au fost prizonieri luaţi.

De asta încă trag nădejde
Că poate să-l mai văd venind,
Dar, anii trec şi bucuria,
Mereu s-arată zăbovind !

Şi nu mi-ar fi aşa de jale,
Când te-aş vedea mai mărişor,
Dar iată eşti abia de-o şchioapă
Şi eu ca mâine poate mor !

Ca mine nimeni n-are milă
Să-ţi poarte grijă, fiul meu,
Decât doar singur Milostivul
Şi Înduratul Dumnezeu !

La El să-ţi pui toată nădejdea
Pe El să-l rogi mereu fierbinte,
Că El fiinţelor sărmane
Le este “Maică şi Părinte” !

Când maică-ta era în viaţă,
Am pus atunci făgăduinţă
Să merg la Sfânta Mânăstire
Grijindu-mă de pocăinţă.

Dar părăsindu-te părinţii
A fost nevoie să te cresc,

Şi n-am avut săraca parte
De cinul cel călugăresc!

De-ar face Dumnezeu prin tine
Plinirea sfântului meu dor!
Să am şi eu o mângâiere
Că te-am păzit ca un odor!”

Ştergându-se la ochi bătrâna,
Sărută pe nepot cu drag,
Iar el citeşte mai departe
Al “Patimilor” Sfânt şirag!

(versuri dedicate bunicii sale)

Însemnare: Bătrâna este bunica mea care m-a crescut de la vârsta de şase luni până la zece ani.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

În amintirea bunicii mele care se chema Maria

Care avea patron la ziua Sfintei Marii

Te văd cu ochii minţii
Aşa precum erai,
Cu chipul blând ca sfinţii,
Cu farmecul în grai.

Cu-al vieţii sac în spate,
Cu umbletul domol,
Vădindu-ţi des în lacrimi
La inimă un gol.

Era dorinţa sfântă
Ce nu s-a împlinit,
De-aţi mântui valeatul
Ca maică la un schit.

Şi pricina cea mare,
Bunică, eu o ştiu:
Îs numai eu mişelul,
Acela care scriu.

Căci eu ţi-am fost povara
Pe umerii slăbiţi,
Fiind rămas în lume

De mic fără părinţi.

Purta-tu-m-ai în “cârcă”
Pe drumul spre ogor
Şi-ai privegheat alături
De micul tău “odor”.

Eu, dragostea de mamă
La tine am aflat
Şi temerea de Domnul
Mereu m-ai învăţat.

Cu pace odihneşte
La cer bunica mea,
Acolo unde mintea
Adeseori zbura.

Plinitu-ţi-ai menirea,
Crescând pe cel mişel,
Deci darul pomenirii
Primeşte-l de la el!

Iar dacă afli milă
La bunul Dumnezeu
Să-l rogi a da iertare
Şi la “nepotul tău”!

Nepotul recunoscător smeritul Ieroschimonahul Ioan Iacob 22 Iulie 1955

(versuri dedicate bunicii sale)

Izbânda uneltirilor – demisia

Eu n-am dorit dregătorie
La bogăţie n-am râvnit,
Dar dorul vieţii de pustie
L-aveam aprins necontenit.

De-aceea când a fost chemarea
Să facem la Iordan un Schit
Aveam atunci încredinţarea
Că dorul sfânt s-a împlinit.

Dar vremurile furtunoase
Şi desbinarea dintre noi
M-au dus pe căi anevoioase
Cu carul singur fără boi.

Atunci, văzând încurcătura,
Am pus la jug ce s-a găsit,
Dar carul s-a lovit de ura
Şi pizma “celor din singlit”.

Eu ştiu că mulţi doresc acuma
Zicând în gândul lor mocnit:
- “Da bine că se duce ciuma
Să vie altul procopsit!”

Şi iată vremea potrivită
La fraţii noştri le-a venit
Căci sănătatea mea dogită
Îmi dă răvaş de drum grăbit.

Am dat de veste la toţi fraţii
Să vină gospodari la Schit,

Sfinţia voastră întrebaţi-i
A fost vre-unul nepoftit?

Gherasim nu e pus la număr
Că are duhul răsvrătit
Nici cei ce stau cu el la umăr
Şi cari mult l-au dăscălit.

Dar iată toţi arată dosul
Şi tare sunt nedumerit
Văzând că însuşi Proestosul
Nu mai coboară de la Schit.

Aflându-mă în neputinţă
De-a mai rămâne în servici
Eu am adus la cunoştinţă
Patriarhiei de aici.

Din asta, s-a stârnit furtună
Între Românii patrioţi
Şi veste peste tot răsună
Că vin la Schit “Fanarioţi”.

Gherasim cere judecată,
Iar partizanii lui de sus
Îi dau bătrânului zăgneală
Ca noi s-avem motiv de dus.

Întâi, când el blagoslovitul
N-avea benzină de la fraţi
Atuncea apăram noi Schitul
De câte ori eram luptaţi.

Acum,când văd că toţi de-a rândul
Se ţin cu dânsul de curmei,
Am socotit aşa cu gândul
Că vor pleca şi fraţii mei.

De astă dată văd prea bine
Că Dumnezeu a slobozit

Să pătimească ei ruşine
Căci singuri răul l-au urzit.

Nevrednici de aşa podoabă
Frăţimea azi s-a arătat,
Slujind zavistiei ca roabă,
Culeagă, deci, ce-au semănat!

Adevărat, am fost pândarul
Acestui mic stup de albini,
Dar nu mai sunt şi azi bondarul
Le-mprăştie pe la vecini.

Dorinţa din urmă

Aproape de moarte venind
Nu cer de la voi mângâiere,
Nevrednic cu totul fiind,
Străin vreau să fiu la durere!

Un lucru doar am de dorit:
Atuncea când vine sfârşitul,
Iertaţi-mă de v-am greşit,
Să mor eu în pace, Smeritul!

Cu sufletul plin de căinţă
Vă rog – pentru Domnul – acuma,
Plinind cea din urmă dorinţă,
La Schit să m-acopere huma!

Acolo-i ţărâna uşoară
Adusă de Sfântul Iordan
Şi-n vreme de ploaie, spre vară,
Se schimbă odată pe an.

De-asupra se-mbracă cu iarbă,
Iar trupul meu cel de lut
Topise-va mult mai degrabă
Acolo-n pământ cunoscut.

Mă ştie, ţărâna uscată,
Că poate de sute de ori
Fusese de lacrimi udată
Precum şi de multe sudori.
Va fi deci cu milă de moarte
Să nu mă apese cu greu
Şi nici să întârzie foarte
Topirea, lăcaşului meu.

Deci, fraţilor mei întru Domnul
Iertare! că mult v-am greşit
Şi rog să nu-mi turbure somnul
Acei cari mult m-au iubit!

Nu plângeţi atuncea la groapă
Pe cel ce mi-a fost ca mormânt
Şi sufletul meu ca pe roabă
L-a tras mereu spre pământ.

Smulgându-se sufletul sâlnic
Din grelele lui legături,
Lăsa-va pe trupul năsâlnic
Precum s-a vestit la “Scripturi”.

Atuncea va fi mângâiere
Celui ce era asuprit
Şi nu va mai simte durere
Sărmanul meu suflet smerit!

Însemnări din clipe grele scrisă la spital în septembrie 1953

Slove la mormântul meu – pentru patrioţii mei

Vor trece anii vieţii
Şi eu mă voi sfârşi
Iar în pustia asta
Mai vrednici vor veni.

Văzând aici mormântul,
Mă vor cinsti cumva,
Necunoscându-mi viaţa
Şi neputinţa mea.

Deci să cunoască fraţii
Că tot veleatul meu,
A fost lipsit de mirul
Plăcut lui Dumnezeu.

Căci cheltuind zădarnic
Vigoarea tinereţii
Mi-am îngropat talentul
În toată vremea vieţii.

De boale şi necazuri
Fiind înconjurat,
Spre orizonturi nouă
Mereu am fost mânat.

Din plaiul ţării mele
Ajuns-am la Iordan
Cu dorul de pustie,
În sufletul sărman.

Dar şi acolo duhul
Era nemulţumit,
Din cauza aceasta
Retrasu-m-am la schit.

Cu multă trândăvie
Mereu am petrecut
Împovărând pe alţii
Cu “sacul meu de lut”.

Să nu priviţi cu cinste
La trupul meu potrivnic
Căci nu voia să rabde
Canonul cel de schimnic.

Ci faceţi mai degrabă
O sfântă Rugăciune,
Ca Domnul Îndurării
Să-mi deie iertăciune!

Slove pe mormânt

Iubite frăţioare
Opreşti-te din cale
Când eşti pe-aici trecând
Şi caută cu jale
La bietul meu mormânt.

Eu nu mai am acuma
Nici voce nici cuvânt
Dar tu citeşte numa
Ce-am scris eu oarecând.

Citeşte, lăcrămează
Şi roagă-te în gând,
Că mult se uşurează
Ţărâna pe mormânt.

Această rugăminte
Să n-o dispreţuieşti,
Ci adu-ţi des aminte

De mine cât trăieşti!

Adâncă-i taina morţii!
Ah câte am de spus!
Te văd în faţa porţii
Dar sunt oprit de sus!

Grăbeşti-te părinte
Grăbeşti-te la drum;
De suflet ia aminte
Că vii la rând acum!

Iar tu, Iordane Sfinte,
Când ieşi din drumul tău,
Să dai pe la morminte
Scăldându-mi trupul meu!

Şi când te-ntorci la vale
Aşterne pe mormânt
Nisipul tău cel moale
Să-mi fie ca veşmânt.

În locul tămâierii
Deasupra va sluji
Mirosul primăverii
Când iarba va-nflori!

De vii cândva năvalnic,
Să nu-mi dărâmi mormântul
Ci treci cu murmur jalnic
Udând încet pământul!

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrisori şi versuri adresate părintelui său duhovnic Sava

Părintele Sava

Scrisoare către Părintele Sava

Blagosloviţi prea cuvioase părinte Sava

Prin mila lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Sfinţiilor Voastre, eu nevrednicul sunt liniştit şi mulţumit la Schit.

Nu am viaţă nevoitoare, căci trupul meu este mereu cuprins de boală ca şi Sfinţia Voastră. Dar nădăjduiesc că mila cerească nu mă va părăsi, ci va socoti boala spre împlinirea pocăinţii.

Să nu credeţi că eu v-am uitat, dacă vă scriu aşa de rar. Cunosc necazurile Sfinţiei Voastre şi pentru asta nu vreau să vă amărăsc şi eu cu neputinţele mele şi să vă îngreuiez.

Eu sunt azi ca un mort între cei vii, care nu aduc nici un folos la nimeni, ci fac numai greutăţi fraţilor.

Cei cari se ostenesc pentru mine păcătosul vor avea plată mare de la Dumnezeu, căci nu se îngreţoşează de neputinţa şi nevrednicia mea. Ei mă ajută cu toată dragostea ca nişte Îngeri şi pentru că fac slujbă în nume de pustnic, vor avea plata nevoinţelor pustniceşti. Dar eu nu ştiu ce voi avea, căci numai cu numele sunt pustnic, iar cu faptele sunt ca şi smochinul cel neroditor. Trândăvia şi nesimţirea mă biruiesc, iar rânduiala nu o împlinesc. Cred că ştii procopseala mea de la alţii. Dar Bunul Dumnezeu mă aşteaptă şi mă hrăneşte cu îmbelşugare. Am auzit într-o vreme că v-aţi săturat de Vitania şi aţi spus că doriţi să veniţi aici la mine. Vă mărturisesc că m-am bucurat în suflet şi m-aş simţi fericit să vă slujesc până la moarte, cu toată inima.

Până acum nu m-am învrednicit să vă ajut cu nimica, măcar că Sfinţia Voastră m-aţi ajutat totdeauna. Acum Sihăstria nevrednicului Ioan este mai aproape de Sfinţia Voastră şi atunci când nu vă place la Ierihon, puteţi veni la Schit, unde aveţi linişte şi ajutorul fiilor duhovniceşti. Eu lărgesc adăpostul ca să aveţi înlesnire ca şi chilia veche a Sfinţiei Voastre.

Acum, eu sunt mulţumit că aţi venit la Ierihon, unde vă pot sluji surorile noastre mai bine decât la Vitania.

Din Limonar am scris puţin căci nu m-a lăsat căldura şi pe urmă boala.

Cu smerite închinăciuni vă rog să mă iertaţi pe mine, că nu pot veni la Ierihon, pentru multele mele neputinţe, dar am mângâierea că sunteţi aproape, iar cu dragostea părintească locuiţi totdeauna în inima noastră.

Sfintele rugăciuni ale Prea Cuvioşiei Voastre, să mă acopere şi pe mine nevrednicul fiu duhovnicesc.

Ioan Ieromonahul

Scrisoare către părintele Sava (2)

Prea cuvioase părinte Sava,

Vă trimit această fotografie a Prea Cuvioşiei Voastre pe care am găsit-o la Părintele Procopie şi o păstrez ca pe o scumpă amintire. Când mă uit la dânsa, în peştera mea, îmi pare că eşti aproape de nevrednicia mea şi mă mângâi.

Vă rog foarte mult să vă iscăliţi pe dosul fotografiei şi dacă vă aduceţi aminte scrieţi şi anul (peripu) când v-aţi fotografiat, precum şi data când vă iscăliţi. Iar după asta, când este prilej, să-mi trimiteţi înapoi fotografia.

Am auzit despre tulburările care sporesc în Mânăstirea Sfântului Sava şi m-am întristat.

Cu gândul la boala Sfinţiei Voastre şi la nevoile duhovniceşti din Mânăstire, eu am alcătuit aceste "Stihuri", cu multă durere în inimă.

Urmează "Stihuri către Părintele Duhovnic Sava".

Către Părintele Duhovnic Sava
Privind la chipul tău Părinte,
Cu dragoste mi-aduc aminte
De anii ce i-am petrecut,
La Sfântul Sava împreună,
Când vremea se părea mai bună.

Acum sunt zilele mai grele
Şi noi suntem la fel cu ele
Căci noi slăbim duhovniceşte
Iar voi bătrâni vă prea grăbiţi
Spre lumea celor fericiţi.

Acum se face înlesnire
Mirenilor de Mânăstire
Iar al Monahilor Sobor
Se micşorează şi slăbeşte
Şi viaţa noastră nu sporeşte.

Acum doar ziduri se repară

Iar sufletele vor să moară,
Căci moda zilelor de astăzi
Ridică turnuri în văzduh
Iar viaţa este fără duh.

Azi mulţi din “Fraţii Savaiţi”
Din Lavră ies nemulţumiţi
Prin mânăstirile străine,
Iar Sfântul Sava azi oftează
Căci “fiii se împuţinează”.

Acum Monahii n-au povaţă
Şi nestatornici se învaţă,
Iar cei bătrâni, cu nerăbdare,
Se duc grăbiţi spre “veşnicie”,
Lăsând a noastră “sărăcie”.

Mai staţi Bătrânilor oleacă,
Că iată fraţii nu se-mpacă
Şi vor începe a se stânge
Luminile de la morminte
Cu vechile “aşezăminte”!

Iar tu, Părinte prea cinstite,
Vezi sufletele părăsite
A fiilor duhovniceşti,
Că iată, foarte însetează
Şi nimeni nu le cercetează!

Blândeţea ta ne-a fost dulceaţă
În necăjita noastră viaţă
Şi sfatul tău cel părintesc,
Ne-a fost “Balsamul sufletesc”!
În “Locurile cele sfinte”
Ai fost şi mamă şi părinte
La fraţii noştri necăjiţi
Cari trăiau în strâmtorare
Şi nimeni nu le da crezare.

Pe cei cu “dor de mântuire”

I-ai îndreptat la Mânăstire
Şi “logodindu-i cu Hristos”,
Nu te-ai sfiit a fi chezaş
La orice suflet “nevoiaş”.

Când ochii tăi se vor închide
Şi gura nu se va deschide,
Atuncea fiii tăi, sărmanii,
Cu jale vor petrece anii!

Iar “Mânăstirea cea bătrână”
De care cuvioasă mână
Va fi condusă sufleteşte,
Că azi “cel cuvios lipseşte”!

Atuncea “fiii României”
Din valurile pribegiei,
La cine vor găsi scăpare
Şi sufletească vindecare?

Mai ţineţi greul bătrâneţii,
Oprindu-te în “pragul vieţii”
Şi socoteşte mai întâi:
La cine laşi pe fiii tăi?

Acolo unde este “slava”,
Văzându-te Sfinţitul Sava,
El îţi va face întrebare
De sufletească noastră stare.

Deci pregăteşte-ţi “Diadocul”
Cel vrednic ca să-ţi ţie locul,
- În fruntea turmei prea sărace -
Şi-atuncea mută-se în pace

Aceste versuri au fost trimise Părintelui Duhovnic Sava prin Noiembrie 1955, când se afla bolnav şi descurajat la Ierihon.

Din cauza tulburărilor care erau atunci la Mânăstirea Sfântul Sava, eu l-am îndemnat să mai scuture puţin boala şi să întărească pe fraţii cei slabi la suflet şi

învrăjbiţi. În adevăr s-a făcut atunci mai bine şi a mers la mânăstire. O bucată de vreme a fost mai vioi, iar în anul 1957 a căzut în paralizare.

Pentru asta la 1 Noiembrie 1957 am făcut apel către toţi fraţii noştri români din Palestina, ca să ajute pentru Sfântul Maslu. În acea scrisoare am adăugat şi versurile de mai sus spre aducere aminte.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

De ziua onomastică a părintelui Sava duhovnicul, spre aducere aminte

În Lavra cea veche Părinte
Rămâi ca un stâlp nemişcat
Ţinând Rânduielile Sfinte
Precum din bătrâni le-ai aflat.
Luptând pentru Sfânta Credinţă
Dai sprijin celor slăbănogi
Şi aspră având nevoinţă
Mereu pentru turmă te rogi.

Chezaş te-ai făcut pentru mine
Din nou dăruindu-mi Botez
Iar eu iubitorul de sine
În lături străine viez.

Sărac şi străin eu cu neamul,
Venind la cinstitul lăcaş
Turnat-ai Părinte balsamul
În sufletul meu pătimaş.

Mi-ai arătat frumoasa cale
A Chipului monahicesc
Şi de urâtele scandale
M-ai învăţat să mă feresc.

Mi-ai dat curajul la citirea
Dumnezeieştilor Scripturi
Deşi vedeai la mulţi cârtirea
Ce până astăzi o înduri.

Având eu haină ponosită
Mi-ai dat veşmântul cel dintâi
Şi pe fiinţa mea smerită
Ai pus-o între fiii tăi!

Mergând la peşteră cu fraţii
Sfinţia ta nu m-ai uitat
Ci regulat, mai mult ca alţii,
Cu dragoste m-ai ajutat.

De multe ori ai tras ruşine
Că mulţi Părinţi te-au pismuit,
Dar mila ta cea către mine
Întotdeauna s-a vădit.

Iar când eram slăbit de boală
Ai dat atunci încurajare
Prietenului meu de şcoală
Să-mi facă rost de vindecare.
La Sihăstria Românească
Pe malul Sfântului Iordan
Aceeaşi milă părintească
Ai arătat către Ioan.

Sfinţia ta cât eşti în viaţă
Noi fericiţi ne socotim
Căci te avem aici dulceaţă
Şi dincolo de ţintirim.

Iar dacă mori, ne moare mila
Şi noi rămânem mai străini
Ca fără untdelemn feştila
Ne stingem fără lumini.

Să-ţi prelungească Domnul anii
Noi astăzi ne rugăm plângând
Să ruşineze pe duşmanii
Pe cei văzuţi şi cei de gând!

Şi pân-la vremea cea din urmă
Rămâi adevăratul Ava
Păscând duhovnicească turmă
În pajiştea lui Sfântul Sava.

Apoi la fericita moarte
Mergând la Cel ce L-ai iubit
Să ai Părinte iarăşi parte
Cu Sfântul Sava cel Sfinţit!

Ş-acuma iartă-ne Părinte

De toate câte ţi-am greşit
Şi rugăciunea ta fierbinte
S-o aibe toţi necontenit!

Însemnare: Asta s-a trimis ca o felicitare Părintelui Duhovnic scrisă de mine nevrednicul în numele tuturor fiilor duhovniceşti ai Părintelui Sava.

Scrisoare către fraţi şi surori, despre părintele Sava

O Rugăminte către fraţii noştri români din Palestina şi mai ales către maicile de la Eleon şi din Ierusalim, pentru Părintele nostru Sava Duhovnicul.

1 Noiembrie 1957

Scrisă la Schitul "Sfânta Ana" din valea Hozevei de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob (Savait) fost Egumen la Sfântul Iordan. O rugăminte frăţească pentru Părintele nostru Duhovnic Sava.

Fraţilor şi surorilor întru Hristos,

Care sunteţi fii şi fiicele duhovniceşti ale Părintelui Sava, vă rog să daţi puţină atenţie la cele ce vreau să vă spun aici, eu – care sunt cel mai mic dintre fiii lui duhovniceşti şi cel mai nevrednic dintre frăţiile voastre:

Bătrânul nostru Duhovnic a ajuns într-o stare grea de suferinţă şi la ajutorul doctorilor nu mai este nădejde, iar noi nevrednicii nu putem să-i facem mângâiere. Însă datoria pe care o avem faţă de el (mai ales noi românii) este aşa de mare, încât întrece orice datorie pe care o avem faţă de alţi pământeni.

La cei mai mulţi dintre noi, el ne-a fost şi "născător" şi povăţuitor sufletesc. Părintele nostru Duhovnic n-a fost pentru noi numai călăuză pentru suflet, el a fost şi "Balsamul de alinare" la toate nevoile şi la toate suferinţele noastre prin străini.

Pentru noi sărmanii şi înstrăinaţii de patrie, el ne-a fost "tată şi mamă" atât pentru suflet cât şi pentru trup. Ne-a ridicat sarcina păcatelor la cei mai împovăraţi, ne-a dat veşmântul mântuirii la cei neîmbrăcaţi, ne-a dat sprijin la cei nevoiaşi şi slabi!

Care dintre noi n-a rămas mişcat de multa lui bunătate şi de blândeţea lui cea părintească?

Cine s-a dus la el n-a fost uşurat la suflet şi mângâiat? El pentru toţi s-a jertfit şi de multe ori a suferit ocară şi necinste pentru hatârul nostru. Până în ziua de azi sunt mulţi care îl ponegresc şi-l osândesc din cauză că a ţinut parte bieţilor români.

L-au defăimat mereu potrivnicii lui din cauza noastră, dar el n-a luat în seamă strigătele lor, ci a arătat aceiaşi dragoste şi aceiaşi sprijineală totdeauna pentru noi

sărmanii. În inima lui cea largă el pe toţi ne-a cuprins şi căldura dragostei lui pe toţi ne-a mângâiat.

Astăzi când el nu mai poate, noi să nu fim nepăsători. Să căutăm fiecare ca să-i dăm ajutor. Eu ştiu că multe dintre Sfinţiile voastre sunteţi gata să jertfiţi orice ca să-i faceţi lui uşurare, căci toate sunteţi recunoscătoare faţă de bunătatea lui, dar n-aveţi cum să-l ajutaţi.

În starea în care se află el astăzi, un singur ajutor ar putea să-l mai folosească şi anume: Sfânta Rugăciune. Eu nu mă îndoiesc, ci sunt încredinţat că toţi faceţi rugăciune pentru uşurarea lui. Încă cea mai puternică şi mai primită rugăciune pentru bolnav este "Rugăciunea Credinţii" adică Sfântul Maslu. Pe aceasta o porunceşte Sfântul Apostol Iacob, Fratele Domnului şi are cea mai mare putere când este însoţită de pocăinţă.

Acum doi ani de zile când a pogorât prima dată Părintele Sava la Ierihon (fiind bolnav şi descurajat), eu i-am scris versurile acestea şi l-am rugat să mai ţie curajul şi să nu ne părăsească, iată cum îi scriam atunci: urmează Stihurile către Părintele Duhovnic Sava.

Deci scriindu-i atunci aceste rânduri, bătrânul nostru Părinte m-a ascultat şi (cu darul lui Dumnezeu) s-a mai întărit. Dar acuma oare mă mai ascultă? Mai poate oare scutura povara boalei, ca să ne fie iarăşi mângâiere sufletească?

Vai! Acum mâna lui cea sfinţită, pe care o punea cu milă pe capetele noastre cele împovărate (dându-ne la toţi uşurare), mâna aceia prietenească s-a făcut ca plumbul de grea, iar picioarele lui cele neobosite, care alergau mereu în urma noastră (ca după nişte oi răsleţite) acum ele cu greu se mai mişcă. Astăzi doar ochii lui cei blânzi şi inima lui cea caldă ne caută cu nerăbdare, dar nu ne poate vedea sărmanul, căci toţi suntem departe, departe în ţara cea străină a nesimţirii şi a învrăjbirii frăţeşti.

O, suflete al meu, ticăloase, pentru ce nu ţi-ai venit în fire cu un ceas mai înainte să te pocăieşti mai aproape de el, ca să nu mai amărăşti şi tu bătrâneţea celui ce ne-a fost dulceaţă în viaţa asta necăjită?

Plângeţi fraţilor împreună cu mine nevrednicul. Căci nu ştim dacă vom avea parte de un asemenea Părinte blând şi îngăduitor ca Părintele Sava! Eu nu mai îndăznesc să-l rog pentru slujbă, căci el aşteaptă ajutorul nostru (ca să ne rugăm pentru el).

Pentru aceasta am socotit ca să i se facă la Eleon Sfântul Maslu şi să trimitem în loc de felicitare, puţin untdelemn sfinţit amestecat cu lacrămele calde ale fiilor şi fiicelor duhovniceşti, care nu pot să-l uite niciodată. Să spălăm cu lacrimi curate zapisul greşalelor noastre şi prin asta cred că se va uşura suferinţa prea scumpului nostru Părinte duhovnicesc.

Poate vă miraţi că vă scriu sfinţiilor voastre despre Maslul Părintelui Sava. Iată pentru ce scriu asta:

Părintele nostru duhovnic şi-a pus sufletul său chezaş pentru noi românii şi de multe ori a făcut pogorământuri prea mari pentru a ne face mai ales nouă înlesniri. A trecut cu vederea rânduielile de obşte (de pildă cum au fost călugăriile) numai ca să ne ajute şi să ne mângâie pe noi, care eram ca oile fără păstor.

Aceste pogorământuri n-ar fi nici o greutate pentru sufletul lui cel curat, dacă noi am fi păzit rânduiala noastră cum se cuvine. Însă cu durere trebuie să mărturisim că toţi ne-am abătut şi de multe ori am făcut şi mărturisirea cu vicleşug. N-am avut toţi mărturisirea curată, iar el – ca un milostiv – ne-a dăruit la toţi deslegare (căci neştiind bine limba, uşor se înşală duhovnicul).

De multe ori blândeţea şi simplitatea lui au fost rău folosite de către noi, nevrednicii. Ştiind că toate le crede şi pe toate le iartă, ne-am făcut prea mult voile noastre, nu ne-a mustrat cu asprime.

Iată de pildă acum în urmă am aflat de la el că mulţi din fiii lui duhovniceşti nu fac de loc mărturisire (ca cei fără prihană) iar alţii o fac falsă – şi asta durează ani de zile şi poate o viaţă întreagă.

Însă deslegare primesc regulat şi se împărtăşesc, iar povara noastră o ridică el singur. Oare puţină răspundere are pentru aceasta? Alţii iarăşi sunt învrăjbiţi, zavistuindu-se, însă la împăcare nu se pleacă, nici de Sfintele Taine nu se sfiesc.

Fraţilor şi surorilor, pentru dragostea lui Hristos, să ne socotim fiecare cu ce l-am împovărat pe bietul nostru Duhovnic şi să-i facem puţină uşurare. Unul să socotească câţi ani a păcătuit în ascuns şi n-a mărturisit, altul să vadă cum şi-a păzit canonul rânduit de el, iar alţii să-şi aducă aminte câţi ani de zile au fost învrăjbiţi şi neîmpăcaţi, primind Sfintele Taine cu nevrednicie.

Să răscolim fiecare trecutul nostru şi să vedem dacă nu cumva haina pocăinţii noastre este roasă de molii (adică de păcate de moarte cum este: mândria, iubirea

de arginţi, zavistia, desfrânarea, lăcomia pântecelui, mânia şi trândăvia). Să ne închipuim că boala Părintelui este pentru păcatele noastre, de care nu ne îngrijim. Ceea ce s-ar cuveni să pătimim noi toţi, o primeşte acum el singur ca un chezaş al sufletelor noastre. Cei care socotim că l-am împovărat, suntem datori să ne pocăim cu tot dinadinsul, descoperind la duhovnicul din Mânăstire toate cele ascunse şi nemărturisite, dar mai cu seamă trebuie să punem capăt la orice vrajbă între noi.

Acum la începutul Postului, să punem toţi mână de la mână – după puterea fiecăruia – şi să plătim ca să i se facă Sfântul Maslu la Eleon. Ceea ce se cuvine să facă bolnavul înainte de Sfântul Maslu, să facem noi toţi, care i-am pricinuit boala.

Dacă hotărârea de sus este ca să mai trăiască, atunci va dobândi sănătate, iar dacă este chemat la cele veşnice, atunci va merge în pace, cu sufletul uşurat. Noi trebuie să fim mărturisiţi şi împăcaţi.

Dar iată – parcă văd – că unii vor zice în gândul lor: "Oare tocmai noi ne-am găsit să-i facem Maslu Părintelui Sava? Nu sunt oare destui preoţi la Sfântul Sava şi la Patriarhie ca să-i facă Sfântul Maslu?"

Aşa este. Sunt şi bani, sunt şi preoţi acolo, care ar putea să facă Maslu în toată ziua, însă nu este destulă dragoste, şi pe urmă alţii nu simt atâta datorie faţă de Părintele Sava, precum simţim noi românii.

Ei dacă fac ceva, o fac aceasta din ceea ce prisoseşte şi ca să împlinească tipicul, pe când s-ar cuveni ca din sărăcia noastră să jertfim toţi câte puţin şi să aducem ca un semn de recunoştinţă slujba aceasta a Sfântul Maslu.

Plata nu este mare lucru pentru slujbă, ar putea s-o facă şi o singură persoană mai chiabură, însă scopul este ca toţi să luăm parte la plată pentru săvârşirea Tainei, după cum toţi ne-am folosit de la Părintele nostru. Să fie aceasta ca cei doi bănuţi ai văduvei din Sfânta Evanghelie.

Deci fraţilor şi surorilor, după cum altă dată Părintele nostru Duhovnic era părtaş la suferinţele şi necazurile noastre a tuturor, tot aşa s-ar cuveni ca şi noi acum să fim părtaşi cu toţii la suferinţele lui, adică să ne doară şi pe noi durerea lui.

Viaţa lui a fost curată ca aurul şi poate n-ar fi slobozit Dumnezeu această boală înfricoşată, dacă nu eram noi ca să-l îngreuiem cu răutăţile noastre.

Să nu credeţi fraţilor că este puţină răspundere pentru cel care mărturiseşte şi călugăreşte. El se pune chezaş atunci când îl dezleagă pe cel mărturisit, mai ales când este călugărit chiar de el. Noi toţi făgăduim să ne îndreptăm, dar numai Dumnezeu ştie cum ne păzim făgăduinţa. El însă totdeauna dă cuvânt de chezăşie înaintea lui Dumnezeu şi ne acoperă. De multe ori duhovnicii cu viaţă curată, se osândesc din cauza pogorământului prea mare pe care îl fac cu alţii şi nemustrarea. Dar iarăşi sunt şi duhovnici care se sfinţesc prin fiii lor duhovniceşti pe care îi ţin din scurt şi îi vindecă sufleteşte.

Roadele duhovnicului sunt fiii lui duhovniceşti. Răspunderea duhovnicului este mai mare decât a egumenului şi a patriarhilor, căci proestoşi sunt mulţi, iar părinţi sufleteşti sunt rari, cum zice şi Sfântul Apostol Pavel ***"Căci de aţi avea zece mii de dascăli întru Hristos, dar nu mulţi părinţi"*** (Epistola I către Corinteni).

Deci părinţii noştri cei sufleteşti sunt mai scumpi decât orice persoană din lume, căci prin ei ne naştem duhovniceşte şi prin ei creştem întru Hristos (adică sporim) şi mântuirea noastră este strâns legată de persoana lor. Să purtăm deci şi noi cum putem sarcina neputinţelor Duhovnicului nostru şi a binefăcătorului neamului nostru (prin rugăciunea noastră şi prin pocăinţă curată), după cum şi el a purtat o viaţă întreagă sarcina păcatelor noastre şi atunci fraţilor şi surorilor, vom împlini legea lui Hristos, precum ne învaţă Sfântul Apostol Pavel, zicând: ***"Purtaţi sarcina unul altuia şi aşa pliniţi legea lui Hristos"*** (Cartea către Galateni).

Altă scrisoare

La 2 Ianuarie 1958

Cinstitul meu părinte,

Nu ţi-am scris de praznic, căci mă gândeam că vei avea mulţi oaspeţi şi multe scrisori din altă parte.

Şi în adevăr iată acum aflu că ţi-a venit Oaspetele cel mare cu scrisoarea de chemare …

N-ai mai aşteptat să vie şi anul acesta primăvara cea dorită, ci te-ai grăbit să mergi singur acolo unde este veşnic primăvară!

Cu puţine zile mai înainte ai dorit să pogori la vale, mai aproape de Sfântul Iordan, ca să te încălzeşti afară la lumina soarelui la Ierihon.

Dar văzând că ucenicii se împotrivesc, ai lăsat chilia ta şi te-ai urcat aproape de "Soarele cel Veşnic", care îndulceşte toate şi nu apune niciodată!

Ai trimis ucenicului din peşteră cojocul tău părinte, ca şi oarecând Ilie Proorocul la înălţarea sa.

Parcă ţi-ar fi spus inima că de-acum să nu mai răceşti. Te-ai îmbrăcat acum în altă haină mai albă ca zăpada, care nu se mai învecheşte niciodată.

Ai lepădat trupul cel greoi şi neputincios şi te-ai făcut mai uşor ca o pasăre. Acuma nu mai este nevoie să strigi la ucenic ca să te ridice, căci te-ai ridicat mai sus decât noi pământenii.

Dar să ne ierţi pe noi nevrednicii tăi fii, că prea multe dureri şi prea multe greutăţi ţi-am pricinuit în lumea asta.

Bunul Dumnezeu să-ţi plătească din belşug blândeţele şi mila pe care ai arătat-o către toţi şi mai ales către noi românii cei nemernici şi prea obijduiţi.

Să nu vă miraţi fraţilor că scriu aceste rânduri, acum a patra zi după îngropare, Părintele nostru nu s-a despărţit cu totul de noi.

Deşi cu trupul s-a mutat de la noi, însă duhul lui priveghează asupra noastră din înălţime, căci pe cât de mare i-a fost dragostea pentru noi, pe atât de mare este şi îndrăzneala la Scaunul cel Ceresc.

S-a stins făclia noastră duhovnicească de pe pământ, ca să răsară mai luminos în lumea veşniciei.

De vom urma sfaturile şi pilda vieţii lui celei curate, atunci el nu va înceta să lumineze şi să mângâie cu darul său pe toţi.

Biserica din ceruri este strâns legată cu cea de pe pământ. Atât numai că cei trecuţi din viaţă alcătuiesc Biserica celor întâi născuţi, adică Biserica Biruitoare, căci ei şi-au terminat lupta vieţii şi nu mai au războaie şi tulburări. Iar noi cei rămaşi, avem încă de luptat şi pentru asta Biserica celor de pe pământ se zicea Biserica Luptătoare, dar ea este una cu cea din ceruri.

Spre aducere aminte de scumpul nostru părinte Sava,
ieroschimonahul

În Cartea cea către evrei, Sfântul Apostol Pavel ne porunceşte zicând: "***Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri, care v-au grăit cuvântul lui Dumnezeu şi privind la săvârşirea vieţii lor, să le urmaţi credinţa".*** Cap. 13-7.

Iar ***Sfântul Ioan Gură de Aur*** ***ne învaţă următoarele: "De voieşti ca să cinsteşti pe răposatul tău, cinsteşte-l prin Psalmi şi prin o viaţă creştinească. Fă milostenie pentru el şi dă să facă Liturghii pentru numele lui".***

"Oricum ar fi el, lucrul acesta este foarte bun, căci de este el în chinuri, se izbăveşte prin rugăciunile tale, împreună cu ale Bisericii. Şi indată ce se izbăveşte, acest suflet va sta rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu osârdie, pentru binele şi mântuirea acelui suflet, prin care el a dobândit mântuirea şi care locueşte încă pe pământ. Şi nu va înceta rugându-se, până ce acest suflet se va bucura şi el de mântuirea sa (adică de fericirea aceluia) întru împărăţia lui Dumnezeu".

Însemnare: Rog pe fraţii noştri, care citesc aceste cuvinte, să mă ierte că n-am putut trimite mai înainte de Sâmbăta morţilor caietul. Aceasta din cauza neputinţii mele.

Unele cuvinte au mai fost trimise la Eleon, fiind scrise cu creionul. Acum am mai adăugat şi altele. Ştiu că toţi îl pomenesc pe scumpul nostru Părinte, dar eu simt ca o datorie ca să vă aduc aminte, mai ales acum la începutul Postului, când se face mai multă rugăciune şi poate să-l pomenească fiecare la chilie. Căci deşi la Biserică nu fac pomeniri totdeauna, însă îndeosebi nu este oprit niciodată a ne ruga pentru cei răposaţi.

Duioasă versuire celui plecat

O, suflet plin de bunătate
Limanul nostru la nevoi,
Duhovnicescule Părinte,
De ce te-ai dus de lângă noi?

Când ne uitam odinioară
La chipul tău cel prea senin,
Uitam durerea cea amară,
Opream al inimii suspin.

Şi auzindu-ţi vorba dulce,
Deşi eram de rele plini,
Noi nu mai socoteam atuncea
Că ne aflam între străini.

Acuma, nu mai are cine
Să ne mai mângâie deloc,
Iar valurile de necazuri
Mai grele vin şi mai cu foc.

Priveşte dintru înălţime
Spre turma cea fără păstor
Şi-o sprijineşte ca să meargă
Pe drumul cel mântuitor.

În toată vremea vieţii noastre
Noi nicidecum nu te uităm
Şi pentru veşnica odihnă
Întotdeauna ne rugăm.

Când va suna şi ceasul nostru
Să punem traiului sfârşit,
Atunci să fii cu noi, Părinte,
De-a pururea nedespărţit!

Nevrednicul fiu duhovnicesc
Ioan Iacob

Însemnare: Unul dintre fiii duhovniceşti ai Părintelui Sava, mi-a spus că s-a rugat mai cu dinadinsul pentru el ca să afle în ce stare se află în lumea cealaltă.

La un an după săvârşirea lui, l-a visat că era cam scârbit. Întrebându-l cum se află, i-a răspuns că nu se poate odihni, câtă vreme o parte din copacii lui sunt în stăpânirea boerului. Persoana care a visat n-a priceput despre care boer este vorba, dar îmi spunea că i-a arătat cu degetul nişte copaci înstrăinaţi, care trebuiau răscumpăraţi.

Eu nu cred visele, dar ştiu că persoana care a văzut aceasta este vrednică de crezare şi a făcut rugăciune multă pentru cel răposat. Pentru aceasta mai fac însemnare prin foile mele spre pocăinţă (ca să fie spre uşurarea Părintelui Sava) dar unii se zburlesc şi nu primesc nici fotografia lui. Eu însă caut să împlinesc datoria faţă de binefăcătorul nostru, care mi-a poruncit aceasta.

Întru cinstita pomenire a părintelui nostru Sava duhovnicul

Au trecut doi ani de zile de când s-a dus de la noi prea scumpul nostru Părinte, care a fost izvor de mângâiere, mai ales pentru noi românii.

Acum trupul lui cel mult obosit s-a topit ca ceara, după cum şi viaţa lui întreagă a fost ca o făclie de ceară curată în sfeşnicul duhovnicesc.

S-a stins făclia noastră cea duhovnicească, care ne-a călăuzit paşii sufletului şi ne-a mângâiat viaţa noastră cea necăjită. S-a stins de pe pământ ca să răsară mai luminos în lumea veşniciei.

În cimitirul cuvioşilor Savaiţi, alături de mormântul Sfântului Sava, n-a rămas decât osemintele Duhovnicului nostru, dar în inima celor care l-au cunoscut, el a rămas întreg, aşa cum a fost întotdeauna, cu chipul lui cel blând şi cu vorba lui dulce.

Cei străini poate că îl vor uita degrabă, însă românii din Palestina, care nu aveam mulţi Părinţi, nu putem să-l uităm până la moarte, aşa după cum zice Sfântul Apostol Pavel: ***"Că chiar de vom avea zece mii de dascăli, dar nu mulţi Părinţi", că întru Hristos Iisus, el ne-a născut pe noi.*** (vezi Corinteni Cartea I).

În adevăr pe mulţi dintre noi ne-a născut duhovniceşte (prin Botezul călugăriei) şi pe toţi ne-a povăţuit şi ne-a sprijinit în tot chipul şi în toate împrejurările.

A fost ca un înger păzitor pentru noi şi ca un izvor nesecat, care ne-a îndulcit necazurile şi ne-a stins arsura păcatelor.

N-am fost vrednici de părintească lui dragoste, pentru aceasta ne-a părăsit degrabă fără să ne lase un urmaş vrednic, care să poată împlini lipsa Cuvioşiei sale. Ne-a lăsat singuri ca pe nişte oi fără păstori, înconjuraţi de primejdii şi de sminteli, în vremurile acestea grele.

Fraţilor şi surorilor duhovniceşti, nourii de ploaie se depărtează de la noi şi în locul lor se îngrămădesc nourii de necazuri şi de tulburări în toată lumea. Omenirea însetează de sânge şi cheltuieşte toată vlaga pentru fabricarea de arme ucigătoare. Lumea a ajuns astăzi ca un cazan, care clocoteşte de patima urei şi a necredinţei.

Când se va umfla cazanul de focul patimilor, atunci se vor aprinde toate naţiile de pe pământ şi Dumnezeu să ne păzească de grozăvenia războiului celui de pe urmă.

Veştile sunt cântate frumos la radio şi politica vicleană le împodobeşte cu minciuni, dar o biată lume stă astăzi deasupra prafului de puşcă. O singură scânteie ajunge ca să aprindă tot pământul (adică pricină). Şi scânteia aceasta poate să sară pe negândite şi de acolo de unde nu te aştepţi.

Cu alte cuvinte vreau să spun că moartea ne pândeşte în toată clipa. Dar până vine războiul, mai vin şi alte încercări grele. În unele părţi ploile îneacă lumea, iar în alte părţi bântuiesc cutremure mari şi secetă, pe care o putem vedea şi la noi. În urma acestora vin lipsurile, vine foametea şi feluritele boli molipsitoare.

Să ne gândim deci fraţilor, căci poate mâine-poimâine vom fi chemaţi şi noi în lumea veşniciei, unde ne aşteaptă Părintele nostru Sava.

Să ne gândim cu ce ochi oare vom întâmpina în faţa lui, înaintea Scaunului Dreptăţii, unde se vădesc toate cele ascunse ale omului. Să ne facem socoteală ce vom răspunde la Scaunul Dreptăţii unde va fi de faţă şi Părintele nostru Duhovnicesc.

El şi-a făcut datoria faţă de noi. S-a străduit ani de zile ca să ne uşureze sarcina păcatelor şi să ne îndulcească amarul vieţii.

Se cuvine deci ca şi noi să ne facem datoria faţă de el. Mai întâi de toate, dacă noi vom purta grijă de sufletul nostru; atunci va simţi şi el mai multă uşurare şi mângâiere. Acum el nu mai poate face nimic pentru sine, ci aşteaptă ca să rodească mila şi osteneala pe care a făcut-o cu noi, după cum plugarul aşteaptă ca să rodească semănătura sa. După moarte răposaţii aşteaptă uşurare de la cei vii, care au rămas îndatoraţi faţă de ei.

Acum să ne facem socoteală, fraţilor, oare cine sunt mai îndatoraţi faţă de răposatul nostru Părinte. Au nu suntem noi românii din Palestina? Dintru aceasta putem înţelege că de la nimeni nu aşteaptă Părintele Sava mai multă pomenire şi mai multă rugăciune spre uşurare, cum aşteaptă de la noi. Acolo unde a semănat mult, de acolo aşteaptă să răsară şi pomenire mai deasă însoţită de mai multă dragoste şi recunoştinţă.

Pomenirea răposaţilor nu înseamnă numai Parastase şi lumânări. A pomeni pe cei scumpi ai noştri, nu înseamnă ca să le scriem numai numele pe pomelnic şi să plătim gologani. Căci nu pot să plătească toţi şi întotdeauna Parastase sau alte slujbe pentru cei răposaţi. Răposaţii nu aşteaptă jertfă de gologani de la cei săraci, ci aşteaptă mai cu seamă cucernică aducere aminte în vremea

rugăciunilor care se fac la Biserică, precum şi a celor de la chilie. Aceasta este o jertfă pe care o poate face fiecare dintre noi, oricât de săraci şi oricât de neputincioşi am fi noi. Câte un strop de rugăciune când se adună de la toţi, se face cu vremea ca un nour de tămâie mirositoare, care se urcă la Scaunul Slavei, spre folosul celui răposat.

Dacă nu putem mai mult, cel puţin să facem zilnic câteva închinăciuni pentru odihna sufletului său, după numărul anilor cât ne-a fost duhovnic la fiecare dintre noi. Iar cine nu poate să facă nici acestea, atunci să-l pomenească măcar cu mintea, la vremea pravilei (atât la Biserică cât şi la Chilie).

Să nu vă miraţi că vă îndemn ca să faceţi aceasta pentru Părintele nostru. Căci chiar de n-ar avea nici o greutate în lumea cealaltă, noi totuşi suntem datori ca să facem rugăciuni pentru el, pentru ca fericirea lui să fie deplină şi câştigând mai multă îndrăznire către Domnul să mijlocească şi pentru mântuirea noastră.

De multe ori persoanele care au avut dregătorie duhovnicească (cu răspundere) cum sunt duhovnicii şi egumenii, au întâmpinat greutăţi în lumea cealaltă, din cauza fiilor duhovniceşti, cari au rămas in viaţă neîndreptaţi. Deşi răposaţii au avut viaţă curată, însă păcatele străine (pentru care ei au fost chezaşi) le-au făcut greutăţi.

De aceea şi răposatul nostru Duhovnic poate să aibă oarecare piedici din cauza noastră.

Dacă ne vom cerca mai bine conştiinţa noastră, eu cred că mulţi dintre noi, ne vom găsi în neregulă, adică cu multe lipsuri duhovniceşti. Şi aceste lipsuri ale noastre, pot aduce greutăţi în lumea cealaltă Părintelui nostru Duhovnic. Mai ales dacă noi am fost nepăsători pentru suflet din cauza bunătăţii lui şi a pogorământului prea mare, care l-a făcut pentru noi. Adică dacă nu ne-a mustrat pe noi cei obraznici şi dacă nu ne-a oprit de la cele sfinte pe cei care am fost nevrednici.

Sfântul Ierarh Climent (urmaşul Sfântului Apostol Petru) deşi era sfânt cu viaţa, totuşi n-a avut încredinţarea de iertăciune pentru pogorământul ce l-a făcut cu hirotoniile clericilor. Căci rugându-se el mult la mormântul Sfântului Apostol Petru, a auzit glas din mormânt zicându-i: “Toate ţi le iartă Dumnezeu, afară de hirotonii, pentru care vei da răspuns”!

De-aici putem înţelege că Duhovnicul cel cu viaţă curată, primeşte iertăciune pentru faptele lui, însă va da răspuns pentru fiii lui duhovniceşti, ca cel care s-a pus

chezaş pentru ei. Dacă fiii nu-şi îndeplinesc datoria, atunci va fi întrebat chezaşul lur (adică duhovnicul). Deci să ne sârguim fraţilor şi surorilor, care sunteţi fiii şi fiicele duhovniceşti ale Părintelui Sava, să ne sârguim a pune început bun vieţii noastre, ca prin aceasta să dobândească şi el mai multă îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu. Şi atunci să fim siguri că având îndrăzneală, nu va înceta rugându-se ca să dobândim şi noi fericirea lui.

Şi acum, îndreptându-mi gândul către pururea pomenitul nostru Părinte, rostesc cu umilinţă:

Te-ai dus din lumea aceasta, prea scumpul nostru Părinte, dar în inima noastră eşti întotdeauna viu !

Cât vor mai trăi români pe Locurile Sfinte, pomenirea Cuvioşiei tale va fi de-a pururea vie în inima lor.

Nu te vor uita fraţii şi surorile noastre duhovniceşti, pe care i-ai uşurat la suflet şi i-ai mângâiat întru necazuri. Când va veni iar praznicul Sfântul Sava, îşi vor aduce aminte sărmanii tăi fii duhovniceşti, că în Lăcaşul acela a trăit odată comoara lor de mângâiere! Vor merge mulţi ca să-ţi vadă chilia unde ai trăit odinioară şi unde ai vărsat pârâu de lacrămi pentru neputinţele noastre! Se va părea că te văd aievea, urcând încetişor scările de piatră spre chiliuţa cea scăldată în soare, de lângă mormântul Sfântului Ioan Damaschin.

Vor trece anii şi oamenii se vor schimba, dar pomenirea Sfinţiei tale, neştearsă va rămâne în inima celor care te-au cunoscut şi te-au preţuit! Viaţa noastră de acum nu va mai simţi dulceaţa şi mângâierea pe care o aveam odinioară când erai în mijlocul nostru. Chipul tău cel blând şi vorba cea dulce ne-a fost la toţi pricină de alintare şi de încurajare.

Amarul scârbelor şi al neputinţelor noastre se uşurau şi se îndulceau, atunci când aveam putinţă să le mărturisim Sfinţeniei tale. Chiar şi atunci când erai doborât de neputinţa boalei, noi tot ne mângâiam, gândindu-ne că eşti în mijlocul nostru şi ne cunoşti necazurile.

Acum s-a stins făclia noastră cea duhovnicească şi viaţa noastră este mai amară în lipsa Sfinţiei tale.

Dacă vei dobândi îndrăzneală către Domnul, noi avem nădejde că nu vei înceta rugându-te pentru fiii tăi, care au rămas orfani aici pe pământ. Acolo eşti mai

aproape de Sfântul, Căruia i-ai slujit cu râvnă toată viaţa şi vei mijloci pentru sufletele noastre.

Când fiii tăi cei orfani vor aprinde candele şi făclii la mormântul Sfântului Sava, îşi vor aduce aminte că alăturea este şi mormântul tău, iar lacrămile lor vor uda plăcile de piatră, care adăpostesc cinstitul şi mult obositul tău trup (care s-a zdruncinat atâţia ani pentru noi nevrednicii).

Veşnică să-ţi fie pomenirea în inima fiilor tăi duhovniceşti şi duhul tău să se veselească în lumina cerească, unde toţi sfinţii se veselesc totdeauna şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu vă tulburaţi cei care citiţi îndemnurile mele spre pocăinţă, căci eu scriu acestea din porunca Părintelui nostru Duhovnic. El a lăsat o grădină duhovnicească şi unii din copacii lui se usucă, iar el aşteaptă cu nerăbdare roade vrednice de pocăinţă de la aceşti copaci (care suntem noi toţi). Îndreptarea noastră este odihna şi bucuria lui.

Cu adâncă recunoştinţă,
cel mai nevrednic fiu duhovnicesc,
Ioan Ieroschimonahul,
Sihăstria Sfintei Ana, Hozeva, 1960

Stihuri întru cinstita pomenire a părintelui nostru Sava duhovnicul

Te-ai dus în lumea veşniciei,
În locuri pline de verdeaţă
Şi ne-ai lăsat pe noi sărmanii
Nemângâiaţi aici în viaţă!

Acolo nu mai ai durere,
Nici întristare, nici suspin,
Acolo-i veşnic primăvară
Şi cerul pururea-i senin.

Grăbindu-te spre "Valea Păcii"
Te-ai dus Părinte de la noi,
Să nu mai vezi amarul lumii
Cu zvonurile de război.

Iar cei rămaşi în lumea asta,
Înstrăinaţii fiii tăi,
Nevrednici ne-am făcut de tine,
Dar vrednici a lua bătăi.

Comoara bunătăţii tale
Am preţuit-o prea puţin,
Pentru aceasta azi ne vine
Amărăciune şi suspin.

Acuma norii desnădejdii,
Ca nişte munţi s-au îngroşat
Şi moartea cea necruţătoare
Îngrozitor s-a înarmat!

Azi calul cel apocaliptic
Cu părul roşu, ca de foc,
Nechează, bate din picioare,
Îi gata ca s-o ia din loc!

Ieroschimonahul Ioan de la Hozeva, 31 Decembrie 1959

Însemnare: Calul apocaliptic însemnează: războiul, care este gata să izbucnească, în fiecare clipă.

Un Adaus în legătură cu cele scrise înainte

În Mânăstirea Sfântul Sava a trăit cu 50 ani în urmă un Ieromonah cu numele Ioachim Spiţaru. Era un om învăţat şi cu viaţă sfântă. El a scris multe istorii din viaţa cuvioşilor Părinţi pe care i-a cunoscut în Mânăstirea Sfântul Sava şi în Sihăstriile din Sfântul Munte. Tot el a scris şi viaţa Cuvioasei Fotini, care a sihăstrit pe malul Iordanului, aproape de locul unde se află azi Schitul românesc.

Între alte istorisiri, acest Ieromonah aminteşte şi despre un Duhovnic Sofronie din Sfântul Munte, care s-a proslăvit în zilele noastre.

Iată ce povesteşte despre Cuviosul Sofronie: Am cunoscut şi pe un alt bărbat sfânt şi îmbunătăţit, pe egumenul Mânăstirii Sfântul Pavel, cu numele Sofronie Galliga. În vremea când l-am cunoscut eu, el era aproape de 80 de ani. S-a născut în satul Calligata, din insula Ghefalinia.

Din tinereţe a iubit chipul monahicesc. Mergând în Sfântul Munte s-a călugărit, apoi a fost preoţit şi mulţi ani de zile a fost Egumen în Mânăstirea Sfântul Pavel. Era foarte simplu şi avea atâta blândeţe, încât niciodată n-a mustrat pe călugări, nimeni nu l-a văzut pe el mânios şi n-a auzit cineva cuvânt aspru din gura lui. Din cauză că era prea îngăduitor şi fără răutate, mulţi îl vorbeau de rău şi ziceau că din cauza lui călugării sunt fără rânduială. El însă urma pilda Mântuitorului, care primea cu faţă blândă pe cei păcătoşi.

Când l-am cunoscut eu (zice scriitorul) pe Egumenul Sofronie, era acum bătrân şi totdeauna zicea că răceşte. Chiar în luna Iulie, la el în cameră ardea zi şi noapte focul în sobă, iar când dormea, era îmbrăcat cu o haină groasă (blană), însă totdeauna tremura.

Pe atunce eu eram încă tânăr (zice Ioachim) şi trăiam în aceeaşi mânăstire (la Sfântul Sava). De multe ori cercetam pe bătrânul Egumen Sofronie şi ascultam cu luare aminte frumoasele lui sfaturi. Însă nu puteam să zăbovesc mult la el, căci era peste măsură de cald în camera lui.

A murit în anul 1881, când împlinise vârsta de 82 de ani. Mulţi călugări din mânăstirea lui (între care şi însuşi egumenul ce a urmat după el) ziceau că răposatul Sofronie nu se mântuieşte. Aşteptau să vadă un semn pentru aceasta, atunci când vor face mutarea osemintelor (după cum este tradiţia în Sfântul Munte). Ei ziceau aceasta, pentru că nu cunoşteau faptele cele îmbunătăţite ale Egumenului.

La trei ani după săvârşirea lui, când s-au dezgropat osemintele, s-au adunat la cimitir, aproape toţi călugării din Mânăstirea Sfântul Pavel, apoi de la Schitul Nou, de la Sfânta Ana, de la Gareia, precum şi din alte părţi, anume ca să vadă cum anume arată osemintele răposatului Egumen Sofronie.

Căci după cum se crede, atunci la dezgropare se arată în ce stare este cel răposat.

După ce s-au cetit rugăciunile cuvenite, au deschis mormântul, în care se afla trupul răposatului Egumen.

Din cauză că fusese înfăşurat în mantie de mătase, mantia n-a putrezit şi se vedea umflată, ca şi cum ar fi fost în ea trupul întreg. Văzând aceasta cei care aveau presupusuri, au crezut că trupul lui a rămas neputred (din cauza îngăduielii lui prea mari).

Deci pogorându-se în groapă monahul Serafim (Iconomul Mânăstirii) a spintecat mantia cu briceagul şi îndată a ieşit din mormânt o mireazmă de moaşte Sfinţite, încât au rămas cu toţii uimiţi.

Pipăind mai cu dinadinsul Iconomul Serafim, a cunoscut că trupul răposatului era putrezit, iar din osemintele lui ieşea mireazmă cerească, ca semn pentru sfinţenia lui.

Toţi cei care erau de faţă au căutat să ia blagoslovenie câte o bucăţică din moaştele Egumenului Sofronie.

Iar Proestoşii Mânăstirii au adunat într-o raclă toate osemintele şi le-au aşezat cu cinste la jertfelnicul Bisericii Mari, ca pe nişte adevărate moaşte de sfânt.

Au cunoscut atunci toţi că bunătatea lui a adus roade plăcute înaintea lui Dumnezeu.

Căci fiii lui duhovniceşti s-au căit pentru neregula lor şi umilindu-se şi-au schimbat viaţa, iar cel răposat şi-a dobândit plata ostenelilor lui.

Din povestea aceasta, fraţilor, putem înţelege că deşi uneori Duhovnicii şi Egumenii sunt prea îngăduitori faţă de fiii lor duhovniceşti, însă Dumnezeu nu-i osândeşte dacă fiii lor se căiesc şi fac rugăciune pentru uşurarea celor răposaţi.

De aceea şi noi care ştim bunătatea cea mare a Părintelui Sava şi pogorământul pe care îl făcea pentru noi, să ne sârguim a ne îndrepta viaţa prin pocăinţă curată, pentru ca nu cumva să fim noi piedică pentru mântuirea şi fericirea lui.

Văzând Bunul Dumnezeu pocăinţa noastră, va dărui mai multă plată celui răposat, care s-a ostenit pentru noi, iar noi înşine vom dobândi mai multă nădejde de mântuire prin rugăciunile lui.

Câtă vreme cel răposat are vreo legătură sau vreo împiedicare sufletească, el nu se poate ruga pentru nimeni.

Iar când sufletul lui se uşurează prin rugăciunile şi prin pocăinţa fiilor duhovniceşti, atunci răposatul capătă îndrăzneală şi se roagă cu tot dinadinsul pentru cei rămaşi în viaţă.

Şi nu se lasă până când nu-i face şi pe dânşii părtaşi la fericirea lui.

Aceasta este taina pentru care mulţi oameni cu viaţă sfântă, nu se proslăvesc (adică nu se sfinţesc) îndată după moarte, ci după trecere de mai mulţi ani, iar alţii abia după a doua venire.

Cele semănate de ei pe pământ, de multe ori rodesc cu întârziere şi pentru aceasta ei sunt mereu în aşteptare.

Acum aşteaptă cu nerăbdate şi răposatul nostru Părinte, ca să rodească ceva şi grădina lui cea duhovnicească, pe care a semănat-o şi a îngrijit-o aici pe pământ.

Grădina aceasta suntem noi toţi, fiii şi fiicele lui duhovniceşti, pentru care s-a ostenit şi de multe ori a suferit ocară şi ruşine pentru noi nevrednicii.

Acum în vremea Sfântului Post (deşi la Biserică nu se fac pomeniri) dar la chilie poate să facă fiecare o mică rugăciune şi mai ales o roadă vrednică de pocăinţă.

Al vostru smerit întru Hristos frate,
Ioan Ieroschimonah

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrisori ale Sfântului Ioan Iacob

Din pilda “turturelei fără soţ”

Putem trage multă învăţătură noi, monahii şi toţi acei cari s-au lipsit de veselia lumească pentru dragostea lui Hristos, Mirele cel Sfânt al sufletelor noastre.

Milostivul Dumnezeu amestecă adesea bunătăţile cele dulci cu cele amare, ca şi maica ce dă la copii uneori şi câte o băutură amară ca să fie mai sănătoşi şi să nu le piară pofta de mâncare.

Asemenea băuturilor cu leacuri amare sunt pentru noi scârbele de tot felul (prin strâmtorări şi boale) pe care le sloboade Bunul Dumnezeu ca să-L dorim cu mai multă râvnă şi să ne pară mai dulci bunătăţile Lui (când sunt învrâstate cu scârbe şi boale).

Ştie Doctorul cel din Ceruri ce fel de leacuri avem noi nevoie şi ni le dă ca un Părinte iubitor de fii pentru ca mai mult să-L dorim şi să ne amorţească orice dorinţă lumească.

Dacă Sfântul Apostol Pavel (vasul alegerii) are nevoie de îmboldire pentru a-i spori râvna, atunci noi cu atât mai vârtos avem nevoie de semne îmbolditoare pentru paza şi curăţirea sufletului.

Pentru robii cei credincioşi, cari slujesc numai lui Hristos, necazurile şi boalele cele grele sunt ca nişte diamante strălucitoare cari se adaugă la cununa dreptăţii lor.

Soră întru Hristos, Dobriţă, să nu stinghereşti cu vreun semn de nerăbdare sau cârtire pe Îngerii cari îţi împletesc cununa răbdării la ceruri. Ei sunt gata să aşeze o floare mult mai strălucitoare decât celelalte de până acum: Este diamantul raiului care se dă celor cari rabdă mulţumind întru boală. La dânsul au râvnit şi mulţi cuvioşi din pustie, cerând de la Dumnezeu ca să le dea boală grea, în locul celorlalte nevoinţe. Răsplata celor cari rabdă întru boale, este mai mare decât pentru alte nevoinţe. Pentru cei păcătoşi, boala este curăţire, pentru slabi este întărire, iar pentru adevăraţii robi ai lui Dumnezeu, ea este cunună neveştejită, împletită de îngeri din florile raiului, ca un semn al veseliei veşnice.

O vorbă nepotrivită de osândire ori de cârtire, sau orice semn de nerăbdare, poate să-i împiedice pe Sfinţii Îngeri de a-ţi găti cununa. Dumnezeu cunoaşte râvna fierbinte care ai avut-o totdeauna pentru El şi cele sfinte şi de aceea întru cele sfinte vrea să-ţi pregătească Lăcaş. Primeşte băutura amară a suferinţii, căci ea va fi la sfârşit mai dulce ca mierea şi mai veselitoare decât toate bucuriile lumii.

Însemnare: această scrisoare este adresată Maicii Magdalina din Ţara Sfântă.
Schitul Hozeva 10 Iunie 1954

Iubiţii mei fraţi şi surori întru Domnul

Pentru dragostea lui Hristos, care ne apropie duhovniceşte pe cei risipiţi şi nemângâiaţi părinteşte, pe cei oropsiţi (cari suntem de o credinţă şi un cin), vă rog eu mult păcătosul şi nevrednicul vostru frate, să mă îngăduiţi a vă face o mică mărturisire:

Ştiţi că fiecare om se îndeletniceşte în viaţă cu ceea ce a învăţat de mic: plugarul cu aratul, morarul cu măcinatul, croitorul cu cusutul, lemnarul cu cioplitul, bucătarul cu gătitul, doctorul cu lecuitul şi fiecare lucrează acolo unde se pricepe şi unde este obişnuit.

Eu unul n-am avut parte să deprind vreo meserie ca lumea, prin care să mă înlesnescă în viaţă. Am fost de mic stângaci la lucruri practice şi văzând ai mei că nu pot scoate nimic din mine, m-au dat pe mâna dascălilor, care s-au străduit săracii cu mine nu mai puţin de 12 ani de zile, până ce m-au învăţat desăvârşit a citi şi a scrie.

După ce le-am scos peri albi în cap şi când credeau că au făcut om din mine, atunci m-au scăpat fără veste la mânăstire.

Acolo m-au cercat părinţii la felurite ascultări (până ce la urmă m-au trimis şi ca vânzător la crâşma mânăstirii din Humuleşti) dar eu nefiind deprins, pe toate le făceam pe dos.

Dacă au priceput proiestoşii, că eu nu sunt bun la nimic altceva, decât la citit şi la scris, atunci mi-au dat de lucru cu cărţile şi hârtiile (pe la Seminarul mânăstirii, pe la cancelarie şi la bibliotecă). Acolo am mucegăit eu mai toată vremea, de la vârsta de 18 ani. Chiar şi aici în Palestina, la mânăstirea Sfântul Sava, m-au lăsat în cele din urmă mai mult cu cititul la Biserică şi la chilie (unde mă ocupam în taină şi cu scrisul). Au înţeles şi acolo că nu pot face din mine nici bucătar, nici econom şi nici îngrijitor de metoace, de aceea m-au lăsat la ceea ce mă pricep.

A fost o vreme când au încercat cei mari să-mi smulgă condeiul şi cărţile din mână şi nu ştiu cum (din greşeală ori din nevoie) mi-au dat să ţin în mâna mea stângace "cârja" grea de egumen. Dar eu ca cel neîncercat am apucat-o şi pe asta anapoda şi lunecând, m-am povârnit la vale spre Marea Moartă! După ce m-au bântuit mereu valurile ei cele amare şi sărate aproape 6 ani de zile (1), am scăpat abia viu pe această stâncă de granit, ca pe un ostrov la liman (2).

Aici frecându-mă mereu de stânca asta grunţuroasă, s-a mai luat rugina de pe peniţa mea părăsită şi am început să-mi văd de ocupaţia mea veche, adică scrisul, pe care-l am ca rucodelie (lucrul mâinilor) în viaţa mea singuratică.

Dar rucodelia mea nu se întreabă aici pe piaţă, căci lumea de azi este sătulă până în gât de cărţi şi caiete.

În vremea veche pe la Sihăstrii, scrisul şi copierea cărţilor era cea mai de seamă ocupaţie a călugărilor, căci lumea căuta cărţile ca pe aur şi argint.

Pe atunci nu era descoperit tiparul, care să concureze pe scriitori şi nici radioul ca să distreze pe cititori.

Acuma lumea săraca este tare grăbită, n-are vreme să-şi strice ochii cu buchiile călugărilor mucegăiţi.

Azi, poţi zice că se întreabă (solicită) cărţile mai mult de către cei cu dughene, ca să învelească cu ele brânza şi măslinele, decât de către cititori.

Mi-aduc aminte că acum vreo 20 de ani în urmă, mi-a povestit un cuvios părinte de la Mânăstirea Neamţ (anume Iov Burlacu, farmacistul mânăstirii) că a aflat

aproape de Sfânta Mitropolie de la Iaşi un negustor evreu, care avea un beci plin de cărţi bisericeşti (Pedalioane, Ceasloave, Psaltiri, Proloage etc.) pe care le luase de la nişte proiestoşi de modă nouă şi acum se servea cu ele în dugheană. Întregi n-avea voie să le vândă la nimenea. Tot aşa am aflat de la unii, că şi la Ierusalim poţi găsi pe la dosuri, la negustori păgâni, multe cărţi bisericeşti de mare valoare, pe care ei le au în loc de ziare vechi.

Aşa este duhul lumii de azi şi n-ai ce-i face. Dacă se găseşte vreun călugăr care mai scutură vechiturile lui de cărţi şi mai picură din ele vreun strop de cuvinte duhovniceşti pe hârtie, asta le vine poate cam de şanţ la unii. Şi eu le dau dreptate, căci la zgomotul radioului cuvântul Evangheliei sau al Sfinţilor Părinţi nu se mai poate auzi. Iar la luminaţia electrică şi la strălucirea luxului modern, nu se mai poate pricepe întunericul şi calicia din suflet. Şi asta o zic pentru cei din lumea modernă, însă o bucăţică din lume suntem şi noi, săracii.

Poate vor zice unii că şi la radio auzi Evanghelie, Liturghie şi Predici. Cum nu, cum nu! le auzi foarte frumos după ce rag ca boii fel de fel de măscărici lumeşti şi te întunecă cu cele păgâneşti, apoi începe să îngâne şi cele sfinte după cum şi diavolul, ispitindu-L în tot chipul pe Mântuitorul în pustie Îi pomeneşte şi de cuvinte din Scriptură. Dar oare din evlavie o face asta?

Acum să lăsăm moda în pace şi să ne întoarcem la vorba noastră. Eu cred că o îndeletnicire pe care o aveau şi părinţii din vechime nu vatămă deloc pe lumea de azi. Mai ales dacă materialele, adică frunzele, pentru rucodelie sunt luate din Sfânta Scriptură şi nu au nimic străin de pravoslavnica credinţă.

Or fi poate mulţi care sunt ghiftuiţi şi n-au nevoie de vreo gustare săracă pe care le-o întind eu smeritul. Pentru asta nu este nici o supărare. Cu sila nu pot face pe nimeni să primească lucrul meu.

Eu împart din rodul ostenelilor mele la oricine se întâmplă, fără să am vreo pretenţie de plată, căci acum plata mi-ar aduce mai mult pagubă decât folos.

Un bătrân din Egipt împletea coşniţe şi le arunca pe apă, căci nu avea cui le vinde. Şi eu împletesc ce pot şi neavând chip de vânzare le arunc la trecători (adică la fraţii şi surorile de acelaşi neam) pe degeaba. Cine are nevoie primeşte rucodelia mea şi caută să folosească şi altora. Alţii primesc hârtiile ca să le aştearnă frumos pe masă, ori pe fundul cufărului. Şi în sfârşit sunt unii mai habotnici, (mai grăbiţi în viaţă) cari în graba lor cea mare le calcă în picioare pe bietele mele împletituri,

sau le sfâşie frumos şi se duc în drumul lor. Pot să le zic ceva la unii ca aceştia? Nicidecum. Că eu le-am întins de bunăvoie. Nu mi-au cerut ei.

După cum nu-mi este de folos ca să cer plată de la cei cari se folosesc de rucodelia mea, tot aşa nu pot să mă supăr, dacă cineva o defaimă sau o distruge.

În Sfânta Evanghelie, Domnul ne arată prin pilda semănătorului, că sămânţa se aruncă în toate părţile: şi lângă cale, şi în spini, şi pe locuri pietroase, ca şi pe pământul cel bun. Că din toate semincioarele tot va răsări ceva la urmă (deşi poate că sămânţa este cam slabă).

Din ceea ce mi-a dat Bunul Dumnezeu şi din cele ce am adunat din cărţile Sfinţilor Părinţi, eu mă străduiesc să alcătuiesc cărticele mici sau foi, pe care să le am la îndemână pentru folosul meu şi a celor care poate sunt lipsiţi de cărţi, iar dacă le au, poate că nu au vremea să le citească în întregime. De aceea eu le scriu mai pe scurt pentru uşurinţă. Aceste foi şi caiete sunt ca nişte sâmburaşi duhovniceşti pentru cei cu sufletul nevoiaş ca şi mine.

Acei care sunt sătui de poame cărnoase, desigur că nu se uită la sâmburi. Dar îi rog, pentru Dragostea lui Dumnezeu să nu le calce în picioare şi să piardă aceste semincioare, care sunt adunate cu sudori şi cu lacrimi, căci vor veni zile, când se vor strânge de vrăjmaşi cărţile cele bune (adică poamele cele duhovniceşti) şi atunci nevoiaşii vor căuta sâmburaşi vechi şi nu vor afla.

Va veni vremea când va fi foamete de cuvântul lui Dumnezeu şi Biserica se va refugia în pustie, prin crăpăturile pământului.

De aceea vă rog să păstraţi ca ochii din cap Sfintele cărţi, iar însemnările scoase din ele să nu le defăimaţi, dacă ele n-au ceva străin la dreapta credinţă.

Cele scrise din nevrednicia mea sunt: o parte tâlcuite din greceşte (cari nu s-au scris încă pe româneşte), iar altele sunt alcătuite pe scurt din Sfânta Scriptură, ori din cărţile Sfinţii Părinţi (ca o esenţă dintr-o floare) şi sunt aşezate în calupul versului, ca să fie mai uşor de citit. Toate au în ele chiagul dreptei credinţe şi sunt presărate cu mărturii de la Sfinţii Părinţi ca şi cu nişte mirodenii, ca să nu se strice. Vă rog pe toţi din inimă să înţelegeţi şi asta: că eu pe toate le scriu pentru mustrarea neputinţelor mele şi pentru trezirea simţurilor mele cele amorţite. Totodată ele sunt şi ca o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumăratelor mele fărădelegi, când nu mai am cui le mărturisi.

Deci să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru mustrarea altora. Eu toate le scriu pentru mustrarea mea, că doară va lua vreun folos ticălosul meu suflet. Dacă mustrarea conştiinţei mele se potriveşte şi la alţii asta nu înseamnă că eu le-am scris în pofida lor. Dacă înainte vreme am amintit şi nume străine în foile mele, apoi asta am făcut-o numai în problema Iordanului şi nu din răutate, ci din adâncă durere pentru un locaş sfânt, care se pustieşte, pentru hatârul unuia ca Gherasim.

Mi-ar fi cu neputinţă să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri care să mişte inima altora.

Când scriu ceva mai mişcător, simt o durere în inimă, ca şi cum stihurile ar fi nişte fărâmituri desprinse din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mişcă pe cititori aproape tot aşa cum a fost mişcată şi inima celui ce a scris.

De aici puteţi înţelege mai bine că stihurile mele zugrăvesc durerea ori bucuria inimii mele, iar nu dureri ori bucurii străine. Eu până nu simt, nu pot scrie.

Până nu mă mustră cugetul, nu pot să scriu stihuri de mustrare.

Şi acum fraţilor şi surorilor duhovniceşti, de v-am jignit cu ceva prin cuvintele mele sau prin purtările mele, vă rog întru numele cel Sfânt al Domnului să mă iertaţi, căci cine ştie dacă ne vom mai vedea în viaţa asta. Să nu aveţi vreo părere greşită din cele ce scriu eu. Au fost unii, care m-au rugat să le copiez din hârtiile mele şi din asta am prins curaj să scriu mai multe şi să le împrăştii la mai mulţi fraţi şi surori, către care eu mă simt mai îndatorat pentru multe binefaceri. Când eu eram în grea strâmtoare şi sărăcie, mai toţi au alergat ca să mă ajute cu ceva, ba unii au ajuns până la jertfă. Şi eu am primit prinosul dragostei lor cu mulţumire. Azi, oare de ce să vă jignească, dacă eu vă întind cu drag, rodul cel sărac al ostenelilor mele? Aud că unii se înfurie şi vor să împungă, când eu le întind cu dragoste ceea ce am.

Din nou vă zic să iertaţi pe săracul vostru frate, care n-are ceva mai bun, ceva mai de preţ să vă pună înainte, ca chezăşie pentru dragostea ce vă datorează. Acest frate al vostru a fost gata odinioară să se jertfească pentru folosul vostru obştesc, dar voi nu l-aţi priceput, iar jertfa lui aţi defăimat-o, de aceea nu v-a putut ajuta. El însă va

rămâne adânc recunoscător la cei care i-aţi ridicat oarecând crucea greutăţilor (ca şi Simion Cirineanul), sau i-aţi şters sudorile de sânge pe drumul cel greu al necăjitei lui egumenii.

Gândindu-mă că mulţi din frăţiile voastre, înhămaţi fiind la ascultări în locaşuri străine, unde nu puteţi auzi o slujbă ori o citire românească, m-am gândit zic, că poate un bucheţel ori o cununiţă împletită cu floricelele graiului românesc, să vă aducă o mică mângâiere. Dacă veţi întâlni şi spinii mustrărilor, să nu vă tulburaţi, că ei nu sunt pentru voi, ci pentru mine. Ei sunt culeşi din inima mea cea stearpă.

Ibiţii mei fraţi, în starea în care mă găsesc eu astăzi, nu vă mai pot sluji la nimic, fiind prea neputincios.

Dacă aş fi silit să intru iarăşi în osteneli şi scârbe ca înainte, în scurtă vreme mă pogor în groapă. Din asta am căpătat şi boala care nu se desparte de mine.

Ceea ce mi-a rămas de făcut în viaţa aceasta este să-mi plâng păcatele şi pe cât îmi ajută Dumnezeu să mai adun mănunchiuri duhovniceşti, ca să fie merinde sufletească pentru mine şi pentru cei nevoiaşi ca mine. Poate folosindu-mă eu, voi putea să folosesc şi altora, care n-au răgaz acum să răsufle. Altceva nu sunt în stare să fac.

Dacă aş şti că măcar câţiva au dragoste să jertfească o oră pe săptămână pentru citire, eu aş prinde mult curaj să descopăr multe comori duhovniceşti din limba greacă.

Ori dacă mai este cineva din cei mari ori din frăţiile voastre, care ar mai crede însă că ar putea să mai pună vreo sarcină (ca înainte) pe spatele mele cele slăbănogite, eu îl rog pe unul ca acela să se părăsească de acel gând, că ce nădejde poate să mai fie la cel din groapă?

Mântuiţi-vă cum puteţi şi prin cine puteţi, că Slavă Domnului, încă mai aveţi prin cine.

Pentru mine gropniţa de aici se arată a fi mai primitoare decât nisipul Sfântului Iordan.

Lui Sfântul Ioan Botezătorul îi place să rămâie mai departe singur, desculţ şi flămând, acolo pe malul Iordanului (3), decât să aibe un ucenic nepriceput ca mine.

Al vostru nevrednic frate şi smerit rugător către Domnul, Ioan Ieromonahul.

(1) A fost egumen la schitul românesc de la Iordan.
(2) S-a retras la peştera şi Schitul Sfintei Ana
(3) Schitul românesc de la Iordan avea ca patron pe Sfântul Ioan Botezătorul.

Frăţească urare pentru surorile române de le Eleon

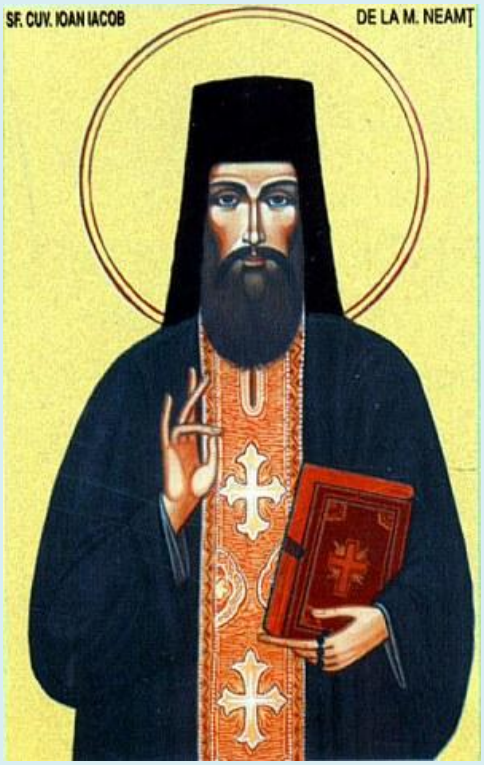

Înainte de a începe vorba despre durerile noastre eu vă zic la toate: “Hristos a Înviat!”

De aş avea lacrămi de sânge, cu ele aş scrie rândurile acestea, ca să fie mai bine pricepută durerea pe care o am pentru urgisirea neamului nostru de astăzi şi pentru urâciunea şi turburarea care domneşte între noi!

Cuvioaselor Maici, duhovniceştilor mele surori întru Hristos:

Ştiţi bine că nevrednicul ieromonahul Ioan a murit de multă vreme pentru Biserica românească de la Iordan şi nu mai stă la nimenea în cale.

Orice aţi zice despre el (fie de bine, fie de rău) el nu vă mai aude şi nici nu vă poate răspunde. Dar oricum este şi oriunde se află – aşa păcătos cum este – el nu încetează de a vă socoti ca pe nişte surori întru Hristos. Legătura cea firească a sângelui românesc şi cea duhovnicească a cinului călugăresc ne apropie sufleteşte, oricât de răsleţi am fi noi. Mă bucur şi eu când aud că sunteţi mulţumite şi împăcate, iar când sunteţi în tulburare, atunci simţesc şi eu o nelinişte în suflet, ca cel ce sunt de un sânge şi de un cin cu frăţiile voastre.

Noi toţi ne-am adunat sub acelaşi steag, sub steagul Sfintei Cruci şi ne-am îmbrăcat toţi cu acelaşi veşmânt negru al pocăinţii. Părăsind patria pământească, noi am pornit pe acelaşi drum, adică drumul cel strâmt al Crucii, drumul pătimirii pentru Hristos.

Toţi dintre noi năzuim către liman de mântuire şi râvnim la aceeaşi patrie cerească. În calea vieţii noastre, noi toţi ne luptăm cu acelaşi duşman al mântuirii şi ne folosim de aceleaşi arme duhovniceşti. Acelaşi blând Mântuitor ne stă la toţi în ajutor şi ne aşteaptă cu braţele deschise în Cămara cea de sus.

Deci nu suntem deloc străini, deşi trăim deosebit unul de altul. Legătura cea duhovnicească dintre noi este foarte puternică, fără să ne dăm seama.

Eu unul nu vă sunt nici dascăl, nici egumen şi Domnul ştie că nici nu râvnesc la asta, cu toate acestea starea frăţiilor voastre nu mă lasă nepăsător. Cuviinţa vieţii sfinţiilor voastre este şi pentru mine o cinste, o pricină de mângâiere. Iar neorânduiala şi sminteala pe care o faceţi în faţa străinilor, mă ruşinează şi pe mine şi mă amărăşte.
Eu nu mai caut astăzi cinstea mea (căci ea de mult s-a feştelit de cei ce bine mi-au voit), ci caut numai cinstea neamului meu românesc şi a cinului călugăresc. Valea Hozevei adeseori aduce răsunetul sfezilor şi a tulburărilor care se stârnesc între sfinţiile voastre, spre ruşinea neamului nostru şi paguba mântuirii.. Sunteţi pe locul acela sfânt unde a răsunat glasul Domnului, atunci când se înălţa la ceruri, zicând: De Ierusalim să nu vă despărţiţi! Vorbele acestea au fost rostite către Sfinţii Săi Apostoli, dar ele au un înţeles tainic pentru noi toţi. Numele “Ierusalim” se tâlcuieşte “Sfânta Pace”.

Deci Domnul ne porunceşte la toţi şi mai ales Sfinţiilor Voastre ca să nu vă depărtaţi de Ierusalim, adică de Sfânta Pace. Glasul Mântuitorului răsună mereu deasupra Eleonului (pentru Sfânta Pace) dar nu mai este cine să-L asculte. “Căci toţi ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut (cum zice Sfântul Prooroc David) nu este cine să facă bine, nu este până la unul!”.

Amarul vieţii noastre prin străini, noi singuri îl facem mai amar, căci ne mâncăm unul pe altul şi ne zavistuim de moarte! În loc să fim uniţi şi să ne purtăm neputinţele unul la altul, noi facem cu totul dimpotrivă. Trăim mereu în dezbinare şi când ne vine bine ne surpăm în groapă unul pe altul şi ne vindem prin tot felul de intrigi la cei străini. Nu mai zic de boldul clevetirii şi de cornul zavistiei, care totdeauna are de lucru la rămâncele noastre. Este viermele neadormit care ne roade toată osteneala şi ne lipseşte de plată.

În loc să acoperim în faţa străinilor pe cel bicisnic al nostru, noi dimpotrivă mai rău îl vădim, ca să cunoască străinii toată procopseala noastră şi să se bucure vrăjmaşii noştri!

Gândiţi-vă că trăim în vremurile cele mai grele şi mai primejdioase pentru mântuirea sufletului! Gândiţi-vă că toţi am rămas ca nişte orfani de părinţi, înstrăinaţi de ţară şi lipsiţi de sufletească hrană! Gândiţi-vă că vrăjmaşii credinţii noastre s-au înmulţit mai tare ca altă dată şi mântuirea noastră este mai primejduită: de suntem răniţi la suflet n-are cine să ne vindece, iar de suntem în cădere, nu mai are cine să ne ridice! Acuma este nevoie de mai multă unire şi de frăţească sprijinire. Chiar dacă nu suntem cu toţii la un loc, dar cel puţin sufleteşte să fim uniţi şi să ne purtăm neputinţele unul altuia cu îndurare. De este unul mai neputincios la suflet sau bolnav cu trupul, să nu-l împungem cu vorba şi nici să-l clevetim la cei străini, ca nu cumva descurajându-l să ne facem cu asta ucigător de frate. Dacă putem să-l sfătuim duhovniceşte, bine este, iar ca să-i vădim neputinţele la alţii îndoită pagubă pricinuim: pe cel slab nu-l folosim şi pe noi ne osândim. Vădind pe fratele nostru, noi dăm pricină străinilor ca să ne asuprească mai rău, cu alte cuvinte noi singuri dăm armele în mână străinilor ca să ne lupte mai tare şi să ne ponegrească neamul nostru. Cu asta prind îndrăzneală şi vrăjmaşii credinţei (comuniştii şi ereticii) şi ne vânează mai uşor. Căci smintelile dintre noi, care se fac arătate, sunt armele cele mai puternice, pe care le dăm vrăjmaşilor ca să ne lupte pe noi. Destul ne este nouă amarul de la străini şi defăimarea, măcar între noi să nu ne sfâşiem şi să nu ne împungem. ***“Purtaţi sarcina unul la altul şi aşa pliniţi Legea lui Hristos!”*** strigă Sfântul Apostol Pavel.

Dacă nu avem dragoste între noi, atunci nici pe Domnul nu-L avem cu noi (aşa grăieşte Sfânta Scriptură), căci Dumnezeu dragoste este şi cea din urmă poruncă dată Sfinţilor Săi Ucenici a fost porunca dragostei. ***“Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiţi unul pe altul, cum v-am iubit Eu aşa să vă iubiţi unul pe altul”.*** (Ioan cap. 13-14).

În faţa oglinzii duhovniceşti

Pentru că am de scris despre un lucru mai greu de înţeles, m-am gândit să vă amintesc o întâmplare, care poate să ne lămurească mai bine cuvântul nostru. În preajma unui târg de vite (sau iarmaroc) se afla un magazin mare de sticlărie. Între alte lucruri scumpe de sticlă, erau şi diferite soiuri de oglinzi mari de perete.

Într-o bună zi, când venea lume multă la iarmaroc, erau întinse la arătare în vitrina magaziei cele mai frumoase obiecte de sticlă, între care se afla şi o oglindă mare cu ramă.

Toţi târgoveţii cari treceau pe alături de magazie îşi vedeau chipul în oglindă. Unii dintre ei se opreau anume ca să-şi potrivească pălăriile în faţa oglinzii.

Din întâmplare, a trecut pe alături şi un negustor de vite, care ducea de funie un ţap voinic şi nişte capre la iarmaroc.

În faţa oglinzii ţapul n-a rămas nepăsător. El vede mişcarea în oglindă. Şi anume vede un ţap voinic ca şi el, care vine împotriva lui. Se încoardă, flutură din cap, dar nici potrivnicul din oglindă nu stă degeaba. Negustorul care-l ţine de funie nu ia în seamă la oglindă (căci are şi nişte capre slobode lângă el).

Ţapul vede că nu-i lucru de glumă cu inamicul lui din oglindă. Şi pentru că este deprins cu lupta şi ca să nu apuce acela înainte, se repede una şi bună asupra lui …

În câteva clipe s-a terminat lupta cu ţapul cel obraznic din oglindă. Geamul cel mare (adică vitrina magaziei) împreună cu oglinda şi cu alte lucruri scumpe de alături au fost răpuse fără multă izbândă.

Preţul vânzării ţapului n-a fost de ajuns pentru despăgubirea stricăciunii care s-a făcut. A trebuit să plătească şi ceva pe deasupra ca să termine buclucul. Până una-alta, s-a făcut puţină discuţie între oamenii cari erau de faţă la magazie. Unii ziceau că stăpânul ţapului este de vină, pentru că nu l-a ţinut bine de funie, alţii ziceau că vina este a sticlarului, pentru că a deschis magazin prea lângă drum, iar cei mai aprigi puneau vină pe oglindă căci (ziceau ei), dacă nu era ea, care să zădărească ţapul, nu s-ar fi întâmplat nimica. Dar mai erau şi unii cari ţineau apărarea oglinzii, zicând: "Pe drum câtă lume nu trece? Însă nimenea nu-şi pune mintea cu geamurile. Pentru un ţap nărăvaş înseamnă că nu mai trebuie să facă oamenii oglinzi?" În sfârşit fiecare avea părerea lui. Dar unul mai socotit la minte, care a mai avut de furcă cu ţapul cel bătăuş, a tâlcuit la toţi că nimeni nu este de vină, decât năravul ţapului, "căci de multe ori era să mă străpungă şi pe mine (zicea el), măcar că nu sunt de sticlă ca şi oglinda".

Acum, fraţilor, să ne oprim puţin (până se mai odihneşte ţapul) şi să venim la vorba noastră. Căci eu voiam să vă spun despre altă oglindă, dar am adus vorba mai departe ca să mă înţelegeţi mai bine.

Cuvintele din Sfânta Evanghelie, apoi învăţăturile Sfinţilor Părinţi şi orice sfătuire duhovnicească, alcătuiesc împreună un fel de oglindă pentru sufletul nostru. Aceasta este oglinda care ne interesează pe noi.

În cuvintele cele duhovniceşti (cari au mărturii din Sfânta Scriptură) fiecare dintre noi poate să-şi vadă chipul cel dinăuntru ca în oglindă. Unul îşi poate vedea patimile cele ascunse, altul îşi cunoaşte virtuţile, unul îşi vede chipul blândeţii şi al smereniei, altul îşi vede învârtoşarea inimii şi mândria. Unul îşi cunoaşte colţişorii clevetirii şi ai zavistiei, altul îşi vede corniţele mândriei şi ale mâniei. Unul îşi vede florile bunătăţii, iar altul îşi cunoaşte spinii răutăţii.

În scurt putem zice că din cuvintele Scripturii putem să ne cunoaştem cine suntem şi încotro mergem. Căci Scriptura oglindeşte toate tainele vieţii omeneşti, de la facerea lumii şi până la sfârşitul veacului.

Pentru aceasta şi Fericitul Augustin adunând într-una din cărţile sale cele mai alese cuvinte din Sfânta Scriptură, le dă numele de Oglindă. În multe rânduri am căutat

să adun şi eu unele cuvinte mai de folos din Sfintele Scripturi, alcătuind din ele un fel de oglinzi duhovniceşti.

În asemenea oglinzi poate să-şi vadă fiecare năravurile şi lipsurile duhovniceşti, precum şi mijloacele de îndreptare. Însă vă mărturisesc că eu sunt cel dintâi care îmi văd sluţenia chipului dinăuntru.

Desigur că în faţa acestor oglinzi duhovniceşti nu poate să rămână cineva nepăsător. Unii se ruşinează şi caută să-şi mai ascundă ori să-şi îndrepte lipsurile (cum îşi potrivesc unii hainele în faţa oglinzii). Dar cei cari sunt mai aprigi şi mai nărăvaşi când ajung în faţa oglinzii duhovniceşti (din foile mele) se încordează mai rău şi flutură din cap (ca şi ţapul). Însă pe cât mai mult se sălbăticesc şi răpştesc, cu atât şi oglinda îi arată mai urâţi şi cuvintele îi mustră mai rău. Iar care încearcă să lovească (adică să se împotrivească) aceştia se înţeapă ca şi în bolduri, căci cuvintele Scripturii sunt bolduri pentru cei nărăvaşi care pornesc cu mânie (ca şi ţapul asupra oglinzii).

Acestora li se potrivesc cuvintele Domnului pe care le-a rostit către prigonitorul Pavel, aproape de Damasc: “Greu îţi este ţie (Saule) a lovi în bolduri”. Deci şi eu îndrăznesc a zice către cei care se mânie şi caută să strice Oglinzile (adică să distrugă foile): Greu vă este să loviţi în cuvintele cele duhovniceşti. Căci nu sunt de la mine, ci din Sfânta Scriptură. În sfârşit puteţi să-l ocărâţi pe cel care scrie, puteţi să-i scoateţi toate ponoasele, dar să luaţi seama cum vă arată oglinda şi dacă cumva observaţi că se văd colţişori, corniţe ori semne roşii să ştiţi că nu este vinovată oglinda, nici negustorul.

Ascultaţi glasul acestor oglinzi, căci este glasul cel mântuitor al Sfintei Scripturi, care ne îndeamnă pe toţi la pocăinţă, căci “zilele sunt rele şi iarna este grea” (cum zice Sfântul Apostol Pavel).

Răspuns unui frate iubit din ţară

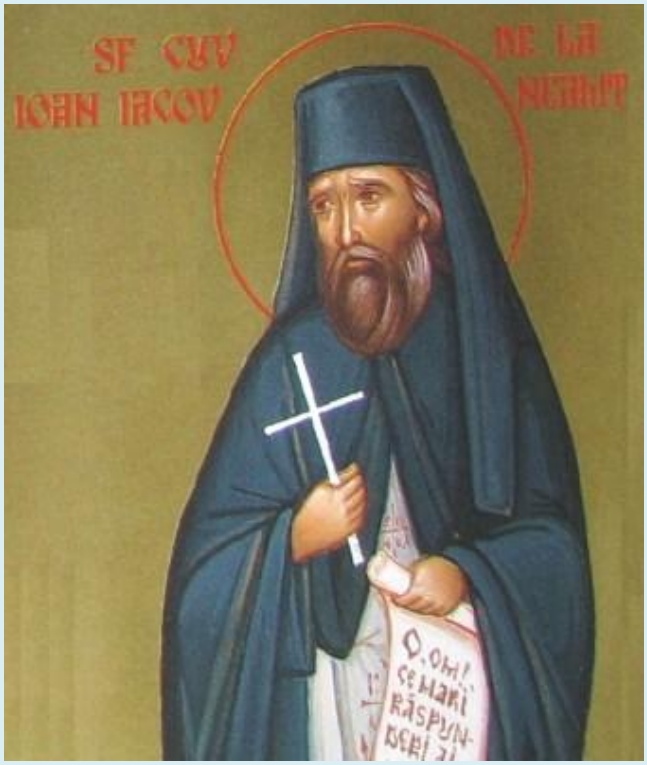

(Ierom. Claudie de la Neamţu)

Numai când simţeşti văzduhul
Că miroase a război
Eşti aşa aprins cu duhul
Ca să vii aici la noi.

Ai venit cu “ţara-n suflet”,
Ca să “n-o mai uiţi pe veci”
Şi la dânsa, cu dorire,
Te-ai grăbit apoi să pleci!

Frumuseţile din ţară
Negreşit, te-au fermecat,
Cu prietenii “de viaţă”
Şi cu traiul răsfăţat.

Ai acolo munţii falnici,
Cu poienele de flori

Întru care cântă vara
Sute de privighetori.

Ai pâraiele ce zburdă
Prin pădurile de brad,
Cu mulţimea cea de păstrăvi,
Cari mişună în vad.

Vara, soarele-ndulceşte
Nu dogoară ca aici,
Iarna, frigul oţeleşte
Şi ne face mai voinici.

Noi suntem aici mai şubrezi,
Mai streini, mai oropsiţi,
Căci de toate ale "ţării"
Frumuseţi suntem lipsiţi.

La pustie doar curmalii
Îi avem ca un decor,
Iar tovarăşi sunt şacalii,
Carii se bocesc în cor.

Dacă vii, să uiţi de toate
Carii ieri te-au desfătat
Şi atunci – iubite frate,
Vei rămâne împăcat.

Nu veni "cu ţara-n suflet"
Că "n-o uiţi aici în veci"
Şi de-aceia la pustie
N-ai să poţi să te petreci.

Lasă ţara "celor tineri",
Cari au a mai trăi,
Iar Sfinţia ta, Părinte,
Se cuvine a muri.

Mori de toate ale lumii,
Care-nşală ca un vis

Ca să moşteneşti dulceaţa
Veşnicului Paradis.

Notă : *Sfântul Ioan Iacob a purtat corespondenţă cu prietenul lui, Claudie. Acesta le păstra ascunse, dar spre sfârşitul vieţii a spus acest lucru unui cunoscut şi în scurt timp a venit Securitatea şi le-a confiscat (nu mai ştiu unde am citit asta ...)*

Răspuns celor care mă doresc

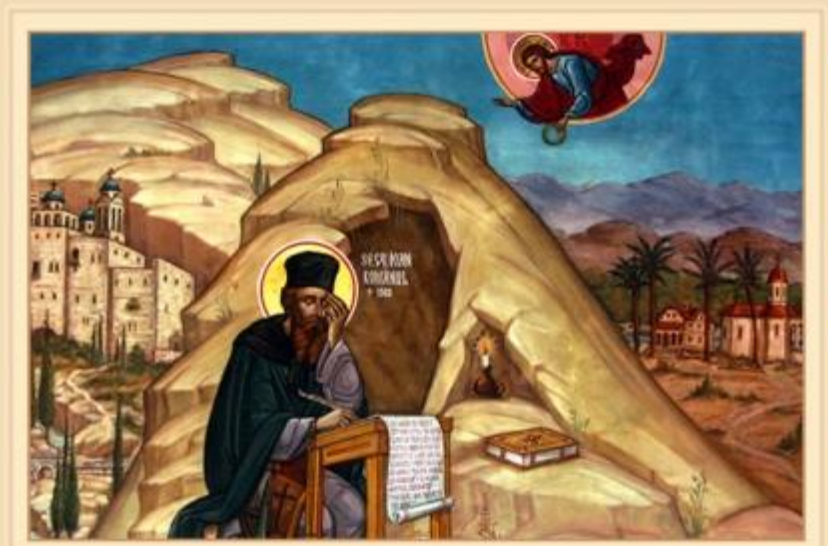

Pentru că unele persoane doresc să mă viziteze la schit, iar unele doresc să mă vadă iarăşi prin cetate umblând, pentru asta am scris rândurile care urmează, ca un răspuns de obşte.

(Sârguiţi-vă mai mult ca să ne putem vedea dincolo de mormânt. Căci dacă ne vedem acolo, atunci ne vedem totdeauna, pe când aicea ne întâlnim numai pentru câteva clipe).

Acolo unde nu se află
Persoane să ne pizmuiască
Şi nici prieteni ca aicea
În stare să ne ponegrească,

Acolo unde apa vieţii
Avem Iordanul cel de sus
Şi unde Soarele Dreptăţii
Ne stă de-a pururi neapus,

Acolo unde străluceşte
Lumina feţii lui Hristos
Şi unde toate sunt curate
Şi toţi au trup nestricăcios,

Acolo unde nu sunt pofte
Şi nici o grijă nu avem
Şi unde este pomul vieţii,
În valea Sfântului Eden,

Acolo-i veşnic primăvară
Şi oamenii nu flămânzesc
Ci cu dulceaţă negrăită
De-a pururea se veselesc.

Călduri şi friguri nu se află
Şi nici curenţi să ne topească,
Iar scnipile şi cu tânţarii
Acolo n-au să ne găsească.

Răspuns la un părinte nedumerit

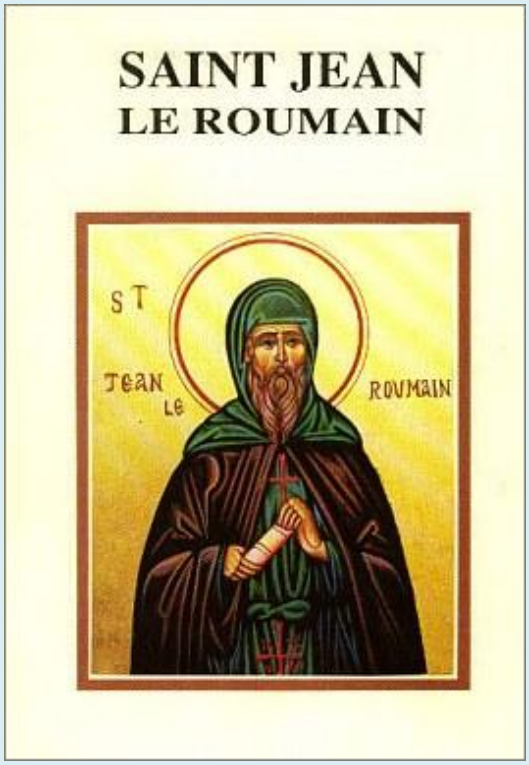

Te miri iubitul meu părinte
Că stau degeaba ca pândar
Şi mulţi îmi zic că nu am minte
Slujind aici fără salar.

Dar iată, mi se pare mie
Că necăjitul meu servici
A fost de sus iconomie
Pentru Biserica de aici.

De nu veneam la vremea ceea,
Degeaba altul n-ar fi stat
Şi, poate cine ştie, cheia
În cari mâini ar fi intrat.

Noi toate le-am făcut modeste
Că n-am avut nici un mijloc,
Dar cel puţin aşa cum este
S-a pus un par aici pe loc.

Un cuib smerit abia se face
Cu multe piedici şi sudori
Din jertfa Maicilor sărace
Şi-a fraţilor sârguitori.

Aici în mijlocul pustiei
Pe malul Sfântului Iordan
Acest Lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Fiind străini în desbinare
- Ca oile fără cioban -
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

Acei săraci au fost mai darnici,
Că cei bogaţi dau la străini,
Iar cei mireni au fost mai harnici
Decât ai noştri de un cin.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Şi-o fărmătură sărăciască
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi fără mijloace
Aiurea neavând răgaz,
Se pogorau cu drag încoace
Uitând săracii de necaz.

Iar câţi aveau din întâmplare
Vreo duşmănie între ei,
La gura sobei, ori la soare
Se împăcau fără să vrei.

Şi pot să zic că toţi de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat.

Căci lunca verde cu Ioardanul
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne amarul
Din sufletul noatru pribeag.

Pe prispa cea de lut, în soare
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că ţara noastră n-a murit.

Dar azi, când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca “Madiam”,
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce-o aveam.

Versuri asemănătoare - Oaza părăsită şi Singura mângâiere românească

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Versuri despre România şi pribegie, Schitul de la Iordan

Istoric pe scurt al mucenicilor şi Cuvioşilor români de la începutul primului mileniu

În vieţile Sfinţilor nu prea găsim nume de mucenici ori de Cuvioşi Români şi asta din mai multe motive. Mai întâi pământul Ţării noastre fiind vestit din vechime pentru bogăţiile lui în aur, miere şi alte bunătăţi, a fost bântuit cam o mie de ani, aproape neîntrerupt de către popoarele barbare: geţii, goţii, hunii, diferite naţii mongolice mai noi şi la urmă turcii.

Îndeosebi prin veacul al patrulea (adică după 300 de ani de la Hristos) a fost prigoană mare din partea păgânilor barbari, atunci multe mii de creştini din neamul nostru au pătimit mucenicie. Abia numai câţiva se pomenesc în martiroloagele greceşti. Dar şi în hârtiile lor, îi numesc pe mucenicii aceştia goţi, în chip greşit. Bieţii români din vremea aceea, fiind toţi de legea creştinească erau cu totul nesocotiţi întru celelalte neamuri. Ei îşi lăsau satele cu tot ce aveau şi se ascundeau în văile dintre munţi, în desişurile pădurii, în peşteri şi în crăpături, de frica puhoiului barbar.

Mulţi dintre ei erau prinşi şi chinuiţi pentru Sfânta Credinţă, iar alţii din ei duceau o viaţă aspră, pustnicindu-se prin peşteri. Dar cine era să le scrie viaţa în vremea aceea furtunoasă, care a durat o mie de ani (până la întemeierea principatelor). Abia se pomenesc în cărţi câţiva mucenici din vremea prigoanei păgânilor ca goţi, în loc să-i numească români.

Aşa avem pe Sfântul Nichita Românul, Sfântul Mare Mucenic Mercurie, Sfântul Sava Stratilat, Sfântul Sfinţit Mucenic Elefterie, Sfântul Teotim de la Constanţa, Sfinţii Mucenici Pasicrat şi Valentin de la Durostor din Dobrogea. Dimpreună cu Sfântul Mucenic Sava, au pătimit mucenicie 70 de ostaşi; şi câte mii vor şi pătimit, despre care nu se pomeneşte? Numai munţii şi pădurile ar putea să ne spună!

Dovezi scrise nu avem, căci plaiurile noastre erau atunci locuite de barbari. Mulţi s-au sfinţit prin pustietăţi, pe care numai Unul Dumnezeu îi ştie.

După descălecarea lui Negru Vodă şi a lui Dragoş Vodă se pomenesc câteva nume de cuvioşi, cari s-au sfinţit la noi ca: Nicodim cel Sfânt de la Tismana, Patriarhul Nifon de la Curtea de Argeş, Sfânta Teofana, fiica voievodului român Ivancu Basarab, Daniil de la Voroneţ, Rafail de la Agapia Veche, Chiriac de la Bisericani, care a umblat gol 60 de ani, alt Chiriac de la Tazlău, Epifanie de la Voroneţ, Partenie de la Agapia, Arhiepiscopul Ioan de la Râşca, Inochentie de la Probota şi Istatie.

În vremurile din urmă au strălucit cu viaţă sfântă la noi Cuviosul Paisie de la Neamţ şi mulţi dintre ucenicii lui. Unul dintre urmaşii Cuviosului Paisie de la Neamţ, este Cuviosul Irinarh, care a înfiinţat în ţară M-rea Horăiţa, iar în Palestina a zidit Biserica Sfânta Elena de la Tabor, care a fost ruinată de păgâni la 1283. El a ridicat-o până aproape de acoperiş, după dânsul rămâne ca stareţ la Tabor ucenicul Cuviosului Irinarh, Arhimandritul Nectarie Banu, care termină Biserica şi organizează mânăstirea vreme de 20 de ani. Moare în M-rea Sfântul Sava, unde s-au săvârşit şi alţi pustnici români de la Hozeva, între care mai aleşi sunt: Iustin şi Varsanufie. Alt ucenic al Cuviosului Irinarh este Ieromonahul Nifon, care înfiinţează Schitul Prodromu din Sfântul Munte, având viaţă îmbunătăţită.

Deci în vechime nu s-au însemnat Sfinţii de la români; în vremea aceea norodul nostru a fost ca o santinelă neadormită pentru Europa la porţile Carpaţilor. Sălbaticii barbari nu le dădeau răgaz nicidecum.

Carele aveau atunci două proţapuri şi totdeauna strămoşii noştri erau cu ghioaga în mână pentru apărare şi nu aveau nici vreme să-şi strângă rodul câmpului ori să-şi îngroape morţii lor.

Împăratul Traian, când a cuprins pământul ţării noastre, la anul 107 după Hristos, a dat voie să se aşeze aici în chip de colonişti oricine doreşte.

Şi cine erau în vremea aceea mai asupriţi în toată împărăţia romană? Creştinii. Ei au fost aceia cari au alergat din toate părţile în pământul nostru. Mulţi dintre ei erau cu trupul plin de răni pe cari le primiseră pentru credinţă de la păgânii tirani. Dar cei mai mulţi erau ieşiţi din închisori, unde înduraseră cele mai cumplite necazuri pentru Numele cel Sfânt al lui Hristos.

Aşa s-a plămădit poporul nostru din norodul băştinaş al dacilor şi din coloniştii romani ai lui Traian, cari au adus cu ei cheagul credinţei creştine.

Până la anul 274 a fost la noi o armată de pază a împăraţilor de la Roma, precum şi funcţionari pentru pază şi administraţie. Dar când puhoiul barbarilor (cari veniseră din Asia) s-a înteţit, atunci armata cu funcţionarii şi bogătaşii au trecut Dunărea la adăpost, iar norodul a rămas fără nici un ajutor în mâna barbarilor.

Aşa s-au chinuit cu păgânii mai bine de o mie de ani, până s-a domolit puhoiul barbarilor şi atunci abia s-au întors din munţi pe la satele lor şi au întemeiat primele aşezări româneşti.

La noi acasă - (Pluguşorul românului pribeag)

Durerea morţii stăpâneşte
În plaiul nostru strămoşesc
Căci fiara de la Miază Noapte
Sugrumă tot ce-i românesc.

Tânjeşte vatra părăsită
A bieţilor români pribegi
Şi lumea fuge îngrozită
De multele fărădelegi.

Podoaba ţării azi se pierde
Feciorii casei sunt streini,
Azi codrul nu mai este verde,
Iar florile sunt mărăcini.

Azi pâine s-a făcut amară
Şi apa-i neagră de venin
Văzduhul a ajuns povară,
Iar traiul omului … un chin.

De multă vreme nu se-aude
Sub cerul Ţării înroşit,
Decât al sputnicilor vuiet
Şi geamătul celui robit!

Cu lacrimi astăzi se adapă
Feciorii dulcei Românii

Zicând: “Ieşiţi -la cei din groapă-
Ca să intrăm azi noi de vii”!

La Putna Ştefan nu mai poate
Să odihnească în mormânt,
Vazând atâta nedreptate
Pe strămoşescul lui pământ.

El strigă jalnic spre Suceava
La Sfântul Mucenic Ioan
Să ne ridice iarăşi slava
Cea dărâmată de tiran.

La Cozia, în Mânăstire,
Cu groază Mircea s-a trezit
De prea amară tânguire
A Oltului nemulţumit.

Spre Argeş, ochii îşi îndreaptă
La trupul cel mucenicesc
Şi suspinând mereu aşteaptă
Un semn de ajutor ceresc.

Mihai, din cripta cea bătrână
Înalţă capul fioros,
Ar vrea s-apuce spada-n mână,
Dar … trupul îi lipseşte-n jos.

El plânge astăzi, cu Neagoe
Rugând pe Nifon cel Sfinţit
Să scape ţara de nevoie,
Cu darul lui nemărginit.

Vasile Lupu vrea să vadă
Din nou sobor creştin la Iaşi,
Dar arhiereii stau sub pază
Şi nu se pot urni doi paşi.

El vrea din nou să întărească
“Blagocestivul Adevăr”

Căci iarăşi lumea creştinească
Apucă “Legea” în răspăr.

Nu poate astăzi să mai vadă
Alături de lăcaşul său,
Cum fac “organele” paradă
Tovărăşiei celui rău.

Tresar străbunii din morminte
Când văd atâta pustiire
Pe locurile cele sfine,
Lăsate nouă moştenire.

Pământul plămădit cu sânge
Şi cu sudoare de martiri
Azi se cutremură şi plânge,
Fiind împresurat de “zbiri”.

Carpaţii astăzi se-nfioară
Şi apele se zbat în vad,
Văzând pe scumpa noastră Ţară
Cum se apropie de iad!

Azi Sfinţii iubitori de Ţară
Se roagă jalnic lui Hristos
Să izbăvească de ocară
Pe neamul nostru credincios.

Iar voi, martirilor de astăzi,
Luceferi prea luminători,
Cu sfânta voastră îndrăzneală
Daţi pildă celor muritori.

Să ştie lumea răsfăţată
Că viitorul fericit,
Cu suferinţă şi cu jertfă
Va fi mereu pecetluit.

În cale către mântuire
Povara Crucii vom purta

Şi pân-la slava “Învierii”
Golgota vom întâmpina!

Nicodime Prea Fericite
De ce te-ai dus dintre români
Lăsând Biserica robită
Şi Ţara “fără de bătrâni”?

Veniamine Prea Sfinţite
Cu Varlaam şi Dosoftei
Păziţi “Făcliile cinstite”
Să nu le stingă cei atei!

Părinţilor cu suflet mare
Păstorilor duhovniceşti,
Mai arătaţi-vă o dată
La “Scaunele vlădiceşti”!

Imnul românesc

(Din pragul anului 1956)

Acum, ori niciodată
Treziţi-vă, Români!
Având credinţă-n suflet
Şi arma sfântă-n mâini.

În rodul născocirii
Să nu nădăjduiţi,
Ci “arma mântuirii”
Mereu s-o mânuiţi!

Uniţi-vă în cuget
Prin simţuri creştineşti
La sânul “Maicii Voastre”
Cele duhovniceşti!

În pavăza credinţei
Fiind adăpostiţi,
La vremuri de războaie
Veţi fi nebiruiţi.

Tot neamul de pe lume
Şi “cel de sub pământ”
De s-ar scula-mpotrivă
Va fi de voi înfrânt.

Plecaţi-vă la Domnul
Grumazul umilit,

Să vă înalţe fruntea
În “plaiul cel dorit”.

De somnul nesimţirii
Să nu mai dormitaţi
Că “zorii mântuirii”
S-arată la Carpaţi.

Cu dragoste curată,
Ca fraţii petrecând,
Să nu ştirbim onoarea
Şi graiul nostru sfânt!

Trezindu-ne simţirea
Din suflet creştinesc
Să punem Semnul Crucii
Pe steagul românesc!

Pe tronul cel din sufler
S-avem necontenit
Icoana prea cinstită
A Regelui mărit!

De vom păzi unirea
Şi “Crezul din Strămoşi”,
Vom fi şi jos, în lume
Şi-n ceruri glorioşi!

În scumpa noastră ţară
Atunci vor creşte iar
Virtuţile străbune,
Cu nume secular.

Din groapa stricăciunii
Săpată de tiran
Se va scula cu slavă
“Răsadul lui Traian”.

Deci, azi, ca niciodată,

Să ne vădim “Creştini”
Păstrând neprihănită
Credinţa, prin străini!

Popor martir

Din viaţa ta – cum văd – înseamnă
Poporule mult zbuciumat
Că eşti ca grâul cel de toamnă:
În ploi şi vânturi semănat.

Tu eşti odrasla cea mezină
A trunchiului daco-roman,
Născut cu sabia în mână
Aici, în câmpul dunărean.

Ca leagăn scump tu ai doar munţii
Şi scăldătoare Dunărea,
Pădurile cununa frunţii,
Iar holdele sunt haina ta.

În sângele muceniciei
Ai fost prin veacuri botezat
Şi-n vârsta crudă a prunciei
N-ai fost ca alţii alintat.

Căci tu fiind abia în faşă
Părinţii te-au lăsat orfan
Şi spre fiinţa ta gingaşă
S-aruncă barbarul tiran.

Luându-ţi drumul pribegiei
Trăieşti prin munţi şi prin păduri
Şi “veacuri de mucenicie”

De la sălbatici tu înduri.

Când negura păgânătăţii
Se năpustea către Apus
Ai fost atunci Creştinătăţii
Ca scut de pază nerăpus.

Când naţiile apusene
Urzesc “progresul” ţării lor
În şesurile dunărene
Tu rabzi potop cotropitor.

La “cuibul” proaspăt din câmpie
Abia atunci înfiripat
S-aruncă valuri din pustie
De goţi şi huni neîncetat.

Tu stând cu ghioaga nestrujită
La trecătoare între munţi,
Ca santinelă neclintită
A lor năvală o înfrunţi.

Deci tu de mic, o, mucenice,
Ai fost zăgazul nemişcat
A valurilor inamice
Şi tu pe toţi i-ai apărat.

În vremea cea de suferinţă
Biserica te-a îndulcit
Cu laptele bunei credinţe
Şi paşii ţi-a călăuzit.

Din gura ei înveţi tu graiul
Frumos ca imnul îngeresc
Şi ea îţi pregătește Raiul
În slava Tatălui Ceresc.

Cuvântul ei ţi-a dat tărie
Când sufletul era mâhnit
Şi-având nădejdea-n veşnicie

Necazul nu te-a biruit.

De câte ori te-ngenunchează
Vrăjmaşii cei cotropitori,
“Bătrâna” te îmbărbătează
Şi nu te lasă ca să mori.

Deci nu slăbi şi crede numa
Că “Maica” nu te-a părăsit,
Ci darul ei, întâi şi-acuma,
Te sprijină necontenit.

De vei păzi, “credinţa tare”
Precum din veac s-a moştenit
Vei fi slăvit din nou sub soare
Mai mult de cum ai fost slăvit.

Iar dacă tu dispreţui-vei
Predaniile părinteşti,
Atuncia grâu vei fi colivei
Şi veşnic nu mai odrăsleşti.

Vei fi ca pleava cea uşoară
Purtată pururea de vânt
Pierindu-ţi urmele din ţară
Şi numele de pe pământ!

Atunci vei moşteni blestemul
Ca fiul rău de la părinţi
Pierzând ogorul – ca Edenul -
Răscumpărat de-atâţia Sfinţi!

Îndemn frăţesc

Fii pribegi ai ţării mele
Necăjiţi între străini,
Nu uitaţi menirea voastră
De Români şi de Creştini.

Legea noastră creştinească
Şi pământul românesc
S-au păstrat cu multe jertfe
Care nu se pomenesc.

În prigoanele păgâne
Şi-n vârtejul cel barbar
Sângele curgea şuroaie
Pe al Patriei Altar.

Câţi nu mor pentru credinţă
Apărând acest pământ,
Ori prin aspră nevoinţă,
Ştie numai Domnul Sfânt.

Că furtuna cea de veacuri
A cumplitului necaz
Nu-i lasă pe vii să şteargă
Lacrima de pe obraz.

Cărturari n-au fost pe-atuncea

Ca să scrie viaţa lor
Au în schimb în “Cartea Vieţii”
Numele nemuritor.

Turma fără păstor

S-aude azi din depărtare
La Dunăre un geamăt greu,
O, cât mai suferi azi de tare,
În ţara ta, poporul meu!

Că, iată, ţi-au gonit "Păstorul"
Şi oile s-au risipit,
Punând la "stână" roşiorul
Pe cel tovarăş ca "năimit".

Azi "urşii" smulg din carne lâna
Iar sângele din "oi" îl sug
Şi multe oi, lăsându-şi stâna,
Prin locuri depărtate fug.
. . . . . .

În plaiul strămoşesc, departe,
Oftează fraţii cu amar,
Fiind siliţi acum să poarte
Povara Crucii, spre "calvar".

O, suflete nemângâiate
Din lagărul de suferinţă
Voi însetaţi de libertate,
Păzindu-vă Sfânta Credinţă!

Voi socotiţi pe cei de-afară
Că sunt în raiul desfătării,

Căci nu e viaţă mai amară
Ca astăzi pe pământul ţării!

Voi aşteptaţi o mângâiere,
O rugăciune de la noi,
Dar nu aveţi la cine cere
Căci toţi suntem întru nevoi.

Pribegi, înstrăinaţi de casă
Suntem săraci şi răsleţiţi
Căci duhul vrajbei nu ne lasă
Să fim măcar acum uniţi.

Ca pleava astăzi ne-mpresoară
Vârtejul greu al vrăşmăşiei
Şi viaţa noastră mai amară
Ne-o facem noi în pribegie.

Întru amintirea fraţilor mei de la Iordan

Iubiţilor tovarăşi
Şi fraţi întru Hristos,
Eu nu vă uit de-a pururi
Deşi sunt păcătos!

M-aţi însoţit cu râvnă
Pe-al vieţii mele drum
Deci cum putea-voi oare
Ca să vă uit acum?

Când mintea mea colindă
Devale la Iordan,
Voi staţi mereu în cale,
Alături de Ioan!

Şi când mă duce dorul
La schitul din zăvoi,
Mă văd acolo iarăşi
Nedespărţit de voi.

Pe Valea Sfintei Ane
Fiind eu călător,
Îmi neteziţi cărarea
Să-mi fie mai uşor.

Şi când nu am putere,
Căzând pe drumul meu,
Atuncea voi cu grijă

Mă sprijiniţi mereu!

Iar duhul când încearcă
Să părăsească “Cortul”,
Atunci frăţia voastră
Îmi strângeţi paşaportul!

Astăzi

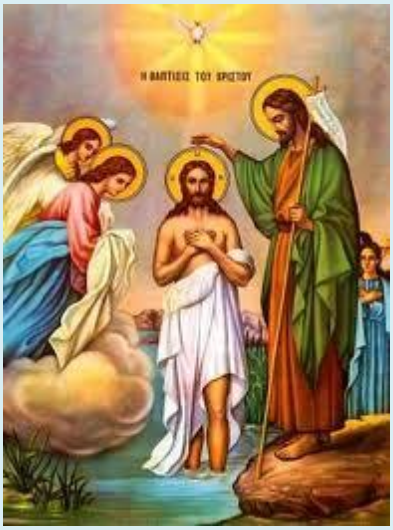

(Cugetare)

Botezătorule Ioane,
S-a pustiit Lăcaşul tău,
Căci moda cea vicleană
Şi-a pus aici cuibarul său!

Acum n-auzi ca altădată
Chemarea cea de pocăinţă,
Ci numai cântece la radio
Din lumea cea fără de credinţă.

Iar lângă apă ucenicii
Nu se mai văd urmându-ţi ţie
Căci astăzi stau necredincioşii
Şi fac aici negustorie!

Pe calea cea duhovnicească
Noroadele nu mai aleargă
Căci lumea şi-a croit o cale
De răsfăţare, mult mai largă!

Puţini din oamenii de astăzi
Mai vin acum să se boteze,
Căci cei mai mulţi – la apa Sfântă
Pogoară azi să se distreze!

În loc de Sfinte Slavoslovii
Şi clopote răsunătoare
Acum auzi în toată valea
Urâtul zgomot de motoare!

Iar lângă peştera cea veche
Sălaşul tău din Vitavara
Se desfătează Beduinii
Cu turma lor, în toată vara!

Cu gândul la Iordan

Când mintea mea se strâmtorează
De dorul codrilor de brad,
Mă pomenesc atunci cu gândul
Mai jos de munţii Galaad.

Acolo văd curgând în vale
Iordanul tainic murmurând,
Iar sălciile de pe maluri
Le văd plecate ascultând.

Ce taine mari le povesteşte
Bătrânul cel cu tainic mers,
De stau aşa şi plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec şi eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Şi când l-aud îmi trece dorul,
Iar mintea scapă de alean.

De multe ori pe ne-aşteptate
Pe gândul meu neliniştit
Îl aflu căutând verdeaţă
În chiparoşii de la Schit.

Dar zborul lui este zadarnic
Căci astăzi nu mai sunt aici
Decât doar trunchiuri fără frunze

Şi vechea gardă de finici.

În preajma schitului, pădurea
Acuma rău s-a pustiit
Şi nu auzi ca altădată
Al păsărilor ciripit.

Atunci gândirea amăgită
Se-ndreptă către răsărit
Pe calea care altădată
Mergeam cu drag la pescuit.

Dar azi cărarea cea bătută
Acoperitu-s-a cu spini
Şi nu mai poţi cunoaşte glasul
Ce vine azi de la vecini.

Aş vrea să trec de ceea parte,
Să uit al inimii amar,
Dar nu mai este astăzi luntre
Şi nici călugărul “pescar”.

Ce taine mari le povesteşte
Bătrânul cel cu tainic mers,
De stau aşa şi plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec şi eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Şi când l-aud îmi trece dorul,
Iar mintea scapă de alean.

Pe malul apei doar o Cruce
A mai rămas ca sfânt odor;
Acolo mă opresc adesea
Şi plâng să-mi treacă al meu dor!

Ea este Crucea stăreţiei
Pe care neputând s-o port
Am îngropat-o lângă apă

În semn că stareţul e mort !

Să fie sfântă amintire
Celor carii m-au însoţit
Pe calea răstignirii mele
Şi carii mult s-au ostenit.

Iar celor cari pentru Domnul
Cu dragoste ne-au ajutat
Să fie semn de mulţumire
Din sufletul celui plecat !

Sub dânsa stau înmormântate
Dureri străvechi şi bucurii
Cu Năzuinţi neîmplinite
A unei biete stăreţii !

Lăsându-le să odihnească
Mă odihnesc şi eu puţin,
Apoi chemând acasă gândul
Ca dintr-un vis în sine-mi vin.

Scrisă în ziua Sfântului Ioanichie
în Noiembrie 1954
Schitul "Sf. Ana" – Hozeva

Flori de la Iordan

De câte ori Iordane Sfinte
Pe malul tău am colindat,
Mă cuprindea un dor fierbinte
Să stau acolo nemişcat.

Să nu mai am de lume ştire,
La malul apei vieţuind,
S-ascult a undei glăsuire
Şi păsările ciripind.

S-aud în "lunca cea bătrână"
Cum sună vântul din pustie
Şi firea toată cum îngână:
"Treime Sfântă, Slavă Ţie!"

Voiam mereu să am în faţă
Izvoarele de la Harara
Şi locul pustnicesc – de viaţă
A Sfinţilor de Vitavara.

La "colimvitra-ţi" minunată
Voiam să vieţuiesc mereu,
Acolo unde – altă dată -
Se botezase Dumnezeu.

În murmur tainic, apa cântă,
Iar trestiile tremurând
Slăvesc Treimea cea Prea Sfântă
Ce s-arătase oarecând.

În valea ceea cu izvorul,
La poalele unui tăpşan,
Ades vorbea Mântuitorul
Cu Sfântul Prooroc Ioan.

Ce taine mari erau grăite
De Dumnezeu cu Prooroc
În umbra peşterii smerite,
Sub valea Soarelui de foc!

Pe-aici trecând cu oboseală
Un Ava Sfânt, către Sinai,
A fost cuprins de fierbinţeală
Şi cineva-i şoptea lui: “Stai!”

Era Ioan Botezătorul
Zicându-i: “Stai aici mai bine!
Vorbind adesea ori cu mine!”
Văzând că peştera – cu slava -
Pe Sfântul “Rug” îl întrecea,
A stat, punând temeiul Ava
Vestitei Lavre “Sapsafa”.

Aproape de Iordan, pustia
În taină a adăpostit
Pe Sfânta Pustnică Maria
Şi pe Zosima cel Sfinţit.

La Baptisterul cel de piatră
Se boteza – peste Iordan -
Mulţimea cea “Idololatră”
A Craiului de la Iran.

Aici şi Sfântul Conon spune,
Fiind de gânduri bântuit,

Botezătorul – prin minune -
Îndată l-a tămăduit.

Mai sus, în stânca cea de sare
(Precum scripturile vestesc)
“Şeptimea Sfintelor Fecioare”
Avea lăcaşul pustnicesc.

Iar mai la vale către mare
Se află “Schitul Românesc”,
Ca o cetate de salvare
Şi ca un rai duhovnicesc.
E ostrovul întâmpinării
Românilor înstreinaţi
De plaiul strămoşesc al Ţării
Şi de furtună zbuciumaţi.

Iordane, râu cu apă sfântă,
Noian de binecuvântări,
Spre tine dorul mă avântă
Din răsleţitele-mi cărări!

Tu eşti ca pod cinstit Treimei
Şi drum bătut de mulţi Profeţi,
Adăpostirea Sihăstrimei
Şi maica “fiilor răsleţi”!

Scrisă de smeritul
Ieroschimonah Ioan Iacob fost
Egumen La Schitul Românesc
de la Iordan 1948

Semne de jale la Iordan devale

Te-ai supărat acum, Iordane
Şi nu mai zburzi voios în cale:
Te dai mereu la adâncime,
Ascuns în malurile tale!

Văzându-ţi vale jefuită
De lăcomia omenească,
Ţi-ai micşorat belşugul apei
Şi frumuseţea cea firească.

S-a speriat acum pustia
De zgomotoasele motoare
Şi nu mai sunt, ca altădată,
Nici păsări vesele, nici fiare.

Acuma nu mai vezi sihaştrii
În valea ta cea minunată,
Căci, astăzi, zilnic, se pogoară
O lume nouă, răsfăţată.

Botezătorule Ioane,
De vei veni la vale iară,
Nu vei cunoaşte nici pustia,
Nici apa de odinioară !

Arată-le din nou la oameni

Pe “Mielul cel Dumnezeesc”,
Căci multă lume nu-l cunoaşte,
Iar unii îl dispreţuiesc !

Acum îi apa mai sărată
Şi liniştea s-a tulburat,
Iar în lăcaşul tău din vale
“Irodiada” s-a mutat !

În locul imnurilor sfinte
Şi-al predicii de pocăinţă,
Acum auzi cântări la Radio
A celor fără de credinţă.

Din cele patru părţi a lumii
Răsună vestea de război
Şi toţi vedem securea morţii
Apropiindu-se de noi !

Arată-le din nou la oameni
Pe “Mielul cel Dumnezeesc”
Căci multă lume nu-l cunoaşte,
Iar alţii îl dispreţuiesc !

Către “Irozii” cei de astăzi
Mai strigă Sfinte Prooroace,
Să nu mai defăimeze Legea
Că – iată – nu mai este pace !

Schitul Sfintei Ana de la Hozeva

Însemnare: *Am scris aceste versuri în vara anului 1958 când apele Iordanului s-au amărât, iar văzduhul a început să răsune de cântecul păsărilor cu ciocul de foc.*

Securea morţii despre care spunea odată Sfântul Ioan (că stă la rădăcina pomului) acum se apropie de grumazul bietului muritor. Roibul din Apocalips a pornit la drum.

Istorisiri de la Iordan

Din "Limonarul" Sfântului Sofronie,
Patriarhul Ierusalimului

1.
Pe şesul Vitavarii
Aproape de Iordan
Se miruiau creştinii
Veniţi de la Iran.

2.
Ieşind din baia sfântă
Aveau de obicei
Un preot din pustie
Cu "Mirul" pentru ei.

3.
Era odinioară
La slujbă rânduit
Bătrânul preot Conon,
Sihastrul cel vestit.

4.
Atuncea, între alţii,
A fost la miruit
O tânără fecioară
Cu chip împodobit.

5.
Fiind luptat de gânduri,
Bătrânul nu voia
Să miruiască fata
Smintindu-se de ea.

6.
Atuncea Patriarhul
Fiind înştiinţat
De pregetul lui Conon
Prea mult s-a minunat:
7.
Bătrân fiind cu vârsta
Ce gânduri i-a venit
A zis Prea Fericitul
Şi sta nedumerit.

8.
Dar cuviosul nostru
- Cu pustnicesc cojoc -
Spre munţii din pustie
O şi luă din loc.

9.
Botezătorul însă
Cu chipul lui blajin
S-a arătat în cale,
Zicând către bătrân:

10.
Întoarce-te la slujbă
Şi eu mă pun chezaş
Că va pieri sminteala
Şi gândul pătimaş!

11.
Luând curaj bătrânul,
Întâi s-a răzgândit,
Voind ca să rămâie
Din nou la miruit.

12.
Dar neaflând odihnă
De gânduri, nici acum,
S-a lepădat de slujbă
Luând-o iar la drum.

Atunci, Botezătorul
I-a zis: “De-acuma stai!
Ţi-am ridicat războiul,
Dar plată nu mai ai!”

“Cunună pentru luptă
Voiam să dobândeşti,
Dar nerăbdând, Părinte,
De dânsa te lipseşti!”

În adevăr, bătrânul
De-atunci s-a izbăvit
Şi zece ani norodul
De el s-a miruit.

Însemnare: Sfântul Conon a trăit în mânăstirea Pentucla, de lângă Iordan. A fost însărcinat de către Prea Fericitul Petru (Patriarhul Ierusalimului) ca să miruiască pe creştinii cari se botezau la Iordan (după cum se obişnuia în vremea aceea)

Prin nevoinţele lui sihăstreşti a ajuns vestit în toată laturea Iordanului, dar n-a fost scutit nici de războiul trupesc, deşi era bătrân şi slăbit de post.

Sfântul Sofronie, care a scris şi viaţa Sfintei Mariei Egiptencii, ne aminteşte de războiul cuviosului şi de nerăbdarea lui (sau mai bine să zicem de fuga lui din faţa ispitei) precum şi de vindecarea ce i-o dă Sfântul Ioan Botezătorul.

Este vrednic de amintit aici, că acest cuvios a locuit o vreme în Peştera Sfântului Ioan Botezătorul de la Vitavara.

După aceea s-a pierdut locul peşterii, căci păgânii perşi au ruinat mânăstirea Spasa, care s-a ridicat pe locul peşterii şi a rămas peştera ascunsă sub dărâmături, iar azi nu se mai ştie nimic de ea.

În peştera aceea, a mers de multe ori însuşi Domnul, stând de vorbă cu Sfântul Prooroc Ioan.

Am scris acestea, eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan, care am slujit o vreme şi eu la Iordan, dar neavând viaţa Sfântului Conon, eu nu m-am mai întors la slujbă.

Schitul Sfintei Ana de la Hozeva, 30 dec. 1955

O cruce la Iordan

Ca semn aducerii aminte
De vremea când am poposit
Pe malul tău, Iordane sfinte,
Eu cel bolnav şi obosit

La ora despărţirii mele
Pe malul tău am implântat
Ca sfânt chezaş de zile grele
O Cruce mare şi am plecat!

Acolo am ascuns sub glie
Un vraf de planuri cu dorinţi,
De supărări şi bucurie
Cu năbuşite năzuinţi.

Rămâi cu farmecul Iordane
Şi-l dă la alţii cu belşug,
La cei ce sunt fără prihane
Şi n-au ca mine vicleşug!

Cinstit Lăcaş, rămâi cu bine
Că eu nevrednicul mă duc
Să stau prin casele străine,
Decât să am aici bucluc.

Ajută-mă cinstită Cruce
Iar tu Iordane fii chezaş
Ca, ori şi unde mă voi duce

Să sprijinesc acest Lăcaş!

Şi-acuma sfinte Prooroace,
Că plec, să nu mă osândeşti,
Tu m-ai chemat să voi încoace
Şi tu mă-ndrepţi unde voieşti.

Căci tu botezi la Vitavara
Dar mai târziu (precum citim)
Cărarea netezeşti spre Ţară,
Aproape de Ierusalim!

Condacul praznicului de la Schitul Sfântul Ioan de la Iordan

Alcătuit după metoda Troparului Maicii Domnului: sub milostivirea ta … aşa cum se cântă în greceşte după toate slujbele în Mânăstirile Sfântului Sava şi Hozeva, pe glasul 2.

De venirea Ta Iordanul
S-au întors înapoi Cuvinte
Şi plinind Botezul
Mergătorul Tău înainte
Oştile din cer s-au spăimântat
Iar cei de jos
Toţi au văzut lumină.

De notat: *Am potrivit această cântare spre a fi imnul nostru bisericesc de la Iordan, pentru orice împrejurare.*

“Cântaţi Domnului cântare nouă <<Lauda Lui în Biserica cuvioşilor>>” (Ps. 149, versul I)

Rămas bun de la Iordan

Să-ţi vezi, Iordane, de pustie,
Voi fraţilor, vedeţi de Schit,
Că eu mă duc din “bătălie”,
Fiind la suflet greu rănit !

De-acuma nu voi bea, Iordane,
Din apa ta plină de dar
Şi nici cu paşii mei nevrednici
Nu voi călca al tău hotar !

Iar ochii mei nu văd de-acuma
Cum zburdă apele în vad
Şi noaptea cum zâmbeşte luna
De după munţii Galaad !

N-aud de-acuma sunet dulce
Al frunzelor de la curmali,
Nici seara chiote în coruri
A megieşilor şacali.

Iar primăvara niciodată
De-acum nu pot s-aud în zori
Cum cântă mii de păsărele
Conduse de privighetori.

Mirosul cel de iarbă verde,
Apoi aroma de la flori
Nu vor să-mi farmece simţirea

De-acum în anii viitori.

Cântarea Sfântă Românească
Şi grai al Sfintei Rugăciuni
Pe limba noastră – pentru mine -
De-acuma n-o să mai răsuni.

Privirea mea cea visătoare
De-acuma n-o mai aţintesc
Pe faţa Sfintelor Icoane
De la Altarul Românesc !

Lăcaş cinstit, rămâi cu bine
Că eu, nevrednicul, mă duc
Să stau în casele streine,
Decât să am aici bucluc !

Rămâi cu farmecul Iordane,
Şi-l dă la alţii din belşug
Să-ţi cânte versul cel de taină
Sihaştrii fără vicleşug !

Păzeşte Sfinte Prooroace
Pe fraţii cari mai rămân
Să-ţi fie turmă cuvioasă
Cu nume vrednic de “Român”!

Icoane vechi

Iordane prea blagoslovite,
Izvorule duhovnicesc,
Când viaţa mea se amărăşte
Mereu la tine mă gândesc.

Deşi, din vorbele streine,
S-arată chipul tău schimbat,
Eu nu te pot vedea cu mintea
Decât aşa cum te-am lăsat:

Cu minunate păsărele,
Cu florile bătrânei lunci,
Te văd împodobit şi-acuma
Precum te cunoşteam atunci.

În valea ta cea răsfăţată,
La Schitul nostru românesc,
Acelaşi farmec mi s-arată,
Aceiaşi linişte simţesc.

La peştera din Vitavara
Cu mintea mea zăresc mereu
Pe Mergătorul Înainte
Vorbind cu Domnul Dumnezeu.

Apoi la vale, către mare,
S-arată umbre din trecut
A cuvioşilor Sihaştri,
Cu numele necunoscut.

Alături, Preotul Zosima
Aşteaptă parcă şi acum
Pe Cuvioasa Egipteancă
Să-i dea “Merinde pentru drum”.

Iar dincolo – în cea parte -
Văd chipul cel uscat de post
A Sfintei Pustnice Maria,
- Ca cerbul fără adăport -

În cântecul de păsărele,
În mersul apelor – grăbit -
Eu simt şi astăzi armonia
Din “Ostrovul blagoslovit”.

La Sihăstria Hozevei, 1958

Oaza părăsită

Aici în mijlocul pustiei
Pe malul Sfântului Iordan
Acest Lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Fiind străini, în dezbinare
Ca oile fără cioban
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Şi-o fărmitură sărăcească
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace,
Aiurea neavând răgaz
Se pogorau cu drag încoace
Uitând, săracii, de necaz.

Iar câţi aveau din întâmplare
Vreo duşmănie între ei,
În gura sobei, ori la soare,
Se împăcau fără să vrei.

Şi pot să zic că toţi de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul

Că ne aflăm la noi în sat!

Căci lunca verde cu Iordanul
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne “amarul”
Din sufletul celui pribeag!

Pe prispa cea de lut, în soare,
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că România n-a murit!

Dar – azi când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca “Madiam”
O jalnică melancolie
Mi-a stins nădejdea ce-o aveam!

Scrisă după plecarea de la Iordan de nevrednicul Ieromonah Ioan Iacob, noiembrie 1952, Hozeva

Duhovniceştilor surori

O bucurie negrăită
Smeritul suflet mi-a cuprins
Văzând cum dragostea creştină
Pe toate astăzi le-a învins!

În curtea casei voastre astăzi
Se vede bine mai vârtos
Că locuieşte dimpreună
Prea Sfântul dar al lui Hristos!

În câtă vreme bogătaşii
Sunt singur bine găzduiţi
Atunci Hristos cu nevoiaşii
Din curte sunt obiduiţi.

Din lacrimile pocăinţii
A zilelor Sfântului Post
Comoară Sfântă a Credinţei
Vădeşte pe al vieţii rost.

Căci Dumnezeul Îndurării
Pe inimă o a mişcat
Să fiţi în grija căutării

De cel bolnav şi scăpătat.

Vă fericesc, fără înconjur
Şi sunt adânc încredinţat
Că astăzi nu slujiţi la oameni
Ci Domnului – cu adevărat.

Mirosul greu şi murdăria
Cari răbdaţi, sunt mărturii
A răsplătirilor din ceruri,
Ale miresmei bucurii!

Eu n-am ceva mai bun acum
Decât spre a vă da un sfat:
S-aveţi răbdare totdeauna
Căci mare dar aţi căpătat!

Acel bolnav în suferinţă
Când zice: 'Dumnezeu primească"
E pentru suflet ca o floare
Pentru cununa cea cerească!

Iar vorba: "Dumnezeu să ierte"
Când zice pentru adormiţi
Întrece toată rugăciunea
Celor care sunt ghiftuiţi!

Durerea care ai în suflet
Pentru rudenii ce s-au dus
Întoarce-o către nevoiaşi
Ce sunt prieteni cu Iisus!

Spre ei să-ţi verşi compătimirea
Pe ei să-i cauţi azi cu dor
Căci au nespusă îndrăzneală
La Dulcele Mântuitor.

De molipsire n-aveţi teamă
Căci dragostea lui Dumnezeu
Întrece toată doctoria,

Şi ne acoperă de rău.

Din fundul peşterii smerite
Eu ca un frate vă doresc
Să fiţi în toate fericite
Cu darul cel dumnezeesc!

Iar când sunteţi la rugăciune
Să nu uitaţi a vă ruga
Ca Dumnezeu să miluiască
Şi pe nevrednicia mea!

Rugaţi ca cei din pribegie
Creştinii noştri de un neam
Să-şi ţie Sfânta lor credinţă
Ca Sfântul Patriarh Avraam.

Iar dacă nu se vor întoarce
Să-şi vadă ţara românească,
Măcar să nu-i lipsească Domnul
De Sfânta Patrie Cerească!

Iar pentru cei din România,
Cei prigoniţi de bolşevici
Să-i întărească în credinţă
Mărturisind ca mucenici!

Şi unul pentru altul pururi
Rugându-ne sârguincios
Cu dragoste duhovnicească
Plini-vom legea lui Hrisos!

Primiţi din partea mea smeritul
Duhovniceştile urări
Şi mulţumire pentru darul
Mulţimilor de îndurări!

Nevrednic eu fiind de toate
La rândul meu mă sârguiesc
Să fac şi eu după putere

Pentru acei care-mi slujesc.

Primind aceste stihurele
Să ştiţi că eu am pus în ele
Bucăţi de inimă zdrobită
Cu dragoste neprihănită!

Hristos a înviat din groapă
Şi noi să înviem cu El
Slujindu-i numai Lui ca roabă
Prin mila către cel mişel.

Să fie pentru toate astăzi
Dumnezeiasca Înviere:
Izvor de pace şi iubire
Cu sufletească mângâiere!

Al vostru mai nevrednic frate şi
către Domnul rugător Ioan, smeritul Ieromonahul.

Al vostru recunoscător Ioan Iacob - Sihăstria Sfintei Ane de la Hozeva

Scrisoare deschisă pentru ctitorii mei aprigi

Iertaţi-mă că-mi spun cuvântul
Iubiţilor mei fraţi şi surori
La cei care odinioară
Au fost la Schit ajutători:

Cunoaşteţi bine vremea ceea
Când pogorâsem eu la Schit,
Cum toţi erau la desnădejde
Şi nimeni nu m-a sprijinit.

Apoi mai ştiţi că eu devale
Mizerii mari am îndurat;
Nici tu Biserică ca lumea
Şi nici chilia pentru stat.

Grădina vraişte, uscată,
Necurăţată fără gard,
Iar ţevile de apă sparte
Şi cu motorul reformat.

Mai ştiţi apoi că, “Popa” nostru
Avea Biserica sălaş
Şi nu se da urnit de-acolo
Să nu rămână păgubaş.

Ştiţi bine că vecinii noştri
Erau atuncea toţi duşmani,
Căci cuviosul Protosingel

Îi necăjea de-atâţia ani.

Luptându-mă din răsputeri
Un singur scop am urmărit:
Să facem toţi Românii jertfă
Pentru urzirea unui Schit.

Precum din ţară altădată
Aicea mulţi au dăruit,
Asemenea au dat şi-acuma
Românii noştri ce-au voit.

Alăturea de Marcu Beza,
Îi scris la ctitori şi Miron
Cu Protosingelul Gherasim
Cu Negoiţă şi cu Dron.

Apoi sunt fraţii Samuilă
Cu maicile din Ierihon,
Cu Hristodula, Efimia
Şi altele din Eleon.

Mai sunt apoi Părinţi de-ai noştri
Ca Nicon şi Veniamin,
Apoi mireni din neamul nostru
Precum şi cei de neam străin.

Cu toţii sunt părtaşi la vale
Şi dacă toţi s-ar răscula
Şi-ar cere să le dau parale,
Atuncea, vai de rasa mea!

Un veac întreg să fac robie
Nu voi putea să le plătesc,
Halal de-aşa egumenie
La Schitul nostru Românesc!

Câţiva din ctitorii mai aprigi
Cer gologanii înapoi
Căci ei socot că Sihăstria

A fost o vacă pentru noi.

Şi mai socot că vaca asta
Ne-a alăptat de-atâtea ori
Şi vreau acum să ceară brânza
Din cei vreo şase anişori!

Dar, fraţilor, să ştiţi că Schitul
Ne ţine multe cheltuieli
Şi noi am suferit acolo
Nenumărate osteneli.

Iar de venituri nici poveste,
Că nu sunt zilele normale
Să curgă de la domnul Beza
Şi astăzi, ca atunci, parale!

Iar dacă las în urmă casă
Şi lucruri de gospodărie,
Gândiţi-vă, nu am dreptate
Să iau ceva ca o simbrie?

Acuma spuneţi dacă poate
Să-mi dee Schitul partea mea,
Ş-atuncea pot şi eu răspunde
Ce poate ctitorul să ia.

Acuma eu îi rog pe ctitori
Să vie ei ca gospodari,
Că strigă azi cu glas de ritori,
Având pretenţiile mari!

Să folosească ei grădina
Şi casa cu ce are ea,
Le las şi "Cartea cu făina"
Şi barca, ba şi rasa mea!

Dar nici aşa nu vreau să vie
Şi mulţi votează azi la tron
Pe popa cel din vechea custodie

Să-i dea de hac el lui “Ion”!

Eu văd că se grăbesc miloşii
Şi cei care punea fitil,
Să aibă om cu semne roşii
De la Stambul, cu noul stil.

Când stau la vale fraţii noştri
Nu zăbovesc pe la Iordan,
Zicând mereu că nu se-mpacă
Cu stăreţia lui Ioan.

Acuma, când îi chem să vie
Şi las gospodăria lor,
Ei zic că vreau tovărăşie,
Dar eu să fiu răspunzător.

Când sunt egumen nu le place,
Când vreau să plec le vine greu,
Dar cine poate să-i împace,
Să ne ferească Dumnezeu!

Cu conştiinţa împăcată
Demisia acum mi-o dau;
De astăzi, pentru lumea toată,
Egumenie nu mai vreau!

Însemnare : *După strofa a doua, Sfântul Ioan notează: numai fratele Constantin m-a ajutat atunci şi monahul Ioanichie.*

Pe partea stângă a versurilor Sfântul zice: Nu am de zis nimic pentru cei cari ne-au împrumutat şi ne-au miluit fără pretenţii!

Singura mângâiere românească

Mă uit adesori în zare,
Din munte sus, de la Spital
Şi văd lucind un colţ de mare
Şi nişte arbori mai la deal.

La vale unde albăstreşte
Se scurge apa din Iordan,
Iar unde lunca se zăreşte
Îi Schitul Sfântului Ioan.

Gândirea mea acolo zboară
Ca la un tainic ostrov sfânt,
Că mult doream odinioară
Să-mi fie locul de mormânt.

Dar toate-s moarte pentru mine
Şi arborii acum uscaţi
Căci nu mai are astăzi cine
Să facă pace între fraţi!

O, leagăn Sfânt de mângâiere
A sufletului meu pribeag!
Privind, mai uit a mea durere,
Că tare ne erai tu drag!

Ascuns în mijlocul pustiei
Pe malul sfântului Iordan,
Acest lăcaş al României

Ne-a fost la toţi ca un liman.

Iar noi streini în desbinare,
- Ca oile fără cioban -
Mai dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Şi-o fărmătură sărăciască
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace
(Aiurea neavând răgaz)
Se pogorau cu drag încoace
Uitând săracii de necaz!

Iar câţi aveau, din întâmplare,
Vreo duşmănie între ei,
La gura sobei ori la soare
Se împăcau fără să vrei!

Căci lunca verde, cu Iordanul,
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne aleanul
Din sufletul nostru pribeag.

Pe prispa cea de lut, în soare
La baie ori la pescuit
Aveam nădejdea încă tare
Că ţara noastră n-a murit.

Dar azi când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca Madiam,
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce-o aveam!

Azi unde-i rostul rugăciunii
În limba ta, lăcaş cinstit?
Că … iată boldul urâciunii

Pe fiii tăi i-a răsleţit!

În sălcii şi-au ascuns organul
Feciorii tăi înstrăinaţi
Şi plâng robia cea amară
A “Maicii lor de la Carpaţi!”

Comoară sfântă ne-nţeleasă
Şi raiule duhovnicesc
Tu ţii ascunse multe taine …
De-a sufletului Românesc.

Tu eşti Fecioara cea mezină
A Maicii noastre sufleteşti
Şi azi cu dânsa dimpreună
Îţi este dat să pătimeşti.

Cununa ta de altădată
Acum în spini s-a prefăcut,
Iar fiii cei din altă ceată
Năframa morţii ţi-au ţesut!

Versuri asemănătoare - Oaza părăsită şi Răspuns la un părinte nedumerit

Însemnare: În anul 1948 când ne-am pogorât la Iordan ca să supravieţuim la Schit ne-a povestit un beduin, om bătrân care avea mai mult de 80 de ani şi care se ocupa cu creşterea prin pustiul Iordanului.

Ne-a spus că ţinea minte de când era mic băietan, tot pe acest loc a apucat dânsul că trăiau vreo şase călugări români pustniceşte prin colibi.

Că şi pădurea din lunca Iordanului era aşa de deasă că era cu neputinţă să mergi să ajungi să vezi apa decât numai pe unde mergeau cămilele să bea apa din Iordan.

Aşa a fost pădurea până în anul 1948 când au venit arabii refugiaţi de la evrei şi au distrus-o de tot, făcând grădini pentru zarzavaturi pe care când inunda Iordanul le distrugea şi rămâneau cu munca în zadar.

Acum se vede că Sfântul Ioan vrea să se facă iarăşi pădure pentru pustnici, ca iarăşi să răsune valea de glasul Monahilor cântând …

În Iordan botezându-Te Tu Doamne, Închinarea Treimei s-au arătat …

Însemnare: *Aceste stihuri le-a scris când era bolnav în Spitalul German din Muntele Eleon, şi de acolo privea Lunca Iordanului şi Schitul Românesc cu multă durere ştiind că l-a părăsit pentru totdeauna şi rămăsesem numai eu singur şi bolnav un an întreg.*

Însemnarea aceasta este făcută de schimonahul Ioanichie – ucenicul Sfântului Ioan Iacob.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion - Maica Domnului

O minune a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu care s-a petrecut în Sfântul Munte Athos la Mănăstirea Zografu în anul 1274

Pe la anul 1274 puţin mai înainte de a se face Sinodul de la Florenţa, oraşul Constantinopol era în pericol să cadă în mâinile turcilor. Împăratul grec Mihail Paleologul fiind în mare nedumerire, neputând să ţie piept turcilor, s-a dus la Roma să ceară ajutorul Papei, care în vremea aceea avea mare putere.

Papa i-a făgăduit că îi va da ajutor dacă se va supune lui cu toată Biserica Ortodoxă. Împăratul văzându-se în pericol din partea turcilor a făgăduit că se va supune.

Atunci s-a pornit mare groază pentru Biserica Ortodoxă de Răsărit, căci latinii sileau pe ortodocşi la înşelăciunea lor.

Nu prin puterea cuvintelor Sfintei Evaghelii, ci cu ascuţişul sabiei şi a tot felul de chinuri şi necazuri. Mii de suflete cădeau sub sabia lor, pentru curata credinţă Ortodoxă de Răsărit.

Dar pentru că Sfântul Munte întotdeauna a fost – şi este – în pericole sprijin şi apărător Ortodoxiei, de aceea şi latinii s-au grăbit să strice temeliile acestui sprijin al Ortodoxiei. Şi cu grabă mare s-au dus şi în Sfântul Munte silind monahii să se supună Papei de la Roma prin cuvinte cu momeli, cu bani, cu făgăduinţe înşelându-i, cu ameninţări, cu tiranie şi silă şi cu moarte mucenicească. Unii de frica chinurilor şi a morţii, cu tiranie primind bani, cu sila s-au lepădat de ortodoxia Părinţilor lor şi a noastră. Iar cei mai mulţi dintre dânşii au pecetluit cu însuşi sângele lor mărturisirea. Şi prin statornicia lor au mustrat pe Papa, furul de cele sfinte – numindu-se pe sine că e cap al Bisericii şi locţiitorul lui Hristos pe pământ.

Dar din nefericire, vrednicele de plâns mânăstirile Marea Lavra şi Xiropotamu au căzut atunci şi s-au abătut de la învăţăturile Sfinţilor Părinţi ai noştri şi au primit pe apuseni de frică, cu cinste şi cu supunere de rob. Se făceau acestea după porunca Împăratului pe voia latinilor, ca să se plece monahii din Sfântul Munte la dogmele cele spurcate ale Romei.

Însă Dumnezeu, ca să se întărească şi ceilalţi în credinţa Ortodoxă, a pedepsit mânăstirea Xiropotamu chiar în vremea când acei nenorociţi monahi împreună cu cei din Apus săvârşeau spurcata lor liturghie, după adăugarea reformei latineşti. Zidurile şi turnurile mânăstirii Xiropotamu s-au prăbuşit din temelie. Şi în cădere zidurile au omorât mulţi din latini şi din călugării cari au căzut din credinţă.

Cei care au venit din Italia nicidecum nu au vrut să dea atenţie acestei pedepse cereşti, şi fiind turbaţi s-au dus prin tot Sfântul Munte.

În apropiere de mânăstirea Zografu se nevoia un monah singur la linişte, care avea un obicei sfânt ca să citească Acatistul Maicii Domnului de mai multe ori în fiecare zi cântând în faţa Sfintei Icoane a Maicii Domnului.

În una din zile, când pe buzele acestui bătrân răsuna neîncetat felicitarea Arhanghelului făcută Prea Sfintei Fecioare Maria, "Bucură-te", deodată aude bătrânul din această Icoană cuvântul următor: "Bucură-te şi tu, bătrânul lui Dumnezeu". Bătrânul s-a speriat.

"Nu te teme, l-a liniştit din Icoană glasul Maicii Domnului, ci du-te repede în mânăstire şi vesteşte fraţilor şi egumenului, că duşmanii mei şi ai Fiului meu s-au apropiat. Şi care e slab cu duhul şi nu poate răbda, să se ascundă, până trece ispita. Iar cei care doresc moarte mucenicească să rămână în mânăstire. Dar du-te repede".

Ascultând bătrânul porunca şi voia Prea Curatei Stăpânei noastre şi părăsind chilia a alergat cât a putut de repede la mânăstire ca să aibă fraţii vreme şi chip ca să se încurajeze şi să se gândească bine fiecare din ei pentru pericolul de faţă. Dar numai cât a ajuns bătrânul în poarta mânăstirii, iată că se vede Sfânta Icoană pe care o avea în chilie că stătea în poarta mânăstirii. Şi cu multă umilinţă şi evlavie închinându-se înaintea icoanei o ia, şi înaintea egumenului spune cele grăite de Maica Domnului.

Iar fraţii văzând pericolul care nu era departe, foarte s-au spăimântat şi cei mai slabi dintre dânşii îndată s-au ascuns prin munţi şi prin peşteri. Dar 26 de monahi împreună cu egumenul au rămas în mânăstire şi s-au ascuns în Turn (Pirg) aşteptând pe duşmanii lor şi cununile muceniciei.

Puţin după ce au ajuns latinii la început, cu toată puterea retorică a apusului îi îndemnau pe monahi să deschidă porţile mânăstirii şi să recunoască pe Papa cap al Bisericii, făgăduindu-le că îi va ierta şi le va da mult aur. Dar monahii de sus de pe Turn îi întrebau pe latini: **"Cine v-a spus vouă că Papa vostru este capul Bisericii? De unde-i această învăţătură a voastră? Că noi credem că Hristos e capul Bisericii. Noi mai degrab ne hotărâm să murim decât să primim să se spurce acest loc sfânt de sila şi tirania voastră. Să fugiţi de aici. Nu deschidem porţile mânăstirii".**

Iar latinii au strigat cu mânie: "Vreţi să muriţi?", şi îndată au adunat mulţime de lemne şi crăci uscate împrejurul Turnului şi i-au ars pe monahi. Flăcările focului s-au înălţat cât turnul ducându-le vântul înăuntru, dar monahii nicidecum nu s-au retras de la duhovniceasca lor îndrăzneală, slăvind şi binecuvântând pe Domnul şi, rugându-se pentru duşmanii lor, şi-au dat în mâinile Lui sufletele lor cele curate în 10 zile ale lunii Octombrie, anul 1274.

În condicele mânăstirii se află scrise şi numele acestor Purtători de biruinţă, cuvioşi Mucenici.

Sfânta Icoană care a poruncit bătrânului să spună în mânăstire de acest pericol a fost în Turn împreună cu cuvioşii Mucenici: după aceea au găsit-o nestricată sub dărâmăturile pricinuite de foc.

De atunci şi până azi zi şi noapte arde candela nestinsă înaintea acestei Sfinte Icoane ***care se numeşte "Înainte Vestitoare", unde monahii citesc în fiecare zi Acatistul Maicii Domnului.***

(Tradusă din greceşte de Monahul Ioanichie de pe o carte tipărită în anul 1861, Anotera Epischiasis Epituatos)

Din viaţa cuviosului Părinte Nifon cel din Ţarigrad

Cuviosul Nifon mai înainte de a se face călugăr îşi petrecea viaţa sa în dezmierdări trupeşti, întovărăşindu-se cu tineri desfrânaţi de o vârstă cu el. Şi fiind el cu totul vas al păcatului, mai pe urmă prin pocăinţă adevărată s-a făcut vas ales al Sfântului Duh (precum se arată pe larg în viaţa lui pe luna decembrie în 23 de zile).

Avea Nifon pe când era în lume un prieten cu numele Nicodim, care văzându-l într-o zi, a început a-l privi cu mirare şi a se spăimânta, însă tăcea. Deci a zis Nifon: ***"Ce cauţi aşa la mine ca şi cum nu m-ai cunoaşte".***

Răspuns-a Nicodim: "Crede-mă, frate, că niciodată nu te-am văzut pe tine într-acest chip, precum te văd acum, că faţa ta este înfricoşată ca de arap." Aceasta auzind tânărul Nifon s-a înfricoşat şi ruşinându-se şi-a acoperit faţa cu mâinile şi a plecat mâhnit.

Şi mergând pe cale zicea întru sine-şi: "Vai mie, păcătosului, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul şi cu trupul, dar la judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feţei lui Dumnezeu? Amar mie, pătimaşului, unde eşti acum, suflete, vai mie, ce voi face? Oare mă voi putea pocăi?"

Unele ca acestea şi altele zicând în sine Nifon cu multă zdrobire de inimă a mers acasă. Şi îi aducea vrăjmaşul gânduri potrivnice şi înfricoşate aşa încât din multa frică a căzut în slăbiciune mare şi boală. Că nu suferea vrăjmaşul ca să-l vadă pocăindu-se şi îndreptându-şi viaţa. A doua zi a mers în Biserică şi căutând spre icoana Maicii Domnului, s-a rugat cu multă umilinţă, mărturisindu-şi fărădelegile sale şi cerând ajutor Prea Curatei.

Deci rugându-se el îndelung şi vărsând multe lacrimi fierbinţi, a văzut cum zâmbea chipul Maicii Domnului de pe Sfânta Icoană şi căuta spre dânsul cu privire veselă foarte şi blândă. Această minune văzând Nifon, s-a mirat şi a început a se bucura cu inima şi a zis în sine-şi: ***"Vezi, ticăloase suflete, cât ne iubeşte pe noi Dumnezeu, iară noi singuri fugim de la Dânsul, iată, ne-a dat nouă spre apărare pe Prea Curata Maica Sa, iară noi încă şi pe această ajutătoare o trecem cu vederea."*** Deci aşa mângâindu-se tânărul Nifon, a sărutat cu căldură Sfânta Icoană şi, plecând din Biserică, a început a-şi îndrepta viaţa ferindu-se de desfrâu.

***

Într-una din zile mergând el iarăşi la Biserică să se roage, a văzut în cale pe oarecine făcând fărădelegi (adică păcate) şi l-a osândit pe el în mintea sa. Şi intrând el în Biserică şi-a ridicat ochii săi ca de obicei către Icoană şi a văzut pe Maica Domnului cu faţa înfricoşată şi posomorâtă întorcându-şi chipul de către dânsul.

Iară Nifon s-a spăimântat şi căutând în jos a zis întru sine-şi: ***"Vai mie, păcătosului, numai o bucurie aveam: Chipul Tău Prea Sfântă Stăpână, iară acum şi acesta îşi întoarce faţa sa şi nu ştiu pentru care vină."***

Şi atunci şi-a adus aminte că a osândit pe cale pe cel ce păcătuia şi a înţeles că pentru aceea îşi întorcea Maica Domnului faţa de către dânsul.

Deci a zis cu plângere suspinând din adâncul inimii: ***"Dumnezeule, iartă-mă pe mine, păcătosul, că iată am răpit slava şi dregătoria Ta şi am osândit pe aproapele meu, înainte de a-l judeca Tu. Însă miluieşte-mă, Stăpâne, că spre Tine nădăjduieşte sufletul meu şi de acuma nu voi mai osândi pe fratele meu niciodată."***

Acestea şi mai multe zicând cu lacrimi a căutat iarăşi spre icoană şi a văzut-o zâmbind ca şi mai înainte şi de atuncea cu mare aminte se păzea să nu osândească.

Şi aceasta o făcea totdeauna: dacă i se întâmpla a greşi oarecând intru ceva, atunci îşi întorcea Prea Curata Maica lui Dumnezeu faţa sa, şi cu aceasta se certa Nifon şi se îndrepta.

***

Odată scoţând el apă cu ciutura din fântână, l-a împiedicat pe el diavolul şi a alunecat înăuntru cu amândouă picioarele căzând în apă.

Şi mergând spre fund s-a aplecat cu mâinile de ciutură şi a strigat: ***"Stăpână, ajută-mi mie!"*** Şi îndată s-a aflat stând în fântână pe un lemn întreg nevătămat.

Şi de atunci a cunoscut cum că Născătoarea de Dumnezeu îl păzeşte pe el, şi se sârguia ca să aibă de-a pururi Numele Ei pe buzele sale.

Aşa fericitul Nifon cu ajutorul lui Dumnezeu îndreptându-şi viaţa sa, s-a lepădat de lume şi s-a făcut monah. Şi se sârguia întru mari nevoinţe, omorându-şi trupul său şi supunându-l pe el Duhului, în lacrimi şi aspră pocăinţă petrecându-şi zilele sale. Şi îşi punea pază gurii sale, foarte păzindu-se de cuvinte deşarte şi mai cu seamă de cuvinte spurcate, de dosădiri şi de clevetiri.

Cântare de rugăciune către Maica Domnului – La uşa milostivirii

Prea Sfântă Maică şi Fecioară
Nădejdea sufletului meu
Tu eşti a mea mijlocitoare
La milostivul Dumnezeu!

De n-ar avea la ceruri lumea
Rudenie de pe pământ
Atunci ar fi pustie viaţa
Asemenea unui mormânt!

De nu erai tu primăvară
A veacului înţelenit
Ar fi rămas de-a pururi iarnă
Şi soarele n-ar fi zâmbit.

De n-ai fi revărsat tu zorii
Peste pământul adormit
Atuncea umbra cea de moarte
Ar fi rămas fără sfârşit.

Iar astăzi, Prea Curată Maică,
Când toţi ne-am abătut la rău,
De nu te vei ruga fierbinte
Ne părăseşte Fiul Tău!

Trimite-i semn de pocăinţă
Norodului nedumerit
Şi adă iarăşi la credinţă
Pe sufletul cel rătăcit!

Dezleagă, Prea Curată Maică,
Cătuşele celor robiţi
Şi dăruieşte-le răbdare
Creştinilor năpăstuiţi!

Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere

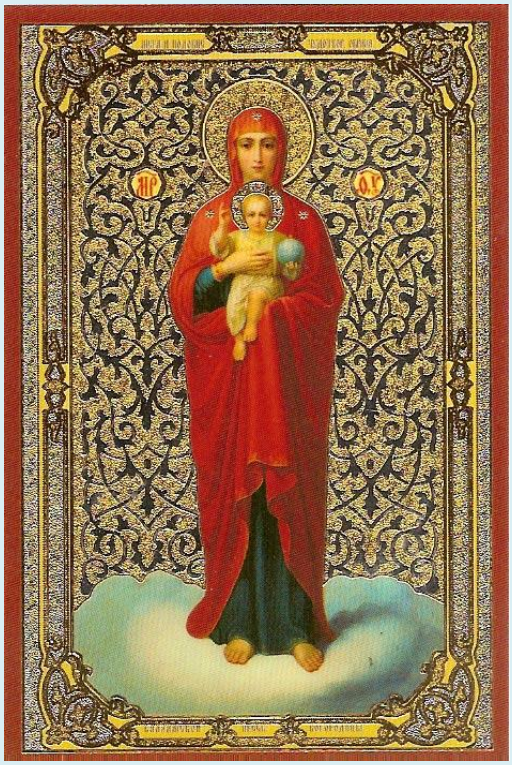

Bucură-te Preacurată
Care ieri te-ai tânguit
Iată Fiul tău cu slavă
Din mormânt a răsărit!

Toată firea prăznuieşte
Învierea lui Hristos,
Toate se îmbracă astăzi
Cu veşmânt prea luminos!

Îngerii şi pământenii
Cântă azi acelaşi grai
Iar Adam şi cu tâlharul
Azi se veselesc în Rai.

Nu mai este astăzi pază
În Edenul cel ceresc,
Uşa stă mereu deschisă
Pentru neamul creştinesc.

Nu se mai socoate Crucea
Ca organ chinuitor;
Ea rămâne “Steagul Slavei”
- Semnul cel biruitor – !

Băutura cea amară
De Hristos s-a îndulcit
Şi “împărăţia morţii”
Pe vecie s-a zdrobit!

Tu fiind mai înainte:
“Maica Sfintelor dureri”
Astăzi eşti: “a Slavei Maică”
Şi “a Sfintei Învieri”!

Cugetare umilită la durerea Maicii Domnului

Cu mintea mea, Prea Sfântă Maică
Te văd spre drumul spre “Calvar”
Şi conştiinţa mea săracă
Mă chinuieşte cu amar.

Ţi-aud (în taină) tânguirea
Şi se-nfioară duhul meu,
Ştiind că pentru mine rabdă
Prea milostivul Dumnezeu.

Privindu-L înălţat pe Cruce
De adunarea “Celor Răi”,
Cunosc că am mai multă vină
Decât răstignitorii Săi!

De nu vedea mai înainte
Stăpânul împietrirea mea
Ar fi avut o mângâiere
Şi n-ar fi însetat aşa!

Lumina soarelui ascunsă
N-ar fi ieşit aşa târziu
De nu vedea cum rabdă Domnul
Şi pentru mine, care scriu!

Şi poate stâncile de piatră
Atuncea nu s-ar fi zdrobit,
De nu ştiau că Domnul moare
Şi pentru mine, cel greşit.

Iar sabia proorocită
N-ar fi pătruns aşa cumplit,
În sufletul tău, Prea Curată,
Văzând pe Fiul răstignit!

Cutremurându-se pământul
Pe cei din morţi i-a deşteptat
Iar eu cu somnul trândăvirii
Rămân mereu încătuşat.

Catapeteasma de la Templu
S-a rupt în două, până jos,
Iar eu nu caut a mă frânge
La inimă, pentru Hristos.

Ajută-mi, Prea Curată Maică,
Să mă trezesc din somnul greu
Să am în inimă “pecetea”
Cu “semnul cuielor” mereu!

Sabia durerii

La inima îndurerată
O sabie te-a fost pătruns
Văzând pe Fiul tău “Curată”
Pe Cruce, de ostaşi împuns!

Înfricoşata Răstignire
Răbdând dumnezeescul Miel,
Prin zdruncinarea ta de Maică
Te-ai răstignit atunci cu El!

Durerea maicilor din lume
Ca un noian s-a revărsat
În inima-ţi neprihănită
Văzându-I chipul Lui schimbat!

Odinioară prunc în iesle
La Betheleem Îl înfăşai
Iar azi Îl vezi întins pe Cruce
Cu trupul gol şi fără grai!

Pe Cel ce seamănă “Cuvântul”
Având al mântuirii rod
Îl vezi acum hulit de gura
Neruşinatului norod!

Pe Cel ce vindeca leproşii
Îl vezi acum de rane plin
Iar cei ajutoraţi de Dânsul
Acum îi fac mai mare chin!

Şi Cel ce învia pe Lazăr
De patru zile îngropat
Se vede astăzi mort pe Cruce
De cei vicleni înconjurat!

Plângerea Maicii Domnului

Învie, Fiul meu prea dulce
Şi mângâie pe Maica Ta
Că iată Lazăr iar te cheamă
Să mergi în locuinţa sa.

Vezi lacrimile cele calde
Şi Te ridică din mormânt
- Arată Doamne împlinirea
Cuvântului Tău celui Sfânt!

Fiind Tu Soarele Dreptăţii
Zdrobeşte ale nopţii porţi
Căci neamul omenesc aşteaptă
Să fie ridicat din morţi!

Precum la ceruri eşti cu Tatăl
Să fii cu mine pe pământ
În Rai fiind Tu cu tâlharul
Şi cu strămoşii în Mormânt!

Îmbărbătează-Ţi Ucenicii
Înfricoşaţi de Farisei
Şi mergi apoi în Galileia
Primind pe Simon iar cu ei!

Lumina cunoştinţei Tale
Arat-o astăzi din belşug
Făcându-i să brăzdeze lumea
Cu “evanghelicescul plug”.

Sfinţeşte Doamne firea toată
Prin învierea Ta din morţi
Şi ne deschide pe vecie
A Raiului, slăvite porţi.

Din săptămâna Sfintelor Patimi, Aprilie 1959

Prohodul Maicii Domnului

Starea I-a

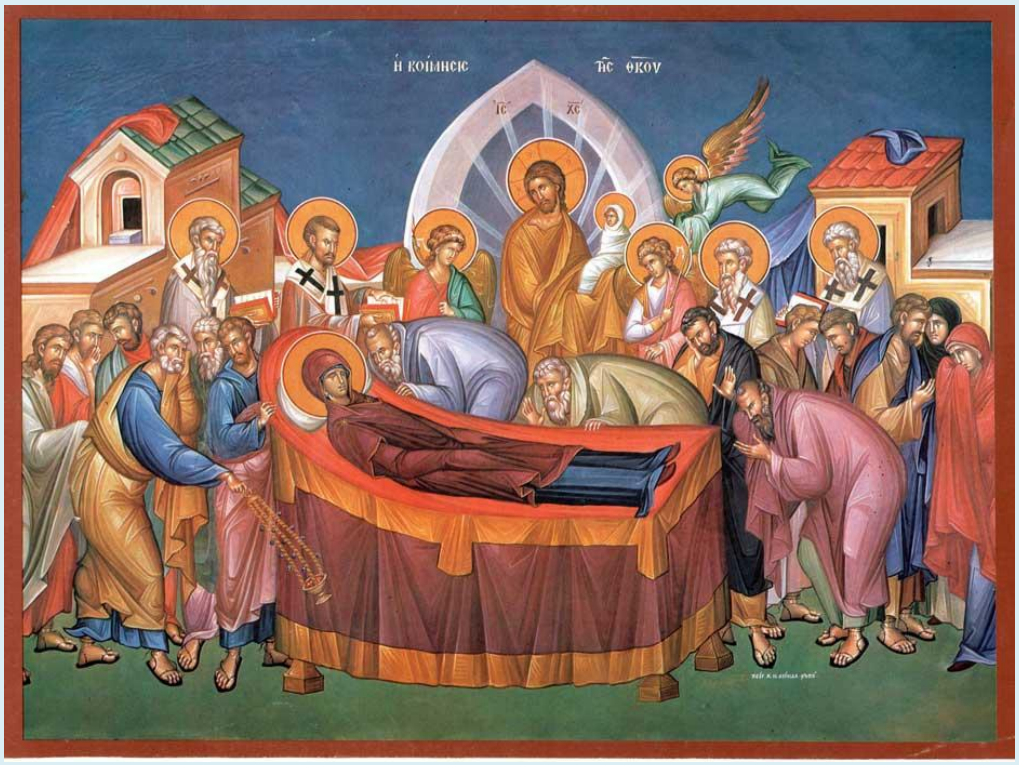

Fiind Maica Vieţii, îngropării te-ai dat
Şi-ale îngerilor cete s-au înspăimântat
Adormirea ta cinstind-o luminat.

Născătoarea vieţii şi-al luminii izvor
La-ntuneric ucenicii cum te pogor?
Tu fiind lumina noastră-a tuturor!

Te mărim pe tine, Maica toatei zidiri
Şi-nălţăm duios cântări Sfintei Adormiri
Întru care plată dai acestei firi.

N-a rămas în groapă preacurat trupul tău
Ci mutatu-te-ai cu dânsul la Dumnezeu
Ca să fi părtaşă Slavei Lui mereu.

Iisus a toate Împărat prea slăvit
Te-a ales pe tine Maică şi, negrăit,
Fără de prihană tu L-ai zămislit.

Stăpânul făpturii pe pământ pogorând
Cum venise întrupându-Se oarecând
Astăzi vine dornic duhul tău luând.

În chip tainic astăzi şi noi toţi ne-adunăm
Şi cu Sfintele Femei jalnic îţi cântăm
Dând înconjur năsăliei ne-nchinăm.

Pe cea mai frumoasă decât tot ce-i zidit
Prin a căruia născare ne-am învoit
Cum s-o vadă firea că s-a pristăvit?

Iară iadul Maică, cum mai poate răbda
Întru tot fulgerătoarea lumina ta?
Căci orbeşte neputând a te vedea.

Dumnezeu Cuvântul trup luând, Mariam,
Spală firea ponosită a lui Adam
Şi din iad sloboade omenescul neam.

Cerul şi pământul îndelung s-au uimit
De străina zămislire ce s-a plinit
Întru tine, Prea Curată, negrăită.

O, minuni străine, lucru nou nevăzut
Cum şi Maică şi Fecioară te-ai cunoscut
Că din sângiuiri prea curate ai născut.

Din această lume simţitor te-ai mutat
Dar cu darul tău curată nu ne-ai lăsat
Izbăvind pe credincioşi de la păcat neîncetat.

Chiar de-ai fost ascunsă ca un rob în mormânt
Dar făptura te vădeşte înţelegând
Că Stăpână eşti în cer şi pe pământ.

Dac-a fost în groapă trupul tău pristăvit
Pentru noi paharul morţii s-a îndulcit
Plecăciunea ta cea multă socotind.

Odrăslind din tine spicul cel tăinuit
Credincioşii Pâinea vieţii au dobândit
Şi din stricăciune toţi ne-am izbăvit.

Ca un sfeşnic, Maică, pe pământ luminezi
Pravoslavnica credinţă o îndreptezi
Şi pe cei robiţi de patimi liberezi.

Ca un fulger cete de Hristos vestitori
Vin din marginile lumii purtaţi de nori
Ca să-ngroape trup de viaţă dătător.

Areopagitul şi cu el Ierotei
Au venit din depărtare cu Timotei
Dimpreună cu toţi Sfinţii Arhierei.

Pe a vieţii Piatră cea din unghi tăinuit
Dintru sângiuirile tale o ai urzit
Şi în lume viaţă nouă ai croit.

Adormind cu trupul în mormânt te pogori
Şi-l arăţi pe el izvor tămăduitor
Pravoslavnicilor tăi Închinători.

Ca să mântuiască pe strămoşul Adam
A venit Mântuitorul vestit din neam
Pogorând ca roua-n mitră, Mariam.

Să-i cuprindă groaza şi cutremurul rău
Pe acei ce defăimează numele tău
O, Prea Sfântă Maică a lui Dumnezeu.

După legea firii dintre vii ai apus,
Dar fiind a Vieţii maică la Ea te-ai dus,
Odihnindu-te în Slava cea de sus.

Plâng noroade, preoţi şi bătrâni Arhierei
Dimpreună cu slăviţii învăţăcei
Iar Mironosiţele jelesc cu ei.

Cum erai în viaţă sprijin cald tuturor
Şi de astăzi fii de-a pururi pe viitor
Ocrotind cu darul pe al tău popor.

Sub pământ ca luna ai apus, dar răsari
La trei zile ca un soare de Mai,
Primăvara vieţii noastre, dulce rai!

Tu născând Viaţa, cum te-aşezi în mormânt
Se-nfioară ceata îngerilor strigând:
Cum te acoperi, Sfinte Acoperământ?

Porumbiţă frumoasă, cu penaj aurit,
Eşti Fecioară, căci Stăpânul te-a împodobit
Ca să fii lăcaş cu totul prea cinstit.

Cel căzut din viaţă iar moştean s-a făcut
Când Fecioara fără patimă a născut
Pe Cuvântul cel fără de început.

Când a fost să vadă trupul ei răposat
Îngereştile puteri foarte s-au mirat
Cum cea nestricată moarte a gustat.

De la margini Sfinţii, alergând prea cu zor,
Sfântul trup la întuneric ei îl pogor-;
În mormânt, lumina noastr-a tuturor.

Pogorând la groapă, ceata Îngerilor
Înconjoară străjuind pe Stăpâna lor;
Trupul cel de viaţă pricinuitor.

Heruvimii slavei luminat dănţuiesc
Când se-nalţă cel de taină rai pământesc
În locaşul slavei cel împărătesc.

Dintru stricăciune pe cel mort prin păcat
Cu născarea ta Curată L-ai ridicat
Şi-n podoaba cea dintâi ne-ai îmbrăcat.

Porumbiţă frumoasă, cu penaj aurit,
Eşti Fecioară, căci Stăpânul te-a-mpodobit
Ca să-i fii sălaş cu totul prea cinstit.

Rânduială nouă tuturor s-a vestit
Prin străina zămislire ce s-a plinit
În mitrasul pururea neprihănit.

Dintru tine Fiul chip de rob a primit
După fire arătându-se îndoit:
Dumnezeu fiind şi om desăvârşit.

Chivotul se-ascunde; de la mari depărtări
Vin noroadele, duios înălţând cântări
Întru slava prea cinstitei ei mutări.

Ceata de Apostoli se adună de zor
Ca s-aşeze în mormânt prea frumos odor
Pe a Vieţii Maică, Doamna tuturor.

Rânduiala firei s-o plineşti te-ai plecat,
Dar ca Maică a cerescului împărat
Tu rămâi cu trupul veşnic nestricat.

Pe al tău, Curată, scump Mormânt îl cinstesc
Şi Slăvita Adormire o preamăresc:
Întru care dat-ai birul cel firesc.

Chiar de mori, Curată, dar viezi în Hristos,
Preamărită sus la Cer, şi-ntru cei de jos,
Sprijinind pe cei cu suflet credincios.

O, ce bucurie, ce dulceaţă simţeşti
Întru slava şi odihna celor cereşti
Căci cu Domnul Slavei, tu împărtăşeşti.

Unul din Treime trup din tine primind
Firea cea cuvântătoare s-a înnoit
Minunată taină, lucru preamărit!

Proorocii, Maică, de demult au cântat
Că din viţa lui David, tu, preaminunat
Odrăsli-vei pe Hristos cel aşteptat.

O, lumina lumii şi-al vieţii izvor,
Cum în loc întunecos Sfinţii te pogor-?
Se uimeşte firea prea tânguitor!

Naţie pizmaşă, ucigaş popor,
Ce sminteală ai avut, viţa Iudelor,
De voieşti surparea Sfintei Sfintelor?

Ticăloase jidov, vino soi blestemat
De-ţi cunoaşte uneltirea din păcat,
Din tăierea braţului tău cel spurcat.

Urmând Maica Milei lui Hristos Dumnezeu
Lecuieşte pe acel urgisit Evreu
Părăsindu-şi legea lui fariseu.

“Maică şi Fecioară, mama dulce a mea
Cum să rabd acum văzând îngroparea ta”
Aşa Simon Petru prea se tânguia.

“Cine-mi dă izvoare ca să plâng îndeajuns?”
Strigă Pavel, de durere fiind pătruns,
Când se vede-n groapă trupul ei ascuns.

Munţii se-nfioară. “Tu, norod credincios
Tânguieşte-te şi plângi astăzi dureros”.
Glăsuiesc Învăţăceii lui Hristos.

Oarecând, o, Maică, simţitor vom vedea,
După ducerea la Cer, frumuseţea ta
Căci de-acuma cerul Tu vei desfăta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Te mărim Cuvinte, cu Părintele Tău,
Iar Duhului Prea Sfânt ne-nchinăm mereu,
Preamărind în Troiţă pe un Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Te cinstim, o, Maică a Celui făr-de ani
Închinându-ne la groapa din Gheţimani,
Cercetează-ne pe noi cei sărmani.

Starea a II-a

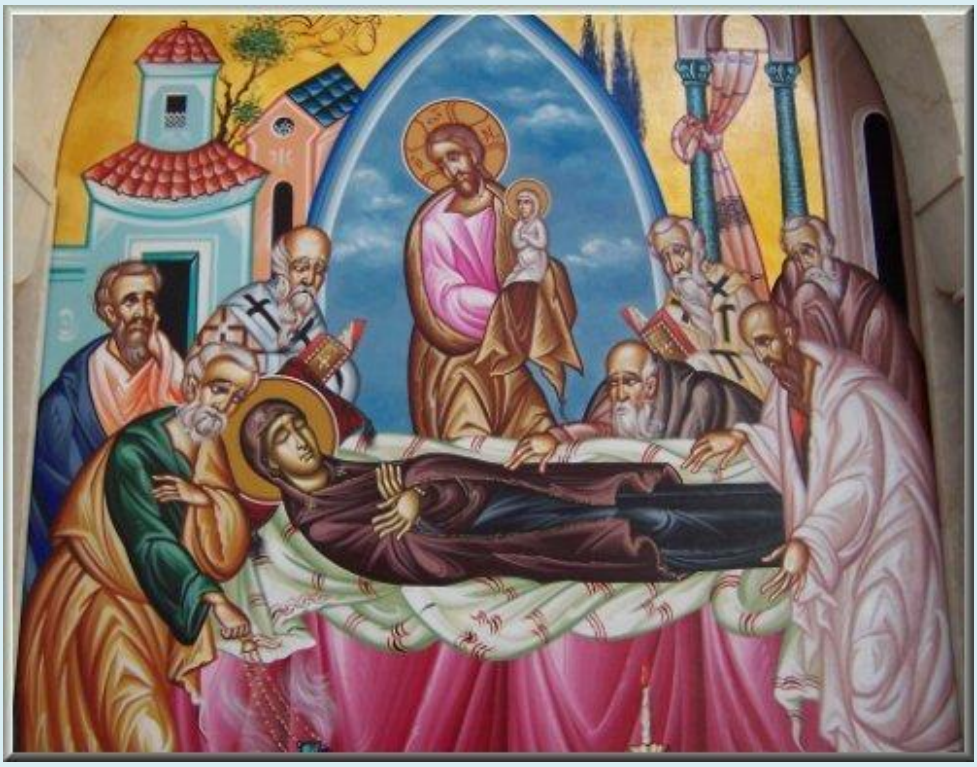

Se cuvine azi să mărim pe Prea Curata Maică
Care-ntrece cu cinstirea pe Heruvimi
Şi-i slăvită mai presus de Serafimi.

Se cuvine dar să-i cântăm celei cu dar dăruită
Care-ncape pe Cuvântul Dumnezeiesc
Întru pântecele ei cel fecioresc.

Cele pământeşti se-nfioară cu cele din slavă
Cum dumnezeiasca fire s-a deşertat
Locuind în pântecele Tău curat.

Una dintre Maici, născut-ai fără durere;
Căci precum sămânţă ai zămislit
Şi născarea se lucrează negrăit.

După cum întâi cu cuvântul se zideşte firea
Tot asemenea rodeşte mitrasul tău
Luând chip de rob Cuvântul lui Dumnezeu.

Tatăl cel ceresc, bunăvoie arătând spre tine
Iară Duhul Sfânt pe tine umbrindu-te
Se-ntrupează Fiul, preamărindu-te.

Ca şi Fiul tău, tu adormi după firească lege;
Dar a treia zi te scoală ca dintr-un somn
Dătătorul Vieţii şi al morţii Domn.

Sub pământ apui, tu fiind plămada vieţii noastre,
Căci din moarte ne-am sculat cei care zăceam
Prin născarea Vieţii dintr-al nostru neam.

Plâns cuviincios şi cântare să aducem Maicii
Ca atunci când s-a-ngropat fiul omului
Ca să fim părtaşi de Slava Domnului.

Mir adevărat eşti Fecioară, Prea Curată Maică
Care lumea miresmeşti cu bun miros
Odrăslind clondirul Vieţii, pe Hristos.

Întunericul cu împărăţia lui se pierde
Slobozindu-se din iad cei cari-au crezut
Că vei naşte Fiul Cel întâi-născut.

Apă ce viezi, Născătoarea Râului Vieţii
Curăţeşte-ne ale noastre întinăciuni
Şi stârpeşte ale vieţii mătrăguni.

Spre a primeni firea noastră cea căzută, Fiul
A zdrobit pe cel din veac şarpe pierzător
Odrăslind din tine cu trup muritor.

Sad prea minunat ce răsari mlădiţă de viaţă
Prin umbrirea cea de taină cu Duhul Sfânt
Odrăslind viaţa nouă pe pământ.

A căzut Adam sub blestem în Raiul desfătării,
Dar cu rază de nădejde s-a întărit
Că-L vei naşte tu pe Cel făgăduit.

Varsă din belşug adunarea Sfinţilor Apostoli
Băutura umilinţei ca un prinos
Aşezându-te acum în groapă jos.

Sfântul tău Mormânt, ascunzişul Cortului de taină
Îl cinsteşte, Prea Curată, norodul tău
Prea mărind mutarea ta la Dumnezeu.

Soarele acum ca la vremea Patimilor Sfinte
Îşi ascunde cu sfială lumina sa
Neputând să vadă adormirea ta.

Desfătare eşti, căci născut-ai pe dulceaţa lumii.
Deci acum cu lacrimi calde noi te rugăm
Ca de Sfânta Slavă să ne desfătăm.

Tremură văzând, boldul cel aducător de moarte
Că a sufletelor rană tămăduieşti
Odrăslind balsamul vieţii omeneşti.

Ochilor prea dulci şi cinstiţi ai Prea Curatei Maici
Căutaţi cu-nduioşare spre Dumnezeu
Ca să facă milă cu norodul său.

Imnuri îngereşti îţi aduce Sfânta adunare
A Slăviţilor Apostoli şi Arhierei,
Iară Serafimii se unesc cu ei.

Sub pământ apui Aurora zilei cea de taină.
Căci pe Soarele Hristos tu L-ai răsărit
Peste neamul nostru cel ticăloşit.

S-a înfricoşat, din adâncuri văzându-te iadul
Şi schimbându-se la faţă “Vai!” a strigat,
Dar ce soare iese aşa luminat!

Soarele frumos străluceşte după vremea nopţii
Iar tu cu frumuseţea Duhului Sfânt
Eşti la ceruri soare şi jos pe pământ.

Globul pământesc întru sânul primind pe Maica
S-a clătit din adâncime înfiorat
Când a fost în groapă trupul prea curat.

Al virtuţii mir şi aromă săvârşirii sfinte
Dă-ne nouă Prea Curată să folosim
Spre miros de taină jos la ţintirim.

În mormânt cioplit se ascunde trupul Prea Curatei
Iar a treia zi Puterile îl ridic'
După cum ne spune Sfântul Ucenic.

Toma Geamănul, ca un vifor străbătând văzduhul
Şi purtându-se grăbit pe aripi de gând
Te-a văzut cu trupul către cer urcând.

Sfântul Ucenic al prea dulcelui tău Fiu, Curată,
În văzduh întâmpinându-te a strigat:
"Iată Maica Domnului a înviat!"

Cort prea minunat, încăpând pe Ziditorul firii,
N-ai rămas în groapă jos, ca cei muritori,
Ci te-ai dus în slava Celui în Trei Sori.

Strălucit odor chipul tău neveştejit rămâne
Chiar de se-nmormântează năstrapa ta.
Dar îi dă viaţă Mana cea din ea.

Tainic ai ajuns ca şi discul poleit al lunii;
Dar pe unul din Treime cea în Trei Sori
Îi răsari celor din noapte muritori.

S-a încredinţat a Apostolilor Sfântă Ceată
Că tu eşti Sfinţirea noastră a tuturor
De te-ai şi purtat simţitor pe mâna lor.

Adormind Adam, necăjitul somn al veşniciei,
I-a urmat pe-acelaşi drum Eva cu amar
Fiind ea unealtă a lui Veliar.

Tu adormi puţin, dar te scoli ca şi Mântuitorul
După cum mai înainte ţi s-a vestit
Că te muţi în Slava Fiului iubit.

Jos te-ai pogorât, dar acum te odihneşti în slavă
În lăcaşurile Celui fără de ani
Cercetând cu darul pe cei sirimani.

Cei fără de trup, Arhistrategii Sfintelor Cete
Când o văd pe Prea Curata că s-a mutat
Se grăbesc s-o-ntâmpine prea minunat.

Mai aleasă eşti decât moscul de Liban, Fecioară,
Căci a Duhului podoabă o ai deplin.
Cuvios îţi cântă neamul tău creştin.

Cătrăniţilor, ticăloasă naţie de jidovi,
Învierea lui Hristos voi nesocotiţi,
Iar acum surparea Maicii uneltiţi!

Porumbiţă eşti strălucind frumos cu fecioria
Şi fiind împodobită prea minunat
Ai zburat cu sufletul înaripat.

Iarăşi Gavriil ca la Nazaret odinioară
A venit ca să-ţi vestească şi la Sion
Că te cheamă Fiul la cerescul Tron.

Se înfioară azi de lumina ta cea negrăită
Iadul cel nesăţios, tânguindu-se:
Vai! Cum văd pe talpa mea clătindu-se.

Plâns-au cu amar, Cinstitoarele cele cu miruri
Aşezată când ai fost în mormânt cioplit
Tu fiind palatul Celui prea mărit.

Cum ai suferit îngropare, Prea Curată Maică,
Strigă cele purtătoare de mir femei
Şi cu ceata Sfântă de Învăţăcei.
Prea înfricoşat se arată tuturor lucrul

Când se vede aşezat astăzi în mormânt
Cortul Întrupării Sfântului Cuvânt.

Versuri şi cântări cuvios să înălţăm Curatei,
Iară Sfântul ei mormânt toţi să-l preacinstim,
Căci prin odrăslirea ei ne izbăvim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dumnezeule, întru trei feţe preamărit de-a pururi
Întăreşte pe Păstori şi norodul Tău
Împotriva uneltirii celui rău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Maica Domnului, Prea Curată pururea Fecioară,
Dă Bisericii scăpare de bântuieli
Şi o păzeşte neclătită de sminteli.

Starea a III-a

Neamurile toate
Laudă-ngropării
Ti-aduc duios, Fecioară.

Petru se coboară şi-n mormânt te-aşează
Cu mare cuviinţă.

Cele cu miresme, în rând cu Ucenicii
Îţi cântă de-ngropare.

O, făptură, vino, prea jalnică cântare
S-aducem toţi Fecioarei.

Pe a Vieţii Maică, urmând celor cu miruri
La groapă s-o petrecem.

Ioane, prea iubite al Domnului Apostol,
Îngroapă pe Fecioara.

Pavele Sfinţite, Lăcaş ales de taină,
Dumnezeieşte cântă-i.

Ierarhi, podoabei voastre aduceţi lăudare
Cu sfânta adunare.

Ai Mirului prieten, duioasă versuire
Cântaţi-i Prea Curatei.

Marie Magdaleno, aleargă azi cu jale
La Ghetsimani de vale.

Revarsă miruri scumpe, căci azi clondirul tainic
Al Mirelui s-ascunde.

Apleacă-ţi înălţimea, bătrâne Eleoane,
Spre Valea Ghetsimani.

Clăteşte-te, Sioane, şi tu cu Eleonul
Făcându-i loc Stăpânei.

Iar tu, Sfinţite Iacob, cântându-i îngereşte
Prohodul săvârşeşte.

Cei hrăniţi cu mană, îşi tind zavistica mână
Spre cea fără prihană.

Ei cearcă să răstoarne năstrapa cea de taină
Ce poartă pâinea Vieţii.

O, câtă nesimţire la cei de altă dată
Îşi ucideau profeţii.

Ca slugă prea vicleană, aleargă făr-de minte
Iudeule Satană.

Pe Maica Izbăvirii, Iudei fără de lege
Încearcă s-o răstoarne.

Dar bine-a zis Scriptura, la patul tău Fecioară

Voinicii stau de pază.

Te-nalţi la ceruri precum i s-arătase
Lui Iacob tainic scara.

Cu imnuri se pogoară a îngerilor cete
La groapa ta, Fecioară.

Toiagul ce-nfrunzise al lui Aaron, cu taină
Pe tine te vestise.

Iar rugul altădată, nears fiind de pară
Te însemna, Fecioară.

Mutându-te în Slavă, făptura cea gândită
Prea minunat îţi cântă.

(Schimbarea tonului)

O, Prea dulce Maică a lui Hristos Cuvântul,
Îndură-te de lume.

Cântări tânguitoare femeile cu miruri
Înalţă azi cu jale.

Cum stai fără suflare, fiind a Vieţii Maică,
Prea Sfântă Născătoare.

Se pierde rătăcirea, iar cei căzuţi într-însa
Prin Fiul tău se scoală.

În iad, la întuneric, Cuvântul se pogoară
Ca să ne izbăvească.

Din undiţa satanei, pe cei căzuţi din viaţă
Hristos îi liberează.

A ta născare sfântă răsare lumii viaţă
De aceea toţi îţi cântă.

În groapa stricăciunii vrăjmaşii tăi să cadă
Cei ce nu vor să creadă!

Cuvinte, Domn a toate, învaţă-ne cu darul
Cântarea Prea Curatei.

Pe Maica Ta, Cuvinte, pe Mieluşeaua, Doamne,
Cum groapa o cuprinde.

Cămara Vieţii astăzi s-acopere stropind-o
Femeile cu miruri.

Apostolii cu jale din inimă suspină:
Dar cum ne laşi, Stăpână!

Lumina Vieţii noastre, în groapă la-ntuneric
O, cum te-acoperi, Maică!

Strămoşilor sculare făcându-te pricină
Cum mori acum, Stăpână!

Făptura o slăveşte pe Maica Ta, Hristoase,
Ce te-a născut trupeşte.

Se pierde azi, Fecioară, amarul cel de moarte
Născând dulceaţă iară.

Solirea să ne fie Mutarea ta la Fiul
Celor ce-ţi cântă ţie.

Cu miruri de credinţă femeile te-ngroapă
Cu sfânta cuviinţă.

Iar tu cu dor fierbinte, fiind a Vieţii Maică,
Te muţi la cele Sfinte.

Grăbeşte de ne scoate pe noi, sirimanii,
Din undiţa satanei.

Puterile din slavă privesc nedumerit

Cum te aşezi în groapă.

Cum glia te ascunde, privelişte străină
Şi de mirare plină.

Iar duhul tău se vede purtat la cer de Fiul
Ce are trup din tine.

Zidirea cea simţită plângând se tânguieşte
Lipsindu-se de tine.

Gândirea se-nfioară de multa plecăciune
A Maicii Prea Curate.

Acuma curg izvoare
De miruri şi de lacrimi
La groapa ta, Fecioară.

Bisericii dă pace,
Norodului scăpare,
Prea Sfântă Născătoare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

O, Treime Sfântă,
Unime în trei Feţe,
Pe toţi ne miluieşte!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Părtaşi, Fecioară, fie
De-a Fiului tău slavă
Acei ce-ţi cântă ţie!

Litaniile de la Mormântul Maicii Domnului – Stihuri

[ce se cântă la Litania de la Mormântul Maicii Domnului, la Priveghere după melodia de la Întâmpinarea Domnului (Pesna 9) "Nu pricep curată …" (zis legănuşul).]

Stih 1 al Apostolului Petru
Pogorârea Cerului
Întru tine s-a lucrat,
Iară astăzi din mormânt
Întru slavă te-ai mutat.

Apostolul Pavel
Gavriil din Nazaret
Zămislirea ţi-a vestit
Azi se face vestitor
Fericitului sfârşit.

Soborul Sfinţilor Apostoli
Duhul tău s-a bucurat
Că vei merge la Hristos

Iară noi nemângâiaţi
Şi sărmani rămânem jos.

Sfântul Dionisie Areopagitul
Împăratul cerului
Cu Cereştile Puteri
Se pogoară minunat
Petrecându-te la ceriu.

Sfântul Ierarh Ierotei
Azi văzduhul este plin
De mirezme şi cântări
Firea toată s-a uimit
La a Maicii Înălţări.

Soborul Sfinţilor Apostoli
Îngerii la Bethleem
Naşterea slavoslovesc,
Iară azi cântând cu noi
Heruvimii se unesc.

Sfântul Apostol Iacob
Frumuseţea ta de-acum
Cine va putea vedea
Căci de-acum, Stăpâna mea
Cerul tu vei desfăta.

Sfântul Ioan, evanghelistul
După vorba lui Hristos
Te-am avut ca maică jos
Dar acum cui ne laşi
Între jidovii pizmaşi.

Sfântul Apostol Timotei
De la Tronul cel ceresc
Dă-ne maică ajutor
Să vedem împrăştiat
Al păgânătăţii nor.

Soborul Sfintelor Mironosiţe

Mort văzându-l pe Hristos
Mângâiere te aveam,
Dar acuma tu murind
Ce vom face, Mariam.

Adunarea credincioşilor
Solitoare, Maică, fii
La ai tăi nevrednici fii
Care cântă azi plângând
La cinstitul tău mormânt.

Sfântul Apostol Toma
Astăzi sunt încredinţat
Că din morţi ai înviat
Şi la ceruri te-ai suit,
Lângă fiul tău iubit!

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Domnul Iisus Hristos

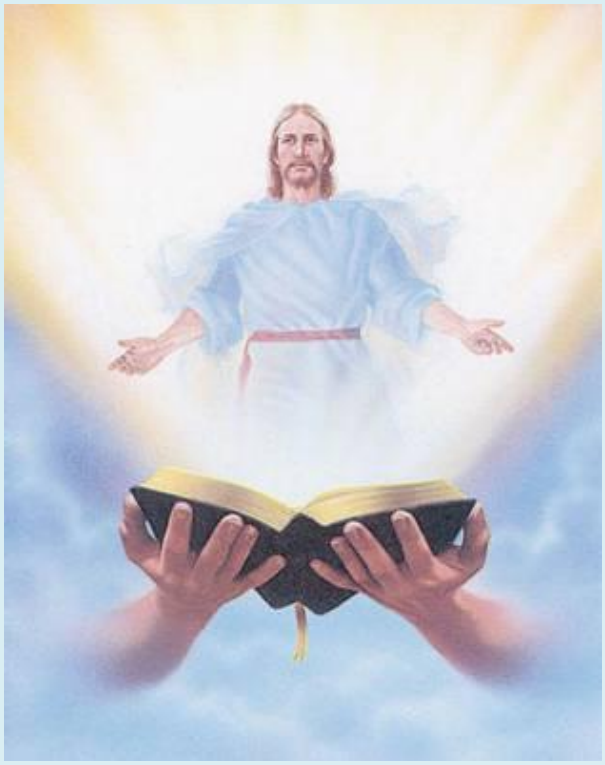

Glasul Păstorului celui bun

Omule, făptura mea
Pentru ce m-ai părăsit
Şi pe alte căi mergând,
Drumul vieţii l-ai greşit ?

Iubitor de oameni sunt
“Şi al milei Dumnezeu”
Pentru ce te-ai făcut
Rob “potrivnicului Meu”

Pentru tine, Eu – din veac -
Mântuire am lucrat,
Pogorându-mă de sus,
Cerurile am plecat.

Căci luând Eu chip de rob,
Din Fecioară m-am născut

Şi smerit, şi prea sărac,
Pe pământ am petrecut.

Suferit-am prigoniri,
Vorbe rele şi ocări,
Trupul Meu spre rane am dat
Şi obrazul la scuipări.

Pogorându-mă din cer,
Ca să te ridic la el,
Chipul slavei am lăsat,
Pentru tine cel "mişel"!

Necinstire am răbdat,
Ca din nou să te slăvesc;
Întru tot sărac am fost,
Ca să te îmbogăţesc.

Rane grele am primit,
Sângerându-Mă de tot,
Ca să-ţi vindec rana ta
Şi din "sângiuri" să te scot.

Strop de sânge n-am cruţat
Şi de chip Eu m-am lipsit,
Ca să-ţi curăţ sufletul,
Întru patimi ponosit.

Tu greşind de la-nceput,
Împotriva Tatălui,
Ţi-am luat asupra Mea
Sarcina păcatului.

Birnic morţii tu erai
- Pe vecie osândit -
Dar luând Eu vina ta
"Birul morţii" am plătit.

Fiere beau şi cu oţet
Şi pe lemn mă răstignesc,

Ca din “lemnul cel amar”,
Rod prea dulce să-ţi gătesc.

Răstignit între tâlhari,
Socotitu-m-am “blestem”,
Ca, pe tine iar moştean
- La viaţă să te chem.

Pentru această dragoste,
Urâciune Îmi plăteşti
Şi “pogorământul” meu
Pururea dispreţuieşti!

Căci, în loc să vii acum,
Cu iubire să-mi slujeşti
Tu iubeşti păcatele
Şi de patimi te robeşti.

Care lipsă, spune-Mi dar,
Întru Mine ai aflat,
De întârzii rătăcind
- De la Mine depărtat – ?

Dacă vrei tot binele,
Eu sunt “binelui izvor”,
Şi aicea pe pământ,
Şi în veacul viitor.

Fericirea veşnică,
Dacă vrei s-o dobândeşti,
Eu sunt singur “Dătător
Fericirii sufleteşti”.

Frumuseţea tu dorind
Desfătare ca să ai,
“Podoaba” lumii sunt
Şi “dulceaţa cea din Rai”.

De râvneşti la neam slăvit,
Eu sunt “Unul cel născut”

Din Fecioară negrăit
Şi din cel fără-nceput.

Cauţi slavă şi puteri
Ca să ai neîncetat,
Eu sunt “Domn Puterilor”
Şi “al Slavei Împărat”.

La averi fără sfârşit,
Dacă (poate) ai râvnit,
Eu sunt “Veşnic Vistier
Bunătăţilor din cer”.

Înţelept voind să fii,
Fă-te Mie următor,
Eu sunt “Raza Tatălui”
Şi “al tău luminător”.

Cu prieten credincios,
Dacă vrei mereu să fii,
Eu sunt “Mire” sufletesc
În “cămara” Mea să vii.

Iar dreptate căutând,
De la oameni n-ai să scoţi,
Eu sunt “Drept judecător”
Nemitarnic pentru toţi.

Întru scârbe şi nevoi,
Când mă chemi în ajutor,
Pretutindenea degrab,
Eu îţi sunt ajutător.

La durere nu slăbi,
Amărându-te prea rău,
Eu sunt “Doctor trupului
Şi al sufletului tău”.

De-ntristare şi necaz
Dacă eşti împresurat,

Alinarea ta sunt Eu,
Suflete nemângâiat.

Obosit de greutăţi
Pe al vieţii tale drum
Eu în veci odihnă sunt,
Totdeauna şi acum.

Pacea sufletului tău
Dacă rău s-a tulburat,
Către Mine, vino iar,
Eu sunt Păcii Împărat.

Frica morţii dacă ai
Crede nu te tulbura,
Eu sunt "viaţa tuturor"
Şi acum şi pururea.

Negura păcatelor
Cuprinzându-ţi viaţa ta,
Eu sunt "Soare neapus",
Vino la lumina Mea!

Adevăr neprihănit
Pe pământ nu căuta,
Eu sunt "Sfântul Adevăr"
Pentru mântuirea ta.

Rătăcindu-te mereu
Într-al vieţii greu noian,
Eu sunt "calea fără greş"
Care duce la liman.

Iar acuma dacă n-ai
Povăţuitor la cer,
Eu "Păstorul tău cel Bun"
Nu te voi lăsa stingher.

Dacă nu cutezi să vii,
(De păcate ruşinat)

Eu, să ştii că sunt la toţi,
“Primitor prea îndurat”.

Căci am zis să vie toţi
- Către Mine-cei ce au
Osteneală şi poveri,
Ca, odihnă să le dau! -

Observaţie: Această “chemare la pocăinţă” am alcătuit-o după modelul celeia ce s-a scris în limba rusă de Sfântul Tihon Zadonschi, Episcopul Voronejului, din a cărui Sfinte Moaşte se află la Hebron, în Mânăstirea Rusească.

Ioan Ieroschimonahul

Mustrarea duhului meu de către Domnul

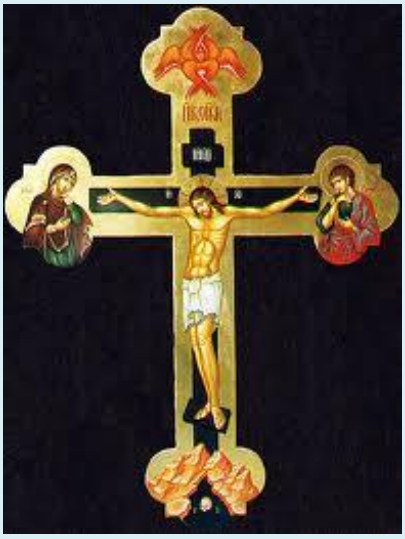

Făptură, chipul slavei mele,
Răbdat-am moarte pentru tine
Iar tu slujeşti la fapte rele
Făcându-ţi chipul de ruşine!

A tale fapte prea viclene
Îmi fac mai multă pătimire,
Decât acele patru pene
Ce m-au străpuns la răstignire.

Mai lesne, Eu, răbdam cununa
Cu spinii cei usturători,
Decât să văd cum – totdeauna -
Te-asemeni celor "râmători"!

Scuipări şi pălmuiri, tu Mie
Mai rele Îmi pricinuieşti,
Prin cea deşartă vorbărie
Şi glumele cele lumeşti.

În coastă mă loveşti tu zilnic
Cu suliţa păcatelor
Şi Mă supui cu "duh năsâlnic"
La "biciuirea spatelor".

Îmi dai hlamidă purpurie
Îmbrăcăminte de ocară,
Prin ură şi necurăţie
- Ca jidovii odinioară -

Mai mult mă amărăşte ruga
Ce-o faci în cugetări deşarte,
Decât oţetul care, sluga
Cu fiere Mi l-au dat la moarte!

Cu trestie Mă baţi la faţă
Mai rău decât la Răstignire,
Prin limba ta pizmătăreaţă
Şi prin cuvinte de bârfire.

De mântuirea ta Eu – doară -
Mai mult am însetat atunci,
Decât la arşiţa amară,
La ale Răstignirii munci!

Evreii urâtori de bine,
O dată – doar – M-au răstignit,
Iar tu prin fapte de ruşine,
Mă răstigneşt necontenit!

În temniţa de la Pretoriu
N-aveam atâta strâmtorare,
Ca intru inima ta rece,
Vicleană şi nesimţitoare!

S-a lepădat de Mine Petru,
Dar toată viaţa s-a căit,
Iar tu "Botezul Pocăinţii"
De mii de ori l-ai necinstit.

Tâlharul credincios, pe Cruce
Cu fierbinţeală Mă chema,
Iar tu fiind în ispite
Cârteşti, în loc a mă chema.

Mironosiţele, la Patimi,
Cu bărbăţie M-au urmat,
Iar tu când prigonesc credinţa
Te-ascunzi, fiind împuţinat!

Cea curvă Mă uda cu lacrimi
Ştergându-Mă cu părul ei,
Iar tu mergând la spovedire
O faci numai din obicei!

Zaheu, dorind ca să mă vadă,
Urcând în dud Mă aştepta,
Iar tu venind la "Sfânta Cină"
Te trândăveşti a priveghia.

El împătrit apoi întoarce
Celor ce i-a nedreptăţit,
Iar tu măcar canonul zilnic
A-l împlini nu te-ai silit!

Zicând să vie după Mine,
Feciorilor lui Zevedei,
Ei M-au urmat lăsându-şi luntrea
Şi pe părinţii singurei.

Iar tu, fiind chemat de Mine
Prin cinul cel monahicesc,
Îţi faci de lucru cu rudenii
Urmând năravului lumesc.

Gândeşte-te cum altă dată
Mironosiţele femei,
Prin lepădarea cea de sine
Urmau cu râvnă paşii Mei!

Când Veronica, cu năframa,
M-a şters la faţă de sudori,
Întipăritu-M-am pe pânză
Cu chipul Meu pătimitor.

La fel şi tu, ştergându-ţi tina
Cu lacrima din ochii tăi,
Atuncea, Eu voi scrie iară
În tine chipul cel dintâi.

Mă roagă Prea Curata Maică,
Să fiu spre tine răbdător
Iar tu de lucrul mântuirii
Mereu rămâi nepăsător!

Veninul cel dintru păcate
Prin care tu Mă necinsteşti
Măcar acum cu lacrimi calde,
Făptura Mea, să-l îndulceşti.

Iar dacă Sfânta umilinţă
La tine n-are încă spori
Să verşi măcar prin nevoinţă
Duhovniceştile sudori!

Iar dacă zaci în suferinţă
Sau trupul ai neputincios
Măcar oftează, cu credinţă
Ca vameşul cel păcătos!

Precum am ridicat de voie
Povara Crucii, oarecând,
Şi astăzi Eu ridic povara
Păcatelor de pe pământ.

În urma Mea pe drumul Crucii,
Aleargă vameşi şi curvari
Şi mulţi ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea spre Calvar.

Mărturisindu-Mă pe Mine
Mulţimea cea de Mucenci,
Îmi scaldă urmele cu sânge
Pe drumul Crucii – până aici -

Cu sărutarea cea vicleană
A Iudei mă batjocoreşti,
Când Trupul Meu îl iei spre hrană
Iar ura nu o părăseşti!

În urma Mea, pe drumul Crucii
Aleargă mii de călători
Şi mulţi, ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea râvnitori.

Iar cuvioşii din pustie
Şi toţi creştinii râvnitori,
Îmi scaldă urmele cu lacrimi
Şi cu mulţime de sudori.

Pe calea strâmtă şi spinoasă
Înflăcăraţi de sfântul dor,
Aleargă mulţi tâlhari şi vameşi
Iar tu rămâi nepăsător.

Aleargă cei aprinşi la suflet
Cu dorul sfintei mântuiri
Şi cu suspinuri bat la uşa
Cereştilor milostiviri.

Făptură, vino cu credinţă
Că Eu te-aştept la Cruce iar
Să-ţi dau a Mea făgăduinţă
Ca celui credincios tâlhar.

Însemnare: Aceasta este una din primele mele poezii morale scrisă la Sfântul Sava prin anul 1943 …

Ioan Iacob, 10 Mai 1956 Hozeva

Cugetare la mare întristare

O, Răstignitul meu, Iisuse,
Prea Sfântul meu Mântuitor,
La cine voi afla odihnă,
La cine, sprijin şi-ajutor!

La Tine singur, Milostive,
Afla-voi tot ce este bun,
Şi altul nu-i ca să-mi asculte
Durerea care vreau s-o spun.

Fiind cuprins de nesimţire
Tu, Doamne, nu mă urgisi;
Arată-mi azi milostivire,
Ca, oarecând, lui Manasi.

De mântuirea Ta, Stăpâne,
Pre mine de mă faci părtaş,
Mai mult decât cu el, minune
Cu mine faci, cel pătimaş.

Atunci cu dânsul, dimpreună,
Cânta-voi laude, în veci,
Căci izbăvindu-mă din “moarte”
La viaţă veşnică mă treci!

Fără haină de nuntă

Eu cel căzut în tâlhari

La masa cea de taină
Adeseori venind
De-a sufletului haină
Eu nu m-am îngrijit!

Tu nu m-ai scos afară
Ci ca un Dumnezeu
M-ai aşteptat că doară
Mă voi schimba şi eu!

Dar viaţa mea se trece
Iar eu nepregătit
Am inimă prea rece
Şi suflet ponosit.

Să nu mă pierzi, Cuvinte,
Pe mine cel curvar,
Ci-mi dă mai înainte
Al pocăinţei dar!

Cu mila Ta cea sfântă
Mereu să mă stropeşti

Şi inima înfrântă
Să nu mi-o urgiseşti!

Tu eşti “Samarineanul”
Ce vii la “Ierihon”
Şi ne ridici la “hanul”
Cerescului Sion!

Deci – dară – şi pe mine
Ridică-mă acum
Că, iată, n-am pe cine
Să mai opresc din drum!

Cugetare la Dumnezeiasca Smerenie a Mântuitorului

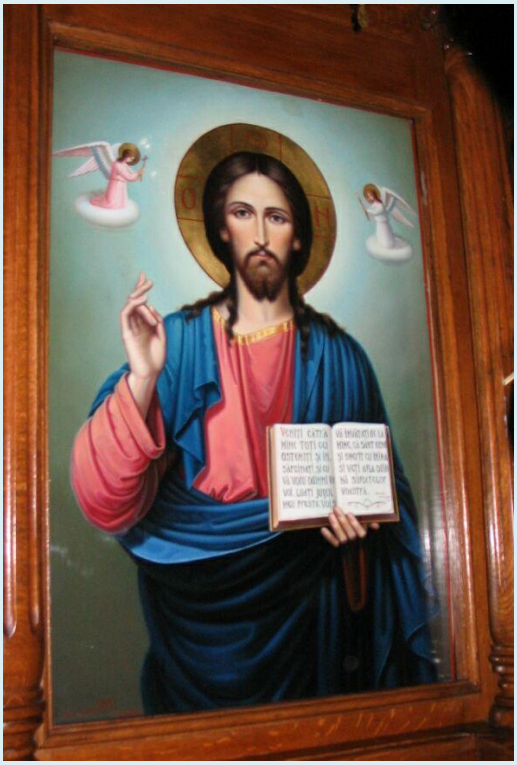

(Se cântă pe glas 3 ca şi Apostolii de la margini…)

Smerenia Ta, Milostive
Aş vrea întru versuri s-o cânt
Dar căutând eu cu râvnă
Nu pot ca să aflu cuvânt.

Venit-ai în lume, Iisuse,
Luând chipul nostru sărac
Tu, Care eşti întru Slavă
Născut înainte de veac!

O, taină neînţeleasă
Că Tu din cer pogorând
Nu s-a aflat pentru Tine
Un loc primitor pe pământ.

Doar peştera strâmtă cu ieslea
Ţi-a dat oarecând adăpost

Şi după o viaţă smerită
Odihna pe Cruce Ţi-a fost!

Păstorii cei de la turme
Ţi-au fost vestitori mai întâi
Pescarii din Galilea
Au fost doară sfetnicii Tăi!

Ai stat la masă cu vameşi,
Pe cei păcătoşi i-ai primit
Iar boalele cele grele
La toţi le-ai tămăduit!

Vestit-ai săracilor Slava
Din veacul cel viitor
Şi celor din întuneric
Lumină le-ai fost tuturor!

Cugetare (2) – La dumnezeiasca Iconomie

Doamne, mult preamilostive
N-ai lăsat până-n sfârşit
Să rămâie sub osândă
Omul cel dezmoştenit!

Cel viclean, în chip de şarpe
Pe Adam l-a fost surpat,
Tu voind să-i dai sculare
Nou Adam Te-ai arătat!

Nu putea intra la ceruri
Chipul nostru cel stricat
Pentru asta însuşi Cerul
Către noi s-a aplecat.

Prin căderea strămoşească
Sta închisă cu blestem
Uşa cea de altădată
A ceresculuі Eden.

Veşnic rămânea închisă
Pentru bietul muritor
Neaflându-se în lume
Preţul răscumpărător.

Chiar de se jertfea tot neamul
Şi soborul îngeresc
Nu putea ca să ne spele
De păcatul strămoşesc.

Împăcarea omenirii
Cu Părintele ceresc
Numai Tu o faci, Hristoase
Mielule Dumnezeiesc!

Pentru blândeţea şi răbdarea cea nespusă a Domnului

Îndelunga Ta răbdare
Oare cum s-o laud eu?
Mă uimesc Stăpâne Doamne
Şi Mântuitorul meu!

Prigonit ai fost în lume
Începând de la Irod
Pân-la pleava cea din urmă
A orbitului norod.

Nu Te-ai mâniat pe nimeni
Ca un miel ai fost de blând
De la biata Ta făptură
Pocăinţă aşteptând.

Sărutarea cea vicleană
De la Iuda ai primit
Şi lovit fiind de slugă
Cu blândeţe i-ai grăit.

Răstignindu-Te evreii
Pentru dânşii Te rugai
Şi pe cel tâlhar Stăpâne
L-ai primit atunci în Rai.

De răbdarea Ta cea multă
Blândul meu Mântuitor
Toate s-au mişcat în lume
Şi în ceruri cu fior.

S-a cutremurat pământul
Pietrele s-au despicat
Soarele şi-a stins lumina
Îngerii s-au spăimântat.

Fiul Omului, Mirele durerii

O, Doamne cel Atotputernic
Judecătorul tuturor
Primit-ai pentru noi osânda
Nedreptului judecător.

Îmbrăcăminte de ocară
Acei necredincioşi Ţi-au dat
Şi Capul Tău, spre defăimare
Cu spini a fost încununat.

În mâna Ta cea preacurată
O trestie Ţi-au dat să porţi
Stăpânitorule cel veşnic
Asupra celor vii şi morţi!

Ai fost batjocorit Hristoase
Şi pălmuit de slujitori
Apoi lovit la cap de alţii
Cu trestia de multe ori.

În temniţa de la Pretoriu
Dumnezeescul Tău picior
A suferit amar strânsoarea
Organului chinuitor.
Ai fost pârât cu nedreptate

De farisei şi cărturari
Şi, răstignit apoi pe Cruce
În mijlocul a doi tâlhari.

Când însetai, în chinuri grele
Oţet şi fiere Ţi-au adus
Şi ca un făcător de rele
Pedepsei morţii Te-au supus!

În vinerea Sfintelor Patimi

(se cântă pe glasul 3, Apostoli de la margini…)

Priviţi-L acuma pe Cruce
Înconjurat de cei răi,
Vândut de lacomul Iuda
Şi părăsit de ai Săi!

O rană îi este tot trupul
Şi capul Lui numai spini,
Priviţi-L bine noroade
Cu numele cel de creştin!

El este Fiul Fecioarei
Al Slavei de sus Împărat,
Chezaşul răscumpărării
Şi Dumnezeu întrupat!

Cu mâna aceasta străpunsă
Ne-au aşezat în Eden
Şi sângele care curge
Ne-au izbăvit de blestem!

Priviţi-L la chipul Lui jalnic
Batjocorit de evrei

Şi veţi cunoaşte cu taină
Că este cu noi Dumnezeu!

Pământul stropit cu sudoare
Şi sângele Sfântului Miel
S-a îmbrăcat întru slavă
Plecându-se cerul spre El.

Iar Crucea, organul durerii,
Prin patima Lui s-a sfinţit
Făcându-se “Semnul puterii”
Şi Schiptru Celui Prea Mărit.

Semnele bucuriei

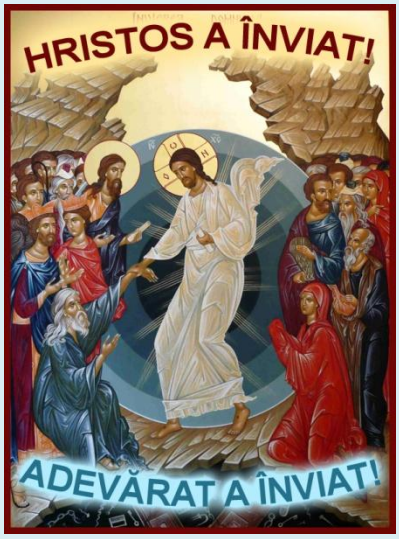

Ridicându-te, cu slavă,
Din “lăcaşul celor morţi”,
Semnul suliţei, Hristoase,
Şi al cuielor îl porţi.

Fruntea Ta păstrează veşnic
(Şi în veacul următor)
Urma spinilor – adâncă -
Ca un semn izbăvitor.

Iar la Tronul cel din Slavă
Crucea este “Steagul Sfânt”,
Închinat la cer de Îngeri
Şi de oameni, pe pământ.

Taină negrăită, Doamne!
Ca fiind un lucru rar,
Porţi în slava veşniciei
“Semnele de la Calvar”.

Împăraţii fac izbândă
Cu oştirea, la război,
Tu zdrobeşti puterea morţii
Viaţa dându-Ţi pentru noi.

Întinzând, pe Cruce, mâna
Tainic ne arăţi mereu
Că eşti “Mirele Răbdării”
Şi al “Milei Dumnezeu”.

Iar în raiul desfătării
Mai întâi pe cel tâlhar
L-ai suit, Prea Milostive,
Arătându-Ţi Sfântul dar.

Răstignitorii de azi la Sfânta Înviere

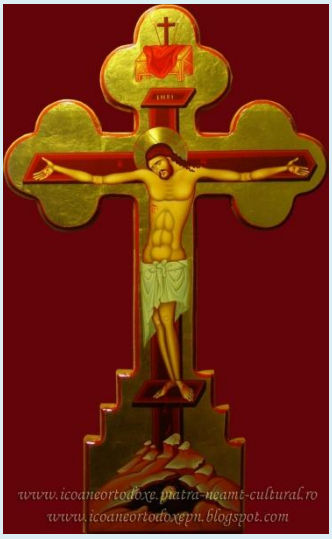

Cu trei zile înainte
Jidovii Te-au răstignit,
Azi Te răstignesc creştinii
Cei cu duhul ipocrit!

Mulţi din ei – cu defăimare -
Trupul Tău acum luând
Te închid pe la Pretoriu,
Ca ostaşii oarecând!

Cu hlamidă Te îmbracă
Prin făţărnicia lor,
Şi se-nchină de paradă
La vederea tuturor.

Cărturarii Te condamnă
Cu viclenii farisei,
După legea comunistă
Şi a celorlalţi atei!

Cu ştiinţa lor deşartă
Altă Cruce Ţi-au gătit,
Răstignindu-Te prin hule
Cei cu duhul răzvrătit.

În mormântul necredinţei
Numele-Ţi pecetluiesc
Şi pe moda cea vicleană
Custodie o numesc!

Iar când raza Învierii
Văd că nu s-a tăinuit,
Fac atunci s-ajungă clerul
Ca păstorul cel năimit.

Aici clericii năimiţi sunt cei
înşelaţi cu înnoirile care
sunt în slujba masoneriei
şi a comunismului.

Altă cruce, alte rane (cugetări)

Doamne, pentru ce mai curge
Sângele-Ţi din coastă iar?
Cine azi Te mai străpunge?
Înnoind al Tău calvar?

“Viaţa ta (răspunde Domnul)
Cea cu duh nepocăit
Mă răneşte prin păcate
Şi mă ţine răstignit.

Ranele pricinuite
De păgâni şi de evrei
S-au închis, iar tu creştine?
Mă străpungi mai rău ca ei!

Sângele răscumpărării
Pentru tine s-a vărsat,
Scoală-te prin pocăinţă
Nu fi slugă la păcat”!

Nu te mânia stăpâne,
Tu cunoşti fiinţa mea
Că se pleacă totdeauna
Către lumea asta rea.

Uşurează-mi, Doamne, trupul
Căci apasă prea tiran
Şi-mi înăbuşă simţirea
Sufletului meu sărman!

Până mă pogor în groapă
Dăruieşte-mi harul sfânt
Ca să-mi spăl mereu cu lacrimi
Întinatul meu veşmânt.

Mormântul Domnului – Izvorul sfânt

Lumina cea neînserată
Fiind ascunsă în pământ
Ne-a răsărit la toţi viaţă
Şi pace nouă pe pământ.

Iar pe “Lăcaşul morţii Sale”
Prea Dulcele Mântuitor
L-a dăruit Creştinătăţii
Să-l aibă ca un “Sfânt Izvor”.

Acolo se pogoară tainic
Lumina Sfintei Învieri
Împrăştiind la toată lumea
Prea minunate mângâieri.

Cunoască semnul îndurării
Şi neamul cel necredincios
Luând putere de viaţă
Din Învierea lui Hristos.

Când azi “Cei Mari” vorbesc de pace
Zadarnic este glasul lor
De nu se vor pleca sub steagul
Mai Marelui Apărător.

Să amuţească bârfitorii
Şi cei cu duhul răzvrătit
Văzând lumina cea de taină
A “Veşnicului Răsărit”.

Să se apropie cu râvnă
Acum tot omul muritor
Şi să primească luminare
Din al credinţii Sfânt Izvor!.

Am scris acestea în luna Aprilie 1959 pentru Luminata şi Sfânta zi a Învierii în cinstirea Sfintei Ana de la Hozeva. Nevrednicul între Ieroschimonahi Ioan Iacob (fost Egumen la Schitul de la Iordan)

Izvorul vieţii

În istoriile vechi scrie despre următoarea întâmplare: ***În cuibul unui pelican a intrat odinioară un şarpe veninos. Pelicanul nu era în cuib, erau numai puişorii singuri. Şarpele a început să muşte şi să bage veninul lui ucigător în toţi puişorii. Când era aproape să-i înghită, s-a ivit şi pelicanul.***

La zgomotul aripilor lui, şarpele a părăsit cuibul, fără să guste din pradă. Bietul pelican vede cu durere că puişorii lui sunt pe jumătate morţi, fiind otrăviţi de vrăjmaşul şarpe. Fără să mai stea mult pe gânduri, el se hotărăşte să-i scape cu orice preţ.

Şi iată anume ce face: îşi găureşte coasta cu ciocul şi cu sângele său adapă pe toţi puişorii care sunt ameţiţi de veninul şarpelui. Sângele lui curat are minunata putere să taie otrava şarpelui şi prin aceasta puişorii lui se înviorează şi scapă de moarte. Pelicanul este o pasăre de pustie cu gâtul lung, ca şi bâtlanul. Când puişorii lui sunt aprinşi de sete sau vătămaţi de jigănii otrăvitoare, atunci pelicanul îşi răneşte coasta sa şi îi adapă cu sângele său.

Iată o pildă minunată de dragoste părintească, care ajunge până la jertfă.

Dacă vom lua seama bine, vom vedea că în cântările Prohodului, la starea a II-a se pomeneşte despre pelican şi anume iată cum zice: ***"Ca un pelican, împungându-Te acum, Cuvinte, Înviezi pe fiii Tăi, revărsându-le dintru coasta Ta, izvor mântuitor!"***

Cuvintele Prohodului aseamănă jertfa cea de pe cruce a Domnului cu jertfa pelicanului, care îşi varsă sângele pentru viaţa puilor săi.

Căci după cum şarpele cel firesc otrăveşte puişorii pelicanului, tot astfel şi vicleanul diavol intrând oarecând în şarpe, a otrăvit pe strămoşii noştri în Rai, prin sfatul lui cel pierzător. Cu nimic nu s-au putut izbăvi strămoşii noştri din osânda cea veşnică, decât numai prin sângele cel scump al Domnului. Toţi cei născuţi din Adam, aveau în firea lor otrava păcatului strămoşesc şi pentru aceasta erau osândiţi la moarte veşnică (ca şi puii pelicanului din istorie).

Domnul nostru Iisus Hristos primeşte de bună voie (ca şi pelicanul) să-i străpungă Sfânta Lui coastă cu suliţa, pentru izbăvirea zidirii Sale. Din Sfânta Lui coastă s-au deschis două izvoare de mântuire: sângele şi apa.
Aceste izvoare mântuitoare alcătuiesc temelia Sfintei noastre Biserici, căci după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, sfânta noastră Biserică este plămădită din Coasta Domnului.

Şi anume, apa care a ieşit din coasta Domnului închipuie Taina Sfântului Botez, iar sângele închipuie Taina Sfintei Împărtăşiri. Fără aceste două Taine nimeni nu se poate mântui, căci ele sunt cheile mântuirii.

După cum odinioară în Rai, când dormea strămoşul Adam, a luat fiinţă Eva (maica noastră de obşte după trup) tot astfel pe Stânca Golgotei, în vremea când Domnul era adormit cu somnul morţii, a luat fiinţă Sfânta Biserică, care este maica noastră duhovnicească.

Eva este cuvânt evreiesc şi se tâlcuieşte viaţă pe limba noastră.

"Din coasta lui Adam este femeia, din coasta cea însuliţată a Domnului s-a plămădit Biserica", zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Şi după cum Eva este os din oasele lui Adam şi trup din trupul lui, tot astfel şi Sfânta noastră Biserică este plămădită din sângele lui Hristos şi rămâne în veci nebiruită.

Adam a dobândit fii din Eva, însă şi ***Domnul a dobândit şi dobândeşte mereu fii duhovniceşti prin Sfânta lui Biserică. Cu sângele şi cu apa care au curs din coasta Domnului Biserica hrăneşte pe fiii săi până în sfârşitul veacului.***

Cu apa s-a întemeiat Sfântul Botez, iar cu sângele s-a întemeiat Taina Sfintei Împărtăşiri.

"Acesta este cel ce vine prin apă şi prin sânge", iar "Sângele lui ne curăţă pe noi de orice păcat" (Scrie Sfântul Ioan Evanghelistul).

Tâlcuirea aceasta se vede şi în cântările Octoihului, unde zice: ***"Picăturile sângelui celui din Dumnezeu curs şi ale apei, care s-a vărsat din coasta ta, a înnoit lumea; căci cu apă speli păcatele tuturor, Doamne, iar cu sângele scrii iertare".***

Şi mai departe iarăşi zice: ***"Cu stropirea dumnezeieştii curgeri, ce s-a scurs din dumnezeiasca coastă a Fiului tău curată, spală ranele inimii mele …"*** (vezi Octoih, glasul 3, canonul de Miercuri şi Vineri)

Stihuri pentru litaniile de la Iordan

După modelul celor de la Sfântul Mormânt pe glasul 3, ca şi Legănuşul (Nu pricep).

La Iordan în chip smerit
Ca un rob Te-ai botezat,
Firea apelor sfinţind,
Pre noi toţi ne-ai luminat.

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc
Duhul Sfânt au întărit
Pre cuvântul părintesc.

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat
Firea toată s-a uimit
Iară munţii au săltat.

Gol văzându-l pe Hristos
Apa mării au fugit,
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

Mâna Sfântului Ioan

Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe cel veşnic necuprins.

Pre al lumii Ziditor
Ca să-l vadă s-au sfiit
Cei de sus luminători
Şi în nori s-au învelit.

Iar balaurul gândit
Care-n apă sta ascuns
Sub picioare s-a zdrobit
De stăpânul Iisus.

Îngerii s-au spăimântat
Pre Stăpânul gol văzând
Şi cântând au lăudat
Sfântul Lui pogorământ.

Singur iadul s-au scârbit
Căci privind au înţeles
Că de-acum va fi lipsit
De vânatul cel ales.

Apa Sfântului Iordan
- Botezându-se Hristos -
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

Cerul astăzi pogorând
Spre Iordan s-au aplecat
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat.

(credincioşii cântă în cor)

De la margini noi venim
Cei cu sufletul setos
Ca să ne învrednicim
De botezul lui Hristos.

(Acestea s-ar cădea să fie cântate când merge soborul cu închinătorii de la Mânăstire spre Iordan pentru a face Aghiasmă precum şi la întoarcere, iar în celelalte zile cântă la "Chinovic")

Stihuri - litaniile de la Sfântul Mormânt

Care se cântă pe gl. 3 ca şi cele de la Întâmpinarea Domnului (de la Pesna 9). Ele sunt graiuri tânguitoare rostite de Maica Domnului, de Sfântul Ioan, de Sfintele Mironosiţe, de Sfinţii Iosif şi Nicodim şi de adunarea credincioşilor.

Maica Domnului
Nu pricep nici oamenii, nici puterile de sus
Cum Te-ngropi Tu, Fiul meu, o ce taină de nespus!

Sfânta Maria Magdalena
Viaţa, Făcătorule, ca s-o isbăveşti voind,
Singur moarte ai primit, viaţă veşnică fiind.

Maria lui Cleopa
Azi tot neamul pământesc, ce murise prin păcat
S-a văzut prin moartea Ta la viaţă ridicat.

Maica Domnului
Vino lume ca să plângi cu suspin tânguitor
Între morţi acum văzând pe al vieţii Dătător!

Sfânta Maria Magdalena
Mort acum văzându-te, ca un soare asfinţit

Ucenicul Tău ascuns, Iosif s-a prea vădit.

Maria lui Cleopa
Raza lumii Tu fiind şi dulceaţa tuturor
Cum îţi pleci Tu genele pe lumina ochilor?

Salomi
Tu prin moarte ne-ai trezit viaţa care s-a uscat
Şi pe neamul omenesc la viaţă l-ai chemat.

Sfintele Mironosiţe împreună
Credincioase Iosif, cel cu chip cuvios
Dă-ne să-L înfăşurăm întru giulgiu pe Hristos!

Sfântul Ioan, feciorelnicul
Doamne vezi pe Maica Ta şi pe cel care iubeai
Deci acum din gura Ta, un cuvânt să ne mai dai.

Iosif şi Nicodim
Tu-podoaba lumii-azi, fără chip ca mortul zaci
Scoală ca un Dumnezeu, bucurie să ne faci!

Maica Domnului
Din împunsa coasta Ta, o prea dulce Fiul meu!
Viaţă veşnică ne scoţi, Tu Cuvinte-Dumnezeu.

Nicodim
Tu fiind adevărat, mirul cel duhovnicesc
Mirezmeşte-mă, pe cel ce cu miruri Te stropesc.

Iosif
Azi Puterile din cer, Te-nconjoară cu fior
Cum Te voi atinge eu, care sunt pătimitor!

Maica Domnului
Fiul meu şi Dumnezeu, pogorându-Te de sus
Pe Adam cel rătăcit, la viaţă L-ai adus.

Maria lui Cleopa
Azi Iisuse unde ai chipul cel împodobit?

Toate cele din Scripturi întru Tine s-au plinit!

Salomi
Ape dulci ca de izvor revărsând din coasta Ta
De păcatul cel amar lumea speli de-a pururea.

Sfintele Mironosiţe împreună
Când erai Tu răstignit soarele s-a-ntunecat
Dară astăzi cum vei fi, Ziditorule-ngropat?

Iosif
Cel ce ai de-a pururea pe lumină de veşmânt
Cum în giulgiuri eu acum te voi pune în mormânt.

Nicodim
Apa cea din coasta Ta mirezmeşte mai presus
Decât mirul cel de preţ, care eu Ţi l-am adus

Maica Domnului
Înainte Te-am văzut prunc în iesle înfăşat
Iar acum Te văd în giulgiu, vai ce chip înfricoşat!

Sfintele Mironosiţe împreună
Pe acel ce-n palmă ţii toate-n cer şi pe pământ
Cum Te-aşează Iosif şi Nicodim în mormânt!

Maica Domnului
Izbăveşte, Fiul meu, pre noroade de la rău
Care vin evlavios şi cinstesc mormântul Tău.

Adunarea credincioşilor
Doamne fii apărător credincioasei adunări
Care cântă prea duios, Sfintei Tale îngropări!

(Însemnare: Aceste stihuri s-au tălmăcit din limba greacă, în Săptămâna Sfintelor Patimi, din anul mântuirii 1946, în Lavra Sfântului Sava cel Sfinţit de către nevrednicul între Schimonahi Ioan Iacob din România.)

O vedenie de mare folos pentru toţi şi mai ales pentru călugări - Vedenia Stareţului Iosaf din Mănăstirea Sfântul Sava, anul 1854

Calea spre Eleonul cel de Sus - "Eleon" se tâlcuieşte în limba noastră: "Muntele Măslinilor"

Cum a călătorit - în vedenie – Stareţul Iosaf din Sfântul Sava la muntele cel minunat din ceruri

S-a tâlcuit din greceşte această vedenie în anul 1942, iar acum s-a scris pentru folosul de obşte, de către cel mai nevrednic dintre Ieromonahi, Ioan Iacob în Schitul "Sfânta Ana" – Hozeva, 17 Noiembrie 1957

Iată cum povesteşte monahul Iosaf vedenia pe care a avut-o la Sfântul Sava:

În 13 zile ale lunii martie (ziua de joi), ora 6 din noapte, m-am sculat să ascult slujba Utreniei.

Am mers în Biserică şi m-am aşezat în strană, iar fraţii citeau Miezonoptica. Atunci eu cugetam la patimile Domnului nostru Iisus Hristos zicând în mintea mea: ***"Un Dumnezeu făcător, ziditor şi creator a toate a primit să se facă om pentru noi, s-a răstignit şi s-a îngropat. Acestea toate le-a suferit pentru mântuirea oamenilor".***

Cugetând eu acestea, mi s-a înduioşat inima şi mi-a venit atâta bucurie în sufletul meu, şi o linişte negrăită s-a revărsat în mintea mea, încât am ajuns la aşa de mare umilinţă, că lacrămile curgeau pârâu din ochii mei. Şi mi-a venit

atunci în suflet o negrăită dragoste dumnezeiască care mă înflăcăra (mă aprindea la inimă). Dimpreună cu dragostea mi-a venit şi o smerenie aşa de mare, încât nu găseam nici o făptură aşa ticăloasă ca mine. Atunci mi s-au deschis ochii în aşa chip, ca şi cum s-ar fi făcut o cale din inima mea până la tronul lui Dumnezeu.

În vremea aceea mintea mea dimpotrivă cu aşezarea cuvântului (adică cugetarea) şi cu inima mea erau legate şi mă rugam în taină cu mintea, fără o piedică oarecare. ***Atunci eu ziceam când rugăciunea, când oarecare cuvinte umilicioase. După aceea mi-a venit aşa o dragoste pentru aproapele meu încât mă rugam atunci pentru cei care mă duşmăneau şi pentru cei care mă urau şi din multa bucurie a inimii mi s-a umilit duhul (sufletul meu).***

Câtă vreme eram în această stare mă vedeam pe mine că sunt în Biserică şi-i vedeam şi pe fraţii cari citeau. După aceea nemaiputând să stau în picioare, am tras scândura de la strană şi m-am aşezat, rugându-mă mereu cu mintea. Atunci am fost cuprins de o aşa de mare dragoste dumnezeiască încât n-a mai fost chip să mă odihnesc (să mă simt) pe pământ. În acele clipe nu mai aveam teamă de Dumnezeu, ci simţeam o mare îndrăzneală şi dragoste către El.

Fiind stăpânit sufletul meu de o asemenea dragoste, n-am mai putut să zic rugăciunea minţii şi nici vreo altă rugăciune, ci numai cât simţeam în sufletul meu o aprindere şi o dragoste dumnezeiască, întocmai ca o flacără care îmi ardea inima. ***Sufletul meu era pironit către Dumnezeu şi numai la El cugetam, iar din ochii mei curgeau ca un râu lacrimile. Mi s-a înduioşat duhul din bucuria inimii şi eram cuprins de o mare smerenie.***

Atunci deodată m-am făcut întru uimire (adică am fost răpit) cu duhul şi nu mai vedeam după aceea nici Biserica, nici pe fraţii dinăuntru şi nici nu mai auzeam cele cari se citeau la strană.

Mă aflam atunci (cu duhul) într-o livadă mare şi prea frumoasă, care era împodobită cu tot felul de copaci şi cu flori pline de mireasmă. Podoaba şi frumuseţea ei nu se poate scrie şi nici nu se poate povesti de limba omenească.

Era plină de atâta lumină ca şi cum ar fi fost luminată de şapte sori. Am privit de departe şi am văzut o mulţime de oameni oarecari în veşminte strălucitoare, toţi tineri la vârstă şi frumoşi la chip. Fiecare din ei strălucea ca soarele şi păşeau încet, încet.

Atunci simţeam mare bucurie în sufletul meu şi ziceam, nedumerindu-mă în sine: ***"Oare a cui să fie livada aceasta şi cine să fie oare aceşti oameni? Şi cum mă aflu eu aici?"***

Acestea cugetându-le, mergeam şi eu cu dânşii. După ce am mers o mică distanţă, am văzut şi pe alţi oameni, mulţime nenumărată, cari stăteau toţi împreună şi erau îmbrăcaţi în haine soldăţeşti. Toţi erau tineri cu vârsta, voinici la trup şi foarte blânzi şi frumoşi la chip, strălucind ca soarele. Când i-am văzut eu pe aceştia m-am oprit, privind la frumuseţea şi la podoaba lor. Simţeam atunci o mare bucurie în sufletul meu. După aceasta, am auzit o voce de la dânşii, zicând astfel:

"Fratele nostru Iosaf are mare dorinţă să meargă la Împăratul, după cum ştim noi toţi. Deci cine este dintre noi să-l conducă (adică să-l călăuzească)?" Atunci s-a despărţit unul dintre ei, care era mai tânăr, mai voinic şi mai frumos decât toţi. În mijlocul celorlalţi strălucea şi se arăta ca un ofiţer peste ceilalţi. Deci s-a întors şi a zis către ceilalţi tineri:

"Eu îl voi conduce, căci precum ştiţi are deosebită dragoste către mine. Ziua şi noaptea mă ruga pentru aceasta şi de multe ori m-am pus chezaş la Împăratul pentru el".

Zicând el acestea s-a pornit către mine. Iar eu cugetam cu mirare, zicând: "Pe oamenii aceştia eu nu i-am văzut altă dată, dar ei m-au văzut şi de unde îmi cunosc numele? Apoi de unde au aflat că eu doresc să merg la Împăratul?"

Cugetând eu acestea, a venit tânărul lângă mine şi mi-a zis cu faţă veselă: "Urmează-mă, ca să mergem la Împăratul!"

Iar eu i-am zis: "Te rog frate, lasă-mă, cine sunt eu să merg la Împăratul? Şi care Împărat este acela care să mă cunoască pe mine?"

Atunci el a zâmbit puţin cu faţa veselă şi mi-a zis: "Oare te prefaci că nu ştii care Împărat este acela la care vreau să te duc? Ori poate nu ştii cine sunt eu? Pentru că m-ai iubit şi m-ai rugat ziua şi noaptea, iată am venit să te iau şi să te conduc spre a merge la Împăratul. Este cu neputinţă să te las, trebuie să mă urmezi!"

Atunci eu neavând ce să mai răspund, l-am urmat (acela mergând înainte şi eu după dânsul). Cum mergeam eu aşa, îmi zicea gândul să-l întreb cine este el, de arată către mine atâta dragoste, pentru că nu-l cunoşteam încă cine este. Dar iarăşi

mă ruşinam să-l întreb zicându-mi în gând că poate voi afla pe urmă. Aveam însă mare uşurare în sufletul meu câtă vreme îl vedeam lângă mine.

Deci am mers noi multă distanţă de loc, de la acea câmpie prea frumoasă, aşa încât nu se mai vedea nimeni afară de noi doi (adică eu şi călăuza), care mergeam. Când s-a terminat acea câmpie mare şi prea frumoasă am ajuns la o cărăruşă îngustă, care era foarte lungă, încât nu i se vedea capătul, iar de o parte şi de alta erau ca nişte ziduri înalte. Calea aceea era atât de îngustă, încât abia putea trece un singur om pe jos.

Când am ajuns acolo mi-a venit în inima mea o oarecare sfială, pentru că locul acela era sălbatec şi fără nici o mângâiere, dar când vedeam pe călăuza mea, se veselea sufletul meu.

Atunci călăuza mea oprindu-se puţin, m-a privit cu faţa lină şi veselă şi mi-a zis: "Pentru ce frate, este tulburat sufletul tău? Pentru ce te-ai lăsat stăpânit de lene şi se răspândeşte mintea ta încoace şi încolo? Pentru ce nu-ţi păzeşti mintea la cugetarea numelui lui Iisus Hristos? Au nu ştii câtă pagubă are omul când se leneveşte la Rugăciune, chiar şi numai la o singură răsuflare? Şi iarăşi oare nu ştii câtă folosinţă dobândeşte când cugetă totdeauna la mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos? Un asemenea om se izbăveşte de patimi şi de păcate, făcându-se sălaş al Sfintei Treimi. Acela va să ajungă la desăvârşită dragoste, din care dragoste ai gustat o parte şi tu (prin nespusa milostivire a lui Dumnezeu) şi-i cunoşti dulceaţa. Deci pentru ce ai neglijat acest lucru (adică Rugăciunea minţii)? Până când vei rămâne, frate, în acest somn adânc al trândăviei, şezând întru nelucrare? Adu-ţi aminte de aşezarea ta cea mai dinainte, pe care ai neglijat-o (ai nesocotit-o) cu desăvârşire! Oare nu Dumnezeu este cel care te-a învăţat chipul în care să iei de mijlocitoare şi de chezăşuire a mântuirii tale pe Pururea Fecioara Născătoare de Dumnezeu? Oare El te-a învrednicit să afli povăţuitor neînşelat spre încredinţarea acestui lucru? Au nu cunoşti frate, milostivirea şi dragostea ce ţi-a arătat-o Dumnezeu? Dar cu toate acestea, mare este milostivirea lui Dumnezeu către tine!"

Când mi-a grăit toate aceste cuvinte călăuza mea, m-a cuprins o mare umilinţă şi cu inima înfrântă, ziceam: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă".

Şi ***când auzeam rugăciunea atât de mult mi se aprindea inima spre dragoste şi iubire dumnezeiască şi aşa de curat mă rugam, căci nici un lucru şi nici un cuget nu era ca să-mi tulbure mintea, ori să mă împiedice de la rugăciune. Şi***

atât de mult mi s-a adâncit mintea întru rugăciune şi atâta putere am luat din ea, încât mi-a fugit frica ce m-a cuprins mai înainte.

Atunci s-a întors călăuza mea spre mine şi mi-a zis: "Ai văzut că eşti mai bine dacă zici Rugăciunea? Dacă vrei să fii totdeauna în această stare şi să te mântuieşti, scoală-te din adâncul somn al trândăviei şi unelteşte iarăşi aşezarea ta cea mai dinainte. Cea dintâi treabă a ta să fie paza poruncilor lui Dumnezeu cu neşovăire.

Toată râvna ta s-o pui întru cugetarea numelui lui Iisus Hristos, precum şi a Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare.

Ia seama să păzeşti şi aceasta cu scumpătate, adică: Să te mărturiseşti curat în toată ziua (oricâte ţi s-ar întâmpla) şi să nu ascunzi vreun cuget de către duhovnicul tău!"

Zicându-mi el acestea, am început să mergem pe ulicioara cea îngustă şi cum mergeam, am văzut deasupra zidului (lângă drum) nişte cruci, ca semne ale drumului. ***Când am ajuns aproape de cruce, călăuza s-a oprit, făcând de trei ori semnul crucii şi zicând: "Crucii tale ne închinăm Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm!"***

Mi-a zis apoi şi mie să fac la fel cu dânsul şi am făcut. După ce am mers o mare distanţă de loc, am ajuns în partea cealaltă (din faţă) la capătul ulicioarei. Terminându-se drumul, am ajuns într-un loc, de care te cuprindea frică şi cutremur văzându-l. Pentru că era o prăpastie, ca un fel de haos întunecos. Se arăta o groapă adâncă ca o mare, a cărei lungime şi lăţime era fără sfârşit. Nu se vedea acolo nimic, decât întuneric beznă. În partea din faţă a gropii – foarte departe – se vedea un munte înalt, al cărui vârf ajungea până la cer. Pe la mijlocul acelei gropi înfricoşate era o punte îngrozitoare, pentru că puntea aceea era numai dintr-un lemn rotund, a cărui grosime era numai de o palmă şi unul din capetele punţii era la capătul uliţei celei înguste, iar celălalt capăt era la poalele muntelui celui înalt. Când sufla vântul, tremura puntea ca o frunză de copac.

Dacă am ajuns noi mai aproape şi am văzut acea groapă groaznică şi înfricoşată şi puntea, atunci mi-a venit frică şi cutremur în sufletul meu, când mă gândeam că este nevoie să trecem peste puntea aceea. M-am uitat într-o parte şi în alta să văd de nu este cumva un alt loc să trecem dincolo de groapă, pentru a ajunge la muntele cel înalt, care se vedea departe. Dar nu se afla nicăieri nici drum nici loc uscat de trecut, ci era groapa aceea toată numai, ca o mare întunecoasă.

Atunci s-a întors iarăşi călăuza spre mine şi mi-a zis, ca şi cum m-ar certa: "Iarăşi ai lăsat Rugăciunea şi pentru asta te cuprinde frica. Dă-mi încoace mâna!" Atunci eu i-am dat mâna cea dreaptă şi el apucându-mă m-a urcat deasupra pe punte şi ne-am pornit să mergem.

După ce am mers puţină distanţă, am văzut că puntea se clătina şi tremura ca frunzele când o suflă vântul. Eu am privit într-o parte şi în alta a gropii şi mi-a venit frică să mai merg pe ea, dar cu toate acestea, când vedeam călăuza mea că mă ţine de mână, mai prindeam puţin curaj.

Atunci s-a oprit puţin călăuza mea întorcându-şi faţa spre mine şi mi-a zis: "Fă-ţi semnul crucii de trei ori şi cheamă numele Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare şi Pururea Fecioarei Maria, pentru că în locul acesta mare putere are numele Ei!"

Atunci, eu am făcut de trei ori cruce şi am zis în mintea mea: "Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!"

Şi (O, minune!), atâta putere mi-a venit în sufletul meu, încât n-am mai simţit vreo sfială sau frică.

Totuşi puntea tremura ca o pânză de păianjen, când mergeam noi pe ea. După multă vreme de cale, am ajuns la capătul punţii. Terminându-se puntea, am ieşit la picioarele muntelui arătat.

Atunci călăuza mi-a slobozit mâna de care mă ţinea şi mi-a zis: "De-acum nu mai ai frică!" Dar eu, din multa dragoste pe care o aveam către călăuza mea, nu voiam să mă despart, ci tot mă ţineam de mâna lui şi mergeam împreună. Dacă am mers aşa o mică distanţă, am început să urcăm muntele. Atunci m-am uitat în sus şi nu se vedea vârful lui, aşa era de înalt. Era şi greu de urcat, dar şi locul era prea veselitor. După ce am urcat o bună distanţă, m-am oprit puţin şi am privit în toate părţile muntelui, minunându-mă. Pentru că toate părţile muntelui erau acoperite cu măslini.

Şi mi-am zis în minte mea: "De unde s-au găsit aici atâţia măslini?" Şi iarăşi am început să urcăm spre vârf.

După ce am mers o bună distanţă am ajuns deasupra în vârful muntelui. Şi iarăşi mai mergând puţin am ajuns la o poartă mare, care era deschisă.

Atunci călăuza mea a făcut semnul crucii de trei ori, asemenea şi eu, apoi am intrat înăuntru pe poartă.

M-am uitat eu acolo şi am văzut o câmpie atât de mare, încât nu i se vedea capătul, nici în lungime şi nici în lăţime: precum este tăria cerului aşa de mare era şi câmpia ceea. Frumuseţea ei şi podoaba ei cine este în stare să o povestească?

Însemnare: *Până aici am găsit scrisă vedenia lui Iosaf. Mai mult nu se află în mânăstirea Sfântul Sava. Se zice că în Sfântul Munte se găseşte scrisă vedenia aceasta până la sfârşit. Dacă ajută Bunul Dumnezeu voi căuta prin scrisoare, ca să aflu şi restul povestirii.*

Urmare la Vedenia Stareţului Iosaf din Mănăstirea Sfântul Sava, anul 1854

Şi de aş voi să descriu frumuseţea acelui câmp nu aş putea pentru că nu este vreun lucru pământesc cu care să-l asemăn. Limba omenească nu poate să spună frumuseţea lui, nici minte omenească nu poate să o înţeleagă. Acel câmp era împodobit cu tot felul de copaci şi înfrumuseţat cu tot felul de flori cu bună mireasmă. Lumina care lumina acolo era ca şi cum ar fi şapte sori.

Deci, când am văzut acel câmp, s-a robit inima mea de frumuseţea lui şi pofteam să rămân acolo. ***Dar povăţuitorul meu îmi zice: "De acum ai să vezi şi alte lucruri frumoase şi după aceea ai să-L vezi pe Împăratul."*** Şi mergeam, bucurându-ne, pe acel câmp frumos. Şi am văzut de departe mulţime de oameni îmbrăcaţi în haine călugăreşti, însă nu negre, ci roşii strălucitoare. Hainele lor străluceau ca lumina, iar feţele lor mai mult decât soarele. Vederea şi frumuseţea lor era mai presus de înţelegerea omenească. Unii dintre ei erau tineri, iar alţii bătrâni.

Şi apropiindu-ne de ei ne-au primit cu mare bucurie şi au zis către povăţuitorul meu: ***"Bucură-te, mare mucenice Gheorghe, iubitule al lui Hristos.". Asemenea şi el le-a zis lor: "Bucuraţi-vă şi voi cuvioşilor, iubiţii lui Hristos".***

Atunci toţi şi-au întors feţele lor spre mine şi cu feţe vesele mi-au zis: ***"Fiule Iosafe, de ar dobândi omul toată lumea şi-şi va pierde sufletul, ce va folosi şi de ar trăi o sută de ani şi ar dobândi toate bunătăţile lumii şi de şi-ar face toate poftele, tot trebuie să vină înfricoşătorul ceas al morţii şi toată viaţa lui i se va părea un vis şi o umbră. Iar tu de te vei scula din lenevire şi vei începe iarăşi viaţa ta cea dintâi, vei plăcea lui Dumnezeu şi te vei învrednici cereştii fericiri şi te vei bucura împreună cu noi în veci. Iar de-ţi vei petrece viaţa ta cu lenevire,***

vei ajunge în valea care primeşte pe cei leneşi şi trândavi şi nepocăiţi. Fiule, nu voiesc a iubi mai mult acel noian întunecat decât această fericire. Nu voiesc a pune mai presus lenevirea decât dragostea lui Hristos! Fiule, adu-ţi aminte din ce înălţime ai căzut şi de ce te-ai înstrăinat şi ce ai păgubit! Fiule, întoarce-te şi cazi la milostivirea lui Dumnezeu şi noi nu vom înceta rugându-L pe dânsul!" După aceasta ne-am despărţit de ei şi am plecat mai departe.

Atunci s-a înfricoşat sufletul meu de aceasta. Şi am aflat că povăţuitorul meu era Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruinţă. Şi mi-am adus aminte şi de cuvintele ce le-a zis el, când se întrebau acei ostaşi ***"Cine să-l povăţuiască din noi?" Căci zicând: "Eu o să-l povăţuiesc, pentru că are deosebită dragoste către mine şi de multe ori m-am pus chezaş şi mijlocitor către Împăratul pentru dânsul"***, l-am cunoscut pe deplin, căci de la început aveam mare şi deosebită dragoste către Sfântul Gheorghe, mai mult decât faţă de alţi sfinţi. Şi de multe ori l-am pus mijlocitor pentru mântuirea mea. Şi multe minuni a făcut cu mine şi oricând l-am rugat nu m-a lăsat neajutorat.

Deci, când am cunoscut că povăţuitorul meu este Marele Mucenic Gheorghe, din multa dragoste ce o aveam către el în sufletul meu, n-am mai putut răbda, ci l-am îmbrăţişat şi l-am sărutat mult timp. Apoi mergeam mai departe împreună, ţinându-ne de mână. Iar sufletul meu era lipit de dânsul, din multa dragoste ce aveam către el.

Şi mai mergând noi puţin am văzut de departe şi alţi oameni, şi aceştia cu haine călugăreşti îmbrăcaţi, ca şi ceilalţi. Însă îmbrăcămintea şi feţele lor străluceau mai mult decât soarele şi aveau mai multă şi mai mare slavă decât ceilalţi. Şi strălucire mai mare aveau, dar erau puţini la număr.

Şi întrebai pe povăţuitorul meu, zicând: "Sfinte Gheorghe, cine sunt aceştia? Ce sunt de atâta slavă, strălucire şi frumuseţe şi ce au săvârşit în viaţa lor?"

Atunci mi-a răspuns zicând: "Aceştia sunt călugării cei de acum, care fără povăţuitori şi fără pilda faptelor bune ale altora, ci numai din singura lor bunăvoinţă au râvnit faptelor bune ale călugărilor celor de demult, săvârşind faptele cele bune ale lor, bineplăcând lui Dumnezeu".

Iar eu iarăşi i-am zis: "În vremea aceasta au lipsit faptele bune din lume, dar cum se poate să fie în ea acest fel de oameni aleşi?"

Şi mi-a răspuns zicând: "Acest fel de oameni aleşi sunt puţini în zilele acestea în lume. Dar cel ce va face în aceste zile puţine fapte bune, după puterea lui, şi va plăcea lui Dumnezeu, mare se va chema aici, în Împărăţia lui Dumnezeu. Căci cine face câteva fapte bune, le face din singura lui bunăvoinţă, fără povăţuitor şi fără pilda altora. Şi pentru aceasta Dumnezeu ca pe nişte desăvârşite le primeşte. Frate, în zilele acestea au lipsit faptele bune din lume, s-a înmulţit răutatea, a prisosit nedreptatea, a lipsit dragostea, s-a prăpădit adevărul din gurile oamenilor, a încetat cuvântul lui Dumnezeu şi se obişnuieşte osândirea şi minciuna. În loc de smerenie, înălţarea, în loc de dragoste, vrajba, în loc de milostivire, nemilostivirea, în loc de dreptate, nedreptatea. S-au înmulţit ţinerea de minte a răului, pizma şi alte asemenea. Toţi s-au abătut la rău. Nu este cel ce face bine. Foarte puţini sunt cei ce uneltesc faptele cele bune şi plac lui Dumnezeu. În zilele acestea se potriveşte: "Cel ce mântuieşte, mântuiască-şi sufletul său!" Nimeni să nu aştepte ajutor de la altul, ci numai de la Maica Domnului. Cel ce va cădea la dânsa cu tot sufletul, îl va povăţui şi cu adevărat se va mântui, pentru că toate câte le voieşte le poate, căci "Mult pot rugăciunile Maici spre îmblânzirea Stăpânului".

Aceste cuvinte mi-a zis şi iarăşi am început să mergem. Şi după ce am mers puţină depărtare spre partea Răsăritului a acelui câmp, se vedea de departe un palat mare şi frumos. Înălţimea, lăţimea şi lungimea lui erau foarte mari. Zidurile lui nu se puteau asemăna cu altceva şi se vedeau că erau ca din aur curat. Strălucirea care ieşea din el, lumina tot locul acela. Forma palatului era neînţeleasă. Podoaba şi frumuseţea nu se pot înţelege cu mintea omenească.

Şi l-am întrebat pe povăţuitorul meu: "Sfinte Gheorghe, ce palat este acesta?"

Şi mi-a zis: "Acesta este palatul Împăratului, unde am să te duc".

Deci mergând, am ajuns la palat şi am venit la o poartă mare şi înaltă care era deschisă. Povăţuitorul meu şi-a făcut de trei ori cruce, asemenea şi eu şi am intrat înăuntru pe poartă într-o curte, iar din ea se vedeau toate părţile palatului aceluia. Şi văzându-le, m-am minunat de podoaba şi frumuseţea lor, pentru că ochi de om nu le-a văzut. Vedeam şi oameni mulţi plimbându-se pe acolo şi erau în mare slavă. Atunci povăţuitorul meu m-a apucat de mâna dreaptă şi mă ţinea şi mergeam împreună. După aceasta am trecut printr-o poartă, care era deschisă, şi am dat într-o sală mare şi frumoasă. Iar în partea de Răsărit a sălii era o altă poartă mare şi înaltă, care era făcută cu un meşteşug pe care mintea omenească nu poate să-l înţeleagă. Şi era împodobită cu pietre scumpe. În partea dreaptă a porţii era o icoană a Domnului nostru Iisus Hristos, şezând în jilţ. Iar înăuntru în sală era o

mulţime multă de oameni, toţi îmbrăcaţi călugăreşte cu acelaşi fel de îmbrăcăminte, dar hainele lor erau roşii ca sângele şi străluceau ca fulgerul, iar în mâini ţineau cruci şi stâlpări. Frumuseţea şi podoaba lor nu pot să o povestesc.

Şi cum ne văzură au venit în întâmpinarea noastră şi ne-au primit cu mare bucurie. Şi privind toţi spre mine mi-au zis cu glas dulce: "Frate, până când să te aşteptăm? Pentru ce nu te sileşti pe sine-ţi?" Apoi au zis către povăţuitorul meu: "Frate Gheorghe, iată că l-ai luat în stăpânirea ta, când ni-l vei aduce?"

Sfântul a răspuns: "Când va voi Domnul". Atunci aceia m-au luat din mâna povăţuitorului şi mă ţineau ei de mâini, arătându-mi prin aceasta mare dragoste.

Atunci povăţuitorul meu a mers şi a stat înaintea icoanei Maicii Domnului, la fel am mers şi noi toţi şi am stat înaintea ei cu rânduială. Şi toţi au început să cânte cu dulce glas: "Cuvine-se cu adevărat să te fericim…" Şi când cântau fiecare cuvânt al troparului atât de curat îl auzeam, încât se întipăreau în sufletul meu. Şi săvârşind cântarea m-a luat iarăşi povăţuitorul meu şi făcându-ne de trei ori cruce, ne-am închinat la icoană, asemenea au făcut toţi sfinţii de acolo, apoi a zis: ***"Aceasta pentru tine s-au făcut ca să nu ai îndoială faţă de cele pe care le vezi şi le auzi, ca şi cum ar fi nălucire diavolească. Nu este nălucire, ci milostivirea lui Dumnezeu!"***

Apoi ei s-au depărtat puţin şi numai eu şi povăţuitorul meu am rămas în dreptul uşii. Şi fără de veste s-a deschis uşa singură de sine şi s-a văzut multă lumină afară, care ne-a înconjurat. ***Am stat afara uşii şi m-am uitat zicând: "Mare este mila Ta, Doamne, către fiii omeneşti!"***

Şi câte am văzut acolo cu neputinţă este a le scrie cineva. Pentru că ochii de om nu au văzut, urechi nu au auzit, la inimă nu s-au suit şi minte de om nu poate să înţeleagă. Că ***am văzut o Biserică mare, iar zidirea ei era neînţeleasă. Frumuseţea şi podoaba ei nu se pot spune şi nici nu se pot asemăna cu vreun lucru omenesc. Înspre mijlocul Bisericii era un tron înalt şi preaslăvit. El era ca nişte cărbuni aprinşi şi strălucea ca soarele. În tron stătea Împăratul slavei Hristos. Împrejurul tronului şi al Împăratului sta mulţime nenumărată de oameni de toate vârstele. Unii dintre ei erau foarte tineri şi îmbrăcaţi în haine albe. Unii erau îmbrăcaţi în haine monahiceşti, iar alţii în haine ostăşeşti. Chipul Împăratului era aşa cum se vede zugrăvit pe icoane. Era cu trupul voinic şi îmbrăcat cu haine arhiereşti, iar pe cap avea cunună de pietre scumpe. Podoaba şi frumuseţea Împăratului cine poate să le spună? Din lumina care***

strălucea în faţa Împăratului se lumina toată ceata aceea a sfinţilor şi toată Biserica. Şi toţi drepţii aceia s-au făcut asemenea cu Împăratul întru strălucire.

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul lui Agapie din cartea care se numeşte "Mântuirea păcătoşilor", care povesteşte pentru slava Raiului, zicând: "Înlăuntru în cărbunii cei aprinşi când bagi un fier, arde şi se face şi acela foc şi nu mai ştii care sunt cărbunii şi care este fierul. Aşa şi în Rai este. Din strălucirea care iese de la Dumnezeu se împărtăşesc şi drepţii, ca şi Însuşi Dumnezeu!" Aceasta aducându-mi aminte şi văzând acestea cu ochii mei, ziceam întru sine-mi: "Câte au scris sfinţii pentru slava Raiului sunt foarte puţine, pentru că toate nu este cu putinţă a le scrie".

Lumina care ieşea de la Împăratul slavei era atât de strălucitoare, încât dacă s-ar aduna mii de mii de milioane de sori, n-ar fi strălucit atâta.

Buna cuviinţă şi frumuseţea Împăratului slavei, strălucirea luminii celei nezidite, buna podoabă a Bisericii, slava drepţilor, cine poate să o spună? Că mai degrabă ar putea număra mulţimea stelelor şi a nisipului mării decât să spună acestea. Şi dacă s-ar aduna toate limbile oamenilor şi dacă stelele cerului, nisipul mării şi frunzele copacilor s-ar face limbi, toate împreună n-ar putea spune nici măcar o parte din slava aceea.

Deci afară de uşă stând eu şi privind la slava aceea, am văzut pe povăţuitorul meu care a intrat înăuntru în Biserică şi a mers să se închine Împăratului. ***Şi întorcându-şi faţa şi văzându-mă că nu vin după el, s-a întors şi venind aproape de mine mi-a zis: "Ce stai? Vino împreună cu mine să ne închinăm Împăratului!"***

Şi pregătindu-mă să intru şi eu înăuntru, ***am auzit pe Împăratul zicând: "Gheorghe, lasă-l pe el afară, că nu este vrednic să intre înăuntru, căci nu are îmbrăcăminte de nuntă!"***

Când am auzit acel glas m-am temut puţin, ca nu cumva să mă osândească. Dar iarăşi am căpătat îndrăzneală, pentru că dragostea care era în sufletul meu pentru Împăratul alunga frica.

Atunci povăţuitorul meu m-a lăsat afară de uşă şi a intrat singur la Împăratul. Şi toată ceata aceea s-a sculat şi a cinstit pe povăţuitorul meu, ca pe o mare căpetenie a Împăratului. Şi nu numai ceata drepţilor, ci Însuşi Împăratul l-a cinstit cu mare cinste, căci degrabă s-a sculat din tron, l-a primit cu mare cinste şi bucurie, sărutându-l pe obraz, apoi iarăşi a stătut.

Apoi povăţuitorul meu a făcut trei metanii şi a sărutat picioarele Împăratului şi a stat înaintea Lui cu smerenie şi a zis către El: "Doamne, adu-Ţi aminte de sângele care L-ai vărsat pe Cruce pentru păcătoşi! Adu-Ţi aminte că Te-ai pogorât pe pământ să mântuieşti pe cei păcătoşi! Deci iartă acest suflet şi-l povăţuieşte pe calea mântuirii! Adânc nemăsurată este mila Ta, Stăpâne şi are trebuinţă de facerea de bine!"

Atunci a răspuns Împăratul: "Gheorghe, ştii prea bine dragostea care o am către el din început; pentru că i-am arătat tainele cele ascunse şi dragostea Mea cea mare. Şi mulţi oameni s-au nevoit în toată viaţa lor, mai mult decât acesta şi nu au câştigat, iar acesta având-o în sufletul său a trecut-o cu vederea, alegând mai bine lenevirea şi împătimirea lumii, decât pe Mine. Şi pentru aceasta nu este vrednic de iertare".

Şi iarăşi a zis povăţuitorul meu: "Doamne, mă rog iartă-l, că de-l vei judeca după dreptatea Ta, vrednic este de pedeapsă; ci să prisosească darul şi milostivirea Ta cu el. Cele ascunse ale inimii lui sunt înaintea Ta pururea. Vezi bunăvoinţa lui, plineşte-i cererile inimii lui şi nevrând el, mântuieşte-l! Doamne, vezi şi aşezarea lumii! Unde este pilda cea bună? Unde este cuvântul Tău în gurile oamenilor? Unde este îndemnarea? Că de ar fi cineva să voiască să facă binele îl face numai din buna lui voinţă, căci duhovnicii şi stareţii îl opresc. Fiecare cele pentru folosul cel trupesc al său caută. Pentru aceasta, Te rog, învaţă-l să facă voia Ta! Povăţuieşte-l la calea mântuirii! Chiverniseşte-i în pace viaţa lui! Fă-l moştenitor împărăţiei Tale, căci toate câte Le voieşti, Le şi poţi".

Şi iarăşi a răspuns Împăratul şi a zis: "Gheorghe, iubitul Meu, văd starea lumii, cuvintele Mele au încetat în gurile oamenilor. În locul cuvântului Meu, osândirea. În locul dragostei, urâciune, vrajbă şi pizmă. În loc de dreptate, nedreptate. A pierit adevărul. A lipsit smerenia. A prisosit răutatea, sodomia, curvia, preacurvia. S-a stricat lumea. Acestea toate le fac nu numai mirenii: bărbaţii şi femeile, ci şi preoţii şi călugării. Mă pătrund la cele dinlăuntru; a doua oară Mă răstignesc. Şi-au spurcat desăvârşit chipul călugăresc cel îngeresc. Însă toate le rabd cu nerăutate, aşteptând îndreptarea şi pocăinţa lor.

Iar pe acesta n-am încetat a-l povăţui până astăzi ca să facă voia Mea. Nu am încetat a-l striga prin cuvânt viu să nu facă ceea ce nu-Mi place Mie. Iar el glasul Meu auzindu-L şi cunoscând cum că Eu sunt, după cum s-a adeverit de la mulţi duhovnici şi robi ai Mei îmbunătăţiţi, nu M-a ascultat. De multe ori I-am adus aminte de cea dintâi petrecere a lui ca să se întoarcă iarăşi la aceea, dar el a rămas neîndreptat. Deci fără de răspuns este înaintea Mea."

Atunci povăţuitorul meu a căzut la picioarele Împăratului cu mare smerenie şi a zis către Dânsul: "Doamne, adu-Ţi aminte de sângele pe care l-am vărsat pentru dragostea Ta, şi-mi dăruieşte mie acest suflet şi-l iartă pe el. Aşa, Doamne, te rog! Şi învredniceşte-l să bea şi paharul pe care-l poftea!"

Atunci, cu faţa veselă şi cu bucurie, a zis Împăratul: "Gheorghe, fie voia ta!"

Apoi povăţuitorul meu s-a sculat şi a stat înaintea Împăratului cu îndrăzneală. Atunci Împăratul a luat cu mâna stângă un pahar plin, însă ce era în el nu ştiu, ci numai că era roşu ca vinul şi cu mâna dreaptă l-a blagoslovit şi l-a dat povăţuitorului meu şi a zis: *"Acesta este paharul dragostei Mele, dă-i-l să-l bea!"*

Atunci l-a luat cu mâna dreaptă şi mi l-a adus zicându-mi: "Fă-ţi cruce şi-l bea!"

Iar eu făcând de trei ori cruce, l-am băut. Şi era aşa de dulce, încât nu se asemăna cu ceva pământesc. Şi, după ce l-am băut, mi-a venit în suflet o neasemuită dragoste şi dor dumnezeiesc, ca o pară de foc arzând în inima mea. Atunci am văzut pe povăţuitorul meu, aproape de Împăratul, că I-a dat paharul deşert.

Deci eu nemaiputând suferi am intrat înăuntru în Biserică şi m-am dus aproape de Împăratul şi căzând la picioarele Lui, cu îndrăzneală Le-am îmbrăţişat şi Le-am sărutat mult timp. Şi sufletul meu era cu desăvârşire lipit de Dânsul şi nu mai puteam să mă ridic de jos.

Atunci a zis Împăratul către povăţuitorul meu: "Gheorghe, ia-l şi mergeţi ca să se mai nevoiască, să câştige dragostea Mea pe care a pierdut-o şi să se gătească. Şi când va fi voia Mea, Eu o să-l învrednicesc să bea şi paharul!"

Atunci, povăţuitorul apucându-mă de mâna dreaptă, m-a întors înapoi şi făcând amândoi câte trei metanii Împăratului, închinându-ne picioarelor Lui, am ieşit din Biserică şi s-a închis uşa. Atunci am văzut eu pe oamenii cei mai sus zişi, care erau în sală, că au venit să ne întâmpine şi, căutând spre mine cu faţa veselă, mi-au zis: *"Frate, sileşte-te, căci iată, te aşteptăm!"*

Şi ieşind din sală am venit în curte şi am stat puţin. *Apoi am zis către povăţuitorul meu: "Sfinte Gheorghe, iubite frate, nu se poate să nu mai mergem în lume, ci să rămânem aici?"*

Şi îmi zise: "Aşa este voia Domnului ca să mergem înapoi în lume să te găteşti cu tot felul de fapte bune, păzind toate poruncile Lui. Să te ispiteşti ca aurul în topitoare şi aşa să vii aici. Şi de nu vei face aşa, ci vei rămânea în lenevire, ai văzut valea care primeşte pe cei leneşi şi păcătoşi? Păzeşte-te şi-ţi adu aminte câte ai văzut şi câte ai auzit, din multa şi nemărginita milă a lui Dumnezeu, către om".

Apoi am mers puţin şi am ieşit afară din palat şi făcându-ne trei cruci în poartă, am început a merge pe acel frumos câmp. Şi mergând puţin am văzut iarăşi ceata aceea cu puţini călugări, care avea slava cea mare. Şi m-am uitat să văd dacă cumva voi cunoaşte pe vreunul dintr-ânşii. Şi nu am cunoscut pe nici unul.

Deci, săvârşindu-se câmpul, am ieşit afară de poartă şi am venit în vârful muntelui celui înalt. Şi am stat şi aici puţin, privind în toate părţile muntelui care era împodobit cu o mulţime de măslini. Iar locul acela era foarte veselitor, numai că se vedea şi acea glodoasă şi întunecoasă vale. Frică şi cutremur aducea celui ce o vedea.

Apoi ne-am pogorât din munte şi povăţuitorul meu mi-a zis: "Dă-mi mâna!" Şi i-am dat-o. Şi, ţinându-mă de mână, iarăşi ne-am suit pe acea punte înfricoşată şi am mers fără frică sau temere. Şi când am ajuns la mijlocul ei, povăţuitorul meu a stat, şi-a întors faţa spre mine şi mi-a zis: "Fratele meu iubit, Împărăţia Cerurilor se sileşte şi silitorii o răpesc pe ea! Iată ai văzut milostivirea lui Dumnezeu. Să nu te arăţi nemulţumitor faţă de Făcătorul tău de bine, Dumnezeu. Nevoieşte-te să câştigi dragostea Lui. Găteşte-te ca să bei paharul. Şi darul lui Dumnezeu şi al Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu nu te va lăsa sărman, nici eu nu te voi lăsa singur".

Apoi făcând de trei ori semnul cinstitei cruci pe faţa mea a zis: "Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută robului tău!" Şi s-a făcut nevăzut. Şi nu l-am văzut unde s-a dus. Şi m-a lăsat singur la mijlocul punţii.

Atunci s-a făcut mare tunet şi tulburare din valea aceea. Şi auzeam strigări sălbatice zicând: "Acum a rămas singur, haideţi să-l surpăm jos!" Alţii ziceau: "Iată om care voieşte să treacă şi nu ştie că avem să-l surpăm acum?" Şi scrâşneau cu dinţii lor asupra mea, strigând cu mare glas: "Să-l surpăm mai înainte de a veni Gheorghe să-l ia!"

Însă nici unul n-a putut să se apropie de mine, ci numai strigări şi tulburări făceau. Iar puntea se clătina ca o frunză.

Atunci eu privind la acea adâncime, am zis: "Doamne, cine poate să ajute omul aici?" Atunci a venit glas ca de tunet şi a zis: "Faptele bune ajută omul aici. Şi de va face vreo milă Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu". Şi după strigarea aceasta au încetat tulburările drăceşti.

Şi eu am chemat ajutorul Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi al Sfântului Gheorghe şi cu ajutorul lor mi-am venit întru sine-mi.

Notă: *Această urmare a vedeniei stareţului Iosaf s-a găsit în Sfântul Munte Athos la Schitul Românesc Prodromul din Mânăstirea Lavra de către părintele Ieromonah Ştefan.*

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion - Însemnări referitoare la Cuvioasa Maria Egipteanca

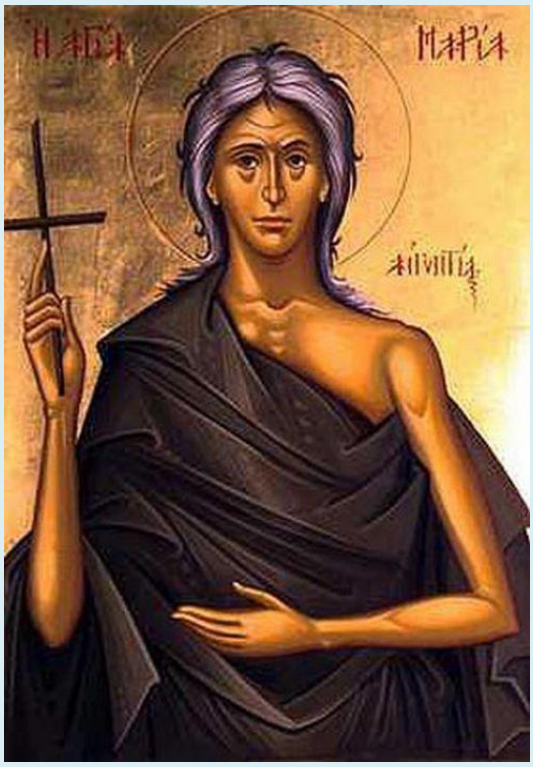

Însemnare

Mânăstirea Calomona se află unde este astăzi Mânăstirea Sfântului Gherasim.

Cuviosul Zosima se întâlnise cu an an înainte cu "Sihastra din Egipt" şi după dorinţa ei, a venit s-o împărtăşească, fără să cugete cum va trece Iordanul. De ştiut şi asta că în ziua când a împărtăşit-o, s-a şi săvârşit, dar tăinuind moartea, a spus să vie peste un an.

Observaţie. Locul din Vitavara unde sunt ruinele unui schit al cuvioasei Maria, acolo este numai locul de sihăstrie a Sfintei, pe când locul săvârşirei este mai la vale, către Valea Moartă după cum se înţelege din istoria veche şi după cum mărturiseşte fecioara pustnică Fotini, că simţea miros de moaşte aproape de Biserica noastră.

Altă însemnare

Stihurile de mai sus au fost alcătuite potrivit cu istoria vieţii Cuvioasei Maria scrisă de Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului. ***După cum se vede din cele povestite de Sf. Sofronie, locul de întâlnire a Sf. Zosima cu Sf. Maria a fost cam pe unde este astăzi Schitul Românesc, căci Iordanul pe vremea aceea curgea hăt mai încoace, pe sub deluşorul din faţa Bisericii noastre.*** Deci locul românesc era atuncea dincolo de Iordan, pe unde se nevoiau în Postul Mare pustnicii de la Calamona (azi M-rea Sf. Gherasim) şi pe unde era şi Cuvioasa Maria. De-atunci apa Iordanului a fost mereu împinsă de Hozeva către Răsărit, mutându-şi astfel drumul şi făcând cotul cel mare, care nu era în vechime.

Deci putem spune că Locul Românesc adăposteşte Moaştele Sfintei Maria. Şi ca semn a fost mireazma aceea minunată, care s-a simţit la aducerea Moaştelor a celeilalte Marii (celei din Magdal), asemenea şi cu râvna.

Mireazma aceea a fost semnul întâlnirii lor, căci se vedea şi o lumină cerească.

Săvârşirea Cuvioasei Maria Egipteanca (la Iordan)

În vremea nopţii, lângă apă,
În lunca Sfântului Iordan
Aşteaptă căutând în zare
Un pustnic Calamonitean.

Ce ai, bătrânule Părinte,
De eşti aşa nerăbdător
Şi tot priveai în "ceea parte"
Cu ochiul tău iscoditor ?

Ai pus vreo undiţă în apă
Şi n-o găseşti la locul ei,
Sau loc mai bun de pescuire
De ceea parte vrei ?

Dar asta nu se face noaptea,
S-o faci mai bine de cu zi
Şi-i lucru de mirare, Avo,
Că-ţi vine dor a pescui!

Aşa s-ar fi mirat oricine
Văzându-l pe bătrân şezând
La miezul nopţii lângă apă
(Pescar pe el l-ar fi crezând).

Dar după cum se vede treaba
Nu-i este lui de pescuit
De stă aşa în nemişcare,
Rugându-se necontenit.

Privind mai bine, vom cunoaşte
Că este “Pustnicul Zosima”,
El poartă mantie în spate,
La pept: Epitrahil şi schima.

Un vas bisericesc în mână
El ţine prea cuviincios,
Având dumnezeescul Sânge
Cu Sfântul Trup al lui Hristos.

În vremea asta el aşteaptă
Din ceea parte de Iordan
Să vie spre împărtăşire
“Sihastra de neam Egiptean”

Un an de zile se-mplinise
De când s-a înţeles cu ea
S-aducă “Sfintele” bătrânul
Şi-acuma ea întârzia!

În mintea lui i se strecoară
O bănuială cu fior:
Dar poate nu mai sunt eu vrednic
Să văd acum acel “odor”!

Şi dacă vine ce voi face?
De luntre nu m-am îngrijit!
Acestea cugetând Bătrânul,
Un plâns amar l-a năpădit.
Dar numai iată că zăreşte

Pe sfânta pustnică venind,
Deasupra apei (ca pe gheaţă),
Mirat, o vede el păşind.

Pe trupul ei pârlit de soare
Şi ca o scândură uscat
Ea poartă doar o zdreanţă veche
Pe care Pustnicul i-a dat.

În ziua când era să moară,
Atuncea s-a împărtăşit
Şi pentru asta pe Zosima
Mai înainte l-a vestit.

Căci vrând să moară neştiută
I-a zis să vie la un an
S-o afle ca mai înainte,
De ceea parte de Iordan.

Cu multă nerăbdare Ava
În anul următor venind
Aflat-a trupul cuvioasei
De-un an de zile adormit.

Iar în nisip era scrisoare
Cu ziua săvârşirii ei:
Că-i este numele “Maria”
S-o-ngroape după obicei.

Cântându-i cele cuvenite,
Şedea bătrânul cugetând,
Că nu avea nici o unealtă
Să-i facă groapă în pământ!

Dar, O! minune prea slăvită!
Venind un leu înfricoşat,
Cu ghiarele scobind îndată,
Mormântul Sfintei l-a săpat!

Apoi, plecându-se cucernic,

În pace el s-a depărtat,
Iar pustnicul, cu multe lacrimi
Cinstitul trup l-a îngropat!

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – La pomenirea Sfintei Mironosiţe Maria Magdalena

(Stihuri pe glasul întâi)

1. Din negura pierzării, Hristos te-a izbăvit,
   Iar tu, Mironosiţă, cu râvnă i-ai slujit.

2. Când El mergea la moarte, tu nu te-ai depărtat,
   Ci fără de sfială, la Patimi L-ai urmat.

3. N-ai socotit cruzimea păgânilor ostaşi
   Şi nici ameninţarea evreilor pizmaşi.

4. Părtaşă Răstignirii prin asta te-ai făcut
   Şi martoră ‘Nvierii, Stăpânul te-a avut.

5. Acum la cer, Marie, te veseleşte mereu
   Cu “Grădinarul lumii”, cu însuşi Dumnezeu!

6. A dragostei mireasmă, creştinilor ne eşti

Şi chip curat al râvnei celei dumnezeieşti.

7. Iar moaştele cinstite ne sunt ca un izvor
   Ce vindecă durerea sărmanului popor.

Însemnare

Pentru dragostea ei cea nemărginită pe care o avea către Mântuitorul, Sfânta Maria s-a învrednicit ca să vadă ea mai întâi Învierea Lui, făcându-se vestitoarea bucuriei pentru toată lumea, până la sfârşitul veacului.

Nu încape îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toţi Sfânta Înviere a "Prea Iubitului Său Fiu". Dar aceasta nu s-a făcut arătat prin Sfânta Evanghelie.

A iconomisit Dumnezeu ca să se propovăduiască Sfânta Lui Înviere prin cinstita Mironosiţă, care nu era rudenie cu Domnul (căci celelalte Mironosiţe, mai toate erau rudenii).

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de necrezare sau de îndoială la cei slabi (despre Sfânta Înviere) şi mai ales pentru cei necredincioşi să nu fie motiv de luptă contra adevărului.

Multe minuni s-au făcut în vremea cât a trăit Sfânta Maria Magdalena, care după tradiţie a ajuns până la Roma cu propovăduirea. Acolo s-a împrietenit cu soţia împăratului Nero, povestindu-i despre răutatea Arhiereilor jidovi şi despre judecata cea nedreaptă a lui Pilat. Pentru aceasta a fost chemat la Roma nelegiuitul Guvernator al Iudeii (adică Pilat) şi după multe pedepse, a fost ucis de însuşi împăratul Nero.

La urmă Sfânta Maria a petrecut în Efes unde s-a şi săvârşit. Cinstitele ei moaşte au fost proslăvite de Dumnezeu mai mult decât la alţi sfinţi cu darul minunilor şi cu mireasmă cerească. Astăzi cinstitele ei moaşte sunt răspândite în toată lumea.

Cea mai mare bucată este la M-rea Simon Petra din Sf. Munte, unde se află mâna stângă. Toţi spun că atât vara cât şi iarna mâna ei este caldă ca şi mâna omului viu şi lucrează minuni mai presus de fire. Odinioară fiind dusă prin Rusia, mâna ei a lucrat atâtea minuni, încât s-a uimit lumea întreagă.

Pentru rugăciunile ei, să ne miluiască şi să ne mântuiască şi pe noi păcătoşii Milostivul Dumnezeu. Amin.

Celei bine vestitoare

Din negura pierzării
Hristos ne-a izbăvit
Iar tu Mironosiţă
Cu râvnă I-ai slujit.

Când El mergea la moarte
Tu nu te-ai depărtat
Ci fără de sfială
La Patimi L-ai urmat.

N-ai socotit cruzimea
Păgânilor ostaşi
Şi nici ameninţarea
Evreilor pismaşi!

Părtaşă răstignirii
Prin asta te-ai făcut
Şi martor Învierii
Stăpânul te-a avut.

Acum la cer, Marie
Te veseleşti mereu
Cu “Grădinarul” lumii
Cu însuşi Dumnezeu!

A dragostei mireazmă
Creştinilor ne eşti
Şi chip curat al râvnei
Celei dumnezeeşti.

Iar moaştele-ţi cinstite
Ne sunt ca un izvor
Ce vindecă durerea
Sărmanului popor!

Lumina Sfintei Învieri

Sfintelor Mironosiţe
Bucuraţi-vă acum
Că Mântuitorul nostru
Ne-au deschis la ceruri drum!

Azi Marie Magdalenă
Spune celor muritori
Taină arătată ţie
La Mormânt de două ori!

Cine este “Grădinarul”
Care te-a întâmpinat?
Spune ce ţi-a zis la groapă
Îngerul cel luminat!

Lasă mirul şi vesteşte
“Ucenicilor fricoşi”
Spune azi la toată lumea
Şi celor necredincioşi!

Strigă la urechea surdă
A smintiţilor atei
Poate vreo scânteie Sfântă
Să pătrundă şi la ei!

Rupe-le “perdeaua morţii”
Şi “cătuşele de fer”
A “celor din Miazănoapte”
Carii sufleteşte pier!

Iar de nu voesc s-audă
Taina Sfintei Învieri
Varsă-le “spre îngropare”
Mirul cel rămas de ieri!

Duhul vremii şi mironosiţele de azi

Unde eşti Sfântă Marie
Ca să spui la oameni azi
Cine ţi-a luat povara
“Celor răi” de pe grumazi?

Azi în lumea răsfăţată
Duhuri rele stăpânesc,
Depărtându-se prin asta
Darul cel dumnezeesc!

Ca în “Curtea lui Caiafa”,
Omul azi, în răsfăţări
Se grăbeşte ca şi Petru
La a “Legii lepădări”!

Dar, în schimb, el nu se moaie
Nici de glasul îngeresc
Nici de faţa mânioasă
A Stăpânului ceresc!

Astăzi “Legea” ca şi Domnul
De “boieri” s-a răstignit
Iar “Învăţătorii Legii”
Toţi aproape s-au dosit.

Câteva “Mironosițe”
Ca la Patimi oarecând
Se grăbesc “pe drumul Crucii”
Pentru Adevărul Sfânt!

Sunt Bisericile Sfinte
Cari luptă în surghiun
Şi păzesc Aşezământul
Cu “hotarul cel străbun”.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Din viaţa Sfintei Muceniţe Perpetua

Sfintele Muceniţe Perpetua şi Felicitas

Mai toate vieţile sfinţilor din cele trei veacuri de la începutul creştinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar unii dintre sfinţi lipsesc cu desăvârşire. Mai ales sfinţii mucenici din Roma, care au pătimit în vremea aceea (până la anul 300) sunt pomeniţi numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie vieţile sfinţilor de atunci şi mulţi dintre ei au rămas cu totul necunoscuţi. În provinciile mai îndepărtate de capitala crunţilor cezari, creştinii mai aveau câte puţină uşurare pentru a se organiza, iar dintre dânşii au fost şi scriitori vestiţi, care au lăsat în urmă cărţile lor de istorie şi de apărare a Sfintei Credinţe.

Aşa ni s-au păstrat ca o comoară nepreţuită nişte însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: "***Faptele Mucenicilor din Carhidon***". Povestirile acestea sunt cele mai mişcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat ca şi profeţiile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta Muceniţă Perpetua – până în ajunul muceniciei – şi după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa şi apărător al Credinţei.

Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general. Ca şef al armatei, el a purtat strălucite biruinţe împotriva barbarilor din Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al ţării. La urmă din cauza ranelor şi a oboselilor din lupte, s-a retras din armată. Iar patria ca recunoştinţă l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al ţării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân şi în păgânătate a murit. Soţia lui, fericita Iulia (vezi viaţa Sf. Narcis) a fost şi ea păgână, dar pentru virtuţile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o la întunericul păgânătăţii şi a iconomisit ca să recunoască adevărul creştinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgâni şi vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea s-a luminat la credinţă fericita Iulia, soţia lui Anon şi fiica lor Perpetua.

Din copilărie Perpetua era înzestrată cu multe virtuţi alese, prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filosofii şi ritorii păgâneşti nu puteau s-a biruiască. Când a ajuns în vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul unei armate din Carhidon. În război cu numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruinţe. La urmă însă a fost omorât mişeleşte de nişte păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.
S-a săvârşit deci un adevărat erou al patriei şi un mucenic al credinţei. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creştinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost şi Perpetua. La închisoare ea a suferit mai tare decât ceilalţi creştini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinţilor în cel mai mare răsfăţ, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede şi reci ale “Budrumului” (cum se numea puşcăria de sub pământ). Galeriile închisorii erau strâmte, lipsite de lumină şi pline de murdărie. Iar la vremea când li se dădea puţină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanale de pe drum, ca să-şi bată joc de bieţii creştini (prin vorbe murdare şi gesturi neruşinate). ***Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici şi mai ales pentru nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere.*** În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit şi bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în braţe.

Dar cu toate lacrimile şi toate rugăminţile lui de a-şi cruţa viaţa pentru hatârul copilului şi pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al ţării, socotea ca cea mai mare ruşine mărturisirea ei pentru Hristos.

Pentru el credinţa creştinească era o înşelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept nebunie.

Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi îngenunchind în faţa ei, acuma îl vezi că se mânie şi o bleastămă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credinţă, atunci el izbucneşte într-un plâns cu hohote, ca un deznădăjduit şi pierdut la minte. Pentru asta judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea făcându-se întrebarea la "Divan" (adică la judecată) ***Perpetua mărturiseşte cu multă îndrăzneală numele lui Hristos şi este osândită la moarte împreună cu slujnica ei şi cu alţi creştini.*** ***Fiind dusă la Amfiteatru (locul de priveliştе unde se chinuiau creştinii) este întâmpinată la poartă de scumpa ei mamă (fericita Iulia), care îi dă sărutarea cea mai de pe urmă şi blagoslovind-o, îi dă cinstitul voal al Sfintei Muceniţe Potamiana (care a fost adus de Sf. Narcis). Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă (locul de luptă) cântând voioasă imnul mucenicilor.***

Acolo este străpunsă de coarnele unui taur fioros şi apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut leşinată. Când îşi vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei Felicia, pentru ce nu mai începe lupta. Mintea ei fiind pironită la rugăciune, n-a simţit nici coarnele taurului şi nici căderea ei de sus.

Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon: "Unde era oare mintea Sfintei Perpetua când a împuns-o taurul şi a aruncat-o în sus?" Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer şi nu simţea nici frica, nici durerea.

Abia târziu a văzut volul scăldat în sângele ei şi coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnaţii care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau daţi pe mâna călăilor ca să-i înjunghie.

Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul.

Văzând neiscusinţa lui, Sfânta Perpetua îi zice: "Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te turbura, loveşte – uite aici !"

Abia la a treia lovitură reuşeşte să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârşit rostind cuvintele: ***"O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!"***

În vremea ceea, o bătrânică s-a apropiat de trupul Muceniţei luând un voal plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care îşi ia înapoi voalul Sfintei Potamianei, care s-a înroşit acum din nou, cu alt sânge tot aşa de scump.

Bărbăţia Sfintei Perpetua a uimit pe mulţimea păgânilor de la privelişte, iar pe creştini i-a umplut de curaj.

Astfel s-a săvârşit cea mai nobilă fiică a Carhidonului, adăugând o slavă mai mare la numele strălucit al familiei Anon, iar la cer a dobândit cununa cea neveştejită din mâinile lui Hristos, Începătorul Mucenicilor şi Dumnezeul Slavei.

Troparul Sfintei Perpetua (glas 5 ca şi "prooroace Ioane şi sluga lui Hristos")
Odraslă din neamul cel mai slăvit
Şi stea luminoasă din Asfinţit,
Minunat ai strălucit
Dintre norii păgâneşti
Şi cu râvnă te-ai jertfit
Perpetuă pentru Domnul,
Cunună cerească luând
Şi pe tirani ruşinând.

Condacul glas 3 (după melodia condacului de la Naşterea Domnului)
Din norodul păgânesc
Ai odrăslit Muceniţă
Şi la neamul creştinesc
Te faci mireasmă de taină
Neamul tău îşi face nume cu vitejia
Tu – în schimb te proslăveşti cu mucenicia
Şi cu îngerii la ceruri
Te veseleşti Perpetua.

Megalinaria (mărimuri)
Pe Sfânta Perpetua s-o citim
Şi cântări de laudă credincioşii să-i împletim
Fiind ea din rândul celor întâi născuţi
A biruit pornirile celor nevăzuţi.

Icos "În cinstea Muceniţei"
Minunându-ne de bărbăţia ta cea negrăită
strigăm ţie cu inima smerită:

Bucură-te, floarea cea minunată a Carhidonului
Bucură-te, sfânt mărgăritar în apele Sionului
Bucură-te, Odrasla ieşită din pământ păgânesc
Bucură-te, mireasă a împăratului ceresc
Bucură-te, cea din neamul lui “Hanibal”
Bucură-te, că eşti şi fiică de General
Bucură-te, cea care vopseşti voalul Potamianii
Bucură-te, cea care tâmpeşti boldurile satanii
Bucură-te, că ai lăsat curţile cele pământeşti
Bucură-te, că azi întru cele din slavă te veseleşti
Bucură-te, Mare Muceniţă Perpetua!

Floarea bisericii din Carhidon

În Carhidon, fiind prigoană
Creştinii stau închişi acum
În galeriile murdare
A fiorosului "Budrum".
Văzduhul greu al închisorii
Şi besna umedă de-aici
Abia îi lasă să răsufle
Pe viitorii Mucenici.

Purtarea cea neomenească
A celor care străjuiesc
Şi "Plebea" care vine zilnic
Mai tare îi tirănisesc.

În rândul celor ce aşteaptă
Sentinţa morţii negreşit,
Se află tânăra soţie
A unui general vestit.
Ea vine azi la cercetare

Avându-şi chipul curajos,
Şi fără nici o ocolire
Mărturiseşte pe Hristos.

- Ce nume ai, întreabă dulce
Judecătorul prefăcut ?
- Nu mă cunoşti (răspunde dânsa)
Să-ţi fie astăzi cunoscut:

“Mă cheamă Vivia-Perpetua
A senatorului Anon,
Şi văduva lui Iarva – Bravul,
Eroul Sfânt din Carhidon!”

În vremea când Judecătorul
Se străduieşte în zadar
Ca s-o întoarcă din credinţă,
S-apropie cu pasul rar,

Un om bătrân cu plete albe,
Cu chipul încuviinţat,
El este tatăl Muceniţei,
Alesul ţării la Senat.

Având un copilaş în braţe,
Se roagă el tânguitor,
Cu ochii stinşi scăldaţi în lacrimi
Mişcându-l pe judecător:

“Perpetua scumpa mea fiică!
(Rosteşte el mai mult gemând)
Îndură-te de bătrâneţea
Celui cu sufletul înfrânt!

Îndură-te de copilaşul
Ce-ţi este rodul cel dintâi,
De maica ta nemângâiată
Şi de iubiţii fraţii tăi!

Gândeşte-te că tu eşti maică

Acestui gingaş copilaş,
Nu vezi cum îţi întinde mâna
Cu zâmbetul de Îngeraş?

De tine viaţa lui atârnă,
Desbară-te de rătăcire
Că ne va fi la toţi ruşine
A morţii tale osândire!”

Perpetua sărută pruncul
Şi-l strânge lăcrimând la sân,
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de păgâni.

Dar Sfântul har o întăreşte,
Ca râvna ei pentru Hristos
Să nu rămâie biruită
De dragostea celor de jos.

- Ascultă tată! (zice dânsa)
Mi-i martor Domnul cel ceresc
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

Credinţa însă, mă învaţă
Că orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

“Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut
Dar cât de mult eu sunt datoare
Spre Domnul care m-a făcut?”

Văzând-o neînduplecată
Bătrânul deznădăjduit
Îi stăpânit şi de mânie
Şi de durere-i biruit.

Acum o blestemă cu ură

Cerând pedeapsă de la “Zei”,
Acum o roagă cu suspinuri,
Îngenunchind în faţa ei.

“O, fiică prea nemilostivă,
Şi maică cu duhul tiran,
Cu tine mă pogori în groapă
Şi laşi copilul tău orfan!”

Rostind acestea plânge-n hohot,
Nemângâiatul “veteran”
Şi “Dregătorul” dă poruncă
Să-l scoată slinic din “Divan”.

Acum, la noua întrebare
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Şi junghiată la sfârşit.

La Amfiteatru, o bătrână
Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Îi dă ceva ţesut din in.

Îi Iulia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea din in, cu flori,
Îi vălul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.

Urmând priveliştea, la teatru
Păgânul “Vulg”, vede mirat
Mucenicia unei sfinte
În voal, cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De cel mai scump ei pe pământ!

Sfântul Narcis, patriarhul Ierusalimului în pribegie - Pentru lacrimi

Pe drumul ce duce la Gaza
Purcede bătrânul Ierarh
Narcis, purtătorul de semne,
Al Sfintei cetăţi Patriarh.

Pe spatele lui gârbovite
O sută de ani doar au nins
Şi multe năpăşti şi ispite
Avut-au bătrânul de-nvins!

El merge acum spre Egipet
Lăsându-şi norodul iubit
Şi vrea ca de-acum să trăiască
Departe …, de toţi tăinuit.

Ieşind din Sfânta Cetate
La vreme de noapte târziu,
- Schimbat în haine streine -
Aleargă ca cerbu-n pustiu!

Dorind ca să fie mai tainic,
El schimbă programul acum
Căci ziua ascuns stă la umbră

Iar noaptea purcede la drum.

Ajuns în Egipet s-abate
Din locuri cu munţii pustii,
Căci mulţi îl cunosc dintre pustnici
Avându-şi pe-aici sihăstrii.

O ia tot spre Soare Apune,
Prin sate şi câmpuri trecând;
Mai rar dacă-l vezi câte-odată
La casă de oaspeţi trăgând.

Îi place mai mult ca să doarmă
Afară sub cerul deschis,
Căci frică de hoţi sau de fiare
Nu are bătrânul Narcis.

Prin câte oraşe şi sate
Nu trece cinstitul bătrân
Şi vede cum Sfânta Credinţă
Se-ntinde la neamul păgân!

Dar iată-l acum că ajunge
La falnicul port Carhidon
Ducând o cinstită podoabă
Vestitei familii “Anon”.

El are acum o duzină
De ani petrecuţi în streini
Şi-adesea fiind pe la slujbe
El nu s-a vădit la creştini.

Dar Domnul în noaptea din urmă
S-arată zicându-i în vis
Ca iarăşi la Sfânta Cetate
Să meargă bătrânul Narcis.

De rândul acesta socoate
Zădarnic a sta tăinuit,
De vreme ce Domnul îl cheamă

Din nou la norodul iubit.

El ţine să facă o slujbă
S-aducă fierbinţi mulţumiri
Celui care veşnic revarsă
Din ceruri a lui ocrotiri.

Se miră norodul când vede
Pe pustnicul cel călător
Făcând acum Leturghie
Cu marele lui Omofor!

I-s pletele lui ca zăpada
Şi-i gârbov puţin la grumaz
Dar ager se mişcă cu paşii
Şi-arată că-i suflet viteaz.

Pe faţa lui blândă se vede
Şiroaie de lacrimi curgând
Şi-un val de lumină cerească
I-acoperă chipul lui Sfânt.

Dar unul pe altul se-ntreabă
De unde-i cinstitul Ierarh?
Căci Sfânt omoforul ce-l poartă
L-arată a fi Patriarh!

Când iese cu Sfintele Taine
S-apropie toţi de altar
Primind după datina veche
A precistaniei dar.

Pe urmă ţine cuvântul
Din Sfânta Scriptură vorbind
Dar totuşi norodul nu află
De unde-i bătrânul venind.

În ziua aceea spre seară
Păstorul cetăţii (Optat)
Poftеşte pe cei mai de seamă

Să vie cu Sfântul la sfat.

Afară de preoţi s-adună
Epitropi şi Doamne din “clir”
S-audă vorbind pe cinstitul
Şi marele lor mosafir.

Începe să spuie bătrânul
Cum pleacă din Sfântul Sion
Lăsându-şi prieteni şi cinste,
Şi turmă iubită şi tron.

Stingher, pe căi neştiute
Se află mereu colindând,
El şade mai mult singuratic
Din rodul pustiei gustând.

Văzut-am cu drag, zice dânsul
În multe cetăţi de la Nord
Cum creşte credinţa creştină,
Aflându-şi din neamuri, norod.

Aici în cetatea aceasta
Venit-am de mult tăinuit
Şi Sfintele Taine adesea
Din mâinile voastre am primit.

Ascuns între lumea creştină
Adesea veneam ca s-ascult
Frăţeştile voastre cuvinte
Şi regula Sfântului Cult.

Dar astăzi când Domnul mă cheamă
Din nou la cinstitul meu tron
Eu vin aducând o comoară
La vechiul oraş Carhidon!

Aceasta zicând, el desface
Un văl cu sânge pătat
Îi tremură mâna şi glasul

Şi lacrimi îi curg ne-ncetat.

Primeşte odorul acesta,
O Iulie, fiica mea
Ţi-i rămas de la Sfânta Martiră
POTAMIANA, sora ta!

Atunci o bătrână cinstită,
Căzând în genunchi cu suspin
Sărută cinstitele moaşte
Din sfântă năframă de in.

Cu lacrimi ferbinţi o stropeşte
Şi o strânge cu grijă la sân
Apoi cu murmur se-nchină
Cinstindu-l pe sfântul bătrân.

Ar vrea un cuvânt ca să spuie
Dar glasul în piept i-a pierit
Îi tremură buzele numai
Şi pleacă cu chipul uimit!

Ea este vestita soţie
A marelui fost general
Anon, eroul cetăţii,
Vlăstar din neamul lui “Hanibal”

Sfârşindu-şi cuvântul bătrânul
Pe toţi îi sărută cu drag
Apoi se aşterne pe cale
Luându-şi smeritul toiag.

El merge spre Sfânta Cetate
Acolo l-aşteaptă de zor
Să-i cânte acum osanale
Cu lacrimi, iubitul popor!

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Descoperirea Sfântului Antonie despre darul călugăriei

Spunea Sfântul Antonie (prăznuit la 17 ianuarie): ***M-am rugat lui Dumnezeu cerând să-mi arate cu ce ajutor este înzestrat Monahul prin darul călugăriei.*** Şi mi-a arătat făclie mare de foc şi ceată de îngeri cu paloşe care înconjurau pe călugărul care doreşte să se mântuiască. Şi s-a auzit glas de la Duhul Sfânt zicând către Îngeri: ***"În toată viaţa lui să nu vă depărtaţi de la el"*** (adică de la călugăr). Şi când am văzut aşa de mare ajutor am oftat, zicându-mi în sine: ***Vai ţie, Antonie, cât ajutor îţi trimite spre pază, iar tu te lenevești!***

Şi m-am rugat iarăşi şi am zis: ***Doamne, cum de calcă şi înşeală diavolul pe călugăr, când este înconjurat cu atâta ajutor?*** Şi am auzit iarăşi glasul acela, zicându-mi: ***"Vei şti că diavolul nu are putere să biruiască pe călugăr, căci prin întruparea Mea am sfărâmat puterea lui, însă fiecare se biruie de a sa trândăvie şi nepurtare de grijă (adică nu se sârguieşte).***

Iar eu am zis: ***Doamne oare toţi monahii au acest ajutor?*** Şi mi-a arătat Domnul mulţime mare de monahi şi fiecare din ei aveau acelaşi ajutor pe care îl văzusem întâi, adică câte o făclie mare de foc şi câte o ceată de Îngeri.

Şi când am văzut aceasta am zis: ***Fericit este şi bine norocit neamul creştinilor şi cu deosebire fericit este neamul călugăresc având în ajutor pe un asemenea Stăpân bun, iubitor de oameni şi milostiv.***

Deci şi noi fraţilor să ne îngrijim fără de lenevire pentru mântuirea sufletească spre a ne învrednici împărăţiei celei cereşti, cu ajutorul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia se cuvine slava dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Spre patria cerească

Descoperirea pe care a avut-o fericita Monica, mama Sfântului Augustin, în portul Ostie, aproape de Roma (aceasta a avut loc într-o noapte când poposeau la liman, la întoarcerea lor spre pământul scump al patriei). Fericitul Augustin s-a născut în orăşelul Tagast, din Africa. A fost cel mai strălucit dascăl al creştinătăţii din Apus (atunci când Biserica Romei era pravoslavnică). A trăit cam în aceiaşi vreme când în Răsărit străluceau Sfinţii Trei Ierarhi: Vasile, Grigore şi Ioan Gură de Aur. În tinereţea lui, fericitul Augustin a trăit în destrăbălare şi fiind încă nebotezat, s-a rătăcit în eresul Maniheilor.

Fericita Monica se ruga ziua şi noaptea pentru el şi mai ales se frângea inima ei, când se gândea că ea va merge la fericire şi fiul ei nu va fi împreună.

În durerea ei nemărginită, a rugat într-o zi pe un episcop ca să deschidă vorba cu fiul ei, că doar îl va convinge să lase rătăcirea.

Dar Episcopul n-a îndrăznit să intre în vorbă cu fiul ei, care covârşea pe toţi cu talentul lui de retor şi cu învăţătura lui.

Atunci fericita Monica a început să roage pe Episcop cu mai multă stăruinţă, vărsând pâraie de lacrimi la picioarele lui. Atunci, el a liniştit-o, zicându-i cu bunătate: – Hai, lasă-mă femeie şi du-te în pace, căci fiul acestor lacrimi fierbinţi este cu neputinţă să se piardă! Dar ea fiind tot mai scârbită şi cu îndoială, Dumnezeu i-a descoperit într-o noapte că acolo unde va fi ea, va fi şi fiul ei împreună. Şi s-a împlinit făgăduinţa, căci Augustin s-a botezat şi a ajuns unul din apărătorii Ortodoxiei.

Aici este vestirea pentru mutarea ei în patria cerească, după botezul fericitului Augustin de către Sfântul Ambrozie, Episcopul Mediolanului (Milanul de astăzi).

Vedenia Fericitei Monica

La fereastra dinspre mare
Sub al nopţii cer senin
Stă cu maică-sa de vorbă
Fericitul Augustin.

În convoiul lor spre ţară
Au venit de la Milan,
Poposind în vremea nopţii
La al Romei vechi liman.

Jos în tihnă lumea doarme,
Luna sus le stă zâmbind,
Îmbrăcând pământ şi mare
Într-o pânză de argint.

Dar trecând puţină vreme
Se opresc din vorba lor,
Căci o tainică uimire
Le răpeşte mintea-n zbor.

Augustine prea iubite,
Dumnezeu m-a prevestit

Că, în drumul vieţii mele,
Mă apropii de sfârşit.

În tăcerea cea adâncă
Ochii lor acum privesc
Spre lumina veşniciei
De la Tronul cel ceresc.

Multă vreme nici o vorbă
Nu rosteşte gura lor;
Nemişcaţi rămân, avându-şi
Chipul tainic, visător.

Sub ninsoarea de lumină,
Augustin şi maica lui,
- În uimirea lor cea sfântă -
Par a fi nişte statui.

Când îşi vin apoi în fire,
Pogorându-şi ochii grei,
Cu emoţie, Monica
Zice către fiul ei:

Nu mă turbur pentru asta,
Căci dorinţa ce mi-a fost
Am văzut-o împlinită,
Traiul nu-mi mai are rost.

Duhul meu va merge-n pace
Către veşnicul lăcaş,
Neavând de-acuma grijă
Pentru scumpul meu urmaş.

Viaţa mea a fost legată
Numai de un singur dor:
SĂ TE VĂD CREŞTIN PE TINE
ŞI CREŞTIN DREPT SLĂVITOR!

Mila cea dumnezeească
Către noi s-a revărsat

Şi pe mine cea smerită
Negrăit m-a mângâiat.

În pământul ţării noastre
Nu mai calcă pasul meu,
Căci aşa a fost poruncă
De la bunul Dumnezeu.

Mergeţi numai voi cu pace
Şi vă las ca legământ
“Trupul meu să se îngroape
În acest strein pământ!”

A rămas puţin pe gânduri
Dascălul bisericesc,
Cugetând la vorba maicii
Cea cu ton proorocesc.

Într-o clipă tot trecutul
Îmbunătăţit al ei
I-a venit atunci în minte,
Cu lucire de scântei.

Cumpănindu-i profeţia
Cu prea vrednicul ei trai
El văzu atunci cu duhul
Fericirea ei din Rai.

Şi de-atuncea înainte
Cunoscut-au pe deplin:
Că-i feciorul unei Sfinte
FERICITUL AUGUSTIN.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Descoperire făcută de Îngerul Domnului Sfântului Macarie

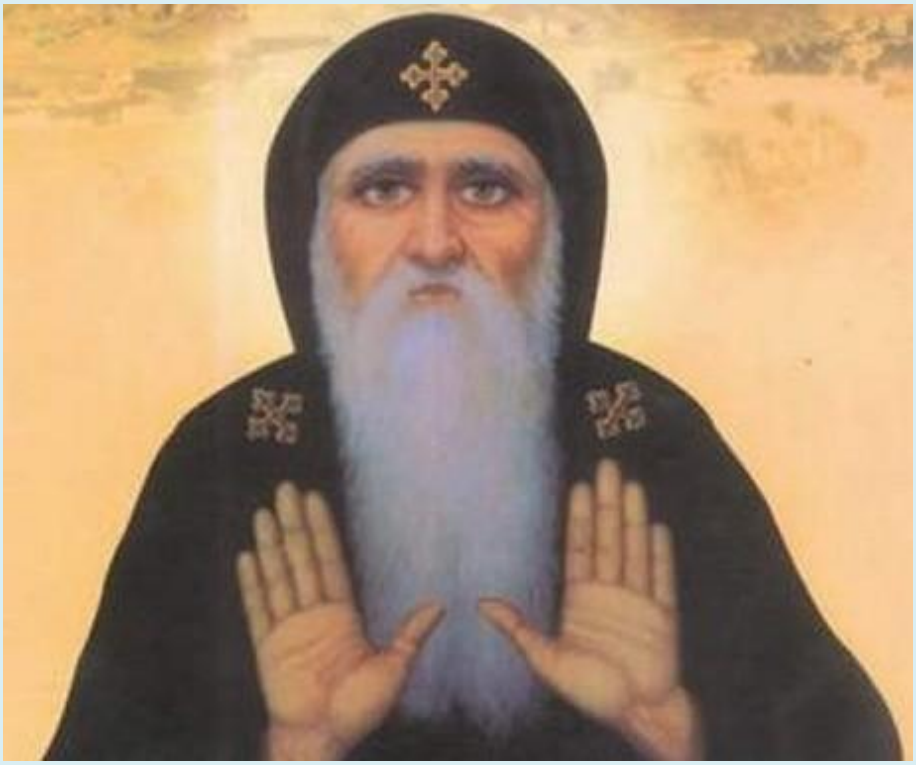

Cuvânt foarte folositor

Sfântul Macarie mergând odată prin pustie, l-a ajuns din urmă ***Îngerul Domnului***, zicând către bătrân: ***"Blagosloveşte, Părinte Sfinte".***

Iar bătrânul gândind că e un călugăr din pustie, întorcându-se către dânsul, a zis: ***"Dumnezeu să te ierte, fiule".***

Călătorind puţină distanţă, se uita la faţa şi la chipul monahului cu mirare. ***"Te văd, fiule, şi mă mir cum de eşti la faţă şi la chip aşa împodobit; căci în lume n-am văzut această frumuseţe la oameni şi gândesc că nu eşti om şi de aceea te jur în numele Dumnezeului Cerului să-mi spui adevărul".***

Atunci Îngerul a făcut închinăciune monahului şi a zis: ***"Blagosloveşte părinte. După cum mă vezi nu sunt om, ci Înger şi am venit să te învăţ tainele pe care nu le ştii şi doreşti să le înveţi. Deci întreabă-mă ce voieşti şi eu îţi voi răspunde".***

Atunci, bătrânul a făcut metanie îngerului zicând: ***“Mulţumesc Ţie, Doamne, că mi-ai trimis conducător ca să mă înveţe acelea pe care nu le ştiu, căci doresc să învăţ tainele cele neştiute şi negrăite”.***

Aunci, răspunzând Îngerul, a zis: ***“Deci întreabă-mă, Sfinte Părinte”.***

“Spune-mi, Sfinte Îngere, dacă se cunosc între dânşii oamenii cei adormiţi care au trecut din această viaţă în lumea veşniciei”?

“Ascultă, Sfinte Părinte, după cum în această lume oamenii dorm până dimineaţa şi se scoală şi pe cei de ieri îi cunosc şi se felicitează şi vorbesc şi stând de multe ori împreună se bucură şi întreabă unul de altul, tot aşa este şi în lumea cealaltă, se cunosc şi se bucură împreună şi vorbesc unul cu altul, după cum se află cineva în piaţă şi acolo vede boieri şi săraci şi întreabă cine este acesta şi cine este acela, şi aşa învaţă acelea de care n-a ştiut niciodată. Într-acest chip se face şi acolo pentru cei drepţi, iar cei păcătoşi şi de asta se lipsesc”.

Atunci zice bătrânul: ***“Te rog spune-mi şi acestea, după despărţirea sufletului de trup ce se face, şi de ce se face pomenirea morţilor?”.***

Şi răspunzând Îngerul, zice: ***“Ascultă, Sfinte Părinte, după despărţirea sufletului de trup, îl iau Sfinţii Îngeri după trei zile, şi se suie la cer ca să se închine Domnului Nostru Iisus Hristos. De la pământ până la cer se află o scară şi la fiecare treaptă, este o ceată de diavoli la care le zice vameşi, şi-l întâmpină pe acel suflet duhurile cele necurate, şi aduc o carte scrisă de dânşii Îngerilor, acestea zicând: În cutare zi la atâtea ale lunii cutare, a făcut acest suflet aceasta, a furat, a curvit, a preacurvit, a făcut malahie, a spus minciuni, a sfătuit pe cineva de lucru rău, şi orice alt rău a făcut, toate le arată Îngerilor.***

Atunci arată şi Îngerii orice bine a făcut acel suflet, milostenii, rugăciuni, a plătit liturghii, post, şi orice altă faptă bună a făcut. Şi le pun în cumpănă (cântar) Îngerii şi diavolii şi dacă atârnă ceva mai mult faptele cele bune îl iau Îngerii îndată şi se suie la altă treaptă, iar diavolii scrâşnesc din dinţi ca nişte câini sălbatici şi se silesc să răpească necăjitul suflet din mâinile Îngerilor, iar sufletul fiind cuprins de frică şi cutremur caută cum să se ascundă în sânul Îngerilor şi se face mare întrebare şi mare tulburare până când îl scapă din mâinile acelor diavoli. Şi iarăşi se suie la altă treaptă şi acolo găsesc altă vamă mai puternică şi mai sălbatică. Şi aici se face iarăşi multă cercetare şi tulburare mare şi nepovestită, cine să ia acel suflet necăjit. Şi strigă diavolii, mustrând acel suflet, făcându-i mare frică, şi zicând: unde te duci? Nu eşti tu acela care ai

curvit şi ai spurcat sfântul Botez, nu eşti tu acela care ai spurcat chipul cel Îngeresc? Acum unde vrei să te duci? Întoarce-te înapoi, întoarce-te în cele de dedesubt, întoarce-te în iadul cel întunecos, întoarce-te în focul cel mai dinafară, întoarce-te la viermele cel neadormit. Şi dacă acel suflet este osândit, îl întorc viclenii diavoli întru cele mai de jos ale pământului, în loc întunecos şi cu multe chinuri, şi vai acelui suflet, şi vai de ceasul în care s-a născut acel om. Şi cine poate povesti, Sfinte Părinte, nevoia aceea care o au sufletele cele osândite ale locului acela. Iar dacă se găseşte sufletul curat şi fără de păcat, se suie la cer cu atâta bucurie şi îl întâmpină Îngerii cu lumini şi tămâieri şi îl sărută şi îl duc la Stăpânescul tron şi se închină Domnului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos. Şi atunci vede cetele Sf. Apostoli, ale Sf. Mucenici, a Sf. Părinţi, cele nouă cete ale Sf. Îngeri, luminaţia cea negrăită, şi aude melodia cea Îngerească şi frumuseţea cea negrăită şi nepovestită.

Despre pomenirile morţilor ascultă, Sfinte Părinte: până la trei zile nu se suie sufletul spre închinare, iar cele trei zile se fac ca un dar trimis Domnului pentru acel suflet. Şi după ce se închină îl întorc Sf. Îngeri pe pământ şi îi arată locurile pe unde a petrecut această viaţă. Şi îi aduc aminte de faptele lui cele rele şi de cele bune: aici ai furat, acolo ai curvit, aici ai clevetit, acolo ai făcut malahie, aici ai făcut omor, acolo ai jurat strâmb, aici ai făcut nedreptate, acolo ai înjurat, aici ai dat cu dobândă, acolo te-ai îmbătat, aici te-ai sfădit, acolo ai smintit. Pe urmă îi arată cele bune: aici ai făcut milostenie, acolo ai postit, aici te-ai pocăit, acolo ai făcut liturghii, aici paraclis, acolo priveghere, aici rugăciuni, acolo ai făcut metanii, aici stare de toată noaptea, acolo înfrânare. Şi aşa îi arată până la a noua zi. Şi în ziua aceea se suie iarăşi la închinare ca a treia zi. Iar pomenirile se trimit ca o aducere aminte, ca un dar pentru suflet Domnului ca să-l primească cu ochi milostivi. Şi pe toate astea scrie: "ai ceva de folos", pentru că mult folosesc sufletului milosteniile şi liturghiile şi pomenirile (parastase), căci acestea pot scăpa sufletul de la munci.

După a doua închinare, iar îl aduc Îngerii în lume arătându-i Raiul, Grădina cu măslini, sânul lui Avraam, corturile şi odihna drepţilor. Şi când vede bucuria aceea nespusă, se mângâie, se bucură şi se roagă Îngerilor ca să-l aşeze şi pe el cu drepţii. Pe urmă îi arată şi muncile celor păcătoşi şi zicând: acesta este răul cel de foc, acesta e viermele cel neadormit, acesta este întunericul cel mai din afară şi acesta cel mai dinăuntru, aceasta este scrâşnirea dinţilor, şi, după cum urmează, toate muncile păcătoşilor. Nu este, sfinte Părinte, mai chinuitoare muncă şi mai înfricoşată ca a curvarului şi a hoţului, şi mai cu seamă a monahului şi călugăriţei celor preacurvari, a preotului şi a preotesei curvari.

După ce i-a arătat şi a văzut acestea toate îl aduc iarăşi la închinare la 40 de zile, şi de aceea se fac pomenirile morţilor, pentru că la 40 de zile se ia hotărâre de a merge sufletul unde voieşte Dumnezeu, după lucrurile şi faptele care le-a făcut în lumea asta. Şi îl aşează până la învierea morţilor, ca să învieze cu trupul şi să dobândească după lucrurile lui".

Atunci suspinând bătrânul şi plângând cu amar, zice: ***"Vai de ziua în care s-a născut omul acela".***

Îi zice Îngerul: *"Aşa, cinstite Părinte, pentru cel păcătos, iar pentru cel drept fericită e ziua în care s-a născut".*

Atunci zice bătrânul: ***"Te rog spune-mi dacă păcătoşii au vreo mângâiere sau un sfârşit muncile lor?"***

Şi răspunzând, Îngerul a zis: *"Nu, Sfinte Părinte, nici împărăţia drepţilor nu are sfârşit, nici munca celor păcătoşi. Dacă ar lua cineva la o mie de ani un bob de nisip din mare în altă parte, ar avea nădejdea că s-ar termina vreodată. Dar munca păcătoşilor nu are niciodată sfârşit".*

Zice bătrânul: ***'Te rog spune-mi şi aceasta. Care din sfinţi sunt mai milostivi către om, ca să se roage necăjitul om către dânşii?".***

Şi răspunzând, Îngerul zice: *"Toţi sfinţii sunt milostivi către oameni şi făcători de bine. Dar voi oamenii sunteţi nerecunoscători şi nemulţumitori; îi faceţi de se mânie pe voi. Că şi Sfinţii Îngeri au mare compătimire către oameni, că pentru mântuirea oamenilor, au văzut şi ei cele prea minunate ale lui Dumnezeu. Dar mai cu seamă Doamna noastră şi Stăpâna Născătoare de Dumnezeu are milă mai mult de neamul omenesc. Sfinte Părinte, neamul omenesc trebuie necontenit să aibă numele ei în gura lor, dar diavolul i-a înşelat şi ei nemulţumitori şi nevrednici s-au făcut. Numai pentru rugăciunile şi mijlocirea ei se află lumea până astăzi. Au dispreţuit oamenii pe Dumnezeu şi pe sfinţi. Şi i-a dispreţuit şi Dumnezeu cu sfinţii pe ei".*

Iarăşi zice bătrânul: ***"Spune-mi, Sfinte Îngere, care păcat este mai mare decât toate păcatele?".***

Şi răspunzând Îngerul zice: *"Orice păcat, cinstite Părinte, desparte pe om de Dumnezeu, dar pomenirea de rău şi hula (înjurăturile) sunt mai presus de toate*

păcatele, că şi singure pot să arunce pe om în iadul cel întunecos, în cele mai de dedesubt ale pământului şi mării”.

Şi iarăşi zice bătrânul: ***“Care păcat mai mult decât toate Îl urăşte Dumnezeu?”.***

Şi zice Îngerul: *“Slava deşartă, că aceasta singură a pierdut toată lumea, că pentru slava deşartă Adam cel întâi zidit a fost izgonit din Rai. Din pricina ei cel mai mare al diavolilor şi-a găsit pierzarea. Din pricina ei Fariseul şi-a pierdut osteneala, căci când omul va cade în această patimă, greu se mai poate ridica”.*

Atunci, zice bătrânul: ***“Care dintre oameni se osândesc mai mult ca alţii?”.***

Zice Îngerul: *“Ţi-am spus că curvarul şi hulitorul de cele sfinte, dar îţi spun ţie şi aceasta, că dedesubtul tuturor muncilor se află muncă grea şi înfricoşată, care se cheamă afania (nevăzută). Acolo se muncesc preoţii cei curvari şi călugării şi călugăriţele care curvesc. Pentru că, cinstite Părinte, ceata Îngerilor care a căzut din Cer, are să se reînnoiască din preoţii cei buni şi din călugări şi la mare cinste vor fi. Iar călugării cei vicleni şi păcătoşi la mare necinste şi muncă se vor trimite, ca şi preoţii care calcă dumnezeieştile porunci. Şi cei care se fac cu daruri şi acei care nu împlinesc slujba lor pentru grijile lumii acesteia.Că numai pentru o slujbă au să dea seamă înaintea lui Dumnezeu. Iar despre preoţii cei beţivi ce să spun şi ce să grăiesc? Vai de ei că înfricoşată muncă îi aşteaptă”.*

Atunci zice bătrânul: ***“Te rog, spune-mi şi aceasta, cei care defaimă sfânta Duminică au vreo odihnă acolo?”.***

Şi răspunzând, Îngerul zice: *“Vai de ei, bătrânule, că înfricoşată muncă îi aşteaptă, căci cei care defaimă sfânta Duminică pe Domnul defaimă, şi Domnul îi va defăima pe ei, că ziua Duminicii Domnul este. Şi cine cinsteşte Duminica pe Domnul cinsteşte. Şi iarăşi cine cinsteşte ziua pomenirii Sfinţilor şi sărbătoreşte întru pomenirea Sfinţilor are mult ajutor de la dânşii, că au mare îndrăzneală către Dumnezeu, şi orice vor cere le va dărui Domnul. Dar oamenii au lepădat frica lui Dumnezeu de la dânşii şi nici pe Dumnezeu n-au prieten, nici pe careva dintre sfinţi. Ci s-au lipit numai de lucrurile lumii acesteia pierzătoare şi stricătoare şi va fi vai de ei. Cunoaşte, Bătrânule cinstite, că fiecare om, preot, monah sau mirean simplu care nu cinsteşte sfânta Duminică, faţa lui Dumnezeu nu o va vedea, nici nu va avea nădejde de mântuire. Acum, cinstite Bătrân, ce mai voieşti întreabă-mă, că e vremea să mă sui la ceruri ca să fiu înaintea Domnului meu”.*

Atunci, suspinând Bătrânul şi amar plângând, a zis: ***"Vai de mine, iată robul cel bun al Domnului meu, Înger fiind fără de trup şi fără de păcat, se grăbeşte să slavoslovească pe Dumnezeu. Iar noi cei pământeşti şi păcătoşi nu ne grijim, ci defăimăm mântuirea noastră. Te rog, spune-mi ce rugăciune se potriveşte monahului?"***

Şi i-a zis lui: ***"dacă omul este cu ştiinţă de carte, să zică Psalmii lui David (Psaltirea) sau Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine, păcătosul. Această rugăciune e cea mai puternică şi cea mai uşoară de zis. Căci mulţi din cei cu ştiinţă de carte au părăsit pe toate şi numai această rugăciune zicând s-au mântuit. Căci această rugăciune pot s-o zică şi tinerii şi bătrânii, şi bărbaţii şi femeile, şi monahii şi monahiile, şi cei învăţaţi şi cei fără ştiinţă de carte, şi cei isteţi şi cei simpli. Cine vrea să se mântuiască, aceasta să zică şi ziua şi noaptea, şi în casă şi pe drum, şi stând şi mergând; de călătoreşte ori lucrează aceasta să zică cu dorinţă şi cu râvnă. E de-ajuns pentru toţi cei care voiesc să se mântuiască".***

Şi iarăşi zice bătrânul: ***"Pentru că ai venit să mă înveţi pe mine, păcătosul, mă rog spune-mi şi aceasta. Dacă se găseşte cineva om păcătos şi învaţă pe altul şi îl scapă din păcate şi-i arată calea cu fapte bune, are vreo plată?".***

Îi zice lui Îngerul: ***"Oricine învaţă pe altul şi îl scoate din păcate şi-i arată lui calea cu fapte bune, s-a mântuit pe el însuşi şi sufletul aceluia l-a scos de la munci. Tot aşa e şi cel care învaţă pe cineva rău, nu numai acela se pierde dar şi sufletul lui îl dă în mâinile diavolului. Deci nu este mai mare păcat decât a îndemna pe cineva la lucru rău".***

Aceasta zicând Îngerul plecând capul către Bătrân, i-a zis: ***"Binecuvântează, Sfinte Părinte, şi mă iartă".***

Atunci, căzând bătrânul în genunchi s-a închinat, zicând: ***"Mergi în pace, şi stând în faţa Sfintei Treimi, roagă-te pentru mine!"***

Şi depărtându-se Îngerul s-a suit la ceruri, iar Sfântul Macarie mulţumind lui Dumnezeu s-a dus la chilia lui şi le-a povestit toate la un oarecare frate împreună vieţuitor în pustie, slăvind şi binecuvântând pe Dumnezeu în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – O minune a Sfântului marelui mucenic Teodor Tiron

O mică lămurire

Am scris această minune a Sfântului Marelui Mucenic Teodor Tiron (scrisă pe greceşte în cartea cu slujba Sfântului la pag. 73), pentru o mai bună lămurire.

Un om oarecare, bogat şi evlavios, avea mare credinţă la **Sfântul Mare Mucenic Teodor**. Acesta avea un servitor bun şi cinstit pe care, pentru că a fugit pe ascuns, îl căuta dar nu-l găsea şi din această pricină era în mare întristare. Şi atunci aleargă către Sfântul cu rugăciuni şi Liturghii, rugându-l să-i arate servitorul. Deşi a rămas în Biserică trei zile şi trei nopţi, nu i s-a arătat Sfântul, iar stăpânul se scârbea şi îşi pierdea răbdarea.

În a treia noapte, arătându-se Sfântul înaintea lui îi zice: ***"Ce te superi şi cârteşti împotriva mea, că nu ascult rugăciunile tale pentru servitorul tău? Nu am fost aici, căci mi-a poruncit Dumnezeu să mă duc în Constantinopol pentru că Sfântul Iosif, scriitorul de cântări, om îmbunătăţit şi cu temere de Dumnezeu a murit. Acela mult a cinstit şi a slăvit pe toţi Sfinţii în lumea aceasta, pe Proorocii şi Apostolii, pe Cuvioşi şi Mucenici şi pe toţi care au fost plăcuţi lui Hristos,***

adevăratul Dumnezeu, bărbaţi şi femei, alcătuind pentru ei Tropare şi Condace, cu cunoştinţă şi înţelepciune dată de la Dumnezeu. De aceea am fost chemaţi, toate cetele Sfinţilor să însoţim sufletul lui la ceruri cu multă cinste şi slavă, întorcându-i dragostea şi cinstea cu care el ne-a cinstit pe noi în lumea aceasta. Pentru asta nu am fost aici. Pentru servitorul tău nu te scârbi, ci du-te în cutare loc şi ai să-l găseşti".

În felul acesta cred că s-a petrecut când şi-a dat sufletul Cuviosul Părintele nostru Ioan Ieroschimonahul. Căci o jumătate de ceas, după ce se legase limba şi nu mai putea vorbi, a ţinut mâna ridicată în sus blagoslovind şi făcând semnul Sfintei Cruci şi mai sus şi mai jos, în dreapta şi în stânga, după cum blagosloveşte Preotul în vremea Sfintei Liturghiei când zice: Pace tuturor.

Căci el aşa avea obiceiul, când venea cineva la dânsul şi-i cerea blagoslovenie, mai întâi îi făcea semnul Sfintei Cruci cu mâna deasupra capului, dacă cel ce a venit era creştin Ortodox. Pe urmă îi dădea mâna (să o sărute) zicând: Domnul să te blagoslovească.

Cred că aceia pe care îi blagoslovea erau Sfinţii pe care i-au lăudat în tropare şi toţi pe care i-a cinstit şi i-a slăvit în scrierile lui.

Monahul Ioanichie

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon către Sion – Bucuria prea cuviosului Serafim de la Sarov

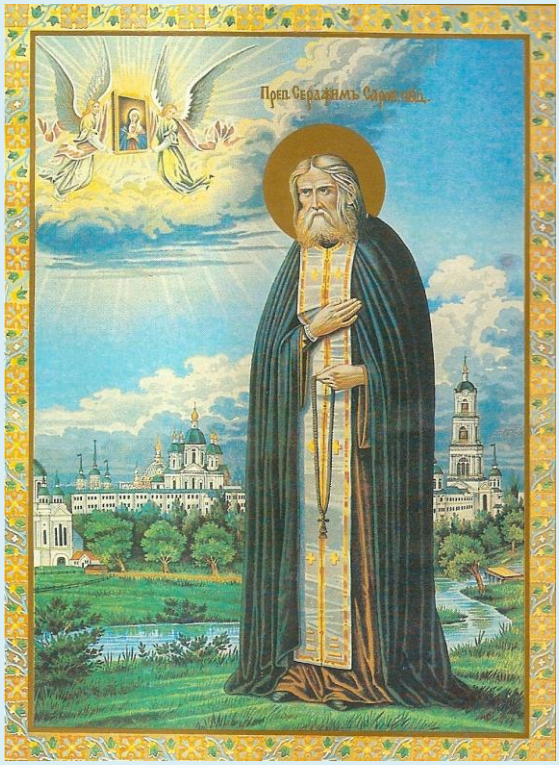

Cuviosul Serafim de Sarov s-a născut în anul 1759, în oraşul Kursk din Rusia. S-a săvârşit în ziua de 2 ianuarie 1833, stând în genunchi la rugăciune în faţa Icoanei Maicii Domnului pe care el o numea "Bucuria Tuturor Bucuriilor".

În noaptea ceea ieromonahul Filaret, care sihăstrea în pustia Glinsca, ieşind din Biserică, după utrenie, a arătat fraţilor la cer o lumină neobişnuită, zicând: "***Iată cum se duce la ceruri sufletul drepţilor! Acum sufletul părintelui Serafim se înalţă la cer!"***

***

Într-o zi a venit la Cuviosul Serafim din Sarov o Doamnă vestită, împreună cu fiul ei, un copil de şase ani.

Văzând copilul că se lungeşte vorba mamei sale cu Sfântul Bătrân, a început să se joace de-a ascunselea prin chilie.

Tulburată de purtarea copilului, Doamna îl opreşte, răstindu-se urât la el, dar Cuviosul Serfim o linişteşte, zicând: ***"Lasă-l pe copil la jocurile lui nevinovate,***

căci el se joacă cu Îngerul cel păzitor al lui, joacă-te copile, joacă-te, Dumnezeu să te păzească!"

Copilul acesta nevinovat este Nicolae Motovilof, care ajunge mai târziu unul din cei mai iubiţi fii duhovniceşti ai Sfântului Serafim şi, cu vremea, devine ca un tată hrănitor al Maicelor sărmane din Mânăstirea Diveeva. Era fecior de bogătaşi vestiţi şi a avut parte de o creştere bună.

După prima vizită pe care a făcut-o cu mama sa, la vârsta de 6 ani, Nicolae Motovilof n-a mai dat pe la Sihăstria din Sarov decât abia după 16 ani, când a împlinit vârsta de 22 de ani.

Rămânând orfan de ambii părinţi din frgedă vârstă, a moştenit proprietăţi întinse de pământ în partea de mijloc a Rusiei. Era un băiat cuminte, cu duh răzbătător, având deosebită înclinare spre cele duhovniceşti. După ce termină studiile la Universitatea din oraşul Cazan, ajunse Inspector peste şcolile primare. În această funcţie este pizmuit de mulţi şi duşmănit, de aceea are de îndurat multe scârbe. Din cauza acestor supărări suferi o adâncă zdruncinare a nervilor, care îi pricinui paralizarea picioarelor. Şi boala asta se întâmplă tocmai când să se căsătorească şi când împlinea abia 22 de ani!

În acele clipe grele de deznădejde, ia hotărârea să mergă la chilia Sfântului Serafim din Sarov, pentru a cere sfatul bătrânului pe care nu-l văzuse din copilărie. Neaflându-l în mânăstire, ceru slugilor lui să-l ducă în pădure, unde obişnuia Sfântul să se liniştească. Ajungând la poiana Sihăstriei, bolnavul l-a zărit de departe pe Sfântul Bătrân, care şedea pe un butuc de brad, înconjurat de închinători.

Fiind primit cu multă bunăvoinţă, tânărul a început să-şi povestească istoria cu boala. ***Atunci Sfântul Bătrân îi adresează următoarele cuvinte: "Ai tu credinţă în Domnul Iisus Hristos şi crezi tu că şi în vremea noastră, precum şi odinioară, ar putea El să-i vindece pe cei cari Îl roagă?"***

Motovilof îi răspunde că negreşit crede aceasta. "Dacă tu crezi cu tărie, eşti tămăduit, scoală!", îi zice Sfântul.

Nicolae se cam codeşte, este nedumerit. Atunci bătrânul îl apucă de mână, sprijinindu-l puţin şi îl ajută să facă câţiva paşi. Dintr-o dată bolnavul simte cum pătrunde prin toate mădularele lui o putere suprafirească (minunată) şi vede că s-a tămăduit. ***"Păstrează-ţi sănătatea pe care ai dobândit-o, ca pe un dar scump", îi zice Sfântul Serafim, slobozindu-l cu pace pe tânăr.***
După tămăduirea sa, Nicolae Motovilof, vizitează adeseori pe Cuviosul Serafim de Sarov. Cu toate împotrivirile rudeniilor, el se căsătoreşte (abia după 11 ani) cu Elena Meliucoff, fiică de ţărani şi nepoata cuvioasei monahii Maria Meliucoff.

Trebuie să adăugăm aici că mătuşa Elenei a intrat de mică în Mânăstirea Diveeva (care se afla sub povaţa Sfântului Serafim). A dus o viaţă curată ca de înger, păzind întru toate sfaturile bătrânului. S-a săvârşit ca o floare în vârstă de 19 ani, întru nevoinţe mari şi a fost aşezată în sicriu făcut de însuşi Sfântul Serafim, dintr-un buştean de stejar (şi cu metaniile Sfântului în mână). Ea îşi crescuse nepoţica Elena în Mânăstirea Diveeva, ca pentru călugărie; dar Sfântul Serafim o avea chitită din mai înainte pentru tânărul cel îmbunătăţit Nicolae Motovilof, care ajunge adevărată unealtă a Proniei Dumnezeieşti pentru sprijinul sărmanelor de la Diveeva (Orfanele Sfântului Serafim).

Nicolae Motovilof a avut odinioară o discuţie deosebită cu Sfântul Serafim, pe care a însemnat-o pe hârtie spre amintire. Însemnarea a rămas multă vreme în arhiva Mânăstirii Diveeva. Abia după 70 de ani (când a fost canonizat între Sfinţi cuviosul Serafim de către Sinod), abia atunci – zic -, Elena Meliucoff, văduva lui Nicolae, a găsit însemnarea lui. Era aruncată fără atenţie într-un hambar de la Diveeva. Elena a predat hârtiile cu însemnarea răposatului ei bărbat lui Serghie Nil, scriitorul rus, care a publicat-o în anul 1903, în foaia "Gazeta Moscovei".

Cele povestite în hârtia asta s-au petrecut în anul 1831, pe la sfârşitul lui noiembrie, când trăia Sfântul Serafim. Atunci a rânduit Dumnezeu ca să-l vadă pe Sfântul Bătrân strălucind la faţă ca soarele, fiind luminat de slava cerească. Aceasta i s-a descoperit tânărului, prin rugăciunea Cuviosului, pentru a-l scoate din nedumerirea ce-o avea el despre rostul vieţii creştineşti.

***

Iată ce a scris însuşi Nicolae Motovilof, în însemnarea lui aflată la Diveeva:

"Era o zi noroasă; pământul era acoperit cu o pătură groasă de zăpadă şi ningea cu fulgi mascaţi, când Părintele Serafim, m-a poftit să stau lângă el, pe o buturugă de copac, în poiana din mijlocul pădurii.

Domnul mi-a descoperit, îmi zice el, că în vremea copilăriei tale, doreai să ştii care este scopul vieţii creştineşti. Te sfătuiau ai tăi să mergi la Biserică, să te rogi, să faci bine, că întru acestea, ziceau ei, stă scopul vieţii creştineşti. Dar nici una nu te mulţumea.
Ei bine, rugăciunea, postul, privegherile şi orice altă faptă creştinească sunt bune în sinea lor, totuşi scopul vieţii noastre nu este întru împlinirea lor, căci ele nu sunt decât mijloace.

Adevăratul scop al vieţii creştineşti este dobândirea Duhului Sfânt. Să ţii seamă că nici un lucru bun nu ne aduce roadele Sfântului Duh, dacă nu este săvârşit prin dragostea lui Hristos. Iar scopul vieţii noastre este dobândirea Duhului Acestuia.

- În ce chip vorbeşti despre dobândire, l-am întrebat atunci pe Părintele Serafim, căci eu nu înţeleg tocmai bine!

- A dobândi înseamnă a lua în stăpânire, îmi zise el, tu înţelegi ce va să zică a dobândi bani, nu-i aşa? Ei bine, tot aşa este şi cu Duhul Sfânt. Pentru omul de rând, scopul vieţii pământeşti este de a dobândi bani, de a primi onoruri,

dregătorii, răsplătiri şi altele. Duhul Sfânt este şi el un capital veşnic, singura comoară care nu se termină.

Orice lucru împlinit din dragostea lui Hristos, aduce darul Sfântului Duh; totuşi Rugăciunea îl aduce mai uşor, căci ea este o unealtă care ne stă, oarecum, pururea la îndemână.

Se poate întâmpla că ai dori să mergi la Biserică şi nu se află Biserică sau se poate întâmpla să mergi atunci când slujba ar fi terminată. Sau, deşi voieşti să ajuţi un sărac, dar, se întâmplă, să nu-l găseşti în drumul tău. Sau doreşti să păzeşti curăţia, dar nu ai tărie pentru asta. Pe când Rugăciunea este cu putinţă a o săvârşi totdeauna şi fiecare poate s-o uneltească: atât bogatul, cât şi săracul, atât cel cărturar, cât şi cel necărturar, acel tare ca şi cel slab, cel sănătos ca şi cel bolnav, acel drept ca şi cel păcătos.

Puterea Rugăciunii este negrăită şi mai presus de toate; ea ne agoniseşte Sfântul Duh!

- Părinte, am zis eu atunci, mereu vorbeşti despre darul Sfântului Duh, dar cum şi unde anume pot eu să-l văd? Lucrurile bune sunt văzute, dar oare şi Duhul Sfânt poate fi văzut? Cum aş putea să ştiu eu dacă El este cu mine ori nu?

La asta Cuviosul răspunde: - Darul Sfântului Duh, care ni s-a dat în clipa Botezului, străluceşte în inima noastră, cu toate căderile şi cu toată întunecimea care ne înconjoară. El (adică darul Sfântului Duh) se arată într-o lumină negrăită (străină) tuturor acelora întru care Dumnezeu vădeşte lucrarea Sa.

Sfinţii Apostoli cunoşteau într-un chip simţit aflarea de faţă (prezenţa) a Duhului lui Dumnezeu.

Atunci eu am întrebat: - Cum aş putea să fiu eu însumi martor?

Atunci Părintele Serafim mă întoarce cu braţul său şi-mi zice: - Prietene, amândoi suntem (acuma) în duh, tu şi eu. Mă priveşti tu?

- Nu pot să te privesc, Părinte, căci faţa ta s-a făcut albă ca soarele şi-mi fug ochii!

- Să nu ai frică, prietene al lui Dumnezeu, că şi tu ai devenit tot aşa de luminat ca şi mine! Acum tu eşti în deplinătatea Duhului Sfânt, căci altfel nu era cu putinţă să mă vezi!

Şi plecându-se spre mine bătrânul, îmi şopti cu dulceaţă la ureche: - Am rugat pe Domnul întru inima mea ca să te învrednicească să vezi cu ochii cei trupeşti această pogorâre a Duhului Său. Şi iată că acest dar dumnezeiesc a mângâiat inima ta, după cum mângâie mama pe copiii ei. Ei bine, prietene, ia priveşte-mă! Să nu-ţi fie frică de loc, Domnul este cu tine!

Atunci eu l-am privit şi m-a cuprins cutremurul: închipuieşte-ţi, în faţa rotundă a soarelui, în locul cel mai strălucit al razelor sale de la amiază, să vezi faţa unui om care îţi vorbeşte. Îi vezi mişcările buzelor, îi vezi căutătura ochilor, îi auzi glasul, simţi cum unul din braţele lui îţi cuprinde umerii, dar nu poţi să-i vezi nici braţul, nici faţa lui! Ci numai o strălucire orbitoare, care se lăţeşte departe împrejurul tău şi care luminează cu strălucirea ei pătura de zăpadă cari acoperă poiana, precum şi fulgii mărunţi de zăpadă cari cad în chip de puzderie albă (sclipitoare)!

- Ce simţi tu?, mă întrebă Serafim.

- O linişte şi o pace neobişnuită.

- Şi ce altceva mai simţi?

- O bucurie negrăită îmi umple toată inima!

- Bucuria asta pe care o simţi nu este încă nimic faţă de aceea despre care s-a zis: "Că acelea încă ochiul n-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit". (Cartea I către Corinteni a Sf. Ap. Pavel, cap. II, v.9). *Nouă ni s-a dat numai închipuirea acelei bucurii, ce vom zice despre bucurie (în sinea ei)? Ce mai simţi acum?*

- O căldură nespusă, am zis eu.

- Cum, prietene, noi suntem în pădure, e toamnă şi sub picioarele noastre avem zăpadă … Ce este deci această căldură pe care o simţi?

- Este aşa ca şi cum aş fi într-o baie caldă. Simt de asemenea o mireasmă pe care n-am simţit-o niciodată!
- O ştiu, o ştiu, eu anume te-am întrebat. Mireasma asta care se răspândeşte este a Duhului lui Dumnezeu. Iar căldura asta de care vorbeşti, ea nu este în văzuh, ci întru noi. Încălzindu-se cu ea, pustnicii nu se temeau de asprimea iernii, fiind şi ocrotiţi prin darul care le slujea ca veşmânt.

Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul nostru. Starea asta întru care ne aflăm noi acum este ca o probă. Iată ce înseamnă a fi întru plinirea (deplinătatea) Duhului Sfânt. Să-ţi aduci aminte de darul acesta care ţi-a fost hărăzit ţie! Cred că Domnul îţi va ajuta să păzeşti în inimă lucrurile acestea, căci ele nu sunt date ca să le înţelegi numai tu, ci prin tine întregii lumi! Mergi în pace şi Domnul cu Prea Sfânta Sa Maică să fie cu tine!

Când m-am depărtat de el, vedenia încă nu încetase: stareţul păstra aceeaşi înfăţişare ca şi la început, iar lumina aceea neobişnuită, pe care o văzusem însuşi cu ochii mei, încă îl mai lumina în întregime!"

***

Cuviosul Serafim a fost odinioară, este şi acum şi va fi totdeauna Îngerul păzitor al norodului pravoslavnic rusesc.

Viaţa lui de pe pământ a fost ca o flacără luminoasă în mijlocul întunericului duhovnicesc din lumea modernă (din vremurile noi). Deşi făclia vieţii lui s-a stins, razele bucuriei lui lucesc în sufletele celor binecredincioşi.

"Bucuria mea, eu mă duc, am să vă părăsesc!", aşa zicea Cuviosul Serafim celor cari veneau la el, în anul cel din urmă al vieţii sale (adică în 1832).

"Ce tulburări, ce mai tulburări vă aşteaptă, dar să nu vă temeţi! Când veţi vedea că vin acestea să vă gătiţi papucii şi traistele! Eu vă las în mâna lui Dumnezeu!"

El presimţea cu duhul prăpădul revoluţiei care sta să vină peste biata Rusie. Vedea că se apropie vremea pribegiei şi când vorbea despre asta faţa lui cea veselă se umplea deodată de întristare.

"Ne-am abătut noi pe pământ de la calea mântuirii şi am întărâtat mânia lui Dumnezeu împotriva noastră!", zicea el suspinând.

Din vedeniile care se arată de la Dumnezeu, vorbea adesea despre zilele lui Anticrist (comunismul) când vor să dea jos Crucile de pe Biserici şi vor să distrugă Mânăstirile! ***"Va fi o nevoie aşa de mare, cum n-a fost asemenea de la începutul lumii! Înşişi Îngerii nu vor dovedi să strângă sufletele de pe pământ".***

În ultima vreme zicea către surorile din Diveeva: ***"Slăbesc eu cu puterile mele! Trăiţi de-acuma singure, vă las pe voi Domnului şi Prea Curatei Maicii Lui! Degrabă va fi sfârşitul! Atunci uşile mele se vor încuia şi voi pe mine nu mă veţi vedea! Când eu nu voi mai fi, să veniţi adesea la mormântul meu şi să-mi spuneţi toate scârbele şi durerile voastre, vobiţi-mi ca şi când eu aş fi viu, căci pentru voi eu sunt totdeauna!"***

"Bucuria mea!", aşa le zicea la toţi cu blândeţe, ca şi cum ar fi vrut să zică: "Se termină de-acum bucuria voastră pământească, căutaţi-vă bucuria pe care am aflat-o eu, adică bucuria Duhului Sfânt, pe care n-o fură nimeni".

Şi iată, vedem cu adevărat acum că s-a dus bucuria de pe pământ pentru noroadele pravoslavnice din Rusia şi România!

A rămas în schimb o altă bucurie, aceea a Duhului Sfânt pe care ne-o descoperă Sfântul Serafim prin ucenicul lui, Nicolae Motovilof.

Întărit cu bucuria asta, norodul rusesc a adus şi aduce mereu la Tronul lui Dumnezeu zeci de mii de mucenici, cari udă zilnic cu sângele lor duhovnicescul pom al pravoslaviei. Din roadele lui se vor hrăni pe urmă celelalte noroade din lume, cari aleargă azi ameţite după himere, adică după bucurii înşelătoare!

Din poiana Sfântului Serafim va străluci într-o zi lumina cunoştinţei şi în mintea celor întunecaţi de azi, atunci când se va împlini ceata noilor mucenici, pentru care s-au gătit cununile la cer!

În rândul vitejilor ostaşi ai Credinţei din Rusia se alătură acum mulţi din fiii neamului românesc. Aceştia sunt creştinii pravoslavnici care au rămas nestrămutaţi în Sfânta Credinţă şi care nu s-au plecat nicidecum înşelăciunii! Acum ei rabdă cele mai amare lipsuri prin închisori sau în ocnele siberiene, alături de ostaşii Sfântului Serafim de la Sarov!

Fraţii mei, să ne rugăm ca milostivul Dumnezeu să întărească pe fiii cei robiţi ai neamului nostru ca să nu slăbească în credinţă, ci să rabde cu tărie până în sfârşit amarul chinurilor pentru numele Sfânt al lui Hristos! Prin sângele lor care se jertfesc pe altarul Credinţei, va odrăsli în pământul românesc răsadul cel neprihănit al Pravoslaviei!

***

Prea Cuvioase Părinte Serafime, încălzeşte cu dragostea ta fierbinte pe nevoitorii tăi, care îngheaţă în temniţele şi în ocnele din fundul Siberiei. Întăreşte cu bucuria nădejdei celei cereşti pe fiii tăi cei trudiţi şi înfometaţi, ca să alerge cât mai grabnic spre Sarovul cel ceresc, ca să bea neopriţi din izvorul vieţii cel veşnic.

Fericit eşti, norodule pravoslavnic al Rusiei străbune (de odinioară), că din mijlocul tău s-a ivit nu demult asemenea luminător în Miazănoapte şi mare făcător de minuni!
Fericite sunteţi şi voi, Surorilor de la "Diveeva cea Nouă" (să se înţeleagă aici maicile de la Mânăstirea de la Eleon, din Ţara Sfântă), că aveţi parte de un asemenea ocrotitor fierbinte, care nu încetează a vă mângâia întru necazurile vieţii!

Dimpreună cu sărmanele orfane de la moară (surorile râvnitoare) să se bucure şi surorile cele vitrege, căci pentru toate cuviosul vostru Părinte se îngrijeşte!

Bucură-te şi tu, Sfinţitule Sobor de Leviţi ai Pravoslaviei, care porţi Sicriul Legii celei noi pe frontul cel mai greu al războiului duhovnicesc din lumea modernă, că ai împreună ajutătoare pe Împărăteasa Cerului şi a pământului cu Sfântul Serafim, alesul Ei!

Stihurile Sfântului Ioan Iacob Hozevitul
în cinstea Sfântului Serafim de Sarov (1957)

Tropar, glas 5, după modelul Podobiei greceşti: “Tin tahion su schepin…”
Sârguiţi cu laude să cinstim
Pe Sfântul Sarovului, Serafim
Cel cu suflet arzător
Care mult a întărit
Pravoslavnicul popor,
În veacul cel mai de pe urmă,
Prin sfaturi şi rugăciuni
Şi prin slăvite minuni!

Megalinarie, glas 2, după modelul celor care se cântă greceşte la Paraclis: “Tin ipsiloteran ton uranon …”
În veacul acesta neroditor
Te arăţi, Părinte, al pustiei locuitor
Că viaţă şi nume având de Serafim,
Din ceruri ne ajută ca să ne mântuim!

Lacrimi la Icoana Sfântului Serafim, glas 2

Cuvioase Serafime!
Îngerule pământesc,
Caută din înălţime
Spre acei ce pătimesc!

Vezi-ţi neamul tău cum geme,
Asuprit de cei tirani,
Şi cum sufăr pribegie
Mulţi din fiii tăi orfani!

La Sarov şi Diveeva
Nu mai este astăzi drum,
Întunericul domneşte
În poiana ta acum!

Iară bietele orfane,
Ca albinele de URS,
Au fugit prin ţări străine
Şi izvorul n-a mai curs! (Se înţelege aici izvorul Sfântului Serafim cel viu, adică mângâierea cuvintelor lui celor dulci).
"Fiarele cuvântătoare"
Au stricat grădina ta,
Iar din apa ta bolnavii
Nu mai pot acum să bea!

Îmblânzeşte iarăşi “URS-ul”
Revărsându-i harul tău
Şi pe neamul tău sloboade
Din robia celui rău!

Din Sarovul cel din ceruri
Toarnă din al tău izvor
Apa sfântă a Credinţei
Peste cei de la “Zatvor”! (Zatvor adică închisoare)

Pe sărmanele albine
Răzleţite de sobor
Luminează-le spre bine,
Să-şi cunoască matca lor!

Notă: URS este numele scurtat al Sovietelor, (adică “Uniunea Ruşilor Soviete”). În profeţiile lui Agatanghel vechea Rusie este numită URS.

Bucuria ta, Părinte,
Dăruieşte-ne-o din cer
Şi cu dragoste fierbinte
Să-l întorci pe cel “Stingher”. Notă: Stingher se înţelege tot cel răzleţit de la drumul cel adevărat al Pravoslaviei şi de la vechile tradiţii ale ţării. Atât în Rusia cât şi în România au fost şi vor fi totdeauna oameni cu viaţă sfântă.
Iar pe cei ce sunt în chinuri,
Cuvioase Serafim,
Dă-le ca să vadă slava
Noului Ierusalim!

Pe Păstor îl întăreşte
Cu sfinţitul lui “Sobor”,
Să lucreze mântuirea
Necăjitului popor!

Şi precum izvor de pace
Pe pământ te-ai arătat,
Pentru pacea lumii astăzi
Roagă-te neîncetat!
Notă: În manuscrisul Sfântului Ioan, urmează poeziile: Popor martir şi Îndemn frăţesc. După aceste poezii urmează: “Adaus către cetitori”

Am socotit ca o datorie sfântă de a scrie şi în româneşte această minunată descoperire a Cuviosului Serafim către tânărul Nicolae Motovilof. În vieţile Sfinţilor n-am găsit aceasta pe româneşte.

Având la îndemână pe limba franceză cartea pravoslavnicei scriitoare Valentina Zander, dăruită de Părintele Antonie din Lavra Sfântului Sava, am văzut că în această carte se află şi o însemnare a lui N. Motovilof despre Sfântul Serafim (deosebită de celelalte ştiri care le avem în limba noastră).

Socotind apoi că Sfântul Serafim a zis atunci către Motovilof că: "Acestea nu sunt date ca să le înţelegi numai tu, ci prin tine să le cunoască toată lumea!", m-am gândit că nu este bine să rămână ascunsă pentru noi, românii, această taină pe care Sfântul Serafim doreşte s-o cunoască toată lumea.

Condacul Sfântului Serafim pe glasul 3 ca şi condacul Naşterii din greceşte

La Sarov te-ai nevoit
Prea Cuvioase Părinte
Şi la ceruri te-ai grăbit
Să moşteneşti fericirea.

Astăzi noi cu umilinţă
Strigăm din suflet:
Vindecă pe fiii tăi din robie
Şi celor din pribegie
Revarsă "Bucuria Ta".

Notă: Am completat acestea astăzi, 2 Ianuarie 1957 (pomenirea Sfântului Serafim), în schitul Sfintei Ana de la Hozeva.

Eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Cuviosul Nifon de la Argeş

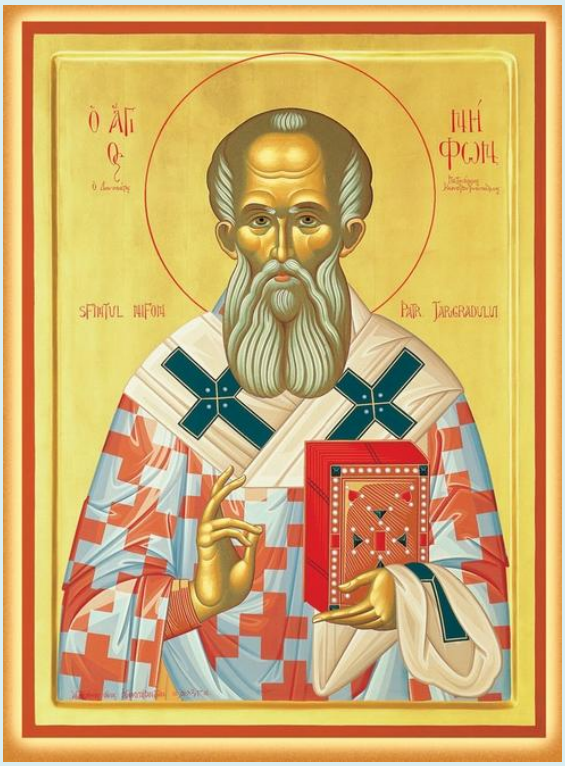

Poate să le pară cam “de şanţ” unora felul cum se zugrăveşte (din cele ce urmează) starea de decădere duhovnicească a “Ţării Româneşti” (adică Muntenia), pe vremea domniei lui Radu Vodă, înainte de a veni la păstorie Cuviosul Nifon, fostul Patriarh al Ţarigradului.

Însă trebuie de ţinut seamă că în vremea aceea norodul pravoslavnic din toate părţile era încă tulburat mult de “Scandalul de la Florenţa” şi multe Biserici ortodoxe au rupt legătura cu Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Între acestea era şi Biserica Ţării Româneşti (a Ungro-Vlahiei) care rupsese de mult legătura şi se conducea mai mult de sine, îngrădindu-se cu Biserica sârbească şi bulgară (mai mult pentru nevoile hirotoniilor).

În vremea aceea de zdruncinare duhovnicească, la noi în ţară nu se aflau şcoli, nici “dascăli” învăţaţi şi nici cărţi româneşti prin care să se lumineze norodul în cele ale credinţei.

În schimb propaganda papistăşească luase un mare avânt prin Episcopiile "catolice" a Cumanilor, a Argeşului, a Milcovei şi a Severinului (acestea sunt numai din Muntenia).

Pentru asta bietul norod trăia în nedumerire şi era stăpânit de multe obiceiuri rele şi de superstiţii.

Lipsa de îndrumare duhovnicească nu era o rânduială sănătoasă nici în dregătoriile politice ale ţării, de aceea Cuviosul Nifon (despre care ne este povestirea) a întâmpinat multe greutăţi la păstoria Bisericii din Ţara Românească şi în cele din urmă a suferit prigoană şi izgonirea din scaune pe nedrept.

Cel care a scris viaţa Cuviosului a fost unul dintre fiii lui duhovniceşti, având viaţă îmbunătăţită, care cunoştea bine Ţara Românească şi, prin urmare, spusele lui sunt vrednice de crezare.

Împletind versurile ce urmează, m-am folosit numai de materialul aflat în biografia Sfântului, fără să adaug decât doară câteva cuvinte de încheiere.

Înainte de a intra în materia povestirii, aş vrea să atrag atenţia încă despre un lucru şi anume: se ştie din istorie că în vremea cea veche, erau trimişi uneori în ţările noastre arhierei şi egumeni străini (mai mult cu sila) ca să păstorească norodul, ori să chivernisească anumite mânăstiri (fără să-i aleagă şi fără să-i dorească cineva din ţară!).

Mai totdeauna, asemenea "Păstori" nu zăboveau mult la noi, ci erau siliţi să plece "acasă", de multe ori "cu nepusă masă"! Dar asta se întâmpla numai cu cei "nepoftiţi" şi nealeşi după canoane.

Nu trebuie să socotească cineva în rândul "păstorilor nepoftiţi" şi pe Sfântul şi prea înţeleptul Ierarh Nifon de la Argeş, despre care ne este cuvântul. Acest vestit dascăl al Bisericii, care a stat ca un sfeşnic luminos în scaunul Patriarhiei Ecumenice, nu a fost trimis de cineva din afară şi nici el singur n-a râvnit dregătorie sau avere în ţară la noi. El a fost adus cu multe rugăminţi şi cu îndelungate stăruinţe, de către voievodul de atunci al Ţării Româneşti (Radu Vodă), cu sfatul boierilor şi al clericilor.

Pentru asta scoaterea lui pe nedrept din scaun şi izgonirea din ţară a fost un act de mare nedreptate, care a mâniat pe Dumnezeu, aducând după sine pedeapsă pentru voievodul Radu şi pentru ţara întreagă.

Crâmpei din Viaţa Sfântului Nifon de la Argeş care a fost Patriarh la Constantinopol

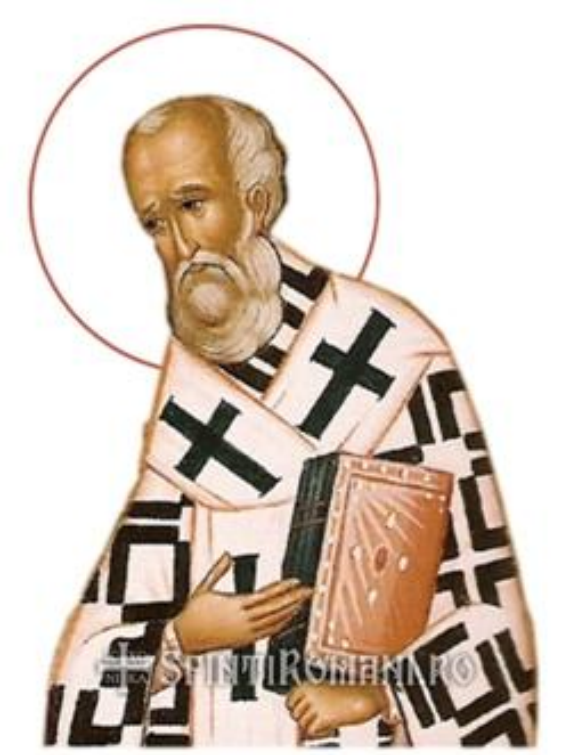

Pe vremea când domnea la Argeş
Semeţul Radu Voievod
Era nedumerire mare
Şi decădere în norod.

Atunci, în "Ţara Românească"
(Cum spun bătrânii scriitori)
Lipsea duhovnicească hrană
Şi bunii povăţuitori:

Beţia şi destrăbălarea
Se răspândea în largul său
Şi nu era atuncea cine
Să pună stavilă la rău.

Când toţi se rătăceau în noapte
Cu întuneric pierzător,
A răsărit de peste mare

“Luceafăr prea luminător”.

Vestitul pustnic, Sfântul Nifon,
Care fusese Patriarh,
A fost trimis atunci de Domnul
La noi în ţară Chiriarh.

Chemat fiind de Radu Vodă
A fi “duhovnicesc Păstor”,
El pune regulă în toate
Şi dăscăleşte pe popor.

Mustrând mereu fărădelegea
Nu cruţă nici pe dregători
Şi nici pe însuşi Radu Vodă,
Cel mândru între Domnitori

Acesta, mai întâi, primeşte
Mustrarea Sfântului cu drag,
Dar mai pe urmă lasă “masca”,
Şcoţându-şi ura în vileag.

“Ai fost chemat – îi zice Vodă -
Să ai al Păstoriei Post,
Iar Prea Sfinţia ta, Părinte,
Ne strici al rânduielii rost!

Suntem doar trăitori în lume,
Cu obiceiuri bătrâneşti
Şi nu putem pleca grumazul
La rânduieli călugăreşti!

N-ajunge că le-ai pus la Preoţi
Şi la călugări rânduieli?
Te-ai apucat să te amesteci
Într-ale mele socoteli!

Acum nu ne mai trebuie
În ţară păstoria ta,
Deci pleacă întru “ale tale”,

Aici nu ai ce căuta!

Însemnarea întâia pentru Sfântul Nifon

Sfântul Nifon se trăgea din părţile Peloponezului. Numele lui de botez era Nicolae. Era om învăţat şi îmbunătăţit în fapte încă din vârsta copilăriei. A plecat pe ascuns de acasă, în anii tinereţii, şi a intrat sub ascultarea unui sihastru vestit de la Epidaur, cu numele Antonie.

La sihăstria asta a primit cinul călugăresc şi a pus temelie nevoinţelor duhovniceşti. Ocupaţia lui era caligrafia (scrisul), din care îşi agonisea hrana. După săvârşirea Părintelui său a mai petrecut o vreme cu vestitul dascăl Zaharia (călugăr aghiorit) de la care a învăţat filozofia (cea după Dumnezeu). După ce dascălul său ajunge Episcop, ***Cuviosul Nifon pleacă în Sfântul Munte unde este primit la Mânăstirea Dionisiului.*** Podoaba virtuţilor lui şi înţelepciunea cuvintelor l-au făcut vestit în toate părţile. Mânăstirile din Sfântul Munte se întreceau care mai de care să-l cheme să ţină cuvânt de învăţătură fraţilor. Alergau sihaştrii din pustietăţi să se îndulcească din gura cea curgătoare de miere.

Ocupaţia lui mai de seamă, pe lângă învăţătura fraţilor era scrisul, la care avea mare talent.

N-a trecut multă vreme şi a trebuit să părăsească Mânăstirea (spre părerea de rău a lui şi a fraţilor), fiind ales Arhiepiscop la vestita cetate a Tesalonicului. Fiind lumea tulburată din cauza soborului viclean de la Florenţa, unde s-a pus la cale unirea ortodocşilor cu papistaşii, Sfântul Nifon s-a străduit să întărească norodul ortodox împotriva uneltirilor papistăşeşti.

Predicile lui erau ascultate de toţi, ca şi cele ale Sfântului Ioan Gură de Aur, căci în vremea aceea nu se afla alt luminător vestit ca Sfântul Nifon. ***De la Tesalonic a fost chemat la Constantinopol, unde ajunge Patriarh Ecumenic (a toată lumea).*** Viaţa şi cuvintele lui îl făceau să strălucească întocmai ca un soare în toată lumea pravoslavnică.

În vremea păstoriei lui mulţi dintre iudei şi dintre păgâni au primit Sfântul Botez, atraşi fiind de podoaba vieţii lui şi de minunatele lui cuvinte. Cu povaţa lui mulţi dintre rătăciţi (armeni şi papstaşi) se întorc la dreapta credinţă şi mulţi dintre creştinii râvnitori primesc cununa muceniciei, mărturisind pe Hristos în faţa Stăpânirii păgâneşti, fiind înarmaţi cu rugăciunile şi cu îndemnurile Sfântului Nifon.
Dar vrăjmaşul mântuirii şi organele lui nu puteau să rabde strălucirea acestui minunat Luminător al Bisericii. Au uneltit toate meşteşugurile ca să-l îndepărteze de la turmă.

- *Mai întâi s-au ridicat împotriva lui o parte din clerici (care erau otrăviţi de zavistie şi l-au silit să plece în surghiun). Însă Biserica n-a putut răbda mult lipsirea luminii lui, ci l-a chemat în scurtă vreme să lumineze în sfeşnicul obştesc al Pravoslaviei.*
- *A doua oară a fost scos cu sila din scaunul păstoriei de către sultanul turcesc, pe motiv că nu i-a dat cinstea cuvenită, când l-a întâlnit pe drum.*

Fiind îndepărtat cu tiranie de la cârma Bisericii, era ţinut sub pază la Adrianopol. Aflând despre asta ***Voievodul Munteniei Radu, l-a rugat să primească păstoria Bisericii din Ţara Românească şi el va mijloci ca să fie slobod din partea Stăpânirii.*** După mai multe rugăminţi din partea voievodului şi a boierilor, ***Cuviosul Nifon primeşte propunerea şi este adus în ţară ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei (Munteniei).***

Fiind pe atunci mare lipsă de carte şi de povăţuitori duhovniceşti, Sfântul Nifon a avut de luptat mult cu apucăturile cele rele care erau învechite la norod. A pus rânduială pe la biserici şi mânăstiri, povăţuindu-şi turma pe calea mântuirii, cu multă râvnă şi cu adâncă înţelepciune. Mustra pe toţi cei care defăimau legea, fără

a se sfii de cei mari. ***Mustra când era nevoie şi pe preoţi şi pe dregători şi chiar pe semeţul domnitor al ţării, Radu Vodă.***

La început, voievodul primea poveţele Sfântului şi părea a fi bucuros de orânduielile lui, însă n-a răbdat multă vreme. A venit prilejul ca să-şi dea pe faţă mândria lui (să-şi arate arama);

În vremea aceea s-a oploşit la curtea lui Radu Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El îşi lăsase acasă femeia şi copiii fiind urmărit de stăpânire şi venind în Muntenia căuta ca să ia în căsătorie pe sora voievodului Radu. Radu s-a învoit la această fărădelege măcar că ştia despre familia lui Bogdan din Moldova.

Sfântul Nifon s-a împotrivit acestei cununii necanonice şi a mustrat cu asprime pe boier şi pe voievod, arătându-le scrisoarea de la femeia legitimă a lui Bogdan.

Dar vorbele Sfântului n-au fost luate în seamă de ei, ba dimpotrivă, s-au sculat amândoi cu duşmănie împotriva Sfântului Păstor şi la urmă l-au silit să plece din ţară.

Atuncea Cuviosul Nifon,
Mustrând pe mândrul voievod,
Vorbeşte întru adunare,
(La dregători şi la norod):

“M-am străduit să apăr “Legea”,
Cu râvnă după Dumnezeu
Şi pentru asta Domnul vostru
Mă scoate de la postul meu!

Rămâneţi, fiilor, de-acuma,
Mai mult nu mă aveţi cu voi!
Dar vor veni pe capul Ţării
Necazuri grele şi nevoi!

Nelegiuitul cel de Radu
Cu moarte grea se va sfârşi,
Că răilor le vine vremea
Când, căutând, nu m-or găsi!”

Zicând acestea Cuviosul,
Îşi pune sfântul omofor

Şi leagă pe Bogdan-boierul
Şi pe semeţul Domnitor.

Apoi se-ntoarce spre Neagoe,
(Iubitul fiu duhovnicesc
Din viţă veche domnitoare)
Zicând cu glasul părintesc:

De-acuma, fiule, nevoia
Ne face să ne despărţim,
Dar noi cu Duhul – întru Domnul -
De-a pururea avem să fim!

Plângând Neagoe cu suspinuri
Ca cel orfan se tânguia:
De-acuma altă sprijineală
La cine oare voi afla?

Ai fost dulceaţa vieţii mele
Şi sprijinul duhovnicesc,
Cum pot să sufăr eu de tine
Pe viitor să mă lipsesc?

Zicând acestea cu durere,
La inimă se sfâşia
Şi sta îngenunchiat, rugându-l
Blagoslovenie să-i dea.

Iar el, îmbrăţişând pe tânăr,
Îl mângâia cu glasul blând
Şi cele ce vor fi pe urmă
Le-a arătat atunci zicând

Mânia cea dumnezeiească
În ţara voastră va veni;
Pe mulţi din neamul tău va pierde,
Iar tu nevătămat vei fi!

Eu merg precum voieşte Domnul,
Lăsându-te în seama Lui

Vei trece pe sub “spada morţii”,
Apoi la Tron te vei sui!

Păzeşte sfaturile mele,
Şi Dumnezeu te va păzi,
Că rugăciunea mea smerită
În toate te va însoţi!

Zicând acestea Fericitul,
L-a sărutat pe el cu drag,
Apoi făcând o rugăciune,
Apucă “drumul de pribeag”.

Însemnarea a 2-a pentru Sfântul Nifon - După izgonirea din scaun

Înainte de a pleca din ţară, Cuviosul Nifon afuriseşte în sobor pe nelegiuitul Bogdan şi pe toţi care fură părtaşi cu el la fărădelege (adică pe Radu Vodă). Aflând de asta voievodul, a dat ordin în toată ţara ca nimeni să nu dea nici un respect Cuviosului Nifon şi ameninţa cu pedeapsă de moarte pe cel care ar îndrăzni să-l găzduiască ori să-l ajute cu ceva.

Dar Cuviosul Nifon a fost îngrijit o bucată de vreme de către iubitul lui fiu duhovnicesc Neagoe, care se trăgea din familia veche domnitoare a "Basarabilor" şi care ţinea foarte mult la Sfântul.

Iar când a fost să plece din ţară Cuviosul Nifon, atunci a fost mare durere pentru evlaviosul tânăr. Atunci a auzit rostindu-se cuvintele prooroceşti ale părintelui său duhovnicesc pentru cele ce vor urma în ţară după plecarea lui.

Mergând necunoscut de nimeni,
La Sfântul Munte s-a oprit
Şi paznic la catâri acolo
Egumenul l-a rânduit.

O! Pogorâre negrăită!
Acelui minunat Ierarh!
Ce sta pe tron odinioară,
A toată lumea Patriarh!

De o smerenie ca asta
Şi Îngerii s-au minunat
Iară vrăjmaşii mântuirii
De asta s-au înspăimântat!

Dar Dumnezeu Prea Milostivul
Nu l-a lăsat necunoscut,
Ci arătat la tot soborul
(Întru minune) l-a făcut.

Căci în vedenie s-arată
Botezătorul lui Hristos
Şi porunceşte cu asprime
Amenințând pe Proestos:
Adună-ţi repede frăţimea,
Ca să întâmpini cu sobor
Pe Patriarhul Ecumenic,
Pe marele Luminător!

I-ajunge multa pogorâre,
Ajunge lui cât s-a smerit!
Primiţi cu cinste pe Păstorul!
Destul a stat acoperit!

Lovind în toaca de aramă
Soborul tot s-a adunat
Şi, cu făclii şi tămâiere
Pe Sfântul l-au întâmpinat.

Privelişte prea mişcătoare
Era atuncea de văzut
Când Sfântul aducea catârii
Venind pe jos de la păscut!

Văzând în poartă adunarea

Şi clopotele auzind,
S-a dat în dosul mânăstirii,
Nimic de sine bănuind.

Soborul însă cu grăbire
Întâmpinare i-a făcut,
Iar el, căzând lor la picioare,
Plângând, iertare le-a cerut.

Atunci Egumenul, cu cinste,
Pân-la pământ s-a închinat
Şi dreapta cea arhierească
Cu plânsete a sărutat.

Acele vorbe mişcătoare
Ce s-au rostit atunci de toţi,
În faţa slugii prea smerite
A le descrie nu le poţi!

În sunete veselitoare
De clopote şi de cântări,
S-a închinat toată frăţimea,
Cerându-i binecuvântări.

Iar cei cari mai înainte
Pe Cuvios îl defăimau,
Cerând cu lacrămi iertăciune,
Amar acum se tânguiau!

El, sărutându-i părinteşte,
Le-a spus cuvinte de folos,
Apoi intrând în mânăstire
Se nevoia întru Hristos.

Însemnarea a 3-a pentru Sfântul Nifon - După plecarea lui din Muntenia şi săvârşirea lui la Aton

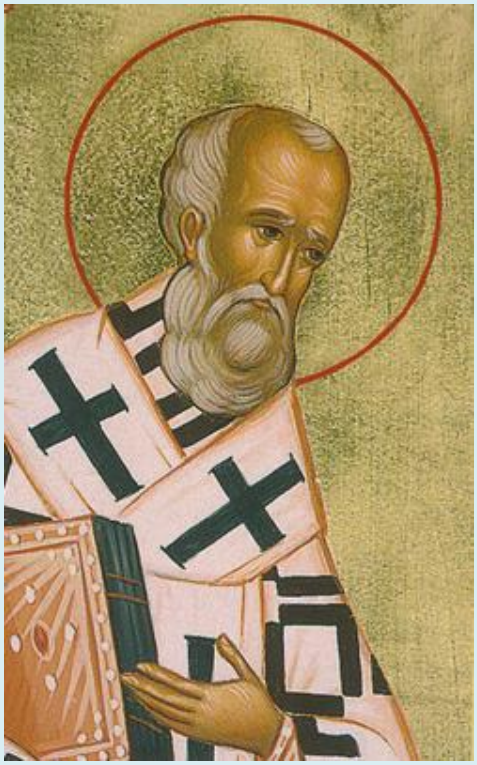

La mânăstirea Dionisiului din Sfântul Munte (cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul) era aşa rânduială ca toţi cei care doreau să fie închinoviaţi, trebuiau să slujească mai întâi la catârii mânăstirii (adică la "odaie", cum se zicea la noi).

La această slujbă a fost rânduit şi ***Cuviosul Nifon, fostul Patriarh ecumenic şi păstor duhovnicesc al "Ţării Româneşti".*** Acolo slujea ca un argat, păscând catârii şi cărând cele de nevoie pentru mânăstire, din pădure şi de la metoc (căci nu-l mai cunoştea nimeni şi nici el n-a spus cine este şi de unde vine).

Odată i-a venit rândul să facă de strajă noaptea din cauza piraţilor, care prădau mânăstirile. Pe la miezul nopţii pe când îşi făcea rugăciunea obişnuită, l-au văzut nişte fraţi şi pustnici îmbunătăţiţi din apropiere că era la înfăţişare ca o pară de foc şi minunându-se au spus egumenului pentru asta. Atunci egumenul a rânduit ca să se facă rugăciunile de obşte spre a descoperi Dumnezeu taina acelui frate începător.Atunci s-a arătat Sfântul Ioan Botezătorul Egumenului în vedenie poruncindu-i să întâmpine cu cinste pe Sfântul Nifon.

În chipul acesta s-au vădit cele ascunse ale smeritei slugi care făcea corvoadă la Mânăstirea Dionisiului.

Făcându-i-se primirea cu cinste ca unui Patriarh, s-a rugat de toţi ca să-i rânduiască ascultare în mânăstire, fără a face deosebire de ceilalţi fraţi din sobor. ***Deşi era acum bătrân şi slab, îşi petrecea viaţa cu multe osteneli, îndeplinind treburile cele mai de rând şi întărind pe fraţi prin pilda vieţii lui şi prin cuvintele lui cele pline de dar. El era întru toate şi pentru toţi "icoana cea vie a virtuţii şi izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească".***

Multe semne şi minuni a arătat Dumnezeu prin rugăciunile acestui pustnic smerit şi prea luminat Ierarh al lumii!

Odată primejduindu-se fraţii mânăstirii cu barca pe mare, când aduceau merinde de la metoc, Cuviosul Nifon a făcut rugăciune fierbinte pentru ei şi s-au domolit îndată valurile mării. Cunoscând fraţii puterea rugăciunii lui, l-au rugat cu multă stăruinţă ca să le dea ceva blagoslovit de el spre a fi păziţi în vreme de primejdie, pe viitor. Atunci Cuviosul Nifon, căzând în genunchi la rugăciune, le-a blagoslovit un fier (ce aveau în corabie), zicându-le să-l păstreze în loc curat şi la vreme de primejdie să-l slobozească cu o frânghie în apă şi se vor izbăvi de primejdie (numai dacă îşi vor ţine regulat pravila şi canonul). Şi era lucru de mare mirare, căci prin slobozirea fierului în apă, se domoleau numaidecât valurile, ca şi cum s-ar fi cucernicit de atingerea lui. Oricând se ivea primejdia pe mare, auzeai semnalul fraţilor: "Pogorâţi, pogorâţi repede pe "Patriarhul" în apă!" (adică fierul blagoslovit de Cuviosul Nifon). Şi totdeauna se făceau minuni prea slăvite cu fierul acela, încât fraţii îl ţineau la mare cinste, închipuindu-şi că au împreună cu ei pe Sfântul.

S-a păstrat la corabia mânăstirii Dionisiului "Fierul Nifon" peste 150 de ani, până când s-a pierdut în apă.

Cuviosul Nifon alerga în toate părţile unde erau treburile mai grele spre a da ajutor şi a încuraja pe fraţi, căci fiind mânăstirea aşezată pe o coastă prăpăstioasă, cu multe necazuri şi primejdii îşi agoniseau cele de nevoie. ***Cuvintele lui erau ca un balsam de alinare pentru toţi, căci în tot Sfântul Munte nu se afla alt părinte duhovnicesc şi dascăl iscusit ca Sfântul Nifon.***

Aproape de sfârşitul vieţii lui, s-au adunat mulţimi nenumărate de monahi de prin toate mânăstirile şi de prin pustietăţi ca să ia blagoslovenia lui cea de pe urmă. Şi toţi erau cuprinşi de o jale negrăită pentru lipsirea povăţuitorului obştesc.

L-au rugat atunci cu multe lacrămi şi cu amare tânguiri ca să le dea în scris o rugăciune de dezlegare pentru sufletele celor adormiţi (spre a se citi pe Mormânt). Atunci fericitul le-a lăsat "cu limbă de moarte" Molifta cea de dezlegare pentru răposaţi, pe care o foloseşte Sfânta Biserică de Răsărit până astăzi.

La mormântul lui se săvârşesc minuni şi semne preaslăvite întotdeauna.

Cu poveţele lui cele înţelepte şi cu rugăciunile lui cele bine primite de Dumnezeu, multe suflete s-au mântuit şi mulţi rătăciţi au aflat calea adevărului. Iar o parte din ei au primit cununa muceniciei, cu blagoslovenia lui.

Doi ucenici a avut Sfântul mai aproape şi amândoi au fost număraţi în rândul mucenicilor, mărturisind pe Hristos cu îndrăzneală înaintea stăpânirii păgâneşti (a turcilor). Amândoi ucenicii – Macarie şi Ioasaf – au petrecut împreună cu Sfântul în Muntenia şi după aceea l-au însoţit în Sfântul Munte. Macarie a mărturisit pentru Hristos în Tesalonic, în vremea când trăia încă Sfântul Nifon, iar Ioasaf a mărturisit în Constantinopol, după săvârşirea din viaţă a Părintelui său, după cum a fost proorocit şi blagoslovit de el.

În chipul acesta minunat a vieţuit şi s-a săvârşit Cuviosul Părintele nostru Nifon, prea strălucitul Luminător al lumii, piatra cea neclătită a răbdării, care s-a lămurit ca şi aurul în cuptor prin grele încercări şi primejdii. Pomenirea lui se săvârşeşte la 11 ale lunii August.

PS. Este de însemnat şi aceasta, că în vremea când argăţea (necunoscut) la catârii mânăstirii Dionisiului, au fost trimişi delegaţi de la Sinodul Arhiereilor din Constantinopol, ca să-l aducă înapoi pe "Tronul Ecumenic", văzându-se lipsa care era în Biserică, după plecarea lui. L-au căutat în toate părţile având şi întărire de la sultanul turcesc ca să-l aducă neapărat la postul lui. Au mers şi la Sfântul Munte, iscodind pe la mânăstiri şi prin pustietăţi pentru dascălul lor, însă nu l-au putut afla nicăieri, căci cine îşi putea închipui că "rândaşul" de la odaia Dionisiului a fost Patriarh a toată lumea şi luminătorul Ortodoxiei!

Atunci în "Ţara Românească",
(Pentru semeţul voievod)
A fost grozavă tulburare,
La mânăstiri şi la norod.

Stârnitu-s-au şi boale grele

Şi secetă cu groaznic vânt,
Ca o pedeapsă de la Domnul
Pentru gonirea “celui Sfânt”!

Din mult-acea neplouare,
Pământul roadă n-a adus
Şi toţi au cunoscut din asta
“Bătaia Domnului de sus!”

Abia şi-a cunoscut greşeala
Nechibzuitul Domnitor,
Şi căuta acum pe Sfântul
În toate părţile de zor.

Dar n-a putut să-i dea de urmă
(Precum a şi fost proorocit),
Apoi şi el căzu în boala
Care cumplit l-a chinuit!

Că trupul – de multe rane -
Ca ciurul i s-a găurit
Şi putrezind, ieşea dintr-însul
Duhoare de nesuferit!

Deci, neputând atuncea nimeni
Să se apropie de el,
Cu chinuri nemaipomenite
S-a stins la Argeş, în “Castel”.

Iar după moartea lui – se spune -
Că Dumnezeu a arătat
Un semn de groaznică mânie,
La toţi fiind înfricoşat!

Mormântul lui la Mânăstire
Era trei zile tremurând
Şi toţi erau cuprinşi de spaimă,
“Mânia cerului” văzând!

Apoi la “Tronul de Domnie”

Neînţelegeri au urmat,
Suindu-se, cu tiranie,
Boierii Mihnea şi cu Vlad;

Iar pe Neagoe (despre care
Mai înainte am vorbit),
Au căutat ca să-l omoare
Dar Sfântul Nifon l-a păzit.

Prin rugăciunea cea fierbinte
A Sfântului ocrotitor,
Se izbăveşte de la moarte,
Fiind ales ca Domnitor.

Suindu-se pe “Tronul Ţării”
Neagoe s-a călăuzit
De rugăciunea şi povaţa
Părintelui celui Sfinţit.

Însemnarea a 4-a pentru Sfântul Nifon - Împlinirea proorocirilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă şi a ţării

În Muntenia, după plecarea silnică a Cuviosului, au urmat multe necazuri şi tulburări. Din cauza secetei îndelungate şi a vânturilor celor rele, n-a rodit pământul nici pâine pentru hrana norodului şi nici păşune pentru vite, pentru asta a urmat foamete grea şi boli omorâtoare. La mânăstiri au fost tulburări şi răscoale în norod. Iar boierimea s-a împărţit în tabere pentru ocuparea domniei. Din multa duşmănie ce era între ei, s-a vărsat mult sânge între fraţi, iar familia Basarabilor (din care se trăgea tânărul Neagoe, fiul duhovnicesc al Sfântului Nifon) a suferit prigoane înfricoşate şi însuşi Neagoe a scăpat prin minune de la moarte.

Fiind acoperit prin rugăciunile sfântului său Părinte duhovnicesc, Neagoe se izbăveşte de la moarte sigură şi este ales Domnitor al Munteniei. În toată viaţa lui a păzit cu sfinţenie sfaturile cuviosului său Părinte, văzând cu ochii cum se împlineau toate vorbele lui.

Fiind acum la bătrâneţe
Smeritul “Pustnic şi Ierarh”,
Prea cuvios îşi dă sfârşitul
Adevărat “de Patriarh”!

Fiind rugat de tot soborul
El lasă fraţilor când moare,
Spre veşnica lui pomenire
“Molifta cea de Dezlegare”.

Iar trupul lui cinstit rămâne
Ca un izvor vindecător
Şi sfânt “liman de ocrotire”
Prea necăjitului sobor.

Trimis-a deci atunci “solie”
Evlaviosul Domnitor
S-aducă Moaştele sfinţite
În Ţară pentru ajutor.

Primindu-le cu multă cinste,
Le-a pus deasupra, pe mormânt,
Unde zăcea cu neiertare
Acel ce izgonea pe “Sfânt”!

Făcând obştească priveghere
Prin semne s-a încredinţat
Că Fericitul lui Părinte
Pe Radu Vodă l-a iertat.

Cu negrăită bucurie
Pe Sfântul l-au sărbătorit
Şi toţi se vindecau de boale
Prin darul lui cel preaslăvit.

Căci orbii dobândeau vederea
Şi cei ologi se îndreptau,
Iar cei cu duhuri necurate,
Prin darul lui, se izbăveau!

Odată – noaptea – Sfântul Nifon
S-a arătat lui Vodă-n vis
Şi, sfătuindu-l părinteşte,
La urmă către el a zis:

“De-acuma, fiule iubite,
Trimite-mi trupul înapoi,
Să ne fie pentru mângâierea
Soborului întru nevoi!”

Deci ascultându-l voievodul,
La Aton iarăşi l-a trimis,
Oprind cinstitul cap şi mâna,
Precum “Soborul i-a permis”.

De-atunci la Curtea de Argeş
Păstratu-s-a cinstitul cap
În prea măreaţa mânăstire
A lui Neagoe Basarab.

Iar trupul “Sfântului”, la Aton,
Rămâne ca cinstit odor,
Păstrat în cea mai scumpă raclă
De la numitul Domnitor.

Însemnarea a 5-a pentru Sfântul Nifon - Aducerea Sfintelor Moaşte în Ţară, iertarea lui Radu Vodă şi întoarcerea Moaştelor

Aflând evlaviosul Domnitor Neagoe despre săvârşirea întru Domnul a Sfântului său Părinte duhovnicesc, a trimis pe doi egumeni mai însemnaţi şi câţiva boieri cu daruri bogate şi cu scrisori la Sfântul Munte (în mânăstirea Dionisiului), cerând cinstitele Moaşte ale Cuviosului Nifon, ca să fie aduse în Muntenia spre blagoslovenia şi iertăciunea Ţării întregi şi spre dezlegarea afuriseniei răposatului voievod Radu, care murise neîmpăcat.

Grea de tot a fost pentru sobor cererea aceasta şi nu s-ar fi învoit cu nici un chip, însă Cuviosul Nifon a arătat prin semne că este voia lui să împlinească dorinţa iubitului său fiu duhovnicesc, Neagoe. Nimeni dintre părinţi n-a îndrăznit să deschidă mormântul Sfântului, atunci Marele Logofăt al lui Neagoe, având îndrăzneală şi încredere în multa evlavie a Stăpânului său, a început să sape la Mormântul Sfântului şi îndată a ieşit o mireasmă prea minunată de la Cinstitele Moaşte, care s-a răspândit în toată latura aceea. Deci scoţând Cinstitele Moaşte le-au aşezat într-o raclă prea scumpă şi s-a făcut priveghere de toată noaptea. Au alergat atunci din toate părţile monahi spre a se închina şi mulţi s-au vindecat de boli prin atingerea lor.

Aduse fiind apoi în ţară la noi cu multă cinste, au fost primite la Dunăre de episcopii ţării cu mare sobor de clerici, de boieri şi de norod.

Când s-au apropiat de cetatea lui Bucur (Bucureşti) a ieşit întru întâmpinare şi voievodul cu toată curtea lui. Îmbrăţişând cu lacrimi fierbinţi racla Sfântului a sărutat cu negrăită bucurie şi cu adâncă evlavie Cinstitele Moaşte ale iubitului său părinte şi ocrotitor. Apoi ridicând pe umerii săi Racla Sfântului, dimpreună cu cei

mai de seamă sfetnici ai săi au mers cu alai strălucit (în sunetele clopotelor şi al cântărilor) până la mânăstirea Dealu, care era zidită de Radu Vodă, unde era îngropat acesta. Acolo au aşezat racla cu Sfintele Moaşte pe mormântul lui Radu Vodă, ca semn de împăcare a Sfântului cu prigonitorul său. După aceea s-a făcut priveghere de toată noaptea, cu tot soborul şi cu toată "Curtea Domnească".

Pe la miezul nopţii, aţipind puţin Neagoe (în vremea privegherii) i-a descoperit în vedenie Cuviosul Nifon că s-a împlinit dorinţa lui şi a fost iertat răposatul Radu Vodă, pricinuind negrăită bucurie tuturor.

După aceea s-au făcut litanii mari cu Cinstitele Moaşte, prin multe locuri din ţară şi s-au săvârşit nenumărate minuni cu bolnavii care se atingeau de ele. Alerga norodul din toate părţile şi de peste hotare ca să se închine la racla Sfântului. Apoi luând înştiinţare prin vis ca să întoarcă cinstitele Moaşte la Aton, Neagoe Basarab le-a aşezat într-o raclă minunată şi le-a trimis cu cinste în Sfântul Munte. Ea este lucrată din aur cu un meşteşug neîntrecut şi-i împodobită peste tot cu pietre scumpe şi cu smalţ. Deasupra are zugrăvită Icoana Sfântului, având alături pe Neagoe îngenunchiat la picioarele lui. Toate "Proschinatarele" Sfântului Munte şi toţi care au trăit sau au vizitat Sfântul Munte mărturisesc că racla dăruită de Neagoe este un odor fără pereche – în scumpete şi în meşteşug.

La trimiterea Cinstitelor Moaşte din ţară, Neagoe Basarab – după aprobarea Soborului din Sfântul Munte – a oprit cinstitul cap şi mâna Sfântului Nifon, iar el a dăruit mânăstirii Dionisiului cinstitul cap al Sfântului Ioan Botezătorul (al cărui hram este mânăstirea) într-un chivot lucrat la fel din aur şi pietre scumpe.

Odată cu Cinstitele Moaşte, evlaviosul voievod a trimis şi multe daruri bogate pentru mânăstire, apoi a ridicat din temelie multe clădiri în cuprinsul mânăstirii Dionisiului, unde este pomenit totdeauna la Ctitori, la un loc cu Împăraţii bizantini.

Cât a trăit Neagoe nu s-a despărţit nicidecum de Moaştele Părintelui său duhovnicesc, ci le purta cu sine oriunde mergea – ca un scut de apărare împotriva celor văzuţi şi nevăzuţi potrivnici. După moartea sa le-a dăruit Mânăstirii de la Curtea de Argeş, zidită de el.

Cinstitul Cap al Sfântului Ierarh Nifon se află până în ziua de azi în minunata Biserică a lui Neagoe de la Curtea de Argeş, alături de cinstitele capuri ale Sfinţilor Mucenici Serghie şi Vah şi al Sfintei Muceniţe Tatiana, ţinând tovărăşia fecioarescului şi prea cinstitului trup al Sfintei Muceniţe Filofteia.

De la capul acestui minunat Ierarh şi grabnic ajutător al ţării noastre, la nevoie îşi iau binecuvântarea prea evlavioşii voievozi când pornesc la lupte împotriva păgânilor, a ungurilor şi a polonilor, vrăjmaşii credinţei şi ai neamului nostru.

Cu rugăciunile Cuviosului Nifon se înarmează marele voievod Mihai Viteazul, când îngrozeşte pe păgâni şi-i înfrânge de istov, care loveşte ca un fulger pe unguri şi pe poloni şi moare, apoi, ucis mişeleşte pe Câmpia Turzii.

În trecerea lui spre locaşul de veci de la Mânăstirea Dealu – ctitoria cu mormântul lui Radu Vodă – capul lui Mihai Viteazul este prohodit în Biserica lui Neagoe de la Argeş, unde îl aşteaptă Sfântul Patriarh Nifon, înconjurat de Sfinţii Mucenici, spre a-l întâmpina ca pe un adevărat mucenic al cauzei noastre naţionale.

Megalinaria (Mărimurile) Sfântului Nifon, glas 2, după melodia megalinariilor de la Paraclisul Maicii Domnului: Apo ton polon mu amartioan
Tronul Ecumenic împodobeşti
Şi păstor pe urmă
Te arăţi Ţării Româneşti,
Apoi din Sfântul Munte
Cu daruri vii la noi,
Spre mântuirea turmei
La vreme de nevoi.

Troparul Cuviosului Nifon, glas 5, după: Tin tahian su schepin che tin boithian
Ca sfeşnic în lume ai strălucit
Şi la noi în ţară ai păstorit,
Aşezând orânduieli
Dăscălit-ai pe norod
Izbăvindu-l de sminteli.
Înalt Prea Sfinţite Nifon,
Cel mare între Ierarhi
Şi Sfânt între Patriarhi.

Condacul, glas 3, pe melodia condacului de la Naşterea Domnului în greceşte (I Parthena simeron)
Prea cinstitul cap al tău,
La Curtea de Argeş,
Depărtare celui rău
S-a arătat totdeauna;
Prea Cuvioase,

Daruri dând la Voievozii cei vrednici
Şi pe calea mântuirii
Îndrepţi pe cinstitorii tăi.

Epilog

Tulburările şi lipsa
Care scrie c-au urmat
Când l-au scos pe Sfântul Nifon,
Astăzi iar s-au arătat!

Iarăşi vezi în toată lumea,
Cum a fost atunci la noi
Urâciune între neamuri,
Prigonire şi nevoi.

Terminatu-s-a cu "Radu"
Cel cu vechi "aşezământ",
Azi domneşte "Vlad cu Mihnea"
În tot locul pe pământ!

Iar "Neagoe şi cu Nifon"
Sunt de-a pururi prigoniţi
Şi, departe de la "turmă"
Stau acuma surghiuniţi.

Până când acei "legitimi"
Nu vor fi la "locul lor",
Noaptea este fără lună,
Munca este fără spor!

(Ieroschimonahul Ioan Iacob 25 ianuarie 1955, în Schitul "Sfânta Ana" de la Hozeva, Valea Enon)

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Viaţa Sfântului Daniil Sihastru de la Mănăstirea Voroneţ

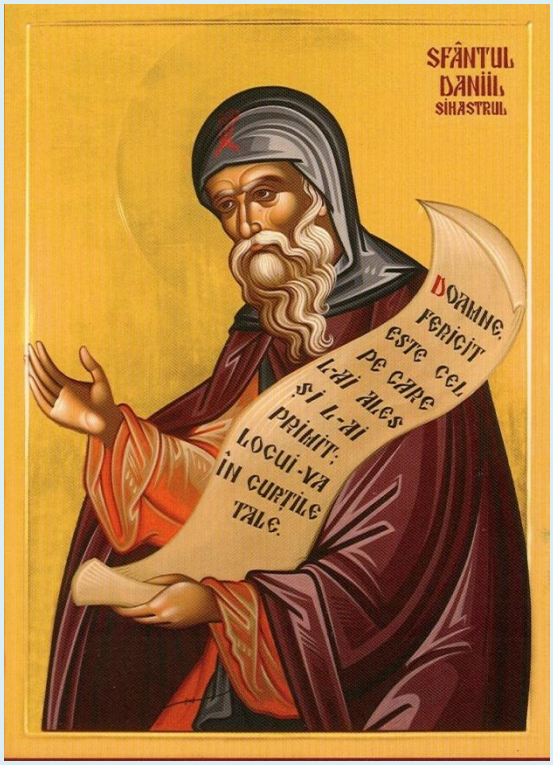

(Prelucrată după un studiu de preot prof. Petru Răzuş din revista Studii Teologice nr. 3-4, anul 1956, a Patriarhiei Române, Bucureşti)

Acest bărbat sfânt a fost din tinereţile sale împodobit de Dumnezeu cu daruri alese, asemenea unui pom încărcat de roade.

El s-a născut dintr-o familie de oameni săraci de pe moşia Episcopiei de Rădăuţi şi a primit din Botez numele de Dumitru.

Pe când lucra pe moşia mânăstirii împreună cu monahii, fiind încă un băieţandru, a prins multă dragoste de viaţa călugărească, învăţând pravila şi ascultând sfaturile monahilor.

Evlavios la suflet şi cu inimă plină de smerenie şi blândeţe, tânărul Dumitru a îndrăgit calea Domnului şi părăsind deşertăciunile vieţii a intrat în cinul monahicesc, primind metanie în mânăstirea Rădăuţilor. Numele lui de călugărie a fost David. Acolo a avut prilejul ca să urmeze şcoala Episcopiei de Rădăuţi, adăpându-se cu lăcomie din izvoarele învăţăturii celei mântuitoare.

Sporind cu învăţătura, el sporea şi la îmbunătăţirea vieţii întru cele duhovniceşti. Luminându-se la cele dinlăuntru prin rugăciuni fierbinţi şi tot felul de nevoinţe, s-a învrednicit în scurtă vreme de darul tămăduirilor şi al proorociei. Pe lângă acestea mai avea şi darul sfătuirii duhovniceşti, din care se vedea adânca lui înţelepciune pe care o primise de la Dumnezeu.
Cuviosul David (adică sihastrul Daniil de mai târziu), n-a rămas multă vreme în mânăstirea Rădăuţi, ci s-a retras în Mânăstirea Sfântul Lavrentie aproape de Vicovul de Sus, pe locul care se zice Lavra (unde a fost pe vremuri lavră de călugări).

În mânăstirea aceasta, el urmează aceeaşi viaţă înaltă, petrecându-şi vremea în rugăciuni fierbinţi, pe care le făcea stând în genunchi, cu post şi cu multe osteneli.

Lucrul mâinilor (rucodelia) era împletirea coşurilor de nuiele, iar hrana lui erau verdeţurile (buruienile) şi rădăcinile. În chilia lui nu se stingea lumina niciodată în vremea nopţii. Era aspru – atât cu el însuşi, cât şi cu alţii – însă la toate avea dreaptă socoteală. Mulţi oameni se foloseau din viaţa şi din sfaturile lui.

O dată fiind trimis de egumenul mânăstirii la târgul din oraşul Siret, a întârziat prea mult fiind silit de credincioşi ca să le dea sfaturi. Pentru asta egumenul l-a canonisit foarte aspru. Tânărul David a împlinit canonul fără de cârtire, însă după aceea n-a mai stat în mânăstire, ci s-a retras în singurătate în Valea pârâului Putna, pentru a-şi împlini fără piedică, nevoinţele sale.

Odată cu retragerea lui la pustie, cuviosul David a îmbrăcat schima cea mare primind numele de Daniil.

Şi-a ales locul de sihăstrie tocmai unde se varsă apa Viteului în pârâul Putnei, acolo era locul cel mai sălbatic şi mai depărtat de lume. În partea stângă a Putnei, cum urci la deal prin codrii cei nepătrunşi, se ivesc nişte stânci uriaşe de gresie. Într-una din stâncile acestea, a început să-şi sape locuinţa sa cuviosul nostru Daniil.

Ani întregi s-a ostenit cuviosul, cioplind stânca cea vârtoasă, până când şi-a făcut o încăpere pentru locuinţă şi alta pentru Paraclis, cari se văd până în ziua de astăzi şi poartă numele Sfântului Daniil Sihastru.

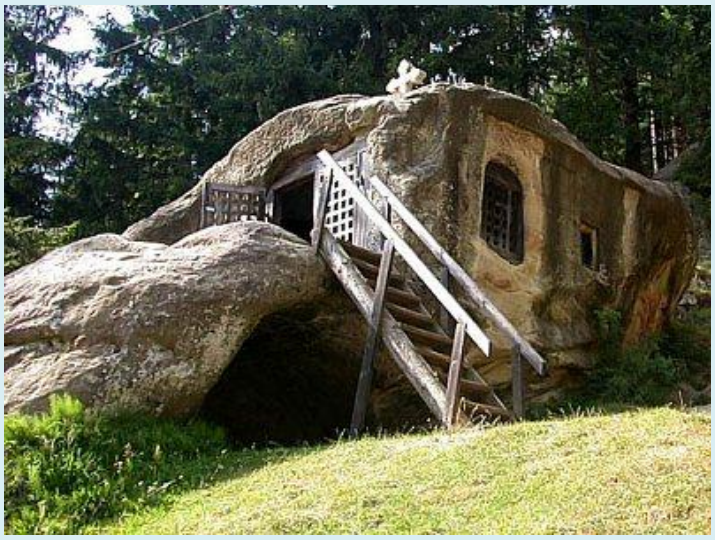

Viaţa lui cea minunată n-a putut să rămână tăinuită de lume. Aroma cea duhovnicească a faptelor s-a răspândit în toate părţile. Au început să curgă spre chilia lui mulţime de credincioşi, unii mergeau pentru sfaturi, iar alţii pentru a se tămădui de felurite boli. Toţi îl cinsteau ca pe un sfânt, căci pe lângă altele Cuviosul Daniil avea şi darul proorociei.

Era cunoscut şi cinstit nu numai de norodul cel simplu, ci de însuşi Voievodul ţării şi de toţi boierii.

După toate mărturiile istoriei, se poate vedea cât de mult s-a împrietenit cu Ştefan cel Mare, încă din anii tinereţii lui, când era stăpân în Moldova Bogdan, tatăl lui Ştefan.

Cuviosul Daniil era mai în vârstă ca Ştefan, care îl avea la mare evlavie pentru faptele lui cele minunate şi mai ales pentru adânca lui înţelepciune.

Unii scriitori de azi sunt de părere că voievodul Ştefan a cunoscut pe Sihastru abia atunci când a fost ţara în primejdie, după înfrângerea moldovenilor la Valea Albă.

Adevărul însă este că Ştefan Vodă îl cunoştea pe Sihastru încă din tinereţe, înainte de a se urca pe tronul ţării.

El venea adesea la chilia Sfântului, pe vremea când se liniştea în Valea Putnei, şi uneori petreceau împreună mai multe zile de-a rândul, ascultând învăţăturile lui şi dormind pe o prispă de piatră, după cum povestesc oamenii din apropiere, căci au auzit de la bătrânii lor. Apoi când tatăl voievodului Ştefan a fost ucis la Reuşeni

(de Petru Asan), atunci tânărul Ştefan vine iarăşi la chilia Sihastrului, unde află mângâiere şi îmbărbătare întru scârba lui cea mare. Atunci – spune tradiţia – că i-a proorocit Sfântul Daniil tânărului Ştefan că va ajunge voievod al ţării, după cum s-a şi împlinit cuvântul. Asta a făcut ca numele lui să fie şi mai cinstit în faţa norodului.

Din această vreme aproape toată viaţa Cuviosului Daniil se împleteşte cu faptele cele măreţe ale voievodului Ştefan.

Aceasta se dovedeşte din istoriile vechi (ale cronicarilor), din diferite inscripţii şi din tradiţie.

Voievodul în marea lui evlavie, îl asculta totdeauna şi pentru aceasta la blagoslovit Dumnezeu cu multe biruinţe asupra vrăjmaşilor ţării, mai ales asupra păgânilor turci.

De aici putem înţelege pentru ce Voievodul Ştefan a primit numele de: "Cel Mare şi Sfânt". Căci mai toţi oamenii cei mari, cari au avut legături cu sfinţii şi au ascultat de sfatul lor, au ajuns şi ei la sfinţenie (cum a fost Sfântul Împărat Constantin cel Mare, Iustinian cel Mare, Voievodul Neagoe Basarab, Mircea cel Mare şi alţii).

Pe când sihăstrea Cuviosul Daniil pe Valea Putnei, fiind cercetat odată de Voievodul Ştefan, Cuviosul îl sfătuieşte ca să înalţe o mânăstire în acele locuri frumoase şi liniştite. Voievodul l-a ascultat şi a zidit acolo vestita mânăstire Putna (unde se află şi mormântul lui Ştefan Vodă). Această mânăstire a fost sfinţită în anul 1471 (mânăstirea nu este departe de chilia Sihastrului Daniil).

La această sfinţire au luat parte Mitropolitul ţării, Teoctist, Episcopul Tarasie al Romanului, Antim Teodor de la Bistriţa, arhim. Iosaf de la Neamţ, care a ajuns apoi egumen la Putna.

Ştefan cel Mare ar fi dorit ca să-l pună stareţ la Putna pe Cuviosul Daniil (ca cel care era părintele lui duhovnicesc) însă cuviosul n-a voit egumenia, ci s-a retras la chilia lui.

După aceea Părintele nostru Daniil n-a mai avut linişte în Sihăstria lui ca mai înainte. Valea Putnei era mereu călcată de rădvanele (trăsurile) boiereşti, care vizitau mânăstirea Putna şi din evlavie treceau şi pe la chilia Sihastrului Daniil.

Sfântul a început să se gândească la un alt loc de liniște, mai ferit de lume.

Dar tocmai in vremea aceea, s-a săvârşit din viaţă mitropolitul ţării Teoctist. Şi (după cum spune tradiţia) Ştefan Vodă avea ca scop să-l aducă la scaunul mitropoliei pe Sfântul Daniil Sihastrul.

S-au pregătit toate pentru alegerea lui şi s-a pornit mult alai, soborul clericilor de la Suceava cu boierii cei mari spre chilia Sfântului.

Dar în noaptea aceea, Cuviosul luase drumul prin munte spre Voroneţ. Trimişii Domnului şi Soborul au aflat chilia Sihastrului goală.

Sfântul Daniil – având oarecari semne despre planul Voievodului – a apucat înainte calea pustiei. A trecut munţii Obcina Mare, apoi pe apa Voroneţului (care i se mai zice şi apa Corbului) şi a ajuns în nişte locuri sălbatice şi necălcate de oameni. Acolo sub stânca Şoimului, pe apa Voroneţului şi-a făcut noua lui chilie.

Mai la vale de chilia lui era mânăstirea de călugări, unde era egumen Popa Misail pe la 1471. (Biserica aceasta de lemn a fost zidită apoi din piatră de Ştefan, după îndemnul Sfântului Daniil).

În scurtă vreme a mers vestea iarăşi prin ţară despre faptele lui şi lumea a început să-l caute, iar ucenicii roiau împrejurul lui ca şi albinele.

Sfântul Daniil era acum bătrân şi mergea aplecat, sprijinindu-se în toiag. El vindeca felurite boli şi betegiuni (cum spun bătrânii), avea adeseori vedenii minunate şi spunea mai înainte cele viitoare.

Mulţi dintre ucenicii lui au avut viaţă înaltă, iar unii au ajuns până la scaunul Mitropoliei (cum a fost mitropolitul Grigorie Roşca, ucenicul sfântului).

Când ţara Moldovei se afla în pericol, Voievodul Ştefan alerga la chilia Sfântului Daniil pentru a-i cere rugăciuni şi sfaturi.

Aşa de pildă după lupta cu turcii de la Valea Albă, unde moldovenii avură pagube mari, Ştefan Vodă a mers la chilia Sfântului Daniil.

Iată cum scrie cronicarul Ioan Neculce despre vremea aceea:

"Iar Ştefan Vodă, mergând de la Cetatea Neamţului în sus pe Moldova, a mers pe la Voroneţ unde trăia un părinte Sihastru, pe nume Daniil. Şi bătând Ştefan Vodă în uşa Sihastrului să-i descuie, a răspuns Sihastrul să aştepte Ştefan Vodă afară, până îşi va isprăvi ruga. Şi după ce şi-a isprăvit Sihastrul ruga, l-a chemat în chilie pe Ştefan Vodă. Şi s-a spovedit Ştefan Vodă la dânsul.

Şi l-a întrebat Ştefan Vodă pe Sihastru ce va mai face, că nu poate să se mai bată cu turcii: închina-va oare ţara la turci, au ba? Iar Sihastrul a zis să nu se închine, că războiul este al lui. Numai că, după ce va izbândi să facă o mânăstire acolo în numele Sfântului Gheorghe, care să fie hramul Bisericii.

Deci a purces Ştefan Vodă în sus, pe la Cernăuţi şi pe la Hotin, şi a strâns oaste, feluri de feluri de oameni şi a purces în jos.

Iar turcii înţelegând că va să vie Ştefan Vodă cu oaste în jos, au lăsat şi ei Cetatea Neamţului de a o mai bate şi au început a fugi spre Dunăre. Iar Ştefan Vodă a început a-i goni din urmă şi a-i bate până i-a trecut Dunărea.

Şi întorcându-se înapoi Ştefan Vodă, s-a apucat de a făcut Mânăstirea Voroneţului şi a pus Hramul Bisericii Sfântul Gheorghe." (din "O seamă de cuvinte" de Ion Neculce).

După cum se vede cuviosul Daniil era destul de cunoscut de Ştefan Vodă, pentru aceasta nu se sfieşte să-i zică să mai aştepte afară. Iar îndemnurile lui către Voievod erau mai ales pentru zidirea mânăstirilor şi ajutorarea celor nevoiaşi.

Prin cuvântul Sfântului, se preamărea Dumnezeu şi Sfintele Locaşuri, iar darul lui Dumnezeu preamărea pe evlaviosul Voievod, care dădea ascultare Sfântului.

Sfântul Daniil a ajuns să vadă cu ochii împlinirea dorinţei sale, căci la 1488 a fost sfinţită Mânăstirea Voroneţului, pe vremea egumenului Efrem.

După spusele tradiţiei, Sfântul Daniil ar fi fost stareţ în Mânăstirea Voroneţului după Efrem, care a fost pe vremea Sfinţiei Sale.

Acest lucru se dovedeşte şi din slovele cari sunt pe mormântul lui. La anul 1488 (17 August) Ştefan Vodă dăruieşte mânăstirii Voroneţ Topliţa Rece şi Suha Mare cu toate poienile şi muncelele, cu izvoarele Răcăoane, Astra şi Negrileasa.

La moartea stareţului Efrem, Sfântul Daniil se afla în mânăstire, fiind silit de bătrâneţe să părăsească sihăstria lui cea mult iubită.

Pentru aceasta soborul mânăstirii Voroneţ îl alege stareţ. Nu mult după 1488 viteazul nevoitor, împovărat de mulţimea anilor, îşi dă sufletul în mâinile Domnului. A fost îngropat în pronaosul (nartica) Bisericii în partea dreaptă.

La înmormântarea Sfântului (după cum spune tradiţia) a fost de faţa şi Voievodul Ştefan, cu un mare sobor de clerici. Din porunca Voievodului s-a aşezat pe mormântul lui o lespede frumoasă de gresie. Pe această lespede sunt săpate următoarele cuvinte: "Acest mormânt este al părintelui nostru David, ca schimonah Daniil". Inscripţia este simplă, fără cuvinte de slavă după cum a fost şi viaţa lui simplă şi smerită.

După cinstita lui adormire, evlavia credincioşilor n-a contenit şi nici nu s-a micşorat, ci mai vârtos a sporit prin mulţimea minunilor care se făceau la mormântul lui.

Veneau vlădicii şi norodul din depărtare pentru a săruta cinstitele lui moaşte şi toţi aflau ajutor şi mângâiere întru boli şi necazuri.

Numele Sfântului Daniil Sihastru şi vestea minunilor lui se răspândeşte în toate colţurile ţării şi ajunge să fie cunoscut şi de alte naţii. De pildă, vestitul teolog malorus (ucrainian) Zaharia Kopistemschi, când pomeneşte despre Sfinţii Români (în cartea sa "Palidonia") scrie şi despre Sfântul Daniil de la Voroneţ numindu-l "Ciudovoreţ" – făcător de minuni.

De asemenea Cuviosul Daniil este trecut pe lista Sfinţilor moldoveni în actele curţii imperiale din Rusia scrise de către Şambelanul Andrei Nicolaievici Muravier. Lista (adică catalogul) aceasta cu Sfinţii Români a fost cerută de Mitropolia Moldovei în anul 1857. În actul acesta sunt trecuţi 17 Sfinţi Români cu vieţile lor (Sfântul Daniil este al faptelor).

Şiragul Sfinţilor Români este destul de bine cunoscut şi se găsea prin mânăstirile noastre, de unde ajungea cunoscut şi de străini (cum este cazul cu teologul rus de mai sus).

În volumul IV cu Vieţile Sfinţilor scris de ***mitropolitul Dosoftei al Moldovei, la pagina 152 se află scrise următoarele: "Deci mulţi sfinţi se fac, şi până astăzi se fac … căci în vremea de acum mulţi sfinţi sunt de petrec cu noi, care numai***

Domnul îi ştie la învierea lor. Dar tocmai din români mulţi sunt. La care le-am şi văzut viaţa şi traiul lor, dar nu s-au căutat fără numai Daniil de Voroneţ şi Rafail de Agapia; am sărutat şi sfintele lor moaşte".

În cartea "Oratoriul" a ***Ep. Melchisedec*** ***se spun între altele şi acestea: "Daniil de la M-rea Voroneţ, contemporan cu Marele Ştefan. Acest cuvios a îmbărbătat la luptă contra turcilor pe Marele erau, după vincela (înfrângerea) ce suferise de la ei la Valea Albă".***

Cuviosul Daniil între sfinţi se mai poate vedea şi din mineiele vechi şi din unele mai noi, precum şi în unele poezii, cum este poezia "Daniil Sihastru" a lui D. Bolintineanu după cronicarul Neculce.

Afară de aceste mărturii care se găsesc prin cărţi, mai sunt şi diferite hrisoave din vremea veche, care pomenesc numele lui, socotindu-l ca sfânt. Aşa de pildă într-un act al voievodului Iliaş Mareş din anul 1531 (21 Martie) se întăreşte dania mitropolitului Grigorie de la Voroneţ unde zice: "este hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe … şi unde odihneşte Sfântul stareţ Daniil".

Într-unul din actele Mitrop. Grigorie Roşca (ucenicul Sfântului Daniil) mitropolitul cere ca să fie pomenit între ctitori şi anume zice: "după pomenirea Sfântului Daniil, a treia zi".

În actul voievodului Alex. Lăpuşneanu din anul 1558 (5 Aprilie) se întăreşte Mânăstirii Voroneţului satul Grăgăeşti, "unde (zice) este hramul Sf. M. M. Gheorghe şi unde este Sfântul Stareţ Daniil".

Apoi într-un hrisov al voievodului Petru Şchiopu din Iunie 1575, se pomeneşte iarăşi despre "moaştele Sfântului Stareţ Daniil".

Iar din actul voievodului Ieremia Movilă din 17 Dec. 1599 se întăresc alte ctitorii ale M-rii Voroneţ (satele Trăisteni, Tăcnauca şi Hlinovoda cu iazuri şi mori).

Toate aceste hrisoave (acte) domneşti ale M-rii Voroneţului vorbesc şi despre Sfântul Stareţ Daniil sau despre Moaştele Prea Cuviosului de Dumnezeu rugător Părintele nostru Daniil cel Nou. Ele vorbesc despre sfinţenia lui şi adeveresc că a fost stareţ la Voroneţ. Însă pomenirea Sfântului Daniil a rămas încă şi mai vie în sufletele ucenicilor săi, cum a fost mitropolitul Roşca Grigorie, vărul voievodului Petru Rareş, care avea metanie din Voroneţ, unde s-a retras la urmă din scaun şi monahul Ioan, care scrie în cartea sa slavonă (Viaţa Sfântului Efrem) această

însemnare: “Am dat (această carte) la M-rea Voroneţului unde din fragedă tinereţe şi din copilărie, m-am făgăduit lui Dumnezeu cu rugăciunile Sfânt Părintelui nostru Daniil cel Nou şi unde am primit mântuitorul şi îngerescul cin”.

Deşi nu se află alte mărturii scrise de la alţi ucenici ai Sfântului, însă urmele lor au rămas în toate părţile Moldovei şi mai ales prin pustietăţile din Munţi, unde au întemeiat schituri şi mânăstiri, ţinând aprinsă flacăra credinţei şi pomenirea stareţului neştearsă până azi.

Moaştele Sfântului Daniil odihnesc până azi în M-rea Voroneţ. Numai o parte din ele, şi anume un deget (cu care a arătat lui Ştefan unde să zidească M-rea Putna) este dăruit M-rii Putna de către egumenul Ghedeon în 1749 şi este făcător de minuni.

Dar viaţa aceea minunată a Cuviosului n-a rămas numai în amintirea ucenicilor lui şi a credincioşilor cari l-au cunoscut, ci şi pe locurile unde a trăit numele lui se întâlneşte la tot pasul.

Mai cu seamă în Valea Putnei, unde sunt chiliile lui (mai bine cunoscute). Aici stânca este scobită cu dalta şi are 2 încăperi: un paraclis cu 3 despărţituri, lung de 9,25 m şi înalt de 2 m şi o chilie sub paraclis unde locuia el. În preajma chiliei lui era peştera unei căprioare, unde se zicea că-şi adăpostea calul Ştefan Vodă, când venea la Sfântul Daniil.

Sfântul Daniil Sihastrul

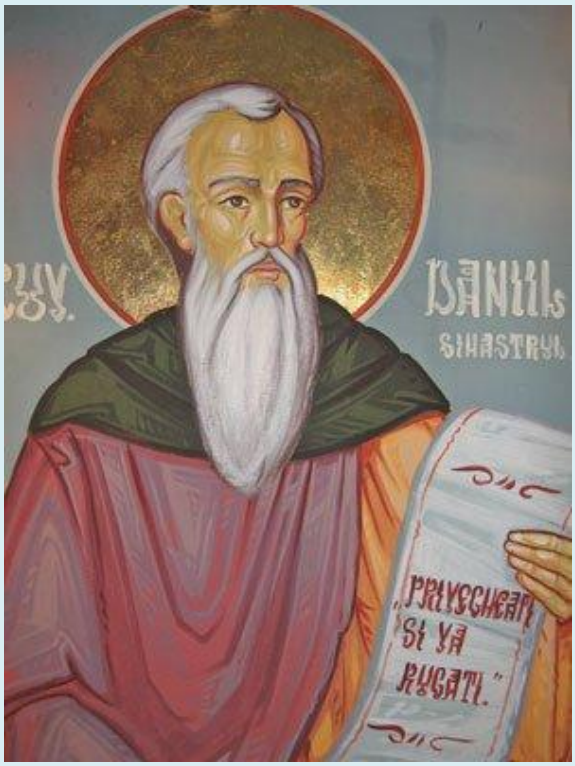

Condacul I glas 3
Ca un înger pământesc
Ai vețuit în pustie
Daniile, om ceresc
Şi lauda României.

Vestea ta se răspândeşte peste hotare
Darul tău este lumină şi vindecare
Ca albinele sporindu-ţi
Mulţimea ucenicilor.

Troparul glas 5
Depărtat de lume ai petrecut
Şi din apa darului ai băut
Izvorând tămăduiri
Credincioşilor creştini

Condacul II glas 3
Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei

Şi pe mulţi i-ai îndulcit cu rodul înţelepciunii
Darul tău la mulţi le este tămăduire
Viaţa ta, icoană sfântă de mântuire
Iar povaţa ta s-arată lumină voevozilor.

Megalinarii I pe glas 3 (Apostoli ec peraton)
Fugind de slava lumească, te-ai depărtat în pustie
Şi locuinţă cerească făcut-ai din "Sihăstrie",
Pe mulţi vindecându-i de boale
Prin rugăciunile tale.

II glas 5
Daniil Sihastru cel minunat,
Steaua Bucovinei şi izvorul cel nesecat
Astăzi se cinsteşte de neamul românesc
Iar sfinţii dimpreună la ceruri prăznuiesc.

III
Ţara românească cu dulce grai
Îl măreşte astăzi pe odorul ales din Rai,
Pe marele Sihastru vestit întru norod
Şi povăţuitorul lui Ştefan-Voevod

La mormântul Sfântului Daniil Sihastru de la Voroneţ

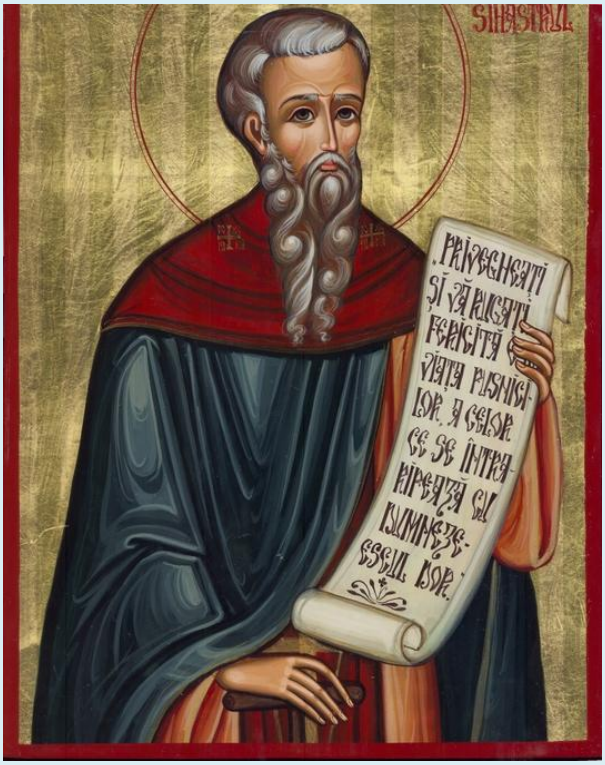

Din “munţii cei veşnici” Părinte,
Privind acum spre noi,
Mai alinează durerea
Celor cari sunt în nevoi!

Când ţara se cotropeşte
De neamul celor “plăviţi”
Oblăduieşte-i din ceruri
Pe bieţii români asupriţi!

Precum lui Ştefan – în viaţă -
I-ai dat curaj la război,
Şi astăzi pe regele nostru
Îndeamnă-l să vie la noi!

Şi după cum Valea Putnei,
Cu darul tău s-a mărit
Slăveşte şi astăzi, Părinte,
Pe neamul tău cel smerit.

Din Bucovina lui Ştefan
Cinstiţii tăi ucenici
Să-i întărească la luptă
Pe “ai credinţii voinici”!

Şi valul înşelăciunii
Din strămoşescul pământ
Să-l risipeşti, Cuvioase,
Cu darul tău mare şi sfânt!

Iar “viţa cea românească”,
Care de “ger” s-a pălit,
S-ajungă iar roditoare,
Precum oarecând a rodit!

(În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob se află şi pe larg viaţa şi activitatea Sfântului Daniil Sihastru, prelucrare după un studio al prof. preot Petru Rezuş, publicat în Revista Patriarhiei Române “Studii Teologice” VIII 1956, nr. 3.)

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre rugăciune

Tainele creştinilor

În prezenta ediţie a operelor Sfântului Ioan de la Iordan s-a căutat să se treacă întreaga lui operă, care se află în două Manuscrise originale, care se păstrează la Sfântul Munte Athos.

Cu toate acestea, s-ar putea ca să se mai găsească poezii şi proză pe la părinţi şi maici din Ţara Sfântă, căci Sfântul Ioan a fost o legătură strânsă între aceştia şi duhovnicul Sava, din Mânăstirea Sfântului Sava, care era Aromân din Macedonia şi părintele duhovnicesc al tuturor românilor din Ţara Sfântă.

Sfântul Ioan de la Iordan fiind înzestrat cu multă sensibilitate şi având o înaltă viaţă morală şi duhovnicească, a rupt fărâmituri din sufletul lui şi le-a pus pe hârtie pentru mântuirea fraţilor români din Ţara Sfântă şi din toate colţurile pământului. În scrierile lui, el se ocupă şi de diaspora românească.

Iată ce zice el în scrisoarea adresată fraţilor şi surorilor întru Domnul din 10 iunie 1954: ***"Mi-ar fi cu neputinţă să alcătuiesc stihuri până nu simt adânc în inima***

mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene; dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul bucuriei sau al durerii, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri care să mişte inima altora.

Când scriu ceva mişcător simt o durere în inimă, ca şi cum stihurile ar fi nişte fărâmituri despicate din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mişcă pe cititori aproape aşa cum a fost mişcată şi inima celui ce a scris."

Sfântul Ioan s-a ocupat foarte mult de a învăţa pe fraţii români de pretutindeni, de a se despătimi şi a se îmbrăca în virtuţi cu scopul de a ajunge la Rugăciunea curată şi la contemplaţie.

Să reamintesc aici pe scurt cele două Taine principale: Taina Pacăinţei şi Taina Euharistiei

Despre Taina Pocăinţei sau a Mărturisirii, Sfântul Ioan vorbeşte în mai multe capitole din opera sa, ceea ce arată importanţa mare ce o are această Taină, ca al doilea Botez.

Urmează aici un succint rezumat despre cele două Taine.

Taina Pocăinţei. ***Pocăinţa este Taina în care Dumnezeu iartă, prin preotul duhovnic, păcatele creştinilor, care le mărturisesc şi se căiesc sincer, cu inimă înfrântă şi smerită (cum zice proorocul David) şi cu hotărârea neclintită de a nu le mai face. Pocăinţa este ca al doilea Botez.***

Taina Pocăinţei a fost instituită de Mântuitorul Hristos, după învierea din morţi, când a suflat asupra Sfinţilor Apostoli şi le-a zis: ***"Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate, cărora le veţi ţine, vor fi ţinute".*** Ioan 20/22-23. ***Prin iertarea păcatelor creştinul redobândeşte starea de nevinovăţie, pe care a primit-o la Botez, căci zice Domnul " cărora veţi ierta păcatele, vor fi iertate".*** În momentul primirii iertării, credinciosul scapă de robia păcatului şi intră în comuniune cu Dumnezeu, Creatorul său, conştiinţa se linişteşte, căci păcatul din om aduce nelinişte şi tulburare.

În scopul vindecării de păcate, duhovnicul poate impune o epitimie sau cum se zice un canon; de exemplu, unui zgârcit, îi impune să facă milostenie, unui fumător îi

impune postul, unui desfrânat îi impune metanii, post şi la toţi obligatoriu priveghere multă cu rugăciune neîncetată.

După gravitatea păcatului, duhovnicul poate să amâne dezlegarea de păcate pentru un timp, în care impune epitimiile, care constituie o doctorie de vindecare. Pocăinţa sau Mărturisirea trebuie să se facă cel puţin în cele patru posturi ale anului, dar ea trebuie făcută mult mai des, pentru că omul e supus păcatului şi sub păcat nu poate progresa pe scara valorilor spirituale. Mărturisirea este curăţirea sufletului, cum spune Sfântul Ioan Evanghelistul în epistola 1 Ioan 1-9: ***"Dacă ne mărturisim păcatele noastre, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea".***

Sfânta Euharistie sau Împărtăşania ***este Taina în care, sub chipul pâinei şi al vinului, se împărtăşeşte credinciosului însuşi Trupul şi Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor şi spre viaţa de veci, înfăţişându-se totodată, real şi nesângeros, Jertfa de pe Cruce a Mântuitorului.*** Această Taină se aduce de asemenea ca jertfă pentru toţi vii şi morţii în nădejdea învierii şi a vieţii de veci.

Instituirea acestei Taine s-a făcut la Cina cea de Taină din Joia Mare: ***"Luaţi, mâncaţi. Acesta este trupul Meu. Care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor. Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru voi şi pentru mulţi se varsă pentru iertarea păcatelor".***

La fel se spune şi în Ioan 6-54: ***"Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu, are viaţă veşnică şi eu îl voi învia în ziua cea de apoi".*** Ce cale uşoară ne-a dat Dumnezeu pentru iertarea păcatelor şi noi rămânem în păcate şi murim şi mergem în iad, pierzând viaţa veşnică!

Dar ce este viaţa veşnică? Spune Sfântul Apostol Ioan în Ioan 17-3: ***"Şi aceasta este viaţa veşnică: să Te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis".***

Deci scopul vieţii pe pământ este cunoaşterea lui Dumnezeu, care are ca început iertarea păcatelor şi apoi comuniunea cu Dumnezeu, care se obţine prin mărturisire şi împărtăşire.

Foarte important: împărtăşirea se poate face numai după mărturisire şi dezlegarea de păcate dată de părintele duhovnic. ***Viaţa creştinului trebuie să se continue zi de***

zi prin întărirea credinţei, prin citirea de cărţi sfinte, prin meditaţie la viaţa Mântuitorului, la patimile Sale, dar mai ales prin rugăciunea neîncetată.

Creştinismul este trăire şi trăirea este rugăciune, care este hrana sufletului. Să nu ne speriem, că noi nu suntem singuri: Hristos lucrează în noi în mod teandric. Este modul teandric al lui Nichifor Crainic, descris în cartea Nostalgia Paradisului.

Rugăciunea neîncetată duce la libertate. Dacă oamenii ar fi în rugăciune, Dumnezeu i-ar ajuta şi n-ar mai fi dictatori, ucideri, jafuri, asupreli, teroare etc. Dumnezeu ne dă în mâna celui mai rău. Rugăciunea neîncetată nu cere timp în plus faţă de ocupaţiile ce le-am avut până acum. În timpul călătoriilor cu trenul, autobuzul, la plimbare, o pauză în timpul lucrului la ateliere, în recreaţie la şcoli, evitarea de convorbiri inutile şi contradictorii şi chiar în timpul lucrului când mintea nu e ocupată cu calcule, să zică fiecare în continuu un buchet de rugăciuni sau versete din Psalmi sau din Noul Testament, pe care să le înveţe pe de rost şi să le repete mereu, ajutat de darul lui Dumnezeu.

Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur pentru trezvire şi rugăciune

Neîncetat rugaţi-vă, fraţilor, fără de mânie şi fără de cugete viclene, după cum zice fericitul Pavel, în cartea cea dintâi către Timotei, cap. 2, stih 8

Pentru că tot cugetul care ne depărtează mintea noastră de la Dumnezeu, să ştiţi că este de la diavolul, care niciodată nu încetează a pune îndemn în inima omului să îndeplinească poruncile altora şi cu motivul că facem bine fraţilor îi sileşte (vicleanul) la lucruri care s-ar părea de folos. Aceasta însă o face diavolul nu cu scopul de a ne folosi, ci ca să ne depărteze mintea noastră de la Dumnezeu.

Deci ***se cuvine să luăm seama ca nu cumva să primim sfaturile cele vătămătoare de suflet ale vicleanului, care în tot chipul se străduieşte ca să ţie mintea noastră departe de la Dumnezeu, trăgând-o spre plăcerile cele deşarte ale lumii.***

Însă omul (cel râvnitor) face dimpotrivă. El se străduieşte în tot chipul ca să-şi ţină mintea unită cu Dumnezeu, ferindu-se de a primi şi de a rumega cugetele cele viclene, pe care diavolul (ca un zugrav prea meşter ce poate închipui toate), le plăsmuieşte în inima noastră făcând închipuirea patimilor, alteori arătând chipurile păcatului, iar uneori zugrăvind diferite persoane şi feţe în minte.

Iar omul cel ticălos, la care diavolul găseşte deschisă poarta inimii sale, spre a intra şi a zugrăvi chipurile lui cele de suflet vătămătoare, omul acela zic, aşa de mult se înşală cu ele (cu nălucirile) încât chiar dacă se află şi în loc pustiu şi liniştit, lui i se pare că petrece în mijlocul cetăţilor şi târgurilor, plăzmuieşte în minte oameni, cu care i se pare că vorbeşte aievea. El cugetă şi face hotărâri pentru lucruri care nu sunt decât nălucirile înşelăciunii diavoleşti.

Pentru aceasta omul trebuie să ia seama bine ca să nu fie luat de vântul închipuirii şi să zămisleasscă în minte lucruri neaflătoare, ci să depărteze orice gând viclean, pomenind neîncetat numele Domnului nostru Iisus Hristos, care fiind chemat cu fierbinţeală, împrăştie ca pe fum toată cugetarea cea vătămătoare.

Unde se află omul cu trupul, acolo să aibă silinţă să-şi adune mintea. Să fie străjer aşa de treaz, încât să nu dea voie la nici un gând străin să pătrundă între inima lui şi pomenirea cea prea folositoare de suflet a lui Hristos.

Dacă cumva din nebăgare de seamă s-ar întâmpla a se strecura vreun cuget viclean, care s-ar pune stavilă (zid) între inimă şi pomenirea lui Hristos, atunci se cuvine a alerga cu sârguinţă către Domnul şi a striga către El, ca venind, să izgonească gândul care tulbură mintea.

De asemenea, dacă vreodată diavolul ar răpi mintea şi ar căpăta învoirea ei, atunci este nevoie ca cel ce s-a răpit să nu zăbovească întru această uimire înşelătoare şi întru învoire, ci degrabă să se sârguiască a se slobozi din aceasta, ca nu cumva învoirea aceasta a minţii să-i fie socotită ea însăşi lucrul (păcatul) înaintea lui Dumnezeu, la ziua Judecăţii, când Judecătorul a toate cunoscător, va descoperi, vădindu-se cugetările cele ascunse ale inimilor omeneşti.

Să ştiţi însă şi aceasta, că nu este cu putinţă ca cineva să se învrednicească de Împărăţia Cerurilor dacă nu îşi va tăia mai întâi voia sa şi dacă nu va împlini fără cârtire şi cu frica lui Dumnezeu toate câte îl va sfătui părintele lui duhovnicesc (care este mai iscusit şi mai cunoscător al Sfintelor Porunci), după cum şi Domnul ne-a arătat cu lucrul şi ne-a învăţat prin cuvinte, zicând că ***"M-am pogorât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia celui ce M-a trimis, a Părintelui!"*** (Sf. Ioan Ev. cap. 6, vers. 38).

Prin urmare, tot cel ce silindu-se pe sine face nu ceea ce vrea singur, ci după cum este sfătuit la cele spre mântuire de către Părintele lui duhovnicesc, răbdând cu bucurie pentru Dumnezeu, să fie cunoscut că această tăiere a voii lui este socotită

la Dumnezeu ca însăşi răstignirea. Ceea ce însemnează că împreună se răstigneşte cu însuşi Hristos şi ca urmare înviază împreună cu El, devenind prin asta "fiu al Învierii şi al nepătimirii, precum şi moştenitor al vieţii veşnice".

Pentru aceasta şi Sfântul Iacob, fratele Domnului, a zis: "Fericit bărbatul, care rabdă ispită, căci ajungând iscusit (încercat) va primi cununa vieţii" (Ep. 1, vers. 12), ***adică fericit este omul acela care rabdă de bună voie ispită, căci unul ca acesta va fi încercat şi se va curăţi ca aurul cel adevărat şi va lua cununa cea neveştejită, făcându-se pe sineşi lăcaş al lui Dumnezeu Hristos, Cerescului Împărat, întru care va intra prin darul său şi va face la el sălăşuire şi locuinţă precum a făgăduit aceasta fără de minciună Dumnezeu-Omul, Iisus.*** (Ioan cap. 14, vers.23).

Deci având de la Hristos asemenea făgăduinţe, fraţilor iubitori de Dumnezeu, îndeletniciţi-vă întotdeauna la această rugăciune şi fiţi cu răbdare pentru Domnul, până când veţi dobândi milaşi îndurările Lui. Să nu cereţi alta nimic decât mila Lui cea nemărginită şi aceasta este de ajuns pentru mântuirea voastră.

Însă cerând de la Dumnezeu mila Sa, strigaţi cu inima înfrântă şi smerită, de dimineaţa până seara (iar de este cu putinţă şi toată noaptea) zicând neîncetat: **"Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte ne pe noi!"**

Deci, vă rog pe voi, fraţilor, siliţi-vă mintea voastră şi iarăşi din nou vă rog, zicându-vă: siliţi-vă mintea la rugăciunea asta până la moarte, pentru că lucrarea "Rugăcinii minţii" cere mare silă (silinţă). Pentru că strâmtă şi necăjită este calea ce duce către viaţa veşnică şi câţi rabdă silă, intră în ea: ***"Căci a silitorilor este Împărăţia Cerurilor"*** precum a zis Domnul (Matei, cap. 11, vers.12).

Vă rog şi a doua oară, ***fraţilor, să nu vă dezlipiţi inimile şi minţile voastre de Dumnezeu, ci luaţi seama să păziţi inima voastră curată de orice cuget viclean, pentru numele lui Iisus Hristos. Chemaţi-L pe El totdeauna până ce va prinde rădăcini în inima voastră prea Sfântul şi Mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos, (iar nu ceva din cele plăcute ale lumii) până se va închipui înăuntrul vostru Hristos şi va lucra întru inima voastră darurile Lui cele cereşti şi puterile cele mai presus de fire.***

Şi a treia rugăminte îndrept către voi astfel: ***Nu încetaţi şi nu vă leneviţi la canonul acesta al rugăciunii minţii, căci am auzit oarecând de la părinţi că cel care nu poartă grijă de canonul acestei rugăciuni nu este creştin (adevărat), deoarece creştinul ori de mănâncă, ori de bea, ori de stă, ori de lucrează, sau***

umblă, se cuvine să strige fără încetare în inima sa: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluieşte-mă, pentru ca această necontenită pomenire a numelui Domnului nostru Iisus Hristos să-l pornească la război pe balaurul care stă cuibărit în inimă. Şi atunci (când se va stârni balaurul) toate cele ascunse în inimă, ori de sunt daruri bune şi dumnezeieşti, ori de sunt năravuri rele şi patimi, toate le va afla şi le va cunoaşte sufletul (vostru) prin această rugăciune tainică, dacă se îndeletniceşte cu ea.

Mai întâi va vedea şi va cunoaşte pe cele rele dinlăuntrul inimii (adică orice întinăciune rea şi spurcată), iar după aceea va pricepe darurile cele bune şi dumnezeieşti, pentru că necurmata pomenire a lui Iisus Hristos se va război (se va lupta) cu balaurul cel nevăzut şi-l va smeri pe el.

Această pomenire va descoperi păcatul şi patimile, pe care nu le pricepem noi şi darul Rugăciunii le va risipi ca pe o pânză de păianjen.

Această pomenire va zdrobi toată puterea diavolului, care lucrează în inimă şi cu vremea va nimeri puterea lui, pentru că numele lui Iisus Hristos, pogorându-se în adâncimile inimii, va înfrânge pe balaurul care ţine păşunile inimii şi va slobozi pe suflet din stăpânirea diavolului, înviind astfel pe cel înmormântat de păcat.

Pentru aceasta neîncetat chemaţi numele Domnului nostru Iisus până când inima va înghiţi pe Domnul şi Domnul va înghiţi inima şi în acest chip va fi inima una împreună cu Domnul.

Dar să ştiţi că la treaba aceasta, nu se poate reuşi într-o zi sau două, ci aveţi nevoie de vreme îndelungată şi de multă silinţă până ce satana va ieşi din inimă şi va sălăşui într-însa Hristos. Din cauza aceasta şi ***Sfântul Apostol Pavel zice: "Nu ne este nouă lupta împotriva sângelui şi a trupului, ci împotriva începătoriilor şi a domniilor, a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăţilor întru cele cereşti"***, (Efes. 6, 12) adică aveţi a lupta nu cu oarecare vrăjmaşi simţiţi şi trupeşti, ci cu cei fără de trup şi nevăzuţi, cu demonii cei vicleni, cu boierii întunericului, şi ai lumii acesteia trecătoare.

Deci câţi voiesc să placă lui Dumnezeu, trebuie să se smerească pe sine-şi din tot sufletul, socotindu-se mai jos decât omul, să fie supuşi la scârbă şi la strâmtoare, numai ca să se învrednicească de la veşnicile bunătăţi şi de odihna cea veşnică.

Prin urmare vă rog pe voi, fraţilor, ca înainte de a vă împărtăşi din hrană, să slujiţi întâi lui Dumnezeu prin rugăciune şi după aceea mâncaţi pâinea noastră.

Căci zice Proorocul David mai întâi: ***"Slujiţi Domnului cu frică"*** (ceea ce se înţelege vremea Rugăciunii) şi pe urmă zice: ***"Şi vă bucuraţi Lui cu cutremur"*** (ceea ce se înţelege vremea mâncării). Vedeţi că nu zice Proorocul să mâncaţi râzând cu nebăgare de seamă şi cu nesimţire, ci "cu frică şi cu cutremur", pentru că cine îndrăzneşte să se pornească la râs atunci când se află înaintea Împăratului? Desigur că nimeni nu face asta de frică ca nu cumva să-L mânie şi să capete pedeapsă. Iar când cântaţi, să cântaţi cu multă umilinţă şi cu atenţie şi cu zdrobirea inimii, pentru ca şi inima să se veselească, iar mintea fiind luminată de Duhul să înţeleagă cele cântate. Să nu cântaţi cu trândăvie şi cu nebăgare de seamă, pentru ca mintea să privegheze cu atenţie împreună cu trupul, iar sufletul să sporească şi să procopsească la tot lucrul cel bun.

Atunci când cântaţi sau ascultaţi troparele care se cântă de alţii, să pătrundeţi întru înţelegerea acestora şi la veselia care vine prin ele. Să nu vă amăgiţi numai la plăcerea melodiei, fără vreun folos oarecare.

Cel care doreşte să vadă lumina duhovnicească, se cuvine ca să-şi păzească inima curată de cugetele mâniei, ale zavistiei, ale pomenirii de rău, ale clevetirii, ale mândriei şi celelalte, precum şi de toate patimile cele trupeşti şi sufleteşti.

Dimpotrivă, el trebuie să fie blând, smerit, paşnic, mărturisindu-şi gândurile care îl supără spre a lui îndreptare. Trebuie să fie înfrânat la mâncare şi la băutură, petrecând totdeauna întru rugăciune. Mai cu seamă el trebuie să aibă în inimă dragoste curată, care este vârful tuturor bunătăţilor.

Petrecând în chipul acesta, va moşteni viaţa cea nesfârşită, pe care de am moşteni-o şi noi, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este Slava şi Stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Însemnare: ***S-a tâlcuit acest cuvânt din greceşte în româneşte, spre folosul fraţilor mei, de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob, în ziua de 13 Noiembrie (pomenirea Sf. Ioan). Acest cuvânt a fost trimis unui Egumen, care a făcut întrebare pentru asta.***

Schitul "Sfintei Ana" de la Hozeva

Cuvântul 86 Sfântului Ioan Gură de Aur - Pentru cei ce vorbesc de rău pe preoţi

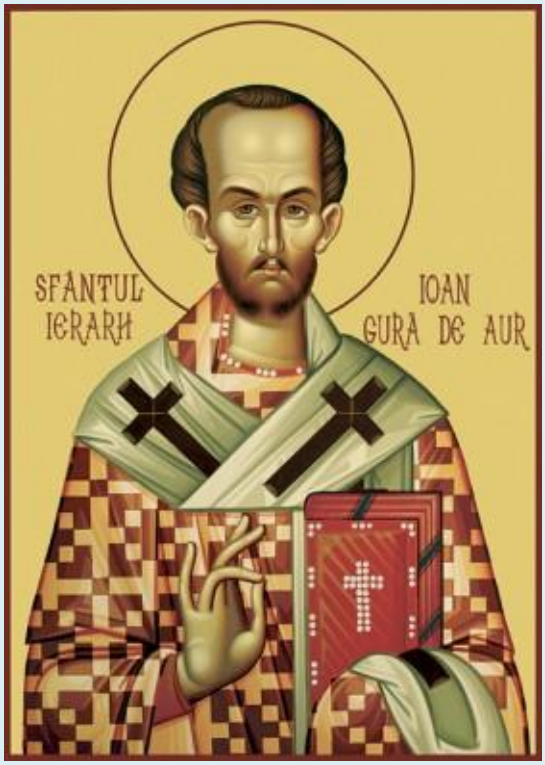

Toate mijloacele să le întrebuinţăm ca Darul Duhului Sfânt să fie cu noi şi celor sfinţiţi care lucrează cele Sfinte multă cinste să le dăm, că mare este vrednicia preoţilor.

"La cei care veţi ierta, iertate vor fi păcatele lor" (Ioan cap.23). De aceea şi Sfântul Apostol Pavel zice: ***"Ascultaţi pe mai marii voştri şi vă supuneţi lor"*** (Evrei 13.17), şi cu prea multă cinste să-i întâmpinaţi.

Pentru că tu ai grijă numai de tine singur şi dacă vieţuieşti cum se cade, nu-ţi cere socoteală şi pentru alţii. ***Dar preotul chiar dacă are viaţă cu fapte bune şi nu poartă grijă de norodul pe care îl păstoreşte cu multă luare aminte, va merge în muncă cu făcătorii de rele. Şi se întâmplă de multe ori să-şi piardă sufletul nu pentru viaţa lui, ci numai că nu poartă grijă pentru voi cu multă luare aminte.*** Deci văzând pericolul cel mare al preoţilor să vă purtaţi cu dânşii cu multă cinste şi respect. Iar dacă împreună cu ceilalţi şi voi îi defăimaţi, aceasta va fi spre paguba voastră.

Şi să zicem că sunt foarte decăzuţi preoţii; însă ***toate slujbele făcute de dânşii vor fi sfinţite, căci Darul Sfântului Duh se va pogorî pentru cei binecredincioşi. Pentru că nu săvârşeşte aceasta curăţenia preotului, ci Darul lui Dumnezeu care pe toate le lucrează.*** Că dacă pe vecinii tăi nu se cade să-i vorbeşti de rău, cât de greu este când vorbeşti de preot şi-i amărăşti. Cât de aspru va căuta spre tine Domnul în ziua judecăţii.

Căci cele duhovniceşti pe care le are şi le împărtăşeşte preotul nu sunt ale lui, ci numai ale lui Dumnezeu daruri sunt, măcar de ar ajunge omul la marea înălţime a faptelor bune, va fi mai prejos decât Darul lui Dumnezeu. Şi le zic acestea nu ca să petrecem cu lenevire viaţa noastră, ci pentru ca voi care veniţi la biserică, când unii din preoţi vieţuiesc în lenevire şi cu nebăgare de seamă, din aceasta să nu luaţi pricină şi vă vătămaţi foarte mult pe voi singuri. Şi de ce să amintesc numai de preoţi.

Nici Înger, nici Arhanghel nu poate să săvârşească ceva din acelea pe care le-a încredinţat Dumnezeu preoţilor, ci Tatăl cu Fiul şi Sfântul Duh toate le iconomiseşte.

Deci acestea toate avându-le în vedere, de Dumnezeu să ne temem şi pe preoţi să-i cinstim şi să le dăm tot respectul, ca şi pentru faptele noastre cele bune şi pentru cinstea cuvenită a preoţilor, să luăm multă răsplătire cu Darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

(Ec tis-86 omilias d.is to cata Ioanin)

Câteva cuvinte despre rugăciunea minţii

Să nu creadă cineva că numai clericii şi monahii sunt datori a se ruga neîncetat. ***Toţi creştinii suntem datori a ne afla totdeauna întru rugăciune, adică în pomenirea cu mintea a numelui lui Dumnezeu.***

Prea Sfinţitul Patriarh Filotei al Ţarigradului scriind viaţa Sfântului Grigorie Palama (care a fost arhiepiscop al Tesalonicului), care se pomeneşte în Duminica a doua din Postul Mare, povesteşte şi aceasta, că Sfântul Grigorie Palama (nu Teologul) avea un prieten iubit cu numele Iov. Acesta era foarte simplu, dar îmbunătăţit cu viaţa.

Fiind ei odată împreună, a venit vorba şi despre sfinţita Rugăciune. Între alte sfaturi Sfântul Grigorie a adăugat şi aceasta, că fiecare creştin, fără deosebire, trebuie să se roage necontenit, după porunca Sfântului Apostol Pavel, care zice: ***"Neîncetat să vă rugaţi!".*** La fel şi Sfântul Prooroc David, măcar că era Împărat şi avea atâtea griji, zice la Psalmi: ***"Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea!"***, adică vedea în taină pe Domnul înaintea lui, totdeauna prin rugăciunea cea tainică a minţii.

De asemenea şi Sfântul Grigorie Teologul (al Ţarigradului) învaţă pe toţi creştinii, zicând că mai des ni se cade a pomeni numele Domnului decât a răsufla.

Zicând acestea de mai sus şi altele despre Rugăciunea tainică, Sfântul Grigorie (de care ne este vorba) a mai adăugat către prietenul său Iov că se cuvine ca şi noi să ascultăm de poruncile Sfinţilor şi nu numai că trebuie să ţinem noi înşine

rugăciunea minţii neîncetat, ci să îndemnăm şi pe alţii (pe toţi de obşte, pe călugări şi mireni, pe cei simpli şi pe cei învăţaţi, pe bărbaţi şi pe femei şi pe copii) ca toţi să se roage neîncetat.

Auzind acestea prietenul său, i s-a părut că sunt izvodiri noi şi pentru asta a început a se prici cu Sfântul Grigorie (Palama) zicând că rugăciunea neîncetată este numai pentru sihaştri şi pentru monahi, că ei sunt departe de tulburările lumii, iar nu pentru mireni, care au atâtea treburi şi atâtea griji.

Sfântul Grigorie i-a adus şi alte mărturii pentru asta, cu dovezi netăgăduite, însă bătrânul Iov nu s-a lăsat convins.Atunci Sfântul îngreuindu-se de vorbă multă şi de pricire, a tăcut din gură şi au mers fiecare la chilia lui.

În vremea când bătrânul Iov îşi făcea rugăciunea, s-a arătat înaintea lui Îngerul Domnului şi l-a mustrat pentru că s-a pricit cu Sfântul Grigorie şi s-a împotrivit unui lucru pricinuitor de mântuire a creştinilor. Apoi i-a poruncit ca din partea lui Dumnezeu, să ia seama pe viitor a nu se mai împotrivi la asemenea lucru prea folositor pentru suflet, căci atunci se împotriveşte voinţei lui Dumnezeu! Şi nici măcar în minte să nu primească asemenea părere potrivnică învăţăturii Sfântului.

Atunci necioplitul bătrân a mers îndată la Sfântul Grigorie şi căzând la picioarele lui, i-a cerut iertăciune pentru că s-a împotrivit şi s-a pricit, arătându-i toate câte i-a descoperit Îngerul Domnului.

Vedeţi fraţilor că toţi de obşte (de la mic până la mare) suntem datori să uneltim necontenit rugăciunea tainică, zicând cu mintea:

“Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!”.

Mereu să ne obişnuim a zice aceasta cu mintea şi cu simţirea inimii. Dacă Dumnezeu a trimis din cer pe Sfântul Înger spre a descoperi aceasta omului, înseamnă că lucrarea acestei rugăciuni este de mare folos şi nu se poate tăgădui.

Dar ce zic mirenii şi unii dintre călugării mai necăjiţi: Suntem împovăraţi de treburi şi de griji în mijlocul lumii şi nu putem să ne rugăm mereu! Sfintele Scripturi însă ne arată că Dumnezeu nu cere de la noi niciodată lucruri cu neputinţă de îndeplinit.

Pentru cel ce are râvnă fierbinte pentru mântuire, rugăciunea minţii nu este un lucru cu neputinţă. Dacă această lucrare tainică ar fi cu neputinţă de îndeplinit, atunci nu s-ar fi găsit nimeni din lume, dintre mireni, ca s-o aibă.

Însă vedem că au fost şi sunt încă mulţi. Între alţii vom pomeni aici pe fericitul Constantin, tatăl Sfântului Grigorie Palama. El trăia în palaturile împărăteşti din Constantinopole şi era socotit ca dascăl şi părinte al Împăratului Andronic. Şi fiind el în toate zilele împresurat de grijile împărăţiei şi de chivernisirea familiei sale, cu toate acestea el era totdeauna nedespărţit de Dumnezeu prin rugăciunea cea tainică a minţii. Pentru nedeslipirea minţii lui la rugăciune, de multe ori uita de a vorbit cu Împăratul şi cu sfetnicii la curte. Boierii se tulburau uneori pentru uitarea lui, neştiindu-i nevoinţa.

Împăratul care ştia lucrarea lui tainică, îl apăra în faţa boierilor zicând: “Constantin fericitul, are grijile şi acelea nu-l lasă să ia aminte la cuvintele voastre, cari sunt numai pentru interese trecătoare şi deşarte, mintea lui, blagoslovitul, este pironită la cele cereşti şi pentru asta uită cele pământeşti, căci toată atenţia lui este la rugăciune şi la Dumnezeu!”

Şi era atât de plăcut lui Dumnezeu, fericitul acesta Constantin, încât s-a învrednicit să facă şi minuni!

Cum trebuie să înţelegem rugăciunea lui Iisus

În cartea I-a a Sfântului Apostol Pavel către Tesalonicieni scrie: ***"Neîncetat, rugaţi-vă!"***

***Sfinţii Părinţi**, tâlcuind aceste cuvinte, spun că "a ne ruga neîncetat" înseamnă a pomeni numele cel sfânt al Domnului în toată vremea.*

Mai arătat se vede aceasta în cartea cea către Filipeni, unde Sfântul Apostol Pavel scrie: ***"Întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt şi toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl".***

***Sfântul Ioan Carpatul** zice că atunci când rostim rugăciune lui Iisus (adică: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!") la fiecare chemare a Sfântului Său nume, Domnul ne răspunde în chip tainic: "Fiule, iertate să-ţi fie păcatele tale!"*

***Iar Sfântul Ioan Gură de Aur** zice că oricât de păcătoşi am fi noi, rugăciunea aceasta ne curăţeşte, când o zicem din inimă.*

Nu este altă armă mai puternică în cer şi pe pământ decât chemarea cea Sfântă a Domnului nostru Iisus Hristos.

Când zicem: ***"Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu", prin aceste cuvinte noi mărturisim toate tainele credinţei noastre, căci (după cum spun unii dintre sfinţii părinţi) aceste cuvinte cuprind în ele toată Evanghelia pe scurt.***

Acestea sunt cele cinci cuvinte despre care pomeneşte Sfântul Apostol Pavel (în cartea sa către Corinteni) unde zice: ***"Voiesc mai bine cinci cuvinte cu mintea, decât zeci de mii de cuvinte cu limba".*** Pentru asta Rugăciunea lui Iisus se mai cheamă şi rugăciunea minţii.

Iar când rostim şi celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus adică ("Miluieşte-mă pe mine păcătosul!") atunci noi mărturisim nevrednicia şi josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

Pentru însemnătatea rugăciunii, care este vremea ei

A fost întrebat ava Agaton de fraţi: ***"Care este mai mare, osteneala cea trupească sau păzirea celor dinlăuntru?"***

Iar bătrânul a zis: "Asemenea este omul cu un pom. Deci osteneala cea trupească sunt frunzele, iar păzirea celor dinlăuntru sunt roadele. Şi după cuvântul Scripturii: ***"Tot pomul care nu face roadă bună, se taie şi în foc se aruncă"*** (Mt.7, 19), arătat este că pentru roadă este toată osârdia noastră, adică pentru păzirea minţii. Însă este de trebuinţă şi de acoperământul şi podoaba frunzelor (adică de osteneala cea trupească)".

***

L-au întrebat iarăşi fraţii zicând: ***"Părinte, care faptă bună din viaţă are mai multă osteneală?"***

Şi le-a răspuns bătrânul: "Socotesc că nu este altă osteneală ca Rugăciunea cea către Dumnezeu. Căci totdeauna când voieşte omul să se roage, vrăjmaşii voiesc să-l taie pe el. Ei ştiu că nu se împiedică de nimic altceva mai mult ca de Rugăciunea cea către Dumnezeu. Şi toată petrecerea (adică lucrarea) care va face omul (răbdând întru dânsa) dobândeşte odihnă, iar Rugăciunea are nevoie de credinţă (adică de silinţă) până la răsuflarea cea de pe urmă".

***

Zicea un sfânt bătrân către un frate: “De te va îndemna inima ta (ziua şi noaptea) zicând: Scoală-te şi te roagă lui Dumnezeu!, atunci să ştii că Sfântul Înger al lui Dumnezeu, care te păzeşte pe tine, acela îţi grăieşte ţie: Scoală-te şi te roagă!

Deci dacă te vei scula tu, atunci şi el se va scula şi va sta la rugăciune împreună cu tine, întărindu-te întru nevoinţă şi gonind de la tine duhul cel necurat, care te înşeală şi răcneşte ca un leu asupra ta. Iar de nu te vei scula, îndată se va depărta de la tine Îngerul şi atunci vei cădea în mâinile vrăjmaşului tău”.

***

“De vei avea vreun lucru oarecare (adică rucodelie) în chilia ta şi va veni ceasul rugăciunii, să nu zici cumva: ia să mai las puţin până voi săvârşi şi acest lucru, ci îndată te scoală, fiule, şi închinându-te lui Dumnezeu, te roagă cu osârdie, ca să-ţi îndrepteze Dumnezeu viaţa ta şi să te păzească de toţi vrăjmaşii cei văzuţi şi de cei nevăzuţi şi să te învrednicească împărăţiei sale”.

***

Un frate a întrebat pe un bătrân zicând: “De mi se va întâmpla a mă îngreuia de somn şi va trece vremea pravilei mele şi pentru asta nu voi avea curaj să mai încep slujba de mâhnire, ce să fac eu atunci?”

Şi i-a răspuns lui bătrânul: “De ţi se va întâmpla a dormi până dimineaţă, atunci tu sculându-te, închide uşa şi ferestrele şi îţi fă slujba ta (adică pravila după putinţă) pentru că scris este: “A ta este ziua şi a ta este noaptea” căci în toată vremea se slăveşte Dumnezeu”.

Învăţătura Cuviosului părintelui nostru Paisie Velicicovschi - Despre rugăciunea minţii

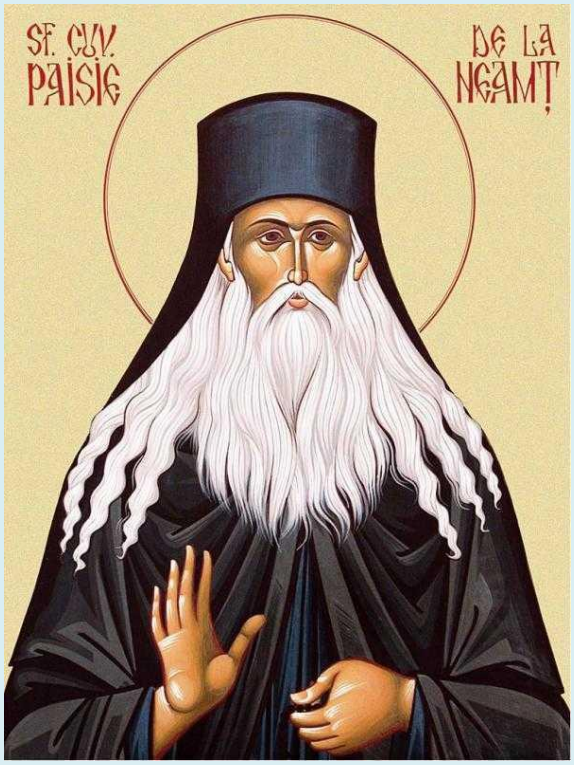

A ajuns până la noi vestea despre oarecare persoane din cinul călugăresc, care bizuindu-se numai pe nisipul înţelepciunii lor, îndrăznesc să hulească dumnezeiasca rugăciune a lui Iisus, care săvârşeşte prin minte sfânta slujbă în inimă.

La aceasta îndrăznesc a spune că vrăjmaşul îi înarmează ca să ponosească cu limbile lor (ca şi cu nişte arme) acest lucru dumnezeiesc şi să întunece inima lor prin orbirea minţii lor. Temându-ne ca nu cumva auzindu-i cineva să cadă în asemenea hulă şi să greşească înaintea lui Dumnezeu … am socotit ca, chemând în ajutor numele cel prea dulce al Domnului Iisus, să scriu despre respingerea acestei cugetări mincinoase a bârfitorilor şi spre întărirea turmei celei alese de Dumnezeu, care s-a adunat în mânăstirea noastră, câteva cuvinte despre dumnezeiasca rugăciune a minţii pe temeiul învăţăturii Sfinţilor Părinţi.

Aşa dară, eu, pulberea şi cenuşa, plecându-mi genunchii minţii şi inimii mele înaintea măririi celei neajunse a slavei Tale cele dumnezeieşti, Te rog pe Tine, Unule născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, Cela ce ai luminat pe orbul din naştere, luminează şi întunecata mea minte, dăruieşte sufletului meu harul Tău,

ca această lucrare a noastră să fie spre slava numelui Tău şi spre folosul altora, care voiesc prin lucrarea minţii întru rugăciune să se lipească de Tine cu duhul şi să Te poarte pururea în inima lor, precum şi spre îndreptarea acelora care din pricina marii lor neştiinţe, au îndrăznit să hulească această sfântă lucrare.

Mai departe urmează învăţătura despre Rugăciunea minţii în 6 capitole.

În capitolul 1 stareţul scrie că rugăciunea minţii este opera Sfinţilor Părinţi şi o apără împotriva hulitorilor.

Cunoscut să fie că această dumnezeiască lucrarea fost îndeletnicirea necontenită a purtătorilor de Dumnezeu Părinţilor noştri celor de demult, care au strălucit ca soarele în multe locuri pustii şi în mânăstirile cu viaţă de obşte: în muntele Sinai, în Schitul Egiptului din muntele Nitriei, în Cetatea Ierusalimului şi prin mânăstirile dimprejur, în Sfântul Munte Athos şi prin ostroavele mărilor, cu un cuvânt în tot Răsăritul şi în Ţarigrad, iar în vremurile din urmă şi în Rusia mare.

Prin această lucrare a minţii (a Sfintei Rugăciuni) mulţi dintre purtătorii de Dumnezeu Părinţi înflăcărându-se cu focul serafimic al dragostei către Dumnezeu şi către aproapele, s-au făcut cei mai râvnitori păzitori ai poruncilor lui Dumnezeu şi s-au învrednicit să ajungă vase alese ale Sfântului Duh.

Asupra acestei dumnezeieşti lucrări a minţii şi a păstrării raiului inimii, nimeni dintre ortodocşi n-a îndrăznit cândva să rostească hulă, ci toţi s-au arătat cu mare respect şi deosebită evlavie către ea ca spre un lucru plin de mare folos duhovnicesc.

Însă diavolul, începătorul răutăţii şi potrivnicul la toată fapta cea bună, văzând că cinul călugăresc (care şi-a ales partea cea bună) mai cu seamă prin această rugăciune a minţii şade la picioarele lui Iisus, sporind către desăvârşire prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti, a început vrăjmaşul să întrebuinţeze toate puterile ca să bârfească şi să hulească acest lucru mântuitor şi de i-ar fi fost cu putinţă să nimicească cu totul Rugăciunea asta de pe faţa pământului.

El (adică vrăjmaşul) căuta să facă aceasta uneori prin distrugerea cărţilor, alteori prin amestecarea neghinelor otrăvitoare în grâul ceresc cel adevărat, ca astfel oamenii fără judecată … să spună hule împotriva acestui lucru sfânt.

Nemulţumindu-se cu aceasta, diavolul a căutat şi a găsit în ţinutul Calabriei din ţara Italiei pe ereticul Varlaam, care prin mândria lui era asemenea cu diavolul,

care s-a sălăşuit în el intrând cu toată puterea sa, îndemnându-l pe acesta să hulească şi sfânta noastră credinţă ortodoxă, precum şi Rugăciunea vieţii. Vedeţi dar, prieteni, care îndrăzniţi a huli rugăciunea minţii, oare nu vă faceţi părtaşi acestui eretic şi celor împreună cu dânsul?

Nu vă cutremuraţi oare cu sufletul că veţi cădea asemenea lor sub anatema Bisericii şi veţi fi depărtaţi de Dumnezeu?

Şi, într-adevăr, care este pricina care vă îndreptăţeşte să huliţi această neprihănită Rugăciune? Eu nu mă pot dumeri de loc. ***Oare vi se pare vouă nefolositor să chemaţi numele lui Iisus? Dar de mântuit nu vă puteţi mântui prin altul decât întru numele Domnului nostru Iisus Hristos.***

Sau mintea omului care săvârşeşte această rugăciune este prihănită? Dar şi aceasta este cu neputinţă, căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul şi asemănarea sa. Însă chipul şi asemănarea lui Dumnezeu se află în sufletul omului… Dar poate merită a fi hulită inima, în care se aduce lui Dumnezeu jertfa tainică a rugăciunii (întocmai ca pe un jertfelnic). Dar nici asta nu, căci şi inima este făptura lui Dumnezeu, ca şi tot trupul şi este bună foarte. ***Aşa dară, dacă chemarea numelui lui Iisus este mântuitoare, dar mintea şi inima omului sunt făpturi ale lui Dumnezeu, atunci care este păcatul omului, care din adâncul inimii înalţă cu mintea Rugăciunea dulcelui Iisus şi cere de la El milă?***

Urmare la cuvântul pentru Rugăciunea minţii

"Tu însă când te rogi, intră în chilia ta şi închizând uşa ta roagă-te Tatălui celui ce este în taină şi Tatăl tău care vede în taină îţi va răsplăti la arătare" (Matei VI. 6).

Pe aceste cuvinte ale Domnului din Sfânta Evanghelie Sfântul Ioan Gură de Aur, Gura lui Hristos, Luceafărul a toată lumea, tâlcuieşte că aici nu este vorba de rugăciunea care se rosteşte numai cu buzele şi cu limba, ci rugăciunea cea mai tainică, care se înalţă fără glas, din adâncul inimii, cu lacrimi lăuntrice, cu durere în suflet, având uşile minţii închise. Deci ca mărturie, Sfântul Ioan Gură de Aur aduce rugăciunea Sfântului Prooroc Moise şi a Sfintei Ana. Că ei fără să rostească nici un cuvânt au fost auziţi de Dumnezeu.

Sfântul Prooroc Moise se ruga cu mintea şi Domnul a zis către el: "Ce strigi către Mine?" Sfânta Ana, când s-a rugat, măcar că nu i se auzea glasul, însă şi-a dobândit cererea ei.

Suspină şi tu aşa ca Moise. Sfâşie-ţi aşa ca el inima ta, iar nu veşmintele, din adâncuri strigând către Dumnezeu: ***"Dintru adâncuri strigat-am către Tine, Doamne!"*** (cum zice Sfântul Prooroc la Psaltire).

De jos din inimă înalţă glas, adică în taină să faci rugăciunea ta.

Şi în alt loc zice iar ***Sfântul Ioan Gură de Aur: "Tu nu te rogi oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui ce este pretutindenea de faţă şi care aude înainte de a striga tu către Dânsul şi Care ştie înainte de a te gândi tu: de te vei ruga aşa, mare răsplată vei lua. Că El fiind nevăzut, voieşte ca şi rugăciunea ta să fie aşa (adică în taină).***

Vedeţi fraţilor, că după mărturia marelui Stâlp al Pravoslaviei, afară de rugăciunea rostită cu buzele, mai este şi altă rugăciune tainică, nevăzută, fără glas, care se înalţă către Dumnezeu din adâncul sufletului şi care este primită ca o jertfă curată şi ca o mireazmă cu bun miros. Se bucură de ea Domnul şi se veseleşte, văzând că uneşte cu Dânsul mintea omului, care mai mult ca altele trebuie închinată Domnului prin Rugăciune.

Sfântul Prea Cuviosul Părintele nostru Paisie de la Mânăstirea Neamţ (România) scriind la nişte fraţi care s au sculat cu bârfiri împotriva acestei rugăciuni, zice către ei: "Pentru ce, dar, voi vă înarmaţi împotriva acestei rugăciuni, cu hula minţii voastre, ponosind-o, urând-o, batjocorind-o şi lepădând-o ca pe cel mai rău lucru? Şi, în scurt să zic, nu doriţi nici chiar să auziţi de dânsa? Groază şi cutremur mă cuprinde la vederea nebuneştii voastre porniri!

Dar eu vă întreb iarăşi: oare de asta urâţi voi această rugăciune, că poate vi s-a întâmplat să vedeţi sau poate aţi auzit că unii din cei care fac această rugăciune s-au vătămat la minte, ori au căzut în vreo înşelăciune, ori au suferit vreo vătămare sufletească? Iar voi aţi socotit că pricina tuturor acestora a fost rugăciunea minţii? Dar nu! Nicidecum. Sfânta Rugăciune a minţii săvârşită prin harul dumnezeiesc, curăţă pe om de toate patimile, îl îndeamnă la păstrarea cu râvnă a tuturor poruncilor dumnezeieşti şi-l fereşte nevătămat de toate săgeţile vrăjmaşului şi de ispite.

Dacă însă cineva va îndrăzni să facă această rugăciune de capul lui, nu după rânduiala Sfinţilor Părinţi, fără întrebarea şi sfatul celor iscusiţi şi mai ales dacă este mândru, pătimaş şi neîncercat, trăind fără ascultare, acela cu adevărat şi eu

zic că uşor cade în toate cursele şi ispitele diavolului. Dar ce-i cu asta? Oare această rugăciune este pricina ispitei? Să nu fie!

Iar dacă voi huliţi rugăciunea minţii, atunci trebuie să găsiţi vinovat cuţitul dacă vreun copil mic, jucându-se cu el s-ar întâmpla să se taie (fiind neîncercat).

Atunci dar şi ostaşii ar trebui să fie opriţi a purta sabie (dacă vreunul nepriceput s-ar întâmpla să se străpungă cu sabia). Dar precum nici cuţitul şi nici sabia nu pot fi socotite vinovate de răul ce ar pricinui, tot aşa nici sabia duhului, adică Rugăciunea minţii nu este vinovată pentru vătămarea celor nepricepuţi.

Este de vină mândria şi încăpăţânarea, pentru care unii cad în ispitele drăceşti şi sunt pradă tuturor relelor sufleteşti.

Dacă voi aţi cerceta învăţăturile Sfinţilor Părinţi cu deplină luare aminte şi credinţă, atunci n-ar fi slobozit Dumnezeu să cădeţi în aşa adâncime a hulirii. Ci El v-ar fi înflăcărat cu harul său prin această lucrare, către dragostea Lui cea negrăită, încât şi voi să fiţi gata a striga împreună cu Apostolul: "Cine ne va despărţi pe noi de dragostea Lui?" (Romani, 8.35).
Şi voi atunci n-aţi mai rosti hule asupra rugăciunii tainice, ci aţi fi gata să vă puneţi şi sufletul pentru ea, simţind din fapte şi din iscusinţă, folosul cel negrăit pentru sufletele voastre.

Pentru izbăvirea de vătămare a tuturor celor care se îndoiesc, eu nu găsesc o lucrare mai potrivită, decât să vă arăt pe cât m-ar învrednici Dumnezeu, cum învaţă Sfinţii Părinţi despre această sfântă Rugăciune săvârşită de minte în inimă (după mărturisirea Sfintelor Scripturi)".

Acestea sunt cuvintele Stareţului Paisie de la Neamţ către monahii bârfitori.

Mai departe cuviosul nostru părinte lămureşte de unde îşi are începutul rugăciunea minţii (adică a lui Iisus) cu dovezi de la Sfinţii Părinţi.

După aceea urmează învăţătura Cuviosului Vasile, Stareţul de la Schitul Poiana Mărului (judeţul Râmnic) care a fost duhovnic cuviosului Paisie.

Rugăciuni şi cugetări umilicioase (ca a fiului risipitor)

Podoaba cea sufletească
Eu nebuneşte am pierdut,
Şi-mbrăcămintea lipsindu-mi,
Nu pot să intru la cină:
O, luminează-mă Doamne,
Izvorule de lumină!

La Crucea Ta prea cinstită
Eu cel netrebnic am scăpat;
Înviforându-mă groaznic,
M-am cufundat în păcate
Ajută-mă ca lui Petru
Şi din adâncuri mă scoate!

Stăpâna mea Prea Curată
Noianul Sfintei îndurări,
Tu sârguind mă întoarce
Din ţara cea fără mană
Căci cheltuindu-mi averea

Ajuns-am slugă vicleană.

Stăpâne mult Îndurate,
Să nu mă laşi în drum zăcând
Căci la tâlhari eu sunt pradă
Şi n-are cine mă scoate !
Decât iubirea-ţi de oameni
Ce covârşeşte pe toate !

Botezătorule Sfinte
- Cel mai mare Prooroc
Fiind şi mergător înainte -
Ai îndrăzneală la Domnul.
Deci pentru noi mijloceşte
Cu rugăciunea fierbinte !

Cămara Ta cea de nuntă
Împodobindu-se acum
O! Sufletescule Mire
Făclia mea mi se stinge!
Când uşa se va închide
Atuncia zadarnic voi plânge.

Pe mine mult ticălosul
Cum mă mai ţine pământul
Şi soarele cum revarsă
Lumina şi peste mine!
O, Doamne nu mai sunt vrednic
A mă uita către Tine.

De n-aş avea sprijin darul,
De mult în iad aş fi pierit
Căci trupul meu prea curvarul
La cele drăceşti mă târăşte:
O, Doamne să nu mă răpuie
Vrăjmaşul ce mă urăşte!

Cum moartea îmi stă înainte!
Iar eu petrec nepăsător
Căci n-am aducere aminte

De-nfricoşata venire;
Înţelepţeşte-mă, Doamne,
Să am a Ta pomenire!

Pe streini eu îi judec
De mine însă nu gândesc
Pentru aceasta alunec
Pe căile povârnite
O, suflete ia aminte
Că singur te duci în ispite!

Când mă scârbeşte vreun frate
În mine răul îl păstrez
Pre cei ce-mi fac însă bine
Îi trec mereu cu vederea
Întunecatul de mine
Cum mă vânează părerea!

O, cât de lungă îmi pare
A rugăciunii rânduieli!
Iar când lucrez ale lumii,
Nici trudă nu am nici boală
Cum mă orbeşte ţărâna
Şi lumea cum mă înşeală.

În inima mea cea săracă
Tâlharii noaptea s-au ascuns
Şi plănuiesc s-o prefacă
În peşteră de ruşine
Dar tu grăbind înnoieşte
Pre darul Tău întru mine!

Deşertăciunile lumii
Îşi au cuibar în mintea mea
Şi nici un grai din Scriptură
Nu-l pot ţine minte bine
Slăbănogită făptură
O, ticălosul de mine!

În toată ziua şi ceasul

Făgăduiesc a mă-ndrepta
Şi nu mă las de năravuri
Ca râmătorii din baltă;
Dar oare ce voi răspunde
Mergând în lumea cealaltă?

Cu gura mea cea spurcată
Am uneltit nelegiuiri
Deci cum rosti-voi acuma
Dumnezeescul tău nume!
Învredniceşte-mă Doamne
Să mor despre cele din lume!

Privirea mea pătimaşă
Spre cele curveşti am întins-o
Deci stând acum la jertfelnic
Cum să te văd, Împărate!
O, scapă-mă de orbire
Şi la lumină mă scoate!

În viaţa mea deşartă
Eu m-am purtat cu vicleşug
Şi mă cutremur când intru
La preacuratele Taine;
O, primeşte-mă, Doamne,
Cu cele de nuntă haine.

Mândria cea diavolească
Mă stăpâneşte necurmat
Iar Tu Te smereşti pentru mine
Şi te pogori pân-la moarte!
Acum cunoscându-mi căderea,
Iată, smeritu-m-am foarte!

Pe calea fărădelegii
Piciorul meu s-a poticnit
Dar Tu de pe Cruce mi-arată
Cărarea ce duce la tine!
Mironosiţelor Sfinte
Luaţi-mă voi şi pe mine.

Fiind eu rob trândăviei
Cu somnul morţii dormitez
Făgăduinţele Sfinte
Neîmplinindu-mi la vreme
Trezeşte-mă, O, Părinte,
Că nimeni nu vrea să mă cheme.

Pe calea cea strâmtă a Crucii
Ai următori pe Sfinţii toţi
Cari se grăbesc să te-ajungă
Cu lacrimi, sudori şi cu sânge!
Pre mine grija lumească
Cu tiranie mă strânge!

Rugăciune

După cum pe Vameş, Doamne
L-ai făcut “luminător”,
Fă-mă şi pe mine astăzi
Decât ieri mai râvnitor.

Paşii mei slăbit-au foarte
Şi mă poticnesc să cad,
Iar viaţa mea cea stearpă
S-a apropiat de iad.

Nu se află vindecare
În netrebnicul meu trup
Şi “năravul din născare”
Nici acum nu pot să-l rup.

Învechitu-m-am în rele
Şi de ele nu mai scap
Căci s-au înmulţit mai tare
Decât perii mei din cap.

Părăsit sunt de prieteni
Şi de unii dintre fraţi,
Cari s-au smintit de mine
Şi se află depărtaţi.

Luminează-mi, Doamne, calea,
Înnoindu-mi sfântul dar
Şi dulceaţa Ta cerească
Să mă veselească iar.

Pomenirea Ta cea sfântă
Dă s-o am neîncetat
Şi din inima înfrântă
Fă “locaş” prea luminat.

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul nostru,
Cel bogat în îndurări,
Luminează-mi totdeauna
“Pământeştile cărări”!

Mila Ta cea părintească
Îndulceşte viaţa mea,
Dar cutremur mă cuprinde
Că, nevrednic sunt de ea.

Prisoseşte, Doamne Sfinte,
Darul Tău dumnezeesc
Ca să Te cunosc mai bine
Şi mai mult să Te slăvesc!

Cugetare umilită – Rugăciune

Miluieşte-mă Stăpâne,
După mare mila Ta
Şi mă spală cu-ndurare
De fărădelegea mea!

Eu cunosc fărădelegea
Şi păcatul mi-i ştiut,
Căci întru fărădelege
Şi-n păcate m-am născut.

Bunătăţile din lume
Sus la cer nu trebuiesc
Tu vrei "inimă smerită"
De la neamul omenesc.

Jertfa cea bine primită
Este "duhul umilit"
Şi cu "inima înfrântă",
După cum cântă David.

Darul Tău binevoieşte
Întru oamenii smeriţi
Şi din rândul lor îţi place
Să alegi pe cei "sfinţiţi".

Mântuirea sufletească
Tu voeşti a se lucra
Cu necaz şi suferinţă,
“Jugul nostru”: Crucea Ta!

Iar prinosul cel de lacrimi
Şi sudoarea se socot,
Întru cel de sus jertfelnic
Ca o “ardere de tot”.

Lumina mea

O! Soare al dreptăţii
Arată-mi raza Ta
Şi dintru nesimţire
Ridică viaţa mea!

Tu cel născut cu trupul
Ca om, la Bethleem
Călăuzeşte-mi paşii
Spre veşnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit
Uitând fărădelegea,
Celui ce Ţi-a greşit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Şi-mi potoleşte vântul,
Scoţându-mă din nor.

Învaţă-mă să caut
Spre veşnicul senin,
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne, Milostive
Şi Dumnezeul meu.

La tronul Sfintei Slave
Cu trupul astăzi şezând
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pamânt!

Pe marea vieţii

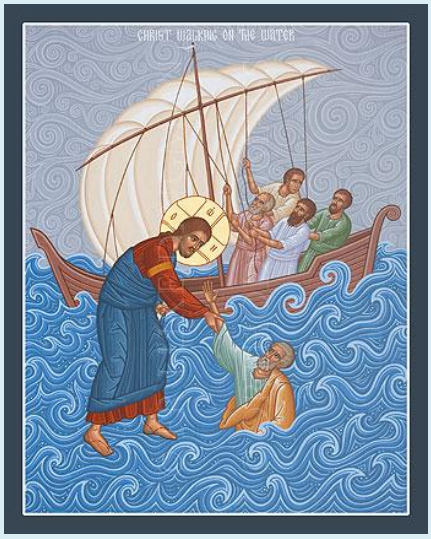

Lipsit de fapta bună
Se trece viaţa mea,
Ca noaptea fără lună
Şi fără nici o stea.

Ridică-mi, Doamne, ceaţa
Întinsă pe “noian”
Călăuzindu-mi viaţa
Spre “veşnicul liman”!

De vântul cel potrivnic
Să nu mă laşi bătut,
Ci darul milostivnic
Să-l tinzi celui căzut!

Cugetări din zile grele

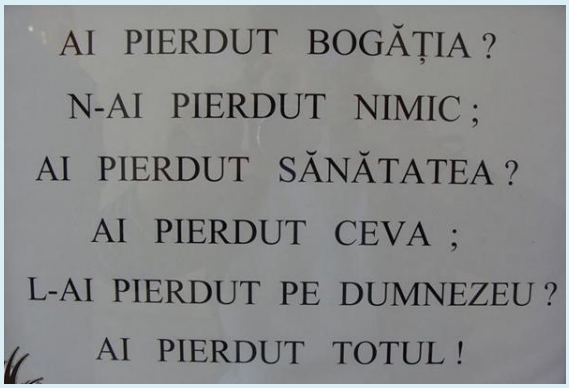

De viaţa mea cea pustie
Se tulbură sufletul meu
Dar inima nu vrea să ştie
Că moartea-i la spate mereu.

O văd cum găteşte “organul”
Şi clopotul gata de tras,
Iar eu îmi acopăr timpanul
De către al “trâmbiţii glas”.

Se cade s-aud de la boală
Al trâmbiţii glas vestitor,
Să-mi fac mereu socoteală
Că: este poruncă să mor!

Dar inima cea vicleană
Înşală pe cuget mereu,
Căci este de moarte duşmană
Smeritului suflet al meu.

Simţirea mea adormită,
Trezeşte-te doar acum
Şi mintea mea amăgită,
Întoarce-te iarăşi la “drum”!

Stăpâne mult Milostive,
Tu eşti obştescul sfârşit,

Cunoşti şi păcatele mele,
Să nu mă iei negătit!

Din veac făcătorii de rele
Nu Ţi-au greşit, precum eu,
Dar Tu eşti "noian îndurării",
Să mântui şi sufletul meu.

A trupului viaţă se scurge
Ajută-mi, Stăpâne, acum
Să nu mi se tulbure duhul
În ceasul "plecării la drum".

Dă-mi, Doamne, la vremea ieşirii
Pe îngerul meu păzitor
Să-l văd bucuros lângă mine,
Iar nu pe al meu "pârâtor"!

La vămile cele grozave
Să nu mă oprească din drum,
Ajută-mi s-adun deci merinde
Şi apa căinţei, acum.

În cumpăna faptelor mele,
Atunci, doar, un strop să arunci
Din sfânta-Ţi milostivire,
Şi eu voi scăpa de la munci.

Un semn de vei face la Îngeri,
Vor scoate pe sufletul meu
Din ghiara viclenilor demoni,
Şi veşnic slăvi-Te-voi eu.

Măcar deşi nu sunt vrednic
Din fapte a fi îndreptat,
Dar sfânta credinţă, Stăpâne,
Cu darul de sus, am păstrat.

O, Doamne, împrăştie ceaţa
Şi norii "gânditului fum",

Să nu mai alunece paşii
Din calea cea dreaptă, de-acum!

Pricini uşoare de multă vătămare

Dacă mintea noastră uită
Cunoştinţa cea de sine,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele străine.

Iar la pomenirea morţii
Dacă nu suntem deprinşi,
Ne luptăm cu grija vieţii
Şi suntem mereu învinşi.

Când lăsăm de bună voie
Rânduiala rugăciunii,
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deşertăciunii.

Băutura şi mâncarea
Folosind cu lăcomie,
Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne desbărăm
Cu înşelăciunea minţii
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul şi vederea
Dacă nu le stăpânim
Mare pagubă la suflet

Totdeauna suferim.

Când năravul rău clocește,
Nefiind mărturisit,
Scoate puișori de patimi
Cari rod necontenit.

4 noiembrie 1956, Schitul Sfintei Ana – Hozeva

Notă: aceste versuri apar şi in poezia Diagnoză sufletească

Bântuielile unui”novice”

Ca şi iarna când pogoară
Corbii peste mortăciuni,
Gândurile mă-mpresoară
Cu-ale lor deşertăciuni.

Suflete al meu sărace
Unde mă voi duce iar,
Iată, nu mă lasă-n pace
Gloanţele lui “Veliar”.

Când apuc vreo carte-n mână
Să mai prind ceva la minte,
Ca şi oile la stână
Vin aducerile aminte.

Când alerg la rugăciune
Ca să uit de supărări,
Gândurile-mi fug nebune
Peste mări şi peste ţări.

La biserică, când cântă
Sau citeşte la canoane,
Gânduri mă frământă
Dincolo, peste oceane.

Iar când vreau să scap de gânduri
Şi mă duc la “ascultare”,
Ele vin atuncea cârduri,
Parc-ar fi nişte cocoare.

Dacă scap din întâmplare
Vre-un cuvânt mai de folos
Gându-mi spune sus şi tare
Că “sunt mare cuvios” !?

De la Mânăstirea Neamţu, 1933

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre Sfânta Cruce

Despre Sfânta Cruce

Domnul nostru Iisus Hristos ne-a dăruit nouă celor credincioşi Semnul Sfintei Cruci, ca să ne fie ca armă nebiruită împotriva a tot răul, dar mai ales împotriva nevăzuţilor vrăjmaşi. Nimeni dintre creştini nu se îndoieşte despre asta.

Însă mai minunat este că Semnul Sfintei Cruci lucrează şi celor necredincioşi, când vrea Dumnezeu ca să iconomisească mântuirea lor. Pentru asta voi aduce oarecari pilde din istorie şi din Vieţile Sfinţilor.

Împăratul Iulian Paravatul (adică lepădatul de lege, apostatul) era nepotul Sfântului Constantin cel Mare. El a fost crescut de mic în legea creştinească şi a învăţat mai întâi carte prin mânăstirile Capadochiei, unde a îmbrăcat şi haina călugărească.

Mai târziu a fost dăscălit de filosofii păgâni, cari duşmăneau de moarte creştinismul. Fermecat de filosofia păgânească, tânărul prinţ a început să urască credinţa creştină şi a făgăduit păgânilor că dacă ajunge împărat, ridică iarăşi închinarea la idoli (care era oprită de Sfântul Constantin). Împins de ambiţia

măririi s-a împrietenit cu cei mai aprigi duşmani ai creştinismului şi mai ales cu vrăjitori, cari l-au ajutat. Dar dintre toţi s-a arătat mai iscusit la înşelăciune un vrăjitor evreu. Acesta i-a făgăduit că îl va ajuta la scopul lui, dar i-a pus condiţia să se lepede de Hristos. Jidovul (ca un vrednic urmaş al lui Iuda) l-a îndemnat pe tânărul Iulian ca să facă lepădarea în scris pe hârtie şi să meargă el singur în capiştea idolească ca s-o încredinţeze demonilor.

I-a pus în vedere ca atunci când aruncă scrisoarea în văzduh să cheme pe demoni, dar nu cumva să facă Semnul Crucii.

Dar în clipa când a aruncat scrisoarea în capişte, s-a arătat o tabără întreagă de demoni. Spăimântându-se de chipul lor, Iulian a făcut semnul crucii (din obişnuinţă) şi atunci demonii au fugit în adâncul iadului, neprimindu-i scrisoarea. Poşta satanei n-a suferit semnul crucii, ea cerea alt timbru pentru scrisoarea lepădării.

Atunci s-a dus nebunul tânăr iarăşi la jidovul vrăjitor ca să întrebe care este pricina neizbutirii. Iar acela i-a tâlcuit că semnul crucii a stricat treaba.

Pentru că are obiceiul să facă cruce atunci când se sperie, l-a învăţat afurisitul ca să junghie un prunc botezat şi să aducă la dânsul inima pruncului. Atunci să fie sigur că semnul crucii nu mai împiedică treaba. Făcând după sfatul jidovului, nu s-au mai speriat poştaşii iadului când le-a aruncat scrisoarea, ci au primit-o, căci mâinile celui lepădat erau acum mânjite de sânge nevinovat.

Prin lucrarea vrăjilor şi prin tot felul de uneltiri viclene, Iulian Paravatul a ajuns împărat la Constantinopol după moartea feciorilor Sfântului Constantin.

În vremea împărăţiei lui credinţa creştinească a fost prigonită în chip ascuns, întocmai cum face stăpânirea comunistă în ziua de azi. N-a închis Bisericile, dar a încurajat închinarea la idoli. Averea Bisericii a fost sechestrată de stat pentru întreţinerea spitalelor şi a capiştilor păgâneşti. Creştinii au fost scoşi din funcţiile statului şi din şcoli. Ereticii cari erau afurisiţi de Soborul Bisericii au fost puşi iarăşi în drepturi ca să pricinuiască împerechere şi sminteală în norodul pravoslavnic.

După ce a slăbit Biserica şi a vătămat-o mai rău decât împăraţii păgâni, vipera aceasta vicleană (cum îi zicea Sfântul Vasile lui Iulian) le-a dat ajutor jidovilor ca să zidească din nou Templul din Ierusalim.

Prin asta căuta să arate că sunt mincinoase cuvintele Domnului, cari au fost rostite pentru risipirea templului.

Dar când au început să facă şanţuri pentru temelie, atunci s-a cutremurat pământul şi a ieşit din adânc pară de foc şi pucioasă. Pentru asta n-au mai îndrăznit să lucreze.

În vremea aceea a fost închis şi Sfântul Atanasie cel Mare, căci el era socotit ca cel mai mare duşman al lui Iulian. Şi căuta în tot chipul să-l omoare pe Sfânt, dar Dumnezeu i-a scurtat zilele tiranului. Căci în vremea când era în război cu barbarii, Sfântul Mucenic Mercurie l-a săgetat în inimă. Atunci Iulian cunoscând de unde vine pedeapsa a strigat: "M-ai învins Galileanule!" În vremea aceea Sfântul Vasile se afla în Biserică, rugându-se Sfântului Mercurie ca să ajute pe norodul pravoslavnic şi să facă izbândă asupra tiranului. Deodată vede că chipul Sfântului Mercurie a pierit de pe icoană. Rugându-se cu mai multe lacrămi, s-a arătat iarăşi chipul Sfântul Mucenic ca şi mai înainte şi a grăit către Sfântul Vasile: "Să mă ierţi căci n-am fost aici, ci am mers ca să pierd pe tiranul Iulian!" În felul acesta s-a izbăvit creştinătatea de cel mai primejdios vrăjmaş, care se arăta în faţă că este creştin, iar cu lucrul era păgân. El a dat foc la multe moaşte de-ale Sfinţilor din vechime şi a distrus multe cărţi sfinte. Atunci au fost arse şi Cinstitele Moaşte ale Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul, ale Sfântului Prooroc Elisei şi ale altor sfinţi.

Tactica lui Iulian Paravatul (adică metoda lui ascunsă) o folosesc astăzi tovarăşii comunişti, care se prefac că sprijină Biserica, dar lasă slobodă toată oastea ateilor şi o sprijină în tot chipul ca să dezrădăcineze orice urmă de credinţă din sufletul tinerimii.

Au văzut că nu reuşesc cu prigoana, pentru asta au luat învăţătură de la afurisitul Iulian, ca să nu priceapă lumea de unde vine vătămarea. Puterea Sfintei Cruci este săgeata care va zdrobi capul balaurului roşu, cu darul Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Amin.

În săptămâna închinării Sfintei Cruci - câteva pilde

Din aceste pilde se vede puterea cea nebiruită a Sfintei şi de viaţă făcătoarei Cruci la cei din întunericul necunoştinţei.

Şi anume: La unii lucrează spre mântuire şi spre proslăvire (când este credinţă), iar la alţii lucrează spre ruşinare şi spre osândă (când lipseşte credinţa). Cei cari vor citi viaţa Cuviosului Constantin cel din neamul evreiesc (care urmează aici) pot să aibă oarecare nedumerire despre felul cum s-a învăţat de la Dumnezeu tainele Sfintei Credinţe. Dar cel care ne-a făcut cunoaşte tainele inimii precum şi faptele cele viitoare. Deci Acela, adică Dumnezeu, luminează uneori în chip minunat pe cei aleşi ai săi, precum a luminat pe fariseul Pavel şi l-a făcut Apostol şi pe mulţi dintre sfinţi care erau în întunericul necunoştinţei.

Milostivul Dumnezeu într-un chip deosebit arată semne celor din neamul evreiesc, căci ei sunt mai tare dăscăliţi de mici ca să urască Sfânta Cruce (pentru asta ajung cei mai înverşunaţi vrăjmaşi ai legii creştineşti). Nici o naţie de pe pământ nu este aşa de încăpăţânată întru necredinţă, ca neamul jidovesc.

Din viaţa Sfântului Constantin, care a fost din neamul evreiesc

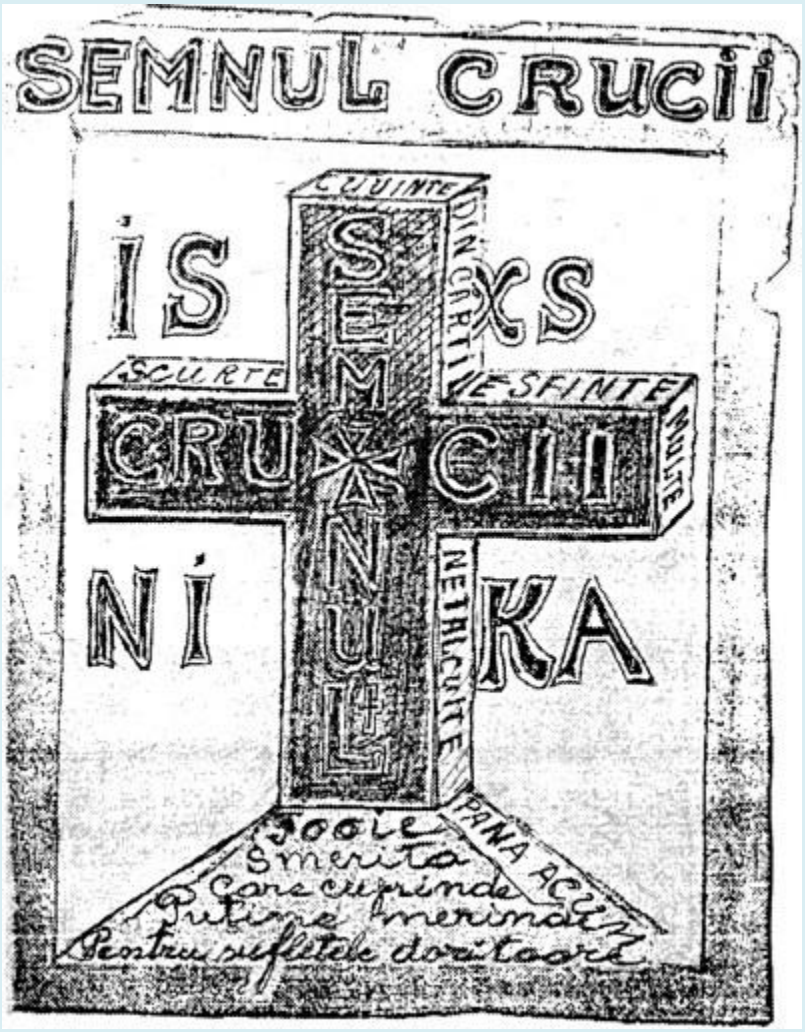

(Se prăznuieşte la 26 decembrie, vezi Sinaxarul cel mare al Sfântului Nicodim Aghioritul).

Cuviosul Constantin era din Cetatea Sinada, care se afla în Ţara Frigiei. S-a născut din părinţi evrei şi a ajuns mai târziu slujitor ales al lui Hristos şi făcător de minuni.

De mic obişnuia să meargă împreună cu maica sa prin cetate. Odată s-a întâmplat să vadă pe un creştin care-şi făcea cruce la gură când îi venea să caşte. Din asta a luat obiceiul şi copilul să facă la fel. Dar nu numai semnul crucii, ci şi alte obiceiuri a învăţat de la creştini şi le păzea cu adâncă credinţă.

Pentru asta s-a luminat faţa lui cu o strălucire cerească şi a fost învăţat de la Dumnezeu dogmele credinţei creştineşti, petrecând atunci nemâncat mai multe zile de-a rândul.

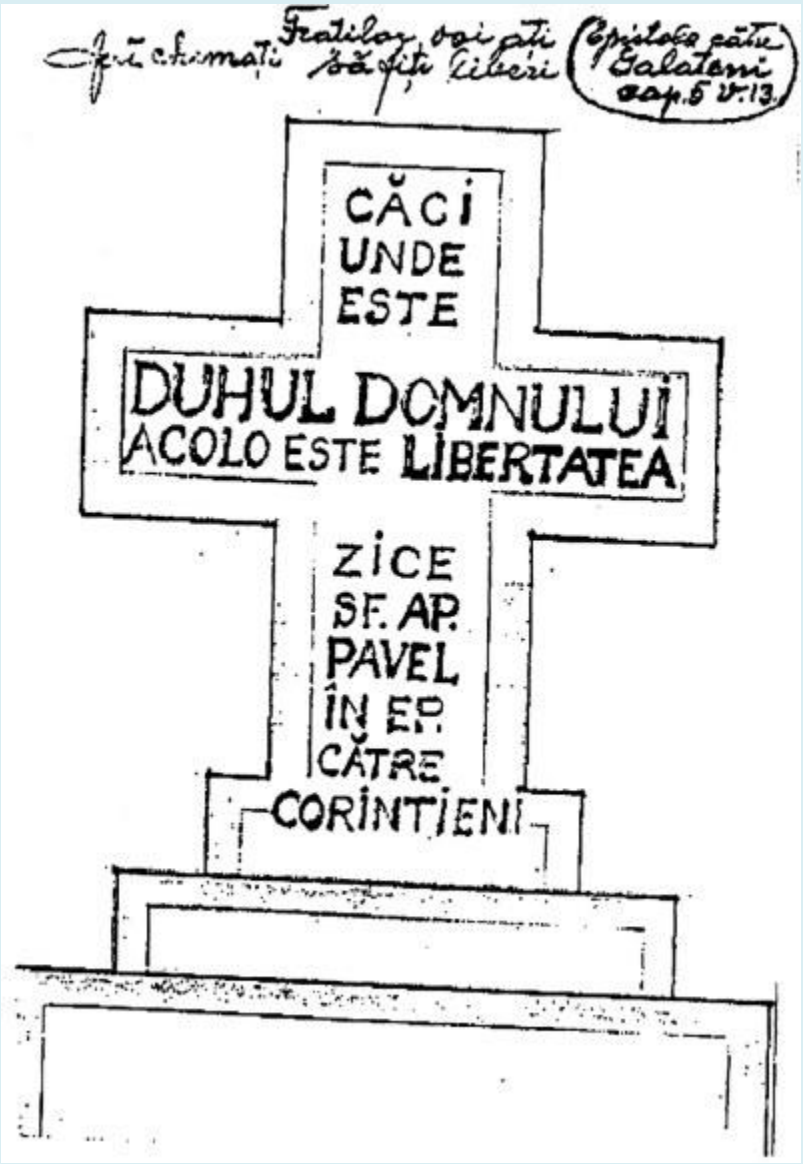

S-a năpustit odată asupra lui o evreică cu multă neruşinare, iar el făcând semnul Sfintei Cruci peste ea, a căzut jos moartă. Dar tot el a înviat-o cu semnul Crucii.

Acest tânăr luminat a fost călăuzit de către un nor luminos (care era Îngerul Domnului) până la mânăstirea Tuvotia, unde erau monahi cu viaţă înaltă. Acolo a povestit egumenului cele îmtâmplate cu dânsul. Iar acela ca să se încredinţeze că nu minţise i-a adus o cruce ca s-o sărute. Deci sărutând el cu multă frică şi cu

evlavie partea cea de jos a Crucii, s-a făcut un semn minunat cu el şi anume: ***când s-a plecat să sărute picioarele Crucii, atunci s-a plecat şi Sfânta Cruce întreagă pe capul lui şi s-a întipărit semnul ei ca o pecete pe fruntea tânărului.*** A rămas de atunci pecetea Sfintei Cruci închipuită pe frunte până la moartea lui.

După aceasta tânărul s-a botezat, primind numele Constantin. Dar şi în vremea Sfântului Botez s-a văzut un semn minunat la el. Când a ieşit din cristelniţă (din baia Sfântului Botez) pe piatra unde a stat el au rămas săpate urmele picioarelor lui.

După Sfântul Botez a rămas în mânăstire, petrecând cu multă evlavie şi cu mari nevoinţe. Meşteşugul lui era facerea corturilor (ca şi Sfântul Apostol Pavel), adică făcea corturi din piele.

Când făcea el rugăciunea se umplea locul acela de o mireasmă negrăită, iar uşile Bisericii se deschideau singure când intra el.

Pentru multa lui curăţie i s-a darul de a cunoaşte gândurile cele ascunse ale fraţilor. Într-o vreme a postit 40 de zile de-a rândul, stând îngropat până la brâu în pământ. Mai târziu a primit şi darul preoţiei, fără să vrea el, iar ziua morţii şi-a cunoscut-o cu opt ani înainte.

Cu ale lui Sfinte Rugăciuni să ne miluiască pe noi Domnul. Amin.

Fulgere din cer

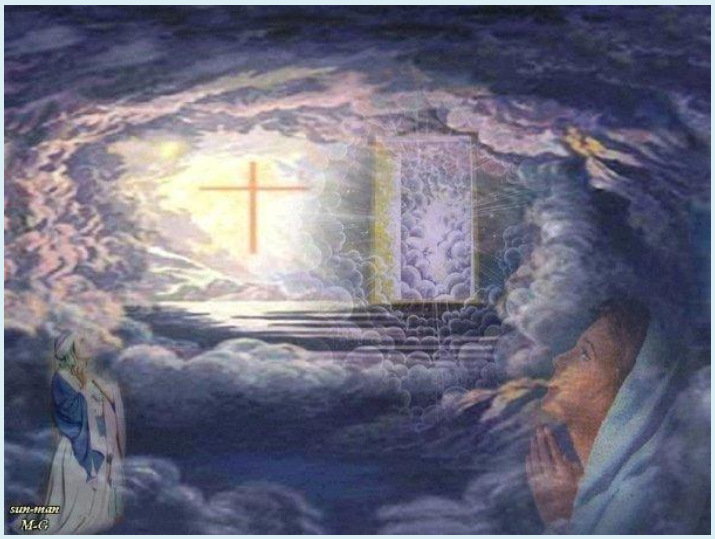

Înfierează pe jidovi cu pecetea Crucii la templul lui Solomon (vezi istoria Bisericească de Lascăr)

Împăratul Iulian Paravatul (cel lepădat de Dumnezeu) după ce a adus din nou închinarea la idoli, se gândea cum ar face ca să piardă cu totul religia creştinească. Pentru asta el a sprijinit pe evrei, ştiind că ei sunt cei mai neîmpăcaţi duşmani ai creştinilor.

Socotea tiranul că dacă va înălţa iarăşi pe evrei în slava lor cea veche, atunci se va întuneca lumina Sfintei Evanghelii. Voia să ridice lavra jidovească în locul Bisericii lui Hristos.

Cu scopul acesta le-a dat ajutoare mari evreilor pentru a se aduna din toate părţile la Ierusalim, ca să îşi zidească din nou templul cel risipit al lui Solomon.

Era hotărât ca după aceasta să clădească un amfiteatru (un loc de privelişte) la Ierusalim spre a merge ca să se veselească şi el împreună cu jidovii, în timpul când creştinii vor fi sfâşiaţi de fiare în teatrul păgânesc!

În vremea aceea era patriarh al Ierusalimului Sfântul Chiril, care îndemna pe creştini să aibă răbdare, căci cuvintele Domnului nu vor rămânea mincinoase. El a zis Sfinţilor Săi ucenici că nu va rămânea piatră pe piatră (adică din Templul lui Solomon) şi cuvintele Lui se vor împlini negreşit prin minune. Bieţii creştini ascultau cu încredere cuvintele Sfântului Patriarh şi nu se tulburau.

Deci au început jidovii să curăţească locul unde a fost vechiul templu al lui Solomon (după ce mai întâi au batjocorit în tot chipul pe creştini).

Mii de lucrători munceau ziua şi noaptea ca să pregătească locul pentru zidire. După ce au cărat destule materiale pentru zidărie, a venit vremea ca să aşeze piatra pentru temelie. Atunci s-a stârnit deodată un cutremur înfricoşat însoţit de furtună cu fulgere şi cu trăznete, încât se clătina pământul ca apa când fierbe în clocot. Atunci tot lucrul jidovilor a fost zădărnicit, ba şi temeliile vechi ale templului au fost scoase afară din pământ de cutremur.

În acelaşi timp valuri de foc arzător se pogora din cer şi pârjolea pe lucrători, iar alte valuri de foc ieşeau din pământ şi ardeau uneltele lor.

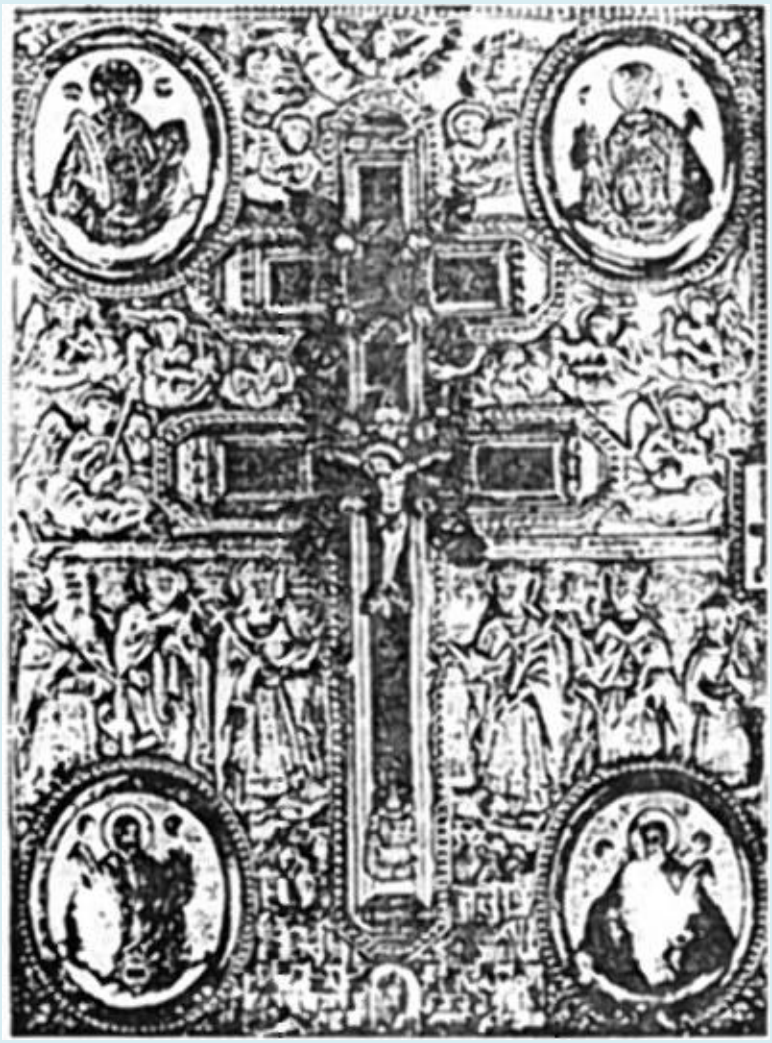

Sfânta Cruce făcută întreagă din Lemnul Sfânt pe care a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos. Se află la Mânăstirea Xeropotamu din Sfântul Munte Athos

Însă un lucru de mirare era, că Semnul Sfintei Cruci s-a întipărit ca o pecete, atât pe hainele jidovilor, cât şi pe trupurile lor, întocmai ca şi cum ar fi însemnaţi cu un fier roşu (cum se înfierează vitele pentru cireadă).

Pecetea crucii de pe ei era la început luminoasă, iar la urmă a rămas neagră. Dar era întipărită aşa de tare încât nu se mai putea şterge cu nici un chip.

Fiind uimiţi de aceste semne înfricoşate, mulţi dintre jidovi şi dintre păgâni au crezut în Hristos. Dar lepădatul de Dumnezeu, Iulian, n-a socotit întru nimic semnele, ci le punea în rândurile întâmplărilor fireşti spre a fi date uitării.

Dumnezeu a arătat atunci puterea cea nebiruită a Crucii, ca să fie semn de întoarcere şi de pocăinţă pentru necredincioşi.

Sfânta Cruce în Persia

După şase sute de ani de la Naşterea Domnului, creştinismul a fost strâmtorat de către păgânii perşi, cari se închinau focului şi soarelui.

Pe la anul 614 barbarii aceştia au cucerit Palestina, Siria, Egiptul. Au prefăcut în ruină toate cetăţile şi Sfintele Lăcaşuri din Pământul Sfânt, iar norodul creştinesc a fost luat în robie. Sfintele Odoare au fost jefuite şi Biserica Sfântului Mormânt a fost arsă.

În vremea aceea au luat păgânii şi Sfântul Lemn al Crucii şi l-au dus în Persia împreună cu bătrânul Patriarh Zaharia al Ierusalimului.

La pustiirea care au făcut-o perşii în Ierusalim, au fost ajutaţi de către evrei, cari căutau răzbunare împotriva creştinilor. Aceşti vrăjmaşi neîmpăcaţi ai Crucii au răscumpărat nouăzeci de mii de creştini de la perşi şi pe toţi i-au ucis fără milă.

Norodul creştinesc care a fost în robie (în Persia) a aflat multă mângâiere de la Lemnul Sfintei Cruci, care era acolo.

Nenumăratele minuni cari s-au săvârşit atuncea cu Sfântul Lemn, au făcut să se vestească şi să se proslăvească numele Domnului în ţara persească aşa de mult, încât păgânii ziceau că “Dumnezeul creştinilor a venit în Persia!”

Mulţi dintre ei văzând prea slăvitele minuni, erau cuprinşi de frică şi mergând la creştini, ascultau învăţătura lor şi se botezau.

[Notă: Datorită minunilor Sfintei Cruci s-a creştinat Sfântul Anastasie Persul (22 Ian.)]

Altă minune cu semnul Sfintei Cruci

În al cincisprezecelea veac stăpânea în Egipt sultanul turcesc Melec Mina. Acesta avea ca sfetnic al său de taină (vizir) pe un evreu turcit cu numele Musa, care avea mare ură împotriva creştinilor, pentru râvna şi evlavia lor. Urâciunea evreului se îndrepta mai ales împotriva Sfântului Patriarh Ioachim al Alexandriei.

Pentru înţelepciunea şi sfinţenia vieţii lui Patriarhul era cunoscut şi cinstit de sultan. Dar pizmaşul de evreu nu putea vedea cu ochi buni cinstea cea mare care se da ierarhului creştin de către sultan şi pentru aceasta căuta să-l piardă. Zavistia Iudei nu-l lăsa ca să se liniştească.

A îndemnat deci pe sultan ca să-l poftească la curte pe Ioachim pentru a discuta cu el despre credinţă.

Făcându-se discuţie între ei în faţa sultanului pentru dreapta credinţă evreul a rămas ruşinat la toate întrebările. Mărturiile aduse de înţeleptul ierarh au astupat gura vicleanului vizir.

Pentru ruşinea asta se gândea că de acum îşi va pierde încrederea cea mare pe care o avea la sultan şi căuta tot timpul să prindă în cursă pe Sfântul Ierarh.

După ce s-a terminat discuţia, evreul a zis către patriarh: "Hristos vă spune la Evanghelie că cine are credinţă cât un bob de muştar, poate să urnească şi munţii din loc. Deci dacă vei muta şi tu muntele acela, care se vede în faţa noastră (departe în zare), atunci am să cred şi eu în legea voastră!"

Patriarhul a primit propunerea, dar a cerut să-i dea răgaz 3 zile ca să se pregătească.

După 3 zile a venit iar la palat. Acolo fiind de faţă sultanul şi vizirul evreu, Sfântul Ierarh a tămâiat de trei ori muntele din zare, apoi a făcut semnul Sfintei Cruci, chemând prea sfânt numele Domnului.

În clipa aceea, la vederea tuturor, s-a desfăcut muntele în trei părţi şi a început să se mişte către cetatea Alexandriei.

Fiind cuprins de spaimă, sultanul a strigat: "Patriarhule, izbăveşte-ne, porunceşte muntelui să stea, căci altfel ne pierdem!"

Atunci Sfântul Ioachim a rostit: "Întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, stăi!" şi s-a oprit atunci pe loc muntele, care de atunci se cheamă "Dur Dag" pe limba turcească, iar pe româneşte se tâlcuieşte: "Stăi Munte!"

Semnul Sfintei Cruci

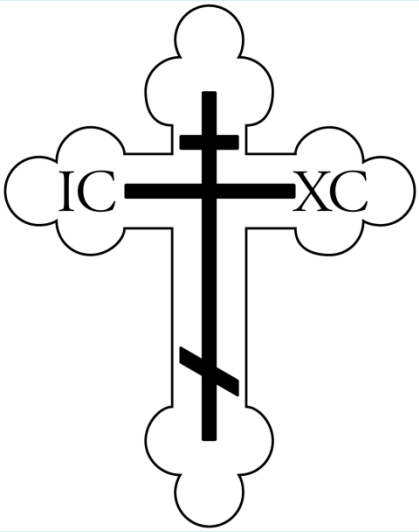

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor
Care depărtează răul
Şi ne dă la toate spor.

Deci să facem cum se cade
Creştinescul nostru semn,
Căci vrăjmaşii fug atuncia
Ca de prea cinstitul lemn.

Iar acei ce bat în cobză
Şi pe cruce o îngână
Au sămânţa necredinţii
Şi pecete rea la mână!

N-au evlavie în suflet
Nici ruşine la obraz
Plecăciune nu pot face
Că-i boierul pe grumaz!

Domnul cerurile pleacă
Pentru neamul omenesc
Iar la El să-şi plece capul
Mulţi creştini nu se silesc.

El întinde sus pe cruce
Mâinile dumnezeieşti
Tu măcar a face semnul
Omule nu te sileşti.

El ne mântuie creştine
Săvârşindu-se pe lemn
Iară tu socoţi ruşine
Ca să faci al crucii semn!

Crucea vieţii omeneşti

Un creştin odinioară
Tot se căina mereu:
Grea mai este Crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu.

Cum o dau nu-mi iese bine
De necazuri nu mai scap
Şi muncesc din greu ca boul
Până cad lângă proţap!

Iaca alţii sunt mai leneşi şi
trăiesc mai în belşug
Numai mie (vorba ceea) “boii
nu-mi mai trag la jug”.

Şi ofta creştinul nostru şi
mereu era cârtind
Nimeni nu putea odată să-l
audă mulţumind.

Însă Cel de sus Părinte, care
ajută pe mişel
Căutând din cele sfinte,
cercetatu-l-au pe el:

A trimis la el un înger
Noaptea când dormea trudit
Şi luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.

Se făcea că este ziuă
Şi erau numai ei doi
Între nişte Cruci frumoase
Felurite după soi.

Unele erau de aur,
Altele de fier şi lemn,
De argint şi de aramă,
Fiecare cu un semn.
Zice îngerul atuncea:
“Ia-ţi o Cruce care vrei
Numai potriveşte-o bine
şi te-ntoarce la bordei”.

Lacom el apucă-n grabă, cea
de aur mai întâi
Încercând s-o tăbârcească pe
voinici umerii săi.

Dar nu-i chip ca s-o urnească
şi privind la ea cu jind
Se pogoară mai la vale,
la o Cruce de argint.

De prea multă strălucire
Nu te poţi uita la ea,
Dar voind el s-o ridice
Vede că-i grozav de grea.

Se mai uită, iar încearcă
Până ce îşi ia de seamă
Să-şi aleagă altă Cruce,
Tot frumoasă, de aramă.

Dar în ciuda lui şi aceea

pentru dânsul este grea
Cea de marmoră mai tare,
cea de fier cam tot aşa.

Lângă ele, mai la vale,
vede sub un copăcel,
Cruce de stejar uşoară,
numai bună pentru el.

O ridică deci şi pleacă,
Iară îngerul pe drum
Îl întreabă pentru Cruce,
dacă-i mulţumit acum.

Slavă Domnului, răspunde,
Tare-s mulţumit cu ea,
Căci din toate numai asta
Este după vlaga mea!

Îngerul atunci îi zice:
Omule nemulţumit,
Pentru Crucea vieţii tale
Totdeauna ai cârtit!

Astăzi te-am adus anume
Ca să-ţi fie ţie semn
Că nici una nu poţi duce
Decât Crucea cea de lemn.

Asta este “Crucea vieţii”
Dată ţie de când eşti
Deci lui Dumnezeu dă slavă
şi de-acum să nu cârteşti.

Cele de metaluri scumpe
sunt a oamenilor sfinţi
Care sufăr pân’la sânge,
întru grele nevoinţi.

Iară tu cu sărăcia lesne

te vei mântui,
Dacă vei păzi credinţa
şi răbdând vei mulţumi!

Semnele bucuriei

Ridicându-te, cu slavă,
Din “lăcaşul celor morţi”,
Semnul suliţei, Hristoase,
Şi al cuielor îl porţi.

Fruntea Ta păstrează veşnic
(Şi în veacul următor)
Urma spinilor – adâncă -
Ca un semn izbăvitor.

Iar la Tronul cel din Slavă
Crucea este “Steagul Sfânt”,
Închinat la cer de Îngeri
Şi de oameni, pe pământ.

Taină negrăită, Doamne!
Ca fiind un lucru rar,
Porţi în slava veşniciei
“Semnele de la Calvar”.

Împăraţii fac izbândă
Cu oştirea, la război,
Tu zdrobeşti puterea morţii
Viaţa dându-Ţi pentru noi.

Întinzând, pe Cruce, mâna
Tainic ne arăţi mereu
Că eşti “Mirele Răbdării”
Şi al “Milei Dumnezeu”.

Iar în raiul desfătării
Mai întâi pe cel tâlhar
L-ai suit, Prea Milostive,
Arătându-Ţi Sfântul dar.

Pe drumul crucii mele

Ajută-mă, Stăpâne Doamne
Să merg şi eu pe-al Crucii drum
Căci largă mi-a fost calea vieţii
Pe care mers-am pân-acum.

Când sub a Crucii greutate
Îmi va slăbi grumazul meu
Trimite-mi ajutor atuncea
Ca oarecând pe Chirineu.

Aproape de sfârşit Stăpâne,
Când chinul este mai amar,
S-aud şi eu făgăduinţa
Rostită către cel tâlhar!

Să am atunci o mângâiere
Să fiu părtaş la cina Ta
Precum erai la Răstignire
Cu Tatăl întru Slava Sa.

Precum vedea atunci pe Maica
Aproape, lângă Cruce stând,
Să văd şi eu pe lângă mine
Pe păzitorul meu cel sfânt!

La despărţirea pământească,
Primeşte-mi pe sărmanul duh
Ca nu cumva să aibă silă
La vameşii cei din văzduh!

Apoi mergând la judecată
Tu fii preamilostiv atunci
Să nu mă osândeşti, Stăpâne
În focul veşnicelor munci.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre citirea cărţilor sfinte, păzirea credinţei, pocăinţă, mărturisire, împărtăşire, iertarea păcatelor, canon, răspunderea duhovnicului, Sfânta Liturghie

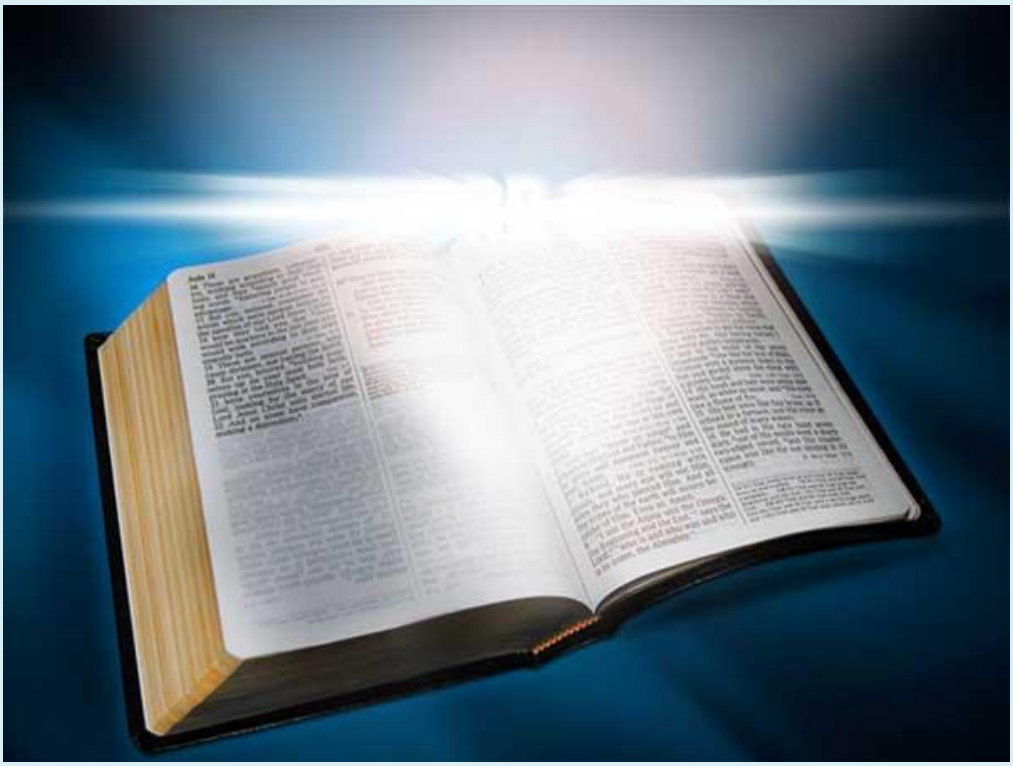

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion - Pentru citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi

"Dintru a nu cunoaşte Scripturile pricina este a tuturor relelor" zice Sfântul Ioan Gură de Aur

De multe ori am scris cuvinte pentru folosul meu sufletesc şi am crezut că aceste cuvinte pot folosi şi la alte persoane care nu prea au vreme să deschidă cărţile şi poate nici nu au la îndemână cărţile potrivite. Ştiu că în lumea de azi toată lumea este grăbită şi cărţile cele groase ale Sfinţilor Părinţi stau uitate şi rar cine le mai citeşte. ***Aşa este duhul veacului, aşa sunt ocupaţiile oamenilor, aşa este războiul cel nevăzut, încât lucrul cel duhovnicesc şi mai ales citirea cărţilor sfinte nu prea au loc în viaţa creştinilor de azi. Şi asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înşişi Monahii au început să ajusteze viaţa după moda nouă.*** Grija celor pământeşti îi ţine încătuşaţi şi nu pot să mai afle vreme pentru citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi.

Abia au vreme să asculte pravila din biserică, însă şi atunci mintea le este împovărată cu grija trupească şi cu necazurile vieţii. Pentru îndulcirea sufletului greu se găseşte vreme în veacul nostru. Şi aceasta ne păgubeşte mai mult decât toate. ***Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cereşti uităm rostul vieţii, slăbim duhovniceşte, şi ajungem de multe ori la desnădăjduire, când ştim ce fel de făgăduinţă am făcut înaintea lui Dumnezeu şi când vedem că se cheltuieşte viaţa în chip zadarnic.***

Iată cum ne sfătuieşte ***Cuviosul Nicodim Aghioritul*** ***în privinţa aceasta: "Toţi creştinii care ştiu carte, datori sunt a citi Dumnezeieştile Scripturi, pentru că, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui".***

În cuvântarea cea pentru Lazăr, ***Sfântul Ioan Gură de Aur*** ***zice: "Că nu este cu putinţă, nu este a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească!"***

Apoi ***Sfântul Ioan Scărarul*** ***ne încredinţează că citirea luminează şi adună mintea şi năravurile le pune la rânduială.***

Iar ***Sfântul Efrem Sirul*** ***zice: "În ce chip trâmbiţa strigând în vreme de război, deşteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului, aşa şi Sfintele Scripturi deşteaptă osârdia ta spre cel bun şi te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor. Pentru care, frate al meu, trezeşte-te cu întemeiere şi te sârguieşte de-a pururea a te lipi de citirea Sfintelor Scripturi, ca să te înveţe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmaşului şi a dobândi viaţa veşnică. Sunt însă unii care citesc dar nu-şi dau silinţa ca să înţeleagă cele scrise".***

Sfântul Apostol Pavel scrie către Ucenicul său Timotei: "Ia aminte la cetire!" iar Purtătorul de Dumnezeu Ignatie porunceşte Diaconului Iron, scriindu-i: "Ia aminte la cetire ca nu numai tu să cunoşti legile, ci şi la ceilalţi să le tâlcuieşti". (în trimiterea către Antiohieni).

Iar despre Sfântul Vasile cel Mare şi Sfântul Grigorie Teologul spune istoricul Rufim că 13 ani au şezut în pustie cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puţin, cei care trăim în veacul acesta de pe urmă şi să ne întrebăm:

Dacă în vremea cea veche era neapărată nevoie de citirea Scripturilor (când erau şi povăţuitori destui cu viaţă sfântă şi lumea era mai credincioasă) dar oare astăzi când s-au înmulţit vicleşugurile în lume şi s-au împuţinat păstorii cei buni,

acum când nu mai găseşti pildă de viaţă curată şi nici povăţuitori sufleteşti, cu atât mai mult trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor cărţi pentru a nu greşi drumul mântuirii.

Să ne gândim fraţilor că mântuirea noastră este în mare primejdie acum când nu mai sunt povăţuitori. ***Deci să fim mai cu pază de către orice vătămare sufletească şi mai sârguitori la citirea Sfintelor Scripturi. Căci în ele vom afla mângâiere şi luminare.***

Dacă nu mai sunt povăţuitori vii să ne ajute, să alergăm mai mult la cuvintele Scripturii pe care ni le-au lăsat moştenire Sfinţii Părinţi.

Folosind mai des sfaturile lor şi urmând pilda vieţii lor, nu vom rătăci drumul mântuirii (cu darul lui Dumnezeu).

Eu, nevrednicul, am căutat să mai aleg din cărţi cuvintele care ne folosesc mai mult în viaţa călugărească şi pe care nu le pot afla cu uşurinţă toţi, mai ales cei care sunt veşnic ocupaţi în ascultări şi în treburi.

Ieroschimonah Ioan Iacob

Vedenia unuia dintre ucenicii cuviosului Paisie Velicicovschi (de la mănăstirea Neamţ)

După trecerea din această viaţă a cuviosului Părintelui nostru Paisie de la Mânăstirea Neamţului, viaţa călugărească a început să slăbească din cauza belşugului de avere şi mai ales din cauza slobozeniei pe care o aveau mirenii de a petrece cu femeile şi copiii.

Călugării au început să se îngrijească mai mult de cultivarea viilor şi a grădinilor de la metoacele Mânăstirii, se străduiau mai mult să le facă mai îndemânatice pentru locuinţa boierilor cari veneau vara cu familiile la aer. Pentru chiria groasă care curgea de la boieri, călugării adeseori îşi lăsau toată casa în mâna mirenilor, iar ei se chinuiau într-o cocioabă proastă, mai la o parte, să nu strice liniştea "coconaşilor".

Pentru vinurile multe care se făceau la metoace a trebuit să se deschidă depozite şi cantine în Mânăstire şi în afară pentru a se putea vinde mai uşor. Acest lucru atrăgea şi mai mult lumea dornică de răsfăţ.

S-a înfiinţat şi şcoală în Mânăstire pentru creşterea copiilor sărmani din satele vecine (afară de şcoala călugărească de cântăreţi, a fost şi şcoala Primară). Cu asta mânăstirea şi-a pierdut liniştea ei de mai înainte, iar bieţii călugări au început să neglijeze îndeletnicirile lor cele duhovniceşti cu orânduiala lăsată de Cuviosul Paisie.

Unul dintre ucenicii Cuviosului Paisie, care avea o viaţă îmbunătăţită (Sofronie cu numele), a avut într-o noapte o vedenie înfricoşată.

Se făcea că era dimineaţă şi el ieşise în poarta Mânăstirii. Căutând în faţa porţii spre locul unde se află astăzi Aghiasmatarul, vede un arap înfricoşat la chip, care era îmbrăcat în haine de ofiţer şi se răstea strigând, întocmai cum dau comandă la oaste.

Chipul lui era groaznic: faţa lui neagră ca păcura, ochii lui străluceau ca văpaia focului, gura lui era ca de maimuţă cu dinţii ieşiţi în afară. În loc de cingătoare aveau un balaur încolăcit la mijloc, care îşi atârna capul cu limba scoasă în chip de sabie la şoldul ofiţerului. În loc de epoleţi avea pe umeri numai capete de viperă. Iar pe capul lui avea o cască de sub care spânzurau numai capete de şerpi veninoşi, cari se încolăceau la grumaz cu părul încolăcit.

Văzând aceasta Stareţul a rămas înlemnit de frică. Apoi venindu-şi puţin în fire, a întrebat pe arap ce caută la vremea aceea în Mânăstire. "Nu ştii că eu sunt comandant de oaste în Mânăstirea voastră?", a răspuns arapul.

"Dar unde avem noi oaste aici când ţara se află în bună pace?"

Atunci îi răspunse acela stareţului: "Vei şti că eu sunt rânduit cu oastea cea nevăzută, a întunericului ca să ne luptăm cu ceata călugărilor. Că voi, atunci când depuneţi jurământul călugăriei, nouă ne declaraţi război nevăzut, şi multe răni ne pricinuiţi cu armele voastre cele duhovniceşti. De multe ori noi ne depărtăm ruşinaţi, fiind arşi ca de para focului de rugăciunile voastre.

Însă acum nu mai avem atâta frică de voi, de când a murit Stareţul Paisie, care ne era înfricoşat nouă. De la el am suferit noi multe şi grele răni. Încă de când a venit el cu 60 de călugări din Sfântul Munte eu am fost rânduit cu 60.000 de ostaşi spre a lupta cu soborul lui. Cât a trăit el noi nu am avut odihnă.

Câte ispite, câte necazuri şi intrigi n-am uneltit noi împotriva lui şi a călugărilor spre a-i împuţina la suflet şi spre a-i surpa, dar n-am izbutit. Cât a a trăit Stareţul, atacurile noastre rămâneau mai totdeauna zadarnice, căci el îi conducea la luptă pe monahi cu multă iscusinţă, întărindu-i cu pilda vieţii lui şi cu sfaturi duhovniceşti în toate zilele.

După moartea lui, războiul nostru s-a uşurat. Pentru asta am scos atunci din front 10.000 de ostaşi cari nu mai aveau treabă, rămânând cu 50.000 în oaste.

N-a trecut multă vreme şi rânduielile Stareţului Paisie n-au mai fost păzite cu scumpătate.

S-au ivit împerecheri în sobor, iar belşugul din Mânăstire şi grijile lumeşti pentru case şi metoace au început să vâneze tot mai mult pe călugări; pentru asta şi războiul nostru s-a uşurat simţitor.

Deci am mai permutat atunci de pe frontul din Mânăstirea voastră încă alţi 10.000 de luptători, trimiţându-i în altă parte. Aşa am rămas numai cu 40.000.

Când li s-a dat deplină slobozenie mirenilor să petreacă vara la voi în Mânăstire, dimpreună cu femeile, atunci bucuria noastră!, căci slăbind frontul călugărilor, am fost şi noi mai uşuraţi.

Pentru asta am mai scos din front alţi 10.000 de ostaşi. Am rămas deci numai cu 30.000. În cele din urmă s-a deschis şcoala pentru copiii mirenilor aici în Mânăstire. Mulţi din călugări şi-au ales ucenici isteţi dintre copiii cari nu erau de călugărie. Copiii zburdalnici, venind mereu în atingere cu călugării, au domolit aşa de mult atacul călugărilor, încât noi am rămas aproape fără de lucru.

De aceea am fost silit să mai uşurez frontul nostru.

Atunci am mai permutat încă 10.000 de luptători şi am rămas până azi numai 20.000 în front. Aceştia stau totdeauna în Mânăstire, dând război zi şi noapte călugărilor!"

Auzind acestea Stareţul, a oftat cu durere, întrebând iar cu mirare:

"Dar ce mai aveţi nevoie să staţi acum în Mânăstire, căci după cum mărturiseşti singur, azi călugării nu mai au râvna aceea ca înainte ca să vă lupte, ci fac mai mult pe placul vostru, prin îndeletnicirile cele lumeşti? Ce rost mai aveţi voi în Mânăstire?"

Atunci urâtul acela (silit fiind de puterea lui Dumnezeu) a descoperit taina pentru care mai luptă pe călugării din veacul nostru, zicând către Stareţ:

"Adevărat că nu se mai află azi nimeni care să ne lupte ca înainte, căci dragostea voastră s-a împuţinat, iar grijile lumeşti şi amestecul (tulburările)

mirenilor au răcit râvna călugărilor, dar mai avem încă ceva care ne mai dă de lucru în Mânăstire.

Sunt tărfăloagele cele de cărţi, ardele-ar focul, cari încă nu ne lasă să ne liniştim! Încă prin ele călugării cei noi cari au venit cu râvnă fierbinte din lume, ne pricinuiesc încă multe răni grele. Căci acum iau în mână vechiturile acelea de cărţi, îndată încep a se sălbătici împotriva noastră. Ei uneltesc fel de fel de arme usturătoare pentru noi, precum sunt postirile, privegherile, osteneli grele şi mai ales rugăciunile lor cele umilicioase!

Acestea toate sunt pentru noi săgeţi aprinse cari ne pârjolesc şi nu ne putem apropia de dânşii!

Adeseori unul singur, dacă se întărâtă din citire, ne pune pe fugă pe noi toţi! Şi multă osteneală şi tactică ne trebuie ca să-l aducem la prochimen pe unul ca acesta care se sălbăticeşte din citirea cărţilor!"

Atunci bietul Stareţ nu s-a răbdat până ce nu l-a întrebat şi aceasta: "Dar cu ce luptaţi voi mai mult pe călugării din veacul acesta?"

"Toată osârdia noastră de acum este ca să îndepărtăm pe monahi şi pe monahii de la îndeletnicirile cele duovniceşti şi mai ales ne sârguim ca să-i dezbărăm de la citirea cărţilor sfinte!

Căci nimic nu aţâţă mai mult pe călugări contra noastră ca citirea pe afumatele celea de cărţi! De aceea şi noi ne străduim în tot chipul ca să-i depărtăm pe călugări de la năravul cititului, dându-le de lucru la altele şi încurcându-i cu tot felul de griji pe la metoace, cu viile şi grădinile, cu pescuitul, cu vânzarea vinului; iar în Mânăstire cu creşterea copiilor şi cu găzduitul mirenilor, cari petrec vara la aer.

Toţi aceia cari se încurcă cu acestea sunt prinşi de noi ca şi muştele în pânza de păianjen. Ei ne slujesc întru toate nouă. Până nu vom vedea ori părăsite cu desăvârşire, ori arse vechiturile acelea de cărţi, noi nu ne putem linişti! Ele sunt totdeauna ca nişte bolduri ascuţite împotriva noastră!"

Când a terminat şi vorbele acestea a bătut toaca de utrenie şi îndată s-a stins ca fumul ofiţerul demonilor, iar Stareţul s-a trezit cu o mare durere la inimă din pricina celor descoperite.

Adunându-se tot soborul la biserică, el a povestit cu lacrimi această înfricoşată vedenie. A poruncit apoi să se scrie şi o carte de mână despre aceasta, spre cunoştinţa şi folosul urmaşilor.

Însemnare: Cred că azi au plecat şi ceilalţi 20.000 de când a intrat armata roşie la noi. S-or fi dus speriaţi prin pustii când au văzut că lucrul pe care armata neagră nu l-a putut face timp de 100 de ani, iată că armata roşie, aliata sa, a izbutit să-l facă în câţiva ani!

Cuviosul Paisie avea o şcoală întreagă de călugări cărturari cari scriau cărţi zi şi noapte. Datorită lor noi avem în româneşte mai toate cărţile Sfinţilor Părinţi, tâlcuite din greceşte.

O parte din ele au fost arse de turci în revoluţia de la 1821, dar tot au mai rămas.

Dar oare pârjolul comunist va mai cruţa vreo cărticică sfântă scrisă de mâna Cuviosului Paisie şi de ucenicii lui?

Scrisă de Ieroschimonahul Ioan Iacob

Despre sufletele care ies din trup

Rugându-se odată Sfântul Nifon, a văzut porţile cerului deschise şi Îngerii lui Dumnezeu se îngămădeau întocmai ca albinele la ştiubei, unii ieşiau, iar alţii intrau, aducând sufletele oamenilor.

Şi erau oarecare în văzduh, cari se sileau să răpească sufletele omeneşti şi să le arunce jos, iar Îngerii se împotriveau cu tărie, lovind pe aceştia şi scăpând sufletele.

Altădată Cuviosul Nifon a căzut întru uimire şi i s-a descoperit cum duceau Îngerii sufletul unui cleric păcătos şi auzea cum se făleau demonii că au făcut mare ispravă, încât şi din Slujitorii Nazireului Iisus au doborât.

Atunci unul dintre demoni a început să-i ticăloşească dovedindu-le că sunt în schimb atâţia clerici de cari ei nu se pot apropia de loc. Iar ceilalţi au răspuns că de n-ar unelti semnul Sfintei Cruci, atunci s-ar vedea că pot ei. Însă demonul cel care le sta împotrivă a zis:

“Dacă ne temem de lemnul pe care s-a răstignit Iisus, atunci înseamnă că suntem de nimica. Dar nu este lemnul care ne sperie, ci puterea care iese din el, care întocmai ca un fulger ne arde. Şi nu numai fulgerul care iese din lemn ne arde, ci

oricare lucru pe care îl pecetluiesc, (adică îl însemnează creştinii cu semnul lor), este foc arzător care iese şi ne arde”.

Fiind întrebat Fericitul Nifon de către un frate despre faptele cari înarmează sufletul spre mântuire, cuviosul a răspuns: “Postul este puternică armă a sufletului, însă este nevoie şi de neîncetată rugăciune, de linişte şi de tăcere”.

Dar pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, după cum zice David: “***Că de n-ar fi Legea ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru smerenia mea”*** (catisma 17).

Descoperirea pentru ieşirea sufletului de la cuviosul Nifon episcopul Constanţianii (Kiprului)

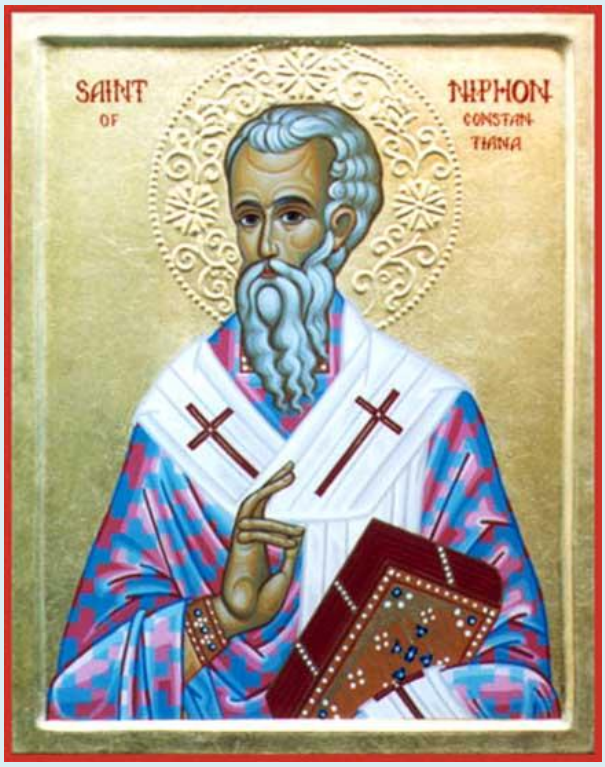

A întrebat un oarecare frate pe cuviosul Nifon, zicând:

- “Mă rog să-mi spui oare este durere şi silă atunci când se desparte sufletul de trupul său, sau iese cu uşurinţă şi cu liniştire ?”

Atunci Cuviosul Nifon i-a răspuns:

- “Fiule, pe câtă vreme încă n-am murit, ce pot eu să ştiu, însă după descoperirea ce mi s-a făcut, îţi voi spune ţie, dar să iei aminte. Sunt uni dintre cei drepţi cari au moarte amară şi iarăşi sunt unii dintre cei păcătoşi cari au moarte lină. Deci aş şti că prin greutatea şi amarul ce pătimesc drepţii la moarte li se ridică amarul greşalelor pe care le au ca nişte oameni ce sunt, căci nimeni nu este fără de păcat decât numai bunul Dumnezeu.

Iar dulceaţa şi liniştea de la moartea unora cari sunt păcătoşi face să li se şteargă şi puţinul bine pe care de multe ori de silă îl fac în viaţă. Şi aşa, iată că cel drept iese cu totul curat din viaţa asta, iar cel păcătos merge lipsit cu totul de orice bunătate. Dar să ştii fiule, că deşi s-ar arăta moartea celui drept, dar asta pentru puţină

vreme, căci el după aceea se bucură şi se veseleşte în veci. Iar cel păcătos chiar de se arată moartea uşoară (şi cu dulceaţă), dar asta trece îndată şi pe urmă se arde şi se pedepseşte veşnic, în focul cel nestins.

Mai putem vedea uneori şi că unii făcători de rele au moarte amară şi numaidecât se trimit în muncile iadului. Iar unii dintre cei drepţi au moarte uşoară şi se trimit îndată în viaţa cea veşnică. Multe sunt judecăţile lui Dumnezeu, prin care se socoteşte sfârşitul potrivit cu viaţa fiecăruia.

Dar nu ne este nouă a ne speria de moarte, ci de ceasul acela al judecăţii. Atunci când se desparte sufletul de trup îl iau pe el mulţime de îngeri, căci atunci aleargă împreună şi Îngerii cari păzesc neamul creştinesc şi iscodesc ca să vadă ce va fi cu sufletul acela. Se adună de asemenea şi o mulţime de demoni şi stau atunci de faţă. Îngerii scot la arătare faptele lui cele bune, iar demonii pe cele rele. deci, se iau atunci la întrecere amândouă părţile şi aşteaptă până iese hotărâre de sus fie spre mântuire, fie spre osândire. Nu-ţi poţi închipui în ce chin şi în ce durere şi strâmtoare se află atunci sufletul! Socotind el în sine că poate să iasă hotărâre spre osândă, încremeneşte de frică. Când însă socoteşte că va ieşi hotărâre spre mântuire se mângâie întru sine, înălţându-şi adesea mâinile în sus, se roagă ca să nu fie dată în mâinile demonilor întunecaţi. Atunci şi Îngerii au multă nelinişte aşteptând hotărârea mântuirii cu nerăbdare. Iar duhurile cele necurate aşteaptă să capete hotărârea pierzării.

Deci unde va hotărî Dreptul Judecator acolo va fi slobozit sufletul, adică ori în mâinile dumnezeieştilor Îngeri spre mântuire, ori a viclenilor demoni spre pierzare.

Aceasta este groaza şi frica cea cu fiori, fiule, de a nu fi judecat spre osândă şi de a nu cădea în mâinile viclenilor demoni, căci a muri este lucru firesc şi de obşte pentru toţi, iar ceasul când va să audă porunca lui Dumnezeu îl chinuieşte mai silnic pe suflet, care tremură ca nu cumva să-i ajungă hotărârea care duce la pierzare”.

O mare bucurie pentru Sfânta ortodoxie – Cuviosul Nicodim Aghioritul

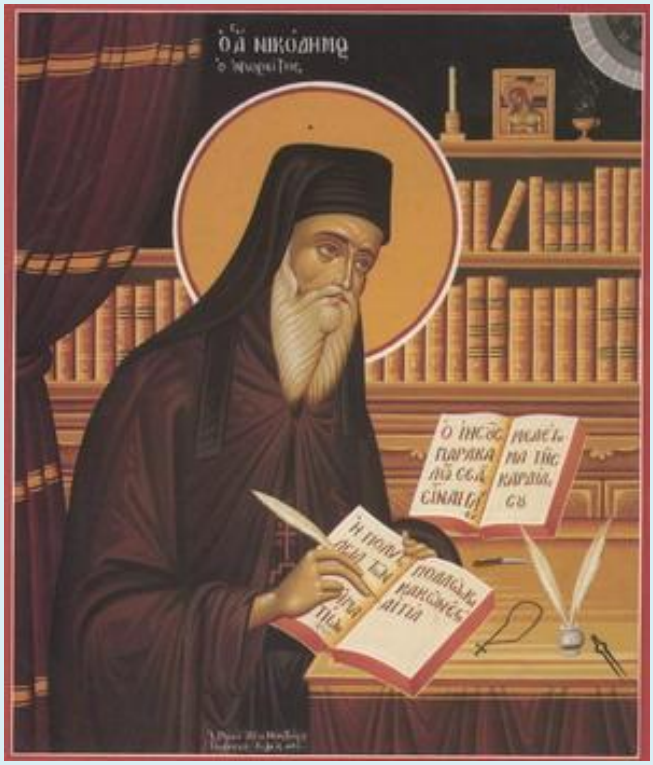

Este trecut în rândul Sfinţilor, prin hotărâre canonică a Bisericii.

În luna ianuarie 1955 s-a hotărât la Sinodul Parohiei Ecumenice ca Biserica Ortodoxă să numere între Sfinţi şi pe Cuviosul Monah Nicodim Aghioritul.

Numele lui este destul de cunoscut între creştinii râvnitori, căci ***Cuviosul Nicodim este Dascălul cel vestit care a alcătuit cartea Sfintelor canoane, care se numeşte Pedalion.***

Tot el a mai scris şi ***cartea Nevăzutul Război, Cartea pentru Mărturisire, Cele Cinci Simţuri, Sinaxarul Sfinţilor pe tot anul, Tâlcuirea Psaltirii, Tâlcuirea Antifoanelor, Tâlcuirea Sfintei Evanghelii, Filocalia şi alte cărţi prea alese de care se foloseşte toată lumea creştină.***

În urma cererii pe care au făcut-o Epitropii Mânăstirilor din Sfântul Munte şi după dorinţa celor mai râvnitori dintre pravoslavnicii creştini, Cuviosul Nicodim este trecut în rândul Sfinţilor. ***Cel care a trăit ca un Sfânt, s-a ostenit ca un adevărat Mucenic şi a lăsat în urmă cele mai folositoare cărţi pentru Creştinătate, cu***

dreptate este ca să fie cinstit împreună cu sfinţii, pe cari i-a lăudat aşa de mult în Sinaxarul său.

Călugărul cel flenduros, care umbla încălţat cu opinci şi care dorea să meargă în ţară la noi şi să trăiască în obştia Cuviosului Paisie de la Neamţu, astăzi este cinstit în toată lumea, împreună cu Sfinţii mari Dascăli ai Bisericii noastre de Răsărit.

Lumea creştină de azi care nu prea ţine seama de canoanele Pedalionului a trebuit să recunoască prin lege că scriitorul Pedalionului este Sfânt.

Patriarhia Ecumenică din Ţarigrad care a defăimat odinioară Sfintele Canoane din Pedalion, astăzi prin acte oficiale hotărăşte că: cel care a alcătuit Pedalionul – prin hotărâre sinodală – este trecut în rândul Sfinţilor!

Iată un semn de încurajare pentru bieţii creştini râvnitori, carii pătimesc pentru apărarea Sfintelor Canoane şi cari sunt luaţi în batjocură de lumea modernă când pomenesc de Pedalion!

Recunoaşterea canonică a Sfântului Nicodim Aghioritul este un semn că darul Prea Sfântului Duh nu s-a depărtat din sânul Bisericii noastre deşi oamenii de azi au stricat multe rânduieli bisericeşti şi râvnesc mai mult la moda din Apus.

Dar va veni şi ziua (şi cred că nu-i departe) când Păstorii cei fermecaţi de moda nouă se vor trezi şi vor cunoaşte că nu este potrivit să defaime Pedalionul, odată ce singuri au hotărât în sobor şi au declarat la toată lumea că Monahul Nicodim, care a scris Pedalionul este Sfânt!

Trebuie să înţeleagă odată Proestoşii că dacă Nicodim este Sfânt, atunci şi canoanele adunate de el în Pedalion trebuiesc cinstite! Căci dacă Pedalionul nu se ia în seamă, atunci cum putem zice că cinstim pe scriitorul Pedalionului.

Şi dacă nu ascultăm de Sfintele Canoane, atunci înseamnă că nu cinstim nici pe Cuviosul Nicodim şi nici pe Sfinţii Părinţi din vechime. Iar hotărârea pe care au făcut-o pentru canonizarea (adică recunoaşterea) Cuviosului Nicodim este ca o grămadă de cărbuni aprinşi în capul celor cari au hotărât aceasta. Pe marele apărător al Sfintelor Canoane şi a vechiului Călindar l-au aşezat între Sfinţi, iar cartea Sfintelor Canoane şi Călindarul vechi îl ţin sub picioare!

Iată pentru ce se clatină pământul şi se aprinde văzduhul cu înfricoşare. Iată pentru ce s-a speriat şi a fugit de pe pământ iar calul cel Roşu din Apocalips (adică focul războiului) nechează mereu şi-i gata să rupă legăturile.

Am mâniat pe Dumnezeu şi Sfinţii acum cer răzbunare că s-au defăimat învăţăturile lor şi s-a călcat în picioare aşezământul lor! În vremurile acestea de înţepenire duhovnicească şi de nepăsare generală, Sfânta noastră Biserică de Răsărit (aşa prigonită şi sărăcită cum este) ea totuşi nu încetează de a revărsa darul ei asupra celor binecredincioşi iar cei împodobiţi cu fapte bune Sfânta noastră Biserică le dăruieşte cununa Sfinţeniei şi îi numără între "Fiii ei cei întâi născuţi".

În Biserica cerească, Cuviosul Nicodim este de multă vreme între Sfinţi şi se roagă pentru noi pământenii la tronul Dumnezeirii, dar Soborul Bisericii pământeşti abea acum s-a gândit să-l cinstească aşa cum se cuvine.

Lumina Sfântului nostru Părinte Nicodim care a răsărit la ceruri acum 152 de ani, s-a vădit astăzi mai bine în Biserica de pe pământ, ca să lumineze tuturor!

Se bucură acum tot norodul creştinesc şi Sfânta Biserică dănţuieşte, cinstind pe marele scriitor bisericesc şi pe alesul cinului călugăresc. Să dăm cu toţii slavă lui Dumnezeu că nu s-a curmat niciodată şireagul sfinţilor Cuvioşi, care merg pe calea cea strâmtă a crucii şi aduc la ceruri prinosul nevoinţilor pustniceşti!

Câtă vreme Sfânta lumină se pogoară în Biserica noastră şi sfinţii odrăslesc în livada cea duhovnicească a ortodoxiei, este semn că Dumnezeu este cu noi şi adevărul Sfintei credinţe străluceşte mai mult decât soarele, spre biruinţa noastră.

Cum trăieşte cuviosul Nicodim Aghioritul

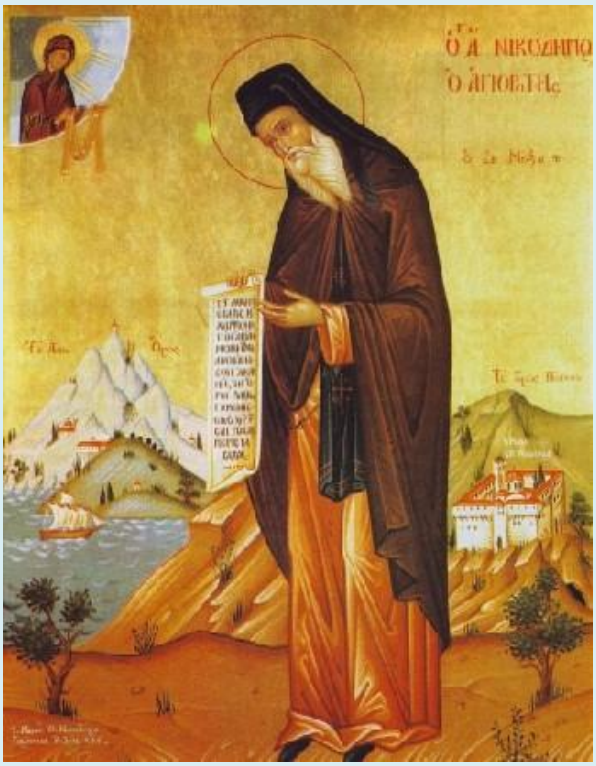

Cuviosul Părintele nostru Nicodim este floarea cea mai aleasă din grădina Maicii Domnului (adică din Sfântul Munte) care a odrăslit în veacul din urmă.

Mireazma cea duhovnicească pe care a răspândit-o acest cuvios, a umplut Biserica Ortodoxă din toate părţile.

Prin viaţa lui cea sfântă, prin învăţătura lui cea dulce, prin cărţile lui cele scumpe şi de Dumnezeu insuflate, el a ajuns la măsura sfinţilor dascăli din vechime, alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, de Sfântul Vasile cel Mare şi de Sfântul Ioan Damaschinul şi de alţi sfinţi mari.

S-a născut în ostrovul Naxului. A urmat o bucată de vreme la seminarul din oraşul Smirna. Însă dorul de călugărie nu l-a lăsat să termine şcoala. Ca o căprioară însetată a alergat la adăpostul liniştit al Mânăstirii.

În vremea când Cuviosul Părintele nostru Paisie era plecat din Sfântul Munte şi punea începutul vieţii de obşte la noi în ţară, cam pe-atunci a intrat Cuviosul Nicodim ca frate în Mânăstirea Sfântului Dionisie din Sfântul Munte (în anul 1775).

Însă n-a stat acolo decât doi ani, căci ***talentul lui pentru alcătuirea cărţilor l-a făcut ca să colinde întocmai ca o albină prin tot Sfântul Munte, pentru a aduna mierea cea duhovnicească oriunde auzea că sunt cărţi şi însemnări vechi, mergea ca să le citească ori ca să le copieze pentru folosul de obşte.***

Pe cele cari erau scrise într-o limbă grea şi neînţeleasă, el le scria într-o limbă uşoară, pe cele greşite le îndrepta, iar pe cele necomplete, el le completa.

Vieţile Sfinţilor care erau atunci împrăştiate şi netipărite, el le aduna la un loc, scripturile greu de înţeles el le tâlcuia iar la Sfinţii care nu aveau slujba la Mineiu el le alcătuia slujba în chip armonios. În scurte cuvinte putem zice că nu era sfătuire de folos care să nu treacă sub pana lui, nu era vreo nedumerire care să nu fie dezlegată de el, nu era cuvânt duhovnicesc care să nu fie lămurit de el.

Când a aflat de petrecerea minunată a Stareţului Paisie de la Mânăstirea Neamţului, care era cărturar ca şi dânsul, a dorit mult ca să meargă în România, spre a petrece în obştea vestită de la Neamţu.

Dar când s-a pregătit să meargă, a fost înştiinţat prin descoperire cerească ca să nu părăsească Sfântul Munte, care avea nevoie de lumina învăţăturii lui şi de pilda vieţii. Dorinţa lui era ca să găsească un povăţuitor iscusit şi învăţat aşa cum era Cuviosul Paisie din România, însă Maica Domnului l-a ţinut pe loc ca să înflorească şi să rodească în grădina cea Sfântă a Ei (în Sfântul Munte).

Darul Sfântului Duh s-a revărsat din belşug peste el şi l-a făcut ca să lumineze ca un luceafăr în toată lumea pravoslavnică.

În vremea aceea când mai toate naţiile ortodoxe erau sub robia turcească şi duceau lipsă de învăţătură, smeritul Părintele nostru Nicodim a adăpat pe norodul cel însetat la suflet cu sfânta lui învăţătură.

Vorba lui simplă şi dulce, sfatul lui cel plin de râvnă şi de înţelepciune, a fost în vremea aceea, este şi în ziua de astăzi, şi va rămâne cât va fi lumea, ca o miere duhovnicească, care hrăneşte pe cel flămând la suflet şi îndulceşte pe cel amărât la inimă.

Talentul lui a fost pizmuit de mulţi “fraţi mincinoşi” (cum îi numeşte Sfântul Apostol). Aceştia s-au luptat ca să oprească izvorul învăţăturii lui şi să-i ponegrească numele. Şi poate scârba asta l-a făcut ca să se hotărască a merge în România (pe lângă alte motive).

Însă Dumnezeu astupa gura la toţi vrăjmaşii lui, căci toţi Proestoşii cei duhovniceşti până şi însuşi Patriarhul Ţarigradului îl lăuda şi preţuia cărţile lui.

În Constantinopol era pe vremea aceea Patriarh Ecumenic Grigorie al cincilea, care mai pe urmă a suferit moarte mucenicească.

Într-o vreme în care Patriarhul Grigorie a fost silit de turci ca să părăsească Scaunul, s-a retras în Sfântul Munte şi trăia în linişte, într-o chilie de lângă Mânăstirea Ivirul.

Cuviosul Nicodim fiind acolo în apropiere la Sihăstria Capsala, era ajutat cu provizii de către Fericitul Ierarh şi de multe ori vorbeau împreună, punând la cale luminarea norodului creştinesc, care zăcea în neştiinţă, sub jugul păgânesc.

Mulţi creştini din stăpânirea turcească au fost siliţi ca să-şi lepede Sfânta Credinţă.

Şi toţi care cunoşteau căderea şi cereau pocăinţă, alergau în Sfântul Munte ca la un liman de mântuire. Aici aflau pe Fericitul Patriarh Grigorie la care se mărturiseau. Acesta îi trimitea pe urmă la Dascălul Nicodim din pustia Capsalei ca să-i povăţuiască.

În chipul acesta, Cuviosul Nicodim a scos pe mulţi din întunericul lepădării şi i-a adus la pocăinţă curată, iar pe unii din aceştia i-a îndemnat ca să mărturisească pe Hristos înaintea stăpânilor păgâni.

Aşa a primit moartea mucenicească Noul Mucenic Constantin din Idra.

Pe acesta Cuviosul Nicodim l-a întărit ca să mărturisească pentru Hristos şi pe urmă i-a scris viaţa cu pătimirile lui, alcătuindu-i şi slujba lui în chip minunat.

Din vremea aceea a rămas şi o scrisoare a Cuviosului Nicodim adresată către Patriarhul Grigorie pentru un monah român din Transilvania, care nu avea botezul adevărat.

Iată cuprinsul acestei scrisori:

Prea Sfinţite Stăpâne şi dumnezeescule Patriarh a toată lumea, Aducătorul acestei scrisori, care este de origină din Ungaria (adică Transilvania) şi are Botezul (sau mai bine zis desbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către Înalt Prea Sfinţia voastră, cerând călduros să fie Botezat cu

botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atât el, cât şi eu – ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos şi apostolească, ca să trimiteţi întărit prin ordin scris oficial pe numitul Monah nemonah (adică fără darul călugăriei) către Duhovnicul Român Părintele Grigore din Mânăstirea Pantocreator. Căci acela fiind de acelaşi neam şi de aceeaşi limbă cu dânsul poate ca să-l înveţe şi să-l înoiască cu botezul nostru, precum el însuşi şi eu ne rugăm mai mult lui Dumnezeu ca după alte cereri de mântuire să aibă şi călătorie uşoară, să fie călăuzit la Tronul Prea Fericirii voastre şi să aleagă calea cea bună spre folosul a tot norodul Creştinesc. Pentru aceasta, cerându-vă Rugăciuni, rămân socotindu-mă cel mai mic dintre slugile voastre.

(ss) Nicodim

Din actul acesta se vede cât de multă pază era în vremea aceea de a nu primi în mânăstire pe cei cari sunt botezaţi prin stropire.

Despre locul acesta ne putem încredinţa şi din cărţile Cuviosului Paisie de la Neamţ care nu primea nicidecum în obştea lui pe cei cari veneau din Transilvania ori din Bucovina unde se boteza prin stropire.

În vremea când trăia Cuviosul Nicodim la Sihăstria Capsalei a fost chemat de către Proestoşii Sfântului Munte ca să discute cu nişte clerici Papistaşi despre dogmele credinţii. Când s-a ivit Cuviosul în ograda Mânăstirii din Careia, îmbrăcat flenduros şi cu opinci în picioare, Papistaşii s-au plâns Proestoşilor că asta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojic. Proestoşii însă i-au liniştit, dându-le oarecari lămuriri despre "flendurosul Nicodim".

Când au început discuţia, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru uscăturile (sau mai bine zis pentru secăturile) Papei. Chiar de la început le-a închis gura şi neştiind ce să mai zică, croncăneau ca nişte cioare, întrebând: "Mai sunt în Muntele Athos şi alţii la fel cu cel care a vorbit cu noi?"

Întrebarea asta a făcut-o către Epitropii Sfântului Munte, dar Cuviosul Nicodim care era de faţă a luat-o înainte cu răspunsul zicând" "Sunt o mulţime şi eu sunt cel din urmă!".

***

A mers odinioară la Sfântul Munte un Protestant din Germania şi căuta să ia în bătaie de joc simplitatea călugărilor.

A declarat în faţa Epitropilor din Careia că el este Proorocul Ilie. Proestoşii au început a râde, crezând că au de-a face cu un nebun. Dar când a început el să le vorbească, au văzut că nu este nebun ci este o undinţă primejdioasă pentru Ortodoxie.

Deci nepricepându-se ei cum să-i răspundă s-au sfătuit ca să găsească pe cineva dintre călugări cari să dovedească cu mărturii din Sfânta Scriptură că Protestantul este mincinos (iar nu prooroc cum zicea el). Atunci şi-au adus aminte bătrânii de smeritul Dascăl Nicodim, care trăia la vremea ceea la o chilie, aproape de Careia.

Cuviosul Nicodim s-a prezentat ca de obicei îmbrăcat în nişte zdrenţe şi încălţat cu opinci de porc. Când l-a văzut Protestantul a început a râde cu hohote. Atunci Bătrânii Proestoşi i-au lămurit Cuviosului pentru ce este chemat, adică să dea răspunsul cuvenit proorocului mincinos.

Pricepând Cuviosul că ereticul îşi bate joc de călugări i-a zis: "Va să zică eşti Proorocul Ilie, Domnule".

"Desigur (a răspuns neamţul)!".

Atunci Cuviosul i-a zis iarăşi: "Proorocul Ilie a avut tăierea împrejur, dar Dumneavoastră?" (o aveţi?)

La întrebarea aceasta a rămas Proorocul cu gura căscată şi a plecat fără să mai stea de vorbă cu opincarii din Sfântul Munte.

Toţi carii veneau să ispitească pentru tainele credinţii dacă se întâmpla ca să vorbească cu Dascălul cel flenduros, nu mai avea poftă să râdă, ci plecau îndată ruşinaţi.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a făcut semne şi minuni în viaţă, dar viaţa lui întreagă a fost o întreagă minune, prin roadele bunătăţii care au umplut lumea. Învăţăturile lui au luminat norodul creştinesc şi au întărit Biserica Ortodoxă în vremurile cele mai grele.

După mărturisirile Sfinţilor Părinţi, sfinţenia omului nu se arată din săvârşirea minunilor ci din viaţa cea îmbunătăţită. Minunile sunt lucrurile lui Dumnezeu şi se fac mai mult pentru luminarea celor necredincioşi şi pentru întărirea celor slabi în credinţă, iar faptele cele îmbunătăţite sunt roadele prin cari se cunosc sfinţii.

Iată ce zice Sfântul Grigore Teologul, în cuvântul de la înmormântarea Sfântului Vasilie cel mare: "Minunile pentru cei necredincioşi, iar nu pentru cei ce cred. Semnele bărbaţilor Sfinţi este viaţa lor cea după Dumnezeu şi aşezarea lor cea sfântă!"

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: "Virtutea este mai presus decât minunile"

Tot el mai scrie şi aceasta: ***"Sfinţii sunt acei care au credinţă dreaptă şi viaţă curată. Chiar de nu săvârşesc semne, chiar de nu gonesc duhurile necurate, după cum Ioan cel mai mare dintre toţi cei născuţi din femeie, nu se pomeneşte nicăieri că ar fi făcut semne!"*** (vezi cuv. Sfântului Ioan Gură de Aur la tâlcuirea Epistolei către Filipeni).

Sfântul Ioan Botezătorul n-a făcut minuni în viaţa, dar a trăit ca Îngerii pe pământ şi s-a învrednicit să boteze pe Mântuitorul lumii în apele Iordanului.

Tot aşa nici Cuviosul Nicodim n-a făcut minuni dar viaţa lui a fost îngerească şi a botezat milioane de suflete cu lumina cea sfântă a învăţăturii sale. Cărţile lui sunt ca nişte făclii aprinse care luminează creştinătatea. Ele vor rămânea ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile.

Dar ostenelile cele prea mari ce le-a suferit Cuviosul Nicodim la alcătuirea cărţilor i-au supt de timpuriu puterile şi la vârsta de 60 de ani s-a stins din viaţa aceasta precum se stinge o făclie de ceară curată, pentru a răsări ca un luceafăr luminos în lumina cerească. Toată viaţa şi-a petrecut-o în sărăcie şi întru osteneli mai presus de fire. ***Călugării din Sfântul Munte îi ziceau "Dascăl" (adică învăţător) iar el se numea pe sine "Lepădătură" şi câine mort, atâta era de smerit încât oriunde se afla cu fraţii, tot locul cel mai de pe urmă îl căuta, umblând încălţat totdeauna cu opinci.***

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a învăţat Telologia la Universitatea din Atena şi nici n-a colindat pe la şcolile înţelepţilor din Apusul Europei (cum obişnuiesc Domnii Teologi de astăzi).

El s-a adăpat numai cu apa cea limpede a ortodoxiei din Mânăstirile Sfântului Munte, adică din Sfintele Scripturi. Dar razele învăţăturii lui întrec toată ştiinţa înţelepţilor de astăzi care cuprinde lustrul filozofiei dar lipsită de miezul credinţii. Căci un bob de credinţă curată preţuieşte mai mult decât vagoane întregi de ştiinţă lipsită de mustul credinţii.

Este de însemnat că Monahii din Sfântul Munte l-au socotit totdeauna pe Cuviosul Nicodim ca "Dascăl" al lor, aşa îl numeau toţi încă de când era în viaţă. Iar după mutarea lui din viaţă, toţi Monahii şi toţi creştinii cari cunoşteau viaţa lui, îl socoteau ca pe un sfânt.

Capul lui a fost aşezat într-o cutie de lemn spre închinarea celor care cinsteau pomenirea lui. Pe fruntea lui este scris: "Aştept Învierea Morţilor" după cum a lăsat el cuvânt înainte de moarte.

Prea fericitul şi Marele Patriarh Ioachim al treilea mergând în Sfântul Munte a îngenunchiat înaintea cinstitului său cap, îndelung rugându-se cu multe lacrimi ca să-l acopere în viaţă cu darul lui cel Sfânt. La urmă a sărutat cu evlavie cinstitul cap al Cuviosului zicând către cei de faţă: "Cine nu socoate acest cap ca moaşte de Sfânt să fie ANATEMA!".

Cu alte cuvinte el este socotit ca sfânt cu mult înainte de a se hotărî în Sobor. Mulţi dintre călugării aghioriţi sărbătoreau pomenirea lui cu mult înainte de hotărârea Patriarhiei, căci toţi erau convinşi despre sfinţenia vieţii lui.

Numele lui a ajuns cunoscut şi la Papistaşii din Apus, cari au avut de multe ori discuţii cu el pentru credinţă şi s-au spăimântat de darul înţelepciunii care locuia întru el. Însăşi aceştia pe care i-a ruşinat de multe ori Cuviosul Nicodim, l-au însemnat în cărţile lor, împreună cu sfinţii ortodocşi din vechime pe care îi cinsteau şi ei (adică alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Ioan Damaschin şi Sfântul Andrei Criteanul).

O, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Nicodime, care mult doreai odinioară ca să mergi la noi în ţară, ca să petreci la obştea Cuviosului Paisie de la Neamţu, aduţi aminte astăzi de scumpa noastră ţară, cerceteaz-o cu duhul dintru înălţime şi vezi ce fel de obşte au făcut azi românii, după moda sovietelor!
Fiii duhovniceşti ai Cuviosului Paisie nu mai au loc azi în România, întreaga ţară s-a prefăcut într-o obşte care luptă pe Dumnezeu şi aleargă către rău!

Tu care eşti neîntrecut la sfătuire şi prea dulce vorbire, vorbeşte şi acum tainic, la inima Păstorilor duhovniceşti de după "Perdeaua Roşie" ca să nu mai facă tovărăşie cu Stăpânirea Întunericului, ca să nu mai înjuge Biserica la carul sovietic, să nu mai facă slujnică pe Mireasa lui Hristos, care este Biserica.

Stihuri de umilinţă (versuri, troparul, condacul, megalinaria, canoane)

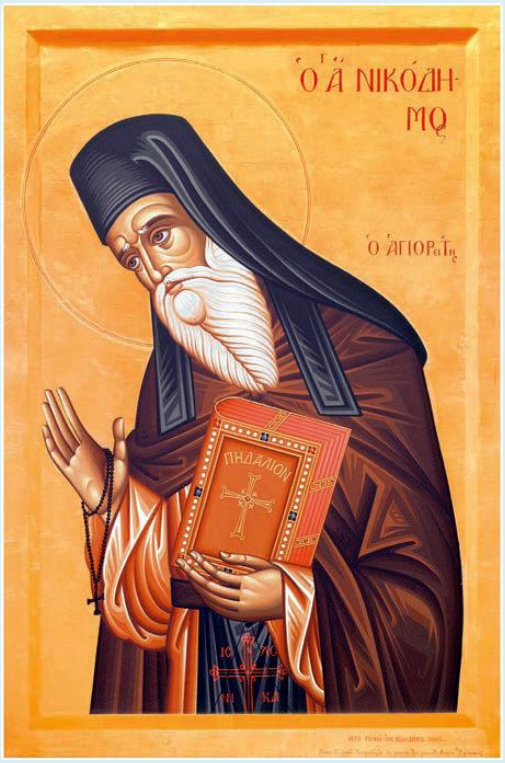

Stihuri de umilinţă

Nicodime prea ferice
Care doreai odinioară
Ca să trăieşti la noi în ţară,
Acuma caută din ceruri
Şi vezi pe fiii României
Cum poartă jugul tiraniei.

Cu Sfântul Stareţ de la Neamţu
Să dai acuma ajutor
Prea necăjitului popor
Iar tabăra înşelăciunii
Din vatra noastră strămoşească
Degrab să se risipească!

În ţara noastră primitoare
Acuma nu mai este “soare”
Cu razele de libertate

Căci vântul de la Miază Noapte
Aduce negură de moarte.

Cu darul tău cel sfânt, Părinte
Să mângâi pe cei necăjiţi
Şi să dezlegi pe cei robiţi
Iar pe organele pierzării
Cari hulesc Sfânta Credinţă
Întoarce-i către pocăinţă!

Învăţătura ta cinstită
Să fie iarăşi folosită
De neamul nostru românesc
Şi "coarnele lui Veliar"
Să nu se mai înalţe iar!

Pedalionul scris de tine
Să fie naţiei Creştine
Ca o duhovnicească cârmă
Iar cartea "Celor cinci simţiri"
Oglinda Sfintei mântuiri.

În viaţa noastră necăjită
Şi de Păstorii buni lipsită,
La toţi creştinii provoslavnici
Luceafăr să ne fie-n cale
Sfinţenia vieţii tale!

N.B. Cuviosul Nicodim dorea mult să meargă la chinovia Cuviosului Paisie de la Neamţu, însă prin semne cereşti a fost oprit. Prăznuirea lui se face la 14 Iulie.

Adaus spre lămurire

Când lipsesc povăţuitorii cei buni, când duhul lumesc caută să înăbuşe sfânta credinţă, când slugile lui Antihrist se grăbesc să întunece adevărul, atunci Pedalionul Sfântului Nicodim ne arată ca o busolă încotro să mergem, iar cartea lui "Nevăzutul Război" ne învaţă cum trebuie să folosim armele cele Duhovniceşti, pe urmă "Hristoitia" adică cartea bunelor obiceiuri ne dăscăleşte cum să ne purtăm în viaţă, iar cartea celor Cinci Simţiri ne serveşte ca o strajă neadormită pentru suflet.

În sfârşit, toate cărţile lui, care sunt mai mult de o sută, le avem ca pe nişte proptele de mântuire în toată viaţa noastră.

Troparul Sfântului Nicodim, glasul 5 (Tin tahian su schepin che tin voitian …)

Pre Sfântul Nicodim cel nou vestit
Pre marele Dascăl Aghiorit,
Pre albina cea cu dar
Care strâns-au din belşug
Pravoslavnicul nectar
Spre hrana creştinătăţii,
Acum noi cu râvnă venind
Să-l lăudăm, prăznuind!

Condacul Sfântului, glasul 3 (ca şi condacul Naşterii: Partenos simeron …)

Îngereşte vieţuind
Te faci icoană virtuţii
Şi pe toţi povăţuind
În lupta cu "nevăzuţii",
Limba ta este organul mişcat de Duhul
Pana ta ne luminează tainic văzduhul
Şi cinstindu-i pe toţi Sfinţii,
Te duci la bucuria lor!

Megalinaria (După melodia grecească a megalinărilor) (de la Paraclis "Tin ipsilotera ton uranon …")

Pre luminătorul cel prea slăvit
Şi pe Scriitorul şi Sihastrul neobosit
Veniţi credincioşilor astăzi într-un gând
Să-i împletim cunună de laude, cântând!

Megalinaria Cuviosului Nicodim, glas 3 (ca şi: Apostoli de la margini)

Pre Cuviosul Nicodim,
Podoaba călugăriei,
Pre Îngerul Sfântului Munte
Şi slava ortodoxiei,
Să-l lăudăm împreună,

Urmându-i povaţa cea bună.

Câteva canoane din Pedalion –
Care opreşte a ne ruga cu cei de altă credinţă

Al 10-lea Canon al Sfinţilor Apostoli opreşte a ne ruga împreună cu ereticii şi schismaticii măcar în casă de s-ar afla, se afurisește şi să nu fie primit la Sfintele Taine (adică să se împărtăşească).

Canonul 45 al Sfinţilor Apostoli porunceşte: Episcopul sau Preotul sau Diaconul care numai s-ar ruga cu ereticii să se afurisească şi dacă l-ar primi să slujească ca preot să se caterisească.

La tâlcuirea Canonului 47 al Sfinţilor Apostoli scrie Sfântul Nicodim Aghioritul că latinii sunt eretici şi nu au nici botez, nici Preoţie, şi dacă vreun Preot nu botează pe cei ce se întorc la Ortodoxie, se afurisește.

Şi Canonul 33 din Laodicheia opreşte, cu eretici şi cu schismatici a te ruga.

Canonul 6 şi 7 de la Soborul I Ecumenic porunceşte: că cele de la început obiceiuri să le păstrăm.

Canonul 1 al Sfântului Vasile cel Mare tot aşa zice că ereticii şi schismaticii trebuie să se boteze.

Sfântul Sfinţit Mucenic Chiprian tot aşa zice că ereticii şi schismaticii să se boteze.

Iar câţiva din Slujitorii Sfântului Altar din ziua de azi, defaimă aceste Sfinte canoane, numindu-le “Barieri ruginite”. Canoane insuflate de Duhul Sfânt prin Sfinţii Apostoli şi prin Sfinţii Părinţi ai celor şapte Sfinte Soboare Ecumenice. Zic că Canoanele de multă vechime pe care o au, au ruginit.

Nu zic că ei de multă grăsime, şi nefrică de Dumnezeu li s-a întunecat mintea şi au năpârlit, căzându-le şi părul, şi barba şi mustaţa, făcându-se ca femeile. Cum e chipul Domnului şi al Sfinţilor şi cum e chipul lor? De aceea Sfintele Canoane ale Sfinţilor ei le calcă în picioare.

Dar predică sus şi tare că sunt “Ortodocşi”.

Pentru cei râvnitori cu adevărat pentru credinţa strămoşească

“Fraţilor şi surorilor întru Hristos, aceste rânduri le scriu numai pentru cei care nu s-au amăgit de covrigi roşii şi care se feresc de vântul înşelăciunii.

Pentru ceilalţi care au început să dănţuiască „hora Crivăţului” nu mai am nimic de scris. Cine a avut urechi de auzit, acela a căutat să audă strigătul meu şi cine mai are ochi de văzut, poate să vadă cum stau lucrurile… Eu am tunat şi am fulgerat către toţi (prin foile mele) ca să vă feriţi de bătaia vântului de Miază-Noapte.

Iar acum când a început ploaia cu banii roşii, eu nu mai strig la nimeni. Cei statornici în credinţă îşi păzesc paşii de alunecare, iar cei slabi din fire şi dornici de mărire se poticnesc la vale. Mare este taina credinţei, dar puţini o păzesc astăzi neprihănită.

Nu vă miraţi că îndrăznesc să zic vorba asta, că mulţi se botează, însă darul puţini îl păstrează. Când vedeţi pe unii că aleargă singuri spre înşelăciune, atunci să cunoaşteţi că la unii ca aceştia pecetea darului este ştearsă şi uşor se prăpăstuiesc. Atunci sfaturile nu se mai lipesc de ei şi făgăduinţele se calcă fără milă.

Dar noi, fraţilor, să-i lăsăm pe aceştia în „sloboda” lor fericită, să urmăm calea cea strâmtă şi nu vom greşi.

În curtea lui Caiafa de astăzi să nu intrăm (adică în mreaja stăpânirii), căci slugile cele viclene ne ispitesc şi nu cumva să pătimim ca Sfântul Apostol Petru. Lăsaţi să se încălzească la foc slugile cele năimite, iar noi să urmăm pe Domnul ca şi Sfintele Mironosiţe.

În calea noastră stau la pândă vameşii şi fariseii veacului acestuia, dar să nu ne fie frică. ***„Îndrăzniţi, zice Domnul, Eu am biruit lumea.”***

Am auzit că unii dintre cei râvnitori au avut ciocniri de cuvinte, cu ceata noilor dregători. Nu vă tulburaţi fraţii mei, căci abia a început ploaia „covrigilor”. Pe mulţi poate să-i „ude” dacă nu vor fi cu pază şi cele care se văd astăzi, sunt mici faţă de cele ce urmează.

Eu unul vă sfătuiesc pe cei cari urmaţi tradiţiile noastre strămoşeşti, să nu vă tulburaţi şi cu alţii să nu discutaţi.

Biruinţa noastră nu se dobândeşte cu sfadă şi cu plefturealã, ci cu blândeţe şi cu dreaptă socoteală. Din sfadă nu iese decât tulburare şi duşmănie. Războiul nostru este nevăzut şi armele noastre trebuie să fie arme duhovniceşti, şi anume: sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu şi Pavăza Credinţei, cu care putem stinge toate săgeţile vicleanului cele aprinse, cum ne învaţă Sfântul Apostol Pavel.

Pe cei slabi să-i întărim, iar pe cei vicleni să-i ocolim. Pe cei năimiţi şi pe cei urgisiţi să-i lăsăm în pace, căci sunt acum mărişori şi pot pricepe semnele vremii. Dacă nu se învaţă din păţaniile altora, atunci lăsaţi-i să guste singuri din „covrigii” stăpânirii roşii. Aceşti covrigi sunt vopsiţi cu sângele mucenicesc al fraţilor noştri credincioşi din ţară. Ei pătimesc acum ca robii la munca silnică, iar din sudoarea şi din sângele lor se plămădesc bacşişuri pentru propagandă. Tot ce iese azi din ţară (de după perdeaua roşie) este ca să farmece ochii şi să astupe urechile celor bicisnici şi neştiutori. Nu mai faceţi vorbă cu ei şi nici nu căutaţi să-i pârâţi ori să-i denunţaţi, ci mai vârtos s-ar cădea să-i plângem pe unii ca aceştia, căci nu ştiu sărmanii la care „domnii au slujit şi câtă pagubă vor dobândi”.

Înainte de a încheia rândurile acestea, vă amintesc de cuvântul Scripturii care zice: „Vrăjmaşii omului sunt casnicii lui” şi iată anume pentru ce: când fraţii noştri de o credinţă şi de un sânge se fac coadă de topor, adică unelte ale vrăjmaşului

credinţei, atunci vătămarea noastră este negrăit de mare, zice Sfântul Apostol Pavel; nu vă plecaţi grumazul sub jug străin.

Să stăm bine, să stăm cu frică întru Sfânta credinţă şi să arătăm „Mila Păcii” către toţi, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin”.

(din: Sfântul Ioan Iacob Românul (Hozevitul), Din Ierihon către Sion. Trecerea de la pământ la cer. Ierusalim, 1999)

Ispita creştinilor cu adevărat ortodocşi (din veacul de acum)

În Pateric scrie că sfinţii Părinţi ai Schitului au profeţit despre neamul cel de pe urmă. A întrebat unul: Ce lucrăm noi? Şi răspunzând unul dintre dânşii, Marele Avă Ishiron a zis: noi am lucrat poruncile lui Dumnezeu. Şi iarăşi întrebând a zis: cei de după noi ce vor face oare? Şi a zis: vor face numai pe jumătate din cât am lucrat noi. Dar cei de după dânşii ce vor face? Şi a zis: neamul acela nu va putea face nimic; ci le va veni ispiă şi cei care se vor afla încercaţi în vremea aceea vor fi mai mari decât noi şi decât părinţii noştri.

Ce ispită înfricoşătoare va fi oare, să se arate lămuriţi cu toate că nu vor avea nici o lucrare şi vor fi mai mari decât pustnicii cei mai minunaţi?

Ispita neamului celui de pe urmă a şi sosit, mai grozav acum, cu apropierea venirii lui Antihrist încât ameninţă să-i piardă pe cei aleşi.

Şi nu-i atât de periculoasă ispita care vine de la vrăjmaşii lui Dumnezeu, de la atei, de la cei cu grija numai la cele pământeşti sau de la cei destrăbălaţi cari nu pot uşor să vatăme pe creştini. Pericolul vine de la fraţii cei mincinoşi, cari sunt duşmani ascunşi cu atât mai periculoşi, cu cât cred că ei sunt fraţi curaţi. Predică şi ei Ortodoxia, dar oarecum schimbată şi prefăcută după placul lumii acesteia şi a stăpânitorului acestei lumi.

Predica lor e ca o hrană prielnică care a început să se strice şi în loc să hrănească otrăveşte pe cei cari o mănâncă. Ei aduc tulburare în rândul creştinilor. Aceştia sunt ispita cea mare a neamului celui de pe urmă. Despre ei a profeţit Domnul că

vor fi în veacul cel de apoi. ***"Mulţi vor veni întru numele Meu şi pe mulţi vor înşela."*** (Matei cap. 5)

Vorbesc şi fraţii mincinoşi de sfânta şi prea dulce ortodoxie, de dragoste, de curăţie, pentru fapta bună, de smerenie şi de virtute, şi ajută obştile creştineşti. Cât de greu pentru ortodocşii cei curaţi şi simpli să înţeleagă pe cine au înaintea lor. Cât e de uşor să fie atraşi de ideile lor cele "filosofice" şi să îi creadă. Dacă răscoleşte cineva adânc în sufletele acestor oameni, va găsi nu dragostea cea fierbinte pentru Dumnezeu, ci închinarea unui idol care se numeşte "om" (tradusă din greceşte).

***

De multe ori înşeală răutatea, prefăcându-se în chipul faptei bune. ***După cum a spus şi Sfântul Dorotei: Nici o răutate şi nici unul dintre eresuri, nici însuşi Diavolul nu poate să înşele pe cineva, numai dacă se preface în chipul faptei bune. După cum şi Sfântul Apostol zice că însuşi Diavolul se închipuie un Înger luminat. Neghină numeşte Sfântul Vasile cel Mare pe ereticii cari strică învăţăturile Domnului şi amestecându-se ei cu trupul cel sănătos al Bisericii ca, fiind nevătămaţi, să facă vătămare. (Din Catehismul Sfântului Chiril Patriarhul Ierusalimului pag. 121)***

Curajul credinţei

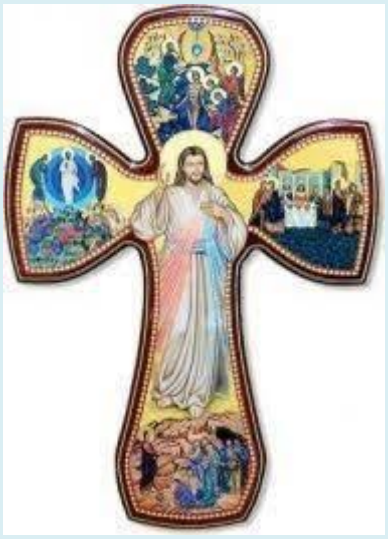

În Ţara Mucenicilor de azi, o femeie ruşinează pe organele întunericului de la Miazănoapte

În vremea revoluţiei din Rusia, când vrăjmaşii credinţei erau mai sălbatici decât fiarele împotriva celor sfinte, atunci când era oprit cu pedeapsă de moarte ca nimeni să nu poarte sfânta Cruce la gât, a avut loc următoarea întâmplare, pe care mi-a povestit-o un preot care a fost de faţă.

În zilele acelea de groază şi de sălbăticie nemaipomenită mergea cu trenul spre oraşul Tiraspol o femeie evlavioasă.

Cu toată ameninţarea bolşevicilor şi cu toată grozăvia pedepselor care aştepta pe cei nesupuşi ordinelor, evlavioasa femeie nu s-a sfiit nicidecum de legea stăpânirii, ci purta totdeauna o Cruce mare de aur, la gât.

Aceasta era arma şi acoperământul şi mângâierea ei. Era mai bucuroasă să moară, decât să lepede semnul cel de mântuire. Dar săraca fiind obosită din cauza grozăveniilor din vremea nopţii, a adormit în tren.

În vremea asta un mare pungaş, care sta aproape, i-a scos încetişor Crucea care se zărea de sub haină, fără să simtă femeia.

Când s-a trezit ea din somn, prima ei grijă a fost să caute Crucea la gât.

Văzând că lipseşte, a început să plângă şi să întrebe cine i-a luat Crucea. Neaflându-se hoţul, ea a tras semnalul de alarmă.

Numaidecât a venit conductorul întrebând cine a tras alarma şi ce s-a întâmplat?

Atunci femeia, fără cea mai mică sfială a declarat că i s-a furat Crucea de aur pe care o purta la gâţ. Conductorul a rămas uimit şi nu ştia ce să creadă. În vremea aceea nu mai îndrăznea cineva să poarte la el lucruri sfinte şi mai ales să reclame că a pierdut o Cruce.

După puţină gândire funcţionarul a zis către femeie, în auzul tuturor:

"Dacă tu, în vremea asta de groază îndrăzneşti să porţi cruce la gât şi nu te sfieşti ca să reclami pierderea ei, pentru curajul tău se cuvine să opresc trenul şi, făcând percheziţie, să-ţi caut Crucea pe care o cinsteşti atât de mult".

Şi în adevăr a oprit trenul şi făcându-se cercetare a aflat şi i-a dat înapoi femeii cinstita ei Cruce.

Iată o pildă de bărbăţie care ne învaţă cât poate curajul credinţei. Ruşine să le fie celor care în vremuri de pace nu îndrăznesc a-şi face semnul Crucii în faţa boierilor şi nu mărturisesc credinţa lor la vreme de întrebare.

O femeie a uimit prin curajul ei pe cei mai înverşunaţi duşmani ai credinţei, cari au rămas ruşinaţi şi numai de ruşine au defăimat legea lor şi i-au făcut dreptate.

Eu cred că în clipa când a reclamat femeia pierderea Crucii, au prins curaj cei credincioşi cari erau de faţă şi îngerii din cer i-au împletit cununa mărturisirii credinţei, iar demonii cari şedeau după grumazul funcţionarilor comunişti s-au ascuns atunci în fumoarul maşinii, neputând suferi ruşinea. În adevăr reclamaţia femeii este şi ea ca o mărturisire a credinţei în faţa tiranilor comunişti, iar curajul ei este curaj mucenicesc, pe câtă vreme era ştiut, că cine poartă lucruri sfinte sau vorbeşte despre credinţă este pedepsit cu moartea.

Curajul credinţei a înspăimântat de multe ori şi pe cei mai sălbatici prigonitori din Rusia.

De 40 de ani încoace şiragul mucenicilor şi al mărturisitorilor din Rusia, nu s-a curmat de loc. Şi în ziua de astăzi, în părţile îngheţate din Siberia, unde sunt duşi la muncă silnică cei binecredincioşi, chinurile mucenicеşti urmează regulat.

Sunt unii dintre credincioşii condamnaţi, cari nu voiesc să lucreze în zile de sărbători şi Dumineci. Pentru asta li se opreşte hrana şi sunt bătuţi fără milă, dar ei rabdă toate cu mulţumire, pentru porunca lui Dumnezeu.

Alţii dintre condamnaţi nu vor să lucreze deloc pentru stăpânire (socotind că este stăpânirea lui Antihrist), pentru asta sunt chinuiţi până la moarte cu bătăi, cu foame şi cu frig, fiind lipsiţi de adăpost şi de hrană.

Toţi aceştia intră în rândul noilor mucenici, cari udă mereu pomul Sfintei Credinţe şi îmblânzesc mânia lui Dumnezeu, care cu dreptate este pornită asupra lumii necredincioase de astăzi.

Mai sunt apoi o mulţime de râvnitori ai credinţei, cari trăiesc ascunşi prin pădurile cele nestrăbătute din Siberia şi Caucaz.

Ei duc o viaţă aspră ca şi Sfinţii Părinţi din vechime, iar Milostivul Dumnezeu îi acoperă ca să nu fie descoperiţi de Stăpânire. Apoi clericii şi mirenii cari nu ascultă de Biserica lui Alexie, se adună în locuri ascunse sub pământ (în catacombe) şi fac slujbe. Aceştia fac parte din Biserică liberă a “Catacombelor” şi au astăzi 10 arhierei şi mulţime de preoţi, cari se poartă mireneşte la arătare. Prin rugăciunile lor ne miluieşte Dumnezeu şi pe noi nevrednicii, care nu avem nici o silă şi totuşi ne poticnim spre cele deşarte şi nu purtăm grijă de mântuire.

Ce înseamnă o clătinare din rădăcina credinţei

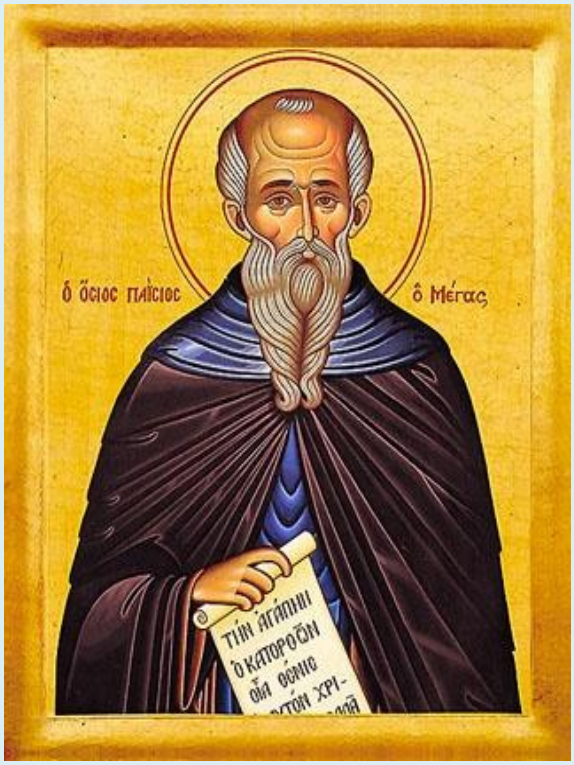

Cuviosul Paisie cel Mare

Acum vreo şaisprezece veacuri în urmă strălucea în părţile Egiptului ca o stea luminoasă Cuviosul Paisie cel Mare.

Din numărul cel mare al ucenicilor săi, Cuviosul Paisie avea pe unul mai de-aproape pe care îl iubea mult pentru nerăutatea şi pentru simplitatea lui. A mers odinioară acest ucenic în cetate spre a vinde rucodelia (lucrul mâinilor). Întorcându-se în schit după câteva zile, vede cu mirare ucenicul că duhovnicescul lui Părinte (adică Paisie), care îl avea la atâta dragoste, acuma nu-i mai dă nici o atenţie.

Nici măcar blagoslovenia obişnuită nu i-o mai dă bătrânul, ba încă se fereşte de el ca de un străin. Se uită lung la el ca şi cum nu l-ar cunoaşte. Mirat de această străină schimbare, ucenicul îl întreabă:

"Părinte, de ce te fereşti aşa de mine ?"

"Dar cine eşti tu, că eu nu te cunosc?", îi răspunde bătrânul.

“Cum nu mă cunoşti, nu sunt eu cutare ucenic, pe care îl iubeai asă de mult?”

“Ucenicul acela era creştin (răspunde el) nu aşa cum eşti tu. Chipul tău din afară seamănă cu dânsul, dar sufletul tău a murit duhovniceşte. Semnele credinţei celei vii s-au pierdut de la tine şi eşti ca un mort între noi. Spune-mi, ce ai păţit pogorându-te în cetate?”

“N-am păţit nimic şi n-am săvârşit nici un rău” (răspunse ucenicul).

“Ticălosule (îi zice bătrânul), ai suferit cea mai mare pagubă şi mai zici că n-ai păţit nimic! Atâta de nesimţitor eşti! Fugi acum de la mine căci nu mai pot sta de vorbă cu cel care s-a lepădat de Hristos!”

“Cum părinte, eu m-am lepădat de Hristos!” (a strigat cu spaimă ucenicul şi a început a plânge cu suspinuri).

Apăsat de mustratea cea aspră, bietul ucenic şi-a adus aminte despre o întâmplare pe care a avut-o când mergea spre cetate. Şi anume s-a întâlnit în cale cu un evreu foarte meşter la cuvânt şi viclean. Acesta se arăta a fi un om învăţat şi iscusit în cuvintele Scripturii. Văzând el pe ucenic că este simpluţ şi cam sfios a început să discute despre Domnul nostru Iisus Hristos.

Între altele, jidovul cel viclean şi-a vărsat veninul lui de şarpe, zicând că nu este Hristos adevărat acela pe care îl cinstesc creştinii, ci altul este Hristos, adică acela pe care îl aşteaptă jidovii.

La aceste vorbe hulitoare, ucenicul din cauza prostimii lui, n-a îndrăznit să mustre pe spurcatul nepot al lui Iuda, nici nu şi-a astupat urechile şi nici nu s-a tulburat ca să se depărteze de el, ci a mers cu el înainte pe cale.

S-a sfiit de vicleanul jidov şi în loc să-l mustre, a căutat să-i ţină hangul la vorbă şi anume a rostit că poate să fie aşa cum zice el.

Prin cuvântul “poate” ucenicul a dat să înţeleagă că nu este nici el sigur de venirea Domnului, ca şi cum ar zice că nici el nu este departe de părerea jidovului necredincios.

Îndoiala cea de o clipă, care s-a strecurat în mintea lui cea proastă, a fost socotită ca o lepădare de Hristos şi Cuviosul Paisie a cunoscut cu duhul căderea ucenicului şi s-a tulburat.

Nepăsarea şi sfiala pe care a arătat-o ucenicul faţă de jidovul hulitor a fost ca o trădare a sfintei credinţe; pentru asta se ferea cuviosul de ucenic. Abia după o pocăinţă cu multe lacrămi fierbinţi (ca şi oarecând Sfântul Apostol Petru) a fost primit ucenicul iarăşi în slujbă de către Sfântul Paisie.

Din această pildă putem cunoaşte câtă cumpătare aveau Sfinţii Părinţi când era vorba de taina Credinţei. Lepădarea ucenicului s-a făcut prin neştiinţă, din cauza prostimii lui. Iar dacă se întâmpla cumva ca cineva să tăgăduiască cu bună ştiinţă sfânta şi dreapta Credinţă, atunci toţi se tânguiau pentru el, ca şi pentru cel mort, şi nimeni dintre credincioşi nu aveau voie să facă legături cu cel lepădat.

Mai tare se fereau de el, decât de cel bolnav de ciumă. În asemenea cazuri Biserica punea legătură de afurisenie pentru cel căzut din credinţă şi numai după o lungă pocăinţă era primit din nou printre credincioşi, însă nu avea voie să se împărtăşească până în ceasul morţii, iar dacă era cumva cleric, atunci pierdea dreptul la slujbă pentru toată viaţa. Aşa era în vremea veche.

Dar astăzi, ce ne este dat să vedem în lumea creştinilor noştri? Cutare frate sau cutare cleric predică învăţătura comunistă, laudă dogmele cele fără Dumnezeu (ale ateilor), ba fac şi tovărăşie cu dânşii şi nimeni nu se fereşte de el şi nici nu i se dă pedeapsa cuvenită.

Unii se mai feresc puţin de cei înşelaţi, alţii însă se sfiesc, temându-se de răzbunare, iar alţii mai habotnici îi laudă pe unii ca aceştia că au îndrăzneală şi sunt râvnitori pentru dreptate. (Dumnezeu Sfântul să ne păzească de asemenea înşelăciune!)

Dacă socotim bine, vedem că înşelăciunea comunistă, cu întunericul masoneriei şi cu toată ceata ateilor din Apus nu este altceva decât o lepădare de Credinţă. Ca să fie protejaţi de guvernul ateilor, păstorii cei duhovniceşti ascund astăzi toiagul mustrării şi pleacă steagul credinţei în faţa stăpânirii lumeşti. Ba unii îi laudă pe stăpânitorii comunişti şi le fac paradă (Te deumuri). Se tem păstorii să nu jignească pe fiarele cele cuvântătoare.

Descoperire pentru Sfânta Liturghie din vedeniile cuviosului Nifon, episcopul Constantianii Kiprului

Povestitu-ne-a ucenicul Sfântului Nifon, zicând: "Într-una din zile ne-a dus la cinstitul lăcaş al Sfântului Nicolae. Cum am ajuns acolo s-a rugat puţină vreme Fericitul Nifon, mărturisindu-se lui Dumnezeu întru cunoştinţă şi uimire multă. Căci el dacă făcea rugăciune şi nu vedea întru arătare pe Hristos, nu socotea că a făcut rugăciune, ci zicea că în zadar s-a ostenit.

Când a început preotul dumnezeiasca Liturghie, a văzut Fericitul că s-a pogorât foc din cer şi a acoperit preotul şi întreg Jertfelnicul. Preotul însă nu vedea nimic din cele arătate.

Când a început a zice preotul şi cei dimpreună cu dânsul: "Sfinte Dumnezeule", atunci s-au pogorât patru Îngeri, cântând împreună cu ei. Când a citit "Apostolul", a venit Fericitul Pavel (Apostolul) şi a măsurat cele citite. Iar când a început preotul Sfânta Evanghelie, orice cuvânt care ieşea din gura lui se ridica la cer întocmai ca o făclie care arde şi cele rostite se făceau înţelese de toţi.

Când urma să iasă cu Sfintele la vohodul cel mare deodată vede Fericitul Nifon că s-au deschis cerurile în chip minunat şi a venit o mireazmă negrăită, căci se pogorau Îngerii cântând un imn de laudă Mielului Hristos – Fiul lui Dumnezeu.

Terminându-se această cântare, i-a arătat un prunc prea curat şi dulce la chip, care se aducea de către Îngeri culcat pe palmele lor. Apoi lăsându-l din mâinile

lor, l-au aşezat pe Sfântul Disc, unde erau Sfintele Daruri. Şi dacă s-a aşezat pruncul acela prea curat, L-a înconjurat mulţime multă de Îngeri, în veşminte albe. Şi cu toată podoaba lor, se vedea cum primesc înşişi ei strălucire de la Prunc. Când s-a apropiat preotul ca să ridice Discul şi Sfântul Potir pentru vohod, atunci a luat şi Pruncul care era culcat acolo, împreună cu Sfintele Daruri, aşezându-le deasupra capului său.

Şi cum a ieşit preotul (rostind rugăciunea cuvenită în taină, iar cei de la strană cântând), atunci a văzut Cuviosul cum Sfinţii Îngeri îl însoţeau pe Preot, zburând împrejurul capului său; doi dintre Heruvimi şi doi dintre Serafimi mergeau înaintea preotului cu o mulţime de Îngeri cari aveau negrăită bucurie.

Când s-a întors preotul la Sfânta Masă, doi dintre Heruvimi au stat în dreapta, iar doi dintre Serafimi în stânga lui. Însă preotul nu vedea aceasta.

După ce a rostit Crezul şi a început preotul să blagoslovească Sfintele Daruri, zicând: "Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt. Amin", atunci a văzut Fericitul cum unul din Îngeri, luând sabia, a junghiat pruncul şi sângele Lui l-a turnat în Sfântul Potir, iar prea curatul Lui Trup, împărţindu-l în chip tainic, l-a aşezat pe Sfântul Disc, în locul Darurilor. Şi făcând aceasta Îngerul a şezut iarăşi la locul său cu evlavie.

Când a venit vremea să înalţe Sfintele, rostind preotul cuvintele: "Sfintele Sfinţilor", iar cei din strană zicând: "Unul Sfânt, unul Domnul Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin", atunci unul din cei cari stăteau de faţă, a zis către Cuviosul Nifon: "Mă rog, Părinte, pentru ce a rostit preotul, Sfintele Sfinţilor". Şi a răspuns cuviosul: "Aceasta o rosteşte preotul spre a vesti pe cei cari sunt sfinţi (adică curaţi) ca să se apropie de Sfintele Mădulare ale lui Hristos".

Atunci a întrebat iarăşi acela (căci era om simplu): "Dar ce înseamnă sfinţenie, Părinte?". Iar Fericitul Nifon i-a zis: "Dacă cumva, fiule, eşti curvar, teme-te a te împărtăşi cu asemenea Taine, şi iarăşi dacă ai cu cineva duşmănie, să nu te apropii. Dacă este râzător (adică defăimător) ori clevetitor al aproapelui tău, atunci să nu te atingi de Mădularele lui Hristos. Dacă eşti vrednic, vino, iar de nu, să nu te apropii".

Şi zicând acestea a tăcut. Deci şedea Cuviosul Nifon având semn de la cei cari se împărtăşeau cu Sfintele Taine. Unora li se înnegreau feţele, făcându-se ca ale arapilor, iar altora li se luminau feţele ca soarele, odată cu primirea Sfintelor

Taine. Văzând aceasta Cuviosul se spăimânta, clătinând capul cu mirare. La fel stăteau şi Îngerii, nevăzuţi, privind la ei.

Şi când se apropia careva dintre cei drepţi (adică vrednici) spre Sfânta Împărtăşire, atunci Îngerii îl acopereau la faţă cu năframă albă, iar pe cap îi puneau cunună şi aşa se ducea.

Iar când se apropia cel păcătos, atunci se întorceau de către el Sfinţii Îngeri ai lui Dumnezeu, iar Prea Curatul Trup şi Sânge îl luau înapoi în chip nevăzut. Cu asta îi făceau ruşine şi pleca întunecat.

Deci săvârşindu-se acestea astfel, după ce s-au împărtăşit toţi şi preotul a potrivit cele Sfinte, la sfârşitul Liturghiei, s-a aflat iarăşi întreg Pruncul, pe mâinile Sfinţilor Îngeri. Şi îndată s-a desfăcut acoperişul Bisericii şi s-a înălţat Mielul Lui Dumnezeu, precum s-a pogorât, întru cântările de laudă ale Îngerilor şi cu o negrăită mireazmă.

Aceste taine pe care le-a văzut în Biserică, mi le-a povestit în cale Prea Fericitul Părintele nostru Nifon".

***

Fiind întrebat Fericitul Nifon de un oarecare frate despre faptele care înarmează sufletul spre mântuire, Cuviosul a răspuns că postul este puternică armă a sufletului, dar este nevoie şi de neîncetată rugăciune, de linişte şi de tăcere. Însă pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, cum zice Sfântul Prooroc David că: ***"De n-ar fi fost Legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru smerenia mea".***

Câteva cuvinte despre felul cum trebuie înţeles canonul de la mărturisire (adică certarea duhovnicească)

În cartea Sfântului Apostol Pavel către Evrei scrie: ***"De suferiţi certare, atunci Dumnezeu se poartă cu voi ca şi cu nişte fii, căci care este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe?***

Iar de rămâneţi fără certare, care este obştească pentru toţi, atunci nu sunteţi fii, ci copii nelegiuiţi (adică bastarzi) (vers. 7-8)

Fiecare certare ni se pare la început întristare, iar nu bucurie, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptăţii". (versul 11).

Despre însemnătatea canonului

După cum este cunoscut de toţi, ***Taina cea Sfântă a Pocăinţei este alcătuită din două părţi principale*** şi anume:

1. Căinţa inimii şi
2. Mărturisirea păcatelor.

La un loc cu mărturisirea este socotit şi canonul, care completează lucrul mărturisirii. Pocăinţa nu este deplină, dacă nu este urmată de împlinirea canonului rânduit de preot.

Deci putem spune că ***regula canonului este completarea mărturisirii şi zăvorul Pocăinţei.***

Mulţi dintre creştinii de azi nu pot înţelege ce rost are canonul de la Mărturisire.

- Unii îşi dau cu părerea că prin împlinirea canonului omul îşi răscumpără iertarea păcatelor. Cu alte cuvinte, ei socotesc canonul ca o despăgubire sau ca un fel de plată pentru păcate.
- Alţii socotesc canonul ca o pedeapsă sau taxă de ispăşire pentru vinovăţia păcatelor.
- Sunt apoi şi alţii, mai nepricepuţi, cari cred că prin Canon se răzbună preotul asupra celor vinovaţi,
- iar alţii (din multă nesimţire) nu dau nici o atenţie la rânduiala canonului, zicând că este ceva numai de formă sau numai o scornitură a preotului.

Toate părerile acestea sunt greşite şi aduc mare pagubă pentru mântuire. După învăţătura Sfinţilor Părinţi şi după predaniile Bisericii, Canonul de Mărturisire nu înseamnă nici răsplată sau despăgubire pentru păcate, nici pedeapsă pentru vina greşelilor, nici armă de răzbunare sau născocire (cum cred unii).

Canonul face parte din Taina cea sfântă a Pocăinţei şi este ca o dietă pe care o recomandă doctorul la cel bolnav.

Cel care a fost vătămat de răutatea păcatului este asemenea cu un om rănit, care are nevoie de îngrijirea doctorului. După ce lecuieşte pe cel rănit, doctorul îi rânduieşte şi o anumită dietă pentru ca să fie păzit de infecţie sau de inflamaţie (adică de obrinteală).

Chiar dacă se închide rana şi chiar dacă se tămăduieşte bolnavul, tot mai este nevoie de pază şi întărire.

Tot asemenea şi duhovnicul, după ce îi citeşte molifta de iertăciune (sau înainte de moliftă) îi rânduieşte o dietă la cel mărturisit, care se zice Canon.

De aici putem cunoaşte că nu se dă iertăciune în schimbul canonului, căci împlinirea canonului urmează după molifta de iertăciune pe care o citeşte preotul.

Darul iertării la taina Mărturisirii nu se dă pentru canon, ci din mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu. Să nu creadă cineva că prin canon îşi acoperă vina păcatelor sau că el dă preţul de răscumpărare pentru păcate.

Vina păcatelor noastre a plătit-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos pentru toţi oamenii şi pentru totdeauna, aducându-Se pe sine jertfă, prin Sfintele Lui Patimi.

Însă nu primesc iertare decât numai cei binecredincioşi, cari fac pocăinţă curată. Toate jertfele noastre şi toate canoanele nu au nici un preţ, fără Jertfa cea mare a Domnului.

Un singur păcat a săvârşit strămoşul Adam şi după el (vreme de cinci mii cinci sute de ani) toţi Drepţii, toţi Patriarhii şi toţi Proorocii din Legea Veche, n-au putut să răscumpere păcatul moştenit de la Adam. Dacă pentru o singură greşeală n-au putut să plătească toţi aleşii cei din veac ai lui Dumnezeu, atunci cum să ne bizuim noi păcătoşii că vom plăti numai prin canon toată vina greşelilor noastre (cari sunt mult mai grele ca ale lui Adam).

Numai jertfa cea negrăită a Mântuitorului acoperă mulţimea păcatelor noastre, dacă avem credinţă şi mărturisire curată.

Căci prin rana Lui, noi toţi ne-am vindecat (cum grăieşte Sfânta Biserică). În privinţa asta mulţi se înşală, punându-şi nădejdea în canonul care îl împlinesc voinicește, iar la mărturisire nu au destulă umilinţă şi de multe ori osândesc pe cei mai slabi, cari nu pot împlini canonul (ca ei) cu metanii până la pământ.

Dar să ştie toţi că nu numai metaniile şi închinăciunile sunt socotite drept canon. Ar însemna că numai cei voinici la trup se mântuiesc. Dar să ştim că toţi oamenii au canon. Atât cei voinici cât şi cei slabi, atât monahii cât şi preoţii şi patriarhii au canonul lor. Canonul este de mai multe feluri şi se rânduieşte după puterea şi înlesnirea fiecăruia.

La unii rânduieşte duhovnicul să facă metanii mari sau închinăciui, la alţii le rânduieşte post mai îndelungat, unora le porunceşte să nu mănânce carne şi să nu bea vin, iar pe alţii îi opreşte de a se împărtăşi cu Sfintele Taine, pentru o vreme oarecare sau pentru toată viaţa. La unii le rânduieşte să facă mai multe rugăciuni sau milostenii, pe unii îi îndeamnă să citească mai mult din cărţi sfinte (Psaltirea sau Vieţile Sfinţilor), pe mireni îi opreşte de a merge la teatru sau la petreceri, pe unii îi îndeamnă să-i sfătuiască pe cei neştiutori, iar la alţii le porunceşte să păzească mai mult tăcerea.

Toate aceste rânduieli pe care le dă duhovnicul la mărturisire poartă numele de canon (adică dietă duhvnicească).

Iată ce scrie Cuviosul Nicodim Aghioritul în Sfătuirea către Duhovnic: "Nu uita, duhovnice, de a sfătui pe cei păcătoşi ca să nu-şi puie nădejdea în canon, nici să nu creadă că numai prin canon sau prin îndreptarea lor vor dobândi iertarea păcatelor de la Dumnezeu!"

Nicidecum, căci aceasta este o părere greşită a ereticilor. Păcatul fiind o răutate nemărginită (care aduce ocară lui Dumnezeu, Celui nemărginit) nu este cu putinţă să dezlege numai prin faptele sau îndreptările omului.

Căci, după graiul Sfântului Prooroc: ***"Toţi ne-am născut cu întinăciune, ca o cârpă lepădată este toată dreptatea noastră" (Isaia).***

Să avem toată încredinţarea că luăm iertarea păcatelor prin mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu, prin răscumpărarea săvârşită de către Fiul lui Dumnezeu, prin moartea Sa şi prin Sângele Său cel vărsat pe Cruce (şi apoi prin sârguinţa noastră).

Cum zice şi Sfântul Apostol Pavel: ***"Nu prin lucrurile pe care întru dreptate le-am făcut noi, ci după a Lui milă ne-a mântuit pe noi".*** (Tit., 3.25).

Iar în cartea a I-a Sfântului Apostol şi Evanghelist Ioan zice: ***"Sângele lui Hristos ne curăţeşte pe noi de tot păcatul".***

Aceasta se adevereşte şi prin cuvintele pe care însuşi Dumnezeu le rosteşte către Sfântul Prooroc Isaia, zicând: ***"Eu sunt care şterg fărădelegile tale, pentru Mine!"*** (adică prin milostivirea Mea).

Deci nu este canonul sau faptele noastre, cari şterg păcatele, ci darul lui Dumnezeu împreună cu sârguinţa noastră. Canonul este dieta pentru pază şi semnul prin care ne aducem aminte totdeauna de păcatele ce am făcut.

Despre aceasta ne lămureşte şi Sfântul Ioan Gură de Aur zicând: "Nu pentru ca să-ţi munceşti gândul tău, ci ca să îţi înveţi sufletul tău să nu mai zburde la patimi şi să nu cază iarăşi în aceleaşi, şi pe lângă aceasta, pentru ca să cunoşti (cu adevărat) prin aducerea aminte, darul cel mare pe care l-ai primit de la Dumnezeu, iertându-ţi atâtea păcate, precum şi Pavel îşi aduce aminte totdeauna că a gonit Biserica" (Cuvântarea 38 la cartea I către Corinteni).

Cum se înţelege iertarea care se dă prin taina mărturisirii

Am scris în mai multe rânduri despre aceasta, însă văd că unii tot mai au îndoială despre iertăciunea pe care o primesc la Mărturisire.

Din multa nedumerire ajung uneori la deznădăjduire, pentru aceasta mai scriu iarăşi câteva cuvinte spre lămurire.

Mulţi se întreabă cu mintea: ***"Pentru ce se mai dă canonul (şi uneori chiar oprirea de la Sfânta Împărtăşire) pe câtă vreme cel care s-a mărturisit a primit iertare?"***

Acest lucru îi face pe mulţi să se îndoiască şi pentru asta nu dau atenţia cuvenită la taina mărturisirii.

Văzând că li se dă canon după mărturisire, ei cred că nu primesc iertare de păcate, până când nu termină canonul rânduit de preot. Această părere este cu totul greşită şi străină de credinţa noastră.

Papistaşii au această învăţătură greşită, pentru care au şi născocit Purgatoriul (adică locul unde se curăţă după moarte sufletele cari nu şi-au împlinit canonul). Aceşti eretici spun că afară de Rai şi Iad, mai este un loc numit Purgatoriu unde se pedepsesc o vreme sufletele celor cari s-au mărturisit şi au primit Sfintele Taine, dar n-au apucat să termine canonul rânduit de preot.

Noi creştinii ortodocşi credem şi mărturisim că tot cel ce se pocăieşte, mărturisindu-şi păcatele cu zdrobire de inimă, primeşte iertăciune de la Dumnezeu chiar în clipa când îi citeşte preotul Dezlegarea.

Învăţătura aceasta este întărită de Sfintele Soboare şi anume prin canonul 2 al Soborului din Laodiceea, prin canonul 3 al Soborului de la Niceea, apoi prin canonul 102 al Soborului din Trulan şi prin canonul 5 al Soborului din Ancira. De asemenea se întăreşte aceasta şi prin canonul 74 al Sfântului Vasile cel Mare, precum şi prin canonul 3 al Sfântului Grigore Episcopul Nisiei (către Litoion)

Avem apoi ca mărturie cuvintele Sfântului Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, care spune că iertarea păcatelor se dă chiar în ceasul mărturisirii, când omul îşi destăinuieşte deplin toate păcatele sale cu zdrobire de inimă şi cu hotărâre statornică de a nu mai păcătui.

Şi ne încredinţează pentru aceasta Sfântul Simeon, aducând ca pildă cuvintele Sfintei Evanghelii, unde spune cum a primit îndată iertăciune vameşul cel smerit din Templu, mai marele vameşilor Zaheu din Ierihon, slăbănogul de la Vitezda, apoi fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, femeia cea desfrânată şi alţii cari s-au căit din toată inima.

Potrivit cu pildele acestea din Sfânta Evanghelie, a scris şi ***Sfântul Atanasie cel Mare*** ***(către Antioh) că toţi cei care cu adevărat se pocăiesc, într-o clipeală de vreme se eliberează de greutatea cea mai dinainte de păcate şi de osândă. Pentru aceasta zice Sfântul: "Chiar de va muri a doua zi (cel care s-a mărturisit) este primită la Dumnezeu pocăinţa lui".***

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că pentru iertare nu este nevoie de zile sau de ani mulţi … căci de se va părăsi omul de relele cele mai dinainte făgăduind lui Dumnezeu cu adevărat că nu se mai atinge de ele, atunci nu cere Dumnezeu mai mult ca răspuns (din cartea cea către Sfântul Filogoniu).

Din aceste mărturii poate să înţeleagă oricine că prin pocăinţă şi mărturisire curată creştinul dobândeşte îndată iertăciunea pentru păcate, însă nu i se iartă împreună şi canonul păcatelor. Cu alte cuvinte păcatele se iartă prin mărturisire, dar certarea pentru păcate rămâne.

De aici a ieşit şi proverbul în lume: "De iertat eşti iertat, dar canonul ai de purtat."

Avem ca pildă certarea Sfântului Prooroc David, care a fost iertat de Dumnezeu pentru păcatele lui, dar canonul l-a tras cu vârf şi îndesat.

Iertarea a primit-o îndată ce şi-a mărturisit păcatul, când a zis proorocul Natan: ***"Domnul a ridicat păcatul tău!"*** Însă certarea (adică canonul) pentru vina păcatului nu s-a iertat. Căci deşi s-a căit şi a primit încredinţarea de la proorocul Natan pentru iertare, totuşi după aceea a fost izgonit de la împărăţie de către fiul său Avesalom. Apoi tăierea şi alte mii de rele au venit asupra casei lui David, ca o certare pentru păcatele sale, după cum i-a proorocit însuşi Natan.

La fel se întâmplă şi cu cei cari îşi mărturisesc păcatele cele grele aşa cum se cuvine: primesc iertare prin rugăciunea preotului, dar rămâne asupra lor certarea pentru păcate (adică canonul). Dacă nu primim certarea în viaţa aceasta, atunci o luăm veşnic pe lumea cealaltă. Sfântul Prooroc David a primit cu bucurie certarea cea vremelnică ca să scape de cea veşnică, pentru aceasta zice la Psaltire: ***"De certat m-a certat Domnul, dar morţii nu m-a dat!"***

În ziua de azi au îndoială pentru iertăciunea de la mărturisire mai cu seamă cei cu păcate grele, cari sunt opriţi de la Sfânta Împărtăşire (pentru o vreme). Căci zic ei: ***"Cum sunt iertat, dacă am legătura canonului?"***

La aceasta răspunde Sfântul Nicodim Aghioritul, zicând: "Adevărat este că se iartă păcatul (prin mărturisire) însă pe baza făgăduinţei că va păzi canonul şi depărtarea de Sfânta Împărtăşanie".

Pentru aceasta se obişnuieşte ca înainte de molifta iertării, duhovnicul să-i rânduiască canonul potrivit pentru păcate. Canonul nu este însăşi plata pentru vina păcatului, ci este mai mult o condiţie care se pune înainte de iertare. ***Cuviosul Nicodim mai spune că rostul canonului (la cei cari au păcate grele) nu este numai pentru certarea păcătosului, ci mai cu seamă a se cerca şi a se întemeia creştinul mai mult în darul iertării (pe care l-a primit la mărturisire).***

Cu alte cuvinte este nevoie de această dietă duhovnicească pentru a-l păzi pe om să nu-şi piardă darul, adică să nu alunece iarăşi în cele vechi.

Deci să fie încredinţat fiecare că prin mărturisire curată, primeşte iertarea îndată, oricât de mare ar fi păcatul lui.

Dumnezeu iartă cu aceiaşi uşurinţă, atât pe cele mici, cât şi pe cele mari. Căci zice în cartea întâi sobornicească a Sfântului Evanghelist Ioan: ***"De vom mărturisi***

păcatele noastre, credincios şi drept este Domnul spre a ne ierta păcatele noastre şi a ne curăţi de orice nedreptate!"

Toţi cei cari au fost învrăjbiţi cu Dumnezeu prin păcate grele, la taina mărturisirii se împacă iarăşi cu Dumnezeu, care le înnoieşte dreptul de moştenire cerească (punerea de fii) şi ei primesc iarăşi darul pe care l-au pierdut.

Sărutarea fiului pierdut din Sfânta Evanghelie închipuie împăcarea celui păcătos cu Părintele Ceresc, iar inelul pe care l-a primit fiul cel pierdut, este darul Sfântului Duh, care se întoarce iarăşi la cel care se pocăieşte după lege. Apoi viţelul cel gras, care s-a înjunghiat la aflarea fiului, închipuie Trupul şi Sângele Domnului, care se jertfeşte pentru noi păcătoşii.

Toate canoanele şi toate nevoinţele noastre nu au nici o valoare fără această jertfă dumnezeiască.

Izvorul iertării noastre este Jertfa cea negrăită a Mântuitorului nostru.

Însuşi Domnul spune la Sfânta Evanghelie de la Matei că a venit în lume ***"ca să-şi dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora".***

Iar Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan spune: ***"Sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu ne curăţeşte pe noi de orice păcat".*** (Cartea I, versul 7).

Un adaos despre adevărata mărturisire şi două pilde despre minciună

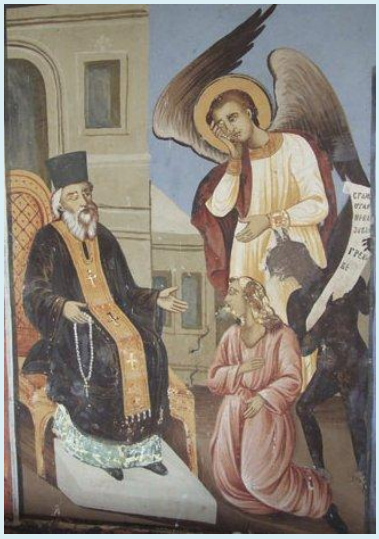

Mulţi dintre noi ne-am obişnuit să înşirăm la mărturisire numele păcatelor, fără să arătăm şi gradul (sau măsura) la care au ajuns aceste păcate.

Ne place să ne mărturisim cam în felul acesta: ***"Am greşit părinte, cu mândria, cu zavistia, cu lăcomia, cu minciuna, cu trândăvia, cu clevetirea şi cu tot felul de păcate. Mă rog de mă iartă şi de mă dezleagă!"***

Nici nu se poate o mărturisire mai frumoasă şi mai uşoară ca aceasta. ***Dar să ne întrebăm, oare am deschis noi inima în faţa duhovnicului înşirând numai pomelnicul obişnuit al păcatelor? Oare înţelege preotul starea noastră sufletească?*** Numai dacă este văzător cu duhul poate să ne priceapă rănile, altfel nu poate pricepe.

În adevăr, aceleaşi păcate le mărturisesc şi copiii, precum şi oamenii cu viaţă aleasă. Toţi greşim. Dar cât de mult se deosebeşte măsura păcatelor de la unul la altul!

Şi copiii se mândresc şi spun minciuni, dar păcatele lor nu sunt de moarte, căci ei încă nu ştiu să deosebească binele de rău şi nici nu au vicleşug ca oamenii în vârstă. La unii este mândrie copilărească, iar la alţii mândrie satanicească.(asemenea cu a mândrului Lucifer).

La fel este şi cu minciuna: unii spun minciuni ca să facă haz, iar alţii prin minciuni pricinuiesc durere şi necaz. Minciuna care este spusă fără răutate, pricinuieşte mai ales râs, fără a face vătămare altora.

Iar când minciuna izvoreşte din răutate, atunci ea aduce lacrimi şi blesteme, ba uneori aduce deznădejde şi omoruri. Minciuna care nu izvoreşte din răutate şi nu urmăreşte vătămarea altora, aceasta nu este cu adevărat minciună, ci este mai mult o vorbă prefăcută sau o glumă nevinovată. De multe ori vedem că şi oamenii cei sfinţi s-au folosit de asemenea vorbe prefăcute pentru a acoperi faptele lor cele bune, sau pentru a fi defăimaţi de oameni.

În vremea când au năvălit păgânii Perşi în Palestina (la anul 614) se afla pe Muntele Eleon o mânăstire, în care trăiau 400 de fecioare. Când au intrat păgânii în această mânăstire, au început să le junghie ca pe nişte porumbiţe. Dar înainte de a le ucide, căutau ca să le batjocorească cu sila. Unul dintre ostaşi a ales pe una mai tânără, târând-o cu sine a o necinsti. Atunci fecioara a zis către el: "Mă rog tinere, să nu mă sileşti şi eu îţi voi da nişte untdelemn cu dar minunat. Cu acesta dacă te ungi, nu poate să te rănească nici o armă la război. El te va păzi mai bine decât pavăza şi scutul."

Auzind acestea ostaşul, i-a făgăduit că o va cruţa, dar în gândul lui dorea să dobândească mai întâi untdelemnul cel minunat şi pe urmă să-şi împlinească pofta lui cea spurcată.

În sfârşit, fecioara a adus un vas cu untdelemn (de care se pune în mâncare) şi i-a zis să se ungă la gât şi ea să-l lovească cu sabia ca să se încredinţeze de puterea cea minunată a untdelemnului.

El însă n-a primit, ci i-a zis să se ungă ea întâi şi el să facă încercare cu sabia. Atunci fecioara s-a bucurat, căci aceasta era dorinţa ei.

Deci ungându-se ea la gât, i-a zis s-o lovească cu sabia fără frică. Atunci păgânul a lovit cu toată puterea şi mare i-a fost mirarea când a văzut capul ei căzând la pământ.

Atunci a priceput că a fost înşelat şi mult s-a întristat, pentru că nu şi-a împlinit pofta.

Prin meşteşugul acesta, sfânta fecioară şi-a păstrat fecioria nestricată dobândind şi cununa neveştejită a muceniciei.

Pilda ei a încurajat şi pe celelalte fecioare şi căutau în tot chipul să se împotrivească păgânilor, cu dorinţa de a muri curate.

Iată o minciună care a pricinuit cunună.

Sunt însă şi minciuni care aduc numai vătămare şi pierzare.

În mânăstirea de fecioare care era sub conducerea Sfântul Pahomie (unde se aflau vreo 700 de fecioare) a avut loc următoarea întâmplare:

A venit odată la poarta mânăstirii un meşter croitor, întrebând dacă nu au ceva de cusut. Atunci a ieşit o călugăriţă tânără şi a zis croitorului: "Noi avem aici croitorese şi nu este de lucru pentru altul străin". Numai atât a rostit călugăriţa şi a intrat iarăşi în mânăstire.

În vremea când vorbea cu străinul la poartă, a văzut-o una dintre călugăriţe. N-a trecut multă vreme după aceasta şi s-au sfădit între ele, călugăriţa care a vorbit cu străinul şi cea care a văzut-o vorbind. Aceasta din urmă, voind să se răzbune, a clevetit-o pe cealaltă către altele, că a căzut în păcat cu meşterul croitor. Câteva dintre ele, fiind cuprinse de răutate au primit minciuna drept adevăr, răspândind vorbe în toată mânăstirea. Biata călugăriţă (care nici cu gândul nu s-a dus la asemenea lucru) n-a mai putut suferi ruşinea care s-a făcut în mânăstire şi din multa întristare, s-a aruncat pe ascuns în râu şi s-a înecat.

Atunci cealaltă căugăriţă, văzând pierzarea sufletească şi ruşinea din mânăstire, care s-a făcut pentru minciuna ei, a căzut în deznădejde şi s-a spânzurat. Aflând acestea preotul şi economul mânăstirii, a poruncit să nu se pomenească la rugăciune nici una, nici alta. Iar cele care din răutate s-au învoit la minciună şi au răspândit-o, au fost oprite 7 ani de la Sfânta Împărtăşire.

Din aceste pilde se vede cât de mult se deosebeşte minciuna unuia de a celuilalt.

Deci când ne mărturisim să nu facem numai o înşiruire seacă a păcatelor, ci este nevoie să spunem şi măsura răutăţii lor (cu ce scop le-am făcut şi ce fel de vătămare am pricinuit cu ele).

De pildă când spunem la mărturisire că am greşit cu lăcomia, aceasta nu înseamnează că ne-am arătat păcatul deplin, căci nu este nimeni care să nu greşească cu lăcomia.

Unul mănâncă lacom câteodată când este prea obosit şi prea flămând.

Altul mănâncă şi bea cu lăcomie totdeauna până când se umflă şi ameţeşte. Iar altul din lăcomie nedreptăţeşte şi năpăstuieşte pe fratele lui. Deci nu este aceeaşi lăcomie la toţi.

Cel dintâi alunecă uneori numai în păcatul lăcomiei. Cel de al doilea este robit totdeauna de patima lăcomiei (care este păcat de moarte). Iar cel care din lăcomie nedreptăţeşte şi năpăstuieşte pe altul, acela săvârşeşte un păcat şi mai mare, care strigă răzbunare la cer.

Dacă nu facem mărturisirea lămurit, atunci dezlegarea preotului nu ne foloseşte, iar Sfânta Împărtăşire se ia cu nevrednicie, căci preotul de dezleagă fără să cunoască boala noastră şi niciodată nu poate să dea canonul (sau sfatul) care ni se cuvine.

Cuvinte despre mărturisire din cartea Sf. Engolpion

Păcatul este ca o rană, care dacă nu se arată la doctor atunci putrezeşte şi pe urmă este nevindecată.

"Răutatea nemărturisită este rană ascunsă a sufletului!", zice Sfântul Vasile cel Mare.

La mărturisire trebuie păzite două lucruri:
Întâi ea trebuie făcută fără de ruşine şi al doilea să nu se aducă pricinuire (adică să nu dăm vina pe alţii pentru greşelile noastre).

Ruşinea care ne vine înainte de păcat este semnul darului, căci ne este spre izbăvire, iar ruşinea care ne vine la mărturisire este de la cel viclean şi ne poate pricinui osândă.

Mustrarea pe care o simte omul pentru păcate, este glasul Sfântului Duh, care nu vorbeşte la ureche, ci la inimă. Şi anume glasul acesta ne strigă: "Până când mai zăboveşti în păcate, iată boala ne împresoară, a venit bătrâneţea şi moartea este la uşă!"

"Scoală, cela ce dormi şi te ridici din morţi şi te va lumina Hristos", (cum zice Sfântul Apostol Pavel).

Trebuie să alegem una din două:
1. Ori aici pe pământ să descoperim păcatele numai în faţa duhovnicului,
2. Ori le ascundem aici, ca să fie scoase la arătare de către Înfricoşatul Judecător în faţa îngerilor şi oamenilor.

"Mustrate-voi şi scoate la arătare păcatele tale" (zice Sfântul Prooroc David).

Destăinuirea gândurilor

Zis-a iarăşi un bătrân: "Precum şarpele dacă iese din gura sa îndată fuge, aşa şi gândurile cele rele descoperindu-se, îndată pier. Şi iarăşi precum cariul (viermele) strică şi mănâncă lemnul, aşa şi gândurile cele rele strică şi mănâncă inima omului. Că cel ce îşi descoperă şi îşi arată gândurile sale, îndată se tămăduieşte. Iar cel ce îşi acoperă şi îşi tăinuieşte gândurile sale, acela are mândrie. Că de nu vrei să destăinuieşti cele ascunse ale inimii şi să nu te încredinţezi nimănui, aceasta înseamnă că nu ai smerenie. Că smerenia toate bunătăţile le are. Toţi sfinţii se socoteau şi se aveau pe sine ca cei mai greşiţi şi mai păcătoşi decât toţi oamenii.

Iar de va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu şi atunci va merge şi va întreba pe cineva cerând sfat pentru gândurile sale, Dumnezeu va răspunde prin omul acela, adică îl va lumina ca să dea sfat bun şi folositor.

Că însuşi Dumnezeu, cel ce a deschis gura măgăreţei lui Valaam, va deschide şi gura acelui om pe care îl vei întreba pentru folosul tău, măcar de va fi şi păcătos omul acela."

Mărturisire şi încredere

Când vrei să mergi ca să-ţi descoperi gândurile tale unui părinte duhovnicesc şi cauţi să te foloseşti, atunci se cuvine ca mai întâi să te rogi lui Dumnezeu zicând: ***"Doamne, Dumnezeul meu, cele ce voieşti Tu şi le ştii ca sunt spre folosul sufletului meu, acelea să le pui în gura acelui părinte ca să mi le zică mie şi cuvintele lui ca din gura Ta să le primesc şi să mă folosesc!"***

Deci să te întăreşti pe sine-ţi prin aceste cuvinte, de vreme ce osteneala, tăcerea şi sărăcia cu reaua pătimire aduc omului smerenia, iar smerenia iartă toate păcatele.

Nepomenirea de rău şi iertarea

Zis-a iarăşi un sfânt bătrân: "De vei auzi că cutare frate sau soră te-a clevetit, te-a grăit de rău şi te-a defăimat, să nu te scârbeşti asupra lui. Şi de va veni acela la tine, tu să nu-l vădeşti pe el, ci te veseleşte împreună cu dânsul şi să arăţi faţă veselă către dânsul, ca să ai îndrăzneală către Dumnezeu întru rugăciunea ta."

Şi iarăşi: Pentru Pravilă

“De va veni la tine vreu frate sau soră, atunci pentru dragostea lui să laşi orice treabă, încă şi pravila şi umilinţa ta. Iar de vei avea plângere sau lacrimi, să le ascunzi întru inima ta până când se va duce fratele. Iar dacă va ieşi şi se va duce fratele, atunci iar te apucă de umilinţă şi de pravila ta, de vreme ce se tem dracii văzând umilinţa ta.”

Dreapta socoteală

Zis-a un bătrân oarecare: “De eşti neputincios şi slab cu trupul tău, după puterea ta să-ţi faci pravila şi postul tău şi să nu te sileşti peste putinţa ta, ca nu cumva să cazi în boală şi vei pofti atunci unele şi altele, îngreunând pe alţii cari îţi slujesc ţie, iar de te tulbură pe tine gânduri spurcate şi necuviincioase, să nu le tăinuieşti, ci îndată să le descoperi duhovnicescului tău părinte. Căci pe cât îşi ascunde şi îşi tăinuieşte omul gândurile cele rele, cu atâta se înmulţesc şi se întăresc mai vârtos în inima lui.”

Cunoscând neputinţa să avem Smerita Cugetare

Zis-a un bătrân: “De vei auzi despre petrecerile cele mari ale sfinţilor părinţi şi aprinzându-te cu râvna, vei voi să le urmezi, apucă-te şi tu chemând numele Domnului să te întărească în lucrul pe care l-ai ales. Şi dacă cu ajutorul lui Dumnezeu vei săvârşi, atunci mulţumeşte Celui ce ţi-a ajutat. Iar de nu vei putea să săvârşeşti nevoinţa lor, atunci măcar să-ţi cunoşti neputinţa şi slăbiciunea ta. Şi defăimându-te pe sine-ţi, smereşte-ţi gândul tău până la moarte, socotindu-te pe tine nevrednic şi sărac şi nerăbdător. Să ai mustrare în sufletul tău totdeauna, ca cel ce ai început şi nu ai săvârşit. Şi aşa poţi şi tu să te mântuieşti.”

Cumpănirea la nevoinţă

Mai zicea un alt sfânt părinte, că obişnuieşte vicleanul ca pe cei ce se nevoiesc, când nu poate să-i împiedice de la nevoinţă, să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i surpe în groapa mândriei şi nu este nici un lucru mai urât lui Dumnezeu decât patima aceasta.

Deci tu călătoreşte precum zice Scriptura pe calea împărătească şi nu te abate nici în dreapta nici în stânga, ci măsura cea de mijloc întrebuinţează la mâncare: adică cu măsură mâncând în fiecare seară.

Iar de vei urma nevoii tale, fie dintru neputinţă (sau boală), fie din altă pricină ca să strici ceasul cel obişnuit să nu te îndoieşti (adică să nu te împuţinezi la suflet) căci nu suntem sub lege, ci sub dar.

Însă când mănânci să nu voieşti să te saturi, ci te ţine cu înfrânare, mai ales la bucatele cele poftitoare şi îndemnătoare spre lăcomie. Pe cele proaste mâncări să le iubeşti totdeauna şi inima ta să o păzeşti în tot chipul, nevoindu-te la smerenie.

Că jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit, inima smerită şi înfrântă Dumnezeu nu o va urgisi (precum zice Proorocul David în Psalmul 50).
Şi tot el zice în alt loc: ***"Smeritu-m-am şi m-a mântuit Domnul."***

Deci toată nădejdea ta, fiule, aruncând-o spre Domnul, mergi cu pace în calea ta şi judecata ta ca amează̆zi.

Folosul defăimării

Zis-a un bătrân: "De îţi vei aduce aminte de cel ce te-a necăjit sau te-a necinstit sau te-a păgubit, dator eşti ca să-ţi aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos şi să-l ai pe el ca pe un făcător de bine. Dacă te necăjeşti sau te tulburi pentru el, atunci înseamnă că boleşte sufletul tău. Deci dator eşti să mulţumeşti fratelui şi să te rogi pentru dânsul, căci prin el cunoşti boala ta şi să primeşti cele de la dânsul (ocări sau vorbe rele) ca pe nişte doctorii trimise de Domnul.

Iar dacă te scârbeşti asupra fratelui, aceasta înseamnă ca şi cum ai zice Domnului: "Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc să putrezesc întru rănile mele." Deci cel ce voieşte să se vindece de rănile sale cele sufleteşti este dator să sufere cele ce se aduc de la doctor, ori în ce chip ar fi."

Mărturisirea falsă cu roadele ei

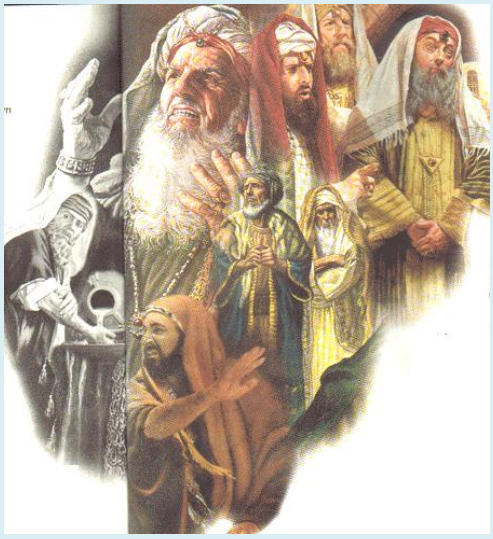

În cartea care se cheamă “Mântuirea Păcătoşilor”, la cap. 14 se află următoarea povestire:

O femeie oarecare era la arătare evlavioasă, sârguindu-se întotdeauna la post şi la rugăciune, dar în ascunsul inimii era foarte mândră, socotindu-se pe sine că este bună şi sfântă. Afară de asta era aşa de împietrită la inimă (cu ţinerea în minte de rău) încât dacă s-ar fi sfădit cu cineva, nu mai ierta niciodată şi nici nu putea să mai vadă în ochi persoana aceea, ci rămânea neîmpăcată. La sfârşit s-a îmbolnăvit şi chemând pe duhovnic s-a mărturisit, însă nu şi-a descoperit toate pe deplin şi cu socoteală aşa cum se cuvine, ci numai de formă şi fără rost, neavându-şi conştiinţa curată.

După o mărturisire ca aceea de mântuială şi cu multe ascunsuri, preotul a adus Sfintele taine ca s-o împărtăşească. Dar ea îşi întorcea capul spre perete şi nu putea să vadă Sfântul Trup.

Pentru a putea cunoaşte cei de faţă pricina şi dreapta răsplătire cu munca cea veşnică, ea a strigat cu glas mare, fiind silită de puterea lui Dumnezeu, zicând:

“După cum eu din cauza mândriei n-am iertat pe cei cari mi-au greşit şi nu m-am împăcat cu ei, ci mi-am întors spatele către dânşii, tot aşa şi Domnul îşi întoarce faţa Sa de la mine şi nu poate ca să-L primească nevrednicul meu suflet şi niciodată nu voi putea ca să Îl văd întru Împărăţia Sa, ci după dreptate mă ard în focul cel veşnic.”

Zicând acestea ticăloasa şi-a dat sufletul.

Aşa fac multe din femeile cele nesocotite şi fără de rânduială. Şi anume, lasă păcatele cele mari nemărturisite şi le spun numai pe cele mici şi neînsemnate. Pe cele mari le ascund ori din nepricepere, ori din vicleşugul lor spre a nu se face de ruşine şi pentru asta se osândesc amarnic.

Despre asta ne putem încredinţa din mărturisirea unui îndrăcit.

Căci fiind adus odinioară un îndrăcit la un duhovnic sfânt, acesta a poruncit duhului necurat ca să iasă din omul bolnav. Dar înainte de a se depărta demonul, a fost jurat de către duhovnic ca să-i spună care sunt mai mulţi dintre cei osândiţi, femeile sau bărbaţii. Atunci demonul a răspuns că dintre femei se osândesc mai multe.

"Nu te cred (a zis duhovnicul), căci femeile nu se îndeletnicesc cu afacerile şi cu schimburi, nu obişnuiesc ca să vândă sau să cumpere. Ele nu au pricină ca să înşele şi să nedreptăţească, aşa cum fac bărbaţii."

Atunci a răspuns demonul din bolnav: "Iată, numai din aceste patru păcate se osândesc mai tare femeile:

Mai întâi că se împodobesc şi se sulemenesc (adică îşi schimonosesc trupul cu dresuri şi cu boieli), pentru a întrece frumuseţea cea firească pe care le-a dat-o Ziditorul.

Al doilea pentru ghiciturile şi iscodirile prin vrăji: unele varsă cărbuni ori caută în ghioc sau aruncă sorţii pentru a cunoaşte norocul.

Altele se păzesc ca să nu împrumute la începutul lunii sau să nu aprindă focul în anumite zile. Apoi mai cred în glasul păsărilor şi alte ghicituri ca acestea uneltesc.

Al treilea pentru vrajba şi clevetirea pe care o fac nu numai acasă, ci încă şi în Biserică, nebăgând în seamă cele care se zic la Sfintele Slujbe.

A patra pricină şi cea mai grea este că nu se mărturisesc cum trebuie. În loc să destăinuiască toate faptele cele ascunse, ele spun duhovnicului numai te miri ce, de formă şi aşa se împărtăşesc cu nevrednicie multe din femeile cele nesocotite şi astfel se osândesc."

Pentru cei care defaimă canonul de mărturisire

***Înţeleptul ierarh Gavriil al Filadelfiei** scrie în cartea sa "Pentru Tine" următoarele: "Cel care nu s-a supus canoanelor, nevoie este să se trimită la judecăţile cele de acolo (adică la Judeţul cel înfricoşat) şi va da cuvânt pentru răutăţile ce a făcut, ca cel ce a călcat legile Bisericii".*

La aceste cuvinte, adaugă şi ***Sfântul Nicodim Aghioritul** sfătuirea sa zicând: "În scurt îţi zicem că una din două se cade să alegi, o, frate: sau aici să iei vremelnic canonul păcatelor tale, sau acolo veşnic (în lumea cealaltă). Dacă îl vei primi aici (în viaţa aceasta) atunci scapi de cel de acolo. Iar de nu îl vei lua aici, negreşit îl vei lua acolo veşnic."*

Dacă nu asculţi de cuvântul duhovnicului şi nu primeşti canonul legiuit, atunci să ştii că duhovnicul nu are putere să te ierte, căci zice **Sfântul Vasile cel Mare** că stăpânirea (adică puterea) de a ierta păcatele nu este absolută (adică nu se dă aşa cum se întâmplă), ci după ascultarea celui care se pocăieşte, către cel care îi îngrijeşte sufletul (Cuv. 15 al Sfântului Vasile cel Mare despre Certări).

Deci se cuvine să primească păcătosul cu bucurie canonul său.

Dacă sora lui Moise nu s-ar fi izgonit afară din tabără vreme de 7 zile (după canon pentru greşala ei) atunci nu s-ar fi curăţit de lepră.

Dacă omul cel prea desfrânat din Corint nu s-ar fi dat Satanei (după canonul Sfântului Apostol), atunci nu s-ar fi mântuit sufletul lui (I Cor. cap. V).

La fel şi tu frate, de nu vei lua această puţină certare a canonului, atunci nici de lepra păcatelor nu te curăţeşti desăvârşit, nici sufletul tău nu se mântuieşte.

Împăratul David, ca să-şi împlinească canonul, a fost izgonit de la împărăţie de către însuşi fiul său Avesalon. Umbla prin munte şi prin văi cu picioarele goale şi era urât şi împroşcat de către semenii săi (căci deşi prin mărturisire l-a iertat Dumnezeu, dar nu i s-a iertat canonul, adică certarea vremelnică pentru păcat).

Împăratul Teodosie cel Mare (care este în rândul sfinţilor) a fost canonisit de Sfântul Ambrozie să nu intre în Biserică 8 luni de zile, iar alt împărat pentru omorul ce făcuse, a fost canonisit ca dezbrăcându-se de hainele împărăteşti, să meargă desculţ pe un munte înalt şi acolo să petreacă 40 de zile întru rugăciuni, gustând numai pâine şi apă şi odihnindu-se pe pământul gol.

Şi alţi împăraţi mulţi au făcut canon greu pentru păcatele lor.

Iar tu, omule, oare eşti mai mare decât aceia sau mai gingaş la trup decât ei? De ce nu primeşti puţinul canon pentru păcatele tale?

Să nu te înşele gândul că prin bani vei răscumpăra canonul tău. Împăraţii aceştia aveau mai mulţi bani decât tine şi ar fi putut să plătească milioane de galbeni, numai să nu ia acest fel de canon. Dar aceasta nu este cu putinţă să se facă.

Trupul care a păcătuit, acela trebuie să se certe.

O părere greşită care ne vătămă pe mulţi

În folia ce urmează am înşirat câteva slove de lămurire pentru adevărul înţeles al păcatului după mărturiile Sfintei Scripturi.

Mi s-a întâmplat să stau de vorbă cu multe persoane cari sunt cu părerea că, dacă nu umblă pe calea desfrâului lumesc, atunci nu au păcate şi deci nu au ce să mărturisească la duhovnic.

Sunt câţiva ani de când îndemn pe un frate din mânăstire să meargă la părintele duhovnic pentru mărturisire.

“Ce am eu cu duhovnicul (îmi zice el) doară n-am omorât pe tata şi nici nu trăiesc în păcate!”

Iată cum înţelege el păcatul şi mulţi sunt cari înţeleg ca şi el (deşi merg la duhovnic). Fratele cu pricina socoate ca o năpăstuire îndemnul la mărturisire. El, nevinovatul, nu ştie încă de duhovnic pentru că nu are păcate! Şi doar – să nu se deoache – nu este mai breaz decât “fiul cel pierdut” din Sfânta Evanghlie, dar pentru că … (să mă iertaţi) nu are femeie, el se crede fără păcat.

Iată unde se mărgineşte păcatul după socoteala lui şi din nenorocire mulţi sunt părtaşi cu el şi se împărtăşesc regulat, fără să ştie de părintele duhovnic. ***Prăpastie adâncă este asta pentru bietul suflet, căci se defăimează cea mai trebuincioasă taină pentru mântuire, adică Taina Pocăinţii (care împreună cu Sfântul Botez deschide uşa Taiului la toată lumea). Căci cine socoate că nu este păcătos, acela nu are nici pocăinţă şi nu ştim unde este mântuirea lui.***

***Sfinţii Părinţi** ne învaţă că orice abatere de la bine este socotită păcat (căci şi pruncul are mânie şi pizmă).*

Sfântul Prooroc David se plânge ***"că întru păcate m-am născut"*** (Ps. 50), iar ***noi care am îmbătrânit în rele zicem că nu facem păcate? Oare numai desfrâul trupesc este păcat? Dar Tablele Legii, câte porunci ne-a dat Dumnezeu până la porunca a şaptea (să nu facă desfrânare)? Iar la cele nouă Fericiri din Sfânta Evanghelie, oare fericeşte Domnul numai pe cei curaţi cu trupul?*** Dar nici nu aminteşte de asta, căci dacă n-ai inima curată, nici trupul nu este curat şi nici sufletul.

Avem sute de mărturii despre asta şi noi ne înşelăm adesea socotind ca păcat numai troahna obişnuită în lume (adică desfrâul), iar altele care sunt mai vătămătoare nu le luăm în seamă. Dar oare numai cel care tuşeşte este bolnav? Câţi sunt atacaţi de oftică, de rac sau alte boli lăuntrice, dacă nu tuşesc şi nu scuipă, oare ei sunt bolnavi?

Cum înţeleg cei mulţi păcatul

Povestea un preot misionar din Grecia (dintre cei râvnitori) că mergând odată către un sat (aproape de Tesalonic) s-a întâlnit cu un ţăran care se întorcea de la câmp.

Ca să-l încerce pe om de răbdare, a zis către el preotul: "Bună seara, păcătosule!"

La vorba asta i-a sărit omului ţandăra, răspunzând preotului cu mânie: "Eu păcătos? De unde ştii asta? Eu sunt cel mai bun creştin din sat, că nu mă ştiu pătat deloc întru păcate!"

Văzând preotul nostru că a dat de bucluc, a căutat să schimbe vorba ca să-l liniştească, dar n-a fost chip. Omul n-a mai vrut să vorbească şi a plecat supărat. Interesându-se preotul în sat despre omul acela cu pricina a aflat că el era eroul sfezilor şi al tulburărilor din sat. Toţi se fereau de el ca de o vacă care împunge.

Poate vreţi să râdeţi cumva de socoteala ţăranului şi de supărarea lui? Gândiţi-vă însă puţin şi veţi vedea că mai toţi avem socoteala lui.

Acela, pentru că se ştia în căsătorie legitimă (adică căsnicie cinstită) era de părere că este cel mai bun creştin.

De asemenea şi noi mulţi dintre călugări şi călugăriţe, cari suntem feriţi de microbii desfrâului lumesc, socotim că ne-am înstrăinat de păcate şi trăim fără prihană.

Chiar dacă (pe de altă parte) am ajunge la măsura lui Lucifer întru mândrie, chiar dacă am întrece pe Iuda, prin iubirea de argint, chiar dacă am fi pentru toţi ca o vacă împungătoare (cu mânia şi zavistia), chiar dacă am mânca carnea fratelui prin clevetire şi bârfire, chiar dacă am fi lacomi şi trândavi (ca nişte râmători, precum sunt eu primul), în sfârşit (ca să nu mai înşir multe), chiar dacă unii (ca şi mine) ne-am bălăci în mocirla tuturor fărădelegilor şi de am umbla în calea fariseilor prin lucruri făţarnice, noi fericiţi ne socotim ca nişte porumbiţe nevinovate, pe câtă vreme nu ne ştim întru păcate (adică nu suntem în desfrâul lumii). O, ferice de noi (nevinovaţii) că nu umblăm în calea păcătoşilor! Cam aşa cugetăm mulţi dintre noi, sărmanii!

Dar fraţilor şi surorilor, ia staţi puţin să ne dezmeticim! Oare nu cumva ne înşelăm cu părerea?

Ia s-o luăm de la începutul lumii, să vedem, noi suntem greşiţi, ori a greşit Scriptura.

- *Lucifer, mai marele îngerilor doară a făcut desfrânare (ca cel care nu avea trup) şi cum s-a prăbuşit din cer cu a treia parte din îngeri, prefăcându-se în diavoli?*
- *Oare mândria şi încăpăţânarea lui nu este păcat?*
- *Adam şi Eva n-au făcut desfrânare şi totuşi au pierdut Raiul şi prin ei tot neamul omenesc s-a osândit la moarte?*
- *Oare lăcomia şi obrăznicia strămoşilor nu este păcat ca şi desfrâul?*
- *După aceea pedeapsa lui Cain oare pentru desfrâu a fost? Pizma lui care a născut primul omor între oameni, oare nu este păcat? Lăcomia lui de agoniseală care l-a învăţat să vândă pe Stăpânul, oare nu este păcat?*
- *Dar împerecherile cari s-au ivit în sânul Sfintei Biserici şi prigoanele cele înfricoşate cari nu încetează nici astăzi, oare din păcatul trupului se nasc? Râvna cea fără socoteală şi urâciunea, oare nu sunt şi ele păcate? Căci doară toţi ereticii şi prigonitorii Bisericii au fost şi sunt foarte râvnitori. Dar râvna lor este fără socoteală şi pentru asta urăsc adevărul şi hulesc pe Dumnezeu.*
- *Dar oare, fraţilor, războaiele şi mizeria care bântuie lumea numai din păcatul trupesc se nasc?*
- *Goana cea nebună pentru stăpânire, râvna la avuţia străină, care aţâţă pe om la război şi-l face mai crud ca o fiară, oare asta nu este păcat ca şi desfrânarea?*

Vedeţi că până la desfrânare sunt alte păcate mai grele şi mai greu de vindecat.

Ne înşelăm rău dacă socotim păcate numai căderile trupeşti (curvia şi tot neamul ei). Să nu creadă cineva că este fără prihană, dacă a fost ferit cumva de "gripa" desfrâului trupesc. Gripa aceasta (adică păcatul trupesc) este vădită în toată lumea ca o troahnă generală şi i se cunosc cauzele şi leacurile perfect.

Dar ia gândiţi-vă câte boli ascunse se cuibăresc în sufletul nostru fără să fie vădite la arătare şi fără să pricepem de unde se nasc şi cu ce leacuri se vindecă.

Deci fraţilor, să nu ne fericim pe noi sărmanii dacă suntem feriţi de gripă şi în schimb întru noi mocnesc boli mai grele (zic de cele sufleteşti) pe care nu le pricepem uşor, dar care ne rod haina sufletului ca şi viermii.

Să nu socotim păcătos numai pe omul desfrâului şi nici să numim păcate numai pe cele trupeşti, căci atunci facem mincinoase Sfintele Scripturi şi nu ne putem cunoaşte şi nici îndrepta boala sărmanei noastre făpturi.

O rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei

În anii din urmă am avut prilejul să cunosc pe un frate care venea din Grecia pentru închinare şi care avea idei greşite asupra clericilor şi tainelor bisericeşti.

Întrebându-l eu dacă nu rămâne la vreo mânăstire din Palestina, el mi-a răspuns: "Părinte, eu n-am venit la Sfintele Locuri pentru călugărie, ci am venit ca să mă uşurez de păcate".

"Ei bine (i-am zis eu), dar ca să te uşurezi de păcate, ai nevoie de pocăinţă şi pentru asta nu este loc mai potrivit decât mânăstirea.".

Atunci el mi-a zis cam răstit: "A fost odată mânăstirea mânăstire şi preoţia preoţie dar astăzi nu mai este. S-a depărtat darul şi nu mai lucrează prin slujitorii de azi. Biserica s-a şters de pe pământ".

Din vorbele acestea am înţeles că bietul închinător era ori deznădăjduit, ori rătăcit de credinţă.

Am rămas pe gânduri câteva minute, apoi am zis: "Dacă nu mai lucrează darul prin slujitorii Sfântului Altar, atunci nu mai este Biserica creştină, pentru care Domnul şi-a vărsat sângele, făgăduindu-se că va fi cu ea până la sfârşitul veacului. Căci zice la Sfânta Evanghelie: "Iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin." (vezi sfârşitul Evangheliei de la Matei).

Iar în cartea cea către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel scrie cum a iubit Hristos Biserica: "Şi s-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească … ca s-o înfăţişeze Sieşi şi Biserică slăvită, neavând pată sau vătămare … ci ca să fie sfântă şi fără prihană". (Efeseni, cap. V, vers. 26).

Atunci fratele a oftat zicând: "Eu părinte, să-ţi spun adevărat că mi-am pierdut orice încredere în preoţii şi arhiereii de azi. Pentru asta mă silesc să vin în fiecare an la Sfintele Locuri, să mă botez în apa Iordanului şi să primesc Sfânta Lumină, spre iertarea păcatelor mele".

"Foarte bine faci, (i-am zis eu) însă Botezul de la Iordan îl săvârşeşti singur?"

"Singur, cu sfinţii îngeri", mi-a răspuns el.

"Şi eşti încredinţat că primeşti iertarea păcatelor prin asemenea botez, care se repetă în fiecare an?" (l-am întrebat eu).

"Mai poate fi îndoială pentru aceasta? (îmi zice dânsul) dacă nici apa Iordanului nu ne curăţă de păcate, atunci cine să ne mai cureţe?"

Aceste vorbe ale bietului închinător mi-au umplut inima de durere şi văzând prostimea lui, precum şi primejdia sufletească în care se afla, am căutat să-l lămuresc ce înseamnă Taina Botezului şi cum trebuie sfinţită după sfintele Canoane.

Iată cum se înşeală bieţii creştini, cari nu au mărturisire şi nu cunosc Sfintele Scripturi.

Domnul n-a poruncit la nimeni să se boteze singur, după cum nici El nu s-a botezat singur pe Sine, ci a chemat pe Sfântul Ioan Botezătorul să-i slujească la Botez.

Taina Sfântului Botez se săvârşeşte numai o singură dată în viaţă şi anume se face aceasta de către slujitorii Bisericii, căci zice Domnul la Sfânta Evanghelie către Sfinţii Apostoli (precum şi pentru urmaşii lor cari sunt arhierei şi preoţi): "Mergeţi dară să învăţaţi toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh … şi iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin. (Cap 28, vers. 19020, Evanghelia de la Matei).

Iar în cartea cea către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel scrie lămurit acestea: "Nu este decât un Domn, o Credinţă, un Botez!"

Deci cine crede că se curăţă de păcate dacă se botează singur, oricând doreşte, acela este în mare rătăcire.

Canonul 47 al Sfinţilor Apostoli zice: “Oricare episcop sau preot va boteza a doua oară pe cel care are Botez adevărat … să i se ia darul, ca unul care îşi bate joc de Crucea şi de moartea lui Hristos …”.

La fel hotărăşte şi Canonul 57 al soborului de la Cartagina.

Deci dacă clericii, care nu socotesc Botezul cel bun şi botează a doua oară sunt pedepsiţi prin caterisire, atunci oare persoana nesfinţită, care botează singură (având ideea că se curăţă de păcate ca şi cum ar săvârşi taina), oare asemenea persoană nu este sub pedeapsă?
Rog pe cei cari citesc aceste rânduri să mă ierte că amintesc despre această rătăcire, care la fraţii noştrii români sunt sigur că nu se află. Dar pentru că trăim în aceste locuri unde putem vedea mai multe obiceiuri străine, este bine să ştim cum să povăţuim pe altul la nevoie. Mai ales că în ultima vreme, s-au ivit şi unii clerici, cari spun închinătorilor că dacă cineva se scaldă în Iordan (făcând scufundările obişnuite ca hagiu) acela primeşte iertarea păcatelor şi pentru asta nu mai are nevoie de mărturisire. Am cunoscut şi preoţi care învăţau că dacă cineva este botezat şi primeşte scufundările de hagiu în Iordan, atunci nu mai este nevoie de Taina Botezului.

Iată fraţilor nişte păreri greşite, care zdruncină însăşi temelia Sfintei noastre Credinţe, care este taina Botezului. ***Aghiazma care se face la Iordan, atunci când vin închinătorii, este pentru a lua blagoslovenie închinătorii prin scăldare, însă nu este însăşi Taina Sfântul Botez, chiar de rosteşte cineva şi numele Sfintei Treimi. Aceasta este o simplă feştanie, iar nu botez, deşi lumea zice că s-a botezat, când s-a scăldat în Iordan.***

Întristarea cea pentru păcate

Am amintit mai înainte că ***cel care se pocăieşte cu adevărat, trebuie să simtă durere în inimă pentru păcatele sale, adică să aibă întristare şi zdrobire de inimă.***

- *Avem ca pildă întristarea Sfântului Prooroc David, care uda cu lacrămi aşternutul său şi băutura sa cu lacrămi o amesteca.*
- *Iar în Sfânta Evanghelie, avem pilda vameşului celui păcătos, care din multă ruşine şi întristare nu îndrăznea să ridice ochii săi către cer, ci se tânguia, bătându-şi pieptul cu pumnii.*

Orice om care greşeşte înaintea lui Dumnezeu simte o durere lăuntrică, o părere de rău pentru că a scârbit pe Dumnezeu. Această întristare, care zdrobeşte inima şi de multe ori stoarce lacrămi fierbinţi, este socotită ca cea dintâi jertfă pe care o aduce omul pentru păcatele sale.

"Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit, inima înfrântă şi smerită" (zice Sfântul Prooroc David).

Iar Sfântul Apostol Pavel, în cartea sa către Corinteni scrie că "Întristarea pentru Dumnezeu naşte pocăinţă neschimbăcioasă, iar întristarea lumească, naşte moarte" (II Cor. VII, 10).

Apoi femeia cea păcătoasă (din Sfânta Evanghelie) uda cu lacrămi picioarele Mântuitorului şi le ştergea cu părul capului, iar Sfântul Apostol Petru, ieşind din curtea arhiereului a plâns cu amar pentru cuvintele lepădării lui.

Însă trebuie să luăm seama că nu orice întristare este semn de pocăinţă curată. Mai este şi întristarea falsă, care nu vine din pocăinţă, ci din ambiţie şi din iubirea de sine.

Aşa de pildă când cineva se zdrobeşte şi se boceşte de frică ca nu cumva să se descopere păcatul lui şi să se facă de ruşine.

Aceasta se întâmplă la oamenii mândri, cari nu plâng fiindcă au scârbit pe Dumnezeu prin păcate, ci plâng de frică să nu se descopere urâciunea lor şi să pătimească ruşine. Ei se tânguiesc şi se roagă lui Dumnezeu (nu pentru iertare), ci ca să-i izbăvească de ruşinea oamenilor (adică să le acopere păcatul). Iar dacă unii ca aceştia s-au încredinţat că nu s-a descoperit păcatul lor, atunci uită întristarea şi urmează din nou cele vechi.

Tot asemenea şi cei cari au păcate grele nemărturisite, când ajung la vreo primejdie de moarte, atunci îi vezi că se zdrobesc şi se tânguie amar. Dar această întristare nu este după Dumnezeu, căci este schimbăcioasă.

Ea vine numai din frica morţii, iar nu din pocăinţă curată. ***Cel care are căinţă adevărată, nu aşteaptă să vină boala grea sau altă primejdie mare spre a se pocăi, ci totdeauna se căieşte şi caută să se mărturisească, fără să ajungă la primejdie.***

Pe când cei cari se căiesc numai de frică morţii, au întristare înşelătoare. Unii ca aceştia, când văd că a trecut primejdia, părăsesc pocăinţa. Atunci îi vezi că se schimbă numaidecât, uită întristarea cea pentru păcate şi de multe ori se căiesc pentru că s-au pocăit. Iar dacă din întâmplare au apucat să spună la cineva o parte din păcate, atunci se feresc de persoana aceea ca şi cum ar avea o boală molipsitoare. Ba uneori se poartă cu duşmănie faţă de persoana care i-a îndemnat la pocăinţă. Pentru că a trecut primejdia, ei nu mai au frică de moarte. Încep iarăşi duşmăniile vechi, pe care le-au curmat la vreme de primejdie şi lucrează iar fărădelegea.

Aceasta este întristarea cea mincinoasă, care izvoreşte mai mult din ambiţie, iar nu din frica lui Dumnezeu.

“Întristarea cea după Dumnezeu naşte pocăinţă neschimbăcioasă” (după cuvântul apostolesc), iar întristarea care vine numai la vreme de primejdie, nu este semn de pocăinţă, ci este o întristare falsă sau lumească (cum o numeşte Sfântul Apostol Pavel) şi această întristare aduce moarte. Aşa a fost întristarea împăratului Saul şi a lui Ahab, care nu le-a folosit la nimic.

Chipul pocăinţii – uşa mântuirii

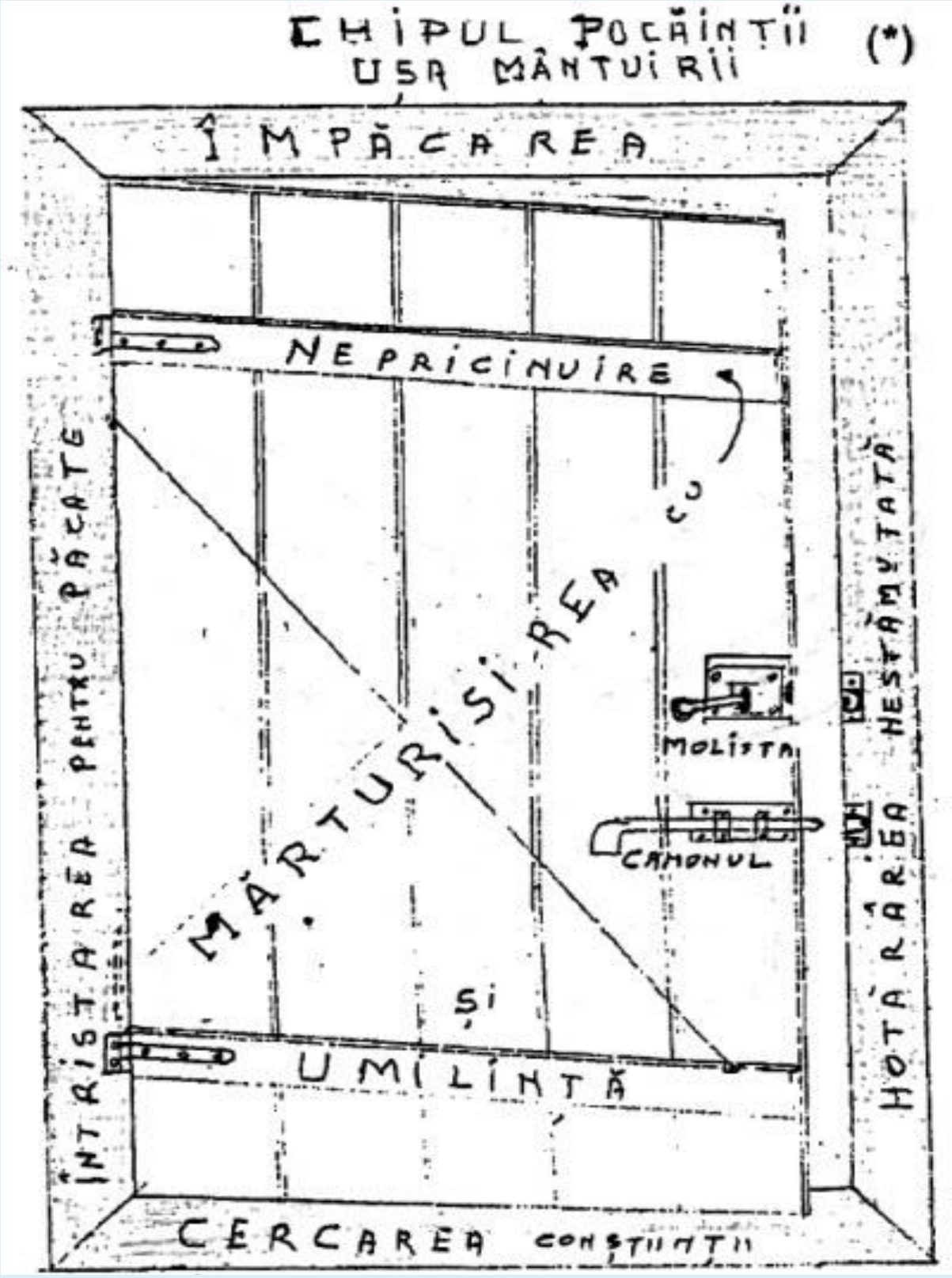

Uitaţi-vă la chipul zugrăvit alături! (*)

După cum vedeţi uşa nu este singură, ci este prinsă de uşcior (tocuri).

Dacă am pune numai uşciorii, nu putem zice că am asigurat casa. Şi iarăşi, dacă punem numai uşa singură rezemată de zid (fără să aibă uşciori), nu facem treaba de ispravă. Pentru asigurarea casei este nevoie de uşă împreună cu uşciori.

Deci după cum uşa la casă este prinsă de uşciori, tot aşa şi mărturisirea este legată de căinţa inimii şi amândouă împreună alcătuiesc Taina Pocăinţii (care asigurează mântuirea noastră).

Acum să le luăm pe fiecare deosebit şi să vedem cum sunt alcătuite.

Părţile din care se naşte căinţa inimii sunt patru la număr, după cum şi uşciorii de la casă sunt făcuţi din 4 lemne.

1. Pragul căinţii este cercarea cugetului (adică cercetarea conştiinţei). Fără pragul acesta nimeni nu se pocăieşte.

2. Din cercarea cugetului se naşte întristarea pentru păcate, care alcătueşte lemnul din dreapta uşciorilor.

3. După aceea ne hotărâm să nu mai lucrăm cele rele. Această hotărâre este latura din stânga a uşciorilor (după cum se vede în poza alăturată).

4. În sfârşit se pune şi partea de sus a uşciorilor, care este împăcarea cu toţi pe care i-am supărat ori i-am nedreptăţit, iertând şi pe cei care ne-au greşit nouă. Fără împăcare, căinţa noastră nu este deplină.

După ce facem aceste patru lucruri (adică cercarea, întristarea, hotărârea şi împăcarea) ca pe nişte uşciori ai pocăinţii, pe urmă aşezăm şi uşa, adică facem mărturisirea păcatelor.

Mărturisirea trebuie săvârşită fără pricinuire şi cu deplină umilinţă, acestea sunt ca şi stinghiile cari sunt de-a curmezişul uşii ca să întărească scândurile. Împlinind mărturisirea, noi cerem apoi canonul cuvenit, care este ca un zăvor pentru uşa pocăinţii. Abia după ce făgăduim că vom împlini sfatul duhovnicului, primim dezlegare de păcate prin molifta preotului, care este cheia de la taina pocăinţii.

Trebuie ştiut că prin canon nu se înţelege numai metanii şi închinăciuni, ci orice îndeletnicire pe care o rânduieşte duhovnicul (fie post, milostenie, tăcere, iertăciune, cetirea cărţilor, etc.)

Cu asta se împlineşte pocăinţa desăvârşit, care este ca un al doilea Botez.

Portretul pocăinţei care este uşa mântuirii

Pentru că sunt multe persoane care caută pocăinţa cu toată inima, însă nu ştiu s-o împlinească aşa cum se cuvine, pentru aceasta fac aici o poză (adică un portret al pocăinţii), ca să fie mai uşor de înţeles pentru toţi. Pe cei care cunosc bine lucrul, îi rog să mă ierte, căci nu caut să mă fac dascăl pentru ei, ci mă gândesc la folosul celor simpli şi neîncercaţi la locul pocăinţii.

- *Am observat că unii arată multă căinţă pentru greşalele lor şi se consumă în inima lor, însă nu poartă de grijă pentru mărturisire. Se ostenesc la rugăciune, la post şi alte fapte bune, dar ceea ce este mai de nevoie nu împlinesc de fel.*
- *Mai sunt apoi alţii, care aleargă des la mărturisire şi dezvelesc cu de-amănuntul tainele inimii, dar nu au deplină căinţă pentru greşalele lor şi nici nu prea ascultă sfatul duhovnicului.*

Mărturisirea lor este mai mult din obicei, iar nu din căinţă. Povestesc multe dar fără durere de inimă, şi uneori aduc pricinuiri întru păcatele lor, punând vina pe alţii.

În cuvintele ce urmează caut să dovedesc că nici căinţa fără mărturisire curată nu este de ajuns pentru mântuire şi nici mărturisirea fără căinţă adevărată, nu împlineşte taina pocăinţii.

Căci după cum cel care nu are Botez nu se poate mântui, tot asemenea şi cel care are Botezul necomplet (fals) nu este fiu adevărat al Bisericii.

Cu alte cuvinte vreau să spun că ***pentru a se împlini Taina Pocăinţii este nevoie şi de căinţă şi de mărturisire. Aceste două se întăresc una pe alta şi alcătuiesc un fel de uşă pentr mântuire.***

Pentru aceasta am făcut şi o poză cu uşa mântuirii, care închipuieşte Taina cea sfântă a Pocăinţii.

În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob urmează o Cruce pe care scrie:

CRUCEA VIEŢII

NECAZURI

STRÂMTORĂRI

BOALE ŞI PRIGOANE

Acestea răbdându-le cu mulţumire - cu darul lui Dumnezeu vom dobândi negreşit mântuirea.

SFÂNT, SFÂNT, SFÂNT

Fără Mine nu puteţi face nimic!

(Ioan cap. 15)

ŞI ACEASTĂ BIRUINŢĂ CARE A BIRUIT LUMEA ESTE CREDINŢA VOASTRĂ

(Ioan cap. 5)

La cartea Apocalipsului zice Domnul către noi păcătoşii:
Sârguieşte deci şi te pocăieşte!
Iată Eu stau la uşă şi bat:
De va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa,
voi intra la el şi voi prânzi cu dânsul şi el cu Mine.

Apocalips, cap. 3, stih 19-20

DIETA SUFLETEASCĂ

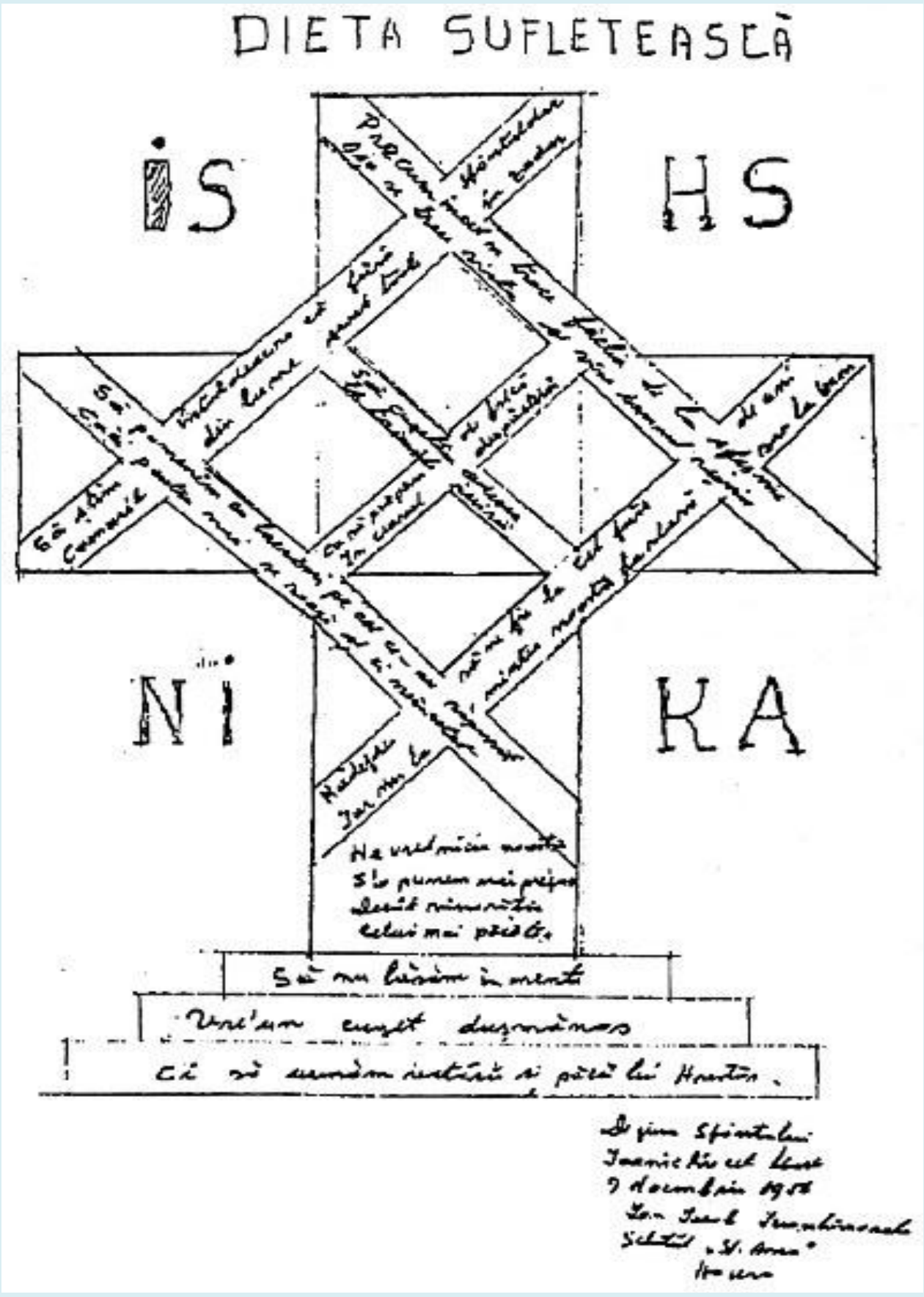

Sus:
Precum încet se trece
Făclia de la sfeşnic
Aşa se trece viaţa
Şi vine somnul veşnic.

Pe braţul din stânga:
Să cugetăm adesea
La tainele ieşirii
Să scăpăm de frică
În ceasul despărţirii.

Pe braţul din dreapta:
Să pomenim cu lacrămi
Pe cei ce-au răposat
Căci pentru noi se roagă
Şi ei neîncetat.

Jos scrie:
Nădejdea să ne fie
La Cel fără de ani
Iar nu la mintea noastră
La slavă sau la bani.

(Nota editorului) a se vedea la pagina 183 poezia "Cugetări smerite", partea a II-a, cu ordinea reală a strofelor. Lipseşte din desen a 7-a strofă, penultima)

Taina pocăinţii (înnoirea Sfântului Botez)

Cu un adaos despre patima Deznădăjduirii (felurite motive)

Tot omul este supus greşalelor şi nu este cu putinţă nici bărbaţilor celor iscusiţi ca să scape de prihana greşalelor celor din toate zilele. Când zic "greşalele cele din toate zilele" înţeleg greşalele cele vrednice de iertare, care nu sunt moarte. Acestea vin din cuvinte, din gânduri, din nepricepere sau din uitare şi se iartă cu darul lui Dumnezeu, căci se nasc din neputinţa firii, iar nu din răutate sau necredinţă. Nimeni nu este scutit de bântuiala (lupta) gândurilor, căci prin căderea lui Adam, s-a depărtat mintea omului de la Dumnezeu şi demonii au aflat loc de intrare în inimă.

Însă noi chemând pe Domnul cu smerenie şi cu zdrobirea inimii, îndată ne iartă pe cele mici greşale, cari nu se fac din voia noastră, ci din neputinţa firii, căci zice Sfântul Prooroc David: ***"Mărturisiţi-vă Domnului şi chemaţi numele cel sfânt al Lui!"***

Pentru cei cari se luptă ca să nu greşească, dar din neputinţă sau din uitare alunecă în cele mici păcate (fără voia lor) pentru aceştia zice Sfântul Anastasie Sinaitul că primirea Sfintelor Taine le este spre iertarea păcatelor (chiar de nu vor putea să le mărturisească regulat la duhovnic).

Cine n-a trecut prin judecătorirea cea duhovnicească de pe pământ, acela va trebui să primească hotărârea cea înfricoşată din ceruri, unde nu este milă nici îndurare.

Pe pământ judecata mărturisirii se face spre îndreptare şi spre vindecare, iar la cea din ceruri nu mai este îndreptare pentru cei nepocăiţi, ci osândă veşnică.

- → *Aici judecă preotul, care este un om cu neputinţe ca şi noi, acolo va judeca însuşi Dumnezeu de care se cutremură îngerii.*
- → *Aici este milă şi îngăduială (adică păsuire), iar acolo este numai dreptate, fără părtinire şi fără coborământ.*
- → *Pe pământ îşi denunţă fiecare păcatele sale, iar în ceruri va fi pârât de către îngeri şi de către demoni (tot omul care nu se pocăieşte).*
- → *Aici nu este altul decât duhovnicul, care să ne audă tainele noastre, pe când la judecata cea mare, toate cele nemărturisite cum trebuie, se vor arăta îngerilor şi înaintea tutror sfinţilor, înaintea tuturor oamenilor care au trăit pe pământ şi înaintea demonilor.*

La judecata aceasta de pe pământ i se dă omului vreme de pocăinţă, pe când la cealaltă nu mai este nicidecum vreme de pocăinţă.

"În iad nu este pocăinţă".

Observaţie: La judecătoriile lumeşti vinovatul este reclamat pentru a fi pedepsit, iar la Taina Mărturisirii, vinovatul se denunţă singur pentru a lua iertăciune. Aici este deosebirea cea mare între judeţul (procesul) lumesc şi judeţul duhovnicesc (adică mărturisirea).

Am avut ocazia să cunosc oameni, care râd când aud rostindu-se cuvântul păcătos şi te iau în batjocură când le vorbeşti despre pocăinţă. Aceştia sunt oameni "modernizaţi" de care nu se mai lipesc cuvintele duhovniceşti.

"Este ruşine, părinte, (zic ei) să mai vorbim asemenea cuvinte astăzi, când lumea a sporit în ştiinţă şi nu se mai ocupă cu lucruri băbeşti. A trecut vremea întunericului, acum suntem în vârsta radioului şi a bombei atomice. Mintea omului de azi, zboară în altă direcţie şi nu are vreme să se ocupe cu slovele cele afumate din cărţile bisericeşti".

Cam aşa răspund cei care s-au procopsit în viaţa spoită a progresului mincinos de astăzi. Pentru ei nu mai este nici păcat şi nici pocăinţă nu vor să mai audă, deşi noroiul păcatelor îi îneacă şi numai baia pocăinţii ar putea să-i scape de pierzare. Cu asemenea boieri nu mai poţi vorbi despre suflet sau despre mântuire, căci ei sărmanii sunt numai "trup". Materia este idolul lor şi viaţa răsfăţată este raiul lor. În afară de materie şi de răsfăţul lumesc pentru ei nu mai este nimic.

Mai sunt însă oameni, cari înţeleg rostul mântuirii sufleteşti şi se ridică spre lumină, ca nişte crini în mijlocul bălăriilor. Unii ca aceştia dacă au parte de păstori duhovniceşti "după Dumnezeu" atunci sporesc şi se mântuiesc. Iar dacă se întâmplă să fie lipsiţi de povăţuitori, atunci viaţa lor tânjeşte şi mântuirea se primejduieşte.

Mulţi dintre credincioşi cari se adapă cu mustul deşertăciunii lumeşti, îşi dau seama de primejdia sufletească şi doresc mântuirea, dar nu mai au curajul ca s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a şters din condica lui Dumnezeu şi orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Aceştia socotesc că prea mult s-au abătut din calea "poruncilor" şi pentru aceasta Dumnezeu nu-i mai primeşte.

Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii şi sunt asemenea cu nişte răniţi, cari nu mai primesc nici o doctorie, iar ranele lor se cangrenează şi putrezesc. Pe lângă ei nu trece nici un "samaritean milostiv" care să-i ridice. Slăbănogirea aceasta sufletească cu îndoială şi cu deznădejde vine şi la mulţi credincioşi râvnitori cari au hrană pentru suflet dar nu ştiu s-o preţuiască şi nici nu caută s-o folosească cum trebuie. Şi anume sunt unii cari au cunoscut deşertăciunea vieţii, s-au trezit din somnul păcatului şi au luat drumul pocăinţii.

Dar văzând ei cât de multe datoresc lui Dumnezeu pentru mulţimea păcatelor lor şi neputând împlini canonul pocăinţii aşa cum se cuvine, ei încep să se împuţineze la suflet şi pierd nădejdea mântuirii.

Neputinţa firească şi piedicile care stau în cale îi descurajează. Această descurajare (care este soră cu deznădăjduirea) vine la unii din necredinţă, iar la alţii din lipsa de iscusinţă la cele duhovniceşti.

Pentru că nu au sfat şi nu cercetează Sfintele Scripturi, nu au cumpăneală şi se poticnesc.

Să vedem acum care sunt ***motivele care ne duc la împuţinarea sufletului şi deznădăjduirea***:

Aceste două fiice (adică împuţinarea sufletului şi deznădejdea) au ca mamă dreaptă pe urâta trândăvie a sufletului. Şi zămislirea lor se face din sămânţa cea mai aleasă a vrăjmaşului mântuirii. Ele odrăslesc mai ales în inima celor trândavi la lucrul duhovnicesc. Dar să nu creadă cineva că trândăvia aceasta a duhului este numai o simplă lenevire trupească. Căci lenevirea trupească ne luptă pe toţi, însă nu vine deznădejdea, nici împuţinarea sufletului din această simplă bântuială, ci din

părăsirea faptelor duhovniceşti cari sunt: rugăciunea, înfrânarea poftelor, citirea cărţilor sfinte, cugetarea minţii la cele dumnezeieşti, apoi dragostea frăţească, iertarea şi pacea cu toţi cei de o credinţă cu noi.

- *Deci trândăvia duhului este o stare de lenevire, care robeşte sufletul, întunecă mintea, alungă curajul şi stinge făclia nădejdii din inima omului. Aceasta este cea dintâi pricină care aduce împuţinarea şi deznădejdea.*
- *A doua pricină este lipsa de mărturisire curată. Toţi cei binecredincioşi fac mărturisire, dar nu toţi o fac cum se cuvine (unii din nepricepere iar alţii din vicleşug).*
- *A treia pricină, care duce la împuţinarea de suflet şi deznădejde este Împărtăşirea cu Sfintele Taine cu nevrednicie, adică atunci când ştii bine că nu ai pregătirea cuvenită şi te apropii cu obrăznicie de Sfintele Taine, pentru ochii oamenilor.*

Mai sunt unii împresuraţi (strâmtoraţi) de patima deznădăjduirii din cauza unor legături duhovniceşti.

Aşa de pildă dacă cineva a făcut vreo nedreptate sau vreo necinstire unui slujitor al Bisericii, preot sau arhiereu sau au defăimat cele ale Sfintei Credinţe şi prin aceasta au căzut sub blestemul preoţesc.

Deci dacă unul ca acesta a căzut sub legătură (de afurisenie sau blestem) şi nu s-a sârguit să dobândească dezlegare, atunci mântuirea lui este în primejdie şi este chinuit de gândul deznădejdii.

În patima deznădejdii mai cad şi unii monahi nevoitori cari au slăbit cu trupul şi nu mai pot împlini nevoinţele (adică postul, metaniile şi privegherile) aşa cum au fost obişnuiţi. Aceasta se întâmplă la cei cari şi-au pus nădejdea mai mult în faptele lor, iar nu în darul lui Dumnezeu.

În sfârşit deznădejdea vine şi din cauza mândriei şi a semeţiei. Căci cel mândru când ajunge la o cădere mare, nu mai socoteşte nici un leac vrednic de a repara paguba suferită.

Să rezumăm acum care sunt motivele care duc la împuţinarea sufletului şi la deznădăjduire:

1. Înainte de toate este lipsa de povăţuitori duhovniceşti.

2. Necunoştinţa Sfintelor Scripturi, de unde vine şi necunoştinţa la cele sufleteşti.

3. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti).
4. Vătămarea dreptei credinţe (când se face prietenie cu masoni, comunişti şi cu eretici).
5. Nemărturisirea curată.
6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştii că nu se cade şi te apropii de ochii oamenilor).
7. Sataniceasca mândrie.
8. Legătura de afurisenie de la arhiereu sau de la preot (când cineva dă pricină, şi la aceasta nu caută să ia dezlegare de la Sfinţitul slujitor pe care l-a scârbit).
9. Nedreptatea (când cineva nedreptăţeşte pe vecinul său prin furtişag sau prin clevetire şi nu repară greşala, adică nu întoarce paguba).

10. Întristarea cea peste măsură, când se întâmplă vreo pagubă sau vreun necaz mare.
11. Hulirea credinţei sau a persoanelor sfinţite (din zavistie).
12. Blestemarea, năravul blestemării şi al jurământului (de sine).

Ce înseamnă depărtarea de Sfintele Taine, pentru cel care se pocăieşte

Mulţi dintre noi ne împuţinăm la suflet şi ne descurajăm atunci când duhovnicul ne opreşte pentru o vreme de la Sfânta Împărtăşire. Am avut prilejul să cunosc unele persoane, cari fiind oprite de la Sfintele Taine de către un preot, au alergat la altul mai milostiv, să le facă pogorământ. Această cerere nu ar fi spre vătămare, dacă persoana care s-a mărturisit, s-ar cunoaşte că este nevinovată şi nu are ceva vrednic de oprire.

Dar în cazul când cineva este vinovat de păcate grele şi caută să precupeţească (adică să negoaţe) mărturisirea, atunci îşi adună prin asta osândă peste osândă. Căci nesocotind sfatul unui preot, care îţi doreşte mântuirea şi alergând la altul (care este mai nepăsător) aceasta înseamnă că faci precupeţie cu Taina cea mare a Pocăinţei.

Mai sunt unii, cari nici pe cel care îl sfătuieşte nu-l ascultă şi nici pe altul nu întreabă, ci îşi dezleagă singur canonul şi se împărtăşeşte fără să aibă blagoslovenia cuvenită.

Pe unii ca aceştia n-are cine să-i plângă şi îi ajunge fără zăbavă mânia lui Dumnezeu, căci ei cu bună ştiinţă se fac defăimători de cele sfinte.

Iată ce spune Cuviosul Nicodim Aghioritul (care a scris Pidalionul): În scurt îţi zicem, că una din două se cuvine să alegi, o, frate:
1. Ori aici învaţă să primeşti vremelnic canonul pentru păcatele tale
2. Sau acolo veşnic.

Dacă îl vei primi aici, atunci vei scăpa de canonul cel de acolo, iar de nu-l vei lua aici, atunci negreşit că îl vei lua dincolo veşnic.

Precum arată despre aceasta şi Fericitul Gavriil al Filadelfiei, zicând: "Celor cari nu s-au supus canoanelor (adică judecăţii duhovnicului) le este de trebuinţă să se trimită la judecăţile cele de dincolo şi vor da acolo răspuns pentru răutăţile cari au făcut, ca cei ce au călcat Legile Bisericii".

După toate acestea îţi grăim ţie frate, că se cuvine să păzeşti cu dinadinsul depărtarea de Împărtăşanie, câţi ani va rândui duhovnicul tău.

Pentru că depărtarea aceasta (la cei căzuţi în păcate grele) este o împlinire de canon a tutror canoanelor.
Şi această depărtare de Împărtăşire este nevoie (la cei vinovaţi de păcate), şi trebuie socotită această depărtare ca o temelie a Pocăinţei celei adevărate.

Pentru că de vei îndrăzni să te împărtăşeşti întru aceşti ani, te faci prin aceasta ca un al doilea Iudă.

Şi de vei sili pe duhovnic să te ierte, atunci te arăţi prin aceasta că nu ai pocăinţă, ci te afli că eşti un silnic, adică eşti un tiran, care sileşti Legile cele dumnezeieşti şi Canoanele Sfintelor Soboare şi ale Sfinţilor Părinţi.

Atunci dumnezeiasca Împărtăşire nu-ţi este ţie spre iertare, ci spre osândă şi muncă mai multă.

Şi pentru ca să înţelegi aceasta mai bine, primeşte această pildă: Precum un om care are rane la trup, merge de se arată la doctor şi primeşte de la dânsul poruncă să pună cutare blasture la rane şi pe lângă aceasta să nu bea vin, să nu mănânce anumite bucate, căci altfel nu i se vindecă ranele; întru acest chip şi tu frate, ai avut rane gândite (adică duhovniceşti) la sufletul tău (adică păcatele).

Arătându-le la duhovnic, acesta ţi-a rânduit să pui blasture la rane, care este canonul postirii, al mâncării celei uscate, al metaniilor, al milostivirii şi al Rugăciunii.

Deci, dacă nu vei asculta sfatul lui, ci vei lua cele oprite (adică Sfintele Taine), atunci ranele tale nu se vindecă şi păcatele nu se curăţesc, ci dimpotrivă mai cumplite şi mai mari se fac.

Dar nu numai atât, ci şi moarte sufletească şi trupească îţi pricinuieşte ţie această neascultare, precum zice ***dumnezeiescul Pavel: "Pentru aceasta mulţi dintre voi sunt neputincioşi şi bolnavi şi mulţi răposează"*** (adică mor sufleteşte). Şi aceasta zice Sfântul Apostol, pentru că unii fiind nevrednici, se împărtăşesc şi din cauza aceasta ajung bolnavi şi neputincioşi şi mulţi dintre ei mor.

Noi ştim că toţi oamenii se îmbolnăvesc trupeşte şi nimeni nu este scutit de neputinţă şi de moarte. Însă boala şi neputinţa precum şi moartea celor cari se fac vinovaţi de Trupul şi Sângele Domnului, nu sunt obişnuite, ca la toţi oamenii. De obicei la aceştia bolile şi neputinţele sunt mai mult sufleteşti, dar se răsfrâng şi asupra trupului. La ei vine boala pe neaşteptate şi fără să aibă vreo pricină firească. Îi ajunge de multe ori damblaua (adică paralizarea) sau boala grea de creier. Mai toţi au mereu fiori de frică, neastâmpăr şi sunt cu ideea că îi urmăreşte cineva şi îi persecută. Întocmai cum spune la Sfânta Scriptură despre Cain. Acela s-a făcut vinovat de sângele fratelui său, iar cel care îndrăzneşte la Sfintele taine, fără să aibă blagoslovenie, se face vinovat Trupului şi Sângelui celui scump al Domnului.

Iată pentru ce Sfinţii Părinţi îi aseamănă pe aceştia cu vânzătorul Iuda Iscarioteanul.

Cuvântul 25, din Filocalia românească

Volumul 8

Smerenia, ascultarea şi mărturisirea dreaptă sfarmă toate înşelăciunile şi mrejele vrăjmaşului. Mai ales o face aceasta smerenia, după cuvântul Sfinţilor Îngeri, pe care l-au zis către Sfântul Grigore, ucenicul Sfântului Vasile cel Nou, atunci când a fost răpit întru vedenie până la sfânta cetate a Ierusalimului de sus. Acolo, Sfântul Grigore a văzut cum, după soboarele de drepţi ce s-au rânduit în sfânta cetate, a mai venit şi un sobor mare de mireni şi s-a rânduit şi acesta. După aceasta, a venit şi un sobor mic de călugări şi s-a rânduit în muncile cele veşnice.

Iar Sfântul Grigore, fiindu-i cam ruşine pentru cinul călugăresc ce se numeşte neam sfânt, căutând spre cei doi sfinţi Îngeri ce-l purtau, unul de o subsuoară şi altul de cealaltă, le-a zis: ***"Ce poate fi lucrul acesta, domnii mei, că soborul cel mare de mireni s-a rânduit în sfânta cetate, iar soboraşul acesta mic de călugări în muncile veşnice".***

Atunci răspunseră sfinţii Îngeri: "Fiule, la vremea de apoi, tot neamul călugăresc şi duhovnicesc se va porni spre pierzare".

Şi iarăşi a îndrăznit Sfântul Grigore: "Dacă-i aşa, domnii mei, apoi cine se va mântui?".

I-au răspuns sfinţii Îngeri: "Cel ce va iubi sărăcia de bună voie, prigoana şi smerenia acela se va mântui".

Notă: Aceste trei fapte mari ale virtuţii le-a avut Cuviosul Părintele nostru Ioan Iacob, ieroschimonahul: sărăcia, prigoana şi smerenia.

Cuvântul 23, din vechiul Limonar grecesc

Un călugăr bătrân cu viaţă sfântă, avea chilia în locul care se numea Monidria; din multa sa simplitate, se împărtăşea oriunde se făcea liturghie, în vremea aceea ortodocşii fiind amestecaţi cu armenii.

Când s-a apropiat vremea să-şi dea sufletul, i-a descoperit Îngerul Domnului: "Iată, sfârşitul tău a sosit, deci cu cine vrei să te îngropăm? Cu ceilalţi călugări sau cu cei din Ierusalim?".

Bătânul i-a spus că nu ştie.

I-a zis Îngerul: "Vezi, gândeşte-te bine şi după trei zile vii să-mi spui".

Bătrânul gândindu-se, s-a dus la alt călugăr bătrân ortodox şi i-a spus cuvintele auzite de la Înger.

Acela a rămas mirat, fără grai, şi l-a întrebat: "Spune-mi, bătrânule, unde te împărtăşeşti cu Sfintele Taine".

I-a răspuns cuviosul: "Oriunde găsesc".

Deci i-a zis: "Ia seama altă dată de la alţii să nu te împărtăşeşti, decât numai de la ortodocşi, care recunosc cele patru Sfinte Soboare Ecumenice" (pentru că monofiziţii nu-l recunoşteau pe al patrulea).

Ducându-se bătrânul la chilia lui, în ziua a treia a venit Îngerul şi îi zise: "Ce ai făcut, bătrânule? Te-ai gândit bine cu cine vrei să fii orânduit?".

Iar bătrânul i-a spus: "Vreau să fiu înmormântat ca şi cei din Ierusalim".

După ce Îngerul i-a zis "Bine, bine", îndată şi-a dat sufletul.

Aceasta s-a făcut cu mila lui Dumnezeu ca să nu-şi piardă bătrânul ostenelile şi nevoinţele lui şi să nu fie osândit cu monofiziţii (armenii).

Deci de aici să înţeleagă toţi creştinii ortodocşi că nu se cade să se ducă la bisericile celor de altă credinţă, nici să se împărtăşească de la dânşii. Şi nici preoţii ortodocşi să nu-i împărtăşească pe cei de altă credinţă.

Lăcaşul nevăzut

Sfinţii din zilele noastre
pe care i-a descoperit
Dumnezeu unui vânător
pravoslavnic din Rusia.

În cetatea Trapezundei
Se afla odinioară
O Biserică grecească
Renumită în odoară.

A slujit aici o vreme
Înainte de război
Un Arhimandrit cucernic
Cunoscut aici la noi.

Apucându-l răzmeriţa
Fost-au pus la închisoare
Şi credea că bolşevicii
Negreşit au să-l omoare.

Însă Dumnezeu cu darul
Tainic l-a acoperit
Şi la Erihon pe urmă
Amândoi ne-am întâlnit.

Stând odată noi de vorbă
Iată ce îmi povestea
Despre “Raiul Sovietic”
Şi de suferinţa sa:

Eu am fost fecior de preot
Temător de Dumnezeu
Şi la rânduiala slujbei
Sunt deprins din satul meu.

Când m-a pus la închisoare
Eu cântam neîncetat
Mai ales “Anexandare”
Care mult m-au mângâiat.

De mizeria aceea
Ce înduri la închisori
Suferi moarte nu o dată
Ci de zeci de mii de ori.

Numai darul cel din ceruri
M-a păzit precum mă vezi,
Căci de judeci omeneşte
Greu îţi vine ca să crezi.

Cei închişi atunci cu mine
Zi de zi eram luaţi
Şi trimişi ca robi la ocne
Ori în piaţă împuşcaţi!

Cum erau odată alţii
Duşi ca pentru cercetat,
Am rămas închis cu unul
Dintr-un târg învecinat.

Bietul om, acum nădejde
De viaţă neavând
S-a mărturisit la mine
Şi apoi mi-a zis plângând:

Ziua libertăţii mele
În zadar am aşteptat;
Văd prea bine că sfârşitul
Astăzi s-a apropiat!

Între altele, Părinte,
Despre care am vorbit,
Vreau să-ţi spun un lucru tainic
Nu de mult descoperit.

Înainte de-a mă-nchide
Când eram în Caucaz
Am plecat la vânătoare
Ca să-mi treacă de necaz.

De primejdia răscoalei
Socotind în gândul meu,
Pe departe de tovarăşi
Îmi plăcea să merg mereu.

Colindând aşa odată
Şi la moarte cugetând
Nu departe de acolo
Clopote aud sunând.

Am crezut că-i nălucire
Căci atuncia eu demult
Nu mai auzisem clopot
Şi uimit stăteam s-ascult!

M-am grăbit apoi spre locul
Unde auzeam sunând
Şi intrând într-o poiană
Am rămas parcă visând:

Înaintea mea deodată
Ca prin vis s-a arătat
O frumoasă Sihăstrie
Cu lăcaş prea minunat.

Îndreptându-mă spre poartă
Un monah m-a observat
Şi ieşindu-mi înainte
Întrebatu-m-au mirat:

Spune-mi omule creştine
În ce chip ai nimerit?
Căci de patru ani încoace
Pământean nu s-a ivit!

Povestindu-i întâmplarea
M-a legat cu jurământ
Ca să nu vădesc la nimeni
Despre locul lor cel sfânt.

Dacă Domnul astăzi ţie
Schitul nostru l-a vădit
Nu voi tăinui de tine
Felul cum ne-a ocrotit.

Iată noi trăim aicea
Mulţumind lui Dumnezeu,
Un sobor întreg, cu preoţi,
Diacon şi Arhiereu.

Când a început prigoana
Într-un duh ne-am adunat
Şi de-atunci, ziua şi noaptea
Slujbele n-au încetat.

Şi zicând Sihastrul asta
Mi-a deschis Lăcaşul lor
Unde toţi cântau atuncia
Slavoslovia în cor.

Îmi părea că sunt în ceruri
Şi pe îngeri văd cântând
Iar în strană parcă Domnul
Îmi părea că este stând!

Închinându-mă cu frică
Am plecat apoi grăbit
La tovarăşi în pădure
Să nu dau de bănuit.

Terminându-şi povestirea
Cuviosul bătrânel
S-a întors apoi spre mine
Şi a zis încetinel:

După cum te văd Părinte,
Şi din cele ce mi-ai zis,
Nu va trece multă vreme
Şi vei fi şi tu închis!

El aflase de la alţii
Că eu sunt de neam român
Şi-mi grăia ştergându-şi ochii
Cu basmaua lui din sân.

Eu îţi spun acuma asta
Ca celui duhovnicesc
Care stai pe la pustie
Spre folosul sufletesc!

N-a trecut din ziua ceea
Multă vreme la mijloc
Şi ne-a dus pe toţi în lagăr
Cu Latinii la un loc.

Moda răsfăţată şi Pacea speriată

Marii învăţaţi ai lumii
Ca nişte plăcinte moi
Scot din traistele ştiinţei
Iarăşi calendare noi.

Ei socot că pacea lumii
Care s-a sălbăticit
Ar putea fi amăgită
Ca viţelul pripăşit!

Hotărârile de pace
Pe norod l-au asurzit
Ca un clopot care sună
Tot mereu hodorogit.

Când s-ar împăca mai bine
Cale păcii târguind
Numai bine şi războiul
Va fi iarăşi izbucnind!

Lumea veşnic născoceşte
Arme pierzătoare noi,
O.N.U.-ul însă făureşte:
Izbăvirea de război!

Adunarea diplomată
Ochii lumii i-a legat
Ca să nu priceapă-ndată
Drumul ce l-a apucat.

Unde ne va duce carul
Cu asemenea cârmaci
Care ne sporesc amarul
Şi ne lasă mai săraci?

O jertfă neobişnuită

Împrejurul Mânăstirii
De la Muntele Sinai
Nu erau păgâni ca astăzi,
Peste tot creştini vedeai.

Când a fost robit Sinaiul
De păgânii saracini,
S-a vărsat urgie mare
Contra bieţilor creştini.

Carii şi-au păzit credinţa
Au murit ca mucenici,
Alţii (vai) prin lepădare
S-au cruţat de inamici.

Un creştin din cei cu râvnă
Şi prea bine credincios,
Căuta să-şi scape viaţa
Într-un loc prăpăstios.

Mort, sau teafăr, mi-i totuna
(Cugetă bietul creştin),
Numai să-mi păzesc credinţa
Şi să scap de saracini.

Dar nevasta lui văzându-l
Apucatu-l-au de strai
Şi plângând striga cu jale:
Unde fugi bărbate, stai!

Cauţi numai tu scăpare,
Dar pe mine cum mă laşi
Între liftele păgâne
Cu sărmanii copilaşi?

Sunt femeie, fire slabă,
Oare cum te-ai îndurat
Să mă laşi pe mâini streine,
Nu ţi-i frică de păcat?

Dacă mai rămân în viaţă
Răii mă vor necinsti
Şi spre lepădarea Legii
Ei pe toţi ne vor sili.

Iar de vrei să fugi acuma,
Rogu-te să mă jertfeşti
Dimpreună cu copiii
Şi pe urmă liber eşti …

După cum ducea la moarte
Avraam pe fiul său,
Fă-ne şi pe noi acuma
Jertfă pentru Dumnezeu.

Rugăminţile femeii
Pe bărbat l-au biruit
Şi dorinţa ei fierbinte
Într-o clipă s-a plinit.

Copilaşii cu nevasta
Şi-au plecat grumajii lor,
Căci vedeau în spada morţii:
Scutul cel mântuitor.

Moartea lor a fost primită
De Stăpânul Savaot
În Jertfelnicul din ceruri
Ca o ardere de tot.

Neavând acuma grijă
De nevastă şi copii,
Sta ascuns creştinul nostru
Prin (prăpăstiile) pustii.

Rătăcind el ani de zile
Ca un om sălbăticit
Un fior de îndoială
Îl făcea nedumerit.

Cam aşa zicea în sine
Şi se tânguia mereu:
Oare este primită
Jertfa mea la Dumnezeu!

Domnul însă mângâindu-l
Îndoiala i-a gonit,
Când i-a arătat şi vremea
Fericitului sfârşit.

Deci mergând la Mânăstire
Petrecea în rugăciuni
Şi uda cu râu de lacrimi
Sfintele “Închinăciuni”.

Când a fost bolnav de moarte
El vedea cum vin din Rai
Să-l întâmpine cu cinste
“Mucenicii din Sinai”.

Unii îl chemau pe nume
Şi cu drag îl sărutau,
Alţii felurite daruri
Pentru dânsul aduceau.

Cum ar merge la o nuntă
(Spun cucernicii Părinţi)
A trecut din lumea asta
Întovărăşit de Sfinţi.

Până azi se pomeneşte
În soborul Sinait
Despre jertfa cea streină
A acestui fericit.

Însemnare: ***Versurile acestea le-am tâlcuit din cartea grecească numită "Limonar" care a fost scrisă de Sfântul Sofronie Patriarhul Ierusalimului şi de Ioan Moscul (Eferatas).***

Din ele se vede până unde ajunge paza curăţiei şi a credinţei la vremuri de primejdie.

Vremurile de silnicii şi de prigoane pot să vie iarăşi asupra turmei pravoslavnice, căci lumea de azi nu mai poate vedea cu ochi buni aşezămintele vechi ale Sfintei noastre Biserici.

Omul modern caută să lepede rânduielile cele vechi ca pe nişte haine ponosite. Pentru asta se pornesc atacuri tot mai dese împotriva Legii Sfinte şi împotriva celor binecredincioşi.

Atacurile de astăzi sunt mult mai ascunse, dar mâine poimâine se vor da la arătare şi va trebui să ne apărăm Sfânta Credinţă prin mărturisire şi prin sânge.

Să ţinem sus drapelul şi sfânta noastră armă, când va suna vreodată semnalul de alarmă! Să jertfim toate pentru a ne păzi sufletul curat şi credinţa nestrămutată.

Mai bine să murim în strâmtoarea boalei, în necazul sărăciei şi în sâlnicia ascultării din Mânăstire, decât să fim ademeniţi de cei înşelători şi de patimi vătămătoare de suflet!

De mii de ori suntem mai fericiţi cu sărăcia noastră între streini, decât cu răsfăţul celor urâtori de creştini!

De este cu putinţă, s-ar cuveni ca să sărutăm în fiecare ceas pământul acesta blagoslovit (care ne este liman de scăpare) şi să mulţumim lui Dumnezeu cu lacrimi că: “din foc şi din apă ne-au scos pre noi întru repaus”.

Am pierdut Ţara Românească, dar ne aşteaptă în ceruri patria cea veşnică!

Am pierdut poate şi avere şi rudenii, dar ceea ce este mai scump decât toate, adică Sfânta noastră Credinţă, pe aceasta noi o avem întreagă (din mila lui Dumnezeu).

Să o păzim deci până la urmă întreagă şi neprihănită şi Dumnezeu ne va păzi de toate primejdiile războiului văzut şi a celui nevăzut.

Să ascultăm cuvintele Sfântului Apostol Pavel care strigă: ***“Nu vă plecaţi grumazi sub jug străin cu necredincioşii, că ce legătură poate avea dreptatea cu fărădelegea, sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar, sau ce tovărăşie poate fi între un credincios şi un necredincios? Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu şi între idoli? Căci voi sunteţi Biserica lui Dumnezeu celui viu, de aceea ieşiţi din mijlocul lor şi vă osebiţi, zice Domnul.”***

Pe noi ne-a scos Dumnezeu din calea năvodului roşu, deci să nu ne încurcăm în aţele lui care au ajuns până aici, ci să păzim comoara strămoşească, căci zice Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan: ***“Biruinţa aceasta care a biruit lumea este Credinţa voastră”***.

Paza sufletului

Singur lucrul meu din lume
Este mântuirea mea
Dacă eu nu văd de dânsa
Cine altul va vedea?

Trup şi suflet dimpreună
De la Domnul mi s-a dat
Deci eu singur voi da seamă
Pentru cele ce-am lucrat.

Lucrul mântuirii mele
Este pentru veşnicie
Şi nu este dat a-l face
Decât numai singur mie.

Hotărârea este dată;
Trebuieşte ca să mor!
Nu ştiu când, poate chiar mâine
Sau în ceasul viitor.

După asta nu ştiu locul:
Poate unde dorm, acum,
Poate unde stau, afară
Sau în casă, sau pe drum.

Nu cunosc apoi nici chipul
Întru care voi muri:
Pocăit sau încă slugă
La păcat mă voi găsi?

Dacă nu mor fără veste
Boala mă va anunţa;
Dar cu greutatea boalei
Voi putea a mă-ndrepta?

Mintea mea de mai lucrează
Dar cutremurul de munci,
Îi mai dă răgaz să cerce
Viaţa mea de pân-atunci ?

Poate inima atuncia
Să se moaie de căinţă
Dar la cuget mă încurcă
Câte am pe conştiinţă.

Împrejurul meu atuncia
Fraţii mei vor sta plângând,
Alţii vor să iscodească
Despre banii de comând!

De voi fi cumva cu stare
Ei vor folosi momentul
Să mă-ntrebe mai cu seamă
Dacă-i gata Testamentul!

Poate ei cu grija asta
Vor uita să dea de ştire
La părintele Duhovnic
Pentru Sfânta spovedire!

Va veni şi el la urmă
Să mă-ntrebe de păcate
Dar se leagă poate limba
Şi nici mintea nu mai poate.

Căci mai mult pe altă lume
Cugetarea mea va fi
Şi căinţa mea atuncia
Nu ştiu cum se va primi!

Arătări îngrozitoare
Ochii mei atunci văzând
Nici nu ştiu când iau în gură
Sfintele ce mi-or fi dând!

Ca să-mi fie moartea bună
Eu să pregătesc acum
A virtuţilor merinde
Să le am atunci pe drum!

Să-mi adun acum din vreme
Cele ce voi socoti
Că la ziua de pe urmă
Nu le pot agonisi.

Spovedirea cea curată
Şi cu duhul umilit
Cum şi paza despre toate
Carii dau de poticnit.

Dacă Sfânta spovedire
Nu-i întreagă şi curată
Vremea despărţirii noastre
Ne va fi înfricoşată!

Căci atunci amar ne vine
Când vedem a noastră stare
Şi de vămile cumplite
Nu avem nici o scăpare!

Frică mare ne cuprinde
Că nu ştim în veşnicie,
Muncă veşnică ne-aşteaptă?
Ori nespusă veselie ?!

Deci să am mereu în minte
Că la urmă am să mor
Şi de trup se va desparte
Sufletul nemuritor!

Dacă clipa cea de-acuma
Ar fi clipa cea din urmă
Am nădejde de scăpare
Dacă viaţa mi se curmă?

Mă gândesc că după moarte
Trupul meu va fi sluţit
Nemişcat, fără simţire
Cu miros nesuferit!

La biserică ducându-l
Preoţii cu rugăciune
Pogorâ-se-va în groapă
Să devie putrejune!

Pomenirea lui cu sunet
Va să piară de pe lume
Şi cu vremea pământenii
Vor uita de al meu nume.

Iată cum se trece slava
Trupului de pe pământ
De a căruia plăcere
Toată viaţa mă frământ.

Deci mereu să iau aminte
La tot pasul meu din viaţă
Căci atârnă mântuirea
Chiar din clipa cea de faţă!

O prea milostive Doamne
Să nu laşi până-n sfârşit
Să amân eu pocăinţa
Cel prea mult ticăloşit!

Pomenirea despre moarte
(Glasul trâmbiţii de-apoi)
Neîncetat să mă trezească
Ca alarma la război!

Eu în lume las o dâră
Pe o carte tăinuită
Care-mi face după moarte
Toată viaţa mea vădită.

Frică-mi este că la urmă
Scrise nu se vor afla
Faptele care în viaţă
A le face se cădea!

Iară relele de care
Se cădea a mă feri
Poate toată, vai de mine,
Cartea ceia vor mânji!

Azi când cuget vremea morţii
Înainte mi se-arată
Cum atunci se va deschide
Pentru mine judecată!

Un arap rânjind la stânga
Îmi citeşte o carte groasă
Întru care este toată
Fapta mea cea ticăloasă!

Iar la dreaptă, stând de faţă
Îngerul cu chip scârbit
Dintr-o mică carte spune
Binele ce-am săvârşit!

Dacă este hotărâre
Ca să meg la fericire
Îngerii cu bucurie
Vor veni spre însoţire.

Iar de nu se află scrise
Fapte vrednice de milă
Demonii la întuneric
Mă vor stăpânii cu silă!

Vai de ticălosul suflet
Care-n iad se osândeşte
Chin mai mare este gândul
Că “în veci NU SE SFÂRŞEŞTE”

Când va fi aproape vremea
Judecăţii viitoare
Vor fi semne mari în lună
Şi în stele şi în soare.

Judecata va să vină
Ca un furt fără de veste
Şi fiind noi în păcate
Pocăinţă nu mai este!

Râu de foc va arde totul
Oamenii şi împărăţii
Dobitoace, peşti şi păsări
Cu tot felul de stihii

Glasul îngereştii trâmbiţi
Va suna din patru “torţi”
Şi pe trupul meu acesta
Îl va ridica din morţi!

Va chema din nou pe suflet
Din porunca lui Hristos
Ca să se împreuneze
Iar cu trupul cel de lut.

Sufletul atunci cu trupul
Nemurire va lua
Dar nu ştiu; pentru perzare
Sau spre fericirea mea.

Dumnezeu cu Sfânta Cruce
Va veni atunci pe nori
Întru toată Slava Sfântă
Ca un drept judecător …

Glasul conştiinţei

Iată lumea te îndeamnă
La răsfăţul ei
Şi plecându-te chemării,
Pradă eşti destrăbălării.

Haine noi acum la modă,
Trebuie să ai,
Iar a sufletului haină
Cum o vei păzi în taină?

Plecăciuni cu linguşire
Trebuie să ştii,
Iar când stai la Rugăciune
Nu mai este plecăciune.

Vizitări cu multă fală
Trebuie să faci,
Iar la Sfânta Liturghie
Stai cu inima pustie.

Cu ştiinţele naturii
Mintea ţi-ai hrănit,
Iar ceva din veşnicie
Mintea ta nimic nu ştie.

Până când mai este vreme
Caută-ţi liman,
Dacă soarele se pleacă,
Luntrea vieţii se îneacă.

Fugi de lumea cea deşartă
Plină de sminteli,
Şi cu flacăra credinţii,
Ţine calea pocăinţii.

Lasă cărţile profane
Fără căpătâi
Şi le ia pe cele sfinte
Ca să prinzi ceva la minte.

La prietenii din lume
Nu te potrivi,
Ci să ai prietenie
Cu cinstită curăţie.

Mintea ta este făclie
Fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai “feştilă”.

Vântul rău al necredinţii
Cântă la urechi,
Şi de uiţi “chemarea sfântă”
Vei juca precum îţi cântă.

Ţine minte frica morţii,
Nu uita de ea,
Cine nu-i deprins s-o poarte,
Sufletul îşi dă la moarte.

Rugăciune cu trezvire
Caută să ai
Căci prin darul rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălţarea cea deşartă
Grabnic s-o arunci,
Căci la gândul înălţării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii
Nu călători,
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimţirii.

Fii cu dragoste curată
Către Dumnezeu,
Părăsind pe cea trupească
Pentru cea Dumnezeiască.

Spre adâncul umilinţii
Pleacă-te mereu,
Căci din “apa umilinţii”
Au băut în viaţă sfinţii.

Mărturisire fără îndoială

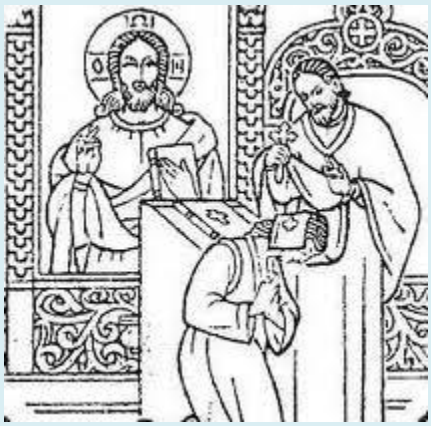

Un creştin cu simplitate
Râvnitor de mântuire
Se-ntorcea scârbit odată
De la Sfânta mânăstire.

Patruzeci de ani de-a rândul
El mergea la spovedire
La un iscusit Duhovnic,
Neavând nici o jignire.

Dar acum văzând la dânsul
Nişte lucruri de sminteală,
Se-ntorcea creştinul nostru
Plin de multă îndoială:

Spovedirea mea săraca
Este fără de valoare
Căci asemenea Duhovnic
N-are dar de deslegare!

Socoteam că are viaţă
Decât alţii mai “cu dar”,
Iar acum îl văd că este
Un beţiv şi un curvar!

Cam aşa zicea în sine
Omul desnădăjduit

Şi mai mult n-avea curajul
Pentru mers la spovedit.

Ajungând în toiul zilei
La un pârâiaş curat
A băut cu lăcomie
Fiind foarte însetat.

Apa limpede şi rece
L-a făcut iscoditor
Ca să vadă unde este
Al pârâului izvor.

Deci mergând pe malul apei
A ajuns într-o vâlcea
Unde se afla izvorul,
Dar acolo ce era?

Apa ceia minunată
Se vedea ieşind din mal,
De pe gura unui câine
Precum iese din canal.

În mirarea lui s-arată
Sfântul înger la izvor
Şi vorbeşte către dânsul
Cam în felul următor.

Omule nechibzuit,
Ce te uiţi aşa pierdut,
Poate ai vreo îndoială
Pentru apa ce-ai băut?

Ai simţit ceva devale
Te-ai îngreţoşat cumva?
“Nicidecum, răspunde omul,
Bună apă mai era!”

Dacă n-ai băut cu greaţă,
Vătămare nu-ţi va fi,

Căci izvorul nu se spurcă
Ori pe unde ar ieşi.

Deci să iei din asta pildă
Pentru spovedirea ta,
Ca să nu mai ai părere
Îndoindu-te cumva!

Darul Sfânt este din ceruri
Ca izvorul din pământ,
Preotul este organul
Duhului Celui Prea Sfânt.

După cum ieşind din gură
Apa n-a pierdut hotarul,
Nici păcatele la preot,
Nu au împuţinat darul.

Fii încredinţat creştine
Că mărturisirea ta
De Hristos a fost primită,
Nu te îndoi de ea!

Dorul sfânt

Aş vrea Mormântul Tău, Stăpâne
Să-l ud cu lacrimi de căinţă
Şi tot cu lacrimi îmi rămâne
Şi nesfârşita-Ţi îndurare!

Lipsit de mirul faptei bune
Eu n-am ceva mai scump acuma,
Decât să-mi scald a mea fiinţă
În lacrimi şi suspine numa'!

Căci cheltuindu-mi "moştenirea"
Ce mi-ai lăsat-o din născare,
Doar plânsul azi îmi mai rămâne
Şi nesfârşita îndurare!

Ajută-mi Doamne, mai degrabă
Să-mi văd dorinţa împlinită,
Să-mi port şi eu pe-a Tale "urme"
Fiinţa mea slăbănogită.

Şi-odată cu Lumina Sfântă
- Când vei trimite-o la Mormânt -
Stropeşte inima mea frântă
Cu roua Duhului Tău Sfânt.

Să pot rosti la Sfânta Cruce
(Pe Stânca Sfântului Calvar)
Şi eu mântuitoarea rugă

A “credinciosului tâlhar”.

S-aud şi eu în taină, Doamne,
Prea dulcele şi sfântul grai,
Prin care să câştig nădejde
Că nu mă voi lipsi de Rai.

Cugetări din Kegragarion prelucrate în versuri

Oare când va fi, o, Doamne,
Ca slăbănogirea mea
Să-şi găsească vindecarea
Căutând dreptatea Ta.

Tu iubeşti singurătatea
Fiind păcii dătător,
Iară eu cu tulburarea
Şi gâlceava mă-mpresor.

Curăţenie la Tine
Este lucru prea iubit,
Iară eu necurăţia
Totdeauna am râvnit.

Tu Stăpâne eşti izvorul
Milei şi al bunătăţii
Iară eu nemilostivul
Sunt adânc al răutăţii.

Tu eşti sfânt şi drept în toate
Sus în cer şi pe pământ,
Iară eu preaticălosul
Robul nedreptăţii sunt.

Tu, lumină şi viaţă
Eşti în toate câte sunt,

Eu, orbitul, sufăr moarte
Înainte de mormânt.

Bucurie eşti, Tu, Doamne,
Şi noian al vindecării,
Iară eu – robit de patimi -
Zac de boala întristării.

Chemarea fiului pierdut

Vino, fiul meu iubit,
Din amăgitoare căi,
Ca din nou să te îmbrac
În “podoaba cea dintâi”!

Cu zdrobirea inimii,
Tu bătând la uşa mea,
Voi ieşi atunci cu dor
Spre întâmpinarea ta.

Pe grumazul tău căzând,
Sărutarea îţi voi da
Şi cu glas înduioşat,
“Fiul meu” te voi chema.

Îţi voi da sandale noi,
Haine bune şi inel
Şi voi face prânz bogat
Dintru cel mai gras viţel.

Toată casa mea atunci
Dănţuind va prăznui
Pentru “Fiul cel pierdut”,
Care iarăşi va veni.

Mărturisirea fiului pierdut

Cheltuit-am pe pământ,
Moştenirea mea la rău
Şi acum nevrednic sunt
Ca să mă numesc “al Tău”!

Cu năravul cel porcesc
Traiul mi l-am irosit
Şi veşmântul sufletesc
În desfrâu l-am ponosit.

După ce m-a vătămat
Arşiţa păcatului,
Sfântul dar mi s-a luat
Mie, desfrânatului.

Flămânzind de darul Tău,
Sufleteşte eu muream,
Şi în slujba celui rău
Eu cu totul mă aflam.

Porcilor am fost păstor
La “boierul cel gândit”
Şi din roşcovele lor
Poftele mi-am împlinit.

Din lumea “fiilor pierduţi”

(Versuri cari zugrăvesc drama sufletului omenesc, care se repetă mereu în lumea aceasta. Ele au ca punct de plecare pilda “Fiului Pierdut” din Sfânta Evanghelie)

Prolog
Ca să fie înţeleasă
Versuirea care scriu,
Dau o mică desluşire
Despre “Rătăcitul fiu”.

În călătoria vieţii
Două drumuri s-au deschis,
Unul duce spre Gheenă
Altul, către “Paradis”.

Primul este lat şi neted
Şi prea lesne de umblat,
Cel de-al doilea, cu piedici
Şi cu totul strâmtorat.

De asemenea la oameni
Două cete se vădesc:
Unii înmulţesc “Talanţii”,
Alţii “rău îi cheltuiesc”.
Sunt – adică – credincioşii

Cei cu trai neprihănit,
Şi pe urmă sunt “pierduţii”,
Cei cu duhul răzvrătit.

Cei dintâi urmează drumul
Cel plăcut lui Dumnezeu,
Cei din urmă sunt “mezinii”,
Cari se abat mereu.

Deci prin “sita cunoştinţii”,
Oamenii fiind cernuţi,
Unii se găsesc “acasă”,
Alţii însă sunt “pierduţi”.

Fără "El"

Ce sunt eu fără de Domnul?
Sunt un praf de oase reci,
Hrana viermilor din groapă
Şi a muncilor de veci!

Mintea mea fără de raza
Luminărilor de sus
Este beznă nesfârşită
După “veşnicul Apus”.

Ochii mei fără privirea
Spre Părintele Ceresc,
Sunt ca ochelarii negrii
A celor care orbesc!

Gura mea, fără mişcarea
Darului lui Dumnezeu,
Este clopot fără limbă,
Fără glas fiind mereu.

Însuşi biata mea ureche,
Fără Duhul Lui Cel Sfânt,
Este zdreanţă agăţată,
Care tremură în vânt.

Iar la mâini şi la picioare,
Dacă Domnul nu dă spor,
Lucrul meu – atunci – şi mersul
Este veşnic pierzător!

Fără darul Sfintei Troiţe,
Eu sunt vierme stricător,
Căci, trăind fără lumină,
Fără de nădejde mor!

Cugetări scurte

I
Niciodată duhul nostru
Nu se poate linişti
Dacă nu ne dăm silinţa
“Întru Domnul a trăi”.

După cum nu tace pruncul
Când lipseşte maica sa,
Tot asemenea şi duhul
Nu se poate alina.

Întru Domnul este pacea,
Întru El odihna mea,
Calea cea adevărată
Şi acum şi pururea.

II
Când mintea vrea să zboare
La Bunul Dumnezeu,
Atunci vrăjmaşul tainic
Ne bântuie mereu.

Împrăştie gândirea
Ca pulberea în vânt
Şi caută să tragă
Privirea spre pământ.

Privelişte deşartă
Ne-arată cel viclean
Ca să pogoare mintea
Din “veşnicul liman”.

III
Piatra nesimţirii mele
S-a făcut ca un mormânt
Care veşnic mă apasă
Şi mă trage la pământ.

O, de s-ar mişca odată
Piatra sufletului meu
Ca să facă loc luminii
Sfinte de la Dumnezeu.

Întunerece de patimi
Înlăuntrul meu domnesc,
Iar vlăstarele virtuţii
Toate se îngălbenesc.

Cântecul lui Manasis sau tresăltările duhului meu

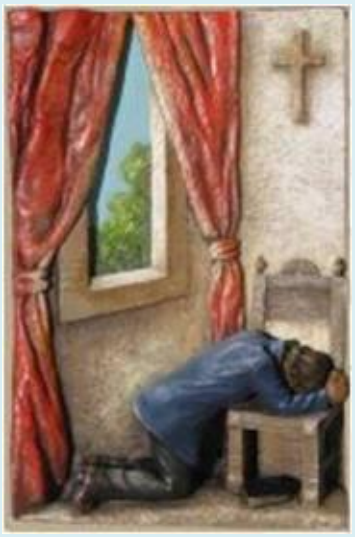

(Stihuri de umilinţă alcătuite pe glas-8-lea)

Oarecum Manasi plângând
Au aflat milă pe pământ,
Iară eu mai rău ca dânsul abătându-mă
Ce voi face Doamne, neplângându-mă?

Cum se scurge viaţa mea
Ca o apă spre valea ta,
Lăcrămează şi suspină, suflete al meu,
Ca să-şi facă milă Bunul Dumnezeu.

Îndelung răbdătorule
Şi atotvăzătorule
Dăruieşte-mi pomenirea numelui Tău Sfânt
Ca să-mi fie hrană dulce pe pământ.

Prea curată Stăpâna mea
Ca o piatră mi-i inima;
Domoleşte şi sfărâmă nesimţirea ei
Şi cu râu de lacrimi scaldă ochii mei!

Paradisul te-a odrăslit,
Iar Golgota te-a proslăvit

Căci prin rodul tău ne-ntoarcem iarăşi în Eden
Şi nebiruită armă te avem.

Pocăinţă ne-ai învăţat
Şi pe Miel mi L-ai arătat
Botezându-L, Prooroace, astăzi în Iordan,
Al Treimei martor şi viteaz oştean.

Pre Apostoli I-ai poslăvit
Pre Ierarhi I-ai împodobit
Cu mulţimea cea nespusă de nevoitori,
I-ai făcut cununilor slavei purtători.

Păzitorul meu sufletesc
Totdeauna eu te scârbesc,
Dar mai rabdă stând aproape de fiinţa mea,
Îndreptându-mi paşii cu lumina Ta.

Al meu suflet prea ticălos
Depărtându-se de Hristos,
Ca mormânt îşi are astăzi trupul meu tiran
Care este slugă la stăpân viclean.

În deşert eu mi-am cheltuit
Darul Tău cel nepreţuit
Şi fiind sărac la suflet în pământ strein
Mă hrănesc ca porcii din pământ tain.

Tu văzând neputinţa mea
Fără vreme nu mă lua
Ci mai lasă-mă Stăpâne, ca să vieţuiesc
Rodul pocăinţii să-mi agonisesc!

De rudenii m-am despărţit
Dar cu patimi m-am înrudit
Şi de dragul lor la moarte sufletul mi-am dat
Pentru care Domnul moarte au răbdat.

Înţelege simţirea mea
Şi gustând vezi de-a pururea

Că-ndurat şi bun e Domnul, Unul Dumnezeu
Hrana mântuirii sufletului meu.

Nu fi grabnică mintea mea
Prin cuvinte a defăima,
Iar auzul meu ia seama nu primi uşor
Cuvântarea celui rău defăimător.

Ochii mei cei iscoditori
Şi de lume prea iubitori
Îndreptaţi-vă privirea tainic cugetând
La judeţul groaznic cum vei sta la rând.

Gura mea dulce glăsuieşti
Noutăţi şi vorbiri lumeşti
Dar cuvinte din Scriptură s-ar cădea să spui
Dintru care creşte roada Duhului.

Pentru ce oare te-ai rătăcit
Şi din inimă te-ai ferit;
Umilinţa mea cea dulce, nu mă părăsi
Ci să-mi fi tovarăş până voi muri.

Duhul meu cel prea umilit
Mânecând către cel Dorit
Cere astăzi mângâiere neputând răbda
Trupul de ţărână cu robia ta.

Fă-mă Doamne, duhovnicesc
Căci, nimic, iată nu sporesc
În această lume plină de deşertăciuni
Fără de a minţii sfinte Rugăciuni.

Eu fiind rece şi pustiu
Către Tine, Stăpâne, viu;
Tu mă-nvaţă Rugăciunea cum s-o uneltesc
Şi cu ochii minţii cum să te privesc.

Cugetând suflete al meu
La puterea lui Dumnezeu

Pretutindenea de faţă, pururea să-L vezi
Şi adevărata cale să urmezi.

Deci să ştii şi aceasta iar
Că spionul lui Veliar
Te pândeşte pregătindu-ţi zapisul viclean
Ca s-aducă pârâ ţie la Divan.

Azi purtând trup pătimaş
Am scăpat la al Tău Lăcaş
Fă-mă vrednic pân-la moarte ca să pătimesc,
Crezul pravoslavnic să-l mărturisesc.

Sângele care oarecând
Întru pofte era fierbând
Să se verse pentru Tine, Doamne Savaot,
Aducându-Ţi jertfa arderii de tot.

Scoală-te suflete de jos
Şi te va lumina Hristos,
Aducându-Ţi ale tale fapte sufleteşti
Căci Icoană Sfântă a Treimei eşti.

Iată Doamne, fiind eu, port
Trupul meu cel cu suflet mort;
Risipeşte-mi nesimţirea care m-a cuprins
Şi-mi aprinde candela sufletului stins.

Până când intru în mormânt
Încălzeşte cu darul Sfânt
Şi ridică din Ţărână pe Icoana Ta
Ca să-Ţi cânte lauda cea de-a pururea!

Mustrarea, luminarea şi chemarea unui creştin la călugărie

A. Mustrarea conştiinţei

Milostive Iisuse,
nu mă osândi,
Ci cu darul Sfintei mile
Dăruieşte-mi încă zile!

Pe pământ în nepăsare,
rău am petrecut,
Iar în lumea veşniciei
Nu sunt vrednic veseliei.

Trupul meu la patimi rele,
deseori l-am dat,
Dar la ziua judecăţii
Ce răspuns voi da Dreptăţii!

Haina mea îi ponosită,
trupul întinat,
Iar când viaţa se va stinge,
Suflete, cum vei mai plânge!

Pe acei fără prihană
foarte i-am smintit,

Iar la inima curată
Am lăsat o neagră pată.

Ochii mei cu iscodire
rău s-au întinat
Şi de nu voi fi cu pază
Văd la urmă mare groază.

Gura mea neastâmpărată,
mult m-a vătămat
Dar când ceasul va să sune
Ticăloasa ce va spune!
Nasul meu se desfătează
cu miros plăcut
Dar mirosul de la moarte
Cum va mai putea să-l poarte.

În urechi acum îmi sună
cântece lumeşti
Dar pe veşnica sunare
Cum voi auzi-o oare?

Mâna mea se sârguieşte
la deşertăciuni
Dar de nu voi face bine
Vai săracului de mine!

B. Luminarea Tainică de sus

Lasă lumea necredinţii,
plină de sminteală
Şi te du la mânăstire
Căutându-ţi mântuire!

Mintea ta este făclie,
fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai feştilă.

Frumuseţea şi puterea,

curse pregătesc
Iar năravul cu momeală
Te răpeşte ca din oală.

Frica morţii ţine minte,
nu uita de ea
Cine-i leneş ca s-o poarte
Sufletul îşi dă la moarte.

Trupul tău la sân adoarme,
sânge pătimaş
Celor morţi le lasă somnul
Şi trăieşte pentru Domnul!

Rugăciunea cea fierbinte,
caută s-o ai,
Căci de frica rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălţarea minţii tale,
grabnic s-o arunci
Căci la gândul înălţării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii
nu călători
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimţirii.

Fii cu dragoste curată
către Dumnezeu,
Lasă dragostea lumească
Pentru cea duhovnicească.

Plângi adesea cu suspinuri,
inima zdrobind,
Căci din apa umilinţii
Au băut în viaţă Sfinţii.

C. Chemarea Domnului

Vino astăzi către Mine,
jugul meu îi bun,
Iară Sfânta Mea povară
Tu o vei simţi uşoară!

Lasă rude şi prieteni,
slavă şi plăceri
Şi venind urmează Mie
Să viezi în veşnicie!

Calea Crucii tu urmează,
până la mormânt
Ca să porţi apoi cununa
Slavei Mele totdeauna!

D. De la Iordan la Sfânta Ana (de înţelege Schitul)

La Iordan aveai mormântul
îmbrăcat cu flori
Iar aice cine moare,
nu mai are nici o floare.

În grădină primăvara
toate se schimbau
Iar smerita mea chilie,
nu se schimbă pe vecie.

Apa cea blagoslovită
jos se revărsa
Iar aici pe stânca arsă,
nici o apă nu se varsă.

Pe cărarea de la poartă
mulţi erau trecând
Iar pe-aicea nu mai trece
decât cel cu suflet rece.

Turturele în luncă
vesele cântau
Iar aicea turturica

n-o mai vede “Abunica”!

La Lăcaşul cel din vale
mult mă mângâiam,
Iar aicea mângâierea
este ca să-mi plâng durerea.

Azi la Crucea de la “scară”
nu mai este drum
Cel plecat odinioară,
nu se mai întoarce iară.
Lângă ea s-a pus hotarul
vechiului “Ioan”
Şi a lui “Egumenie”
se îngroapă pe vecie!

Fraţii mei îmi poartă greul
ca unui sărman
Dar celui ce n-are silă,
nu i se cuvine milă.

Viaţa mea de-acum se trece
grabnic ca un vis
Pocăieşte-te Ioane,
la “Lăcaşul Sfintei Ane”!

Nevoitorul mândru

La un Schit trăia odată
Un monah nevoitor
Ce era cu socoteala
Cam înalt cugetător.

El fiind la trup mai zdravăn
Decât fraţii de la Schit
Împlinea şi ascultarea
Şi canonul îndoit.

Şaptezeci şi cinci de aţe
Regulat el învârtea,
Pe când alţii mai bicisnici
Nu putea ca el urma.

Se plângeau de slăbiciune
Către cel de sus numit,
Iară el râdea de dânşii
Socotind că-i pricopsit.

Dumnezeu prea Milostivul
N-a lăsat pe robul Său
Ca să-şi piardă osteneala
Pentru cugetul cel rău.

Îi arată în uimire
Pe un Înger luminat
Cu un ciur frumos în mână
De metanii încărcat.

“Te făleşti (îi zice dânsul)
Înălţându-te în gând
Pentru aţele făcute
Şi te mângâi numărând!?

Iată ciurul cu metanii
Pentru fiecare zi!”
Şi zicând aşa, începe
Îngerul a ciurui.

După asta îi arată
Cuvioasului mirat
Că din ciurul plin de aţe
Numai trei s-au arătat!

Şaptezeci şi cinci de aţe
Iată ce au preţuit,
Căci la ceruri dintre toate
Numai trei ţi s-au primit!

Când începi să faci canonul
Gândul este adunat,
Dar trecând puţină vreme
Te apuci de vânturat.

Te grijeşti să numeri bine
Aţele ce mânuieşti,
Dar cu mintea răspândită
Ţări şi mări cotrobăeşti!

Pentru asta din canonul
Care zilnic ai făcut,
Trei metanii sunt primite,
- Cele de la început – !

Celelalte sunt pierdute
Ca şi pulberea în vânt
Căci în loc să fii la ceruri,
Mintea zboară pe pământ!

Nu voieşte Domnul număr (adică aţe)
Dintru cuget răspândit,
Mult, puţin, El vrea să facem
Cu trezvire şi smerit!

Iată cel bolnav (ce zice):
Trei închinăciuni făcând,
S-a primit ca împlinire
A canonului de rând!

Celuia cu neputinţă
De nu poate împlini,
Dar făcând şi el ce poate,
Dumnezeu îl va primi!

Iar de are ascultare
Şi de boală-i chinuit
Altă jertfă nu se cere
Decât duhul mulţumit! (adică fără cârtire)

Mulţumirea întru boală
Este ca un sfânt prinos,
Mai primit decât canonul
Celui care-i sănătos!

Iar suspinul celui trândav
Este iarăşi mai primit
Decât multa nevoinţă
A celui ce s-s mândrit!

Se pogoară fără roade
Mândrul cel nevoitor
Şi ca cedrul se înalţă
Cel smerit cugetător!

Să primească fiecare
Ce-i trimite Dumnezeu
Şi lucrând după putere
Umilească-se mereu!

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre nădejde, smerenie, slavă deşartă, boală, iubirea de stăpânire

Nădejdea mântuirii – Stâlpul vieţii noastre

La temelia vieţii noastre sunt trei pietre mari şi anume: Credinţa, Nădejdea şi Dragostea. Dintre toate, nădejdea alcătuieşte sprijinul cel mai puternic al sufletului omenesc. Fără piatra nădejdii, clădirea vieţii noastre se dărâmă.

Dacă cumva se zdruncină această piatră de la temelie, atunci toate pietrele clădirii se zdruncină şi cad (adică toate virtuţile omului slăbesc şi se pierd).

Când slăbeşte mai ales nădejdea pentru mântuirea sufletului, atunci credinţa slăbeşte, iar dragostea creştinească se răceşte şi viaţa omului n-are nici un rost.

Taina vieţii creştineşti se sprijină pe nădejdea mântuirii, după cum şi copacul se sprijină în rădăcină. ***Dacă nădejdea aceasta a sufletului (adică rădăcina sufletului) se usucă, atunci de unde să mai odrăslească faptele cele bune, de unde să mai înflorească sfânta credinţă şi cum poate să mai rodească mântuirea?***

După cum copacul îşi trage hrana din pământ prin rădăcină, tot aşa ***sufletul omenesc îşi trage puterea de viaţă prin nădejdea mântuirii.***

Sfinţii Părinţi aseamănă nădejdea cu o anghiră (adică fierul cel încârligat de la corabie, care se înfige în pământ şi ţine corabia pe loc să nu fie luată de valuri). Viaţa omului este întocmai ca o corabie care se poartă de valurile vieţii şi de multe ori se primejduieşte de furtuna ispitelor. Dacă n-ar avea omul anghira nădejdii, atunci ar fi biruit de valuri totdeauna. Fără sprijinul acesta sufletesc omul n-ar putea ajunge niciodată la limanul mântuirii.

Prin nădejde ne mântuim zice Sfântul Apostol Pavel.

"Din straja dimineţii până-n noapte să nădăjduiască Israel spre Domnul", zice Sfântul Prooroc David.

- ✓ Nădejdea mângâie pe cel bolnav, întăreşte pe cel slab şi sprijină pe cel împovărat de bătrâneţe.
- ✓ Nădejdea dă curaj celor care se luptă cu necazurile şi cu ispitele vieţii.
- ✓ Prin nădejde se câştigă biruinţele asupra celor văzuţi şi nevăzuţi vrăjmaşi.

Nădejdea se naşte odată cu sufletul omenesc şi alcătuieşte stâlpul de bază al vieţii.

Dacă n-ar avea virtutea nădejdii, atunci nici credinţa şi nici dragostea n-ar putea locui în sufletul omenesc şi viaţa s-ar pierde. Ea este puterea cea minunată a sufletului, care ridică din groapă pe răniţi cu păcatele şi-i aduce la pocăinţă.

Nădejdea este raza cea luminoasă pentru cei din întunericul necunoştinţei, care îi îndreaptă la adevăr.

În scurte cuvinte putem zice că ***omul care are nădejde nestrămutată în suflet, nu este biruit niciodată de furtunile şi de greutăţile vieţii.***

Boldul învierii sufleteşti şi bodul morţii – Întristarea

În Patericul Sfinţilor Părinţi scrie despre un frate care mult se întrista şi plângea mereu pentru păcatele sale.

Într-o zi s-a arătat lui, Domnul, zicându-i: "Ce plângi, omule, ce te întristezi aşa?" şi a răspuns fratele: "Nu voieşti, Doamne, să plâng şi să mă mâhnesc, căci cu atâtea Te-am scârbit?".

Atunci Domnul, întinzându-şi mâna, a pus-o pe capul lui, zicând: "De acum nu te mai scârbi, de vreme ce tu te-ai scârbit pentru Mine, Eu nu mă voi scârbi asupra ta,căci dacă sângele meu l-am dat pentru tine, cu mult mai vârtos îţi voi da iertare şi ţie şi la tot sufletul care se pocăieşte curat!"

După aceasta, venindu-şi în sine, fratele s-a aflat în inima lui plină de toată bucuria şi s-a încredinţat că a făcut Domnul milă cu dânsul. Deci toată viaţa lui a petrecut-o cu multă smerenie, mulţumind lui Dumnezeu totdeauna.

Din această pildă se vede cât de mare este folosul pe care-l dobândim din întristarea cea după Dumnezeu şi cât de mult preţuieşte Dumnezeu această întristare a noastră.

Întristarea este de două feluri şi anume:

- *Este întristare care omoară sufletul şi*
- *este întristare care sfinţeşte sufletul.*

Întristarea care este amestecată cu deznădejde, este boală otrăvitoare pentru suflet, pentru aceasta şi zice ***Sfântul Apostol Pavel: "Să nu vă întristaţi ca cei ce n-au nădejde".*** Iar ***întristarea cea pentru păcate, care este însoţită cu nădejdea mântuirii, vine din lucrarea darului Sfânt, care ne vorbeşte prin glasul***

conştiinţei. ***Mustrarea aceasta a conştiinţei, care nu se desparte de nădejde, este călăuza cea sfântă, care ne duce spre mântuire.***

În cartea cea pentru Mărturisire scrisă de ***Sfântul Nicodim Aghioritul*** (în greceşte) aflăm următoarele cuvinte despre boala întristării celei fără de nădejde, care se mai cheamă şi deznădăjduire: ***"Deznădăjduirea este răutatea cea mai mare şi cea mai vătămătoare dintre toate răutăţile".***

Deşi toate păcatele sunt potrivnice lui Dumnezeu, sunt numai pe de o parte împotrivă, pe când deznădăjduirea este pe de-a-ntregul împotriva lui Dumnezeu (în toate direcţiile şi în toate privinţele), căci ea combate pe Dumnezeu şi-L scoate afară din suflet, socotind răutatea drept Dumnezeu şi pe diavol pricinuitor al răutăţii.

Omul cel cuprins de boala deznădejdii, socoteşte că răutatea este mai puternică decât bunătatea lui Dumnezeu şi mai nemărginită decât însăşi nemărginirea lui Dumnezeu. De vreme ce el nu mai crede că Dumnezeu poate să-l mântuiască, prin aceasta omul socoteşte că răutatea este mai presus decât Dumnezeu.

Dar poate să fie o necinstire şi o nechibzuinţă mai mare ca aceasta? Adică întru a socoti cineva că neputinciosul păcat este mai tare decât Cel Atotputernic sau că cel scurt întrece pe Cel nemărginit şi cel fără fiinţă ar fi mai presus decât Cel pururea fiitor?

Pentru aceasta scrie la "Mărturisirea Ortodoxă" că: deznădăjduirea este păcat împotriva Duhului Sfânt.

Sfântul Vasile cel Mare ***zice că dacă s-ar putea măsura adâncul milostivirii lui Dumnezeu, atunci ar fi iertat (adică s-ar îngădui) şi deznădăjduirea, socotind mulţimea păcatelor noastre.*** Dar câtă vreme păcatele noastre se pot număra şi se pot măsura, pe când mila şi îndurarea lui Dumnezeu este cu totul nemăsurată, deci (pentru asta) nu se cade să fie deznădăjduirea, ci să cunoască omul mila lui Dumnezeu şi să-şi reclame (adică să-şi vădească la duhovnic) păcatele sale.

Deznădăjduirea este împotriva socotelii celei drepte (a judecăţii sănătoase) căci ea nu are loc întru cele omeneşti şi iată pentru ce anume: ***Câtă vreme cel care a păcătuit mai trăieşte încă, aceasta este semn că Dumnezeu îl primeşte şi nu l-a părăsit, ci l-a lăsat să trăiască, anume ca să se pocăiască. Despre asta ne încredinţează*** ***Sfântul Grigore Palama.***

Deznădăjduirea este semănată de către diavol, după cuvântul Sfântului Efrem Sirul, căci înainte de a săvârşi omul păcatul, îi şopteşte că nimic nu este păcatul, iar după cădere îi zice că păcatul este atât de mare, încât nu mai este iertare pentru el.

În sfârşit ***să fim încredinţaţi că deznădăjduirea este împotriva Sfintelor Scripturi din Legea veche şi din Legea cea Nouă.*** Căci în Sfânta Scriptură se înfăţişează de mii de ori mila cea negrăită a lui Dumnezeu, prin care primeşte întotdeauna pe cei păcătoşi. Atâtea şi atâtea pilde arată potrivnicia deznădăjduirii. Atâţia păcătoşi, împovăraţi cu nenumărate păcate, arată că s-au mântuit de la începutul lumii anume pentru că nu şi-au pierdut nădejdea, cum au fost: Lameh, Manase, Nabucodonosor, David împăratul, apoi femeia cea desfrânată, vameşul cel smerit, Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, Pavel cel habotnic şi Petru verhovnicul, precum şi toţi ceilalţi cari s-au mântuit. ***Păcatul deznădejdei este şi împotriva cuvintelor Sfinţilor Părinţi, care învaţă pe cei păcătoşi să nădăjduiască la mila lui Dumnezeu şi să arunce deznădejdea, dovedind că nu este nici un păcat care să biruiască iubirea de oameni a lui Dumnezeu.***

"Fericit este omul care nădăjduieşte spre Domnul (zice Sfântul Prooroc David)". "Că prin nădejdea aceasta ne-am mântuit", strigă Sfântul Apostol Pavel.

Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde

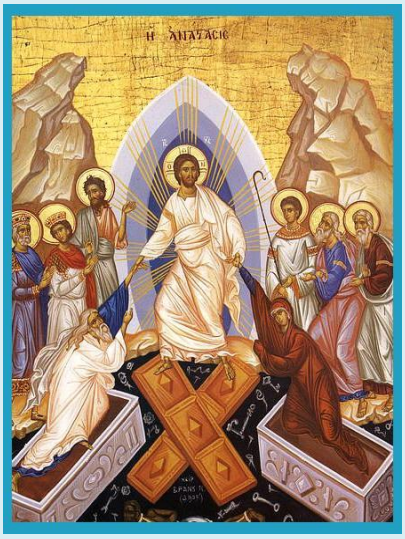

Trăim în veacul cel mai de pe urmă şi vrăjmaşul mântuirii se sileşte mai tare cu meşteşugul lui, văzând că se apropie sfârşitul. Sunt zilele smintelilor şi este mare secetă de cuvântul lui Dumnezeu, lipseşte povaţa cea sănătoasă pentru mântuire.

Astăzi mulţi dintre credincioşi ajung la deznădăjduire, din cauza lipsei de povăţuitor, căci "a lipsit cel cuvios" (cum zice Psalmistul).

Mai dureros însă este că boala deznădejdii se strecoară şi în inima celor cari au îmbrăcat "haina mântuirii", ba chiar şi la unii din clerici.

Îndoiala pentru mântuirea sufletului se vede astăzi la mulţi creştini şi nu numai la cei robiţi de patimi sau străini de Biserică, ci şi la unii care merg pe calea pocăinţei, cu râvnă pentru adevărul sfânt.

Ei văd stricăciunea dimprejurul lor, văd apoi lipsa cea mare de povăţuitori, uneori văd şi lipsa de credinţă la "cei din sfeşnic" (care trebuie să lumineze) şi pentru asta se împuţinează la suflet bieţii creştini şi unii se deznădăjduiesc.

Cei cari îmbrăţişează viaţa monahală sunt mai adăpostiţi de valurile lumeşti, dar şi ei văd lipsa de spor duhovnicesc şi pentru asta îi cuprinde un fel de îndoială pentru mântuire, slăbănogindu-se la suflet.

Prin aceste rânduri, eu nu caut să judec nici să osândesc pe cei cari au îndoială pentru mântuirea lor, ci mă silesc ca să le pun la îndemână un "tonic" (adică o doctorie întăritoare pentru suflet).

Fraţilor, la începutul lumii nu era nici moarte pe pământ, nici boală între oameni şi nici amarul scârbelor şi al necazurilor. Era deplină fericire. Însă prin obrăznicia strămoşilor noştri (Adam şi Eva) s-a făcut duşmănie între oameni şi Dumnezeu: s-a depărtat fericirea.

Atunci a venit şi moartea pe pământ, s-au ivit şi boli între oameni şi toate necazurile cari urmează până azi.

Timp de 50 de veacuri (aproape 5000 de ani), adică de la căderea lui Adam şi până la venirea Domnului, toţi oamenii mergeau după moarte la întunericul din iad, fie că erau drepţi, fie că erau păcătoşi, toţi la întunecare se sălăşuiau. Nimeni nu era în stare să-i scoată, nici credinţa lui Avraam, nici bunătăţile proorocilor şi ale drepţilor nu puteau acoperi paguba păcatului strămoşesc.

Jertfele care se aduceau lui Dumnezeu pentru păcate, nu erau în stare să răscumpere sufletele de la moarte. Osânda pe care a rostit-o Dumnezeu după greşeala lui Adam era: moartea veşnică pentru toţi oamenii.

După izgonirea strămoşilor din Rai, porţile fericirii s-au închis pentru totdeauna. Moartea şi iadul îi înghiţea pe toţi.

Trebuia ca omul să biruiască singur moartea, după cum el singur şi-a câştigat-o. Aşa s-ar fi cuvenit. Dar bietul om a ajuns rob al păcatului şi nu mai putea scăpa din ghiarele morţii. Numai cel străin de păcate putea să biruiască moartea şi să scoată pe om din legături. Însă toţi cei din Adam erau sub vina păcatului, toţi purtau pecetea osândirii strămoşilor, ca nişte robi ai morţii.

Dreptatea dumnezeiască cerea o jertfă fără prihană care să preţuiască atât cât preţuieşte viaţa tuturor oamenilor. Nimeni dintre oameni nu putea plăti preţul răscumpărării, chiar dacă ar fi avut toate bunătăţile. Pentru asta s-a pogorât Domnul la noi, s-a îmbrăcat în trup omenesc şi ne-a scos din robia morţii veşnice şi din legăturile blestemului.

Fiecare dintre noi ştie toate acestea, dar eu le amintesc aici ca să vedeţi că bunătăţile oamenilor n-au fost în stare să dezlege blestemul cel vechi şi nici să izbăvească sufletele.

Îndreptarea noastră şi izbăvirea de osândă am dobândit-o prin jertfa cea de pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos.

Deci, după cum n-au putut să scape de osândă toţi aleşii lui Dumnezeu din legea veche, cu toate bunătăţile lor, tot aşa nici noi cei de azi nu putem să ne mântuim prin faptele noastre, fără darul lui Dumnezeu. ***Întâi este sfântul dar şi pe urmă faptele noastre, care ajută la mântuire.***

Aceasta o spun din cauză că sunt mulţi dintre creştini şi mai ales dintre monahi, cari se bazează mai mult pe faptele lor şi mai puţin preţuiesc darul lui Dumnezeu. Când unii ca aceştia pătimesc vreo alunecare la patimi, sau când slăbesc cu trupul şi nu mai pot împlini faptele cele bune sau nevoinţele lor obişnuite, atunci se deznădăjduiesc de mântuire. Căci nădejea lor era la nevoinţele şi la bunătăţile lor, iar nu la mila lui Dumnezeu. Pentru ei, când s-a terminat voinicia trupului sau când au suferit vreo alunecare în păcate mari, atunci s-a terminat şi cu mântuirea (după socoteala lor).

Fraţilor şi surorilor, cari vă îndoiţi de mântuire, să vă întăriţi bine în minte că: De-ar face omul toate bunătăţile şi chiar de s-ar da şi la moarte pentru apărarea dreptăţii, însă fără darul cel sfânt al Domnului nu este mântuire.

"A Domnului este mântuirea şi peste norodul Său binecuvântarea Sa" (cum zice Proorocul David în Psalmi).

Şi iarăşi: ***De-ar săvârşi cineva toate răutăţile din lume, însă dacă nu-şi pierde nădejdea în Dumnezeu şi dacă aleargă la pocăinţă tot se mântuieşte.***

"Deşartă este mântuirea omului" zice Psalmistul, adică toată strădania omului este zadarnică fără ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare om este luptat de felurite păcate şi se răneşte de ele. Deci ***noi singuri, oricâte bunătăţi şi oricâte nevoinţe am face, nu suntem în stare să ne vindecăm şi să dobândim nevinovăţia. Darul lui Dumnezeu împlineşte toate lipsurile noastre şi ne vindecă spre mântuire.***

Nimeni dintre drept credincioşii creştini să nu se împuţineze la suflet încât să zică sau să cugete că nu mai este mântuire pentru el. Împuţinarea aceasta a sufletului şi îndoiala pentru mântuire vine de la vrăjmaş.

Şarpele care a îndemnat odinioară pe strămoşi să mănânce din rodul oprit şi nu vor muri niciodată, acum şi-a schimbat glasul şi le şopteşte la mulţi, zicând: "Zadarnic

mâncaţi pâinea vieţii” căci “nu mai este mântuire pentru voi!” Auziţi ce glas înşelător răsună astăzi?

Sfântul Prooroc David pricepea glasul acesta, pentru aceasta zice la Psalmul 3.2: ***“Mulţi zic sufletului meu: nu este mântuire întru Dumnezeul lui!”***

Dar el se întărea cu nădejdea în Dumnezeu, zicând: ***“Pentru ce eşti mâhnit suflete al meu şi pentru ce te tulburi? Nădăjduieşte spre Dumnezeu, mântuirea feţei mele şi Dumnezeul meu”*** (Psalmul 41).

Şi aceste cuvinte Proorocul le rosteşte de mai multe ori, arătând cu asta primejdia care vine din deznădejde. ***Citiţi cu băgare de seamă la Psaltire şi veţi vedea cât de întărit este împăratul David cu nădejdea mântuirii. El nu era nici botezat şi nici bucuria Învierii Domnului n-a cunoscut-o arătat, (ci numai în chip tainic), dar nădejdea mântuirii răsună în toţi psalmii lui.*** Afară de asta nici el n-a fost scutit de rănile păcatului, ba încă a pătimit cele mai grele răni (din preacurvie şi din ucidere). Dar nădejdea lui nu s-a împuţinat şi pentru asta s-a mântuit şi s-a sfinţit.

Socotiţi apoi că tâlharul cel credincios era în gura morţii cu sufletul împovărat de rele, dar nădejdea lui a rămas neclintită până la urmă. Căci de n-ar fi avut nădejde, atunci n-ar fi îndrăznit să zică: ***“Pomeneşte-mă Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta!”***

Cât de dureros este să vezi că mulţi din cei ce s-au îmbrăcat întru Hristos prin taina Sfântului Botez şi se împărtăşesc cu Pâinea Vieţii (adică cu Trupul Domnului), cu alte cuvinte când vezi pe cei chemaţi să moştenească Împărăţia Cerurilor că se deznădăjduiesc de mântuire! Mare durere pentru Sfânta Biserică, maica noastră duhovnicească, care se sileşte ca pe toţi să ne mântuiască!

Toţi Sfinţii Părinţi mărturisesc într-un glas că nici un păcat nu este aşa de vătămător, precum este păcatul deznădăjduirii, căci el e aproape ca şi lepădarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, fraţilor, să ne doară inima pentru păcatele noastre (căci prin ele am supărat pe Bunul Dumnezeu), dar întristarea noastră să fie totdeauna însoţită cu nădejdea în mila Părintelui Ceresc şi niciodată să nu avem îndoială de mântuire.

Obiceiul vrăjmaşului este să aducă în inimă frica cea dobitocească şi tulburare, ca prin asta să arunce pe om în deznădejde. Dar tu, frate creştine, chiar dacă L-ai vedea pe însuşi Domnul că îşi întoarce faţa Sa de către tine şi nu te mai socoteşte între oile Sale, tu nici atunci să nu te împuţinezi, ci roagă-te cu stăruinţă de El,

precum se ruga şi văduva cea necăjită către judecătorul nedreptăţii (cum spune la Sfânta Evanghelie) şi nu vei rămâne ruşinat.

Strigă cu îndrăzneală la gândurile cele otrăvite, cum striga şi Sfântul Prooroc David, zicând: ***"Domnul este luminarea mea şi mântuitorul meu, de cine mă voi teme?"*** şi apoi zi:

"Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt!"

Nădejdea celui căzut

"*Prin nădejde ne-am mântuit" zice Sfântul Apostol Pavel*

A întrebat un frate pe un bătrân zicând: "Părinte ce însemnează Proorocul prin cuvintele acestea: Nu este mântuire, întru Dumnezeul lui!".

Şi a zis bătrânul: Însemnează gândurile deznădăjduirii, cari vin de la draci la cel ce greşeşte şi zic: De acuma nu îţi este ţie mântuire întru Dumnezeu! Prin asta îl ispitesc de vrăjmaşi, ca să-l arunce întru deznădăjduire. Asupra lor trebuie să se lupte omul zicând: "Domnul este mântuirea mea şi El va scoate din cursă picioarele mele!"

***

Cred că le este cunoscută la toţi pilda cea din pateric cu fratele care cădea în păcatul desfrânării în toate zilele şi iarăşi în toate zilele îmblânzea pe Domnul prin pocăinţa lui cea cu multe lacrămi şi cu rugăciuni. Se pocăia şi iarăşi cădea în noroiul păcatului. Însă nu se deznădăjduia de mântuire niciodată. Deşi se arăta mincinos întru făgăduinţa lui, dar Prea Milostivul Dumnezeu nu se întorcea de către el, ci răbda fărădelegea fratelui şi aştepta întoarcerea lui. Şi această cădere a fratelui însoţită de mustrare a urmat vreme de 10 ani de zile şi mai mult. Desigur că vrajmaşul mântuirii s-ar fi bucurat să-l vadă pe frate că vine la deznădăjduire după atâtea căderi şi după atâtea făgăduinţe mincinoase. Se aştepta de asemenea, pizmaşul să vadă că şi Domnul se mânie şi nu-l mai primeşte pe cel care îşi calcă mereu făgăduinţa şi nu se îndreaptă. Însă cu părere de rău vede că nici Milostivul Dumnezeu nu se mânie, ci primeşte în toate zilele când se pocăieşte.

N-a mai putut suferi ucigaşul atâta răbdare, pe care o arăta Domnul către cel căzut. Pentru aceasta a început a striga către Sfânta Icoană a Domnului, zicând: O, ce este mie şi Ţie, Iisuse Hristoase? Milostivia Ta cea nemăsusată mă biruieşte şi mă surpă, pentru că primeşti pe acest curvar, care se arată mincinos în toate zilele înaintea Ta, defăimând stăpânirea Ta! Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi şi suferi? Şi multe zicând şi iuţindu-se balaurul a tăcut.

Atunci s-a făcut glas ca de la Sfântul Jertfelnic, zicând: "O, balaure prea viclene şi pierzătorule, nu te-ai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit lumea? Ci încă te sileşti să răpeşti şi să înghiţi pe cel care a venit la mila Mea cea nespusă?

Oare ai tu atâtea greşale ca să le pui în cumpănă şi să tragă întocmai cu Sângele cel scump, carele l-am vărsat pe Cruce pentru dânsul?

Iată Junghierea Mea şi moartea au afundat (adică au biruit) fărădelegile lui! Însă tu când vine el la păcat, nu-l goneşti pe el, ci îl primeşti cu bucurie, nădăjduind că-l vei dobândi pe el şi Eu oare nu-l voi ierta pe el, oare nu-l voi milui, Eu cel atât de milostiv şi iubitor de oameni? Carele am poruncit verhovnicului Meu Petru Apostolului, ca să ierte celui care greşeşte în fiecare zi până la şaptezeci de ori câte şapte? Aşa cu adevărat (îl voi ierta) că de vreme ce aleargă la Mine, nu mă voi întoarce de către el, până ce îl voi moşteni. Că pentru păcătoşi, Eu m-am răstignit şi prea curatele Mele palme pentru dânşii le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să alerge şi să se mântuiască. Că de către nimenea Eu nu mă întorc, pe nimenea nu gonesc; măcar deşi de nenumărate ori într-o zi de va greşi şi de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieşi afară scârbit. Că Eu nu am venit să chem pe cei drepţi la pocăinţă, ci pe cei păcătoşi!"

Şi făcându-se glasul acesta sta diavolul tremurând şi neputând să fugă.

Şi iarăşi s-a făcut glas, zicând: "Ascultă amăgitorule pentru cele ce zici că sunt nedrept, că Eu către toţi sunt drept. Că în ceea ce aflu pe cineva, întru aceea îl judec. Deci iată pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele şi biruitor peste tine arătându-te. Îl voi lua deci pe el şi voi mântui sufletul lui, pentru că nu s-au deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu vezi cinstea lui, crapă de zavistia ta şi ruşinează-te!"

Deci stând fratele cu faţa în jos şi tânguindu-se şi-a dat duhul. Şi îndată urgie mare venind ca focul, a căzut peste satana şi l-a mistuit pe el.

De aice să cunoaştem, fraţilor, milostivirea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea nemăsurată şi niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră.

"Îndrăzniţi că Eu am biruit lumea" (zice Domnul în Sfânta Evanghelie) şi Sfântul Apostol în cartea sa către Romani zice: "Prin nădejde ne-am mântuit şi dacă Dumnezeu este pentru noi, cine ne poate fi împotrivă? … Căci câte s-au scris mai înainte, spre învăţătura noastră s-au scris, ca prin răbdarea şi prin mângâierea ce ne-o dau Scripturile să ne păstrăm nădejdea… şi Dumnezeul nădejdei să vă umple de toată bucuria şi pacea prin credinţă, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă îmbogăţiţi întru nădejde. Amin". (din cartea către Romani a Sfântului Pavel).

Motivele care ne duc la patima deznădejdei

Însemnare: Să nu mire pe nimeni că eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta şi cele mai multe crime – despre care aflăm din ziare – sunt urmările deznădejdii.

Nu este nici o patimă din care vrăjmaşul să aibă atâta câştig, precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile şi lepădările de credinţă.

Iar dacă unii deznădăjduiţi nu se omoară singuri trupeşte (adică nu se sinucid) aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufleteşte sunt morţi înainte de mormânt. Căci deznădejdea este moartea duhovnicească, de vreme ce omul îşi întoarce faţa de către ajutorul lui Dumnezeu şi se dă în stăpânirea celui rău.

"Cel care deznădăjduieşte îşi ucide singur sufletul său!" zice Sfântul Ioan Scărarul în cuvântul 5 pentru Pocăinţă. Toate păcatele aduc dușmănie între om şi Dumnezeu. Sunt însă unele păcate mai grele, care se cheamă păcate de moarte şi anume: mândria, iubirea de arginţi, zavistia, curvia, lăcomia pântecului, mânia şi trândăvia. Acestea se cheamă păcate de moarte, pentru că sunt împotriva celor două porunci din Sfânta Evanghelie (a iubi pe Dumnezeu şi pe aproapele) şi ele pricinuiesc moartea sufletului, adică osânda veşnică. Din acestea şapte odrăslesc toate celelalte păcate.

Însă milostivul Dumnezeu a pus la îndemâna omului taina Pocăinţei prin care se poate vindeca sufleteşte, oricât de păcătos ar fi el.

Vrăjmaşul mântuirii a mai născocit o răutate, care nu are vindecare şi aceasta este patima deznădăjduirii.

Deşi păcatele amintite mai sus se cheamă păcate de moarte, totul se iartă prin pocăinţă curată. ***Numai păcatul deznădăjduirii, când stăpâneşte pe om, nu are vindecare, căci deznădăjduirea este însăşi părăsirea pocăinţei şi întoarcerea de către mila lui Dumnezeu.***

Pentru aceasta Soborul al şaptelea de la Niceea a hotărât că numai păcatele cele nepocăite sunt spre moarte. Deci putem spune că numai acolo unde se cuibăreşte deznădăjduirea, nu mai este vindecare şi nici iertare. ***Să ne înfricoşăm de răutatea aceasta şi să fugim de ea ca de veninul şarpelui, căci ea este lepădarea darului sfânt şi defăimarea milostivirii celei nemăsurate a lui Dumnezeu.***
Mulţi dintre credincioşii creştini, care se adapă cu mustul deşertăciunii lumeşti, îşi dau seama de primejdia sufletească în care se află şi doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a şters din "Condica lui Dumnezeu" şi orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Socotesc că prea mult s-au abătut din calea Sfintelor Porunci şi pentru aceasta, Dumnezeu nu-i mai primeşte. Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii şi sunt asemenea unor răniţi, cari nu mai primesc nici o doctorie spre vindecare, iar ranele lor se cangrenează şi putrezesc.

Slăbănogirea aceasta sufletească (cu îndoială şi deznădejde) vine şi la mulţi credincioşi, care au hrană pentru suflet precum şi liman prielnic de mântuire, dar nu ştiu să le preţuiască.

Şi anume sunt unii cari au cunoscut deşertăciunea vieţii, s-au trezit din somnul păcatului şi au luat drumul pocăinţei.

Dar pricepând ei cât de mult sunt datori lui Dumnezeu pentru păcatele lor şi văzând că nu pot împlini canonul pocăinţei aşa cum se cuvine, încep să se împuţineze la suflet şi pierd nădejdea mântuirii. Sunt însă şi unele persoane cari s-au păzit de viermele stricăciunii lumeşti, au destule cunoştinţe duhovniceşti, însă au o oarecare împuţinare de suflet şi îndoială pentru mântuirea lor.

Cercând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că ***împuţinarea de suflet şi deznădejdea se ivesc din următoarele motive:***
1. Înainte de toate şi la cei mai mulţi este lipsa de povăţuitori duhovniceşti, apoi,
2.Necunoştinţa Sfintelor Scripturi pentru care ne robesc părerile greşite şi înţelepciunea minţii, (mai degraba 'înşelăciunea', vezi nota de mai jos)

3.Vătămarea dreptei credinţe când facem prieteşug cu ereticii, cu masonii şi comuniştii,
4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti şi nesimţirea) fără căinţă,
5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunsuri sau cu pricinuiri),
6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştim că nu suntem în regulă şi ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor),
7. Când suntem stăpâniţi de mândrie şi nu ne plecăm spre vindecare,
8. Când am căzut sub legătură cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot şi nu căutăm dezlegare de la slujitorul pe care l-am scârbit,
9 . Când am făcut vreo nedreptate mare (prin furtişag sau prin clevetire şi nu căutăm a repara greşala, împărtăşindu-ne neîmpăcaţi),
10. Când ne lăsăm robiţi de întristare peste măsură, căci această întristare este însăşi deznădejde,
11. Când din zavistie hulim Sfânta Credinţă, ori numele lui Dumnezeu ori persoanele sfinţite,
12. Când blestemăm (pe noi sau pe alţii) şi ne jurăm fără socoteală şi nu căutăm vindecare.

Înfrângerea duhului meu

Părinţii mei nu mai sunt în viaţă,
Prietenii m-au părăsit,
În luncă nu mai văd verdeaţă,
Iar eu acum sunt obosit.
Iordanul pare mai departe
Zăduhul zilei mult mai greu
Şi simt încetul cum se-mparte
Tăria sufletului meu !

De-o parte sunt dorinţi deşarte
Cu tabără de năzuinţi,
Iar frica morţii-n altă parte
Îi numai arme până-n dinţi.

O luptă mare se porneşte
Şi multe gânduri se răpun,
Iar frica morţii biruieşte
Şi “inamicii” se supun …

Imnul credinţei

O, Pravoslavnică credinţă,
Tăria sufletului meu,
Prin tine mi s-a dat putinţă
Să caut către Dumnezeu!
Când sufletul se alăptează
Cu darul tău dumnezeiesc,
Durerea mea se alinează
Şi scârbele se potolesc.

Când valurile ameninţă
Ca să scufunde “luntrea mea”,
În tine sfânta mea credinţă,
Mă sprijinesc de-a pururea.

Iar când din multă slăbiciune
Greşesc Celui ce m-a zidit,
Îmi dai curaj la Rugăciune,
Să nu fiu deznădăjduit.

În viaţa asta necăjită,
Cu tine eu mă întăresc,
Credinţa mea blagoslovită,
Odorule dumnezeiesc!

Atunci când vreau să mă doboare
Vrăjmaşii cei neîmpăcaţi,
La tine eu găsesc scăpare
Şi ei rămân prea ruşinaţi.

Iar la sfârşitul vieţii mele,
Nădăjduiesc că şi atunci
Adăposti-mă-vei de rele
Şi de înfricoşate munci.

Pogorământul lui Iosaf, duhovnicul de la Sfântul Sava pe malul Iordanului

Într-o zi de primăvară
Jos în luncă la Iordan
Se plimba un om cu barbă
În costum european.

Se ştia că-n vremea veche
Lunca după sărbători,
Totdeauna era plină
De streini Închinători.

Câte unul mai în vârstă
Când era a se scălda,
- Ca să fie mai în voie -
De la cârd se retrăgea.

Pentru asta şi streinul
Despre care am pomenit,
Cu plimbarea lui răsleaţă
Nu da loc de bănuit.

Dar un cuvios Duhovnic
Care-n preajmă se afla
Bănuia ceva la dânsul
După felul cum umbla:

Mersul nu era plimbare,
Chipul lui neliniştit,

Se vedea după mişcare
Omul desnădăjduit.

S-a apropiat de dânsul
Cu blândeţe şi i-a zis:
“Fiule, pentru scăldare
Locul nu este deschis!

Vino mai la deal oleacă
Unde malul e mai jos,
Locul unde eşti se surpă,
Poate fi primejdios!”

- Lasă-mă, Părinte-n pace!
A răspuns el necăjit,
Îi mai trebuie scăldare
Unui suflet osândit?

“Fiule, îi zice iarăşi
Omul cel duhovnicesc,
Nu te ruşina de mine,
Eu sunt doctor sufletesc!

Dacă ai ceva pe suflet
Spune, nu ţinea mocnit,
Eu de asta sunt duhovnic,
Să alin pe cel scârbit!”

Chipul blând şi vocea caldă
A cinstitului bătrân
I-au făcut încurajare
Spovedindu-se puţin:

Vai de capul meu, părinte,
Sunt un om nenorocit,
Nu mai este pentru mine
Cale pentru mântuit!

Sunt canonisit din ţară
Ca să nu mă-mpărtăşesc

Până ce voi fi aproape
Gata să mă săvârşesc.

Scârba asta nu mă lasă
Nici decum să mă alin
Şi la Locurile Sfinte
Asta m-a făcut să vin.

Auzeam vorbind pe unii
Că făcându-mă “Hagiu”,
Deslegării de păcate
Vrednic aş putea să fiu.

Dar venind în Palestina
Toţi duhovnicii mi-au zis
Că nu este pogorâre
(După cum se află scris).

Mers-am şi la Patriarhul,
Poate el m-ar deslega,
Dar mi-a spus acelaşi lucru
Şi Prea Fericirea Sa.

Când îi văd pe toţi “Hagii”
Că se-mpărtăşesc mereu,
Mă socot că eu sunt singur
Lepădat de Dumnezeu.

Pentru asta am în minte
Să-mi fac seamă în Iordan
Căci de-acuma pentru mine
Nu mai este alt liman!

Auzind bătrânul asta
A văzut că-i disperat;
Apucându-l deci de mână
Leacul următor i-a dat:

“Mâine fac eu Leturghie
Vreau să te împărtăşesc,

Iar păcatul tău de moarte
Eu de-acum îl ispăşesc!

A simţit în clipa ceeia
Omul desnădăjduit
Că s-a uşurat la suflet,
Chipul i s-a veselit.

Îi părea că răsărise
Soarele abia atunci
Şi o mână nevăzută
Îl scăpase de la munci.

Lăcrimând de bucurie,
În genunchi el a căzut
Şi i-a sărutat sandalii
Încărcaţi atunci de lut!

“Întunericul din suflet
Astăzi mi l-ai risipit,
Să-ţi rămâie (zice omul)
Numele blagoslovit!

Pentru mine Iadul gata,
Astăzi aştepta deschis,
Iar Sfinţia ta, Părinte,
Calea morţii mi-ai închis!”

Au rămas în noaptea ceea
Împreună priveghind
Şi făcând la ziuă slujbă,
Pe hagiu el l-a grijit!

Cugetări smerite

I. Trezirea sufletului

Suflete al meu smerit
Pentru orice dăruiri,
Domnului mai înainte
Să-i aducem mulţumiri.

El pe inimă o mişcă
Celui binefăcător;
De la Domnul izvoreşte
Orice semne de-ajutor!

De lucrezi ceva bine,
nu te înălţa în gând,
Că nu este bunătate,
fără darul Lui cel Sfânt!

Iar de vezi pe cei potrivnici,
că dau dosul ruşinaţi,
Nu te semeţi degeaba,
că de sus au fost mânaţi!

Totdeauna la culcare
“Slavă dă lui Dumnezeu”
Să ajungi sfârşitul zilei,
izbăvindu-te de rău!

Când te scoli dă slavă iarăşi
Că din mila Lui cerească
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ţi-a dăruit sculare.

Când te-apuci de Rugăciune
Cere mai întâi de Sus
Ca să-ţi dea trezirea minţii
Domnul nostru Iisus!

La mâncare zi cu duhul:
Mulţumesc Ceresc Părinte
Pentru apa cu văzduhul
Şi aceste daruri sfinte!

Dacă eşti lovit de boală,
cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul,
Doctorului Sfânt din veac.

II Veşnicia sufletului

Suflete, scânteie sfântă
A soarelui celui gândit,
Odor nepreţuit al lumii
Şi Îngerilor preacinstit.

Eşti duh din Duhul cel de viaţă
Suflat de Unul Dumnezeu
Şi rânduit să fii de-a pururi
Cu Dânsul, suflete al meu.

Făptura toată cea văzută şi
Raiul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine,
o, suflete, viaţa mea!

De-aş fi lipsit de toate-n lume,
nimica nu voi pierde eu,
Căci toate nu-s aşa de scumpe,

ca tine, suflete al meu.

Dar (vai) lipsindu-mă de tine,
atuncea toate le-am pierdut
Şi slava cea gătită-n ceruri,
şi orice bine am avut.

Răscumpărat de la osândă
Cu sângele dumnezeiesc,
Tu eşti chemat să fii mireasă,
A “Mirelui celui Ceresc”!

Cu amanetul cel de taină
Încredinţat de la Botez,
Vei fi chemat în ziua “Nunţii”
La El să te înfăţişezi!

Păzeşte mai ales credinţa
Cu tainele ce are ea,
Cercându-ţi zilnic conştiinţa
Să nu te mustre cu ceva!

Va trece cerul şi pământul,
iar tu vei rămânea mereu,
Căci eşti cu darul nemuririi,
smerite suflete al meu!

III. Pe drumul crucii

Doamne,când mă gândesc în urmă
La trecutul vieţii mele,
Văd că nimeni dintre oameni
Nu m-a întrecut în rele!

Iar pe darurile Tale
Când le socotesc mai bine
Văd că Tu pe nimeni altul
Nu l-ai miluit ca mine!

După socoteala asta,

ar urma să iau ca plată:
Cea mai groaznică pedeapsă,
care s-a văzut vreodată!

Însă Tu prea Milostive,
mă aştepţi răbdând mereu
Patimile urâcioase
ale sufletului meu!

Îndelunga Ta răbdare
îmi aduce umilinţă,
Căci aştepţi să fac vreo roadă
vrednică de pocăinţă.

Nu m-a înghiţit pământul,
Nici cu foc nu m-a pierdut,
Dând soroc la ispăşire
Trupul celui de lut.

Doamne, mai aşteaptă Doamne,
În mormânt să nu arunci
Viaţa cea nepocăită,
Nici la veşnicele munci!

După cum la Iezechia
Anii vieţii i-ai sporit
Şi pe Manasi de muncă
Minunat l-ai izbăvit.

Varsă şi spre mine mila,
Dumnezeul meu Prea Sfânt,
Ca să Te slăvesc de-a pururi
şi dincolo de mormânt.

IV. Pe drumul crucii mele

De ce te tulburi duhul meu
Şi mai ai a te mâhni?
Nădăjduieşte-n Dumnezeu,
La El mă voi mărturisi.

Te-ai depărtat de faţa Lui,
Dar El te cheamă aşteptând
Să vii în casa Tatălui
Pe drumul Crucii apucând.

De ce rămâi pe gânduri laş,
nu ştii pe unde s-a oprit?
Întreabă astăzi pe sutaş
şi el va spune negreşit!

Opritu-s-a de-atâtea ori,
de câte ceasuri sunt în zi
Să vadă cari următori.
pe drumul Crucii vor veni.

Apoi văzând că nu mai vii,
Te-a aşteptat pe Cruce, sus,
Dar (zăbovind tu) jidovii
oţet şi fiere I-au adus!

Pe stânca Sfântului Calvar
Aşteaptă tainic El, mereu,
Şi iarăşi (ca şi la Tâlhar)
Ţi-ar zice, suflete al meu:

Tu stai la foc acum cu Petru,
Şi când te-ntreabă cine eşti,
Te prinde frica de “Sinedru”
Şi pe Stăpân tăgăduieşti!

De nu tăgăduieşti cu graiul,
tăgăduieşti prin fapta rea
Căci după cum îţi este traiul,
aşa va fi credinţa ta!

Deci ieşi din curtea răsfăţării
şi plângi ca Petru cu amar
Ca Dumnezeul Îndurării
să-ţi înnoiască sfântul dar!

Cugetări smerite (altă variantă)

I.
Suflete al meu smerite,
Adă – mai întâi de toate -
Prea mărire Celui veşnic
Pentru orice bunătate.

De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălţa în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt.

Totdeauna, la culcare,
Slavă dă lui Dumnezeu,
C-ai ajuns sfârşitul zilei,
Izbăvindu-te de rău.

Când te scoli dă slavă iarăşi
Că din mila lui cea mare,
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ţi-a dăruit sculare.

La mâncare zi cu duhul:
“Mulţumesc, Ceresc Părinte,
Pentru apa şi văzduhul
Şi aceste daruri “sfinte”!

Dacă eşti lovit de boală
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul
“Doctorului Sfânt din veac”.

Iar când eşti în prigonire,
Mulţumeşte bucuros
Că mergând pe “calea strâmtă”,
Calci pe “urma lui Hristos”.

(Altă variantă)

II.
Precum încet se trece
Făclia de la sfeşnic,
Aşa se trece viaţa
Şi vine somnul veşnic.

Să cugetăm adesea
La tainele “ieşirii”
Ca să scăpăm de frică
În ceasul “despărţirii”.

Să pomenim cu lacrimi
Pe cei ce-au răposat,
Căci pentru noi se roagă
Şi ei neîncetat.

Să ştim întotdeauna
Că fără sfântul dar,
Comorile din lume
Sunt toate în zadar.

Nădejdea să ne fie
La “Cel fără de ani”,
Iar nu la mintea noastră,
La slavă sau la bani.

Nevrednicia noastră
S-o punem mai prejos

Decât vinovăţia
Celui mai păcătos.

În toate să ne fie
Credinţa ca un cheag
Şi dragostea curată
Al vieţii noastre steag.

Să nu lăsăm în minte
Vreun cuget duşmănos,
Ci să urmăm iertării
Şi păcii lui Hristos.

notă: *versurile din partea II apar şi pe un desen, dieta sufletească*

DIETA SUFLETEASCĂ

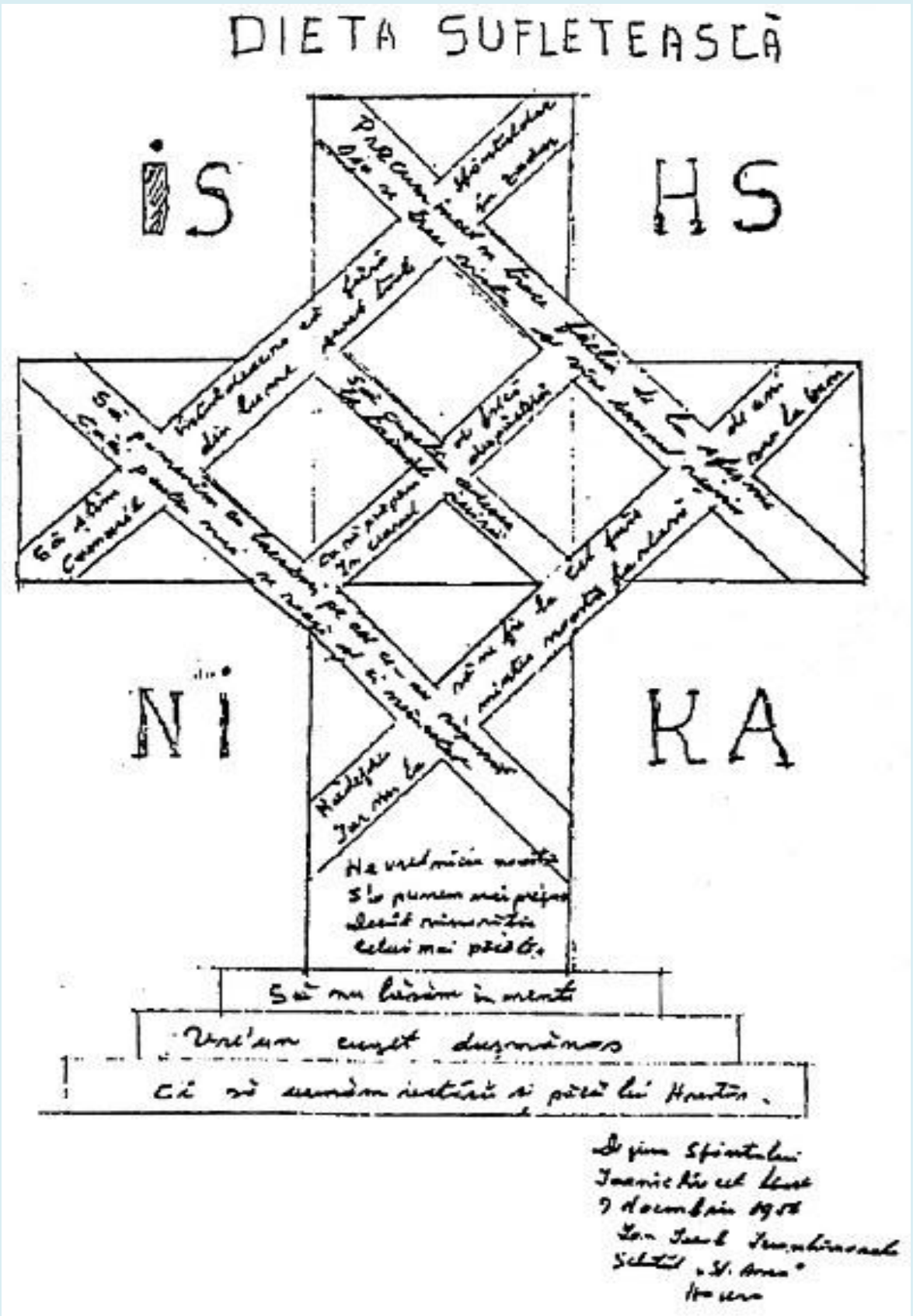

Stânci în calea vieţii

Din muntele din faţă
Se rup bucăţi de stânci
Şi cad, sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

Adeseori acestea,
Când sunt călătorind,
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

Asemenea şi omul,
Piezându-şi rostul său
De multe ori atrage
Pe alţii către rău.

De zgomotul cel mare
Al apelor la Schit
S-a tulburat pustia
Cu munţii de granit.

O stâncă mai bătrână
Lăsându-se de sus,
În calea repejunii
Ca stavilă s-a pus.

De-atunci ca prin minune

Pârâul s-a smerit
Şi nu mai face zgomot
Când trece pe la schit.

Căci neputând să calce
Grumazul vechii stânci
Se pleacă pe sub dânsa
Târându-se pe brânci.

Şi-n calea vieţii noastre
Sloboade Dumnezeu
Necazuri şi ispite
Să ne smerim mereu!

Însemnare: *Am scris această poezie în amintirea zilei când a căzut o coastă de stâncă din spatele chiliei mele, în ajunul zămislirii Sfintei Ana (8 decembrie 1955), când s-a stârnit şi revoluţia faraonilor roşii.*

Trebuie să menţionez însă că pârâul când era mic nu făcea zgomot, dar când a devenit mare, a deschis mare gâlceavă cu stânca din cale, care a căzut de sus.

La patronul mitropolitului Iacob Stamate, al Moldovei

Într-o sală îmbrăcată
Cu icoane şi cu flori
Ospătează feţe-alese
De Ierarhi şi dregători.

Iar în capul mesei şade
Bucuros Mitropolitul
Cel iubit de tot norodul
Iacob îmbunătăţitul.

Este ziua lui cinstită
Şi de asta – negreşit -
Cele mai alese feţe
Din Moldova au venit.

Închinând mesenii veseli
La pahare de vin vechi
Un diacon îi şopteşte
Lui vlădica la urechi:

“Să mă ierţi Prea Sfinţite,
O bătrână de la ţară
Ar dori ca să te vadă
Şi de mult aşteaptă-afară”.

Întru inima lui mare
Şi cu nobilă simţire
Se trezeşte dintr-odată,
O duioasă presimţire!

Şi privind pe geam, la poartă,
Ca să se încredinţeze,
A zâmbit cu duioşie,
Începând să lăcrimeze.

Toţi se uită cu mirare,
Neînţelegând de fel
Când el spune la Diacon
S-o aducă către el.

Fără multă zăbovire
S-a ivit o bătrânică
În costumul de la munte;
Cu opinci şi cu sarică.

Gârbovă, cu traist-n spate,
Ea păşeşte cam agale,
Sârguindu-se să calce
Tot pe-alăturea de ţoale!

Ajungând lângă Vlădica,
Dânsul s-a sculat grăbit
Şi primind-o i-a dat locul
Cel din dreapta – mai cinstit.

“Iaca, Mamă, (zice dânsa)
Am ştiut că ai patron
Şi-am venit pe jos de-acasă
Să-ţi aduc un mic “plocon”.

“Uite colo brânzişoară
De la noi, de la obcină
Şi prea multă sănătate
Cei de-acasă îţi închină”!
Toţi se uită cu mirare

La Înaltul Prea Sfinţit
Parcă vrând ca să-l întrebe
Despre babă, ce-a păţit!

Pricepând a lor mirare,
El cu chipul zâmbitor
Şi cu buze tremurânde
A rostit către sobor:

Preacinstiţilor mei oaspeţi!
Nu vă mai miraţi aşa!
Iată, bătrânica asta
Este însăşi maica mea!

Dacă astăzi sunt la cinste,
Asta-i datorită ei,
De la dânsa am eu viaţa
Şi smeritul obicei.

Ea m-a legănat pe braţe
Şi la piept m-a alăptat
Ea mi-a dat povaţă,
Crezul ea m-a învăţat.

Respectaţi sarica asta
Care vine de la oi
Datorită ei sunt astăzi
Ca Păstor ales de voi.

Astăzi eu împart cu dânsa
Cinstea mea cuviincios
Şi vă rog gustaţi cu toţii
Din smeritul ei “prinos”!

Deci vorbind aşa Vlădica
Face semn la omul său
Ca să dea la fiecare
“Caşcaval de la Rarău”.

Aceste versuri le-am alcătuit într-o vreme fiind mişcat adânc. Din citirea vieţii lui smerite şi pline de sfinţenie. Din viaţa acestui mare Ierarh al Moldovei se vede cum cinsteşte Dumnezeu pe ce i smeriţi, care cinstesc pe mama lor. Mitropolitul Iacob Stamate a fost fiu de mocan (adică cioban de la munte) şi nu se sfia de mama lui când venea la Palatul mitropolitan din Iaşi.

Cuvântul 1

Scara pe care se suie sufletul la Cer; cu vămile văzduhului care cercetează faptele sufletului.

Au venit odată şapte fraţi de la Alexandria la ava Macarie, ispitindu-l pe el, şi au zis: “Spune-ne nouă, părinte, cum să ne mântuim?”.

Iar bătrânul suspinând, a zis: “O, fraţilor, fiecare din noi ştie cum să se mântuiască, dar nu voim să ne mântuim”.

Iar ei au zis către dânsul: “Foarte voim să ne mântuim dar nu ne lasă gândurile cele rele. Ce dar vom face?”.

Iar bătrânul a răspuns: “De sunteţi monahi (adică singuratici), ce căutaţi cu mirenii? Sau pentru ce vă apropiaţi unde petrece mirean? Cei ce s-au lepădat de lume şi s-au îmbrăcat în cinul cel sfânt, şi petrec între mireni se amăgesc pe sine. Că în zadar este toată osteneala lor şi departe sunt de frica lui Dumnezeu. Că de la mireni nimic alta nu dobândim decât odihnă trupească. Şi unde este odihnă trupească, acolo frica lui Dumnezeu nu poate locui, mai vârtos în monah, că monahului pentru aceasta i se zice monah, adică singuratic, pentru că noaptea şi ziua vorbeşte cu Dumnezeu şi cugetă numai cele ce sunt ale Lui, trăind pe pământ. Iar monahul cel ce petrece cu mirenii şi zăboveşte cu dânşii mai mult decât o zi, sau cel mult două, şi aceasta pentru trebuinţa de nevoie şi pentru că nu poate să

trăiască în alt fel, adică să-şi vândă lucrul mâinilor sale şi să cumpere cele spre trebuinţa sa, trebuie să se întoarcă de grabă şi să se pocăiască lui Dumnezeu curat pentru acea una sau două zile care le-a făcut în lume pentru nevoia firii.

Cel ce nu face aşa, ci adeseori merge la mireni, nesilindu-l vreo nevoie, sau zăboveşte împreună cu ei, nu este cu adevărat monah, nici se va folosi cândva, ci mai vârtos va dobândi din petrecerea cea cu mirenii acestea: la început când se apropie de ei, îşi înfrânează limba, posteşte şi se smereşte. Până ce se va face cunoscut şi va ieşi vestea lui, că cutare monah este robul lui Dumnezeu. Îndată Satana pune în mintea mirenilor să-i aducă lui toată trebuinţa de vin şi de untdelemn, de aur şi de tot felul, zicând pentru dânsul: sfântul, sfântul. Iar el auzind cuvântul acela, "sfântul", se trufeşte smeritul şi începe să şadă cu ei, mâncând, bând şi odihnindu-se. Şi la cântarea din psalmi sculându-se îşi înalţă glasul ca să zică mirenii, că cutare monah cântă şi priveghează, şi să-l laude. Şi când aude laude mai mult se trufeşte şi se înalţă. Şi atunci se duce de la el cu totul smerenia.

De îi va zice cineva vreun cuvânt aspru, el răspunde mai aspru. Şi de slava deşartă, creşte întru el.

Încă şi pofta mai tare se aprinde în el, văzând adeseori muieri şi copii şi auzind cuvinte lumeşti. Pentru aceia şi preacurveşte în toate zilele şi nu simte. Că zice: tot cel ce caută la muiere spre a o pofti, iată au preacurvit cu dânsa pentru inima sa.

Apoi se ispiteşte să adune cele de trebuinţă peste an, pentru sine şi pentru cei ce vin la el. Şi din această pricină adună aur şi argint. Deci nu încetează să adauge la răutăţile sale până ce dracii îl vor amăgi desăvârşit, depărtându-l de Dumnezeu şi aruncându-l în prăpastia iubirii de argint. Căci iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăţilor, precum a zis Apostolul: şi pe cât este de departe cerul de pământ, atât este de departe monahul cel iubitor de argint de slava lui Dumnezeu.

Monahul cel ce întâmpină vorbe lumeşti, de multe rugăciuni ale Sfinţilor Părinţi, cu adevărat are trebuinţă, de vor putea puţin să-l folosească; că celui ce se aruncă pe sine la moarte, cine îi va ajuta? ***Nu-l auzim pe Sfântul Apostol Ioan zicând: "Nu iubiţi lumea, nici cele din lume; de iubeşte cineva lumea, dragostea lui Dumnezeu nu este întru el".***

Şi pe Sfântul Apostol Iacob, fratele Domnului, îl auzim grăind: "De i se pare cuiva că este prieten lumii, vrăjmaş lui Dumnezeu se face. Că dragostea lumii acesteia este vrajbă către Dumnezeu".

Să fugim, fraţilor, de lume, precum fuge cineva de şarpe, că acela ce se muşcă de şarpe sau moare, sau abia se face sănătos.

De folos ne este să avem un război, şi nu multe şi nenumărate. Spuneţi fraţilor: părinţii noştri unde au dobândit faptele bune, în lume sau în pustie? Arătat că în pustia cea neumblată de mireni.

Iar noi de suntem în lume, cum vom putea să dobândim fapta bună? Că de nu vom fi flămânzi şi nu vom înseta şi nu ne vom depărta de materiile lumii, şi nu vom muri la toate nevoile trupului, cum vom fi vii cu sufletul? Cum vom dobândi Împărăţia Cerurilor?

Că ostaşul de nu se va lupta la război, şi de va birui şi după aceea va da şi bani, nu se învredniceşte de cinste. Iar noi mâncând, bând şi între mireni petrecând, între care am şi fost şi mai înainte, cum ne vom învrednici de Împărăţia Cerurilor?

Monahul cel ce are aur, argint sau materii, acela nu crede că Dumnezeu, cel ce hrăneşte şi fiarele şi chiţii cei din mare, poate să-l hrănească şi pe el. Dacă prin urmare nu credem că poate să ne dea nouă pâine, atunci nici împărăţia Lui nu poate să ne-o dea. Şi la ce ne ostenim noi?

Spuneţi-mi, fraţilor: îngerii în cer aur şi argint grămădesc sau slava lui Dumnezeu? Şi noi pentru ce ne-am depărtat de lume? Ca iarăşi bani să adunăm sau ca să ne facem îngeri? Au nu ştiţi că acea ceată ce a căzut din cer se împlineşte din monahi? Că aceasta însemnează chipul nostru, îngeresc de toţi numindu-se.

Cuvântul 2 - Cum că nu se cade să râvnim bunătăţile privind spre slava deşartă

De slava deşartă se cuvine foarte să fugim; ea nu ne depărtează de osteneli mai înainte de a ne osteni, ci după osteneli, de cununi ne jefuieşte vrăjmaşa mântuirii noastre cea cu anevoie de prins; ea îşi întăreşte pândirile cele asupra noastră lângă bolţile cele cereşti, şi se sileşte să surpe bunătăţile cele ce şi-au întins ramurile până la ceruri.

Căci când va vedea pe neguţătorul bunei credinţe că şi-a umplut corabia minţii cu poverile de multe feluri ale faptelor bune, atunci slava deşartă pornindu-şi furtuna sa, se nevoieşte să răstoarne şi să înece corabia.

Că mintea înotătorului celui de sus plecându-se să privească spre slavele omeneşti, toată bogăţia sufletului de năpraznă a risipit-o, şi temeliile faptelor bune târându-le la pământ, ostenelile cele întinse până la cer le-a surpat, fiindcă a făcut să se ceară plata cea pentru osteneli de la oameni, deşi trebuia numai la Dumnezeu să o căutăm şi Lui să-i păstrăm isprăvile noastre şi numai de la El să luăm cele după vrednicie.

Iar noi pentru că am ales mai mult a lucra pentru oameni, adică pentru slava lor, de la dânşii cerând plata cea deşartă a laudei, în loc de a ne sârgui pentru Dumnezeu, pentru aceea cu cuviinţă şi cu dreptate cădem din Dumnezeieştile răsplătiri.

Fiindcă nu pentru Dumnezeu ne ostenim, ci oamenilor ne-am făcut argaţi, de la cari şi paguba plăţilor în loc de plăţi luând, ce vom mai cere de la Dumnezeu căruia

nimic nu am voit să-i lucrăm? Şi cum aceasta este adevărat, ascultă sfinţita Evanghelie: ***"Amin zic vouă că-şi ia plata sa".***
Să fugim dar de vorbă deşartă, de jefuitorul cel dulce al duhovniceştii bogăţii, de potrivnicul cel plăcut al sufletelor noastre, de molia faptelor bune care cu drag jefuieşte bunătăţile noastre, care pe otrava înşelării sale a ascuns-o cu miere şi dă minţilor omeneşti paharul cel de pieire ca, precum socotesc, fără de saţiu să se înfrunte din patima aceasta. Pentru că dulce lucru este celor neiscusiţi slava cea omenească.

Şi în alt chip încă şi din judecata cea dreaptă îi fac să greşească lesne pe cei prinşi de această patimă, căci cel ce pofteşte această slavă, judecăţile sale le strică şi aceea o socoteşte că e cinstită care se va lăuda de cei ce s-ar întâmpla, încât slava deşartă este nu numai stricătoare a faptelor bune, ci şi povăţuitoare a celor rele.

Pentru aceasta, trebuie ca numai la dreapta socoteală privind şi la Dumnezeu îndreptătorul dreptei socoteli, pe acea cale să călătorim pe care Dumnezeu ne-o va arăta. Şi măcar de va lăuda cineva o cale ca aceasta, să nu socotim mare lucru lauda (numai către Lăudătorul cel de sus privind), ci numai să ne bucurăm împreună cu ei pentru drepta judecată a celor bune.

Şi dacă alţii defaimă această cale, nicidecum să ne dăm înapoi, ci să-i ticăloşim pe aceia cari sunt lipsiţi de dreapta judecată şi pătimesc întunericul minţii cel prea cumplit.

Despre folosul bolii şi felul cum se înţelege boala trupească

În Lafsaiconul Sfântului Munte găsim următoarea povestire scrisă de monahul Atanasie, doctorul de la Mânăstirea Lavra:

Aproape de Mânăstirea Lavra, în părţile Viglei, se află o chilie cu hramul Sfinţilor "Trei Coconi". Acolo petreceau în linişte trei pustnici şi anume stareţul Anania împreună cu ieromonahii Azaria şi Daniil. Rucodelia lor era zugrăvitul icoanelor pe marmură.

Unul dintre ei, anume ieromonahul Azaria, a dat în damblagire (paralizie) cu dureri nesuferite la toate încheieturile. Aceasta a durat 12 ani de zile. După aceşti 12 ani de suferinţă, au încetat durerile şi a rămas numai cu o damblagire până la moarte.

În timp de 16 ani, cât a durat boala, Azaria a fost cu totul paralizat. Numai capul şi limba au rămas nevătămate şi le putea mişca după voie.

Din cauza neputinţei lui, au fost siliţi şi ceilalţi doi să-şi lase lucrul mâinilor (adică zugrăvirea) pentru a îngriji pe bolnav. Căci era nevoie să-l întoarcă la fiecare ceas şi să-l aşeze când pe dreapta, când pe stânga, ca să-i mai uşureze durerile şi să nu facă rană, zăcând multă vreme pe o coastă.

Afară de asta trebuiau să-i dea ajutor şi când îl necăjeau ploşniţele sau purecii.

În această stare de chin aflându-se bolnav, dacă venea vreun monah străin şi căuta să-l încurajeze ca să aibă răbdare, el le răspundea: "Părinţilor, eu

pătimesc după cum mi se cuvine, însă la cei cari mă slujesc să le doriţi mai vârtos răbdare!”

Colegii lui însă ziceau totdeauna: “Ce răbdare să avem noi cari suntem sănătoşi şi sprinteni? Pentru cel bolnav este nevoie de răbdare”.

Deci prin boala fratelui lor a iconomisit Dumnezeu să dobândească cununa răbdării şi cei doi colegi sănătoşi.

Aceştia însă neavând să mai zugrăvească, au dat pricină să odrăslească şi fapta milosteniei pe lângă răbdarea lor cea cu mulţumire.

Monahul Iftimie de la Chilia lui Ioasaf se îndatoreşte să-i hrănească pe toţi cu cheltuiala lui.

Stareţul Anania, unul dintre cei cari îngrijeau pe bolnav, se îmbolnăveşte şi moare înainte de cel damblagit.

După asta se îmbolnăveşte de atac şi ieromonahul Daniil, din cauza celor 16 ani de osteneală cu bolnavul.

În sfârşit moare şi damblagitul şi rămâne cel atacat singur.

În clipele cele mai grele Dumnezeu trimite pe un tânăr din insula Creta, în vârstă de 17 ani, cu numele Anania.

Deşi toţi părinţii de la celelalte Schituri îl îndeamnă să nu se apropie de cel atacat, tânărul îşi ia obligaţia să îngrijească de cel bolnav, cu toată lepădarea de sine, fără să aibă frică de molipsire.

În scurtă vreme fratele Anania se călugăreşte şi este trecut în actul Schitului ca moştenitor.

După asta nu trece mult şi moare ieromonahul cel bolnav de atac. Atunci tânărul Anania, care gustase din dulceaţa ascultării, în loc să-şi ia ucenici şi să rămână stareţ al Schitului, el se lipseşte de toate şi intră în ascultare la un bătrân de la Schitul Capsocaliviei, învrednicindu-se de mari daruri duhovniceşti.

Iată pildă de virtuţi care se lucrează în zilele noastre la Sihăstria din Sfântul Munte.

Sunt unii dintre noi călugării cari au mare pază să nu se atingă cumva de vreun frate bănuit că are boală molipsitoare (cum este atacul şi altele).

Alţii socot că toate bolile sunt de la demoni, cu alte cuvinte ei socot că toţi cei bolnavi sunt stăpâniţi de duhuri rele.

Mai sunt apoi alţii cari socotesc că toate bolile vin la oameni drept pedeapsă pentru păcate.

Nici una dintre părerile acestea nu este întemeiată pe dreapta socoteală.

Mai întâi este lucru ştiut că bolile la călugări nu au acelaşi mers ca şi la mireni. Mărturisesc despre asta toţi doctorii cari au avut de-a face mai multă vreme cu bolnavii mânăstirilor. La călugări boala vine de multe ori fără veste şi fără vreo pricină firească din afară.

De asemenea şi vindecarea la călugări se face într-un chip deosebit şi anume: Sunt boli la călugări, cari se vindecă în chip minunat, fără leac şi fără operaţii. Dar iarăşi sunt unele boli călugăreşti pe care doctorii le pot pricepe şi cari nu se pot vindeca cu nici o doctorie.

Nu trebuie să ne mirăm de asta şi nici să nu dăm totdeauna vina pe duhuri necurate.

Viaţa călugărească este viaţa cea mai presus de fire, adică o viaţă trăită mai mult cu duhul; pentru asta se numeşte şi viaţă duhovnicească. Iar cinului călugăresc i se zice şi cin îngeresc.

Scopul vieţii călugăreşti este desăvârşirea duhovnicească sau după cuvântul Sfinţilor Părinţi ea este omorârea trupului şi sfinţirea lui.

Deci dacă viaţa călugărului este mai presus de fire, atunci şi bolile lui sunt mai nefireşti şi nu se potrivesc cu ale mirenilor. La călugări mersul bolilor atârnă de starea sufletească.

Dar asta nu ne îndreptăţeşte să zicem că numai cei păcătoşi se îmbolnăvesc şi nici să credem că duhul necurat pricinuieşte boala.

Afară de asta între monahi nu se cade a avea frică de molipsire, aşa cum obişnuiesc mirenii.

Dumnezeu cunoaşte slăbiciunile noastre cele sufleteşti şi ne trimite boala ca pe un fel de doctorie a sufletului. Şi până când nu se vindecă sufletul, nici boala trupului nu se vindecă.

Mai sunt şi cazuri când unii călugări n-au patimi sufleteşti, dar neavând povăţuitor şi nici loc îndemânatic pentru viaţa călugărească, sunt în primejdie de a se molipsi unii de la alţii cu apucături rele. Pentru asta Dumnezeu trimite anumite boli trupeşti ca să nu cadă în patimi sufleteşti.

Descoperire dumnezeiască pentru răsplata nevoitorilor

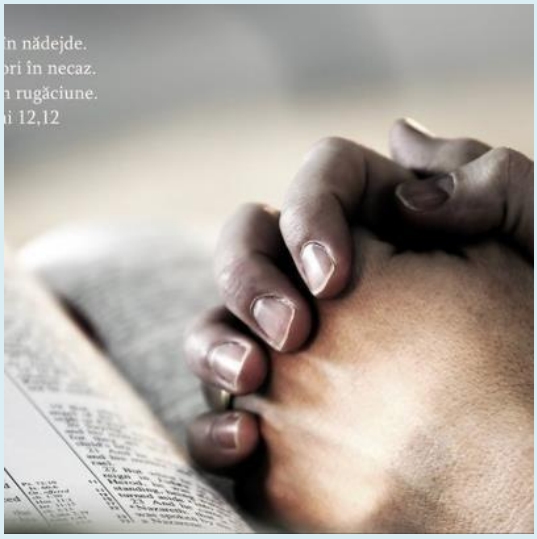

I.

Ava Atanasie egumenul Elioţilor ne-a povestit despre o vedenie (descoperire) pe care avut-o ava Teodor Sihastrul. Şi anume i s-a arătat în vedenie un tânăr care strălucea ca soarele şi l-a apucat pe sihastru de mână, zicându-i: "Vino că ai a te lupta!"

Şi l-a dus pe el la un teatru foarte mare (adică la un loc de privelişte unde fac lupte de întrecere atleţii).

În partea dreaptă a teatrului erau o mulţime de tineri luminaţi, îmbrăcaţi în haine albe, iar în partea stângă erau o mulţime de arapi cu haine negre. S-a arătat apoi un uriaş care a trecut în arenă (adică în mijlocul teatrului) şi capul lui ajungea până la norii cerului.

Atunci tânărul cel luminos care l-a dus acolo şi care era însuşi Domnul, a zis către ava Teodor: "Iată cu acesta ai de luptat!" (adică cu uriaşul).

Auzind aşa, sihastrul a început a tremura şi rugându-se tânărului zicea: "Dar cine dintre oameni poate să se lupte cu acesta?"

Şi i-a răspuns tânărul cel luminat: "Numai să mergi cu toată sârguinţa ta şi atunci când te vei apuca la luptă cu dânsul, Eu îţi voi da ajutor şi te voi încununa cu cunună de biruinţă!"

Luând curaj, Teodor a intrat în arena teatrului, unde l-a însoţit şi tânărul cel cu darul de biruinţă (adică Domnul nostru Iisus Hristos) şi l-a întărit aşa încât a biruit pe uriaşul cel înfricoşat.

La urmă a fost încununat de către Domnul şi mulţime de arapi se tânguiau cu amar şi au fugit şi nu s-au mai văzut, iar ceata celor luminaţi (adică îngeri) aduceau laude lui Dumnezeu, care a dăruit biruinţă monahului.

După această vedenie, luând curaj a ieşit fericitul acesta Teodor la lupta vieţii sihăstriei (adică la pustie).

II.

Ne-a mai povestit cel mai înainte pomenit ava Atanasie (de la Elion) că i-a venit într-o zi acest gând: "Oare ce fel de bine vor avea nevoitorii?"

Atunci a căzut în uimire (s-a răpit duhul) şi a văzut un bărbat care i-a zis: "Vino cu mine!" şi l-a dus într-un loc plin de lumină, oprindu-se la o poartă negrăit de frumoasă. Înăuntru se auzea o melodie aşa de dulce precum ar cânta mulţime de glasuri, lăudând pe Dumnezeu Domnul.

Bătând în poartă tânărul, a răspuns cineva dinăuntru zicând: "Ce pofteşti?"

"Vrem să intrăm!" a zis tânărul (călăuza).

Atunci a răspuns un glas dinăuntru: "Aici nu intră nimeni din cei cari petrec în trândăvie! Iar dacă vrea să intre acela pe care l-ai adus, atunci meargă să se nevoiască şi nicidecum să nu cugete la lumea cea deşartă!"

Venindu-şi în simţire cuviosul Atanasie a cunoscut că tânărul din vedenie a fost Sfântul Înger (păzitorul lui) iar cele descoperite au fost spre întărirea lui la nevoinţe cu mai multă râvnă.

III.

Zis-a un bătrân oarecare: "Fiilor şi fraţilor să înţelegeţi şi să ştiţi toţi aceasta: că nici una din faptele cele bune nu este aşa de iubită şi de plăcută lui Dumnezeu ca atunci când mulţumeşte omul întru scârbe.

Şi nu se bucură Dumnezeu de alta mai tare, decât atunci când cineva rabdă bucuros orice fel de scârbe i s-ar întâmpla lui (cum este de pildă boala, clevetirea pe nedrept sau prigonirea şi alte necazuri).

De asemenea şi de la cel care este bolnav cu trupul său, nu cere Dumnezeu, nici cearcă de la dânsul post şi înfrânare de mâncare şi băutură sau altă osteneală şi nevoinţă a trupului.

De la el cere Dumnezeu numai multă milă şi rugăciune duhovnicească şi să-i fie mintea lui pururea la Dumnezeu.

Iar postul şi osteneala trupească le face omul pentru domolirea zburdălniciilor fireşti, adică pentru înfrânarea necuratelor pofte şi a patimilor trupeşti.

Boala trupului este mai presus decât postul şi răbdarea cu mulţumire a bolnavului este mai presus decât toată nevoinţa şi osteneala trupului.

Pentru aceea de la bolnav nu se cere şi nici nu se cearcă postul şi înfrânarea şi alte osteneli, ci datoria lui este să mulţumească pururea cu osârdie şi cu toată inima sa lui Dumnezeu, rugându-se să i se dea răbdare.

IV.

Zis-a ava Iosif Tibeul că trei cete sunt cinstite înaintea lui Dumnezeu şi anume când omul este bolnav şi i se adaugă ispite, iar el le primeşte cu mulţumire. A doua ceată este când cineva îşi face toate lucrurile curate înaintea lui Dumnezeu şi nu are nimic lumesc.

Ascultarea

Iar a treia, când cineva stă sub ascultarea unui părinte duhovnicesc şi de toate voile sale se leapădă (unul ca acesta are o cunună mai mult). Dar eu (zice ava Iosif) boala am ales-o.

Căci zice Domnul la Sfânta Evanghelie: ***“Întru răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre!”***

Un leac pentru răbdare din Pateric

Întrebat-a un frate pe un părinte oarecare iscusit, zicând: ***"Spune-mi, părinte, care faptă este folositoare şi mai odihnitoare omului?"***

Şi a răspuns bătrânul, zicând: "Fiule, fapta cea mai folositoare şi mai odihnitoare omului aceasta este: Unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu".

Zis-a fratele: "Spune-mi, părinte, în ce chip şi cum este aceasta, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu?"

Atunci a zis sfântul bătrân: ***"Fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este în acest chip: Să-şi facă omul această hotătâre, zicând: Doamne, iată eu de acum înainte îmi unesc toată voia mea cu voia Ta, aşa fel încât voia mea să nu se mai împotrivească, nici să mai bănuiască, ori să mai răpştească (cârtească) voinţei Tale. Orice va dori şi va fi plăcut voii Tale, aceea să dorească şi să fie plăcut şi voii mele.***

De va vrea şi va fi plăcut voii Tale ca să-mi vină mie oarecari scârbe ori supărări ori necazuri (fie din boala trupului, fie din primejdie, fie din pedeapsă), cu alte cuvinte oricare rea pătimire îţi va fi plăcută Ţie ca să vină asupra mea, aceea îmi va fi plăcută şi mie şi bine primită voinţei mele.

De asemenea dacă va fi bine primit şi plăcut voii Tale ca să se pornească un frate oarecare asupra mea, cu mare ocară, cu sudalmă şi cu defăimare ori şi cu bătaie, acestea vor fi plăcute şi bine primite şi voii mele.

Şi toate cari vor fi plăcute şi iubite şi bine primite voii Tale, acelea vor fi plăcute şi iubite şi bine primite şi voii mele.

Deci de acum înainte nu va ieşi voia mea din voia Ta nici se va despărţi, ştiind că voia Ta este totdeauna spre binele şi folosul meu şi fără voia Ta nimic nu se lucrează, nici se face în lume. De mi-a făcut cineva vreo scârbă sau supărare, aşa voia Ta a vrut! Deci şi voia mea asemenea doreşte (supunându-se voinţei Tale).

Iată, fiule, ţi-am spus care faptă este mai folositoare şi mai odihnitoare omului. Şi ţi-am arătat în ce chip este unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu. Deci mergi şi fă aşa şi atunci vei fi pururea odihnit şi te vei mântui".

***

Zis-a un alt părinte: "Stejarul de nu va fi clătinat de vânturi, acela nici nu va creşte şi nici rădăcină nu va slobozi. La fel şi călugărul, de nu va pătimi şi nu va răbda, nu poate să fie ostaş viteaz".

***

Zis-a un părinte oarecare: "Ceara de nu se va înfierbânta cu foc spre a se muia, nu este cu putinţă a se întipări pecetea ce o vei pune pe dânsa".

Asemenea şi omul de nu va fi muiat prin focul scârbelor, al bolilor, al ostenelilor, al ispitelor şi al neputinţelor, nu se poate tipări într-însul pecetea Sfântului Duh, că pentru aceasta zice Domnul către Pavel Apostolul: ***"Ajunge ţie darul Meu, că puterea Mea întru neputinţe se săvârşeşte!"***

Iar însuşi Sfântul Apostol Pavel zice în cartea sa: ***"Cu dulceaţă este mie a mă lăuda pentru neputinţele mele, ca să se sălăşuiască întru mine puterea lui Hristos".*** Deci şi tu, fiule, rabdă pentru Domnul cu mulţumire toate scârbele şi necazurile şi năpastele şi bolile şi orice ispită îţi va veni, după voia lui Dumnezeu, pentru folosul tău. Că prin răbdarea scârbelor cu mulţumire, va intra omul întru împărăţia Cerului, precum însuşi Domnul zice: ***"Cu multe scârbe se cade a intra întru Împărăţia Cerului".***

***

Zis-a iarăşi un sfânt părinte: "De-ţi va trimite ţie Dumnezeu vreo boală trupului tău, nu cumva să te mâhneşti sau să te scârbeşti de aceasta ca unul din cei necredincioşi. De vreme ce Stăpânul şi Făcătorul tău voieşte ca să-ţi lămurească şi să-ţi curăţească sufletul tău, cu boala şi cu pedeapsa trupului, ca pururea purtător de grijă pentru mântuirea ta.

Iar tu, făptură fiind, pentru ce te mâhneşti şi să te scârbeşti asupra Făcătorului tău, Care te-a făcut pe tine dintru nefiinţă întru fiinţă şi dintru ce nu erai, întru ceea ce eşti.

Căci El, văzându-ţi şi cunoscându-ţi stricăciunea şi îmbolnăvirea sufletului tău, pe care ai dobândit-o prin păcatele tale, vrea ca pe această stricăciune s-o lămurească şi s-o tămăduiască prin boala şi pedeapsa trupului tău, precum Însuşi ştie ce trebuie.
Iar tu, frate, cu tot sufletul şi cu toată voinţa inimii, primeşte-le pe toate întocmai aşa cum îţi vin ţie după voia Lui; adică pe cele iuţi şi amare ca şi pe cele dulci, că toate sunt bune şi folositoare.

Mulţumeşte bunăvoinţei Lui şi te roagă totdeauna ca să-ţi dea răbdare până la sfârşit. Aşa fă şi te vei mântui!”

Cuvântul 4 - Nu se cade monahului nicidecum să dorească stăpânire peste fraţi

Nu se cuvine călugărului să poftească stăpânire peste fraţi, că diavolească este boala aceasta şi cauză a iubirii de stăpânire, care este semn al răutăţii diavolului.

Că şi el a căzut din cauza mândriei şi cel ce este stăpânit de patima aceasta, se aseamănă lui.

Apoi încă şi zavistuitori, sfăditori, pârâtori şi fără de ruşine, clevetitori şi măgulitori, izvoditori de rele şi adară de cuviinţă, smeriţi şi la petreceri proaste supuşi şi trufaşi şi de multă tulburare plini îi face această patimă pe cei ce s-au robit. Că unul ca acesta zavistuieşte pe cei vrednici şi-i cleveteşte pe aceştia, le va ruga de multe ori şi moartea, ca prin lipsa celor îndemânateci spre lucrul acesta, peste dânsul să vină alegerea şi hotărârea.

Şi se va linguşi pe lângă cei ce pot să-i dea dregătorie şi pentru aceasta va fi supus celor mai de jos, de îi vor sta împotrivă. Va face vicleşuguri şi va avea tulburări şi păreri nenumărate şi liniştea sufletului şi-o va risipi şi Dumnezeul păcii va fi gonit de la el, neavând unde să se odihnească.

Cunoscând dar paguba, să fugim de această poftă necuviincioasă. Iar dacă cumva Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie), ştie Dumnezeu cu ce chip îl va da pe cel vrednic; noi nicidecum nu ne ştim pe noi că am umblat după acest fel de lucru, ori că am avut în suflet pofta aceasta, căci boală prea cumplită este a sufletului şi cădere din bunătăţi.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre păcate, patimi, grijile lumeşti, ruşine, beţia, desfrânarea, curvia, clevetirea, grăirea în deşert, judecarea aproapelui

Robiţi de humă

Din zborul cel prea tainic
Al timpului grăbit,
Adeseori de suflet
Uităm desăvârşit.

Robiţi de jugul sâlnic
Al trupului tiran
Ne rătăcim din calea
“Cerescului liman”.

“Uităm de zarea sfântă”
A Patriei cereşti,
Căci mintea ne târăşte
La cele pământeşti.

Aripile gândirii
De patimi se topesc
Şi lesne ne vânează
“Acei ce ne pândesc”.

Atuncea bietul suflet
Ca mortul stă pierdut
În groapa cea adâncă
A trupului de lut.

Şi viaţa nostră trece
Deşartă, fără duh,
Ca ziua fără soare
Şi fără de văzduh!

Iar rostul mântuirii
Din ceruri rânduit
Îl facem să rămâie
Atunci zădărnicit!

Reţetă duhovnicească - pentru un sihastru -

Un dram de viaţă cât mai este
În lumea asta să trăieşti
Jertfeşte-l numai pentru suflet
Şi lasă grijile lumeşti.

Un singur an, sau jumătate,
O lună poate ţi-a rămas,
Sau numai ziua cea de astăzi,
Ba poate chiar numai un ceas.

Pe cât de tainic se arată
Hotarul vieţii pe pământ
Pe-atât mai scurt să-ţi pară drumul
Ce duce până la mormânt.

Să nu mai cauţi la plăcerea
Prietenilor trecători
Căci ei nu pot să te ajute
Atuncea când va fi să mori.

Prieten bun câştigă-ţi plânsul
Şi “Rugăciunea lui Iisus”,
Căci plânsul stinge focul veşnic
Iar ruga te înalţă sus.

De-asemenea să ai prieteni
Poruncile dumnezeieşti
Pe care, fără de prihană,
Cu dragoste să le păzeşti.

Prietenia cea cu lumea
Te lasă singur la mormânt
Şi numai “faptele credinţii”
Tovarăşi – mai departe – sunt.

Epigrama

Dacă nu se duce mintea
Sus la ceruri sau la moarte,
Prea uşor se rătăceşte
La vorbirile deşarte.

Şi nu se odihneşte
Mila păcii între noi,
Vom găsi mereu pricină
De gâlceavă şi război.

Iar când nu ne dăm silinţa
Spre cunoaşterea de sine
Cântărim mai totdeauna
Numai faptele streine.

Limanul duhovnicesc

La “munte”, suflete smerite,
Ridică-te acum degrab,
Căci “marea vieţii” te înghite,
Cu mersul tău aşa de slab.

În “barca ta” nu este bază,
Căci n-are pânze la catarg
Şi drumul se îngreuiază,
Deci nu eşti acum “în larg”.

Limanul tău e mânăstirea,
Acolo traiul este lin
Şi poţi să capeţi mântuirea,
Păzind monahicescul cin.

Auzi chemarea părintească
A Dulcelui Mântuitor:
Să lepezi grija cea lumească
Luându-ţi “jugul cel uşor”.

Având credinţa neclintită,
Tu vei ajunge negreşit,
(Pe calea neprimejduită)
La “Ţărmul” cel prea mult dorit.

Urmează deci pe calea dreaptă
Strămoşilor celor iubiţi;
Căci, iată, duhul lor te-aşteaptă
În “Ţara celor Fericiţi”.

Mereu se roagă pentru tine
La Milostivul Dumnezeu
Să fii părtaş cu ei la “bine”
Smerite suflete al meu.

Către organele trupului meu

Mintea mea cea mult pribeagă
Şi de slavă râvnitoare,
Strângeţi gândul şi ţi-l leagă
De smerita cugetare!

Ochi deprinşi cu iscodirea
Frumuseţilor lumeşti,
Aţintiţi-vă privirea
Şi la cele sufleteşti!

Neastâmpărată gură
(La vorbiri politiceşti),
Graiurile din Scriptură
S-ar cădea să le rosteşti.

Nasule, dorind tu foarte
De mirosurile bune,
Gustă şi miros de moarte
Ca să iei înţelepciune!

Voi urechile “cocoane”
Răsfăţate-n vorbe moi,
Să vă sune la timpane
Glasul trâmbiţii de-apoi!

Braţelor, fiind voi slugă
La aceste trecătoare,
Înălţaţi-vă la rugă
Şi la fapte de-ndurare!

Iară voi, râvnind – picioare -
Numai calea cea răsleaţă,
Apucaţi şi vreo cărare
Care duce la viaţă!

Oglinda lui Varsanufie (zis Arsenie) (din gropniţa Mânăstirii Sfântul Sava)

Uită-te ca la oglindă
La această căpăţână
Şi cunoaşte ce e omul:
Oase goale şi ţărână!

Deci câştigă-ţi fapte bune
Cât mai este cu putinţă
Căci la ziua Întrebării
Nu mai este cu putinţă.

Vine ziua întru care
Se deschide “Judecata”,
Iară tu ce vei răspunde,
Dacă nu te afli gata?

O! de s-ar deschide astăzi
Ochii tăi cei sufleteşti
Să cunoşti la ziua ceia,
Frica ce o pătimeşti!

Şi eu lăcomit-am, frate,
La dulceţile lumeşti,
Am poftit şi eu din toate
Câte astăzi le pofteşti.

Gânduri care azi te luptă
Şi pe mine m-au luptat,
Dar la patimi ca aceasta

Înfrânare am lucrat.

Iar ca om dacă vreodată
De am şi păcătuit,
Prin curată pocăinţă,
Sârguind m-am curăţit.

Iar de patimi sau de gânduri
Dacă tu luptat vei fi,
Uită-te atunci la mine
Şi cu umilinţă zi:

Toate trec în lumea asta,
Boţuri toate sunt de lut
După cum şi căpăţâna
Om a fost şi s-a trecut.

Plângi Arsenie cu lacrimi,
Când mă vezi aşa pe mine
Căci în lumea asta falsă,
Ieri am fost şi eu ca tine.

Fii prieten al tăcerii
Şi potrivnic al plăcerii
Ca un fiu al cumpătării,
Cu smerenie te poartă
Şi la vremea ascultării
Voia ta s-o ai ca moartă.

Totdeauna tu la moarte
Caută a cugeta
Căci aşa urmându-ţi viaţa
De osândă vei scăpa!

Mare este Taina Morţii,
Căci ştiut să-ţi fie ţie,
Vor cădea ca mâine sorţii
Carii mi-au căzut şi mie!

Fă Arsenie ca mine

Dacă vrei să ajungi la bine.

Graiuri profetice (culese din hrisoave greceşti)

La anii veacului din urmă,
Păstorii cei duhovniceşti
Se vor abate de la turmă
Urmând curentele lumeşti.

Păşi-vor ei pe calea strâmbă,
Lăsându-şi drumul părintesc
Şi vor cânta la oi din "drâmbă",
Iar nu din "fluier păstoresc".

Vor face focul cu "progresul"
În "staulul duhovnicesc"
Şi fumul va sârni eresul
Rătezului papistăşesc.

Atuncea lumea cu ştiinţă
Va face născociri mereu
Şi nu va fi la ea credinţă
Nici temere de Dumnezeu!

Norodul cel cu simplitate
- De frica veşnicelor munci -
Va mai păzi cu scumpătate
Dumnezeieştile porunci.

Dar vieţuind în neunire
Şi fără povăţuitori,
Vor fi urâţi de stăpânire
Şi mulţi vor sta prin închisori.

Acei cu râvnă mai fierbinte
La fapta bună şi smeriţi,
Vor fi ca cei ieşiţi din minte
De toată lumea socotiţi.

Înţelepciunea omenească
Va face idoli pe pământ
Şi lumea vrea să folosească
Desmăţul ca aşezământ.

Vor tunde bărbile şi părul
Şi hainele vor reteza,
Iar legile cu adevărul
La modă toate vor scurta.

La tineri nu va fi ruşine
Şi nici iubire între fraţi,
Iar moda va târî cu sine
Pe oamenii destrăbălaţi.

Atuncea Dumnezeu, cu greaţă
Va căuta spre pământeni
Şi-i va lipsi pe mulţi de viaţă
Ca oarecând pe “sodomeni”.

Pământul îşi va pierde mana
Şi munca nu va fi cu spor,
Că mulţi vor crede pe “Satana”
Tovarăş slobozirii lor!

Atuncea lumea va să fiarbă
Ca un cazan la “pirostea”
- Aprinsă de mânie oarbă -
Şi pacea ei se va lua.

Războaie mari, înfricoşate,
Se vor ţine aproape lanţ
Dar mai grozav va fi ca toate
A “celor şapte din Bizanţ”!

Noroadele civilizate
Când mai vârtos vor prospera,
Ca fiarele înfometate
Cu dinţii se vor sfâşia.

Vor face “care” zburătoare
Iar coada lor de scorpion
Va face iarăşi tulburare
Ca turnul de la Babilon.

Atunci va fi ca armătură
Balauri groaznici de metal,
Împrăştiind pârjol din gură
Şi fumuri cu venin mortal.

La vii abia a treia parte
Din toată lumea va scăpa,
Iar restul se va da la moarte,
Apoi războiul va-nceta!

Căci Înger va veni din ceruri,
Strigând cu glas înfricoşat
Să pună capăt la măceluri
Puterile din Ţarigrad.

Acolo îngerii vor pune
Pe tronul bizantin un sfânt
Şi paşnic toţi se vor supune,
Lipsind războiul pe pământ.

Atunci va fi Ortodoxia
În toată lumea strălucind
Şi va să piară duşmănia
Belşug şi dragoste fiind!

Vedenia unui creştin cu numele Dumitru la anul 1580

În apropiere de Sfântul Munte Athos din Grecia era în vremea veche un sat cu numele Isvoros, care astăzi se cheamă Stratonica. În acest sat, pe la anul 1580, se afla un creştin cu numele Dumitru.

Era un om simplu şi smerit, care se păzea la toate cele care vatămă sufletul, iar la cele bune îşi da silinţa să le împlinească. Pentru aceasta s-a învrednicit ca să-i descopere Dumnezeu acestea pe care le veţi auzi mai jos:

Robul acesta al lui Dumnezeu, Dumitru, avea un băiat în vârstă de 12 ani şi foarte mult îl iubea el şi cu femeia lui. Însă a voit Dumnezeu să le moară băiatul. Iar tatăl lui de prea multă scârbă a căzut în boală grea şi zăcea la pat. După 15 zile, într-o seară, i-a venit lui Dumitru un fel de leşin şi a murit. Atunci femeia lui şi cu soacră-sa, cari îl îngrijeau, au început a plânge cu glas mare, cum este obiceiul în lume.

Când au auzit vecinii, au alergat îndată şi plângeau împreună. Trebuiau acum să-l îmbrace cu haine de îngropare. În vremea când l-au dezbrăcat de hainele vechi, au văzut că toate mădularele erau reci, însă pieptul lui era cald. Deci s-au hotărât să mai aştepte până când se va răci desăvârşit şi atunci să-l îmbrace. Aşteptând ei 2-3 ceasuri, l-au aflat iarăşi cald. Deci stând în aşteptare multe ceasuri, a venit noaptea şi toţi cei din casă au mers la culcare.

Însă femeia şi soacra răposatului dimpreună cu unele rudenii au rămas să privegheze lângă mort. Dar din multa oboseală au adormit cu toţii. Când a

început să se lumineze de ziuă (o, minune) a suspinat din greu mortul şi s-a ridicat pe şezut. Iar cei cari şedeau de pază lângă el, auzind suspinarea lui, s-au trezit îndată şi văzând pe Dumitru viu se mirau cu toţii, căutând să-l întrebe cum a murit şi iarăşi a înviat. Însă el nu răspundea nimic, ci ţinea mâna la gură şi tăcea privind în pământ. A stat aşa vreme de trei zile, fără să mănânce ori să bea ceva, iar femeia lui, aducându-şi aminte de răposatul lor băiat, sta alături şi plângea.

Auzind Dumitru pe femeia lui plângând, a deschis gura, zicând către ea: "Pentru ce plângi ticăloasă, socotind că fiul nostru a murit? Să ştii că fiul nostru trăieşte şi se află la mare bucurie, în loc luminos şi slăvit. Măcar de-am fi şi noi acolo unde este el şi să trăim şi noi asemenea viaţă fericită".

A auzit femeia lui vorbele acestea, însă de multă plângere nu l-a mai întrebat nimic. Dar soacra lui care şedea alături i-a zis: "De unde ştii tu, Dumitre, că trăieşte fiul tău şi se află la aşa de mare bucurie şi odihnă?"

Iar el a răspuns: "Am văzut eu singur cu ochii mei unde se află băiatul meu".

"Şi ce anume ai văzut?", a întrebat iarăşi soacră-sa.

Atunci el a început să povestească astfel: "Cum eram eu bolnav la pat odată, deschizând ochii, am văzut un om prea luminat, a cărui frumuseţe nu pot s-o spun prin cuvinte. Şi îndată ce l-am văzut, mi s-a răpit mintea şi nu mai simţeam nimic din lumea asta, ci numai la dânsul priveam şi nu-mi puteam dezlipi ochii de la el. Mi s-a părut însă că m-am despărţit de voi şi mă aflam în braţele lui, iar el apucându-mă a zburat în sus. Cum urcam noi aşa, mi s-a părut că am trecut şapte ceruri şi după ce le-am trecut, ne aflam în altă lume.

Lumina lumii de acolo era mult mai strălucitoare, şi pământul de acolo era mult mai frumos ca pământul acesta. Era ca un câmp prea frumos, împodobit cu 3 soiuri de copaci înfloriţi, iar mireazma lor şi frumuseţea nu poate omul ca s-a povestească. Un soi de copaci îmi părea că sunt migdali înfloriţi, alţii semănau cu trandafirii roşii, iar alţii păreau nişte crini vărateci. Tot pământul acela este plin cu asemenea copaci.

Deci mergând noi pe locul acela, am văzut două porţi de fier închise şi pecetluite. În faţa porţii din dreapta stăteau de pază o mulţime de oameni tineri în veşminte albe. Iar la cea din stânga păzeau nişte uriaşi negri.

Când am ajuns în faţa porţilor a zis către mine călăuza cea minunată: "Pleacă-te în jos repede şi te închină". Atunci eu m-am aplecat şi m-am închinat cu frică, rămânând întins pe pământ.

Acolo am auzit un glas din depărtare, zicând: "Pentru ce l-ai adus aici pe acesta? Nu ţi-am zis să-l aduci pe el, pe vecinul său Nicolai să-l aduci. Acesta are încă a mai trăi pe pământ."

Cum a auzit glasul acesta, călăuza mea m-a ridicat îndată şi ne-am pornit către răsărit. Şi iată că ne-am aflat într-un câmp mare şi frumos şi prea plăcut. Acolo erau mulţime de copaci prea frumos înfloriţi. Şi fiecare copac avea câte un om care şedea la umbra lui. Oamenii aceia erau de aceeaşi statură şi grosime, dar înfăţişarea lor nu era la fel: unii aveau chipul luminos şi vesel, alţii erau negri ca arapii şi chipul lor întristat. Fiecare cunoştea orice altul a făcut în lumea asta, fie bine fie rău, căci aveau nişte semne cari arătau tot ce au făptuit în lume: ori furtişag, ori desfrânare, ori preacurvie, ori beţie, ori alte păcate. Şi cum mergeam noi pe câmpul acela, uitându-mă eu într-o parte şi în alta, am cunoscut pe mulţi din cei cari au trăit la noi şi acum sunt morţi.

Am văzut acolo într-o livadă 4 copii luminaţi şi frumoşi, cari şedeau împreună la un copac înflorit şi prea frumos. Şi cum i-am văzut la atâta veselie, m-am oprit cugetând la frumuseţea acelor copii. Privind mai bine am cunoscut că aceştia erau copiii mei. Acolo se afla băiatul meu care a murit de curând (în vârstă de 12 ani). Şi când i-am cunoscut s-a veselit inima mea.

Atunci mi-a zis călăuza mea: "Poate ştii ai cui sunt copiii aceştia?", iar eu am zis: "Da, Stăpânul meu, ei sunt copiii mei şi eu mă scârbeam că au murit, iar acum când îi văd aşa de frumoşi, mă bucur şi aş dori să rămân cu ei".

Şi zicând acestea ne-am depărtat îndată. Eu însă văzând podoaba locului aceluia am cutezat să zic către cel care mă însoţea: "Stăpânul meu, oare acesta este Raiul, pe care l-a sădit Dumnezeu?"

Iar el mi-a zis: "Nu-i acesta Raiul, ci este pământul drepţilor şi locul de odihnă al binecredincioşilor creştini. În locul acela a rânduit Dumnezeu ca să stea sufletele lor până va face judecată şi răsplătire. Iar bunătăţile cele veşnice pe cari le dobândesc cei drepţi, precum şi muncile pregătite pentru chinuirea celor păcătoşi sunt acolo unde ai văzut două porţi de fier şi acestea vor fi la sfârşitul lumii, în ziua înfricoşată a judecăţii, la a doua venire a lui Hristos. Atunci vor merge păcătoşii în munca cea veşnică, iar drepţii în viaţa cea veşnică".

Auzind eu acestea de la călăuza cea minunată şi mergând către Amiază, am ajuns într-un loc întunecos şi urât, care era murdar şi avea mulţime de oameni înlăuntru cu feţele foarte întristate.

Atunci am întrebat pe călăuză, cine sunt aceştia. Iar el mi-a zis: "Acesta este neamul iudeilor cari n-au crezut în Hristos".

Şi mai mergând puţin am ajuns la un loc mai întunecos, care avea noroi şi putoare multă. Acolo erau o mulţime de oameni în chip de copii mici, alţii în chip de căţei mici fără ochi, iar alţii ca viermii cari mişună în murdărie.

Întrebând despre ei, mi-a răspuns călăuza: "Acesta este neamul ismailiţilor şi al ereticilor".

După ce am mai mers puţin, am dat de neamul faraoniţilor (egiptenii vechi) şi erau întunecaţi la faţă şi negri. De aici am trecut prin multe locuri şi am văzut multe neamuri de oameni. Fiecare credinţă şi erezie avea un loc deosebit. Şi întrebând eu pe călăuză mi-a lămurit toate.

Cum îmi povestea el multe şi felurite, am auzit o detunătură mare sub picioarele noastre şi îndată s-a făcut clocot mare şi a ieşit ţipăt amar şi scârbos ca de balaur mare, sau ca de fiară sălbatecă care loveşte şi fluieră.

Auzind eu acest ţipăt necurat, m-am speriat şi căutam să mă ascund în sânul călăuzei mele întrebându-l cu frică: "Domnul meu, ce este ţipătul acesta înfricoşat?"

Iar el mi-a zis: "Acesta este iadul care înghite pe toţi păcătoşii şi pe cei necredincioşi cari n-au crezut în Hristos, şi niciodată nu se satură".

Atunci am auzit un glas de sus, care zicea: "Ce strigi şi te frământi? Mai aşteaptă puţin şi te vei sătura de mulţi arhierei nevrednici, de preoţi şi de monahi".

Şi pe când era încă în urechile mele glasul acela, m-am aflat numaidecât aici, pe patul meu.

Văzându-mi trupul cel urât, nu voiam să intru. Iar călăuza mea m-a silit şi fără voia mea să intru în trup. Şi atâta m-a durut trupul meu, încât mi s-au zdruncinat toate oasele şi încheieturile".

Când a auzit soacră-sa aceste cuvinte de la Dumitru, le-a vestit în toată eparhia aceea. În vremea asta se afla pe acolo şi Părintele Duhovnic Mitrofan Ritorul, bărbat învăţat şi cuvântăreţ, care auzind despre asta, a mers acasă la Dumitru şi l-a întrebat cu de-amănuntul despre vedenia lui. Iar Dumitru a spus Duhovnicului toate câte s-au scris aici.

Spune Părintele Mitrofan Duhovnicul că a mers în trei rânduri la el acasă şi l-a descusut pe Dumitru cu multă scumpătate şi s-a încredintat că adevărată este vedenia (descoperirea).

S-a încredinţat mai ales din împlinirea cuvintelor cari s-au zis către călăuză (la începutul vedeniei), adică când a strigat: "Lasă-l pe acesta şi adă-l pe vecinul său Nicolai".

În adevăr Nicolai acesta era sănătos în vremea aceea şi după două zile de la vedenia lui Dumitru s-a îmbolnăvit şi a murit. Şi cele care au fost pregătite pentru îngroparea lui Dumitru, acelea au fost folosite la îngroparea lui Nicolai.

Acestea le-am aflat cu adevărat şi le-am scris pentru folosul oamenilor credincioşi. În Mânăstirea Lavra Sfântului Atanasie, codicile No. 55 din Sfântul Munte Athos.

Despre un alt balaur trimis de Dumnezeu pentru păcatele creştinilor

În vremea când se pustnicea în Muntele Taborului, un cuvios român cu numele Irinarh dimpreună cu ucenicul său Nectarie, a venit din porunca lui Dumnezeu un balaur mare din lunca Iordanului şi sta într-o peşteră de lângă chilia pustnicilor români. Avea o lungime de 20 de coţi şi mai bine, iar grosimea lui era ca o cofă din cele mari şi capul ca de om mare. Era tot negru şi numai pe piept era alb ca de trei palme. Mânca porci sălbatici, precum şi iezi şi miei din turmele ce treceau pe lângă peştera aceea, pentru păcatele stăpânilor.

Cuviosul Irinarh Românul mergând într-o zi ca să culeagă verdeţuri pe coasta muntelui, a văzut că mişcă ceva în peştera unde era balaurul. Deci ducându-se la chilie a luat o lumânare şi chibrituri şi intrând în peşteră, a aprins lumânarea şi a văzut pe balaur grămadă, încolăcit în mijlocul peşterii, iar capul îl avea ridicat ca de cinci coţi deasupra intrării peşterii. Deci când a văzut pe cuviosul Irinarh că se apropie, a început a sufla şi fluiera.

Iar cuviosul i-a zis: “Taci, taci nu te mânia că eu n-am venit să-ţi fac nici un rău, dar nici tu să nu-mi faci mie rău.”

Şi s-a întors cuviosul în fugă spre chilie, iar balaurul nu s-a mişcat de la locul lui. Dar duhoarea aceea ce a suflat-o balaurul a înecat răsuflarea cuviosului şi l-a durut pieptul 3 zile.

Câteva cuvinte despre patima beţiei

Dintre fraţii noştri din Palestina cred că nu este niciunul robit de patima aceasta. Însă chiar de nu sunt pătimaşi, dar mulţi sunt atraşi de plăcerea băuturii, dintre care cel dintâi sunt eu.

Pentru aceasta caut să scriu ceva despre vătămarea beţiei, ca să fie spre mai multă pază,atât mie, cât şi la alţii cari sunt egali cu mine la neputinţă.

Este lucru ştiut că atracţia duce la deprindere, iar deprinderea rea duce la patimă. Acum în pragul Postului, se potriveşte mai mult ca oricând cuvântul acesta, căci obiceiul "carnavalului" (adică a ospeţelor la lăsatul secului) ne vânează pe mulţi ca să bem ori să mâncăm peste măsură …

Sfântul Apostol Pavel strigă: "Nu în ospeţe şi în beţii… şi în fapte de ruşine, nu întru pricinuire şi în pizmă, ci vă îmbrăcaţi întru Domnul nostru Iisus Hristos şi purtarea de grijă a trupului să nu o faceţi spre poftă." (Epistola către Romani).

De frica postului negru, care se apropie, mulţi îşi umplu căruţa până se răstoarnă.

Aceasta aduce de multe ori boală şi vrând-nevrând, trebuie să dezlege postul chiar de la început, ca să vindece boala, pe care şi-au făcut-o singuri.

Ceea ce scriu urmează nu spre mustrarea cuiva, ci spre mai multă pază pe viitor (atât pentru mine, cât şi pentru alţii).

Cei cari citesc pot spune şi la alţii, cari sunt mai slabi de fire, dobândind prin asta plată de la Dumnezeu.

Despre patima beţiei

Până acum am tot scris despre năravuri şi patimi, care vatămă cinstea aproapelui nostru sau lovesc în Sfânta Credinţă.

Acum voi încerca să scriu despre un năravmai delicat, care s-ar părea că nu vatămă pe aproapele, nici credinţa şi nici pe cel care lucrează năravul. Şi anume vreau să înşir câteva vorbe despre beţie. Boala aceasta este ţinută la un loc de cinste de către lumea răsfăţată, care este străină de cuvântul lui Dumnezeu. Mulţi o socotesc ca o voinicie şi ca un lucru de fală. La o arătare, patima beţiei se înfăţişează în chip de petrecere delicată şi nevinovată, pentru aceasta lumea o împodobeşte cu numiri frumoase.

Unii îi zic distracţie cu cinste, alţii chefuială, iar alţii îi zic darul băuturii.

Însă pe cât de gingaşă îi este numirea, pe atât de sălbatică este lucrarea acestui năravEl este vlăstarul lăcomiei pântecelui care stă pe lista celor şapte păcate de moarte.

După socoteala Sfinţii Părinţi, beţia este patima pântecului, care vine din prea multă băutură a vinului şi a celorlalte băuturi spirtoase, precum şi a materiilor otrăvitoare (stupefiante), cum este haşişul, cocaina şi altele.

Cu alte cuvinte, beţia este întrebuinţarea băuturii peste măsură şi fără cumpăneală.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că nu întrebuinţarea băuturii pricinuieşte beţia, ci necumpătarea, care este rădăcina la toate relele. Beţia aduce tulburare la minte şi la suflet, otăveşte şi ruinează organismul omului, pricinuind tot felul de boli.

Sfântul Vasile cel Mare zice: "Întrebuinţarea cu măsură a vinului este sănătate, iar abuzul (necumpătarea) este vătămare".

"Vinul veseleşte inima omului …" zice Sfântul Prooroc David la Psaltire, pe când "Beţia este duşmănie cu Dumnezeu", zice Sfântul Vasile cel Mare.

Deci oricât de frumos ar căuta s-o numească lumea, beţia este un păcat de moarte, patimă înfricoşată şi foarte greu de vindecat, care sporeşte mereu. ***Orice lucru care se face fără măsură este nepotrivit, însă necumpătarea la băutură este mai rea ca toate. Căci din asta vine distrugerea sănătăţii, întunecarea minţii şi îndobitocirea omului.***

Cel care se îmbată nu este în stare să ţină nici o taină, nu ştie de ruşine, se aprinde repede la desfrânare, produce greaţă şi primejdie celor dimprejur.

"Vai celor ce se scoală de dimineaţă şi caută băutură", zice Sfântul Prooroc Isaia la cap.5, vers.12.

Iată cum zugrăveşte Sfântul Ioan Gură de Aur pe omul beţiv: "Dobitoacele cele necuvântătoare (zice el) beau atâta cât le cere setea lor şi niciodată nu se lasă biruite de poftă ca să bea mai mult decât le cere trebuinţa trupului lor. Pe când omul cel cuvântător, care covârşeşte măsura la băutură, se face mai nesocotit şi decât dobitoacele. Şi mai rău este că pe această boală cum este necumpătarea la vin şi la alte băuturi, care aduce atâtea rele şi atâtea primejdii, pe această boală – zic – (a beţiei) oamenii nu o socotesc că ar fi un năravrău şi plin de păcat".

Îi auzi pe unii că se laudă zicând: "Noi bem destul de mult şi cu toate acestea ne ţinem tari ca fierul. Nu cunoaştem nici o vătămare din băutură!"

Aşa zic cei voinici cari au fire mai robustă. Şi cu adevărat că vătămarea băuturii nu se simte la toţi îndată.

Din asta mulţi prind curaj la băutură şi urmează cu chefurile fără frică. Dar tocmai în această părere stă primejdia cea mare. Căci omul văzând că nu se îmbolnăveşte din băutura cea multă, prinde curaj şi face tot mai multă dezlegare (adică abuz, cum zice lumea).

Dar să fie ştiut că vătămarea cea mare din băutură (adică boala) nu vine îndată, ci se furişează încet-încet, cum face pisica când pândeşte şoarecele. Materia arzătoare, care se varsă în trup prin băutură necumpătată, nu este altceva decât otravă, care pipăie toate organele omului, ca să afle unde este partea mai slabă şi acolo se cuibăreşte. O parte se urcă la creier (în chip de fum) alta intră în măduva oaselor, o altă parte rămâne în stomac, iar restul se împrăştie în toate vinele. Din asta vine uneori vătămarea ochilor, rănirea stomacului, oftica, damblaua, idropica şi stricarea minţii.

Dacă beţia ar aduce numai vătămarea trupului, atunci primejdia n-ar fi chiar atât de mare. Căci trupul este stricăcios şi trecător.

Însă beţia vatămă şi sufletul, lipsindu-l de mântuire. Pentru că aruncă pe om în multe păcate grele. Beţia îl aprinde pe om spre desfrânare, îl duce la jurăminte

nesocotite, îl face grabnic mânios la ocară, la hule, la uciderи şi chiar la lepădarea credinţei.

***Sfântul Vasile cel Mare** spune că năravul beţiei este demon de la sine dorit, maica răutăţii, potrivnic virtuţii, care pe cel curat îl face destrăbălat, pe cel bărbătos îl face fricos, beţia nu cunoaşte dreptate şi leapădă cuviinţa.*

***Sfântul Ioan Gură de Aur** numeşte beţia maica întristării, bucuria diavolului, care naşte zeci de mii de rele, ea este nebunie de bună voie, trădarea cugetelor.*

Cel care se îmbată este mort însufleţit, demon de bună voie, bolnav care nu are crezare, cădere fără de răspuns şi sluţenie de obşte a neamului omenesc.

Acestea sunt numirile cu care împodobesc sfinţii pe cei beţivi.

Iar Apostolul Pavel, în cartea cea dintâi către Corinteni (cap.6, vers.9-10) scrie mai înfricoşat, căci zice: "Nu vă amăgiţi, nici sodomenii, nici furii, nici iubitorii de argint, nici beţivii, nici bârfitorii, nici răpitorii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu!"

Apoi în cartea cea către Galateni (cap.5, vers.10-20) Sfântul Apostol Pavel mai scrie acestea: ***"Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: desfrânarea, necurăţia, închinarea la idoli, vrăjitoria, duşmănia, certurile, zavistia, mânia, dezbinările, smintelile, eresurile, ura, uciderile, beţia, destrăbălarea (distracţiile necuviincioase) şi altele asemenea acestora … Cei ce fac unele ca acestea, nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu!"***

Vedeţi fraţilor şi vă înfricoşaţi de cuvintele apostoleşti. Să nu mai zică cineva că beţia este o distracţie nevinovată, căci ea poartă sămânţa desfrâului şi a pierzării sufleteşti.

Dacă deschidem Sfânta Scriptură, vedem îndată două pilde înfricoşate care dovedesc că înşişi robii cei aleşi ai lui Dumnezeu sunt în stare să facă lucruri necuviincioase şi fărădelegi, atunci când se îmbată. Noe şi cu Lot erau bărbaţi sfinţi şi drepţi, după cum mărturiseşte însuşi cuvântul lui Dumnezeu. Pe Noe l-a păzit Dumnezeu de potop, ajungând al doilea tată al neamului omenesc, iar pe Lot l-a păzit de arderea Sodomei.

Dar când s-au îmbătat au căzut în nesimţire şi s-au batjocorit. Cu toate acestea faptele lor sunt vrednice de iertare, căci numai o singură dată s-au îmbăat (Lot de

două ori) şi anume prin neştiinţă. Noe nu cunoştea tăria vinului, căci atunci prima dată au sădit vie. Lot a fost amăgit la băutură de către fetele sale. Cel care păcătuieşte din neştiinţă dobândeşte mai uşor iertare. Dacă beţivii n-ar cunoaşte vătămarea băuturii şi n-ar şti că este păcat de moarte lăcomia băuturii, atunci ar fi vrednici de iertare. Însă fiecare cunoaşte prea bine urmările beţiei şi aude mereu cuvântul Apostolului, care strigă: ***"Nu vă îmbătaţi de vin, întru care este desfrânarea!"*** (Efeseni, 5-18).

Iar la Sfânta Evanghelie zice Domnul către toţi: ***"Luaţi aminte de sinea voastră, ca nu cândva să se îngreuneze inimile voastre cu mâncarea şi beţia!"*** (Luca, 21-34).

Trebuie să amintim şi aceasta, că tot păcătosul poate să-şi ascundă păcatul său. Aşa zavisnicul îşi ascunde zavistia, vicleanul îşi ascunde vicleşugul, cel mândru îşi ascunde mândria, la fel şi pomenitorul de rău, însă beţivul se vădeşte ori de câte ori se îmbată. Pentru aceasta şi sminteala este mai mare la oamenii care se robesc de băutură. În ţara aceasta mai ales, unde necredincioşii (adică păgânii) nu prea folosesc vinul şi rachiul, se face mai mare sminteală, când se îmbată creştinii. Căci văzând păgânii cum se îmbată creştinii, se smintesc şi hulesc credinţa Domnului nostru Iisus Hristos.

Căci iată ce zic păgânii: După cum este viaţa creştinilor aşa este şi credinţa lor! Aceasta este hulă înfricoşată împotriva adevărului sfânt care se cuprinde în credinţa noastră. Aici se adeveresc cuvintele Apostolului, care răsună în cartea către romani: ***"Că numele lui Dumnezeu pentru voi se huleşte între neamuri!"***

Să mai fie ştiut şi aceasta, că otrava, care se adună în trup din multă băutură, nu stă degeaba nici o clipă. Ea lucrează pe nesimţite ca şi viermii în lemn. Ea atacă organele cele mai gingaşe ale trupului (mai ales plămânii, stomacul, ficatul şi creierii). Dar omul nu pricepe aceasta decât atunci când îl ruinează desăvârşit. Viermele băuturii lucrează mocnit, însă merge în plin spre distrugere. Pot să treacă 5, uneori 10 sau chiar 20 de ani până când se iveşte boala. Însă boala nu vine singură, ci vine mai totdeauna însoţită de alte două sau trei boli grele. Atunci nu mai este vindecare, căci toţi doctorii spun că bolile, care se ivesc din alte pricini, se pot vindeca prin leacuri sau prin operaţii, însă cele care se ivesc din băutură, nu mai au sfârşit decât la moarte.

Spre ştiinţă fraţilor cititori

Din câte am scris mai înainte poate li s-a părut la unii că eu le scriu spre mustrarea lor, deşi eu nu le scriu spre mustrarea altora, ci mai mult spre îndreptarea lipsurilor mele (mai întâi) şi apoi pentru folosul celor care vor citi.

Însă rândurile de faţă, vă mărturisesc că sunt mult mai spre mustrarea năravului meu, care nu se sfieşte a se cuibări şi în fundul pustiei.

Boala aceasta a clevetirii mă urmăreşte în tot locul şi mă gândesc că poate scriind mereu cuvinte de la Sfinţii Părinţi, se va ruşina odată şi va fugi de la mine, cu darul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Sfinţilor.

Aceasta aş dori să se întâmple cu toţi fraţii şi surorile mele cele duhovniceşti, cari pătimesc ca şi mine, ca nu cumva să se păgubească de mântuire prin urâciunea năravului.

Bunul Dumnezeu să ne ajute la toţi. Amin.

Al frăţiilor voastre smerit rugător,
Ieroschimonahul Ioan Iacob,
Schitul Sfânta Ana, Hozeva 1958

Despre un balaur trimis de Dumnezeu spre pedeapsa păcatului trupesc, care a vorbit omeneşte

Un frate oarecare tânăr, fiind trimis din mânăstire la ascultare, intră într-o cârciumă şi se îmbată de vin şi cade în păcatul necurăţiei trupeşti.

Într-una din zile se întoarce la mânăstire după ce săvârşise păcatul cel obişnuit. Şi mergând prin pustie a intrat într-o pădurice şi iată că s-a repezit de năpraznă un balaur mare, vrând să-l înghită pe el. Şi s-a apucat monahul să fugă şi se zbătea încoace şi-ncolo ca să se izbăvească de balaur, însă acela îl gonea pe el cu grabnică alergare. Şi strâmtorându-se fratele de pretutindenea şi neavând unde să se mai ascundă, a fost ajuns de balaur.

Deci fiind acum gata să-l înghită şi-a adus aminte fratele de fericitul împărat Elesvoi, care s-a pustnicit pe acele locuri şi întorcându-se fratele către balaur i-a zis: "Te jur cu rugăciunile prea sfinţitului şi dreptului Elesvoi, depărtează-te de la mine."

Iar balaurul, ca şi cum s-ar fi ruşinat de numele Sfântului Elesvoi, a stat, şi prin porunca lui Dumnezeu, luând glas omenesc a zis către monah: "Cum te voi cruţa pe tine? Căci îngerul lui Dumnezeu venind mi-a poruncit mie ca să te mănânc pentru necurăţiile şi spurcăciunile tale. Pentru că te-ai făgăduit a sluji Domnului întru curăţie, iar acum petreci spurcând trupul tău şi mâniind pe Sfântul Duh."

Iară monahul auzind pe balaur vorbind omeneşte şi vădindu-i faptele lui a rămas fără de răspuns şi tremurând, ruga cu jurământ pe balaur ca să-l cruţe pe el.

Iar balaurul i-a zis: “De ce mă juri pe mine aşa, ci tu singur mai întâi jură-mi-te că de acum nu vei mai săvârşi spurcata poftă trupească şi te voi lăsa pe tine.”

Iară fratele s-a jurat, zicând: “Mă jur pe Dumnezeu cel ce locuieşte în cer şi pe rugăciunile cinstitului împărat Elesvoi, că de acum nu voi mai mânia pe Domnul meu, pe care acum rău L-am mâniat, prin necurăţia trupească.”

Acestea zicând monahul, îndată s-a pogorât din cer şi a mistuit pe balaur înaintea monahului. Iar monahul (adică fratele monah), fiind cuprins de frică şi cutremur, s-a dus în mânăstirea sa şi n-a mai adaos după aceea a mai greşi înaintea Domnului cu păcatul curviei şi s-a săvârşit cu bună pocăinţă.

Despre patima curviei

Pofta trupească vine la oameni uneori:
1. Din mulţimea sângelui, alteori
2. Din hrană sau băutură prea multă, din somn mult şi din răsfăţare, apoi
3. Din lucrarea diavolului,
4. Din clevetire şi
5. Din înălţarea minţii, când cel nepătat se înalţă întru sine, socotindu-se mai vrednic decât alţii. Pe unii din aceştia din urmă îi slobozeşte Dumnezeu să cadă, pentru a-şi veni întru simţire din smerenie, făcându-li-se cu asta pricină de mântuire. Căci cel mândru, până nu cade, nu se smereşte.

O istorie din Mănăstirea Lavra (Sfântul Munte) despre felul cum s-a mântuit o călugăriţă, care a căzut în păcat

Ne-a povestit un sihastru cu viaţă sfântă, că în vremea cea veche se afla în cetatea Tesalonic o mânăstire de fecioare.

Din lucrarea diavolului una dintre ele a fost luptată ca să iasă din mânăstire. Şi ieşind a căzut în păcatul curviei.

Zăbovind ea o bucată de vreme întru necurăţia aceasta, la urmă şi-a venit în simţire şi prin darul Prea Bunului şi Iubitorului de oameni Dumnezeu s-a căit păcatului ei.

Deci s-a pornit spre mânăstire, cu hotărârea nestrămutată de a petrece restul vieţii în pocăinţă şi osteneală. Dar în poarta mânăstirii, când voia să între înăuntru, a căzut jos şi a murit.

În vremea aceea Dumnezeu a descoperit unui episcop sfânt despre sfârşitul ei. Şi anume a văzut episcopul cum au venit îngerii să ia sufletul călugăriţei, iar demonii şedeau împrejur, pricinându-se şi zicând: "Pentru ce ne faceţi nedreptate şi o luaţi pe aceasta? Ea este a noastră ca ceea ce ne-a slujit nouă atâta vreme prin patima curviei!"

Iar îngerii ziceau: "Aceasta s-a lepădat de voi şi a alergat la pocăinţă".

Atunci demonii au grăit iarăşi: "Dar ea n-a intrat în mânăstire, deci cum ziceţi că s-a pocăit"

Îngerii însă au răspuns: "Să ştiţi că chiar în clipa când a văzut Dumnezeu pornirea ei cea bună şi hotărârea ce avea de a se mărturisi, precum şi sârguinţa cu care a alergat la mânăstire, i-a dăruit iertare, pentru aceasta s-a mântuit. Căci întoarcerea de la rău şi pocăinţa sunt la voia omului, iar viaţa şi moartea sunt la voia lui Dumnezeu".

Auzind acestea demonii s-au depărtat ruşinaţi. Deci să cunoaştem şi noi fraţilor, bunătatea cea nemărginită a lui Dumnezeu şi să alergăm la pocăinţă şi mărturisire, pentru a ne învrednici de asemenea iertare.

Dacă însăşi hotărârea omului pentru mărturisire şi făgăduinţa inimii au aşa mare preţ înaintea lui Dumnezeu, atunci cu cât mai mare preţ este primită mărturisirea cea curată şi supunerea celor cari trăiesc în mânăstirea de obşte.

Mântuirea lor este asigurată, numai să păzească dragostea frăţească faţă de toţi, căci urâciunea pe mulţi nevoitori îi lipseşte de mântuire.

O poveste înfricoşată din viaţa Sfântului Eftimie cel mare

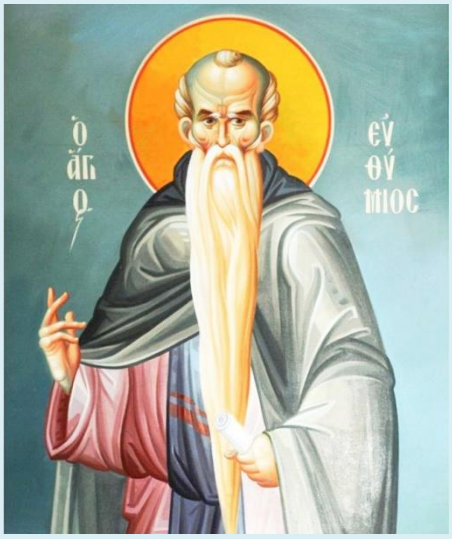

Sfântul cuvios Eftimie cel mare

În Mânăstirea Sfântului Eftimie din Palestina era un călugăr de la Roma cu numele Emilian; acesta din tinereţile lui avea viaţă cu fapte bune, era curat la trup şi foarte cumsecade şi înţelept.

Pe acest frate monah l-a pizmuit diavolul şi într-o Duminică i-a dat mare război trupesc, şi nemaiputând răbda ispita, primea în mintea lui acele gânduri spurcate şi se învoia îndulcindu-se de ele.

Şi când s-a dus noaptea în Biserică pentru a citi utrenia, Sfântul Eftimie s-a întâmplat să fie lângă acel frate care avea războiul trupesc şi simţea că ieşea mare putoare de la acel frate. Sfântul a înţeles ispita vrăjmaşului şi certându-l, duhul cel necurat, duşmanul omenirii l-a aruncat pe acel frate la pământ, muncindu-l. Şi el văitându-se şi plângând scotea spume din gură. Atunci Sfântul a poruncit să aducă lumină că era noapte şi întuneric, şi zise către ceilalţi părinţi: “Vedeţi fraţilor pe acesta care are fapte bune şi e curat din tinereţile lui, cum se tăvăleşte acum pe pământ la picioarele noastre, vedere jalnică şi de plâns, numai că a primit gândurile cele spurcate în mintea lui.

Deci să ia seama bine fiecare şi să se împotrivească gândurilor celor spurcate, şi să le gonească din mintea lui, chiar de la început când nu au mare putere. Iar dacă le primim cu bună plăcere îndulcindu-ne, măcar că nu ne apropiem de trupul altuia, dar cu sufletul am curvit, după cum zice la Sfânta Evanghelie, şi ca cei prea curvari

ne vom osândi în ziua aceea a judecăţii, când cele ascunse şi cele nepricepute se vor descoperi”.

***

Ascultaţi şi altă pildă înfricoşată:

Mi-au spus nişte Părinţi din Egipt, că într-un oraş era unul care se părea că avea viaţă minunată şi plină de sfinţenie la arătare. Dar într-ascuns mult mânia pe Dumnezeu cu gândurile cele deşarte şi cu mişcările inimii, care se învoia cu gândurile cele necurate. Dar cu fapta niciodată nu a păcătuit, însă cu mintea de multe ori curvea. Odată s-a îmbolnăvit greu de moarte, şi toată lumea din oraş se întrista şi plângea, socotind că moartea lui e paguba tuturor. S-a întâmplat să fie în acea zi un Bătrân Sfânt care era cu Darul înainte văzător, şi văzând pe toţi trişti şi plângând s-a dus şi el în grabă să ia iertare şi blagoslovenie de la dânsul. Şi când a sosit acolo, vede Arhiereul cu toţi clericii lângă dânsul, ţinând lumânări aprinse în mâini, aşteptând să-şi dea sufletul. Grăbindu-se Sfântul l-a ajuns că încă mai sufla. Şi vede o minune înfricoşată şi de cei mulţi nevăzută, dar jalnică şi vrednică de plâns. Un uriaş înfricoşat care avea în mâini o furcă de foc cu trei dinţi, o înfigea în inima lui şi i-a smuls sufletul cu multă silă şi fără nici o milostivire. Şi a auzit glas de sus care zicea: “După cum acest suflet nu m-a odihnit nici o zi, aşa şi tu să nu te leneveşti, nici să încetezi străpungându-l pre el şi prea aspru să-l chinuieşti”.

Acestea spunându-le la părinţi Sfântul Eftimie, îi învăţa să ia seama şi să-şi aducă aminte întotdeauna de ieşirea sufletului, să ia pildă de la Emilian şi de la alţii, ca să nu păţească şi dânşii tot la fel ca ei.

Şi făcând rugăciune Sfântul Eftimie pentru cel bolnav, s-a umplut tot locul acela de o putoare nesuferită ca de pucioasă şi din fum s-a auzit glas zicând: “Eu sunt duhul curviei”.

Le spunea şi aceasta, Sfântul, dacă cineva are gânduri nepotrivite şi murdare numaidecât să le mărturisească la cei mai cu multă practică ca să-i poată îndrepta.

Cuvântul 17 - pomenirea Sfântului Amon Egipteanul

Tot în această zi se mai face pomenirea Sfântului Amon Egipteanul.

Sfântul Amon rămânând de mic fără părinţi a fost silit de unchiul său ca să-şi ia o soţie. După nuntă s-a sfătuit cu soţia sa ca să trăiască amândoi în curăţie. Învoindu-se deci la aceasta au trăit în mijlocul lumii ca fraţii 18 ani. După aceea au plecat amândoi în muntele Nitriei, trăind mai întâi împreună într-o colibă, după aceea şi-au făcut chilii deosebite ducând viaţă cu adevărat îngerească. Pe acest sfânt l-a cunoscut şi Sfântul Marele Antonie şi s-a minunat de viaţa lui.

L-a întrebat odată un frate pe Sfântul Amon, zicând: “Părintele meu duhovnicesc mă trimite în ascultare şi mă tem să nu cad în curvie”. Îi zice atunci Sfântul Amon: “Frate, oricând îţi va veni ispită zi: Dumnezeule al puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, izbăveşte-mă”.

Odată acest frate fiind trimis de părintele lui a intrat la un oarecare cunoscut din cetate şi neaflându-se în casă decât o fecioară, aceasta din îndemnul vrăjmaşului a încuiat uşa după el când a intrat. Înţelegând fratele vicleanul scop al fecioarei a strigat cu glas mare: “Dumnezeul părintelui meu, scapă-mă”. Şi numaidecât s-a aflat în drumul care ducea la schit.

***

Tot acest sfânt mai zice că pentru cel care iubeşte curăţia nu se cuvine ca să se vadă pe sine gol cândva. Deci fiind odată nevoit Sfântul Amon să treacă râul Licu (Lup) care inundase de ploaie şi nevoind să se dezbrace, având cu sine şi pe

ucenicul său Teodor, spre a nu se vedea gol unul de către altul, se frământa cu gândul cum să treacă râul.

Deci cugetând aceasta se vede pe neaşteptate răpit prin văzduh până dincolo de râu. Pentru aceasta şi Sfântul Vasile cel Mare spune pentru călugăriţe şi fecioare că nu se cade a face vreo mişcare necuviincioasă, chiar dacă nu sunt văzute de nimeni, spre a nu scârbi prin ceva necuviincios pe Mirele Hristos.

Se spune din tradiţie că Prea Curata Fecioară atâta de multă cuviinţă avea încât nu îndrăznea să îşi ridice ochii către cineva ori să vorbească (afară de părinţi), şi ori cu cine s-ar fi întâlnit îşi pleca numai capul în chip de închinăciune fără să vorbească. Pentru aceea s-a învrednicit a vorbi cu Sfântul Arhanghel Gavriil, care îi aducea hrană în Templu.

Atât de mult iubeşte Dumnezeu Fecioria încât pentru podoaba Fecioarei celei prea curate şi prea nevinovate, a plecat cerurile spre pământ, sălăşuindu-se în feciorească ei mitră, ca şi roua, după cum spune Proorocul.

Cuvântul 20 - Pomenirea Sfintei muceniţe Tomaida

La 14 aprilie se face pomenirea Sfintei muceniţe Tomaida.

Această muceniţă a fost junghiată de socrul ei. Fiind de curând căsătorită şi rămânând odinioară acasă numai cu socrul ei, acesta a încercat să o necinstească. Dar ea fiind împodobită la suflet cu întreaga înţelepciune, n-a voit nici să audă vorbele socrului său, ci s-a împotrivit din toate puterile, ca să nu spurce patul soţului ei.

Fiind bătrânul ei socru orbit de patima vrăjmaşului şi văzând că se împotriveşte, a scos sabia şi izbind din toată puterea în pieptul nurorii, a omorât-o. Pentru râvna ce a avut-o de a-şi păzi curăţia până la moarte a fost socotită în rândul sfinţilor mucenici. Iar neruşinatul şi turbatul acela de socru a rămas orb, neputând să se mişte de lângă patul muceniţei. Deci aflându-l vecinii cu hainele pline de sânge, a fost silit, şi nevrând să mărturisească adevărul, cerând singur pedeapsa cuvenită, pentru care i s-a tăiat capul.

Aflând ava Daniil de la schit despre aceasta a mers în Alexandria şi luând cinstitele moaşte ale Sfintei Tomaida le-a adus la schit, aşezându-le cu cinste în cimitirul Sfinţilor Părinţi, de vreme ce a suferit mucenicească moarte pentru curăţie.

Unul dintre fraţii schitului fiind foarte luptat de patima curviei a alergat la mormântul Sfintei Tomaidei. Ungându-se cu untdelemn din candela Sfintei, i s-a arătat Sfânta în vedenie şi s-a vindecat numaidecât de patimă. De atunci toţi fraţii

schitului care erau luptaţi de patimă trupească aveau prea grabnică ajutorare pe Sfânta Muceniţă Tomaida.

Cuvinte din Pateric pentru vremea postului despre paza limbii

Un frate a întrebat pe oarecare din Sfinţii Bătrâni zicând: ***Iată mi se întâmplă să văd pe cineva făcând oarecare lucru şi eu spun aceasta la altul, fără să judec în inima mea pe acela. Oare nu este asta clevetire ?***

Şi i-a răspuns Bătrânul: "Dacă vorbeşti cu patimă, ca şi cum ai avea ceva asupra lui, atunci este clevetire. Iar de nu este în inima ta nici o pornire rea, adică nici o simţire pătimaşă, atunci eşti fără de păcat. Însă chiar dacă nu este vorba ta cu gând de clevetire, dar ca să nu răssară răul, mai bine este a tăcea".

***

Un bătrân oarecare şedea în Siria, aproape de Antiohia. Acesta avea un frate gata spre a judeca, când vedea pe un frate greşind.

Deci de multe ori îl învăţa pe dânsul zicând: ***"Cu adevărat, fiule, te înşeli şi îţi pierzi în zadar sufletul tău. Căci nimeni nu ştie ce este în inima omului, fără numai duhul care este întru dânsul. Pentru că de multe ori sunt unii care săvârşesc cele rele înaintea oamenilor, iar în taină se pocăiesc lui Dumnezeu.***

Noi vedem adică păcatele lor, iar faptele cele bune şi pocăinţa lor, numai Dumnezeu le ştie. Pentru aceasta şi cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci sau să-l cleveteşti pe el, căci numai Unul Dumnezeu este Judecătorul. Tot omul care judecă pe altul, este ca un "anticrist" adică ca un potrivnic lui Dumnezeu, devreme ce i-a răpit dregătoria şi stăpânirea, făcându-se el judecător mai înainte decât dânsul" (că spune la Sfânta Evanghlie, că Tatăl cel ceresc toată judecata a dat-o Fiului).

***

Povestit-a un bătrân: “Şezând eu odinioară la pustie, a venit un frate de la chinovie pentru cercetare. Deci îl întrebam eu cum se mai află părinţii şi îmi zice fratele: bine cu rugăciunile tale.

Apoi l-am întrebat despre un frate, care avea nume rău şi mi-a zis: “Crede-mă, părinte, încă nu s-a izbăvit de acel nume” (adică tot mai păcătuieşte).

Iar eu (zice bătrânul) cum am auzit aceasta, am zis: “Uf!”. Şi îndată ce am zis aceasta, mi-a venit somn şi m-am făcut întru uimire. Se făcea că mă aflu înaintea Sfântului loc al Căpăţânii (adică la Sfânta Golgota). Şi am văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos răstignit între doi tâlhari. Atunci eu m-am pornit să mă închin. Şi dacă am mers până aproape, a poruncit Domnul către Sfinţii Îngeri care erau lângă El, zicând: “Scoateţi-l afară că Antihrist este (adică potrivnicul meu este), căci mai înainte de a judeca Eu, a judecat el pe fratele său!”

Deci fiind eu gonit de acolo, am voit să ies şi mi s-a apucat haina (un fel de mantie scurtă) în uşa care s-a închis degrabă, iar eu lăsând-o acolo, am ieşit şi îndată m-am deşteptat.

Socotind eu în minte cele ce am văzut, am zis către fratele ce venise: “Rea este ziua aceasta pentru mine!” iar el m-a întrebat: “Pentru ce părinte?” Atunci i-am povestit lui cele ce am văzut şi i-am zis:

“Haina aceea pe care o purtam pe deasupra, era acoperământul lui Dumnezeu, care era peste mine, şi m-am lipsit de ea. După aceea a zis bătrânul: am făcut şapte ani rătăcindu-mă prin pustii, nici pâine gustând, nici sub acoperământ întrând şi nici cu oamenii vorbind, până ce l-am văzut iarăşi pe Domnul la Sfânta Golgota, şezând şi poruncind să mi se dea haina. Acela a fost semnul iertării”.

***

Zis-a ava Iperehie: Călugărul ce nu-şi stăpâneşte limba în vremea mâniei, unul ca acesta nici patimile nu le va stăpâni.

Mai bine este a mânca din carne şi a bea vin, decât a mânca din carnea fraţilor prin clevetire.

Că precum şarpele odinioară şoptind a scos pe Eva din Rai, tot asemenea cu şarpele este şi cel care cleveteşte (adică vorbeşte de rău pe cineva) pentru că şi sufletul celui care aude se pierde şi cel care cleveteşte nu se mântuieşte.

***

A întrebat ava Longhin pe ava Luchie pentru trei lucruri zicând: “Voiesc să mă înstrăinez”.

Şi i-a zis bătrânul: “De nu vei stăpâni limba, nu eşti străin, ori unde vei merge. Deci şi aici unde eşti, stăpâneşte-ţi limba şi eşti străin”.

A mai întrebat iarăşi pe bătrân: “Voiesc să postesc”.

Iar bătrânul i-a zis: “Sfântul Prooroc Isaia spune, că de vei încovoia grumazul tău ca pe un lanţ şi ca pe un belciug, nici aşa nu se va chema primit postul tău. Ci mai vârtos străpâneşte-ţi limba şi gândurile cele rele”.

Atunci l-a întrebat iarăşi: “Voiesc să fug de oameni”.

Deci i-a răspuns bătrânul: “De nu vei isprăvi mai întâi acestea de care ţi-am spus, fiind împreună cu oamenii, atunci nici a-i deosebi nu poţi”.

O mică gustare pentru Postul Mare - Portretul Smereniei (zugrăvit de Sfinţii Părinţi)

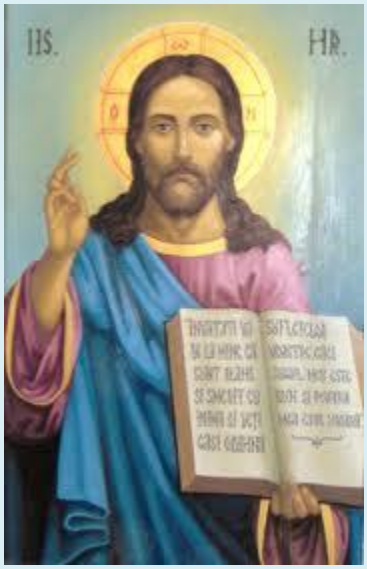

A fost întrebat ava Longhin: ***care faptă este mai mare dintre faptele cele bune?*** Şi a zis bătrânul: "Eu socotesc că după cum mândria este mai mare decât toate patimile (încât a putut surpa şi pe unii din cer) tot astfel şi smerita cugetare este mai mare decât toate faptele cele bune, căci ea poate să scoată pe om chiar din adâncul iadului, măcar de ar fi el păcătos ca un demon. Pentru aceasta şi Domnul mai înainte de toţi fericeşte pe cei săraci cu duhul."

***

Zicea ava Moise Arapul: "De nu ar avea omul în inima lui cum că este păcătos, Dumnezeu nu l-ar asculta pe el!"

Atunci l-a întrebat un frate pe bătrân: ***"Ce este aceasta a avea în inimă că este păcătos?"***

Şi a răspuns bătrânul: "Că cela ce-şi poartă păcatele sale, nu vede pe ale aproapelui său! De va pune omul prihana asupra sa (la tot lucrul) şi va zice: "Am greşit", îndată se milostiveşte Domnul către el, iar sfârşitul a toate este a nu judeca pe aproapele. Căci când mâna Domnului omora pe tot cel dintâi născut al Egiptului, nu se afla nici o casă care să nu aibă mort într-însa".

Atunci a întrebat fratele ce înseamnă cuvântul acesta. Şi a zis bătrânul: ***"De vom lua seama la păcatele noastre, atunci nu vom vedea păcatele aproapelui. Căci***

nebunie este cel ce are mortul său (în casa noastră), să-l lase pe el şi să meargă să plângă pe mortul aproapelui.

Iar a muri despre aproapele tău, este a-ţi purta păcatele tale şi a nu purta grijă de tot omul (că acesta este bun sau acesta este rău).

- *Să nu faci rău nici unui om, nici să gândeşti rău în inima ta asupra cuiva. Nici să defaimi pe cineva când face rău, nici să te pleci celui ce face rău aproapelui său. Să nu cleveteşti pe cineva, ci zi aşa: "Dumnezeu ştie pe fieştecare!"*
- *Să nu te îndupleci (adică să te învoieşti) cu cel ce grăieşte de rău, nici te tulbura de clevetirea lui şi nici să nu urăşti pe cel ce cleveteşte pe aproapele său. Şi aceasta este aceea, adică: "Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!"*
- *Să nu ai vrajbă cu cineva şi nu ţine vrajba în inima ta.*
- *Să nu urăşti pe cel ce vrăjmăşeşte pe aproapele său şi aceasta este pacea.*

Cu aceasta pe sine-ţi te mângâie. Puţină vreme este osteneala şi de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu-Cuvântul. Amin.

***

S-a năpustit (a năpădit) odinioară demonul asupra lui ava Macarie cu un cuţit, vrând ca să-i taie piciorul. Dar pentru smerita lui cugetare n-a putut să-i facă nimic.

Deci a zis demonul către bătrân: "Câte aveţi voi şi noi le avem, dar prin smerita cugetare vă deosebiţi de noi şi cu asta biruiţi".

Zis-a un bătrân: "Cela ce are smerenie, smereşte pe draci, iar cel ce nu are smerenie se batjocoreşte de ei!"

***

A fost întrebat de cineva un bătrân: ***"Când dobândeşte sufletul smerenie?"***

Şi a răspuns bătrânul: "Când omul se îngrijeşte de răutăţile sale!"

***

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: ***"Ce este sporirea omului cea după Dumnezeu?"***

Şi a răspuns bătrânul: "Sporirea omului este smerenia, căci pe cât se pogoară cineva prin smerenie, pe atâta se înalţă în sporire!"

Dacă smerindu-te pe sine-ţi vei zice cuiva: “Iartă-mă”, atunci arzi pe draci.

***

Zis-a un bătrân: “Fiilor, să ştiţi că smerenia pe mulţi fără de nici o osteneală i-a mântuit. Şi mărturisesc aceasta vameşul şi fiul cel curvar, cari puţinele cvinte au grăit către Dumnezeu şi s-au mântuit.

Iară ostenelile şi faptele bune ale omului mândru îl pierd pe dânsul.

Că osteneala şi faptele pe mulţi i-au tras la mândrie şi au pierit, cum a fost fariseul, care se mândrea cu faptele cele bune.

***

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: ***“Ce este smerenia?”***

Şi a zis bătrânul: “Smerenia este ca să se socotească omul pe sine-şi mai nevrednic şi mai păcătos decât toţi şi tuturor supus (plecat)”.

***

Zis-a bătrânul: “Să nu cerci să vezi păcatele străine, ci ale tale păcate şi răutăţi să le vezi şi neîncetat să te rogi lui Dumnezeu pentru iertarea ta!”

***

Zis-a un bătrân: “Să ştiţi că alt drum către mântuire nu este, fără decât smerenie, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameş.

De va fi cineva neatins de păcate spurcate, nu cumva să se înalţe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcat, ci unul ca acela mai mult să se smerească şi să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toţi oamenii.

Iar de se va înălţa cu gândul său, socotindu-se că el nu este atins de păcate spurcate pentru că nu a căzut nici într-un păcat trupesc şi lumesc, de va socoti că este cu totul curat şi vrednic totdeauna de împărtăşirea Sfintelor Taine, iar pe altul care ştie că are vreo cădere îl socoteşte nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu asemenea gând înalt şi fără smerenie, este nevrednic şi necurat şi urât lui Dumnezeu şi în pierzare merge şi curăţenia lui nu-i va folosi, neavând smerenie!

Cu mult mai plăcut şi mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit decât dreptul mândru!

La uşa Raiului (în pragul Postului mare)

Am intrat în anotimpul bisericesc al Triodului, care ne vesteşte apropierea Postului Mare, când Sfânta noastră Biserică, ne îndeamnă mai mult ca oricând la lucrul Pocăinţei.

Niciodată masa duhovnicească a slujbelor bisericeşti nu este mai încărcată şi mai împodobită ca în vremea Postului Mare. Cântările şi citirile sfinte care se cuprind în slujbele Triodului ne zugrăvesc în culorile cele mai vii toate tainele vieţii omeneşti de la începutul lumii până la Slăvita Înviere a Domnului.

Ni se înfăţişează căderea strămoşilor, osânda care a venit asupra neamului omenesc şi ticăloşia vieţii de pe pământ care a purtat pecetea blestemului vreme de peste 50 de veacuri.

Auzim parcă din cântările cele duioase ale Triodului, tânguirea dureroasă a lui Adam din surghiunuire, auzim însă şi făgăduinţa Părintelui ceresc pentru izbăvirea omului de osândă.

Înaintea ochilor se desfăşoară grozăvia căderii omeneşti şi amarul care a venit în lume prin păcat, dar ne este dat să vedem şi nădejdea cea nestrămutată a mântuirii, din sufletul aleşilor lui Dumnezeu.

Nădejdea aceasta pentru venirea Mântuitorului a fost cântată de toţi proorocii şi cu ea s-au mângâiat patriarhii şi drepţii din Legea Veche.

Dumnezeu n-a făcut lumea pământească pentru că ar fi avut nevoie de ea, ci din bunătatea Lui cea nemăsurată, pentru a fi slăvit numele cel sfânt al Lui.

Din bunătatea Lui a făcut grădina Raiului, unde a aşezat pe cea dintâi pereche de oameni (Adam şi Eva). În mijlocul Raiului se afla "Pomul Vieţii" din care mâncau strămoşii noştri şi pentru asta nu se lipea de ei nici boala nici moartea. Roadele acestui pom aveau aşa un dar, încât omul mâncând era totdeauna sănătos şi nu îmbătrânea niciodată.

Dar în grădina Raiului mai era şi alt pom: al Cunoştinţei binelui şi răului din care nu era îngăduit să guste omul. Dumnezeu a pus această condiţie omului, că dacă nu va mânca din pomul acesta, atunci va trăi în veşnicie (ca şi însuşi Dumnezeu), iar dacă va mânca, atunci va fi pedepsit cu moartea cea veşnică.
Câtă vreme a păzit porunca, el era ca şi un Dumnezeu pe pământ. Toate făpturile erau supuse lui. Văzduhul nu se schimba niciodată ca să-l vateme cu frigul, cu căldura, pământul rodea toate bunătăţile de la sine (fără osteneala omului), animalele erau toate blânde şi supuse omului, iar Dumnezeu umbla prin Rai şi vorbea cu Adam şi Eva, aşa cum vorbeşte tatăl cu familia lui.

În inima omului era totdeauna bucurie şi mulţumire, iar mintea lui era aşa de luminată încât cunoştea toate tainele firii. Voinţa lui era îndreptată numai spre bine. Nici un gând rău şi nici o pornire pătimaşă nu avea loc în fiinţa omenească, ca să facă vreo tulburare. Atunci era cu adevărat ca un prieten al lui Dumnezeu şi părtaş al fericirii Lui.

Dar fericirea asta n-a ţinut mult, căci din zavistia diavolului omul a călcat porunca lui Dumnezeu. Atunci şi-a pierdut dreptul de a trăi veşnic şi a fost izgonit din Raiul desfătării.

Prin căderea lui Adam toţi am moştenit vina păcatului şi pedeapsa morţii. Prietenia care era între om şi Dumnezeu s-a stricat şi a intrat dușmănia. Dumnezeu s-a mâniat şi a pus blestem asupra neamului omenesc ca să nu mai poată intra în Rai până când nu se va îndrepta greşeala. Iată cum s-a păgubit omul de fericirea cea veşnică şi a început a duce o viaţă necăjită, plină de scârbe, de osteneală şi de durere. Raiul s-a închis iar viaţa omului a fost curmată de moarte.

Pământul a început să rodească spini şi felurite plante vătămătoare, văzduhul s-a tulburat, iar animalele s-au sălbăticit şi au început să-l vateme pe om. Şarpele, care înainte era cel mai blând şi mai iubit animal de om, după cădere a devenit cel mai fioros şi mai otrăvitor dintre toate animalele (în locul cuvintelor înşelătoare ale vrăjmaşului, a rămas otravă sub limba şarpelui pentru totdeauna).

Mintea omului s-a întunecat (după cădere), pacea şi mulţumirea din inima lui au pierit, iar trupul a început să slăbească, căci pomul vieţii era închis în grădina Raiului. După căderea lui Adam, mintea omului are aplecare mai mult spre rău decât spre bine. ***Pentru aceasta omul biruit de patimi şi-a pierdut frumuseţea cea dintâi precum şi tăria trupească şi sufletească. Din prieten iubit al lui Dumnezeu, omul a ajus rob al păcatului. Cel care era făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, adică icoana cea cinstită a Celui Prea Înalt, omul cel împodobit cu cinste şi cu frumuseţe, care era ca un împărat peste firea pământească, a ajuns ca un vas netrebnic şi organ al răutăţii.***

Vasul cel ales în care Dumnezeu a pus comoara mirului Său, prin cădere s-a dogit şi nu mai folosea la nimic.

Dumnezeu l-a făcut dintru început ca să ajungă la desăvârşire şi să aibă aceeaşi slavă şi fericire ca şi El însuşi. După cădere, scopul acesta s-a zădărnicit. Nimeni dintre oameni nu putea să repare stricăciunea pricinuită de păcatul lui Adam.

Trebuia ca omul să aducă o jertfă prin care să îmblânzească mânia lui Dumnezeu şi să împlinească dreptatea lui. Însă jertfa aceasta trebuia să fie neprihănită, iar dintre oameni nu se afla nimenea fără prihană. Firea lor era otrăvită şi toţi aveau pecetea blestemului. Cu vremea oamenii s-au înrăutăţit şi mai mult şi s-au depărtat de Dumnezeu. Simţeau în ei vina păcatului, dar nu se puteau îndrepta. Căutau să îmblânzească mânia lui Dumnezeu prin felurite jertfe de animale nevinovate, iar uneori aduceau şi jertfe omeneşti. De la un timp au uitat de Dumnezeul cel adevărat cei mai mulţi dintre oameni şi se închinau la idoli. Numai poporul lui Israel a mai păzit credinţa, dar nici el n-a fost statornic.

Sfaturi duhovniceşti - Să nu judecăm pe altul

În zilele noastre multe suflete râvnitoare se păgubesc, neştiind să-şi păzească râvna cu deplină judecată. Căci după Cuvântul Sfântul Pavel, însăşi mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face după lege (cu dreaptă socoteală).

Iată de pildă, sunt mulţi dintre noi cari arată mare sârguinţă pentru dreapta credinţă şi păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovniceşte.

- *Să punem – bunăoară – vina pe lumea de azi, că este rea şi amăgitoare. Dar pe noi ne-a ales Domnul din lume şi ne-a întărit picioarele pe stânca de mântuire.*
- *Să zicem că mânăstirile nu sunt în regulă, dar creştinii nu aveau nici biserici şi nici mânăstiri şi cu toate acestea erau mai sporiţi cu viaţa decât monahii de astăzi.*
- *Să dăm vina pe Egumeni şi pe Păstorii sufleteşti, că nu sunt iscusiţi şi nu poartă grijă de turmă, pentru asta ne primejduim şi nu sporim.*

Dar asta o pot zice numai noii începători şi oamenii simpli şi necunoscători, iar noi cari am îmbătrânit cu rasa şi am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni. Dacă am căuta apoi să ne plângem că suntem străini şi necăjiţi, atunci ne râd creştinii cei din vechime, cari erau totdeauna izgoniţi de păgâni şi mulţi erau duşi în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri.

Dar cu toată prigoana şi cu tot amarul robiei, viaţa creştinilor de la început, strălucea ca o flacără în întunericul păgânătăţii.

Orice vină am căuta să punem pentru amorţirea noastră, nu putem să ne îndreptăm. Toţi aproape cunoaştem poruncile, ştim cum să ne păzim Sfânta

Credinţă, toţi am îmbrăcat haina pocăinţei, am luat pe umeri jugul cel uşor al Domnului şi mergem pe calea Noului Testament. Nu sunt ca altădată prigoane, nu mai este robie, dar paşii noştri tot se poticnesc şi nu sporim.

Fraţilor, dacă vom socoti mai bine, atunci vom vedea că pricina poticnelii suntem noi înşine. Căci noi mergând pe calea cea strâmtă (a Crucii) nu luăm seama la mersul picioarelor noastre, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm păcatele noastre uitate şi căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci ne sârguim să le publicăm (adică să le vădim) şi să le judecăm!

"Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi şi cu ce măsură veţi da, cu aceea veţi şi lua!" (zice Domnul la Sfânta Evanghelie), iar noi judecăm pe alţii, fără să fim bazaţi dacă sunt vinovaţi sau nu. Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm şi clevetim pe Slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge.

"Cine eşti tu, care judeci pe sluga străină, (zice Sfântul Apostol Pavel), Stăpânul care l-a pus în slujbă? Acela îl va judeca, iar dacă alunecă, El poate să-l facă să stea, că puternic este Dumnezeu".

Păcatele şi neputinţele clericilor nu se cade a le scoate la arătare. Clericii sunt şi ei oameni neputincioşi, ieşiţi din plămădeala lumii deşarte. Ei n-au pogorât din cer, nici n-au crescut între îngeri. Lumea de azi i-a odrăslit, în lumea aceasta deşartă au crescut, la şcoala lumii au învăţat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumesc este azi mai iute şi mai stricător ca altădată. El pătrunde ca şi vântul cel rău în toate părţile.

Vântul stricăciunii cu moda cea nouă călătoresc astăzi repede ca şi gândul. Cele ce se fac ori se vorbesc la capătul pământului în America, peste câteva clipe se fac cunoscute până şi de copiii cei mici de la corturi. Altădată trebuiau să treacă ani de zile pentru ca să vină o veste de acolo, iar acuma vine repede ca fulgerul. Şi după cum merg veştile tot aşa de repede merge şi stricăciunea prin lume.

Preoţii find în legătură cu lumea se vatămă azi mai uşor ca înainte. Datoriile lor sunt aceleaşi ca şi la început, însă piedicile au sporit, duhul lumii s-a înăsprit şi s-a sălbăticit.

Ştiinţa a declarat cel mai aprig război împotriva vieţii duhovniceşti, iar lumea merge orbeşte după ştiinţă, depărtându-se de Sfânta Credinţă.

Stăpânitorul viclean al veacului acestuia, aruncă cele mai aprige săgeţi împotriva feţelor bisericeşti.

Lumea asta deşartă după ce otrăveşte duhul omenesc cu tot felul de amăgiri, mai are şi pretenţia să vadă pe clerici sfinţi de pe icoană. Însă unde au vlăstărit oare clericii? Nu din rădăcina lumii?

Dacă rădăcina ar fi mai de soi, atunci şi vlăstarele ar fi mai bune. Sarea care se scoate din mare, uşor se topeşte când dă de umezeală. Preoţii sunt sarea cea ieşită din marea lumii şi pentru că vânturile lumeşti sunt astăzi mai rele şi mai pătrunzătoare, pentru asta şi sarea se topeşte mai uşor ca altădată şi uneori se strică de tot.

Dacă lumea este veacul al optulea, preoţii nu pot să fie ca cei din vechime. Toate se schimbă după duhul vremii.

Aşa, Doamne Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu

Un bătrân oarecare şedea în Siria, între hotarele Antiohiei şi avea un frate ucenic, grabnic spre a judeca pe oricine vedea greşind.

Deci de multe ori îl învăţa pe dânsul bătrânul grăind: “Cu adevărat, fiule, te înşeli şi-ţi pierzi numai sufletul tău, de vreme ce nu ştie nimenea ce este în om, fără numai duhul care este întru dânsul. Căci de multe ori unii săvârşesc fapte rele înaintea lui Dumnezeu. Păcatul lor noi îl vedem, iar pocăinţa şi faptele lor cele bune săvârşite în taină, numai singur Dumnezeu le ştie.

Pentru aceasta şi cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci pe el, căci numai unul Dumnezeu este judecătorul.

Că tot omul ce judecă pe altcineva se află ca un anticrist (adică potrivnic) lui Hristos, făcându-se răpitor al dregătoriei şi al Stăpânirii pe care Tatăl Ceresc a dat-o Fiului.

Tot cel ce judecă păcatul străin se face prin asta judecător înainte de Domnul.

De vei vedea cu ochii tăi pe cineva căzând în păcat, îndată să zici “Anatema ţie satano, că omul acesta altă vină nu are!” Şi aşa îţi întăreşte inima spre a nu judeca pe fratele tău, căci se duce Duhul Sfânt de la tine.

Iar în gândul tău să zici: “Precum acesta s-a biruit, tot asemenea şi eu pot să mă biruiesc!” Deci cugetând aşa, plângi şi cere ajutorul lui Dumnezeu.

Pătimeşte împreună cu cel ce a pătimit fără de voie, căci nimenea nu voieşte să greşească lui Dumnezeu.

Nu judeca pe cel curvar, dacă tu socoţi că eşti curat, căci judecând asemenea cu dânsul calci legea, căci Cel ce au zis: “Să nu curveşti”, tot acela a zis şi “Să nu judeci!”

***

La un sihastru oarecare obişnuia să vină un preot din mânăstire ca să-l împărtăşească, la anumite zile, căci el nu ieşea nicăieri din chilie.

A venit odată la acest sihastru o persoană, aducând nenumărate prihăniri asupra preotului amintit. Pârile acestea au slăbit evlavia cuviosului. Deci venind iarăşi preotul ca de obicei cu Sfintele taine, nu a mai deschis sihăstria şi s-a întors înapoi Sfinţitul Slujitor.

Atunci s-a auzit glas din cer, către sihastru: “Au luat oamenii judecata Mea!”

Şi împreună cu glasul, a căzut în uimire (adică i s-a descoperit o vedenie). A văzut o fântână de aur, având ciutură şi funie tot de aur, iar apa din fântână era foarte bună şi limpede. Însă era lucru de mirare pentru el, căci cel care scotea apa şi turna, era un bubos.

Ar fi vrut sihastrul nostru să bea, dar se sfia de bubosul care scotea apa şi pentru asta nu s-a apropiat să bea. Atunci a auzit iarăşi glas, zicând: “Pentru ce nu bei din apă, ce pricină are bubosul care scoate apă? Dacă scoate şi toarnă se vatămă apa?” După aceste vorbe, şi-a venit în fire sihastrul şi socotind cele din vedenie, a chemat iarăşi preotul ca să-i aducă Sfintele Taine ca şi mai înainte.

***

Un frate a întrebat pe ava Iosif zicând: “Ce voi face avo, că iată nici rele pătimiri nu pot suferi, nici a lucra şi a face milostenie nu pot”.

Atunci i-a zis lui bătrânul: “Dacă din toate acestea nici una nu poţi împlini, atunci păzeşte-ţi ştiinţa ta despre aproapele de către tot răul (adică să nu judeci păcatele străine) şi te mântuieşti, căci Dumnezeu cere de la noi suflet fără de păcat”.

Zis-a ava Teodor: “Nu este altă faptă bună precum a nu defăima”.

***

Aproape de un bătrân locuia un frate puţin mai trândav întru nevoinţă. În vremea când era să moară acest frate, s-au adunat oarecari din fraţi la chilia lui.

Văzând bătrânul pe fratele cel puţin trândav că se arată bucuros şi vesel la faţă în ceasul morţii a zis către el în auzul celorlalţi: “Frate, noi toţi ştim că nu prea erai osârdnic la nevoinţă, deci cum de te arăţi aşa vesel acum în ceasul ieşirii?”

Şi a răspuns atunci fratele: “Crede-mă, părinte, adevăr ai grăit, însă de când m-am făcut monah, nu ţin minte să fi judecat pe cineva, sau să fi ţinut în minte răul asupra cuiva, ci de s-a întâmplat vreo prigonire cu cineva, întru acel ceas m-am împăcat cu el.

Deci voi zice către Dumnezeu: Stăpâne, tu ai zis: Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi şi iarăşi ai zis: Iertaţi şi vi se va ierta vouă!”

La aceste vorbe ale fratelui a zis bătrânul: “Pace ţie, fiule, că şi fără de osteneală te-ai mântuit”.

Despre năravul clevetiri, odrasla cea prea iubită a zavistiei

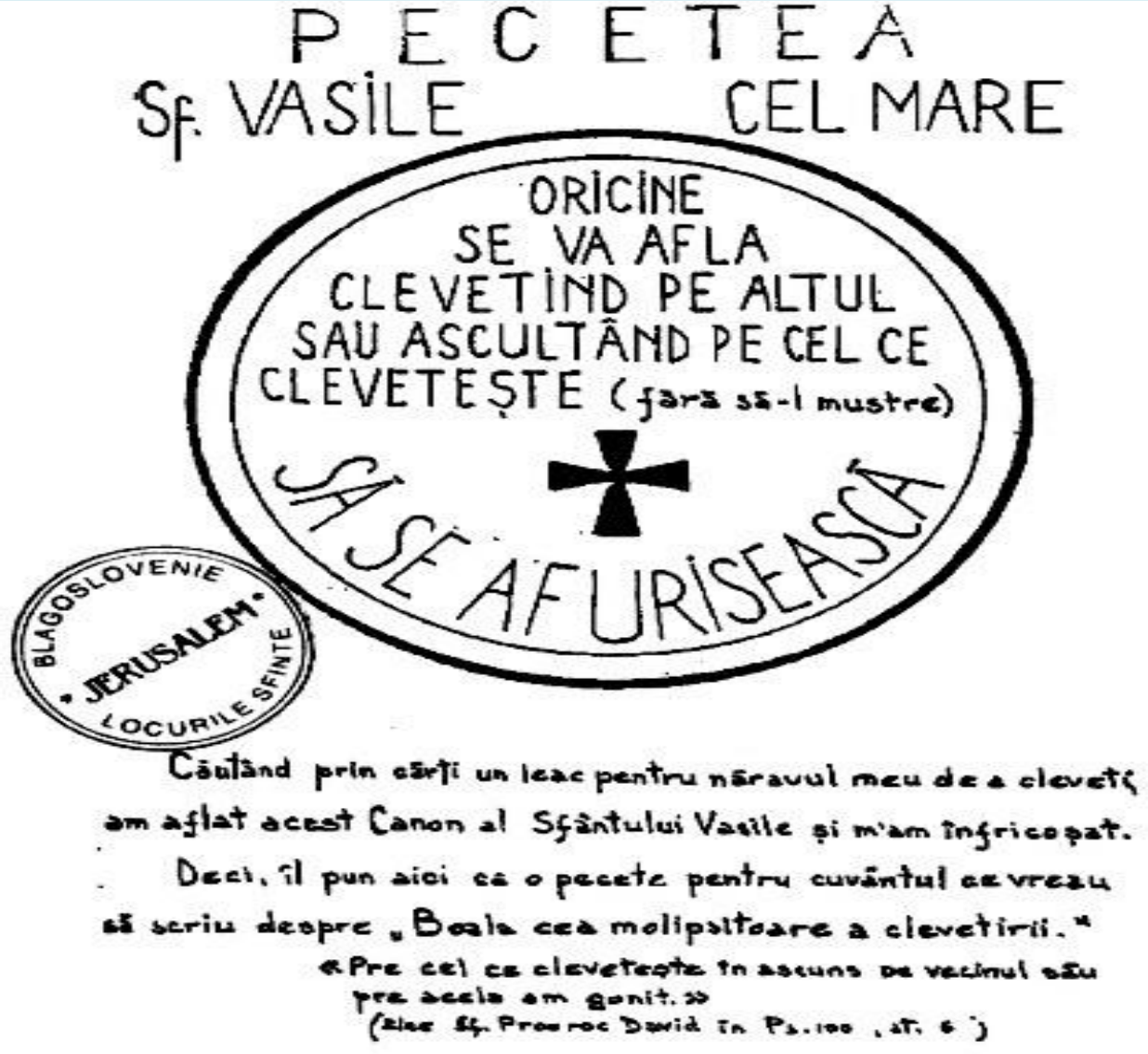

*[Căutând prin cărţi un leac pentru năravul meu de a cleveti am aflat acest Canon al Sfântului Vasile şi m-am înfricoşat. Deci, îl pun aici ca o pecete pentru cuvântul ce vreau să scriu despre "Boala cea molipsitoare a clevetirii." **"Pre cel ce cleveteşte în ascuns pe vecinul său pre acela am gonit." (zice Sfântul Prooroc David în Ps.100, st.6)]***

Clevetirea este vorbirea de rău împotriva fratelui, nefiind el de faţă, cu scopul de a-l ponegri măcar de sunt şi adevărate cele spuse (după cuvântul Sfântul Vasile cel Mare).

Clevetirea este o fărădelege şi o mare nedreptate pe care o facem împotriva aproapelui.

Porunca dumnezeiască spune: "Să iubeşti pe aproapele tău ca însuţi pe tine!" ***Deci noi dacă vorbim de rău pe fratele nostru de aceeaşi credinţă, oare mai putem zice că iubim pe aproapele nostru?***

Însă unii dintre noi poate vor căuta să se îndrepteze zicând: "Dacă spun ce este adevărat, oare fac vreo nedreptate cuiva? Cu asta doară nu răpesc nici averea nici dregătoria nimănui. Nu am gând rău ca să-i fac vătămare, când vorbesc de cineva. Dimpotrivă, eu caut să-l folosesc, arătându-i neputinţele şi lipsurile, cu durere de inimă!" Cam aşa caută să se apere cei cari clevetesc pe fraţii şi pe vecinii lor.

Dar iată ce ne spun Sfinţii Părinţi pentru asta: Când zugrăveşti către alţii greşalele fratelui tău, pricinuieşti o pagubă negrăit de mare, chiar dacă spui adevărul şi chiar când faci aceasta frăţeşte, din compătimire, fără să ai scop ai face vreo vătămare.

Să ştim totdeauna că văzând noi păcatele sau neputinţele fratelui nostru, prin aceasta noi ponegrim cinstea şi numele cel bun al lui. Şi după cuvântul Sfintei Scripturi: ***"Numele bun este mai presus decât multă bogăţie". (Paremii. cap.22 vers.1 Solomon).***

Dacă neputinţele celui clevetit n-au fost cunoscute de alţii, atunci prin vorbele clevetitorului se scot la arătare (se vădesc) făcându-se necinstire fratelui şi sminteală celor cari aud.

Iar dacă acele păcate sau neputinţe au fost cunoscute şi de alţii mai înainte, acum prin limba clevetitorului se înnoiesc în mintea altora şi se întăresc spre mai multă încredinţare.

Iată deci cum se jefuieşte cinstea fratelui (care este cea mai scumpă avere) şi se întinează auzul celor mulţi. Cum poţi să mai zici că nu-i faci nici o pagubă prin clevetire?

"Gura ta a înmulţit răutatea şi buzele tale au împletit vicleşuguri, şezând ai clevetit împotriva fratelui tău şi ai pus sminteală împotriva fiului maicii tale (care este Sfânta Biserică). La ziua judecăţii te voi mustra şi voi pune înaintea feţei tale păcatele tale!" (Psalm 49, 20-22).

“Deşarte au grăit fieştecare către vecinul său … pierde-va Domnul toate cele viclene, limba cea mare grăitoare.” (Psalm 49, 19-20).

În Cartea cea către romani, Sfântul Apostol Pavel zice: “Fără de răspuns eşti o, omule, oricine eşti tu care vindeci pe altul!” (cap.2, vers.1).

Sfântul Apostol Iacob, Fratele Domnului ne învaţă, zicând: “Nu vă clevetiţi unul pe altul, fraţilor, cel care vorbeşte împotriva fratelui său, judecă pe fratele său, acela vorbeşte împotriva Legii şi judecă Legea”.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: “Cel care cleveteşte pe vecinul său, acela a mâncat carnea fratelui său!”

Sfântul Nectarie (Mitropolitul Pentapolei) spune că: “Precum ucigaşul răpeşte viaţa omului, tot asemenea şi cel care cleveteşte, răpeşte cinstea, deci amândoi sunt ucigaşi de oameni”.

Iar Sfântul Vasile cel Mare socoteşte că este vrednic de afurisenie, atât cel care cleveteşte, cât şi cel care ascultă clevetirea fără mustrare.

Căci zice Domnul la Sfânta Evanghelie: “Amin zic vouă, devreme ce aţi făcut aşa la unul din aceşti fraţi ai Mei, Mie mi-aţi făcut” (Matei, 25-40).

Mulţi dintre creştini şi mai ales partea femeiască nu socotesc întru nimica năravul clevetirii şi nici nu caută să se mărturisească. Pentru ei clevetirea este un motiv de distracţie şi cei cari au talent la clevetire sunt mai bine văzuţi la petreceri şi la adunări.

Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe toţi de asemenea boală molipsitoare, căci dacă socotim mai bine, vedem că prin năravul clevetirii se defaimă toate evangheliceştile porunci şi anume iată pentru ce: Porunca dragostei creştineşti cuprinde în sine celelalte porunci dumnezeieşti.

Căci însuşi Domnul a zis: “Pe aceste două porunci se sprijină toată Legea şi Proorocii” (Matei, 22-40). Şi aceste două porunci sunt poruncile dragostei către Dumnezeu şi către aproapele. Iar cel care cleveteşte este vădit lucru că nu are dragoste frăţească.

Cum poate să zică cineva că iubeşte pe aproapele său, când el defaimă şi nedreptăţeşte pe fratele său prin clevetire mincinoasă?

“Aşa dară să nu judecăm unul pe altul, ci gândiţi-vă mai bine să nu daţi fratelui pricină de poticnire şi de sminteală!” (zice Sfântul Apostol Pavel, în cartea cea către romani, 13-3).

Dacă cel care ieri a greşit, astăzi s-a pocăit şi s-a îndreptat înaintea lui Dumnezeu, atunci oare, ce răspuns vom da la judecată pentru necinstea şi sminteala pe care o facem prin clevetirea celui nevinovat (căci tot cel care s-a pocăit, nevinovat este înaintea lui Dumnezeu).

Dacă Sfântul Vasile cel Mare hotărăşte să se afurisească persoana care cleveteşte precum şi cea care se îndulceşte de clevetire (fără mustrare) putem înţelege din asta cât de mare osândă îşi agonisesc cei care ponegresc pe Slujitorii Bisericii şi pe monahi, cari şi-au închinat viaţa lui Dumnezeu! Unii ca aceştia cad sub afurisenie de sute de ori, fără să-şi dea seama.

De nu vor căuta să ceară iertăciune şi dezlegare de la clericii pe care i-au ponegrit, atunci mântuirea lor e în mare primejdie.

Căci de unde ştiu ei dacă Arhiereul sau Preotul clevetit nu rosteşte cuvintele de legătură împotriva lor?

Pentru aceasta trebuie să avem mare pază de a nu cleveti pe cei sfinţiţi şi pe cei afierosiţi lui Dumnezeu prin cinul călugăresc, căci eu am cunoscut persoane care aveau talentul clevetirii mai ales împotriva persoanelor sfinţite şi au ajuns la urmă vânatul vrăşmaşului. Au venit întru aşa de mare orbire, încât şi-au pierdut mintea, iar unii s-au lepădat şi de Sfânta Credinţă.

Iată care sunt roadele clevetirii în viaţa aceasta şi Dumnezeu ştie ce fel de osândă îi aşteaptă dincolo, de care să ne izbăvească Bunul Dumnezeu pe toţi. Amin.

Alte mărturii despre clevetire de la Sfântul Ioan Scărarul

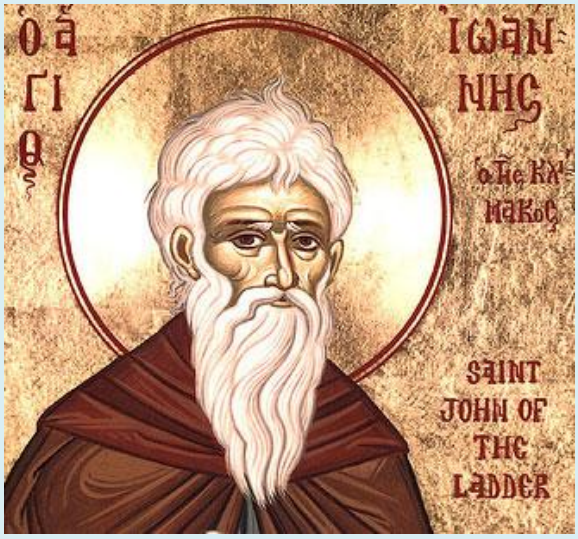

Clevetirea face parte din familia zavistiei şi se naşte din pomenirea de rău şi din ură.

Este o boală delicată, care bântuie peste tot şi nu prea este pricepută, pentru asta greu se lecuieşte. Întocmai ca o lipitoare suge puterea dragostei frăţeşti, apoi secătuieşte sufletul şi-l omoară.

Se silesc demonii în tot chipul ca să ne arunce în păcate. Iar dacă văd că nu reuşesc să ne surpe în cele mari, atunci ne învaţă năravul clevetirii. ***Prin năravul acesta se defaimă cea mai mare poruncă din Sfânta Evanghelie şi anume "porunca dragostei creştineşti".***

'Iubiţi-vă unul pe altul, precum şi Eu v-am iubit!", zice Domnul în Sfânta Evanghelie.

"Tot cel care urăşte pe fratele său este ucigaş!" (Ioan, 1-15).

Deci spune Sfântul Ioan Scărarul că precum singură mândria poate să ne aducă pierzarea sufletului, tot astfel şi clevetirea singură poate să ne lipsească de mântuire. Avem ca pildă pentru aceasta pe fariseul din Sfânta Evaghelie care, defăimând pe vameş (înaintea lui Dumnezeu) s-a osândit.

Tot Sfântul Ioan Scărarul ne spune că nici unul dintre credincioşii, cari cu adevărat se pocăiesc, nu alunecă în păcatul clevetirii. Căci cel care îşi vede păcatele sale, nu are vreme, nici curaj să le iscodească pe cele străine.

Pe când cel meşter la zugrăvirea neputinţelor străine niciodată nu ajunge la cunoştinţa de sine.

Tot cel care doreşte să afle o cale mai scurtă spre mântuire, să asculte cuvintele Domnului care zice: ***"Nu judeca şi nu veţi fi judecaţi!"***

Iar dacă vrea să ştie cel care cleveteşte ce fel de plată îl aşteaptă, să audă glasul Evangheliei care zice: ***"Cu ce judecată veţi judeca, cu aceea veţi şi voi judecaţi!"*** (Matei, 7-2)

Cuvinte de la Sfinţii Părinţi

Zicea un bătrân către un frate: “Păzeşte-te, fiule, de vorbă multă, de vreme ce tăcerea este mai bună. Iar din vorba cea multă, măcar de se întâmplă uneori a fi şi de folos, însă prin ea se amestecă şi cuvinte nefolositoare.

Păzeşte-te, fiule, foarte cu luare aminte pentru vorbele tale, ca să nu te căieşti mai pe urmă de cele ce ai vorbit. Că mulţi pentru vorbă şi-au pierdut cinstea, iar alţii şi-au pierdut viaţa (adică sufletul).

De-ai clevetit cumva pe vreun frate şi te mustră pe tine cugetul tău, atunci să mergi cu smerenie la acel frate şi, închinându-te lui până la pământ, să zici: “Iartă-mă, frate, că am greşit şi te-am clevetit pe tine!”

Iar după aceea să te păzeşti a nu mai cleveti pe nimeni, căci clevetirea este moartea sufletului.

De va cleveti cineva către tine pe fratele tău, să nu adaugi şi tu vreun cuvânt la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi aşa: “Eu, frate, însumi sunt foarte păcătos şi osândit, încât nu pot să osândesc pe alţii”. Şi aşa te vei izbăvi de osândire şi pe acela vei vei folosi.

***

Zis-a un bătrân: “De vrei să vorbeşti pentru greşeala şi păcatul vreunui frate, socoteşte mai întâi dacă vei putea ca să îndreptezi cu asta pe acel frate, iar pe cei cari aud vei putea ca să-i foloseşti. Dacă eşti încredinţat că faci vreun folos, atunci vorbeşte.

Iar dacă vorbeşti cu făţărnicie, cu scopul numai de a mustra şi a defăima pe fratele tău, descoperindu-i şi arătându-i greşeala sau păcatul înaintea altora, să ştii că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare.

Şi mai vârtos să ştii că şi tu însuţi vei cădea şi mai rău în aceeaşi greşală şi păcat şi vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu şi de alţii fiind mustrat te vei ruşina".

***

Zis-a iarăşi un bătrân: "De vor veni unii la tine, mai înainte de a ajunge ei, să faci rugăciune zicând: "Doamne Iisuse Hristoase, izbăveşte-ne pe noi de clevetire!" Şi după aceea slobozeşte-i cu pace pe ei din locul acesta.

***

Zis-a un bătrân: "Obişnuieşte-ţi inima ta câte puţin să zică pentru fiecare din fraţi aşa: "Acesta mă întrece după Dumnezeu!"

Iar pentru altul să zici: "Acesta este mai osârduitor decât mine!" Şi aşa vei dobândi smerita cugetare, socotindu-te pe tine dedesubtul tuturora. Atunci să ştii că locuieşte întru tine Duhul lui Dumnezeu.

Iar de vei defăima pe cineva, atunci se depărtează darul lui Dumnezeu de la tine şi te aruncă întru întunecimi trupeşti. Atunci ţi se împietreşte inima şi nici o umilinţă nu se află întru tine".

***

Zis-au oarecari dintre sfinţi, cum că nu este poruncă mai mare decât aceasta a nu judeca pe fratele tău şi pentru aceasta nici tu nu vei fi judecat.

Iar de vezi pe fratele tău greşind şi nu-i vei zice ca să-şi cunoască greşelile sale, atunci din mâinile tale se va căuta sângele lui (adică vei da seamă de sufletul lui).
Iar de va auzi sfatul tău şi nu se va întoarce de la păcatele sale, atunci el va da seamă înaintea lui Dumnezeu.

Deci bine este a înfrunta cu dragoste (adică a mustra pe cel ce greşeşte), dar nicidecum a cleveti (adică a vorbi de rău în ascuns) sau a-l ocărî ca pe un vrăjmaş.

Cuvântul 7 din cartea care se zice Hristoitia

"Fagur de miere sunt cuvintele bune; şi dulceaţa lor tămăduire sufletului" (Pild. Solomon, 16, 26)

Nici monahii nu se cade a grăi ruşinos sau să băsmuiască, nici să glumească sau să râdă. Şi dacă iarăşi este oprit celor sfinţiţi şi clericilor a nu vorbi cuvinte de ruşine, a băsmui, a glumi şi a râde, cu atât mai mult fără de asemănare este oprit călugărilor.

Deoarece călugării precum se cuvine a avea trupul feciorelnic, aşa se cade a avea şi gură curată de tot cuvântul ruşinos, de băsmuire şi de orice glumă şi râs; ***precum hotărăşte monahilor Sfântul Ioan Scărarul, monahul este silă a firii necontenită, trup neîntinat, gură curăţită şi minte luminată.***

Că pe adevăratul monah îl face dorul cel ceresc şi cea întru Dumnezeu petrecere, după Sfântul Efrem, şi nu lucrurile acestei lumi şi glumele.

Pe monah nu tunderea şi îmbrăcămintea îl face, ci dorirea cea cerească şi petrecerea cea dumnezeiască, "că întru acestea viaţa cea prea bună se arată".

Şi deoarece al monahilor şi numele este de jale, şi locuinţa este de plângere, şi lucrarea lor este totdeauna jale, şi plângere şi lacrimi; precum zice Sfântul Isac, că însăşi şederea monahului şi singurătatea lui, asemănarea vieţii celei în mormânt, care este departe de toată bucuria oamenilor, îl învaţă pe el.

Că plânsul este lucrarea lui. Că şi însuşi numirea numelui lui spre aceasta şi îl îndeamnă şi îl abate pe el. Că plângător se numeşte, adică amar cu inima.

Dar şi această îmbrăcăminte neagră a monahului, arată că se cuvine să plângă şi să se jelească, scrie Sfântul Ioan Scărarul.

Pleacă-te spre lucrarea plânsului, după menirea hainei tale. Că toţi cei ce plâng pe cei morţi cu negre se îmbracă. Cum monahul cel ce are lucrul neîncetat al său plânsul şi lacrimile, poate să glumească şi să râdă? Aceasta este cu totul nepotrivit, necuviincios şi vătămător petrecerii lui; ***pentru aceasta şi Marele Vasile în Aşezământul 12 al călugărilor, învaţă a nu vorbi monahul lucruri murdare şi în certările lui canoniseşte monahul care grăieşte glume sau cuvinte zadarnice, să fie fără blagoslovenie, adică să nu ia anafură.***
Şi Sfântul Ioan Gură de Aur întreg cuvântul scrie că nicidecum nu se cade a glumi monahul. "Râzi şi totul îţi veseleşte faţa? Tu, cel singuratic? Tu, cel răstignit lumii? Tu, cel plângător râzi, spune-mi?"

De toată gluma se cuvine a ne depărta. Că de multe ori se întâmplă că cei ce se îndeletnicesc în unele ca acestea să greşească din dreapta socoteală. Fiindcă sufletul se revarsă spre pornirea de râsuri. Iar gândirea şi luarea aminte a minţii o strică. De multe ori răul înainte mergând, în cuvinte de ruşine şi în necuviinţa cea mai de pe urmă sfârşeşte. Pentru că nu se potriveşte întru aceeaşi vreme să fie şi trezvirea, şi revărsarea glumii.

Dacă cumva va fi şi trebuinţă ca puţin să slăbească posomorârea, şi prin cuvinte să se arate vesel la faţă, să fie cuvântul plin de har duhovnicesc şi dres cu sarea cea evanghelică, ca să aducă bună mireasmă a iconomiei celei înţelepte dinlăuntru şi îndoit să-i veselească pe ascultători şi cu răsuflarea şi cu harul priceperii.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Scrieri Duhovniceşti despre mândrie , lăcomie, mânie, blestem, zavistie, trândăvie şi iubirea de argint

Cele şapte păcate de moarte dintru care odrăslesc toate păcatele

Cele şapte răni de moarte
Care m-au vânat mereu
Şi slăbănogit-au foarte
Sufletul smerit al meu!

Mândria

Dacă mai doreşti acuma
Suflete să ne mândrim,
Vino de pogoară numa
Până jos la ţintirim!

Ca să vezi mai bine-acolo
Pentru cine te mândreşti,
Care este slava lumii

Şi a vieţii pământeşti!

Iată hârca asta slută
Este a unui boier
Cari petrecea cu slavă
Ca un mândru Lucifer.

Mai încolo este alta
A unui om cerşetor
Care şi-a târât viaţa
Umilit şi răbdător.

Cari dintre ei acuma
Îl găseşti mai fericit?
Răsfăţatul cel prea mândru
Ori săracul umilit?

Iată colo proiestosul
Ce era ca un butoi
Şi-i gonea pe bieţii paznici
Defăimându-i ca pe boi.

Mai la vale iată capul
Unui biet nevoitor
Care sta ascuns prin peşteri
Gol, tăcut şi postitor.

Ce cunoşti acum din slava
Celor graşi de la Vasan;
Iată numai ce rămâne
De la bietul pământean!

Zavistia

De zavistie urâtă
Dacă vezi că eşti luptat,
Află că această boală
Este greu de vindecat.

Toate celelalte patimi

Sunt din fire omeneşti
Şi lucrându-le îţi pare
Că din ele te-ndulceşti.

La zavistie din contră,
Simţi că eşti ca otrăvit,
Căci la inimă te roade
Viermele neadormit.

Deci pe gânduri tu adesea
Spovedeşte-le curat
Şi te roagă pentru care
Urâciunea te-a luptat.

A zavistiei meteahnă
Este lucru diavolesc,
Care nu te lasă-n pace,
Când vezi că alţii sporesc.

Nu lăsa ca să mocnească
Răul nemărturisit,
Nu cumva să putrezească
Binele agonisit.

Iubirea de argint

Când te prinde în capcană
Lăcomia de arginţi
S-o vădeşti ca pe o rană
La duhovniceşti Părinţi.

Căci fiind năravul tainic,
Este greu de priceput
Şi pe mulţi din cei cu râvnă
Lăcomia i-a pierdut.

Rădăcina răutăţii
La păgâni şi la evrei:
Ai pe Iuda doar ca pildă
Şi începător al ei.

Desfrâul

La dulceaţa desfrânării
Dacă eşti obişnuit,
Vino tainic, ticăloase
Pân-la Poarta lui David.

Să-ţi închipui tu acolo
Cum la ziua cea de-apoi
Scaun greu de judecată
Se va pune pentru noi.

Cum vei suferi mânia
Dreptului judecător!
Cum vei trece peste râul
Cel cu focul arzător!

Cum vei suferi osânda
Care se va hotărî,
Cum vei suferi pe demoni
Când la munci te va târî?

Lăcomia pântecelui

Dacă ai din nesimţire
Pântece nesăţios
Vino până la Golgota
Lângă Crucea lui Hristos!

Iată, suflete, priveşte
Stânca cum s-a despicat
La vederea răstignirii
Pentru cel necumpătat!

Deci în taină mergi adesea
La Golgota cugetând
Ca să capeţi înfrânare
Umilindu-te în gând.

Trândăvia

Iară duhul trândăviei
Dacă vezi că te-a cuprins
Cugetă la ceasul morţii
Şi la focul cel nestins.

Mânia

Suflete, de ai mânie,
Dacă lesne te iuţeşti,
De a treia fericire,
Ticăloase, te lipseşti!

Nu vei moşteni pământul
Fericiţilor de sus!
Celor blânzi le este partea
După cum Domnul a spus.

- Vino fire mânioasă
Ca să vezi pe Mielul blând
Cum se junghie pe Cruce
Toate pentru noi răbdând.

Deci primeşte cu blândeţe
De la oameni câte vin
Ca să moşteneşti pământul
Celor blânzi în veci.

Amin.

Câteva stihuri pentru năravuri (adică păcate)

Năravurile din mândrie
Şi din iubirea de avut,
Din pizmă şi din rea mânie
Acestea sunt mai de temut.

Căci dânsele atrag în suflet
Săgeţile lui Veliar,
Lipsindu-ne de pocăinţă
Şi de dumnezeiescul dar (har)!

Năravurile celelalte
Ne vatămă şi ele foarte,
Dar sufletul le lecueşte,
Căci ranele nu sunt de moarte.

Din trândăvie, desfrânare
Şi lăcomie la mâncări
Îţi vii mai repede în fire
Căci ai în inimă mustrări.

Pe când la cele dinainte
Năravuri, zise "boiereşti",
Se întunecă săraca minte
Şi foarte greu te pocăieşti.

Deci suflete al meu smerite,
Năravul ce ascundem noi
Va fi vădit atunci din zapis
La judecata cea de-apoi!

Să-l reclamăm noi singuri astăzi
Cerând pedeapsă pentru el,

Căci de-l lăsăm, atunci “pârâtul”
La cer va ridica “Apel”!

Despre năravul blestemului - Ce se înţelege prin cuvântul “blestem”?

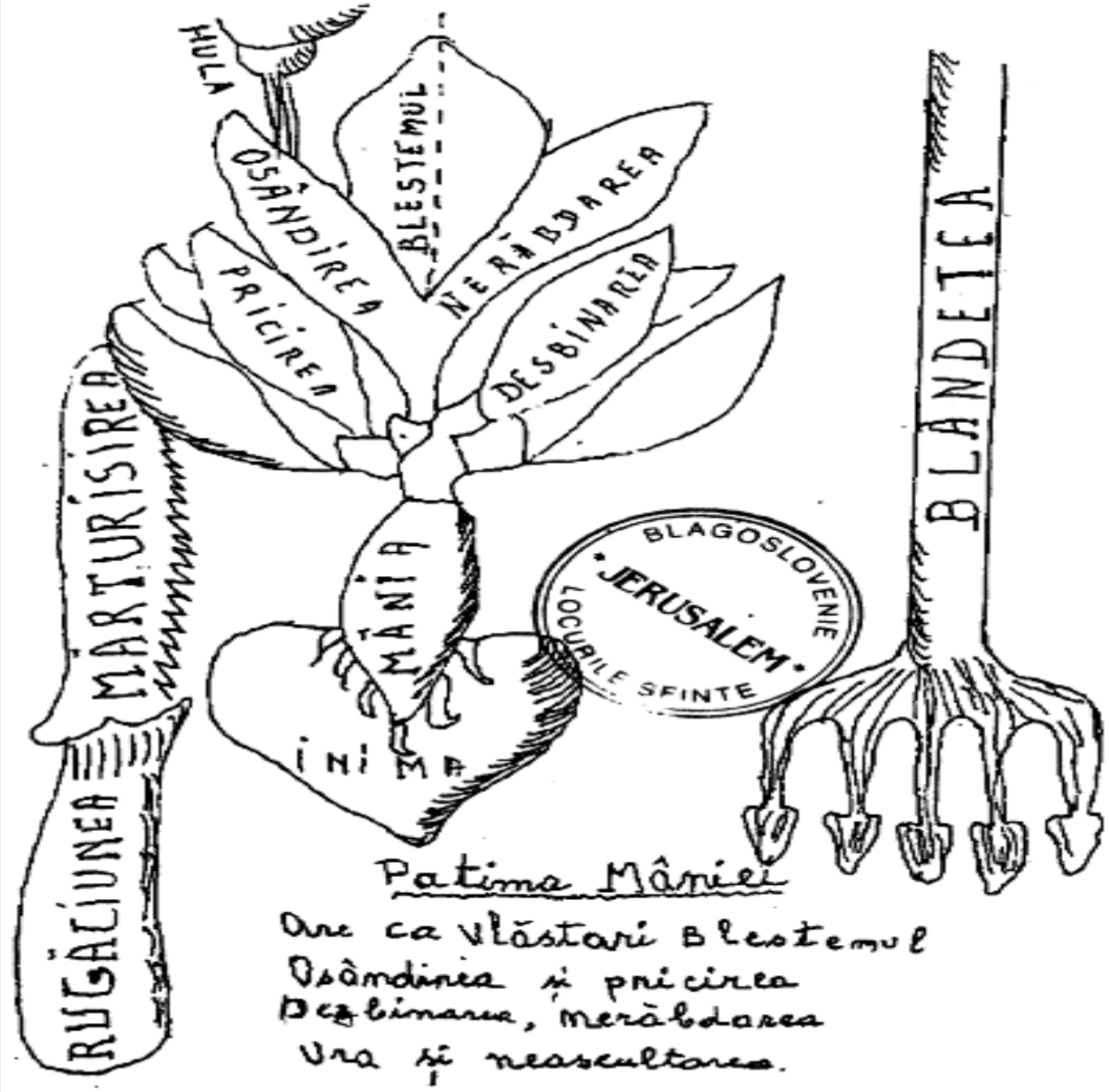

Am scris mai înainte cât de urât este înaintea lui Dumnezeu obiceiul de a blestema, mai ales când se face pentru nişte lucruri de nimic şi fără nici o căinţă. Pentru că sunt unii cari socotesc blestemul obişnuit ca o hula împotriva Duhului Sfânt, eu voi căuta (după putere) să lămuresc ce înseamnă blestemul.

Deşi mulţi dintre dascăli spun că blestemul se înrudeşte cu hula, însă aceasta nu înseamnă că orice blestem este hulire împotriva Duhului Sfânt. Adevărat este că atât blestemul, cât şi hulele odrăslesc din rădăcina mâniei, deci din aceeaşi

rădăcină. Pentru aceasta blestemul şi hula stau pe acelaşi cântar şi amândouă poartă venin de moarte, după cum şi maica lor (adică patima mâniei), are locul de cinste între cele şapte păcate de moarte. Cine se obişnuieşte să blesteme, uşor alunecă şi la hulă.

Blestemul este un cuvânt potrivnic blagosloveniei. Şi după cum blagoslovenia arată o dorinţă spre bine şi spre mântuire, tot aşa blestemul arată o dorinţă spre paguba cuiva şi spre pierzare.

Am putea zice că şi blestemul este o rugăciune, însă nu spre folosul omului, ci spre paguba lui.

De aceea legea creştină opreşte întrebuinţarea blestemului. El poate să fie folosit numai de păstorii duhovniceşti, ca o legătură pentru duhurile necurate sau ca o pedeapsă pentru cei nepocăiţi, care fac sminteala norodului.

Cei cari blestemă la orice supărare, dau dovadă că nu au mintea sănătoasă, ori n-au credinţă curată.

Blestemele cele nesocotite sunt ca nişte picături de otravă, care izvorăsc din inima celui mânios si mai ales din inima necredinciosului. De obicei blestemele sunt roadele mâniei şi semne de procopseală a celor pătimaşi.

Ca să ne încredinţăm cât de mult urăşte Domnul blestemul, voi aminti un paragraf din Sfânta Evanghelie.

Înainte de Sfintele Patimi, când Domnul mergea cu Sfinţii Apostoli spre Ierusalim, a trimis pe câţiva dintre ucenici mai înainte într-un sat de-al Samarinenilor, să vestească despre venirea Lui.

Însă necredincioşii Samarineni n-au voit să-L primească pe Domnul. Pentru aceasta apostolii Iacob şi Ioan s-au tulburat şi au zis către Domnul: ***"Vrei, Doamne, ca să zicem să se pogoare foc din cer, precum a făcut şi Ilie?"*** Domnul însă i-a mustrat pentru socoteala lor, zicând: ***"Nu ştiţi ai cărui duh sunteţi voi, căci (doară) n-a venit Fiul Omului ca să piardă, ci să mântuiască sufletele oamenilor"***, şi au trecut în alt sat (Luca, cap.9).

După cum vedeţi Sfinţii Apostoli Iacob şi Ioan s-au mâniat împotriva Samarinenilor, cari nu voiau să-L primească pe Domnul şi pentru asta voiau să-i

pedepsească. Deci au cerut voie de la Domnul ca să rostească un fel de blestem (adică să-i ardă focul pe necredincioşi).

Domnul însă i-a mustrat, căci nu voia să cheme pe nimeni la credinţă cu sila şi nici nu voia să facă răzbunare asupra cuiva. Căci El a venit pentru iertarea oamenilor, iar nu pentru pedeapsă. Cum ar fi putut îngădui Domnul blestemul, când El învăţa pe toţi, zicând: ***"Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blesteamă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi vă rugaţi pentru cei ce vă nedreptăţesc şi vă prigonesc ca să fiţi fiii Tatălui vostru care este în ceruri".*** (Mt.V.44-45).

Vedeţi cum i-a oprit Domnul pe Sfinţii Apostoli de a rosti vreun cuvânt greu, deşi ei cereau aceasta din râvna cea mare pentru credinţă şi din dragostea lor către Dascălul şi Stăpânul lor.

Acum gândiţi-vă cât de vinovaţi sunt cei care uneltesc blestemul pentru toată nimica. Mulţi au cuvintele: "arde-l-ar focul" sau "mânca-l-ar moartea" ca şi cum ar zice: "bună ziua". Obişnuinţa îi face să nu se mai sfiască de greutatea blestemului.

Dar vă rog pe cei care aveţi năravul de a blestema, să deschideţi Psaltirea la Psalmul 108 stih 16-18 şi 27. Iată cum îl împodobeşte Sfântul Prooroc David pe cel care blestemă, căci zice: ***"Şi au iubit blestemul şi-i va veni lui, şi nu a voit blagoslovenia şi se va depărta de la dânsul! Şi s-a îmbrăcat cu blestemul ca şi cu o haină şi a intrat ca apa în maţele lui şi ca untul de lemn în oasele lui."*** Iar mai departe zice: ***"Blestema-vor ei şi tu vei binecuvânta!"***

Pentru aceasta şi Sfântul Apostol Pavel ne porunceşte la toţi creştinii, zicând: ***"Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!", căci: "Cei ce binecuvântează vor moşteni pământul, iar cei ce blesteamă, vor pieri!"*** (Ps.36, vers 22).

Sunt unii cari rostesc cuvinte de blestem şi de afurisenie, în chip de glumă, pentru a face haz.

Desigur că aceste blesteme nu se lipesc de nimeni, însă cei cari fac aceasta, nu rămân fără de păcat (mai cu seamă dacă sunt clerici).

Mi-a povestit un ieromonah, că în vremea când era egumen la Sfântul Spiridon (în Ierusalim), mereu venea la dânsul o arăboaică şi se ruga să-i citească o moliftă pentru pruncul ei, care avea duh necurat. Egumenul nu voia cu nici un chip, căci femeia era turcoaică. Dar ea avea evlavie la Sfântul Spiridon şi la rugăciunea egumenului.

Într-o zi când egumenul nostru era foc de supărat, a venit iarăşi femeia cu pruncul bolnav, rugându-l ca de obicei. Atunci evlaviosul părinte, a rostit o înjurătură grecească, lungă şi răspicată. Biata femeie a luat înjurătura lui drept moliftă şi s-a bucurat, rugându-l ca să facă şi semnul crucii asupra bolnavului. Egumenul s-a mâniat şi mai tare şi făcând mai mult în batjocură semnul crucii, a rostit totodată şi un puişor de blestem asupra copilului, zicându-i greceşte: "Să piei de-aici, arătare, să nu te mai văd!" Sărmana femeie, neştiind ce zice el, i-a mulţumit cu lacrimi în ochi şi s-a dus acasă, cu deplină nădejde a se face bine copilul, prin rugăciunea egumenului.

Şi în adevăr, din ziua aceea pruncul s-a făcut sănătos, iar femeia venea adeseori la Biserică cu daruri şi povestea la toţi minunea care s-a făcut prin blagoslovenia cuviosului egumen.

S-a speriat şi el singur de puterea credinţei, dar neavând curajul să mărturisească ce fel de rugăciune a făcut, s-a lipit de el duhul cel rău, care necăjea pe copil şi până în ziua de azi îl tulbură (după cum singur mărturiseşte).

Din pilda aceasta putem înţelege că blestemul cel nesocotit (adică nedrept) sau rostit în batjocură se întoarce în capul celui care îl rosteşte, iar persoana blestemată, dacă este nevinovată nu se alege cu blestem, ci dimpotrivă primeşte după credinţă şi blagoslovenie.

Un lucru trebuie însă ştiut: că de la cel care are năravul blestemului se depărtează blagoslovenia (cum zice Sfântul Prooroc David) şi niciodată nu procopseşte, căci blestemul nu este altceva decât izgonirea darului.

Drept dovadă că blestemul cel rostit pe nedrept nu se lipeşte de nimeni, ci se întoarce de unde a ieşit, iată, vă amintesc despre o întâmplare minunată, care a avut loc în ţara noastră, pe vremea când era domnitor Cuza Vodă, iar la Episcopia de Râmnic păstorea Sfântul Episcop Calinic (care se prăznuieşte în ziua de 11 aprilie).

Într-o duminică Sfântul Ierarh Calinic mergea cu trăsura de la Râmnicu Vâlcea spre Mânăstirea Frăsinei. Era pe la sfârşitul lui aprilie, când se terminase cu aratul şi semănăturile începeau să înverzească. Însă mare i-a fost mirarea Sfântului Episcop, când a văzut pe un om arând în ziua de Duminică. Din râvna lui cea mare pentru lege, Episcopul s-a tulburat cu duhul şi a zis în gândul lui: "Blestemat să fie cel care necinsteşte ziua Domnului!" (cum zice la Sfânta Scriptură).

În clipa când a cugetat Sfântul acestea, un diacon (care era cu el în trăsură) a văzut cum a ieşit o limbă de foc din gura Prea Sfinţitului. Şi privind cu mirare, a observat că limba cea de foc a zburat asupra omului care lucra pe ogor, l-a înconjurat de trei ori şi pe urmă s-a întors iarăşi în gura Sfântului Calinic. Diaconul n-a îndrăznit ca să spună chiar atunci cele văzute, ci mai târziu când au ajuns la mânăstire.

Auzind Sfântul despre vedenia diaconului, a înţeles îndată că aceasta s-a făcut pentru cugetarea lui. Cuvintele care le-a rostit în mintea lui, au fost ca o legătură pentru creştinul care lucra sărbătoarea. Dar pentru că limba de foc nu s-a oprit la ţăran, ci s-a întors înapoi, pentru aceasta Sfântul a socotit că omul este nevinovat.

Deci a trimis imediat după o slugă ca să cheme la mânăstire pe ţăran, căci nu era departe ogorul lui. Ţăranul a venit cu multă frică şi căzând la picioarele Episcopului, se ruga ca să-l ierte. Atunci Sfântul Episcop l-a întrebat ce nevoie mare l-a silit ca să lucreze Duminica.

Bietul creştin a mărturisit cu lacrimi că n-a făcut aceasta din defăimare sau din necredinţă, ci din multa lui strâmtorare şi sărăcie. Căci zicea el: "Cât a fost vreme de arat, nimenea nu s-a îndurat ca să-mi dea plugul cu boii ca să-mi ar şi ogorul meu. Abia astăzi, când toţi sătenii au terminat treaba şi dobitoacele sunt slobode, am putut găsi şi eu un plug cu o pereche de boi (fără plată) la un vecin şi pentru asta am ieşit la treabă, căci trecea vremea aratului şi am casă grea, neavând cu ce plăti lucrul".

Acestea le zicea bietul ţăran cu lacrimi de umilinţă şi se vedea că avea frica lui Dumnezeu în inimă şi multă căinţă.

Din povestirea lui a cunoscut Sfântul Calinic că Dumnezeu, pentru multa lui sărăcie, nu i-a socotit păcatul şi pentru aceasta nici blestemul nu s-a lipit de el, ci s-a întors înapoi, ca o pasăre care nu află adăpost.

Deci i-a citit omului o moliftă de dezlegare şi dându-i un ajutor, l-a slobozit cu pace. Însă din ziua aceea se păzea Sfântul Ierarh Calinic de a nu rosti sau de a cugeta vreun cuvânt de legătură.

Şi sfătuia pe toţi clericii săi, ca să fie şi ei cu pază despre aceasta. Iar dacă vreunul ar fi rostit cuvinte grele (de legătură) asupra cuiva, atunci el singur, adică preotul, să aibă grijă să-l dezlege cât este în viaţă. Căci zicea Sfântul, la

ziua judecăţii, din mâna lui se va cere sufletul celui care a fost legat (dacă legătura a fost pe nedrept).

Din întâmplarea aceasta se vedea cât de mare putere au cuvintele persoanelor sfinţite, când sunt rostite din râvnă pentru Dumnezeu şi pentru Sfânta Credinţă.

Dacă Prea Sfinţitul Calinic a gândit numai la greutatea osândei pentru cei cari defaimă ziua Domnului şi îndată s-a făcut pară de foc ieşind din gura lui, să ne gândim deci, cu cât mai greu cad cuvintele celor sfinţiţi, când sunt chiar rostite asupra celor vinovaţi. Aceasta este şi mai greu când se întâmplă chiar în vremea slujbei.

Pentru aceasta se găsesc prin cimitire trupuri înnegrite şi neputrezite, iar la alţii numai o parte a trupului neputrezită.

De aceea s-a făcut în multe locuri obiceiul ca să dezgroape trupurile răposaţilor (la trei ani sau şapte ani) pentru a se cunoaşte dacă au vreun semn de legătură pentru a li se face molifta cea de dezlegare. (Aceasta se face de multe ori şi fără dezgropare, iar la mânăstiri se face şi mutarea osemintelor).

În istoria aceasta cu Sfântul Calinic este vorba de un blestem care n-a fost rostit, ci numai cugetat, iar persoana asupra căreia se îndrepta blestemul n-a fost vinovată. Pentru asta nu s-a lipit acest blestem.

Semnul care s-a arătat, a fost mai mult pentru Sfântul Ierarh Calinic pentru a nu face vreo hotărâre asupra cuiva, fără cercetare.

Acum voi aminti o altă întâmplare, în care blestemul a fost rostit de un duhovnic în auzul multora, asupra unei persoane care s-a făcut cu adevărat vinovată de acest blestem şi pentru aceasta blestemul s-a lipit.

Cred că mulţi vă aduceţi aminte de fratele Dumitru, care a stat înainte la mânăstirea Sfântul Gherasim, iar mai pe urmă a fost ca îngrijitor la casele patriarhiei de la Dar Abutor (unde se zice că este mormântul Sfântului Patriarh Modest).

Acest frate a fost înşelat de vrăjmaşul şi umbla cam fără rost. Iar vorbele lui erau adeseori amestecate cu hule pentru cele sfinte. Făcea glume din cuvintele Sfintei Evanghelii şi lua în batjocură tainele Sfintei Credinţe.

Din cauza aceasta, de multe ori duhovnicul mânăstirii îl mustra cu asprime, iar uneori îl blestema, zicându-i: "Să-ţi astupe Dumnezeu gura cea hulitoare, bârfitorule!" Însă el nu se sfia de nimenea şi nu mai înceta cu bârfelile. La sfârşitul vieţii lui, a slobozit Dumnezeu ca să i se astupe gura lui într-un chip groaznic. Şi anume a fost înăbuşit de nişte prieteni, din care i s-a tras şi moartea. Îmi spunea un preot care cunoştea bine viaţa lui, că a fost de faţă când poliţiştii i-au scos un cearceaf întreg din gâtlejul lui. Iată cum s-a împlinit blestemul duhovnicului, pentru hulele pe care le rostea. Înşişi prietenii lui, cu care s-a certat, i-au băgat cârpe în gât şi l-au înăbuşit.

Uneori se blestemă omul pe sine, fără să-şi dea seama. Şi aceasta se întâmplă când are cineva duşmănie cu fraţii cei de o credinţă cu el şi nu vrea să se împace. Asemenea persoană când rosteşte rugăciunea "Tatăl nostru" se blestemă pe sine, fără să priceapă şi anume când zice: ***"Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri"***, aceasta este ca şi cum ar zice: "Doamne să nu mă ierţi după cum nici eu nu iert pe fratele meu!"

Dacă i se pare cuiva cuvântul acesta prea aspru sau de necrezut, atunci îl rog să caute în "Mărgăritarele" Sfântului Ioan Gură de Aur şi anume la Cuvântul 19: "Despre Pocăinţă" şi acolo va afla mai pe larg şi mai înfricoşat.

Să ne gândim fraţilor că Rugăciunea Tatăl Nostru nu este o rugăciune alcătuită de oameni, ci însuşi Domnul a lăsat-o Sfinţilor Săi Apostoli, iar ei au scris-o în Sfânta Evanghelie; pentru aceasta se numeşte Rugăciune Domnească.

Deci când avem urâciune în inimă asupra unui frate şi zicem "Tatăl nostru", atunci ne legăm pe noi înşine şi cerem ca să ni se închidă uşa iertării, precum şi noi o închidem fraţilor noştri.

Dar ca să nu vă pară de mirare vorbele acestea, vă rog să deschideţi Sfânta Evanghelie de la Matei, cap.6 stih 9. Acolo găsiţi Rugăciunea Tatăl Nostru, iar mai jos veţi afla scris aceste cuvinte: ***"Căci de veţi ierta oamenilor greşelile lor şi Tatăl vostru cel ceresc va ierta greşelile voastre, iar de nu veţi ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greşelile voastre".*** (14-16).

Din cauza aceasta părinţii din vechime opreau de a rosti rugăciunea "Tatăl nostru" pe cei cari ţineau duşmănie şi nu voiau să se împace cu fraţii lor. Aceasta o fac şi unii duhovnici din zilele noastre.

De asemenea se blestemă singuri fără să ştie şi cei cari fac nedreptate, precum şi cei cari iubesc răzbunarea şi nu lasă nici un dram nerăsplătit, faţă de cei cari îi nedreptăţesc ori îi necăjesc.

Aceştia când citesc Psaltirea se leagă singuri prin cuvintele prooroceşti cari glăsuiesc: ***"Doamne, Dumnezeul meu, de am făcut aceasta, de este nedreptate întru mâinile mele, de am răsplătit rele celor ce-mi răsplătesc mie (adică celor ce mă asupresc), să gonească dar vrăjmaşul sufletul meu şi să-l prindă. Şi să calce în pământ viaţa mea şi slava mea în ţărână s-o aşeze!"*** Ps. 6, stih 3-6).

Blestemul cel nesocotit şi chemarea celui rău

"Şi au iubit blestemul, şi-i va veni lui, Şi nu au voit blagoslovenia şi se va depărta de dânsul". (Psalmul 108)

Sfântul Macarie Egipteanul spune că oastea demonilor este alcătuită din două cete mari:
I. Una este ceata vrăjmaşilor cari luptă pe oameni cu patimile şi cu poftele cele rele şi
II. Alta este ceata "boierilor" cari aruncă pe oameni în tot felul de eresuri, în blestemuri, hule şi înşelăciuni.

Mulţi dintre creştini au obiceiul să blesteme pe alţi la mânie sau să se blesteme pe ei singuri. Socotind noi mai bine, vom vedea că cele mai multe blestemuri sunt hule. La fel şi înjurăturile sunt hule. Deşi nu sunt toate hule împotriva Duhului Sfânt, dar nu sunt scutite de osândă. ***Orice cuvânt greu, care se atinge de numele lui Dumnezeu, de lucrurile cele sfinte sau de mântuirea sufletului este socotită ca o hulă împotriva Duhului Sfânt. Iar hula este un păcat de moarte.***

Poate unii nu hulesc pe Dumnezeu şi nici lucrurile sfinte, dar au obiceiul să cheme pe vrăjmaşul diavol, ca să-l ia pe cutare sau cutare (atunci când se mânie).

Ei nu socot aceasta un păcat, ci dimpotrivă, mulţi o folosesc în chip de glumă.

Dar oare vrăjitorii cei lepădaţi de Dumnezeu nu fac şi ei la fel? Căci doară şi ei cheamă îngerii întunericului ca să le împlinească voile lor şi nu cheamă niciodată pe Dumnezeu.

O, iubite frate creştine, oare îţi dai seama că chemând tu pe "cel rău" spre răzbunare (împotriva fratelui tău) prin aceasta nesocoteşti pe Dumnezeu şi faci mare bucurie vrăjmaşului celui nevăzut.

Se bucură vicleanul când îl pomeneşti la mânie, iar răzbunarea pe care o ceri de la el, o socoteşte ca o mare cinste. Flutură din coadă urâtul, când vede că tu la mânie nu-l treci cu vederea, ci îl chemi în ajutor.

Sfântul Pavel ne învaţă, zicând: ***"Pomeneşte pe Iisus Hristos!"***, iar tu când te mânii pomeneşti pe vrăjmaşul (cerând să-ţi facă răzbunare).

În altă parte Sfântul Apostol Pavel ne porunceşte zicând: ***"Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!"*** (Vezi Romani 12, 14), iar Domnul la Sfânta Evanghelie ne învaţă nu numai ca să nu blestemăm, ci chiar să binecuvântăm pe cei ce ne blestemă pe noi.

Ca să înţelegeţi cât de urât este blestemul înaintea lui Dumnezeu, voi aduce de faţă povestirea înfricoşată, care se cuprinde în Scrisoarea Sfinţitului Mucenic Dionisie Areopagitul, trimisă către fericitul Dimofil.

Sfântul Dionisie Areopagitul a trăit în vremea Sfinţilor Apostoli, a fost răpit pe nori de la Atena, la Ghetsimani, pentru a fi de faţă la înmormântarea Maicii Domnului. S-a săvârşit ca mucenic la anul 96 în cetatea Parisului (care se chema Luteţia pe vremea aceea).

În scrisoarea lui către Dimofil, spune că mergând el, odată, în insula Creta, a fost găzduit de Sfântul Apostol Carp (unul din cei 70 de Apostoli).

Acesta i-a povestit cum a avut el o mare supărare, din cauza unui elin (adică necredincios), care înşelase pe un creştin ca să-şi lepede Sfânta Credinţă şi să primească înşelăciune idolească.

Atunci dumnezeiescul Carp, fiind copleşit de multă întristare nu şi-a dat bine seama ce face. Căci el, în loc să se roage lui Dumnezeu pentru întoarcerea celui pierdut, precum şi pentru luminarea păgânului, s-a lăsat biruit de mânie şi de amărăciune împotriva acestor doi ticăloşi. Fiind seară, a adormit Sfântul cu duhul tulburat şi cu inima plină de mânie. La miezul nopţii s-a sculat la rugăciune ca de obicei. În vremea rugăciunii avea inima amărâtă de întristare, ceea ce nu se cuvenea unui slujitor şi ucenic al lui Hristos.

În starea aceasta de turburare zicea în mintea lui că nu merită să mai trăiască acei oameni fără Dumnezeu, care duc în rătăcire pe alţii. Cugetând el acestea, se ruga lui Dumnezeu ca să-i lovească cu trăznet pe amândoi ticăloşii.

Îndată ce a cugetat aceasta, i se părea că se cutremură locul unde se afla, iar cerul s-a deschis. Prin o deschizătură a cerului a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos împreună cu negrăită mulţime de îngeri, cari erau în chip de oameni.

Văzând aceasta, Fericitul Carp, se mira foarte mult şi uitându-se apoi în jos, a văzut temelia casei desfăcută în două şi s-a arătat acolo o prăpastie adâncă şi prea întunecoasă. Iar la marginea prăpastiei a văzut pe cei doi oameni pe care îi blestemase, fiind cuprinşi de frică şi cutremur mare. De frica lor cea mare le tremurau picioarele şi neputând a se stăpâni, erau gata să cadă în prăpastie. Din fundul gropii vedea Fericitul Carp cum se ridicau şerpii, cari se agăţau de picioarele lor. Acum îi vedea că fluieră, acum îi vedea cum îi muşcă de picioare, trăgându-i în groapă. Deci se vedeau sărmanii că sunt gata să cadă de silă în prăpastie.

În vremea aceasta Fericitul Carp nu mai vroia ca să privească în sus, către Domnul, ci se necăjea cu mintea pentru ce nu cad mai repede în prăpastie ticăloşii aceia. Căuta chiar de multe ori ca să-i împingă singur în groapă. Dar neputând să-i arunce, se întrista şi blestema.

La urmă s-a uitat în sus şi a văzut ca şi mai înainte cerurile deschise, iar pe Domnul L-a văzut cum I s-a făcut milă de cei doi osândiţi, cari se primejduiau şi sculându-se Domnul de pe tronul Său, s-a apropiat de ei şi le întindea mâna ca să-i scape. Împreună cu Domnul se sârguiau şi Sfinţii Îngeri ca să scape din primejdie pe cei doi oameni.

Cum şedea Domnul cu mâna întinsă spre oameni, a rostit către Fericitul Carp aceste cuvinte: "Loveşte-Mă acum pe mine, că iarăşi Eu sunt gata ca să pătimesc de multe ori pentru mântuirea oamenilor. Şi plăcut îmi este ca să pătimesc iarăşi şi să mor pentru aceştia, ca să nu se osândească, chiar dacă alţi oameni nu sunt vinovaţi (ca să mă răstignesc pentru ei). Însă gândeşte-te bine dacă îţi convine oare şi ţie ca să schimbi prietenia cea cu Dumnezeu şi cu Îngerii cei buni şi să primeşti în schimb pe cea de-a pururea prietenie cu şerpii şi cu demonii!" (Vezi Sinaxarul cel mare, la 3 Octombrie, Viaţa Sfântului Sfinţit Dionisie Areopagitul).

Atunci a cunoscut Sfântul Carp că nu este plăcută lui Dumnezeu mânia cea fără socoteală.

Vedenia aceasta a Sfântului Carp este şi pentru noi ca o lecţie, în vreme când ne luptă gândul ca să blestemăm.

Sfântul Apostol Carp a blestemat pe cei doi necredincioşi, din râvna lui cea mare pentru Sfânta Credinţă, dar cu toate acestea vedem că Domnul s-a scârbit şi l-a mustrat.

Iar tu, creştine, când rosteşti blesteme asupra fratelui celui de o credinţă cu tine, pentru lucruri trecătoare (iar nu râvnă pentru credinţă), oare ce fel de răspuns vei da înaintea lui Dumnezeu?

"Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!" strigă mereu Sfântul Apostol Pavel, iar tu pentru toată nimica arunci blesteme asupra fratelui tău? Nu te gândeşti că pe acela pe care tu îl dai răului sau morţii, pe acela l-a răscumpărat Domnul cu Patima Sa, scoţându-l din ghiarele morţii şi din robia celui rău?

În toată viaţa Lui de pe pământ, Domnul niciodată n-a blestemat pe cineva, deşi toată viaţa a fost prigonit şi defăimat de către necredincioşii jidovi. A blestemat numai pe smochinul cel neroditor, care închipuia nerodirea neamului evreiesc. Aceasta a vrut să arate sfârşitul Legi celei vechi, care n-a putut aduce pe om la mântuire.

Apoi să ne gândim câte necazuri şi câte piedici au întâmpinat Sfinţii Apostoli din partea păgânilor, dar ei niciodată n-au blestemat.

Când Sfântul Arhanghel Mihail avea pricire cu diavolul pentru trupul Sfântului Prooroc Moise, n-a îndrăznit ca să rostească blestem împotriva celui rău, care se împotrivea poruncii lui Dumnezeu, ci a zis numai atâta: "Domnul să te certe pe tine, diavole!".

Trebuie însă să ştim că blestemul şi anatema pot să fie folosite numai în cazurile cele mai grele, când se primejduieşte Sfânta şi Dreapta Credinţă. Dar şi atunci ele sunt ca nişte arme pentru păstorii Bisericii, iar nu pentru cei de rând.

Blestemul şi anatema nu se cuvine nicidecum a le rosti în chip de mare răzbunare pentru lucruri trecătoare sau pentru ambiţiile noastre (cum am văzut că fac unii clerici nepricepuţi, ba chiar şi unii dintre monahi).

De aceea să fie ştiut, că atunci când se rostesc fără socoteală, ele se întorc în capul celui care le-a rostit, ca o pasăre de pradă, care neaflând vânat, se întoarce la cuibul său.

Înţeleptul Solomon zice la Pildele sale: "Precum gadina (pasăre mare de pradă) zboară fără oprire, tot aşa şi blestemul cel nesocotit nu cade pe capul nimănui".

Prin această pildă Înţeleptul Solomon ne face să înţelegem că blestemul cel nedrept (adică fără socoteală) nu se atinge de nimeni, ci zboară ca o pasăre după vânat. Iar dacă nu are vânat, pasărea se întoarce iar la cuibul său. Tot aşa şi blestemul dacă este nesocotit nu se lipeşte de nimeni, ci se întoarce pe capul celui ce l-a rostit.

Un oarecare creştin sărac de bunătăţile cele trecătoare, dar bogat în fapte bune, mergând odată pe drum, din nebăgare de seamă, s-a lovit cu piciorul de o piatră. Fiind desculţ, lovitura i-a făcut multă durere, iar el – ca un om necăjit – slăbănogindu-se, a zis către piatră: "De bună seamă că diavolul te-a pus aici în mijlocul drumului; iar nicidecum omul!".

Îndată ce a rostit această hulă, a fost pedepsit de Milostivul Dumnezeu, în chip minunat, după cum se obişnuieşte să pedepsească totdeauna pe cei îmbunătăţiţi, în viaţa aceasta, ca să nu se păgubească sufletele lor. Deci i s-a părut omului în clipa aceeacă i-a turnat cineva un cazan cu apă clocotită în cap şi din aceasta a simţit atâta durere, încât a rămas orb şi fără simţire. Atunci l-au ridicat nişte trecători şi l-au dus acasă. Acolo a zăcut pe pat multă vreme, fiind paralizat de la mijloc în jos, iar cealaltă parte a trupului era acoperită de răni putrede. Nimeni nu se putea apropia de el, decât numai cei cari îngrijeau de el.

A zăcut aşa multă vreme, chinuindu-se fără să rostească vreodată un cuvânt greu sau nepotrivit, ci mulţumea lui Dumnezeu totdeauna zicând: "Pe cei cari îi iubeşte Dumnezeu, pe aceia îi şi ceartă" şi altele asemenea, cu multă răbdare şi îngăduială. Pentru răbdarea şi pentru credinţa lui cea mare a fost vindecat prin minune de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu.

***

În cartea Sfântului Grigorie Dialogul se spune despre un boier mare din Roma, care avea un singur copil.

Din multa dragoste ce o avea către el, nu se îndura ca să-l certe pentru obrăzniciile lui, ci îl răbda aşa, cu neorânduială.

Pe lângă alte năravuri rele, copilul s-a deprins ca să blesteme, fără să primească vreo pedeapsă de la nepriceputul lui părinte.

Într-o zi pe când îl ţinea în braţele sale, i-a venit copilului o frică mare şi a strigat: "Ascunde-mă tată că iată nişte negri vreau să mă apuce!" Aceasta-i zicea copilul pentru demonii pe care îi vede lângă el. Şi în spaima lui cea mare a început iar să blesteme, după cum era obişnuit. Atunci, numaidecât, odată cu blestemul, a slobozit Dumnezeu ca să fie răpit sufletul lui de către demoni.

***

De asemenea, mai scrie despre un alt copil, care avea năravul să blesteme, ticălosul. Într-o zi când se juca cu alţi copii, a blestemat numele lui Dumnezeu şi în clipa aceea l-au răpit demonii cu trupul în iad şi nu s-a mai arătat şi nici nu s-a mai auzit de el.

Deci, dacă Dumnezeu pedepseşte atât de aspru pe nişte prunci (cari pentru prostia lor nu au atâta vină), oare cu cât mai mult se vor osândi cei cari sunt în vârstă şi mai ales cei cari poartă chipul călugăresc?

Iubirea de argint (rădăcina tuturor relelor)

Un monah era bolnav şi l-a luat un părinte din chinovie să-l îngrijească pe bază că nu are cele de trebuinţă.

Deci îndemna acest părinte milostiv şi pe fraţii din mânăstire zicând: “Siliţi-vă cât puteţi să odihnim pe bolnav!”

Bolnavul însă avea o oală plină de aur şi săpând sub aşternutul pe care zăcea şi-a ascuns acolo comoara.

N-a trecut multă vreme şi s-a întâmplat de a murit cel bolnav, fără să mărturisească nimic despre aur.

După ce l-au îngropat, a zis ava către fraţi: “Ridicaţi aşternutul acesta de aici!” Iar ei strângând aşternutul au aflat sub dânsul aurul îngropat (pentru că se cunoştea din săpătura locului) şi l-au dus la ava. Iar el văzând aurul şi înştiinţându-se cum s-a aflat, a zis: “De vreme ce, nici trăind nici murind, n-a mărturisit pentru dânsul, ci la el îşi avea nădejdea, nu se cade să mă ating de el, ci luaţi-l aşa cum este şi-l îngropaţi cu el (adică împreună cu stăpânul lui)”.

Deci s-au dus fraţii şi l-au pus în mormânt. Dar în vremea când se întorceau ei, iată că s-a pogorât foc din cer peste mormântul acela şi a ţinut multe zile, nestingându-se, până ce a mistuit şi pietrele şi ţărâna şi toate cele ce erau în mormânt şi toţi care vedeau erau cuprinşi de spaimă şi de mirare.

***

Un pustnic oarecare a fost supărat (adică luptat) de patima iubirii de argint. Acesta a adunat din lucrul mâinilor sale un galben, apoi doi, după asta trei şi aşa nevoindu-se a câştigat cinci galbeni.

Nu mult după aceea a căzut bolnav la pat. I-au putrezit picioarele şi a plătit doctorului cinci galbeni, dar boala lui tot nu înceta.

Într-o dimineaţă i-a zis doctorul: Este nevoie ca să-ţi tai piciorul căci altfel va putrezi tot trupul tău!"

Monahul însă n-a primit, ci s-a dat pe sine morţii. Dacă a sosit noaptea şi el se zvârcolea plângând, a venit la el îngerul Domnului şi cum zăcea el, l-a apucat de picior şi netezindu-l zicea către el: "Acuma ce mai zici, ai să mai aduni cinci?" şi în clipa aceasta tămăduindu-se bolnavul, îngerul s-a făcut nevăzut.

Deci făcându-se ziuă a venit doctorul bătând (ca de obicei) la uşă. Iar pustnicul sculându-se l-a întâmpinat pe el. Atunci doctorul văzându-l vindecat, a rămas înmărmurit şi aflând despre cele ce s-au făcut cu el a primit Botezul creştinesc (căci era păgân).

***

Zis-a un bătrân: "Dacă doreşti Împărăţia Cerului, eşti dator a nu socoti averile. Că nu este cu putinţă a vieţui după Dumnezeu, fiind iubitor de dulceţi şi iubitor de arginţi".

***

Zis-a un bătrân: "De la călugărul cel nevoitor şi silitor pentru mântuirea sa aceste două lucruri mai vârtos le cere Dumnezeu: neagoniseala şi fără de grija. Că aceste două lucruri smintesc pe călugăr de la Învăţătura lui Iisus-Mântuitorul şi de la umilinţă, adică agoniseala şi gâlceava."

***

Povesteau oarecari dintre părinţi despre un bătrân care s-a învrednicit de mari daruri de la Dumnezeu şi s-a vestit în toate părţile numele lui, pentru viaţa lui cea îmbunătăţită. Deci a ajuns vestea despre el şi la împăratul, care, trimiţând oamenii săi, l-a chemat la sine pe bătrân.

După ce împăratul a luat blagoslovenie (rugăciune) de la el, i-a dat aur din destul.

Primind bătrânul aurul, s-a întors întru ale sale (adică în patria lui). Acolo a început să cumpere ţarini şi vii şi alte lucruri de agoniseală (ca şi mirenii).

Încă dinainte lumea avea obiceiul să aducă la el bolnavi ca să-i lecuiască.

Deşi au adus la el un îndrăcit şi a poruncit bătrânul dracului, zicând:“Ieşi din zidirea lui Dumnezeu!”

Iar dracul i-a răspuns:“Nu te voi asculta pe tine!”

Atunci a întrebat bătrânul: “Pentru ce nu mă asculţi?”

Iar demonul a zis: “De vreme ce te-ai făcut şi tu ca unul dintre noi (ca un demon prin lăcomie), căci ai lăsat aducerea aminte de Dumnezeu pe care o aveai mai înainte şi te-ai apucat de grijile pământeşti, pentru aceasta nu te voi asculta, nici nu voi ieşi din om!”

***

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: “Voieşti să ţin la mine doi bani, pentru vreme de boală trupească?”

Şi i-a răspuns bătrânul: “Nu este bine să ţii mai mult decât îţi este trebuinţa. Deci de vei ţine acei doi bani, se află nădejdea ta la dânşii. Şi de nu se va întâmpla să-i pierzi pe ei, nu mai poartă grijă Dumnezeu de tine. Deci să aruncăm la Dânsul grija noastră, că El va purta grijă de noi”.

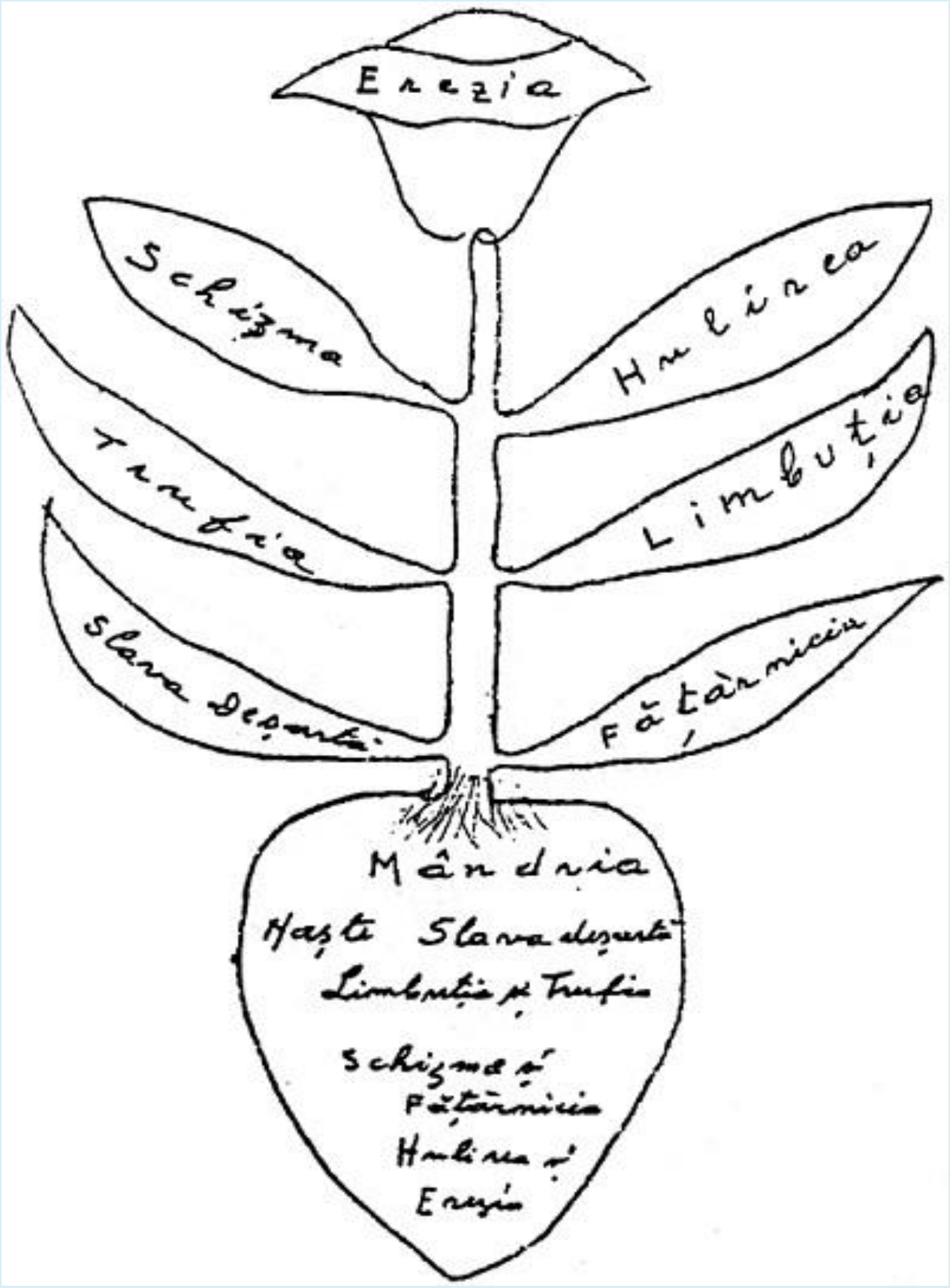
Erezia
Schizma
Hulirea
Trufia
Limbuția
Slava deșartă
Fățărnicia
Mândria
Naște Slava deșartă
Limbuția și Trufia
Schizma și
Fățărnicia
Hulirea și
Erezia

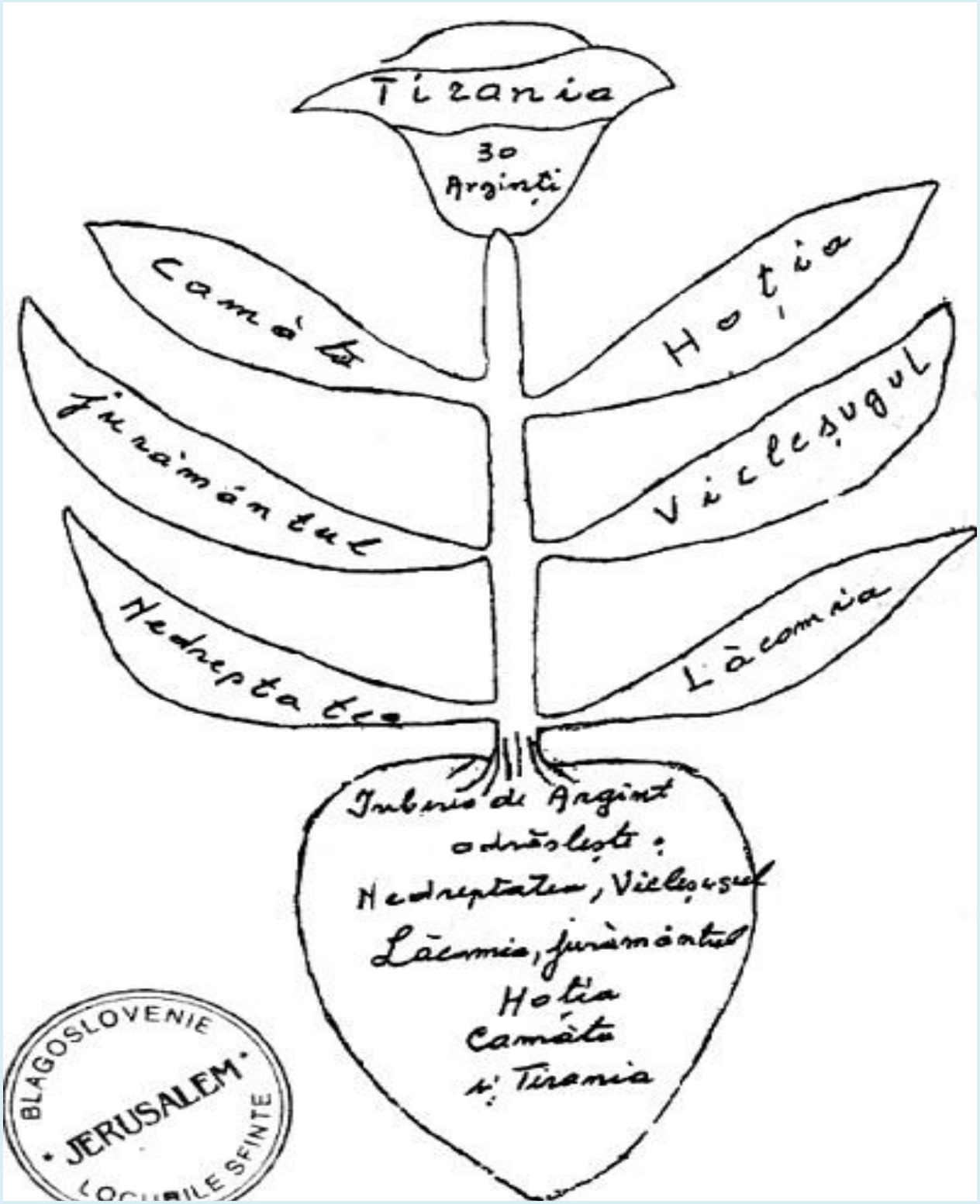
Tirania
30 Arginți
Camăta
Hotia
Jurământul
Vicleșugul
Nedreptatea
Lăcomia
Tuturor de Argint
odrăslește:
Nedreptatea, Vicleșugul
Lăcomia, Jurământul
Hotia
Camăta
și Tirania
BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

Nepocăința
Necredința
Sila
Cârtirea
Îndoiala
Lingușirea
Nepăsarea
TRÂNDĂVIA
face roduri de cârtire
• Nepăsare, Lingușire
Îndoiala, Necredința
Silă și Nepocăința

Neascultarea
Dezbinarea
Ura
Osândirea
Nerăbdarea
Blestemele
Mânia
Are ca vlăstari: Blestemele
Dezbinarea, Nerăbdarea
Ura şi Neascultarea

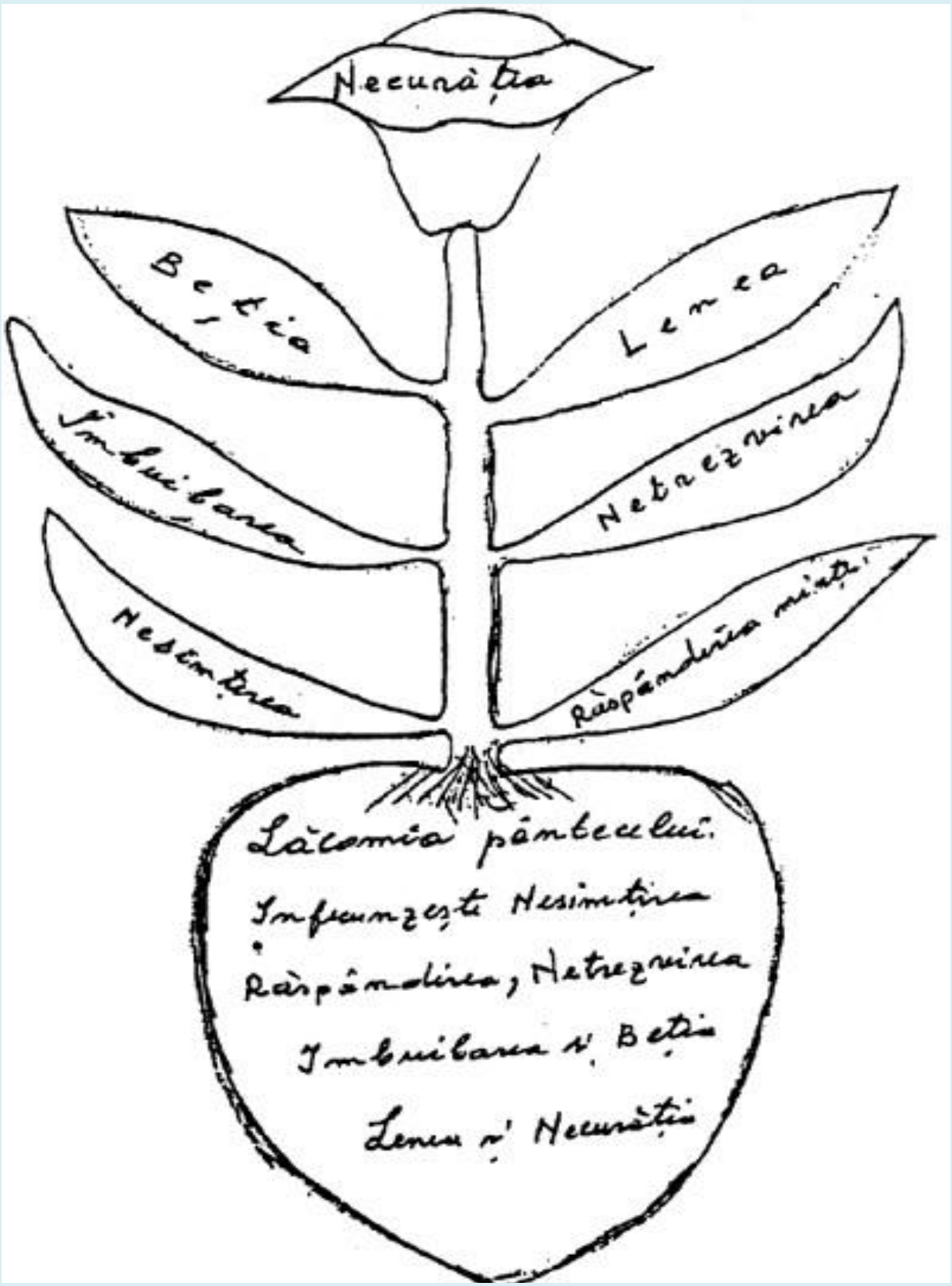
Necurăția
Betia
Lenea
Îmbuibarea
Netrezvirea
Nesimțirea
Răspândirea minții
Lăcomia păntecelui.
Înfrânezește Nesimțirea
Răspândirea, Netrezvirea
Îmbuibarea și Betia
Lenea și Necurăția

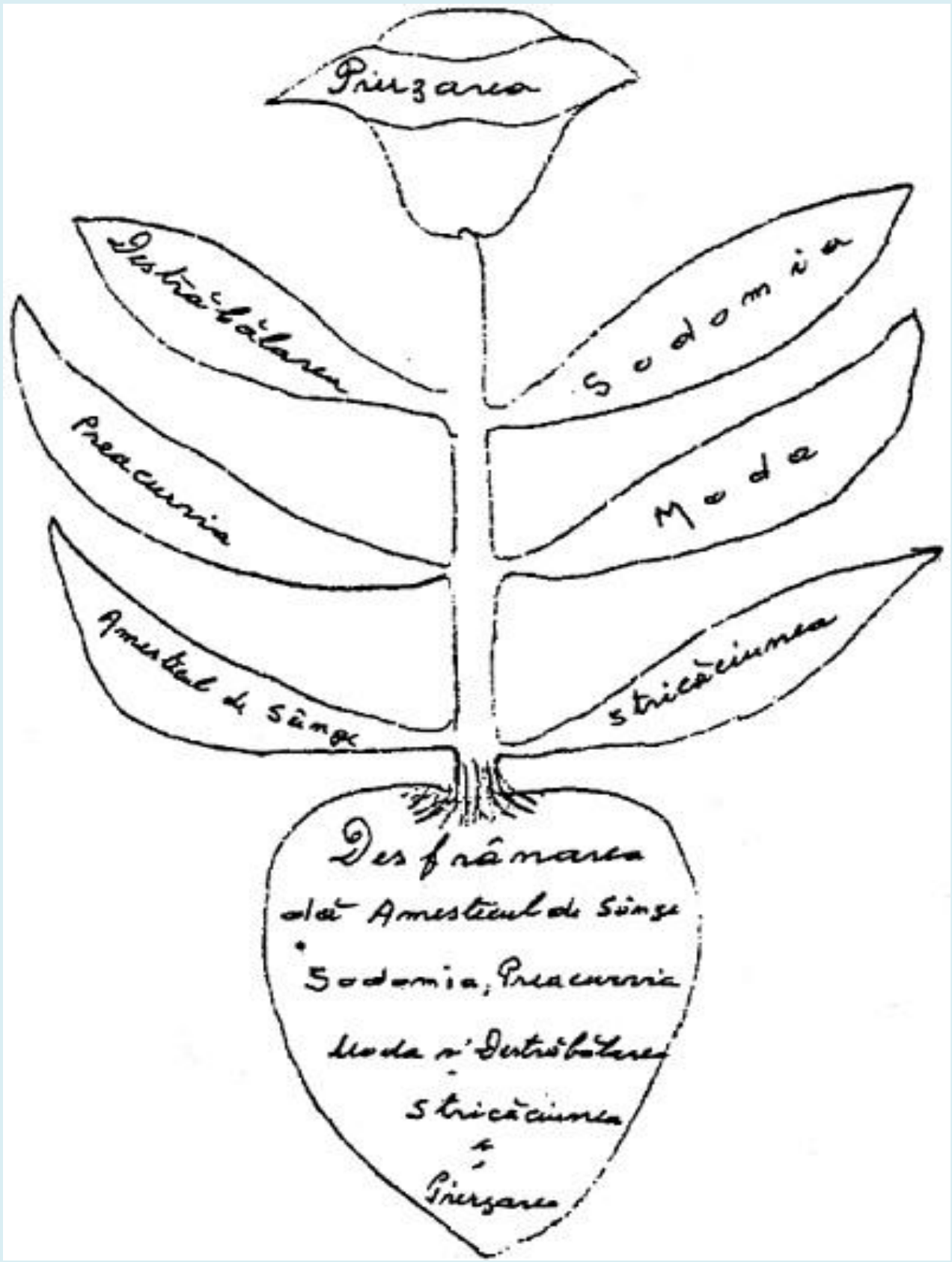
Pierzarea
Destrăbălarea
Sodomia
Preacurvia
Moda
Amestecul de sânge
Stricăciunea
Desfrânarea
Amestecul de Sânge
Sodomia, Preacurvia
Moda, Destrăbălarea
Stricăciunea
Pierzarea

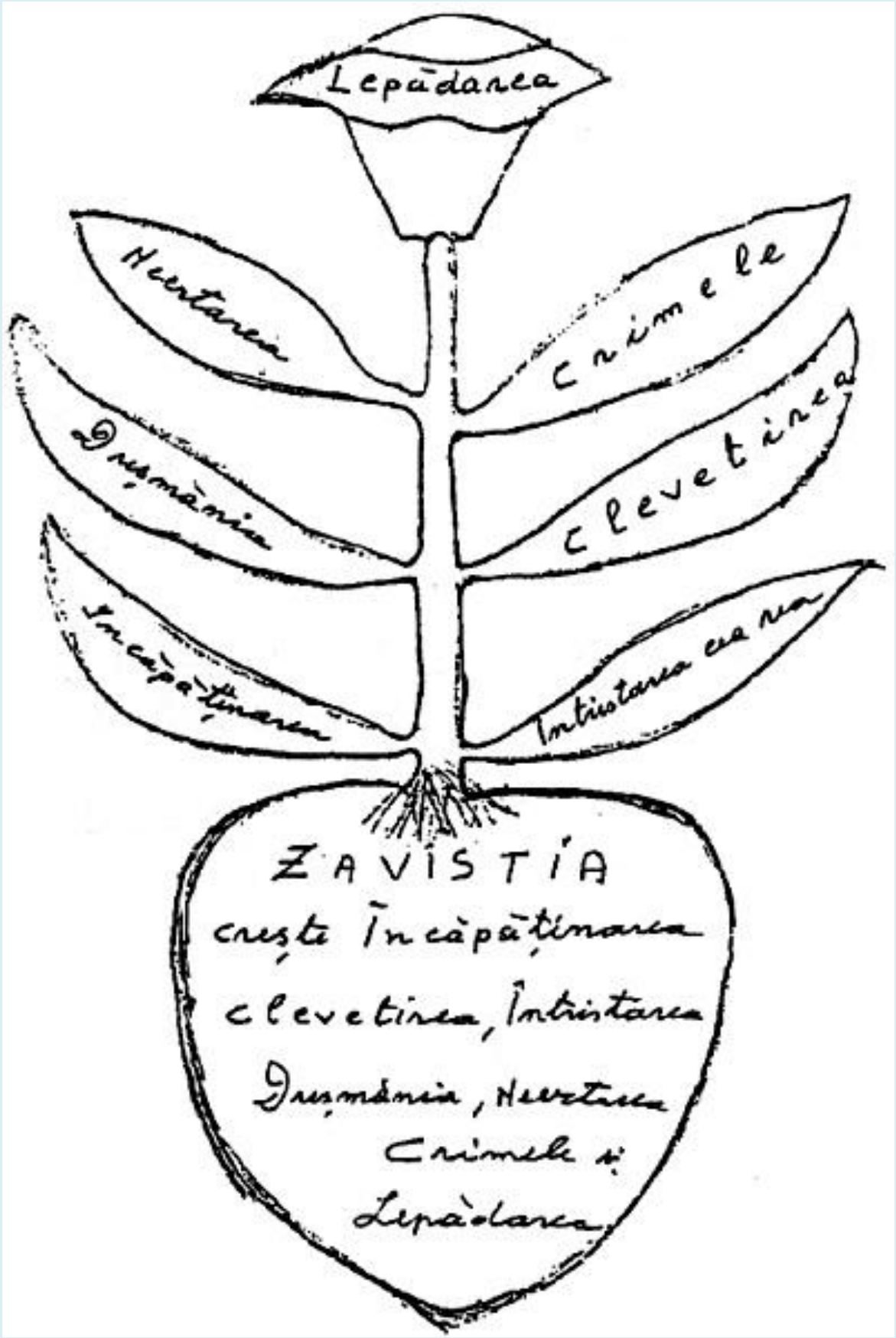
Lepădarea
Neertarea
Crimele
Dușmănia
Clevetirea
Încăpățînarea
Întristarea cea rea
ZAVISTIA
crește Încăpățînarea
clevetirea, Întristarea
Dușmănia, Neertarea
Crimele și
Lepădarea

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Păsărelele cerului, hrănite şi cântate de părintele Ioan în unele poezii ale sale

Turturea de la Iordan

O turturea amărâtă
Din lunca Sfântului Iordan
O văd umblând în valea asta
Să-şi caute (gândesc) liman.

De ce, sărmană păsărică
Nu stai în luncă, la copaci,
Aici nu ai deloc verdeaţă
Şi vulturii sunt mai rapaci.

Întoarce-te la vale iarăşi
Şi stai aproape de Iordan
Acolo unde ai tovarăşi:
La Schitul Sfântului Ioan!

Pentru mine veselie

Nu mai este până mor
Căci mi-a omorât perechea
Nemilosul vânător!

Mângâierea mea e plânsul
Şi doresc mereu să fiu
Unde nu este verdeaţă,
Unde-i jale şi pustiu!

Cât erau la Schit copacii
Mai aflam acolo dos
Când ne speriau din luncă
Cei cu pocnet fioros.

Când s-a pustiit pădurea
Şi grădina s-a uscat
Surioarele din vale
Foarte s-au împuţinat.

Iar pe soţul meu odată
Cum şedea lângă Iordan
L-a lovit în cap cu "pocnet"
Vânătorul cel tiran.

Eu fiind de ceea parte
L-am văzut cum a căzut
Şi de-atuncea în durere
Viaţa mi s-a prefăcut!

Însemnare

În câteva rânduri am văzut o turturică (din care nu se află în altă parte decât în lunca Iordanului) care tânjea mereu pe valea asta. La urmă s-a aşezat pe stânca din faţa peşterii mele şi mă privea cu jale, parcă mi-ar fi spus durerea ei. Căci este lucru cunoscut de toţi că turturica dacă-şi pierde soţul, cu altul nu se mai însoţeşte şi nu încetează a jeli până ce moare. De durere ea aleargă stingheră numai pe locuri pustii şi nu mai vrea să vadă verdeaţă, nici apă şi nici nu vrea să audă cântecul celorlalte păsărele.

De aceea Sfinţii Părinţi aseamănă viaţa călugărească cu văduvia turturelei. Şi precum turturica nu încetează a jeli perechea pierdută până la moarte, tot aşa monahul poartă doliul pocăinţii, jelind pentru “Mirele cel din Cer”, care s-a jertfit pentru noi, şi nimic din lumea aceasta nu veseleşte pe monahul râvnitor.

O vizită la pustie

Astăzi este sărbătoare
Şi mai toată ziulica
De pe stânca cea din faţă
Mă priveşte turturica.

Ar dori ceva să-mi spue,
N-are chip de porumbei
Cari iscodesc să afle
Noutăţi din ţara ei.

Drăgălaşă păsărică!
Când te văd în preajma mea
Toată lunca cu Iordanul
Mi se pare c-aş vedea!

Valea cea blagoslovită
Se arată ca prin vis
Cu pădurea înverzită,
Ca un colţ de Paradis.

Parcă văd un ostrov tainic
Într-un mijloc de ocean,
Care veşnic se brăzdează
Şi se udă de Iordan.

Iar în sânul lui se vede
Un Lăcaş împodobit
Care-a fost odinioară
Locul meu cel mai dorit!

Nu te duce păsărică,
Mai îngăduie puţin!
Ca să văd prin tine tainic
Schitul nostru mai deplin.

(23 Septembrie 1956, Schitul "Sfânta Ana", Hozeva)

Vestitorii durerii

Păsărele călătoare
De la Dunăre veniţi?
Despre scumpa noastră ţară,
Spuneţi nouă, ce mai ştiţi?

Mai trăiesc români pe-acolo?
Se aude glasul lor?
Se mai vede la hotare
Steagul nostru tricolor?

Doina azi se mai aude
Şi tălăngile la stâni?
Se mai află oare, astăzi
Veselie la români?

Sărbătoarea mai răsună
Glas de clopote – duios -
Îndemnând la Rugăciune
Pe poporul credincios?

Din văzduh, în zborul vostru,
N-aţi privit către Carpaţi?
Sunt ei tot aşa de falnici?
Nu se văd mai aplecaţi?

Dar, frumoase păsărele,
Voi nu-mi daţi nici un răspuns?

Vorba mea, ca o săgeată,
Pare-mi-se v-a pătruns!

Amintindu-vă de ţară,
Voi aflaţi acum din greu,
Parcă toate sunt pierdute!
Ţara şi Poporul meu!

Glasul păsărelelor

O, Români, din ţări streine,
Voi pribegi fiind ca noi,
Aţi scăpat de grea ruşine
Şi de groaznice nevoi!

Ţară voastră cea frumoasă,
Şi-a schimbat acuma sorţii,
Căci potrivnicii din casă
I-au croit veşmântul morţii!

Nistrul azi şi Tisa plânge
Şi Carpaţii plâng duios,
Revărsând pârâu de sânge
Către Dunăre, în jos!

Oltul sună versul jalnic
Dintre munţii ardeleni,
Iar Prutul plânge Doina,
Prin Moldova, pân-la Reni!

Toate apele năvalnic
Se unesc apoi în cor,
Şi sunând un cântec jalnic
Plâng durerea Ţării lor!

Iară Dunărea, devale,
Strânge dorul de hotar

Şi umplându-se de jale,
Spune Mării, cu amar!

August, 1952, un Sihastru din Valea Iordanului

Tovarăşii din pustie - pentru lacrimi –

Vecinul meu din faţă
Un mândru porumbel,
Se miră când mă vede
Adesea singurel.

Deasupra pe chilie
Cu puiul meu cel mic
Se joacă totdeauna;
Nu-i pasă de nimic.

De-odată se sfieşte
Sărmanul puişor,
Văzându-mă pe mine
Că stau în faţa lor.

Dar porumbelul mare
Şopteşte către el:
“Deloc să nu ai teamă!
Şi el îi porumbel!

Să fugi când vezi pe alţii
Cu chipul de arap,
Căci ei aruncă gloanţe
Şi bolovani în cap.

Iar cei cu haina neagră
Sunt păsări ca şi noi,

Ei stau la rugăciune
Şi nu ne fac război …”

În vremea asta, iată
Că sună clopoţelul
Şi părăsind cuvântul
Se duce porumbelul.

(Versuri scrise într-o zi de toamnă, în mijlocul nevinovatelor păsărele, cari mă vizitează mereu şi cântă la fereastra şi la uşa peşterii, fără să le pese de război.)

Răsplata lăcomiei - pilde din viaţa păsărilor

O păsărică din pustie
Cu pene galbene verzui,
Avea sălaşul lângă mine
În care ea creştea doi pui.

Din zori pleca sărmana mamă
S-adune hrană pentru pui:
Bondari din cei mai cruzi şi muşte,
Seminţe moi şi viermişori.

Odată cum şedeam afară
O văd luptându-se vânjos
Să rupă-n două (pentru masă)
Un pui de şarpe veninos.

În vremea când lovea cu ciocul
Sărmana nici n-a observat
Că şarpele ca răzbunare,
Otrava morţii i-a lăsat.

Mergând din nou la vânătoare
Ea n-a mai dat pe la cămin,
Căci i-a venit în cale moartea
Lucrând a şapelui venin.

Zadarnic strigă azi orfanii
Cerând cu jale ajutor,
Dar maica nu se mai iveşte
Şi cine are grija lor?

Îmi plânge inima de milă
Cum mor acum vecinii mei,
Aş vrea să le ajut cu hrană
Dar nu mă pot sui la ei.

O, câte suflete creştine
Nu sunt asemenea ca ei:
Nemângâiaţi duhovniceşte
Din cauza celor “mişei”!

De câte ori cinstiţii “Dascăli”
- (Ce sunt ca maica la norod) -
Se otrăvesc cu “moda nouă”
Întinsă azi ca un năvod!

Aşteaptă de la ei povaţă
Săraca lume în zadar,
Căci ei sunt morţi duhovniceşte,
La cine să mai afli “dar”?

Mai sunt apoi părinţi cu râvnă
Prea mare pentru fiii lor:
Şi strâng din rodul nedreptăţii
Prin care sufleteşte mor.

Din strâmba lor agoniseală
Nici nu se procopsesc;
Că cele ce se sting cu patimi
Cu patima se irosesc!

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Poezii şi rânduri despre vremurile de acum, vremurile din urmă

Odinioară şi acum

Aruncându-ne în urmă
Ochii noştri sufleteşti
Către anii din vechime
A vieţii creştineşti,

Mintea noastră se uimeşte
De sfinţenia de-atunci,
Limba fără grai rămâne,
Ne simţim ca nişte prunci.

Căci vedem păgânitatea
Dând război necontenit
Adunărilor creştine
Din Apus şi Răsărit.

Şi aflăm credinţa sfântă
Ca un foc atunci arzând
Iar Biserica în culmea
Biruinţelor şezând.

Adâncindu-ne mai tare

În trecutul depărtat
Al Bisericii creştine
Gândul nostru stă mirat:

Uriaşi vedem în faţă
Pe strămunii credincioşi
Noi suntem pe lângă dânşii
Toţi, pitici neputincioşi.

Fruntea lor având cununa
Razelor dumnezeieşti,
Ni se pleacă de ruşine
Ochii noştri cei trupeşti.

Mici la suflet, mari la patimi
Noi aproape nu-ndrăznim
Să mai cugetăm la Slava
Noului Ierusalim!

Despre viaţa minunată
A "celor întâi născuţi"
Lumea astăzi nu mai ştie,
Sfinţii stau necunoscuţi!

Astăzi traistele ştiinţei
S-au umplut cu născociri
Iar din tainele credinţei
Lumea nu mai are ştiri!

Toată străduinţa lumii
Este spre a dovedi
Că: "Materia e totul,
Duhul n-are unde fi"!

Cât de mult se mai înşeală
Cel numit "Cuvântător"
Care cearcă numai "firea"
Neştiind pe "Făcător"!

Himera omului modern - O fericire fără Dumnezeu

Sărace om din vremea nouă,
"Din veacul cel cu înnoiri"
În ce galop alergi pe urma
Unei deşarte năluciri.

(Himera vieţii se arată
Ca o nălucă, ca un vis,
Frumoasă şi strălucitoare,
Ca un odor de paradis).

O fericire pământească
Voind a-şi făuri mereu,
Te-ai aruncat (în goana vieţii),
Departe de la Dumnezeu.

Ai născocit atâtea lucruri
Şi ai atâtea înlesniri,
De crezi că vei ajunge
"Culmea desăvârşitei fericiri!"

Dar, iată, – tocmai – dimpotrivă -
Pe cât mai mult o urmăreşti
Ea tot mai mult se depărtează
Şi tu mai neferice eşti.

Păşeşti peste adâncul mării
Şi prin "văzduh te porţi zburând"
Iar marginile depărtării

Le-apropii astăzi “la un gând”.

Ai terminat cu mesteşuguri
“Isprăvile” de pe pământ
Şi vrei să mergi “în altă lume”
Să pui acum “aşezământ”.

În goana ta fulgerătoare
Spre “ostrovul cel fericit”
Ai trupul hămesit de-a pururi
Şi sufletul nemulţumit.

Prin cele ce-a rodit ştiinţa,
Nesocotindu-l pe Hristos,
Cu patru mii de ani în urmă
Pe oameni iarăşi i-a întors.

Din nou suntem la “Turnul Babel”
Căci iarăşi ne-am amestecat
Şi iarăşi nu ne înţelegem,
În drumul care-am apucat.

Acum făptura cea aleasă,
Ca fiara este la năravi.
Căci, niciodată până astăzi
Nu s-a distrus aşa grozav!

Priveşte, omenire, roada
Pe care ţi-ai agonisit
Să vezi la ce măsură – oare -
De fericire ai sporit!

Priveşte câte cimitire,
În scurtă vreme le-ai umplut
Şi câte milioane, astăzi,
Cămin şi ţară şi-au pierdut.

Vezi nesfârşitele şireaguri
De invalizi şi de sărmani,
De cei săcătuiţi în lagăr

De văduve şi de orfani.

Priveşte valul cel de lacrimi,
Că astăzi a sporit mai mult
Auzi cârtire de noroade,
Ce gemete şi ce tumult!

Şi spune-mi unde-i fericirea,
Pe care o vânezi mereu,
La ce-ai ajuns fără credinţă
În pronia lui Dumnezeu!

Ai cercetat adâncul firii
Şi sufletul ţi l-ai uitat,
Ai scos din "unde" pe lumină
Iar duhul ţi-i întunecat.

Sălbăticia din natură,
În multe părţi ai îmblânzit
Iar patimile cele rele
Mai tare le-ai sălbăticit.

Tu faci oraşe plutitoare,
Împărţind al mării val,
Şi fortăreţe zburătoare
Cu aripile de metal!

În schimb, noianul cel de taină
Al sferelor duhovniceşti
Nestrăbătut mereu rămâne
- Spre culmile cele cereşti.

La strălucirea orbitoare
A născocirilor lumeşti,
Domneşte întuneric beznă,
În sufletele omeneşti!

Maşinăriile lucrează şi scriu
Cu fumul în văzduh
Mizeria nesuferită

A unei vieţi “fără de duh”.

Pufnind, motoarele oftează
Cu lucrătorul cel sărman
Cu mîini şi faţă obosită,
Murdare veşnic de catran.

Nădăjduiai că chimiceşte
Prin felurite socoteli
Vei întocmi o fericire
Cu alt sistem de rânduieli.

Dar naţiunile mai tare,
Prin “născocire” se distrug,
Iar tu le pregăteşti la modă -
Prea mizerabilul coşciug.

Prin egoismul animalic,
Voind progresul să-l zideşti,
Cu lacrimi – iată – şi cu chinuri
Pe biata lume o hrăneşti.

Acuma însetezi de pace
Şi văd că te sileşti mereu
Să făureşti prin “conferenţe”
O “pace fără Dumnezeu”.

Dar pacea este de la Domnul,
“Al păcii El este izvor”,
De nu vei alerga la Dânsul,
Alergi zadarnic – fără spor.

Împacă-te întâi cu Domnul,
Croindu-ţi viaţă “după duh”,
De nu vei împlini acestea
Împrăştii munca în văzduh.

Câştigă-ţi dragostea curată,
Străină de făţărnicii,
De nu vei dobândi aceasta,

Nimic nu faci cu bogăţii.

Iubeşte viaţa cumpătată
Şi lasă portul dezmăţat,
Iar dacă nu pricepi aceasta,
Degeaba te-ai civilizat.

Întoarce-ţi iar privirea minţii
Spre veacurile din trecut
Cu duhul rodnic al credinţei
Şi vei afla tot ce-ai pierdut.

Precum nu poţi să prinzi cu mâna
Din apă luna nicidecum,
Aşa nici pe "himera" vieţii
Din calea veacului de-acum.

Civilizaţia modernă
Un "duh strein" ţi-a făurit
Şi de lumina mântuirii
Cu dezgustare te-ai ferit!

Precum aleargă sateliţii
În jurul globului mereu
Aşa după "himere" astăzi,
Alergi uitând de Dumnezeu!

Alergi, cu mii de meşteşuguri,
Cu o viteză de nespus,
Dar, goana este spre pierzare
Căci nu-i pe "calea lui Iisus"!

Turnul Babel (din vremea noastră)

Mintea omului de azi
Umblă după născociri,
Care pregătesc pierzarea
Necăjitei omeniri.

Goana după stăpânire
Şi nesaţiul de averi
Izgoneşte iarăşi pacea
Care ne zâmbise ieri.

Dragostea cea creştinească
Stă departe, la surghiun
Iar în urmă creşte ura
Contra “binelui străbun”.

Lumea vrea ca să-şi croiască
Viaţa fără Dumnezeu
De aceea cu grăbire
Face născociri mereu.

Un potop de bună voie
Singură şi-a pregătit
Iar pe “chivotul salvării”
Lumea l-a dispreţuit.

Omul îşi găteşte iarăşi
“Turnul Babel” pe pământ,
Vrând să strice temelia
“Sfântului Aşezământ”.

“Limbile” aproape toate
Iarăşi s-au amestecat
Şi nu-i mult până le vine
Ceasul de încăierat!

Turnul Babilonului (din zilele noastre)

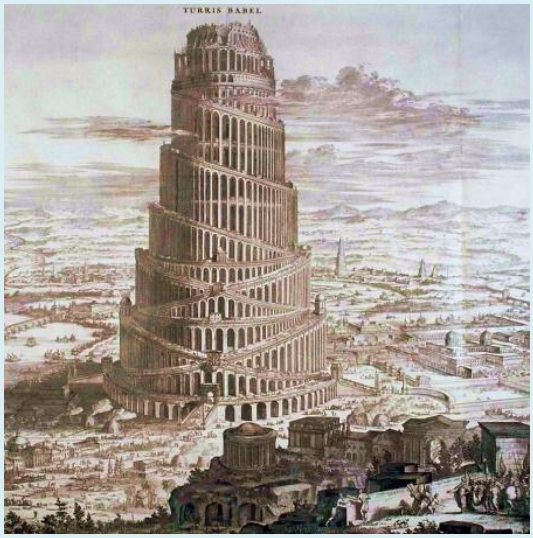

În urma potopului oamenii s-au abătut iarăşi de la calea lui Dumnezeu şi se aşteptau iarăşi la alt potop.

Pentru asta au început să zidească Turnul Babel (adică cetatea Babilonului). Aveau de gând s-o înalţe mai presus de norii cerului, ca să nu-i mai înece apa. Pentru nebunia lor, Dumnezeu le-a amestecat atunci limbile şi n-au putut isprăvi nimic.

Lumea modernă de astăzi nu este mai brează decât cea de-atunci. Azi toţi oamenii cunosc că s-au depărtat de la Dumnezeu şi pentru asta se aşteaptă la o pedeapsă cerească.

Dar în loc să alerge la chivotul scăpării (adică la corabia Bisericii) prin dreapta credinţă şi pocăinţă, în loc să caute pe Dumnezeu, oamenii buimăciţi cu civilizaţia, îşi zidesc iarăşi "Turnuri" ca şi oarecând la Babilon.

"Turnul Babilonului" din zilele noastre nu este o clădire de piatră sau de cărămidă, ci goana cea nebună după născociri.

Lumea zice că născocirea maşinilor şi a armelor moderne uşurează viaţa omului şi îi garantează siguranţa, adică ne pune la adăpost. Dar cât de înşelătoare este părerea aceasta! Căci noi vedem că de la o vreme încoace, de când s-a modernizat lumea şi au sporit născocirile, de atunci s-a înmulţit şi răutatea, iar viaţa omului s-a făcut mai amară şi mai împresurată de primejdii.

Niciodată n-a fost lumea mai tulburată şi mai deznădăjduită ca în vremurile noastre, când a sporit civilizaţia.

După cum vedem procopseala asta de civilizaţie cu moda cea nouă, i-a învăţat pe oameni să umble mai mult goi, adică a izgonit ruşinea din lume.

I-a dăscălit pe oameni să nu mai caute pe Dumnezeu, deci a reuşit să strice şi sfânta credinţă. I-a învăţat pe stăpânitori ca să înşele mai bine şi să robească noroadele mai cumplit decât faraonii Egiptului. Cu alte cuvinte nevoia de civilizaţie a sugrumat dreptatea şi libertatea lumii. Civilizaţia falsă a învăţat pe oameni să inventeze, adică să născocească cele mai grozave arme pentru pierzarea lumii şi prin asta a izgonit şi dragostea de pe pământ.

De însemnat: În războiul celălalt s-au pierdut numai 13 milioane de oameni (ca o Românie fără Transilvania).

S-a socotit că tărgile (adică năsăliile morţilor din primul război mondial) dacă s-ar înşira una lângă alta ar face o linie de 6.459 kilometri, cari ar putea înconjura toată Europa.

În războiul din urmă ştiinţa a sporit, mintea s-a făcut mahâtră (deşteaptă) şi s-au ucis cu armele 54 de milioane, adică cum s-ar pierde 3 Românii în capăt.

Numai în Japonia unde s-a aruncat bomba atomică, s-au pierdut 250 de mii de suflete în câteva clipe.

Dar pe locul acela nici până astăzi n-a încetat prăpădul! În timp de 10 ani de la război încoace s-au născut 652 de prunci morţi, 1.500 de prunci s-au născut cu oasele strâmbe, 429 au rămas betegi: unii nu văd, alţii nu aud etc., 313 din cei născuţi au rămas cu limba lipită, 25 sunt fără creier şi 8 sunt fără ochi.

Însă bomba atomică cea nouă cu hidrogen este încă mai înfricoşătoare. Razele ei sunt aşa de otrăvitoare încât pot ucide pe toţi pământenii, ba omoară şi peştii în apă, iar copacii şi verdeaţa pământului se pârjolesc.

Iată deci roadele civilizaţiei. S-a înmulţit mintea şi cu asta a sporit şi nebunia lumii prin născociri pierzătoare. Dar născocirile acestea nu aduc numai pagubă trupului, ci păgubesc mai ales bietul suflet.

Ştiinţa modernă a făcut pe oameni să zboare prin văzduh şi să călătorească în cetăţi plutitoare pe apă (vapoare mari ca oraşele). Ştiinţa i-a făcut omului aripi de pasăre, şi picioare de metal ca să alerge în calea deşertăciunii, dar i-a împiedicat în calea rugăciunii. În calea spre Biserică ştiinţa modernă a înălţat ziduri uriaşe de împiedicare, iar pe calea fărădelegii a aşternut asfalt şi a presărat flori.

(La Sfintele Locuri norodul simplu nu mai poate veni spre închinare ca altădată, iar în zilele de sărbători s-au rânduit adunări deşarte, distracţie şi plimbări, ca să nu mai meargă lumea la Biserică).

Prin viteza maşinilor s-au scurtat distanţele dintre ţări şi s-au apropiat urechile oamenilor prin telefoane şi prin radio. Meşteşugurile cele noi au apropiat şi au răsfăţat astăzi trupurile, iar pe Dumnezeu l-au depărtat de inimi. A sporit mintea, dar s-a răcit inima. S-a îmbogăţit ştiinţa, dar s-a păgubit credinţa. Civilizaţia de azi a scurtat hainele oamenilor, le-a secerat barba şi părul capului şi după asta a secerat şi Sfintele Aşezăminte.

Deci, în scurt vorbind de pacostea asta de civilizaţie (sau progres) prin asta se făleşte pământeanul: a sporit mai mult ca niciodată lacrimile din lume, a lărgit în chip de speriat cimitirele prin războaie, a întunecat zarea cu fumul motoarelor şi a împânzit văzduhul cu păsările cele uriaşe (cu ciocul de fier) care stau gata să piardă lumea. Iar ca să aibă vreme să termine "Turnul Babilonului" (adică născocirile ştiinţei) samsarii ţărilor cei graşi fac mereu soboare pentru pace. Dar Dumnezeu văzând vicleşugul lor, le-a amestecat minţile (după cum la Babilon a amestecat limbile) şi nu se mai pot înţelege.

Fiara apocaliptică

cu 7 capete şi 10 coarne (Apocalips cap. 13)

Acum sporeşte răutatea
Deschis-a şcoala Antihrist
Şi dăscăleşte multă lume
Cu “alfabetul ateist”!

Căci astăzi “fiara cea gândită”
Îşi mişcă capetele ei:
Masonieria, comunismul
Şi otrăviţii de evrei!

Papalitatea eretică
Şi cu păgânii din Agar
Aruncă mai cu îndârjire
Săgeţile lui Veliar!

Din şapte capete de fiară,
Aceste cinci s-au arătat,
Iar când se vor ivi şi restul,
Sfârşitul s-a apropiat!

Va mai ieşi o altă fiară
Cu două coarne ca de miel
Iar glasul ei ca de balaur,
Având putere de la el.

Mai are fiara zece coarne
Cu semnele lui “Lucifer”,
Sunt patimile pierzătoare
Ce strigă astăzi către cer.

Aceasta este “urâciunea”
Ce va şedea pe locul Sfânt
Şi cu putere diavolească
Va fi stăpână pe pământ!

Vântul pustiirii (urgia cerească)

Iarăşi lupte, iarăşi sânge,
Iarăşi zgomot de război,
Iarăşi lacrimi nesfârşite
Iarăşi valuri de nevoi!

Când a şters sărmana lume
Lacrima de pe obraz,
Au venit năpraznic iarăşi
Alte valuri de necaz.

Văduvele iar vor plânge
Cu bătrânii cei sărmani
Şi copiii vor rămâne
Iar cu miile orfani.

Pustiise-vor oraşe
Şi pe mulţi îi vor robi
Unde sunt cântări deşarte,
Gloanţele vor dănţui.

Iar în locul răsfăţării
Şi a luxului nebun,
Vor domni de-acuma groaza
Şi cutremurul de tun.

Cari azi de zburdăciune
Umblă goi neruşinaţi,
Vor ajunge ca să umble
De nevoie dezbrăcaţi.

Când sporeşte răutatea
Se scârbeşte Dumnezeu,
Pentru asta vin în lume
Şi războaiele mereu!

Luceferii ştiinţei

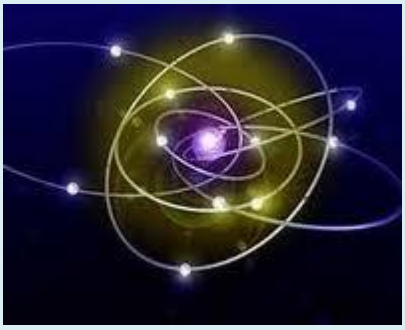

Învăţaţii lumii astăzi
Tot se străduiesc mereu
Ca deplin să dovedească
Că “nu este Dumnezeu”!

Cu progresele ştiinţei
Ca şi mândrul “Lucifer”
Dânşii vreau să se înalţe
Astăzi mai presus de cer.

Două uşi le stau în faţă
Şi rămân aici miraţi,
După cum la poarta nouă
Stau privind nişte mânzaţi.

Una este “uşa vieţii”
Care lor li s-a închis,
Alta este cea a morţii
Care groaznic s-a deschis.

Câte le ajunge capul
Caută să născocească
Ca să fabrice viaţă
Şi pe moarte s-o oprească!

Orice unelteşti atee
Viaţă însă nu poţi da,
Iar de răfuiala morţii
Nici de cum nu vei scăpa.

Dacă nu cunoşti în viaţă
Pe Prea Bunul Dumnezeu,
Vei cunoaşte după moarte
Tirania “celui rău”!

De ziua “anului nou”

S-a dus un an de zile
Greoi, spre “asfinţit”
Cu năzuinţi deşarte
Şi rost neîmplinit.

Îşi ia acuma rândul
Un altul mai vioi,
Ce dă la toţi cuvântul
Să-i scape de nevoi.

Şi lumea veşnic vede
- Cu gând neîndoit -
Că orice înnoire
Îi semn de procopsit.

Şi – doară – are pildă:
Din viaţa cu progres
Cu ce amar de roadă
- La urmă – s-a ales?

Prin duhul “înnoirii”
Se vede arătat
Că viaţa omenirii
Mai rău s-a destrămat.

Deşi – la arătare -
Înaintăm vioi,

Dar sufleteşte mergem
Ca racul, înapoi.

Zburăm după “himere”
Ca vântul în văzduh
Şi văruim mormântul
Ca viaţa “fără duh”.

Mizeria din lume şi cheful celor cu radio

Cinstitele Lăcaşuri
Acum se pustiesc
Căci oamenii acuma
La Radio se silesc.

În ocna sovietă
Se chinuiesc mereu
Acei care din râvnă
Iubesc pe Dumnezeu!

Pe front sub mii de gloanţe
Cad sute de ostaşi,
Lăsând femei vădane
Cu bieţii copilaşi.

Cutremurul pe ostrov
Îl face cimitir,
Curmând la mii de oameni
Al vieţuirii fir.

În schimb auzi la Radio
Cum cântă măscării
Şi celor graşi la ceafă
Le face jucării!

În casa cea săracă
La sobă pe cuptor
Orfanii fără pâine
Îşi plâng pe tatăl lor.

Copila cea orfană
Rămasă prin streini,
Plângând aşteaptă milă
În poartă la vecini.

Dar Radioului nu-i pasă,
El cântă la vecini,
Făcând pe cei din casă
La inimă “haini”.

Acel sărac oftează
Şi nu poate dormi,
Datornicii cer banii
Şi nu-i poate plăti!

În târg pe piatra goală
Un cerşetor zăcând,
Zadarnic cere milă
Cu lacrimi, tremurând.

În fundul puşcăriei
Se-nchide pe nedrept
Creştinul cel cu râvnă,
Fiind bătut în piept.

Iar colo lângă groapă,
Alături de sicriu,
Amar se tângueşte
O maică fără fiu!

La Radio cântă marşuri
În piaţă la oraş,
Ducând în nesimţire
Pe omul pătimaş.

În patul suferinţii
Bolnavul cel sărac
Nu are mângâiere
De hrană, nici de leac.

Iar muzica la Radio
Ca nişte boi răgând,
Le dă curaj la oameni
În chefuri petrecând.

Proptindu-se în cârje,
Beteagul din război,
Alunecă şi cade
Pe stradă în noroi.

Iar Radio lângă dânsul
Cântând caraghios,
Îl face să înjure
Pe cel care l-a scos.

Acel robit de patimi
Căzând din darul sfânt
Nu află astăzi sprijin
La cei de pe pământ!

Iar Radioul dănţuieşte
Acum la mânăstiri,
Făcând să pierdem rostul
Sărmanei mântuiri!

Pe calea mântuirii
Un suflet apucând,
Programul de la Radio
Îi vine lui în gând!

La patru după masă
Concert îi rânduit
Şi nu am vreme astăzi
Să merg la spovedit!

Duminică la nouă
Sunt cântece hazlii
Ocazia nu pierde
Cu sfinte Leturghii.

La praznicele Sfinte
Se fac excursii mari
Şi lasă tinerimea
Streină de altar.

În posturi “lumea nouă”
Petrece mai vârtos
Şi balul ca o slujbă
Îl pregăteşte jos.

În timp ce face slujbă
Sfinţitul Slujitor,
La crâşmă îl ascultă
Râzând cu Radioul lor.

În vremea când se roagă
Un suflet credincios
Alături zbiară Radioul
Un cântec ruşinos!

Iar când petrec la groapă
Plângând pe adormit,
În drumul lor le cântă
Acum de dănţuit.

Cuvântul cărţii sfinte
Acum a amuţit,
De când le cântă Radio
La cei ce s-au sfinţit.

Duminica la slujbă
Creştinii nu prea vin,
Iar cinematograful
Îi totdeauna plin.

Biserica adesea
Nu are cântăreţi
Iar noaptea la petreceri
Se cântă fără preţ.

Mizeria din lume
Sporeşte azi mereu,
Căci azi puţini din oameni
Mai cred în Dumnezeu!

Pe căile pierzării
Cei mulţi călătorind,
Acompaniamentul
De Radio au slujind.

Mizeria din lume
S-adună mai cu spor
În cântecul de Radio
Spre iadul pierzător.

În toată lumea astăzi
Răsună glasul lui,
Ca un concert funebru
Pierzării omului!

Corabia vieţii
Se luptă azi în larg
Avându-şi cârma ruptă
Şi pânza la catarg.

Din Miază-Noapte valuri
Lovesc acum cumplit
Corabia în coaste
- Cu omul buimăcit -

În loc să se grijească
De pânza pentru vânt,
Sărmanul om ascultă
A Radioului cânt!

Şi cântecul de Radio
Pe om l-a fermecat
Şi duhul nesimţirii
Îl ţine încleştat!

Şi după imnuri sfinte,
Auzi la Radio iar
Cântări neruşinate
Slujind lui Veliar.

Din repejunile veacului

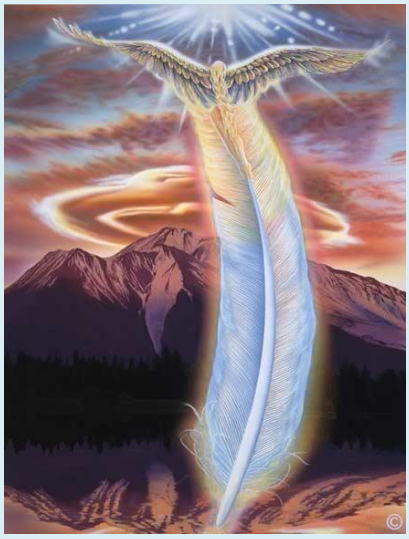

Valuri negre se ridică
Aruncând acum venin
Împotriva celor sfinte
Şi a neamului creştin.

Bate “Crivăţul” năpraznic
De la Nordul comunist,
Răspândind prin toată lumea
Dogmele lui Anticrist.

Din Apus “Austrul” suflă
Aducând cu el progres
Care creşte necredinţa
Şi împrăştie eres.

De la Miazăzi mai tare
Se stârneşte vântul iar
Aprinzând păgânătatea
La feciorii din “Agar”.

Iar la răsărit de soare
Valul galben al lui “Gog”
Ameninţă toată lumea
Cu păgânii lui Magog.

Toţi vrăjmaşii cei de moarte
Se ridică mânioşi
Vrând să piardă Sfânta Lege
Şi pe binecredincioşi.

Fac în grabă alianţă
Cei cu duhul răzvrătit
Cunoscând că lumea astăzi
Nu-i departe de sfârşit.

(O altă variantă este Semnele apocaliptice)

Semnele apocaliptice

Vânturi rele, pierzătoare,
Ameninţă azi mereu
Pe noroadele smerite
Care cred în Dumnezeu.

Bate “Crivăţul” năprasnic,
De la Nordul Comunist,
Răspândind în toată lumea
“Dogmele” lui Anticrist.

Din Apus “Austrul” suflă
Aducând cu el “Progres”,
Care naşte necredinţă
Şi împrăştie eres.

De la Miazăzi mai tare,
“Băltăreţul” s-a pornit
Şi, lovindu-se de “Crivăţ”
Pe cei negri i-a-nroşit.

Iar la Răsărit de soare,
“Valul galben al lui Gog”
Spumegă şi se frământă
Cu “vlăstarii lui Magog”.

Ucenicii stricăciunii
Forfotesc îngrozitor

Căutând să otrăvească
Pe sărmanul muritor.

Grabnic uneltesc perzarea
Cei cu duhul “răzvrătit”
- Şi precum se vede lumea
Nu-i departe de sfârşit -

Urâciunea pustiirii
Şi-a găsit învăţăcei
Care dăscălesc pe oameni
Ca să meargă după ei.

(Aceste versuri au fost scrise în ziua Sfintei Maria Magdalena, cea întocmai cu Apostolii, 22 iulie 1960, în Sihăstria “Sfintei Ana” de la Hozeva (potrivit cu starea furtunoasă din cele patru continente) de către smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob. O altă variantă este “Din repejunile veacului” . Sunt ultimele versuri ale Sfântului Ioan)

Sfântul Ioan Iacob Românul-Hozevitul - Hrană duhovnicească – Canonisirea împiedicată de cei adormiţi

La un Prea Sfinţit Episcop
Au venit din eparhie
Plângeri contra unui preot
Cu năravul de beţie.

Şi precum aceste plângeri
Stăruiau necontenit,
S-a găsit de cuviinţă
Să-l oprească de slujit.

S-a alcătuit scrisoarea
Spre a lui canonisire,
Ca prin asta Parohia
Şi cei mari să aibă ştire.

Dar când dă să iscălească
Prea Sfinţitul la sfârşit
S-a făcut un vuet mare,

Mii de glasuri s-au pornit.

“Nu! Nu! Nu! să nu faci asta!”
Auzit-a din văzduh,
Şi scăpând din mână pana
Turburatu-s-a la duh.

Cugetând puţin, bătrânul
S-a gândit că-i vreo părere
Căci îi ţiuie urechea
Uneori de priveghere.

Deci apucă iar condeiul
Ca să facă iscălire,
Dar în clipa ceia, iarăşi
Se aude glăsuire!

“Nu! Nu! Nu! arată-i milă”,
Se aude lămurit,
Şi de frică-Arhiereul
S-a lăsat de iscălit.

Dar venindu-şi iar în fire
Vrea să termine de scris,
Socotind aceste glasuri
Nălucire ca de vis.

Dar a, treia oară, mâna
A-nceput a-i tremura
Căci potopul cel de glasuri
Mai năvalnic răsuna.

Aruncând din mână pana
A lăsat neiscălit
Şi chemând pe cel cu vina
Cu blândeţe i-a grăit:

Prea Cucernice Părinte
Iată am aceste ştiri,
Adevăr ne scrie lumea,

Ori sunt goale uneltiri?

Toate sunt adevărate
Prea Sfinţitul meu Stăpân
Mă înşăl cu băutura
Şi de rău, cu drept mă ţin!

De la alte patimi grele
Dumnezeu m-a izbăvit
Dar năravul băuturii
Deseori m-a biruit.

Dar, (îi zice lui Vlădica)
Slujba cum ţi-o împlineşti?
Căci de-acuma ai pedeapsă
Şapte ani să nu slujeşti!

Prea Sfinţite, eu din ziua
Întru care m-ai sfinţit
N-a rămas în Parohie
Nici un om nepomenit.

Mai cu seamă eu smeritul
Foarte mult mă sârguiesc
Ca pe cei trecuţi din viaţă
Pururea să-i pomenesc.

Auzind vlădica asta
A-nţeles cine striga,
Şi rupând scrisoarea, zice:
“Mergi la Parohia ta!”

Eu asemenea persoane
Nu le pot canonisi
Căci atunci pe mii de duhuri
Aş putea nedreptăţi!

Cei din viaţă cer pedeapsă
După faptul arătat,
Iară cei din altă lume

Solitor te-au câştigat!

Am aice zeci de plângeri
Scrise doar ca să te cert,
Dar în ceruri, mii de glasuri,
Strigă astăzi să te iert!

Mergi la Slujba ta în pace
Dar să nu mai faci sminteli,
Şi să nu mă uiţi pe mine
La a slujbei rânduieli!

(Extrasă din volumul: Sfântul Ioan Iacob Românul-Hozevitul, Hrană duhovnicească, ed. Lumină din Lumină, Bucureşti 2000, p. 140-142)